JASHER

KAPITULO 1

1 Ket kinuna ti Dios, Aramidentayo ti tao iti ladawantayo, iti kaaspingtayo, ket ti Dios pinarsuana ti tao iti ladawanna.
2 Ket ti Dios binukelna ti tao manipud iti daga, ket inpuyotna iti abut ti agongna ti bara ti biag, ket ti tao nagbalin a sibibiag a kararua a naparaburan iti panagsao.
3 Ket kinuna ti Apo, Saan a nasayaat ti tao nga agmaymaysa; Aramidekto kenkuana ti maysa a katulongan.
4 Ket pinagturog ti Apo ken ni Adan, ket naturog, ket inikkatna ti maysa kadagiti gurongna, ket binangonna ti lasag iti rabawna, ket binukelna ken inyegna ken Adan, ket nariing ni Adan manipud iti turogna, ket adtoy ti maysa a babai a sitatakder iti sanguananna.
5 Ket kinunana, Daytoy ket tulang ti tultulangko ket maawaganto iti babai, ta naala daytoy iti tao; ket pinanaganan ni Adan iti Eva, ta isu ti ina ti amin a sibibiag.
6 Ket binendisionan ida ti Dios ket pinanagananna ida iti Adan ken Eva iti aldaw a panangparsuana kadakuada, ket kinuna ti Apo a Dios, Agbungakayo ket umadukayo ket punnuenyo ti daga.
7 Ket innala ti Apo a Dios ni Adan ken ti asawana, ket inkabilna ida iti minuyongan ti Eden tapno kawesan ken salimetmetanna; ket imbilinna kadakuada ket kinunana kadakuada, Manipud iti tunggal kayo iti minuyongan, mabalinyo a kanen, ngem manipud iti kayo ti pannakaammo iti naimbag ken dakes dikayto kanen, ta iti aldaw a pannanganyo iti dayta, sigurado a mataykayto.
8 Ket idi binendisionan ken binilin ida ti Dios, pimmanaw kadakuada, ket nagnaed da Adan ken ti asawana iti minuyongan a maibatay iti bilin nga imbilin ti Apo kadakuada.
9 Ket ti uleg, a pinarsua ti Dios a kaduada iti daga, immay kadakuada tapno gutugotenna ida a mangsalungasing iti bilin ti Dios nga imbilinna kadakuada.
10 Ket ti uleg inallukoy ken inallukoyna ti babai a mangan iti kayo ti pannakaammo, ket dimngeg ti babai iti timek ti uleg, ket sinalungasingna ti sao ti Dios, ket innalana manipud iti kayo ti pannakaammo iti naimbag ken dakes, ket nangan, ket innalana manipud iti dayta ket intedna met iti asawana ket nangan.
11 Ket sinalungasing da Adan ken ti asawana ti bilin ti Dios nga imbilinna kadakuada, ket ammo ti Dios, ket simged ti pungtotna kadakuada ket inlunodna ida.
12 Ket pinapanaw ida ti Apo a Dios iti dayta nga aldaw manipud iti minuyongan ti Eden, tapno agtalon iti daga a nakaalaanda, ket napanda ket nagnaedda iti daya ti minuyongan ti Eden; ket ni Adan am-ammona ti asawana a ni Eva ket nangipasngay iti dua nga annak a lallaki ken tallo nga annak a babbai.
13 Ket pinanagananna ti inauna nga anak a ni Cain, a kunkunana, Nagun-odko ti maysa a lalaki manipud iti Apo, ket ti nagan ti sabali inawaganna iti Abel, ta kinunana, Ubbaw nga immaytayo ditoy daga, ket awan serserbina a maikkattayo manipud iti dayta.
14 Ket dimmakkel dagiti lallaki ket inted ti amada iti sanikua iti daga; ket ni Cain maysa a managtalon iti daga, ken ni Abel maysa nga agay-aywan kadagiti karnero.
15 Ket iti panagleppas ti sumagmamano a tawen, nangiyegda iti agarup a daton iti Apo, ket nangiyeg ni Cain manipud iti bunga ti daga, ket inyeg ni Abel manipud kadagiti inauna nga urbonna manipud iti tabana, ket ti Dios nagturong ken nagturong ken ni Abel ken ti datonna, ket bimmaba ti apuy manipud iti Apo manipud langit ket inuramna daytoy.
16 Ket iti Cain ken iti datonna saan a nagsubli ti Apo, ket saan a nagkidem iti daytoy, ta nangiyeg manipud iti nababbaba a bunga ti daga iti sango ti Apo, ket naimon ni Cain iti kabsatna a ni Abel gapu iti daytoy, ket nagsapul iti pambar a mangpapatay kenkuana.
17 Ket iti sumagmamano a tiempo kalpasanna, da Cain ken Abel a kabsatna, napanda iti maysa nga aldaw iti talon tapno aramidenda ti trabahoda; ket agpadada nga adda iti talon, ni Cain nga agtaltalon ken mangarado iti dagana, ken ni Abel a mangtartaraken kadagiti arbanna; ket limmabas ti arban iti dayta a paset nga inarado ni Cain iti daga, ket naladingit unay ni Cain gapu iti daytoy.
18 Ket ni Cain immasideg iti kabsatna a ni Abel a sipupungtot, ket kinunana kenkuana, Ania ti adda iti nagbaetanmi kenka, nga umayka agtaeng ken iyegmo ti arbanmo tapno agtaraken iti dagak?
19 Simmungbat ni Abel ken Cain a kabsatna ket kinunana kenkuana, Ania ti adda iti nagbaetanmi kenka, a manganka iti lasag ti arbanko ket kawesmo ti delana?
20 Ket ita ngarud, ikkatem ti delana dagiti karnerok a nakakawesmo, ket subadannak kadagiti bunga ken lasagda a kinnanmo, ket inton maaramidmo daytoy, mapanak ngarud manipud iti dagam a kas iti imbagam?
21 Kinuna ni Cain iti kabsatna a ni Abel, Pudno a no patayenka ita nga aldaw, siasino ti agkiddaw kaniak iti daram?
22 Ket ni Abel simmungbat ken Cain, a kunkunana, Pudno a ti Dios a nangaramid kadatayo ditoy daga, ibalesnanto ti kasok, ket kalikagumannanto ti darak manipud kenka no papatayennak, ta ni Apo ti ukom ken mangbusor, ket isu ti mangsubad iti tao sigun iti kinadakesna, ken ti nadangkes a tao sigun iti kinadakes nga aramidenna ditoy daga.
23 Ket ita, no papatayennak ditoy, sigurado nga ammo ti Dios dagiti nalimed a panagkitam, ket ukomennaka gapu iti kinadakes nga inwaragawagmo nga aramidem kaniak ita nga aldaw.
24 Ket idi nangngeg ni Cain dagiti balikas nga insao ni Abel a kabsatna, adtoy ti pungtot ni Cain nagraniag iti kabsatna a ni Abel gapu iti panangipakaammona iti daytoy a banag.
25 Ket nagdardaras ni Cain ket timmakder, ket innalana ti landok a paset ti alikamenna nga arado, a kellaat a nangkabil iti kabsatna ket pinatayna, ket ni Cain inbukbokna ti dara ni kabsatna nga Abel iti daga, ket ti dara ni Abel nagayus iti daga iti sanguanan ti arban.
26 Ket kalpasan daytoy nagbabawi ni Cain gapu iti panangpapatayna iti kabsatna, ket naladingit ti ladingitna, ket nagsangit gapu kenkuana ket napalalo ti pannakariribukna kenkuana.
27 Ket timmakder ni Cain ket nagkali iti abut iti talon, a nangikabilanna iti bangkay ti kabsatna, ket binaliktadna ti tapok.
28 Ket ammo ti Apo ti inaramid ni Cain iti kabsatna, ket nagparang ti Apo ken Cain ket kinunana kenkuana, Sadino ti ayan ni Abel a kabsatmo a kaduam?
29 Ket nagpammarang ni Cain ket kinunana, Diak ammo, siak kadi ti agay-aywan ti kabsatko? Ket kinuna ti Apo

kenkuana, Ania ti inaramidmo? Agpukpukkaw kaniak ti timek ti dara ti kabsatmo manipud iti daga a nangpapatayam kenkuana.
30 Ta pinapataymo ti kabsatmo ket nagpammarangka iti sanguanak, ket impagarupmo iti pusom a diak nakita, wenno ammo ti amin nga aramidmo.
31 Ngem inaramidmo daytoy a banag ket pinataymo ti kabsatmo nga awan serserbina ken gapu ta siuumiso ti panagsaona kenka, ket ita, ngarud, mailunodka manipud iti daga a nanglukat iti ngiwatna tapno umawat iti dara ti kabsatmo manipud iti imam, ken no sadino ti nangitabonam kenkuana.
32 Ket inton talonem, saankanto nga ited ti pigsana a kas idi punganay, ta pataudento ti daga dagiti siit ken ngilaw, ket aggarawkanto ken aggargarawkanto iti daga agingga iti aldaw ti ipapataymo.
33 Ket iti dayta a tiempo rimmuar ni Cain manipud iti sanguanan ti Apo, manipud iti lugar nga ayanna, ket naggargaraw ken nagallaalla iti daga nga agturong iti daya ti Eden, isu ken amin a kukuana.
34 Ket ni Cain naam-ammona ti asawana kadagidi nga aldaw, ket nagsikog ken nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki, ket pinanagagananna iti Enoc, a kunkunana, “Iti dayta a tiempo rinugian ni Jehova nga ikkan iti panaginana ken kinaulimek ditoy daga.”
35 Ket iti dayta a tiempo rinugianna met ni Cain ti nangbangon iti maysa a siudad: ket binangonna ti siudad ket pinanagagananna ti siudad iti Enoc, a maibatay iti nagan ti anakna; ta kadagidi nga aldaw inted ti Apo kenkuana ti panaginana iti daga, ket saan a naggargaraw ken nagallaalla a kas idi punganay.
36 Ket ni Irad nayanak ni Enoc, ket ni Irad pinutotna ni Mechuyael ken ni Mechuyael ni Metusael.

KAPITULO 2

1 Ket idi maikasangagasut ket tallopulo a tawen ti panagbiag ni Adan ditoy daga, naam-ammona manen ni Eva nga asawana, ket nagsikog ken nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki iti kaaspingna ken iti ladawanna, ket pinanagagananna iti Set, a kunkunana, Agsipud ta ti Dios intudingna kaniak ti sabali a bukel a kasukat ni Abel, ta pinatay ni Cain.
2 Ket nagbiag ni Set iti sangagasut ket lima a tawen, ket naaddaan iti maysa nga anak a lalaki; ket pinanaganan ni Set ti anakna nga Enos, a kunkunana, Agsipud ta iti dayta a tiempo nangrugi nga umadu dagiti annak ti tao, ken parigatenda dagiti kararua ken pusoda babaen ti panagsalungasing ken panagsukirda iti Dios.
3 Ket idi kaaldawan ni Enos nga intultuloy dagiti annak ti tao ti nagrebelde ken nagsalungasing iti Dios, tapno mapaadu ti pungtot ti Apo kadagiti annak ti tao.
4 Ket napanda dagiti annak ti tao ket nagserbida iti sabali a didios, ket nalipatandan ti Apo a nangparsua kadakuada ditoy daga: ket kadagidi nga aldaw nagaramid dagiti annak ti tao kadagiti ladawan a gambang ken landok, kayo ken bato, ket nagruknoyda ket nagserbida kadakuada.
5 Ket tunggal tao inaramidna ti diosna ket nagruknoyda kadakuada, ket binaybay-an dagiti annak ti tao ti Apo iti amin nga al-aldaw ni Enos ken dagiti annakna; ket simged ti pungtot ti Apo gapu kadagiti aramid ken makarimon nga inaramidda iti daga.
6 Ket pinagbalin ti Apo a nanglapunos kadakuada ti dandanum ti karayan Gihon, ket dinadael ken inbusna ida, ket dinadaelna ti maikatlo a paset ti daga, ket iti laksid daytoy, saan a timmaliaw dagiti annak ti tao manipud iti dakes a wagasda, ket inyunnat pay laeng dagiti imada nga agaramid iti dakes iti imatang ti Apo.
7 Ket kadagidi nga aldaw awan ti panagmula wenno panagani iti daga; ket awan ti taraon dagiti annak ti tao ket dakkel unay ti bisin kadagidi nga aldaw.
8 Ket ti bin-i nga immulada kadagidi nga aldaw iti daga nagbalinda a siit, siit ken buot; ta manipud idi aldaw ni Adan daytoy a deklarasion maipanggep iti daga, ti lunod ti Dios, nga inlunodna ti daga, gapu iti basol a nagbasol ni Adan iti sangoanan ti Apo.
9 Ket idi intultuloy dagiti tao ti nagrebelde ken nagsalungasing iti Dios, ken nangdadael kadagiti wagasda, a nagbalin met a nadadael ti daga.
10 Ket nagbiag ni Enos iti siam a pulo a tawen ket pinutotna ni Cainan;
11 Ket dimmakkel ni Cainan ket uppat a pulo ti tawenna, ket nagbalin a masirib ken addaan iti pannakaammo ken kinalaing iti amin a sirib, ket nagturay kadagiti amin nga annak ti tao, ket inturongna dagiti annak ti tao iti sirib ken pannakaammo; ta ni Cainan ket masirib unay a tao ken addaan iti pannakaawat iti amin a sirib, ken babaen ti kinasiribna inturayanna dagiti espiritu ken demonio;
12 Ket ammo ni Cainan babaen ti kinasiribna a dadaelen ti Dios dagiti annak ti tao gapu iti panagbasolda ditoy daga, ken iyegto ti Apo kadakuada iti ud-udina nga aldaw ti danum ti layus.
13 Ket kadagidi nga aldaw insurat ni Cainan kadagiti tapi a bato, no ania ti mapasamak iti umay a tiempo, ket inkabilna dagitoy kadagiti gamengna.
14 Ket ni Cainan nagturay iti intero a daga, ket insublina ti sumagmamano nga annak ti tao nga agserbi iti Dios.
15 Ket idi agtawen ni Cainan iti pitopulo, naaddaan iti tallo nga annak a lallaki ken dua nga annak a babbai.
16 Ket dagitoy ti nagan dagiti annak ni Cainan; ti nagan ti inauna nga annak a ni Mahlallel, ti maikadua nga Enan, ken ti maikatlo a ni Mered, ken dagiti kakabsatda a babbai ket da Ada ken Zilla; dagitoy dagiti lima nga annak ni Cainan a naipasngay kenkuana.
17 Ket ni Lamec, nga anak ni Metusael, nagbalin a kabagian ni Cainan babaen ti panagasawa, ket innalana ti dua nga annakna a babbai kas assawana, ket ni Ada nagsikog ken nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki ken ni Lamec, ket pinanagagananna iti Jabal.
18 Ket nagsikog manen ket nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki, ket pinanagagananna iti Jubal; ket ni Zilla a kabsatna a babai ket lupes kadagidi nga aldaw ken awan ti annakna.
19 Ta kadagidi nga aldaw nangrugi nga agsalungasing dagiti annak ti tao iti Dios, ken sinalungasingda dagiti bilin nga imbilinna ken Adan, tapno agbalinda a nabunga ken umadu ditoy daga.
20 Ket ti sumagmamano kadagiti annak ti lallaki pinaginumda dagiti assawada iti agay-ayam a mamagbalin kadakuada a lupes, tapno mataginayonda ti pigurada ken iti kasta saan a kumapuy ti napintas a langada.

21 Ket idi pinaginum ti annak ti tattao ti dadduma kadagiti assawada, nakiinum ni Zilla kadakuada.
22 Ket dagiti babbai nga agpasngay agparangda a makarimon iti imatang dagiti assawada kas balo, bayat nga agbibiag dagiti assawada, ta kadagiti lupes laeng ti naikapetda.
23 Ket iti ngudo dagiti aldaw ken tawen, idi lumakay ni Zilla, linuktan ti Apo ti tianna.
24 Nagsikog ket nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki ket pinanagananna iti Tubal Cain, a kunkunana, Kalpasan ti pannakalaylayko, nagun-odko isuna manipud iti Mannakabalin-amin a Dios.
25 Ket nagsikog manen ket nangipasngay iti anak a babai, ket pinanagananna iti Naama, ta kinunana, Kalpasan ti pannakalaylayko nagun-odko ti ragsak ken ragsak.
26 Ket ni Lamec ket lakay ken nataengan ti tawenna, ken nakudrep dagiti matana a saan a makakita, ket ni Tubal Cain, nga anakna, ti mangiturturong kenkuana ket maysa nga aldaw a napan ni Lamec iti talon ket ni Tubal Cain nga anakna ket kaduana, ket bayat ti pannagnada iti talon, ni Cain nga anak ni Adan ket immabante nga agturong kadakuada; ta lakay unay ni Lamec ket saan a makakita iti adu, ket ni Tubal Cain nga anakna ket ubing pay unay.
27 Ket ni Tubal imbaga ni Cain ken amana nga iguyodna ti panana, ket babaen kadagiti pana kinabilna ni Cain, nga adda pay laeng iti adayo, ket pinatayna, ta agparang kadakuada nga animal.
28 Ket simrek dagiti pana iti bagi ni Cain nupay adayo kadakuada, ket natnag iti daga ket natay.
29 Ket insubad ti Apo ti kinadakes ni Cain a maibatay iti kinadakesna, nga inaramidna iti kabsatna a ni Abel, kas maibatay iti balikas ti Apo nga imbagana.
30 Ket napasamak idi natay ni Cain, napanda kinita da Lamec ken Tubal ti ayup a pinatayda, ket nakitada, ket adtoy ni Cain nga apongda ket natnag a natay iti daga.
31 Ket naladingit unay ni Lamec gapu iti panangaramidna iti daytoy, ket iti panangpalakpakna kadagiti imana, kinabilna ti anakna ket pinatayna.
32 Nangngeg dagiti assawa ni Lamec ti inaramid ni Lamec, ket inkagumaanda a patayen.
33 Ket dagiti assawa ni Lamec kinagurada isuna manipud iti dayta nga aldaw, agsipud ta pinatayna da Cain ken Tubal Cain, ket dagiti assawa ni Lamec simminada kenkuana, ket saanda a dumngeg kenkuana kadagidi nga aldaw.
34 Ket immay ni Lamec kadagiti assawana, ket pinilitna ida a dumngeg kenkuana maipapan iti daytoy a banag.
35 Ket kinunana kadagiti assawana a da Ada ken Zillah, Denggenyo ti timekko O assawa ni Lamec, asikasuenyo dagiti sasaok, ta ita pinampanunotyo ken imbagayo a pinatayko ti maysa a lalaki nga addaan kadagiti sugatko, ken maysa nga ubing nga addaan kadagiti garit gapu ta awan ti inaramidda a kinaranggas, ngem sigurado nga ammoyo a lakay ken ubanakon, ken nadagsen dagiti matak iti edad, ket inaramidko daytoy a banag di ammo.
36 Ket dimngeg kenkuana dagiti assawa ni Lamec iti daytoy a banag, ket nagsublida kenkuana babaen ti balakad ni Adan nga amada, ngem awan ti annakda kenkuana manipud iti dayta a tiempo, nga ammoda nga umad-adu ti pungtot ti Dios kadagidi nga aldaw maibusor kadagiti annak ti tao, tapno dadaelenna ida iti danum ti layus gapu kadagiti dakes nga aramidda.
37 Ket ni Mahlallel nga anak ni Cainan nagbiag iti innem a pulo ket lima a tawen ket pinutotna ni Jared; ket nagbiag ni Jared iti innem a pulo ket dua a tawen ket pinutotna ni Enoc.

KAPITULO 3

1 Ket nagbiag ni Enoc iti innem a pulo ket lima a tawen ket pinutotna ni Metusala; ket nakipagna ni Enoc iti Dios kalpasan ti pannakayanakna ni Metusala, ket nagserbi iti Apo, ken inumsina dagiti dakes a wagas dagiti tao.
2 Ket nabalkot ti kararua ni Enoc iti pannursuro ti Apo, iti pannakaammo ken pannakaawat; ket nainsiriban a nagretiro kadagiti annak ti tao, ket inlimedna ti bagina kadakuada iti adu nga aldaw.
3 Ket idi agleppas ti adu a tawen, bayat ti panagserserbina iti Apo, ken panagkarkararagna iti sanguananna iti balayna, ket immawag kenkuana ti maysa nga anghel ti Apo manipud Langit, ket kinunana, Adtoyak.
4 Ket kinunana, Bumangonka, rummuarka manipud iti balaymo ken manipud iti lugar a paglemlemmennam, ket agparangka kadagiti annak ti tao, tapno maisurom kadakuada ti dalan a rumbeng a papananda ken ti trabaho a masapul nga itungpalda tapno makastrekda kadagiti dalan ti Dios.
5 Ket timmakder ni Enoc a maibatay iti balikas ti Apo, ket rimmuar manipud iti balayna, manipud iti lugarna ken manipud iti siled a nakalemmenganna; ket napan kadagiti annak ti tao ket insurona ida kadagiti dalan ti Apo, ket iti dayta a panawen inummongna dagiti annak ti tao ken inyam-ammona ida iti pannursuro ti Apo.
6 Ket imbilinna a maiwaragawag iti amin a lugar a pagnanaedan dagiti annak ti tao, a kunkunana, Sadino ti ayan ti tao nga agtarigagay a mangammo kadagiti dalan ti Apo ken dagiti naimbag nga aramid? umay koma ken Enoc.
7 Ket amin nga annak ti tao naguummongda idin kenkuana, ta amin nga agtarigagay iti daytoy a banag napanda ken Enoc, ket ni Enoc nagturay kadagiti annak ti tao a maibatay iti sao ti Apo, ket immayda ket nagruknoyda kenkuana ket nangngegda ti saona.
8 Ket ti espiritu ti Dios adda ken Enoc, ket insurona amin a taona ti sirib ti Dios ken dagiti dalanna, ket nagserbi dagiti annak ti tao iti Apo iti amin nga aldaw ni Enoc, ket immayda a dumngeg iti kinasiribna.
9 Ket amin nga ari dagiti annak ti tao, umuna ken maudi, agraman dagiti prinsipe ken ukomda, immayda ken Enoc idi nangngegda ti kinasiribna, ket nagruknoyda kenkuana, ket kiniddawda met ken Enoc nga agturay kadakuada, nga immanamonganna.
10 Ket naguummongda amin, sangagasut ket tallopulo nga ari ken prinsipe, ket pinagbalinda ni Enoc nga ari kadakuada ket addada amin iti sidong ti pannakabalin ken bilinna.
11 Ket insuro ida ni Enoc ti sirib, pannakaammo, ken dagiti dalan ti Apo; ket inaramidna ti kappia iti nagbaetanda, ket ti kappia adda iti intero a daga bayat ti panagbiag ni Enoc.
12 Ket nagturay ni Enoc kadagiti annak ti tao iti dua gasut uppat a pulo ket tallo a tawen, ket inaramidna ti kinahustisia ken kinalinteg kadagiti amin a taona, ket inturongna ida kadagiti dalan ti Apo.

13 Ket dagitoy ti kaputotan da Enoc, Metusala, Eliseo, ken Elimelec, tallo nga annak; ket dagiti kakabsatda a babbai isuda da Melca ken Nama, ket nagbiag ni Metusala iti walopulo ket pito a tawen ket pinutotna ni Lamec.
14 Ket idi maikalimapulo-ket-innem a tawen ti panagbiag ni Lamec idi natay ni Adan; siam a gasut tallopulo ti tawenna idi ipapatayna, ket ti dua nga annakna a lallaki, agraman da Enoc ken Metusala nga anakna, intabonda isuna a buyogen ti dakkel a kinaranggas, kas iti pannakaitabon dagiti ari, iti rukib nga imbaga kenkuana ti Dios.
15 Ket iti dayta a lugar nagaramid amin dagiti annak ti tao iti dakkel a panagleddaang ken panagsangit gapu ken Adan; nagbalin ngarud a kaugalian dagiti annak ti tao agingga ita.
16 Ket natay ni Adan gapu ta nangan iti kayo ti pannakaammo; isu ken dagiti annakna a simmaruno kenkuana, kas kinuna ti Apo a Dios.
17 Ket idi tawen ti ipapatay ni Adan nga isu ti dua gasut ket uppat a pulo ket tallo a tawen ti panagturay ni Enoc, iti dayta a panawen inkeddeng ni Enoc ti mangisina iti bagina kadagiti annak ti tao ken mangilemmeng iti bagina a kas idi damo tapno agserbi iti Apo.
18 Inaramid ni Enoc ti kasta, ngem saanna nga interamente nga inlimed ti bagina kadakuada, no di ket inyadayona kadagiti annak ti tao iti tallo nga aldaw ket kalpasanna napan kadakuada iti maysa nga aldaw.
19 Ket bayat ti tallo nga aldaw a kaaddana iti siledna, nagkararag, ken indaydayawna ti Apo a Diosna, ket iti aldaw a napan ken nagparang kadagiti iturayanna insurona kadakuada dagiti dalan ti Apo, ket amin a dinamagda kenkuana maipapan iti Apo imbagana kadakuada.
20 Ket inaramidna daytoy a wagas iti adu a tawen, ket kalpasanna inlemmengna ti bagina iti uneg ti innem nga aldaw, ket nagparang kadagiti taona iti maysa nga aldaw iti kada pito; ket kalpasan dayta maminsan iti makabulan, ket kalpasanna maminsan iti makatawen, agingga a sinapul dagiti amin nga ari, prinsipe ken annak ti tao, ket tinarigagayanda manen a makita ti rupa ni Enoc, ken dumngeg iti saona; ngem dida kabaelan, kas amin nga annak ti tao ket kabutengda unay ken ni Enoc, ket nagbutengda nga umasideg kenkuana gapu iti kasla Dios a panagsiddaaw a nagtugaw iti rupana; ngarud awan ti tao a makakita kenkuana, a mabuteng a mabalin a madusa ken matay.
21 Ket amin dagiti ari ken prinsipe inkeddengda nga ummongen dagiti annak ti tao, ken umayda ken Enoc, a pampanunotenda a mabalinda amin ti makisarita kenkuana iti kanito a rummuar isuna iti tengngada, ket inaramidda ti kasta.
22 Ket dimteng ti aldaw a rimmuar ni Enoc ket naguummongda amin ket immayda kenkuana, ket insao ni Enoc kadakuada dagiti balikas ti Apo ket insurona kadakuada ti sirib ken pannakaammo, ket nagruknoyda iti sanguananna ket kinunada, Agbiag koma ti ari! Agbiag koma ti ari!
23 Ket iti sumagmamano a panawen kalpasanna, idi makisasao dagiti ari ken prinsipe ken dagiti annak ti tao ken ni Enoc, ken isursuro ni Enoc kadakuada dagiti dalan ti Dios, adtoy ti maysa nga anghel ti Apo idin immawag ken ni Enoc manipud langit, ket tinarigagayanna nga ipangato isuna idiay langit tapno pagbalinenna nga ari sadiay kadagiti annak ti Dios, kas iti panagturayna kadagiti annak ti tao ditoy daga.
24 Idi iti dayta a tiempo nangngeg ni Enoc daytoy napan inummongna dagiti amin nga agnanaed iti daga, ket insurona ida iti sirib ken pannakaammo ken inikkanna ida kadagiti nadiosan a pannursuro, ket kinunana kadakuada, Nakalikaguman nga umuliak idiay langit, diak ngarud ammo ti aldaw ti ipapanko.
25 Ket ita ngarud isurokto kadakayo ti sirib ken pannakaammo ken itedkonto kadakayo ti pannursuro sakbay a panawakkayo, no kasano ti agtignay ditoy daga a mabalinyo nga agbiag; ket inaramidna dayta.
26 Ket insurona ida iti sirib ken pannakaammo, ken intedna ida iti pannursuro, ket tinubngarna ida, ket inkabilna iti sanguananda dagiti alagaden ken panangukom nga aramidenda ditoy daga, ket inaramidna ti kappia kadakuada, ken insurona ida iti biag nga agnanayon, ken nakipagnaed kadakuada iti sumagmamano a panawen a nangisuro kadakuada amin dagitoy a banag.
27 Ket iti dayta a tiempo adda dagiti annak ti tao ken ni Enoc, ket makisarsarita kadakuada ni Enoc, ket intangadda dagiti matada ket ti kaasping ti dakkel a kabalio bimmaba manipud langit, ket ti kabalio nagdaliasat iti tangatang;
28 Ket imbagada ken Enoc ti nakitada, ket kinuna ni Enoc kadakuada, Gapu kaniak bumaba daytoy a kabalio ditoy daga; dimtengen ti tiempo a masapul a pumanawak manipud kenka ket diakton makita.
29 Ket bimmaba ti kabalio iti dayta a tiempo ket nagtakder iti sanguanan ni Enoc, ket amin nga annak ti tattao a kadua ni Enoc nakitada.
30 Ket imbilin manen ni Enoc ti maysa a timek a maiwaragawag, a kunkunana, Sadino ti ayan ti tao a maragsakan a mangammo kadagiti dalan ti Apo a Diosna, umay koma ita nga aldaw ken Enoc sakbay a maikkat kadatayo.
31 Ket naguummong dagiti amin nga annak ti tao ket immayda ken Enoc iti dayta nga aldaw; ket amin nga ar-ari ti daga agraman dagiti prinsipe ken mamalbalakadda nagtalinaedda kenkuana iti dayta nga aldaw; ket kalpasanna insuro ni Enoc dagiti annak ti tao ti sirib ken pannakaammo, ket intedna ida iti nadiosan a pannursuro; ket binilinna ida nga agserbi iti Apo ken magna kadagiti dalanna iti amin nga aldaw ti panagbiagda, ket intuloyna ti nakikappia kadakuada.
32 Ket kalpasan daytoy a timmakder ket nagsakay iti kabalio; ket rimmuar ken amin nga annak ti tao simmurotda kenkuana, agarup walo gasut a ribu a lallaki; ket nakikuyogda kenkuana iti maysa nga aldaw a panagdaliasat.
33 Iti maikadua nga aldaw kinunana kadakuada, Agawidkayo kadagiti toldayo, apay a mapankayo? nalabit a mabalin a matayka; ket dadduma cadacuada pimmanaw kencuana, ket dagidiay nabati nakikuyog kencuana iti innem nga aldaw a panagdaliasat; ket kinuna ni Enoc kadakuada iti inaldaw, Agsublikayo kadagiti toldayo, di la ket ta mataykayo; ngem saanda a situtulok nga agsubli, ket nakikuyogda kenkuana.
34 Ket iti maikanem nga aldaw nabati ti dadduma a lallaki ket kimpetda kenkuana, ket kinunada kenkuana, Kumuyogkami kenka iti lugar a papanam; kas sibibiag ti Apo, ipapatay laeng ti mangisina kadatayo.

35 Ket indagadagda unay a kumuyog kencuana, isu nga insardengna ti makisarita kadakuada; ket simmurotda kenkuana ket saanda a nagsubli;
36 Ket idi nagsubli dagiti ari inaramidda ti panagsenso, tapno maammuan ti bilang dagiti nabati a lallaki a nakikuyog ken Enoc; ket iti maikapito nga aldaw a simmang-at ni Enoc idiay langit iti alipugpog, agraman dagiti kabalio ken karuahe nga apuy.
37 Ket iti maikawalo nga aldaw dagiti amin nga ari a kadua ni Enoc nangibaonda a mangisubli iti bilang dagiti lallaki a kadua ni Enoc, iti dayta a lugar a naggapuanna idiay langit.
38 Ket amin dagidiay nga ari napanda iti lugar ket nasarakanda ti daga sadiay a napno iti niebe, ket iti rabaw ti niebe adda dagiti dadakkel a bato ti niebe, ket kinuna ti maysa iti sabali, Umaykayo, burakentayo ti niebe ket kitaentayo, nalabit natayen dagiti lallaki a nabati ken ni Enoc, ket addada itan iti sirok dagiti bato ti niebe, ket sinapulda ngem dida nasarakan isuna, ta simmang-at isuna idiay langit.

KAPITULO 4

1 Ket amin dagiti aldaw a panagbiag ni Enoc ditoy daga, tallo gasut innem a pulo ket lima a tawen.
2 Ket idi simmang-at ni Enoc idiay langit, timmakder ti amin nga ari ti daga ket innalada ni Metusala nga anakna ket pinulotanda, ket pinagbalinda nga ari kadakuada a kasukat ni amana.
3 Ket nagtignay a nalinteg ni Metusala iti imatang ti Dios, kas iti insuro kenkuana ni amana nga Enoc, ket kasta met bayat ti intero a panagbiagna insurona dagiti annak ti tao ti sirib, pannakaammo ken panagbuteng iti Dios, ket saan a nagturong manipud iti nasayaat a dalan uray iti kannawan wenno iti kannigid.
4 Ngem kadagidi maudi nga al-aldaw ni Metusala, timmaliaw dagiti annak ti tao manipud iti Apo, rinukerda ti daga, nagtakawda ken nagsamsamda iti tunggal maysa, ket nagrebeldeda iti Dios ket nagsalungasingda, ken rinukerda dagiti dalanda, ket dida kayat ti dumngeg iti timek ni Metusela, no di ket nagrebeldeda kenkuana.
5 Ket nakaro ti pungtot ti Apo kadakuada, ket intultuloy ti Apo a dinadael ti bukel kadagidi nga aldaw, iti kasta awan ti panagmula wenno panagani iti daga.
6 Ta idi nagmulada iti daga tapno makagun-odda iti taraon a pangsuportada, adtoy, napataud dagiti siit ken siit a saanda nga immula.
7 Ket kaskasdi a saan a timmallikud dagiti annak ti tao manipud kadagiti dakes a wagasda, ket inyunnat pay laeng dagiti imada nga agaramid iti dakes iti imatang ti Dios, ket pinagpungtotda ti Apo babaen kadagiti dakes a wagasda, ket nakapungtot unay ti Apo, ket nagbabawi ta inaramidna ti tao.
8 Ket napanunotna a dadaelen ken dadaelen ida ket inaramidna ti kasta.
9 Kadagidi nga aldaw idi agtawen ni Lamec nga anak ni Matusala iti sangagasut innem a pulo, natay ni Set nga anak ni Adan.
10 Ket ti amin nga al-aldaw a panagbiag ni Set, siam a gasut sangapulo ket dua a tawen, ket natay.
11 Sangagasut walopulo ti tawen ni Lamec idi innalana ni Asmua nga anak ni Eliseo nga anak ni Enoc nga ulitegna, ket nagsikog.
12 Ket iti dayta a tiempo nagmula dagiti annak ti tao iti daga, ket napataud ti bassit a taraon, kaskasdi a saan a timmallikud dagiti annak ti tao manipud kadagiti dakes a wagasda, ket sinalungasingda ken nagrebeldeda iti Dios.
13 Ket ti asawa ni Lamec nagsikog ken nangipasngay kenkuana iti maysa nga anak a lalaki iti dayta a tiempo, iti panagrikus ti tawen.
14 Ket ni Matusalan pinanagananna iti Noe, a kunkunana, Ti daga idi al-aldawna, nagin-inana ken awanan iti panagrupsa, ket ni Lamec nga amana pinanagananna iti Menaquem, a kunkunana, Daytoy ti mangliwliwa kadatayo kadagiti aramidtayo ken nakalkaldaang a panagbannogtayo iti daga, nga inlunod ti Dios.
15 Ket dimmakkel ti ubing ket nasuso, ket napan kadagiti dalan ni amana a ni Matusalem, a naan-anay ken nalinteg iti Dios.
16 Ket pimmanaw amin dagiti annak ti tao kadagiti dalan ti Apo kadagidi nga aldaw bayat ti panagaduda iti rabaw ti daga nga addaan kadagiti annak a lallaki ken babbai, ket insuroda ti maysa ken maysa kadagiti dakes nga aramidda ket intuloyda ti nagbasol iti Apo.
17 Ket tunggal tao inaramidna ti maysa a dios iti bagina, ket tinakawda ken samsamda ti tunggal tao ti kaarrubana ken kasta met ti kabagianna, ket dinadaelda ti daga, ket napno ti daga iti kinaranggas.
18 Ket napanda dagiti ukom ken agtuturayda kadagiti annak a babbai ti tao ket innalada ti assawada babaen ti puersa manipud kadagiti assawada a maibatay iti pinilida, ket dagiti annak ti tao kadagidi nga aldaw innalada manipud kadagiti taraken iti daga, dagiti animal iti talon ken dagiti tumatayab iti tangatang, ket insuroda ti panaglaok dagiti animal ti maysa a kita iti sabali, tapno iti kasta, makarurodda iti Apo; ket nakita ti Dios ti sibubukel a daga ket nadadael, ta amin a lasag dinadaelda dagiti dalanna ditoy daga, amin a tao ken amin nga animal.
19 Ket kinuna ti Apo, Punasekto ti tao a pinarsuak manipud iti rabaw ti daga, wen manipud iti tao agingga kadagiti tumatayab iti tangatang, agraman dagiti baka ken animal nga adda iti talon ta agbabawiak ta inaramidko ida.
20 Ket amin a tao a nagna kadagiti dalan ti Apo, natayda kadagidi nga aldaw, sakbay nga inyeg ti Apo ti kinadakes iti tao nga indeklarana, ta daytoy ket naggapu iti Apo, tapno saanda a makita ti kinadakes a sinao ti Apo maipanggep kadagiti annak ti tao.
21 Ket nakasarak ni Noe iti parabur iti imatang ti Apo, ket pinili ti Apo isuna ken dagiti annakna a mangbangon iti bin-i manipud kadakuada iti rabaw ti intero a daga.

KAPITULO 5

1 Ket idi maikawalopulo ket uppat a tawen ti panagbiag ni Noe, a natay ni Enoc nga anak ni Set, agtawen iti siam a gasut ket lima idi ipapatayna.
2 Ket iti maikasangagasut ket pitopulo ket siam a tawen ti panagbiag ni Noe, natay ni Cainan nga anak ni Enos, ket siam a gasut ket sangapulo a tawen ti amin nga al-aldaw ni Cainan, ket natay.

3 Ket iti maikadua gasut tallopulo ket uppat a tawen ti panagbiag ni Noe, natay ni Mahlallel nga anak ni Cainan, ket walo gasut siam a pulo ket lima a tawen ti aldaw ni Mahlallel, ket natay.
4 Ket natay ni Jared nga anak ni Mahlallel kadagidi nga aldaw, iti maika-tallo gasut ket tallopulo ket innem a tawen ti panagbiag ni Noe; ket amin dagiti aldaw ni Jared ket siam a gasut innem a pulo ket dua a tawen, ket natay.
5 Ket natay amin a simmurot iti Apo kadagidi nga aldaw, sakbay a nakitada ti kinadakes nga inwaragawag ti Dios nga aramidenda ditoy daga.
6 Ket kalpasan ti panaglabas ti adu a tawen, iti maika-uppat a gasut ket walopulo a tawen ti panagbiag ni Noe, idi natay amin dagidiay a lallaki, a simmurot iti Apo manipud iti tengnga dagiti annak ti tao, ket ni laeng Metusala ti nabati idin, kinuna ti Dios kada Noe ken Metusala, a kunkunana,
7 Agsaokayo, ket iwaragawagyo kadagiti annak ti tao, a kunkunayo, Kastoy ti kuna ti Apo, agsublikayo manipud kadagiti dakes a wagasyo ket baybay-anyo dagiti aramidyo, ket agbabawi ti Apo iti kinadakes nga indeklarana nga aramidenna kadakayo, tapno saan a mapasamak.
8 Ta kastoy ti kuna ti Apo, Adtoy ikkankayo iti las-ud ti sangagasut ket duapulo a tawen; no agsublikayo kaniak ket baybay-anyo dagiti dakes a wagasyo, tallikudakto met ngarud ti dakes nga imbagak kadakayo, ket awanto dayta, kuna ti Apo.
9 Ket insao da Noe ken Metusala dagiti amin a sasao ti Apo kadagiti annak ti tao, iti inaldaw, a kanayon a makisarsarita kadakuada.
10 Ngem saan a dumngeg dagiti annak ti tao kadakuada, wenno inyasideg dagiti lapayagda kadagiti sasaoda, ket natangken ti tengngedda.
11 Ket inted ti Apo ida iti las-ud ti sangagasut duapulo a tawen, a kunkunana, No agsublida, agbabawinto ngarud ti Dios iti kinadakes, tapno saanna a dadaelen ti daga.
12 Nagkedked ni Noe nga anak ni Lamec a mangasawa iti asawa kadagidi nga aldaw, tapno agpasngay iti annak, ta kinunana, Pudno nga ita dadaelento ti Dios ti daga, apay ngarud nga agpasngayak iti annak?
13 Ket ni Noe ket maysa a nalinteg a tao, isu ket naan-anay iti kaputotanna, ket pinili ti Apo a mangbangon iti bukel manipud iti bukelna iti rabaw ti daga.
14 Ket kinuna ti Apo ken Noe, Mangalaka iti asawa, ket agpasngayka iti annak, ta nakitaka a nalinteg iti sanguanak iti daytoy a kaputotan.
15 Ket mangpataudkanto iti bin-i, ken dagiti annakmo a kaduam, iti tengnga ti daga; ket napan ni Noe ket nangasawa iti asawa, ket pinilina ni Naama nga anak ni Enoc, ket lima gasut ket walopulo ti tawenna.
16 Uppat a gasut siam a pulo ket walo ti tawen ni Noe, idi inasawana ni Naama.
17 Ket nagsikog ni Naama ket nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki, ket pinanagananna iti Jafet, a kunkunana, Pinadakkelnak ti Dios ditoy daga; ket nagsikog manen ket nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki, ket pinanagananna iti Sem, a kunkunana, Inaramidnak ti Dios a natda, tapno mangpataud iti bin-i iti tengnga ti daga.
18 Lima gasut ket dua ti tawen ni Noe idi impasngay ni Naama ni Sem, ket dimmakkel dagiti ubbing a lallaki ket napanda kadagiti dalan ti Apo, iti amin nga insuro kadakuada da Metusala ken Noe nga amada.
19 Ket ni Lamec nga ama ni Noe, natay kadagidi nga aldaw; kaskasdi a pudno a saan a napan iti amin a pusona kadagiti dalan ni amana, ket natay iti maikasangagasut ket siam a pulo ket lima a tawen ti panagbiag ni Noe.
20 Pito gasut pitopulo a tawen ti amin nga al-aldaw ni Lamec, ket natay.
21 Ket amin dagiti annak ti tao a nakaam-ammo iti Apo, natayda iti dayta a tawen sakbay nga inyeg ti Apo ti dakes kadakuada; ta pinalubosan ti Apo a matayda, tapno saanda a makita ti kinadakes nga iyeg ti Dios kadagiti kakabsatda ken kakabagianda, kas iti indeklarana nga aramiden.
22 Iti dayta a tiempo, kinuna ti Apo kada Noe ken Metusala, Tumakderkayo ket iwaragawagyo kadagiti annak ti tao ti amin a sasao nga insaok kadakayo kadagidi nga aldaw, nalabit a tallikudanda manipud kadagiti dakes a wagasda, ket kalpasanna agbabawiak iti dakes ket diakto iyeg dayta.
23 Ket timmakder da Noe ken Metusala, ket kinunada iti lapayag dagiti annak ti tao, amin nga imbaga ti Dios maipanggep kadakuada.
24 Ngem saan a dumngeg dagiti annak ti tao, ken saanda met nga ipangag dagiti lapayagda kadagiti amin a deklarasionda.
25 Kalpasan daytoy, kinuna ti Apo ken Noe, Dimtengen ti panungpalan ti amin a lasag gapu kadagiti dakes nga aramidda, ket adtoy dadaelekto ti daga.
26 Ket mangalaca kenca iti kayo a gofer, ket mapanca iti maysa a disso ket mangaramidca iti dakkel a daong, ket ikabilmo iti dayta a disso.
27 Ket kastoy ti aramidem; tallo gasut a kasiko ti kaatiddogna, limapulo a kasiko ti kaakabana ken tallopulo a kasiko ti kangatona.
28 Ket mangaramidkanto kenca iti ruangan, a silulukat iti sikiganna, ket agingga iti maysa a kasiko leppasemto iti ngato, ket abbongam iti uneg ken ruar iti pito.
29 Ket adtoy iyegko ti layus ti dandanum iti daga, ket madadael ti amin a lasag, manipud iti sirok dagiti langit mapukawto amin nga adda ditoy daga.
30 Ket sica ken ti sangakabbalayam incanto urnongen ti dua nga agassawa iti amin a sibibiag a banag, lalaki ken babai, ket iyegyonto ida iti daong, tapno mangpataud iti bin-i manipud kadakuada ditoy daga.
31 Ket urnongem kenca ti amin a taraon a kanen dagiti amin nga animal, tapno adda taraonmo ken para kadakuada.
32 Ket mangpilicanto cadagiti annacmo a lallaki iti tallo a babbalasang, manipud iti annak a babbai dagiti tattao, ket agbalindanto nga assawa dagiti annacmo a lallaki.
33 Ket timmakder ni Noe, ket inaramidna ti daong, iti lugar nga imbilin ti Dios kenkuana, ket inaramid ni Noe ti imbilin ti Dios kenkuana.
34 Iti maikalimagasut ket siam a pulo ket lima a tawen ni Noe rinugianna nga inaramid ti daong, ket inaramidna ti daong iti las-ud ti lima a tawen, kas imbilin ti Apo.
35 Kalpasanna, innala ni Noe ti tallo nga annak ni Eliakim nga anak ni Metusala kas assawa para kadagiti annakna a lallaki, kas imbilin ni Jehova ken Noe.
36 Ket iti dayta a tiempo natay ni Metusala nga anak ni Enoc, siam a gasut innem a pulo ti tawenna, idi ipapatayna.

KAPITULO 6

1 Iti dayta a tiempo, kalpasan ti ipapatay ni Metusala, kinuna ti Apo ken Noe, Mapanka a kadua ti sangakabbalayam iti daong; adtoy urnongekto kenka dagiti amin nga animal iti daga, dagiti animal iti talon ken dagiti tumatayab iti tangatang, ket umaydanto amin ket likmutenda ti daong.
2 Ket mapankanto ket agtugawka iti asideg dagiti ruangan ti daong, ket amin nga animal, dagiti animal, ken dagiti tumatayab, agtataripnongdanto ket ikabildanto ti bagbagida iti sanguanam, ken dagiti kasta kadakuada nga umay ken agrukob iti sanguanam, alaem ken itedmo kadagiti ima dagiti annakmo a lallaki, a mangiyeg kadakuada iti daong, ket amin nga agtakder iti sanguanam pumanawkanto.
3 Ket inyeg ti Apo daytoy iti sumuno nga aldaw, ket immay dagiti animal, animal ken tumatayab iti adu a tattao ket linakubda ti daong.
4 Ket napan ni Noe ket nagtugaw iti asideg ti ruangan ti daong, ket kadagiti amin a lasag a nagrukob iti sanguananna, inserrekna iti daong, ket amin nga agtaktakder iti sanguananna binaybay-anna ditoy daga.
5 Ket immay ti maysa a leon a babai, agraman ti dua nga urbonna, kalakian ken kabaian, ket nagrukob dagiti tallo iti sanguanan ni Noe, ket timmakder ti dua a urbon a leon ket kinabilda isuna, ket pinatarayda manipud iti lugarna, ket pimmanaw, ket nagsublida kadagiti lugarda, ket nagkurnoda iti rabaw ti daga iti sango ni Noe.
6 Ket nagtaray ti leon a babai, ket nagtakder iti lugar dagiti leon.
7 Ket nakita ni Noe daytoy, ket nagsiddaaw unay, ket timmakder ket innalana ti dua a urbon, ket inserrekna ida iti daong.
8 Inserrek ni Noe iti daong manipud iti amin a sibibiag a parsua nga adda ditoy daga, isu nga awanen ti nabati no di ti inserrek ni Noe iti daong.
9 Dua ken dua ti immay ken Noe iti daong, ngem manipud kadagiti nadalus nga animal ken nadalus a tumatayab, nangiyeg iti pito nga agassawa, kas imbilin ti Dios kenkuana.
10 Adda pay laeng sadiay dagiti amin nga animal, animal, ken tumatayab, ket linakubda ti daong iti tunggal lugar, ket saan a bimmaba ti tudo agingga iti pito nga aldaw kalpasanna.
11 Ket iti dayta nga aldaw, pinagkintayeg ti Apo ti sibubukel a daga, ket nagsipnget ti init, ket nagraira dagiti pamunganayan ti lubong, ket naggargaraw ti sibubukel a daga, ket nagkimat ti kimat, ken naggurruod ti gurruod, ket naburak amin dagiti ubbog iti daga, a kas iti saan nga ammo dagiti agnanaed idi; ket inaramid ti Dios daytoy nabileg nga aramid, tapno mabutbutengna dagiti annak ti tao, tapno awanen ti kinadakes ditoy daga.
12 Ket kaskasdi a saan nga agsubli dagiti annak ti tao manipud iti dakes a wagasda, ket pinadakkelda ti pungtot ti Apo iti dayta a panawen, ket dida pay ketdi inturong ti pusoda iti amin daytoy.
13 Ket iti ngudo ti pito nga aldaw, iti maika-innem a gasut a tawen ti panagbiag ni Noe, adda iti daga ti danum ti layus.
14 Ket naburak dagiti amin nga ubbog ti nauneg, ket naluktan dagiti tawa ti langit, ket ti tudo nagtudo iti daga iti uppat a pulo nga aldaw ken uppat a pulo a rabii.
15 Ket ni Noe ken ti sangakabbalayanna, ken amin a sibibiag a parsua a kaduana, simrekda iti daong gapu iti danum ti layus, ket inrikep ni Jehova.
16 Ket amin nga annak ti tao a nabati iti daga, nabannogda gapu iti kinadakes gapu iti tudo, ta ad-adda a naranggas ti panagsangpet ti danum iti daga, ket dagiti animal ken animal ket nanglikmut pay laeng iti daong.
17 Naguummong dagiti annak ti tao, agarup pito gasut a ribu a lallaki ken babbai, ket dimtengda ken Noe iti daong.
18 Ket immawagda ken Noe, a kunkunada, Luktam para kadakami tapno umaykami kenka iti daong--ket apay a mataykami?
19 Ket ni Noe, buyogen ti napigsa a timek, simmungbat kadakuada manipud iti daong, a kunkunana, Saankayo kadi amin a nagrebelde iti Apo, ket kinunada nga awan isuna? ket ngarud inyeg ti Apo kadakayo daytoy a kinadakes, tapno dadaelenna ken putdennaka manipud iti rabaw ti daga.
20 Saan kadi a daytoy ti banag nga insaok kadakayo iti sangagasut ket duapulo a tawen ti napalabas, ket saanyo a dumngeg iti timek ti Apo, ket ita tarigagayanyo kadi ti agbiag ditoy daga?
21 Ket kinunada ken Noe, Sisasaganakami nga agsubli ken Jehova; silulukat laeng kadatayo tapno agbiagtayo ken saantayo a matay.
22 Ket ni Noe simmungbat kadakuada, a kunkunana, Adtoy ta makitayo ti rigat dagiti kararuayo, kayatyo ti agsubli iti Apo; apay a saankayo a nagsubli bayat dagitoy sangagasut ket duapulo a tawen, nga inted kadakayo ti Apo a kas ti naikeddeng a panawen?
23 Ngem ita umaykayo ket ibagayo kaniak daytoy gapu iti riribuk dagiti kararuayo, ita met saannaka nga ipangag ti Apo, ken saannaka a dumngeg iti daytoy nga aldaw, tapno saankayo nga agballigi itan kadagiti tarigagayyo.
24 Ket immasideg dagiti annak ti tao tapno sumrekda iti daong, tapno sumrekda gapu iti tudo, ta saanda a maibturan ti tudo kadakuada.
25 Ket imbaon ti Apo dagiti amin nga animal ken animal nga agtaktakder iti aglawlaw ti daong. Ket dagiti animal pinarmekda ida ket pinapanawda ida manipud iti dayta a disso, ket tunggal maysa napan iti dalanna ket naiwarasda manen ti bagbagida iti rabaw ti daga.
26 Ket bumabbaba pay laeng ti tudo iti daga, ket bimmaba iti uppat a pulo nga aldaw ken uppat a pulo a rabii, ket nagraira dagiti dandanum iti kasta unay iti daga; ket natay ti amin a lasag nga adda iti daga wenno iti dandanum, tao man, animal, animal, agkarkarayam wenno tumatayab iti tangatang, ket nabati laeng ni Noe ken dagidiay kaduana iti daong.
27 Ket naparmek dagiti dandanum ket immaduda unay iti daga, ket intag-ayda ti daong ket naipangato manipud iti daga.
28 Ket ti daong agtaytayab iti rabaw ti dandanum, ket naiwaras iti rabaw ti dandanum isu nga amin a sibibiag a parsua iti uneg nabaliktadda a kas iti kaldero iti kaldero.
29 Ket ti dakkel a panagdanag ti nangtiliw kadagiti amin a sibibiag a parsua nga adda iti daong, ket ti lakasa ket kasla naburak.
30 Ket nagbuteng dagiti amin a sibibiag a parsua nga adda iti daong, ket nagngaretnget dagiti leon, ket nagkullayaw dagiti baka, ket nagdung-aw dagiti lobo, ket tunggal

sibibiag a parsua iti daong nagsao ken nagdung-aw iti bukodna a pagsasao, iti kasta ti timekda dimmanon iti adayo, ket ni Noe ken dagiti annakna nagsangit ken nagsangitda iti rigatda; nagbutengda unay ta nakadanonda kadagiti ruangan ni patay.
31 Ket nagkararag ni Noe iti Apo, ket impukkawna kenkuana gapu iti daytoy, ket kinunana, O Apo tulongannakami, ta awan ti pigsami a mangibaklay iti daytoy a kinadakes a nanglikmut kadakami, ta linakubnakami dagiti dalluyon ti dandanum, dagiti nadangkes nga ayus ti nangbutbuteng kadakami, dagiti silo ni patay dimtengda iti sangoananmi; sungbatannakami, O Apo, sungbatannakami, silawem ti rupam kadakami ket paraburka kadakami, subbotennakami ket ispalennakami.
32 Ket dimngeg ti Apo iti timek ni Noe, ket linagip ti Apo isuna.
33 Ket limmasat ti angin iti rabaw ti daga, ket naulimek ti dandanum ket naginana ti daong.
34 Ket nagsardeng dagiti ubbog ti nauneg ken dagiti tawa ti langit, ket napengdan ti tudo manipud langit.
35 Ket bimmassit ti dandanum kadagidi nga aldaw, ket ti daong nagsaad iti kabambantayan ti Ararat.
36 Ket kalpasanna linuktan ni Noe dagiti tawa ti daong, ket immawag pay laeng ni Noe iti Apo iti dayta a tiempo ket kinunana, O Apo, a nangbukel iti daga ken dagiti langit ken amin nga adda iti dayta, iruarmo dagiti kararuatayo manipud iti daytoy a pagbaludan, ken manipud iti pagbaludan a nangikabilam kadakami, ta nabannogak unay iti panagsennaay.
37 Ket dimngeg ti Apo iti timek ni Noe, ket kinunana kencuana, Inton malpasmo ti naan-anay a tawen rummuarcanto.
38 Ket iti panagrikus ti tawen, idi nalpas ti intero a tawen agingga iti panagnaed ni Noe iti daong, nagmaga ti dandanum manipud iti daga, ket inikkat ni Noe ti abbong ti daong.
39 Iti dayta a tiempo, iti maikaduapulo ket pito nga aldaw ti maikadua a bulan, namaga ti daga, ngem saan a rimmuar ni Noe ken dagiti annakna, ken dagiti kakaduana, manipud iti daong agingga nga imbaga ti Apo kadakuada.
40 Ket dimteng ti aldaw nga imbaga ti Apo kadakuada a rummuarda, ket rimmuarda amin manipud iti daong.
41 Ket napanda ket nagsublida tunggal maysa iti dalanna ken iti lugarna, ket nagnaed ni Noe ken dagiti annakna iti daga nga imbaga ti Dios kadakuada, ket nagserbida iti Apo iti amin nga aldawda, ket binendisionan ti Apo ni Noe ken dagiti annakna iti ipapanawda manipud iti daong.
42 Ket kinunana kadakuada, Agbungakayo ket punnuenyo ti intero a daga; agbalin a napigsa ken umadu iti nawadwad ditoy daga ken umadu ditoy.

KAPITULO 7

1 Ket dagitoy ti nagan dagiti annak ni Noe: Jafet, Ham ken Sem; ket naipasngay kadakuada dagiti annak kalpasan ti layus, ta nangasawada iti assawa sakbay ti layus.
2 Dagitoy ti annak ni Jafet; Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesec, ken Tiras, pito nga annak a lallaki.
3 Ket ti annak ni Gomer isuda da Askinaz, Refat ken Tegarma.
4 Ket ti annak ni Magog isu da Elicanaf ken Lubal.
5 Ket dagiti annak ni Madai isuda da Acon, Zeelo, Cazoni ken Lot.
6 Ket ti annak ni Javan isuda Eliseo, Tarsis, Kitim ken Dudonim.
7 Ket ti annak ni Tubal isu da Arifi, Kesed ken Taari.
8 Ket ti annak ni Mesec isuda da Dedon, Zaron ken Sebasni.
9 Ket ti annak ni Tiras isuda da Benib, Gera, Lupirion ken Gilak; dagitoy dagiti annac ni Jafet sigun iti pamiliada, ket ti bilangda kadagidi nga aldaw ket agarup uppat a gasut ket innem a pulo a lallaki.
10 Ket dagitoy ti annak ni Ham; Cus, Mitzraim, Fut ken Canaan, uppat nga annak a lallaki; ket dagiti annac a lallaki ni Cus isuda da Seba, Havila, Sabta, Raama ken Sateca, ken dagiti annac a lallaki ni Raama isuda da Seba ken Dedan.
11 Ket ti annak ni Mitzraim isuda da Lud, Anom ken Patros, Caslot ken Caftor.
12 Ket ti annak ni Fut isuda da Gebul, Hadan, Bena ken Adan.
13 Ket ti annak ni Canaan isuda Sidon, Het, Amori, Gergasi, Hivi, Arkee, Seni, Arodi, Zimodi ken Camoti.
14 Dagitoy ti annak ni Ham, sigun iti pamiliada, ket agarup pito gasut tallopulo a lallaki ti bilangda kadagidi nga aldaw.
15 Ket dagitoy ti annak ni Sem; Elam, Asur, Arpacsad, Lud ken Aram, lima nga annak a lallaki; ket dagiti annak ni Elam isuda da Susan, Macul ken Harmon.
16 Ket ti annak ni Asar isu da Miro ken Mokil, ken ti annak ni Arpacsad isu da Selac, Anar ken Ascol.
17 Ket ti annak ni Lud isu da Petor ken Bizayon, ken ti annak ni Aram isu da Uz, Chul, Gather ken Mas.
18 Dagitoy ti annak ni Sem, sigun iti pamiliada; ket agarup tallo gasut a lallaki ti bilangda kadagidi nga aldaw.
19 Dagitoy dagiti kaputotan ni Sem; Ni Sem pinutotna ni Arpaksad ken ni Arpaksad ni Selac, ket ni Selac ni Eber ket nayanak ti dua nga annak, ti nagan ti maysa ket Peleg, ta idi kaaldawanna nabingay dagiti annak ti tattao, ket iti maudi nga al-aldaw, nabingay ti daga.
20 Ket ti nagan ti maikadua ket Yoktan, kayatna a sawen nga idi kaaldawanna bimmassit ken bimmassit ti biag dagiti annak ti tao.
21 Dagitoy ti annak ni Yoctan; Almodad, Selaf, Chazarmovet, Yerac, Hadurom, Ozel, Dikla, Obal, Abimael, Seba, Ofir, Havila ken Jobab; amin dagitoy ket annak ni Yoktan.
22 Ket ni Peleg a kabsatna pinutotna ni Yen, ket ni Yen pinutotna ni Serug, ken ni Serug pinutotna ni Nahor ken ni Nacor pinutotna ni Tera, ket ni Tare ket agtawen iti tallopulo ket walo, ket pinutotna da Haran ken Nahor.
23 Ket ni Cus nga anak ni Ham, nga anak ni Noe, nangasawa iti asawa kadagidi nga al-aldaw iti kinalakayna, ket nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki, ket pinanagananda iti Nimrod, a kunkunada, “Iti dayta a tiempo nangrugi manen nga agrebelde ken agsalungasing iti Dios dagiti annak ti tattao, ket dimmakkel ti ubing, ket inayat unay ni amana, ta isu ket anak ti kinalakayna.
24 Ket dagiti kawes a lalat nga inaramid ti Dios para kada Adan ken ti asawana, idi rimmuarda iti minuyongan, naited ken ni Cus.
25 Ta kalpasan ti ipapatay da Adan ken ti asawana, naited dagiti kawes ken ni Enoc, nga anak ni Jared, ket idi naipan

ni Enoc iti Dios, intedna dagitoy ken ni Metusala, nga anakna.
26 Ket idi natay ni Metusala, innala ida ni Noe ket impanna ida iti daong, ket nakikuyogda kenkuana agingga a rimmuar iti daong.
27 Ket iti ipapanawda, tinakaw ni Ham dagita a kawes manipud ken Noe nga amana, ket innalana ida ket inlemmengna ida kadagiti kakabsatna.
28 Ket idi pinutot ni Ham ti inauna nga anakna a ni Cus, intedna kenkuana dagiti kawes iti nalimed, ket adu nga aldaw a kaduada ni Cus.
29 Ket inlemmeng met ida ni Cus manipud kadagiti annakna a lallaki ken kakabsatna, ket idi ni Cush inyanakna ni Nimrod, intedna kenkuana dagita a kawes babaen ti panagayatna kenkuana, ket dimmakkel ni Nimrod, ket idi agtawen iti duapulo inkawesna dagita a kawes.
30 Ket pimmigsa ni Nimrod idi inkawesna dagiti pagan-anay, ket inted ti Dios kenkuana ti bileg ken pigsa, ket nabileg a mangnganup iti daga, wen, nabileg a mangnganup iti talon, ket inanupna dagiti ayup ket nangbangon kadagiti altar, ket indatonna kadakuada dagiti animal iti sangoanan ti Apo.
31 Ket pinapigsa ni Nimrod ti bagina, ket timmakder manipud iti tengnga dagiti kakabsatna, ket nakiranget kadagiti gubat dagiti kakabsatna kadagiti amin a kabusorda iti aglawlaw.
32 Ket inyawat ti Apo dagiti amin a kabusor dagiti kakabsatna kadagiti imana, ket pinarang-ay ti Dios isuna iti sagpaminsan kadagiti pannakigubatna, ket nagturay iti daga.
33 Ngarud nagbalin nga agdama kadagidi nga aldaw, no ti maysa a tao inserrekna dagidiay sinanayna a makigubat, kunaenna kadakuada, Kas iti inaramid ti Dios ken ni Nimrod, a nabileg a mangnganup ditoy daga, ken nagballigi kadagiti gubat a naparmek kadagiti kakabsatna, nga inispalna ida manipud kadagiti ima dagiti kabusorda, isu a papigsaennatayo koma ti Dios ken isalakannatayo ita nga aldaw.
34 Ket idi agtawen ni Nimrod iti uppat a pulo, iti dayta a tiempo adda gubat iti nagbaetan dagiti kakabsatna ken dagiti annak ni Jafet, isu nga addada iti pannakabalin dagiti kabusorda.
35 Ket napan ni Nimrod iti dayta a tiempo, ket inummongna amin nga annak ni Cus ken dagiti pamiliada, agarup uppat a gasut innem a pulo a lallaki, ket nangtangdan met manipud iti sumagmamano kadagiti gagayyem ken am-ammona iti agarup walopulo a lallaki, ket intedna kadakuada ti tangdanda, ket nakikuyog kadakuada a makigubat, ket idi adda iti dalan, pinabileg ni Nimrod ti puso dagiti tattao a nakikuyog kenkuana.
36 Ket kinunana kadakuada, Dikay agbuteng ken dikay agbuteng, ta amin a kabusortayo maiteddanto kadagiti imatayo, ket mabalinyo nga aramiden ida ti kayatyo.
37 Ket amin dagiti lallaki a napan ket agarup lima gasut, ket nakirangetda kadagiti kabusorda, ket dinadaelda ida, ken pinarmekda ida, ket nangikabil ni Nimrod kadagiti agtaktakder nga opisial a mangidadaulo kadakuada iti bukodda a lugar.
38 Ket innalana ti sumagmamano nga annakda kas talged, ket ad-adipenda amin ni Nimrod ken dagiti kakabsatna, ket ni Nimrod ken amin a tattao a kaduana nagawidda.
39 Ket idi siraragsak a nagsubli ni Nimrod manipud iti gubat, kalpasan a naparmekna dagiti kabusorna, amin a kakabsatna, agraman dagidiay nakaam-ammo kenkuana idi, naguummongda tapno pagbalinenda nga ari kadakuada, ket inkabilda ti naarian a korona iti ulona.
40 Ket insaadna dagiti iturayanna ken ilina, dagiti prinsipe, ukom, ken agtuturay, kas iti kaugalian dagiti ari.
41 Ket insaadna ni Tara nga anak ni Nahor a prinsipe ti buyotna, ket pinadayawanna ken intan-okna ngem kadagiti amin a prinsipena.
42 Ket bayat ti panagturayna a maibatay iti tarigagay ti pusona, kalpasan a naparmekna amin dagiti kabusorna iti aglawlaw, binalakadanna a kaduana dagiti mamalbalakadna a mangbangon iti siudad para iti palasiona, ket inaramidda dayta.
43 Ket nakasarakda iti dakkel a ginget a kasungani iti daya, ket nangibangonda kenkuana iti dakkel ken nalawa a siudad, ket inawagan ni Nimrod ti siudad a binangonna iti Sinar, ta sipipinget a pinagkintayeg ti Apo dagiti kabusorna ken dinadaelna ida.
44 Ket nagnaed ni Nimrod idiay Sinar, ket nagturay a sitatalged, ket nakiranget kadagiti kabusorna ket pinarmekna ida, ket rimmang-ay iti amin a gubatna, ket nagbalin a dakkel unay ti pagarianna.
45 Ket amin a nasion ken pagsasao nangngegda ti kinalatakna, ket inummongda ti bagbagida kenkuana, ket nagruknoyda iti daga, ket inyegda kenkuana dagiti daton, ket nagbalin nga apoda ken arida, ket nakipagnaedda amin kenkuana iti siudad idiay Sinar, ket ni Nimrod nagturay iti daga kadagiti amin nga annak ni Noe, ket addada amin iti sidong ti pannakabalinna ken pammagbagana.
46 Ket ti amin a daga ket maymaysa ti pagsasao ken sasao ti panagkaykaysa, ngem saan a napan ni Nimrod kadagiti dalan ti Apo, ket nadangkes ngem dagiti amin a tao nga immun-una ngem isu, manipud kadagidi al-aldaw ti layus agingga kadagidi nga aldaw.
47 Ket nangaramid kadagiti didiosen iti kayo ken bato, ket nagruknoy kadakuada, ket nagrebelde iti Apo, ket insurona amin dagiti iturayanna ken kadagiti tao iti daga dagiti nadangkes a dalanna; ket nadangkes ni Mardon nga anakna ngem ni amana.
48 Ket tunggal maysa a makangngeg iti ar-aramid ni Mardon nga anak ni Nimrod kunaenna, maipanggep kenkuana, Manipud iti nadangkes rummuar ti kinadakes; ngarud nagbalin a proverbio iti intero a daga, a kunkunana, Manipud iti nadangkes rummuar ti kinadangkes, ket agdama idi kadagiti balikas dagiti tao manipud iti dayta a panawen agingga iti daytoy.
49 Ket ni Tara nga anak ni Nahor, prinsipe ti buyot ni Nimrod, naindaklan unay kadagidi nga aldaw iti imatang ti ari ken dagiti iturayanna, ket inayat ti ari ken dagiti prinsipe, ket intan-okda isuna iti nangato unay.
50 Ket ni Tare nangasawa iti asawa ket ti naganna ket Amtelo nga anak a babai ni Cornebo; ket ti asawa ni Tare nagsikog ken nangipasngay kenkuana iti maysa nga anak a lalaki kadagidi nga aldaw.
51 Pitopulo ti tawen ni Tare idi impasngayna, ket ni Tare pinanagananna iti Abram ti anakna a nayanak kenkuana, agsipud ta pinadakkel ti ari kadagidi nga aldaw, ken pinadayawanna ngem kadagiti amin a prinsipena a kaduana.

KAPITULO 8

1 Ket iti rabii a pannakayanak ni Abram, nga immay dagiti amin nga adipen ni Tare, ken amin a masirib a lallaki ni Nimrod, ken dagiti mangmangged kenkuana ket nangan ken imminumda iti balay ni Tare, ket nakipagrag-oda kenkuana iti dayta a rabii.
2 Ket idi rimmuar dagiti amin a masirib a lallaki ken mammakder manipud iti balay ni Tare, intangadda dagiti matada nga agturong iti langit iti dayta a rabii tapno kitaenda dagiti bituen, ket nakitada, ket adtoy ti maysa a dakkel unay a bituen nga immay manipud daya ket nagtaray iti langit, ket inalun-onna dagiti uppat a bituen manipud iti uppat a sikigan ti langit.
3 Ket amin dagiti masirib a lallaki ti ari ken dagiti managsalamangkana nasdaawda iti pannakakitada, ket naawatan dagiti masirib daytoy a banag, ket ammoda ti pategna.
4 Ket kinunada iti tunggal maysa, Daytoy ti mangipasimudaag laeng iti ubing a nayanak ken Tare ita a rabii, a dumakkel ken agbunga, ken umadu, ken tagikuaenna ti isuamin a daga, isu ken dagiti annakna iti agnanayon, ket isu ken ti bin-ina patayendanto dagiti dadakkel nga ari, ket tawidenna dagiti dagada.
5 Ket nagawid dagiti masirib a lallaki ken agsalamangka iti dayta a rabii, ket iti agsapa nasapa a bimmangon amin dagitoy a masirib ken agsalamangka, ket naguummongda iti naituding a balay.
6 Ket nagsaoda ket kinunada iti tunggal maysa, Adtoy ti buya a nakitami idi rabii ket nailemmeng iti ari, saan pay a naipakaammo kenkuana.
7 Ket no maammoan ti ari daytoy a banag iti ud-udina nga al-aldaw, kunaenna kadatayo, Apay nga inlemmengyo kaniak daytoy a banag, ket kalpasanna agsagabatayo amin iti ipapatay; ngarud, ita intayo ibaga iti ari ti buya a nakitatayo, ken ti pannakaipatarusna, ket agtalinaedtayo ngarud a nalawag.
8 Ket inaramidda ti kasta, ket napanda amin iti ari ket nagruknoyda kenkuana iti daga, ket kinunada, Agbiag koma ti ari, agbiag koma ti ari.
9 Nangngegmi a naipasngay ti maysa nga anak a lalaki ni Tare nga anak ni Nahor, ti prinsipe ti buyotmo, ket dimtengkami idi rabii iti balayna, ket nangankami ken imminumkami ken nakipagrag-okami kenkuana iti dayta a rabii.
10 Ket idi rimmuar dagiti adipenmo manipud iti balay ni Tare, tapno mapanda iti bukodmi a pagtaengan tapno agtalinaedda sadiay iti rabii, intangadmi dagiti matami nga agturong iti langit, ket nakitami ti maysa a dakkel a bituen nga umay manipud daya, ket ti isu met laeng a bituen nagtaray iti dakkel a kapartak, ket inalun-onna ti uppat a dadakkel a bituen, manipud iti uppat a sikigan ti langit.
11 Ket nasdaaw dagiti adipenmo iti buya a nakitami, ket nagbutengda unay, ket inaramidmi ti panangukommi iti buya, ket naammuanmi babaen ti kinasiribmi ti umno a panangipaulog iti dayta, a daytoy a banag ket agaplikar iti ubing a nayanak ken ni Tare, a dumakkel ken umadu iti kasta unay, ken agbalin a nabileg, ken mangpapatay kadagiti amin nga ari ti daga, ket agtawid amin kadakuada daga, isu ken ti bin-ina iti agnanayon.
12 Ket ita apo ken arimi, adtoy pudno nga inam-ammomi kenka ti nakitami maipanggep iti daytoy nga ubing.
13 No kasla nasayaat iti ari nga ited ni amana iti pateg daytoy nga ubing, papatayentayo isuna sakbay a dumakkel ken umadu iti daga, ken umadu ti kinadakesna maibusor kadatayo, tapno mapukawtayo ken dagiti annaktayo gapu iti kinadakesna.
14 Ket nangngeg ti ari dagiti sasaoda ket kasla nasayaatda iti imatangna, ket pinaayabanna ni Tera, ket ni Tare immay iti sangoanan ti ari.
15 Ket ti ari kinunana ken Tare, Naibaga kaniak nga adda anak a lalaki idi rabii a naipasngay kenka, ket kalpasan daytoy a wagas napaliiw idiay langit idi pannakayanakna.
16 Ket ita ngarud itedmo kaniak ti ubing, tapno papatayenmi isuna sakbay nga agtubo ti kinadakesna a maibusor kadakami, ket itedko kenka a maipaay iti pategna, ti balaymo a napno iti pirak ken balitok.
17 Ket simmungbat ni Tare iti ari ket kinunana kenkuana: Apok ken ari, nangngegko dagiti balikasmo, ket aramiden ti adipenmo amin a tarigagayan ti arina.
18 Ngem apok ken ari, ibagak kenka ti napasamak kaniak idi rabii, tapno makitak no ania ti balakad nga ited ti ari iti adipenna, ket kalpasanna sungbatak ti ari iti kabarbaro nga imbagana; ket kinuna ti ari, Agsaoka.
19 Kinuna ni Tare iti ari, Immay kaniak ni Ayon nga anak ni Mored idi rabii, a kunkunana.
20 Itedmo kaniak ti naindaklan ken napintas a kabalio nga inted kenka ti ari, ket itedko kenka ti pirak ken balitok, ken garami ken taraon a maipaay iti pategna; ket kinunak kenkuana, Urayem agingga a makitak ti ari maipanggep kadagiti sasaom, ket kitaem ti aniaman nga ibaga ti ari, aramidekto dayta.
21 Ket ita apok ken ari, adtoy impakaammok kenka daytoy a banag, ken ti balakad nga ited ti arik iti adipenna, a surotekto.
22 Ket nangngeg ti ari dagiti sasao ni Tare, ket simged ti pungtotna ket imbilangna isuna iti lawag ti maysa a maag.
23 Ket ti ari simmungbat ken Tare, ket kinunana kencuana, “Maysa kadi ti kinamaagmo, ignorantem, wenno agkurang iti pannakaawat, tapno aramidem daytoy a banag, tapno itedmo ti napintas a kabalio a maipaay iti pirak ken balitok wenno uray pay iti garami ken taraon?
24 Agkurangka kadi unay iti pirak ken balitok, tapno aramidem daytoy a banag, agsipud ta dika makagun-od iti garami ken taraon a pangtaraon iti kabalio? ket ania ti pirak ken balitok kenka, wenno garami ken taraken, tapno itedmo dayta napintas a kabalio nga intedko kenka, a kas iti dayta awan ti maadda iti intero a daga?
25 Ket insardeng ti ari ti panagsaona, ket simmungbat ni Tare iti ari, a kunkunana, Kas iti daytoy nakisao ti ari iti adipenna;
26 Agpakaasiak kenka, apok ken ari, ania daytoy nga imbagam kaniak, a kinunam, Itedmo ti anakmo tapno mapapataymi, ket itedko kenka ti pirak ken balitok a maipaay iti pategna; ania ti aramidek iti pirak ken balitok kalpasan ti ipapatay ti anakko? siasino ti mangtawid kaniak? sigurado ngarud nga inton matayak, agsublinto ti pirak ken balitok iti arik a nangted iti dayta.
27 Ket idi nangngeg ti ari dagiti sasao ni Tare, ken ti pangngarig nga inyegna maipanggep iti ari, napaladingit

unay kenkuana ket nasakit ti nakemna iti daytoy a banag, ket ti pungtotna simged iti unegna.
28 Nakita ni Tare a simged ti pungtot ti ari, ket simmungbat iti ari, a kunkunana, Ti amin nga adda kaniak ket adda iti pannakabalin ti ari; aniaman ti kayat ti ari nga aramiden iti adipenna, nga aramidenna, wen, uray ti anakko, adda iti pannakabalin ti ari, nga awan ti pategna a kasukatna, isu ken dagiti dua a kakabsatna a natataengan ngem isu.
29 Kinuna ti ari ken Tare, Saan, no di ket gatangenko ti ub-ubing nga anakmo iti gatad.
30 Ket ni Tare simmungbat iti ari, a kunkunana, Ipakpakaasik kenka iti apok ken ari a bay-am nga agsao ti adipenmo iti sanguananmo, ket denggen ti ari ti sao ti adipenna, ket kinuna ni Tera, Bay-am nga ikkannak ti ari iti tallo nga aldaw a panawen agingga nga usigek daytoy a banag iti unegko, ken makiuman iti pamiliak maipapan kadagiti sasao ti ari; ket pinilitna unay ti ari nga umanamong iti daytoy.
31 Ket dimngeg ti ari ken ni Tare, ket inaramidna ti kasta ket intedna kenkuana ti tallo nga aldaw a panawen, ket ni Tare rimmuar manipud iti sanguanan ti ari, ket nagawid iti pamiliana ket imbagana kadakuada amin dagiti sasao ti ari; ket nagbutengda unay dagiti tao.
32 Ket iti maikatlo nga aldaw, nangibaon ti ari ken Tara, a kunkunana, Ibaonnak iti anakmo a maipaay iti gatad a kas iti imbagak kenka; ket no saanmo nga aramiden daytoy, ibaonko ken patayek ti amin nga adda kenka iti balaymo, tapno saanmo pay ketdi a mabati ti aso.
33 Ket ni Tare nagdardaras, (kas ti banag a naganat manipud iti ari), ket nangala iti maysa nga ubing manipud iti maysa kadagiti adipenna, nga impasngay kenkuana ti adipenna iti dayta nga aldaw, ket ni Tare inyegna ti ubing iti ari ket inawatna ti pateg para kenkuana.
34 Ket ni Jehova adda ken ni Tera iti daytoy a banag, tapno saan a ni Nimrod ti makagapu iti ipapatay ni Abram, ket ti ari innalana ti ubing manipud ken Tera ket buyogen ti amin a pigsana indungparna ti ulona iti daga, ta impagarupna a ni Abram; ket nailemmeng daytoy kenkuana manipud iti dayta nga aldaw, ket nalipatan ti ari, kas pagayatan ti Providence a saan nga agsagaba iti ipapatay ni Abram.
35 Ket ni Tare innalana ni Abram nga anakna a sililimed, agraman ti inana ken ti agpaspastor, ket inlemmengna ida iti maysa a kueba, ket binulan nga iyegna kadakuada dagiti taraonda.
36 Ket ni Jehova kaduana ni Abram iti rukib ket dimmakkel, ket ni Abram adda iti kueba iti sangapulo a tawen, ket ti ari ken dagiti prinsipena, mammadles ken masirib, impagarupda a ti ari ti nangpapatay ken Abram.

KAPITULO 9

1 Ket ni Haran, nga anak ni Tare, ti inauna a kabsat ni Abram, nangasawa iti asawa kadagidi nga aldaw.
2 Tallopulo ket siam ti tawen ni Haran idi innalana; ket ti asawa ni Haran nagsikog ken nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki, ket pinanagananna iti Lot.
3 Ket nagsikog manen ket nangipasngay iti maysa nga anak a babai, ket pinanagananna iti Milca; ket nagsikog manen ken nangipasngay iti anak a babai, ket pinanagananna iti Sarai.
4 Uppat a pulo ket dua ti tawen ni Haran idi pinutotna ni Sarai, nga adda iti maikasangapulo a tawen ti panagbiag ni Abram; ket kadagidi nga aldaw rimmuar ni Abram ken ti inana ken ti mangay-aywan manipud iti rukib, kas nalipatan ti ari ken dagiti iturayanna ti aramid ni Abram.
5 Ket idi rimmuar ni Abram manipud iti kueba, napan ken Noe ken ti anakna a ni Sem, ket nagtalinaed kadakuada tapno adalen ti pannursuro ti Apo ken dagiti dalanna, ket awan ti makaammo no sadino ti ayan ni Abram, ket nagserbi ni Abram kada Noe ken ni Sem nga anakna iti napaut a panawen.
6 Ket ni Abram adda idi iti balay ni Noe iti tallopulo ket siam a tawen, ket ni Abram naam-ammona ti Apo manipud iti tallo ti tawenna, ket napan kadagiti dalan ti Apo agingga iti aldaw ti ipapatayna, kas insuro kenkuana ni Noe ken ti anakna a ni Sem; ket amin dagiti annak ti daga kadagidi nga aldaw nagsalungasingda unay iti Apo, ket nagrebeldeda kenkuana ken nagserbida kadagiti sabali a didiosen, ket nalipatanda ti Apo a nangparsua kadakuada iti daga; ket dagiti agnanaed iti daga inaramidda iti bagbagida, iti dayta a panawen, tunggal maysa a diosna; didiosen ti kayo ken bato a dida makasao, makangngeg, wenno makaispal, ket nagserbi kadakuada dagiti annak ti tao ket nagbalinda a didiosda.
7 Ket ti ari ken dagiti amin nga adipenna, ken ni Tare agraman ti amin a sangakabbalayanna isuda idi ti immuna kadagidiay agserserbi kadagiti didiosen ti kayo ken bato.
8 Ket ni Tare addaan idi iti sangapulo ket dua a didios a dakkel ti kadakkelda, a naaramid iti kayo ken bato, kalpasan ti sangapulo ket dua a bulan ti tawen, ket binulan nga agserbi iti tunggal maysa, ket tunggal bulan iyeg ni Tera ti daton a karne ken daton nga inumen kadagiti didiosna; kasta ti inaramid ni Tare iti amin nga aldaw.
9 Ket amin dayta a kaputotan nadangkesda iti imatang ti Apo, ket iti kasta pinagbalinda ti tunggal tao a diosna, ngem binaybay-anda ti Apo a nangparsua kadakuada.
10 Ket awan ti tao a nasarakan kadagidi nga aldaw iti intero a daga, a makaam-ammo iti Apo (ta nagserbida iti tunggal tao iti bukodna a Dios) malaksid ken ni Noe ken ti sangakabbalayanna, ket amin dagidiay adda iti babaen ti pammagbagana naam-ammoda ti Apo kadagidi nga aldaw.
11 Ket ni Abram nga anak ni Tare dumakdakkel idi kadagidi nga aldaw idiay balay ni Noe, ket awan ti makaammo iti dayta, ket ni Jehova adda kenkuana.
12 Ket inted ti Apo ni Abram iti puso a makaawat, ket ammona nga awan mamaayna ti amin nga aramid iti dayta a kaputotan, ken awan serserbi dagiti amin a didiosda.
13 Ket nakita ni Abram ti init nga agsilsilnag iti daga, ket kinuna ni Abram iti bagina Pudno nga ita daytoy nga init nga agsilsilnag iti daga ket Dios, ket isu ti pagserbiak.
14 Nagserbi ni Abram iti init iti dayta nga aldaw ket nagkararag kenkuana, ket idi malem ti ilelennek ti init a kas iti gagangay, ket kinuna ni Abram iti unegna, Pudno a saan a mabalin a Dios daytoy?
15 Intuloy latta ni Abram ti nagsao iti unegna, Siasino ti nangaramid iti langit ken daga? siasino ti nangparsua ditoy daga? sadino ti ayanna?
16 Ket nagsipnget ti rabii iti rabawna, ket intangadna dagiti matana nga agturong iti laud, amianan, abagatan, ken daya, ket nakitana a naungaw ti init iti daga, ket nagsipnget ti aldaw.

17 Ket nakita ni Abram dagiti bituen ken bulan iti sanguananna, ket kinunana, Pudno a daytoy ti Dios a nangparsua iti intero a daga ken kasta met ti tao, ket adtoy dagitoy nga adipenna ket didiosen iti aglawlawna: ket nagserbi ni Abram iti bulan ket nagkararag iti dayta iti intero a rabii.
18 Ket iti bigat idi lawag ken nagsilnag ti init iti daga a kas iti gagangay, nakita ni Abram ti amin a banag nga inaramid ti Apo a Dios ditoy daga.
19 Ket kinuna ni Abram iti bagina Pudno a dagitoy ket saan a didiosen a nangaramid iti daga ken amin a sangatauan, no di ket dagitoy dagiti adipen ti Dios, ket nagtalinaed ni Abram iti balay ni Noe ket sadiay naam-ammona ti Apo ken dagiti dalanna' ket nagserbi iti Apo iti amin nga aldaw ti panagbiagna, ket amin dayta a kaputotan nalipatanda ti Apo, ken nagserbi iti sabali a didiosen ti kayo ken bato, ken nagrebelde iti amin nga al-aldawda.
20 Ket ni ari Nimrod nagturay a sitatalged, ket ti intero a daga adda iti sidong ti panangtengngelna, ket ti intero a daga ket maymaysa ti pagsasao ken sasao ti panagkaykaysa.
21 Nagtulag dagiti amin a prinsipe ni Nimrod ken dagiti dadakkelna; Fut, Mitzraim, Cus ken Canaan agraman dagiti pamiliada, ket kinunada iti tunggal maysa, Umaykayo mangbangontayo iti bagbagitayo a siudad ken iti dayta ti natibker a torre, ken ti tuktokna dumanon iti langit, ket paglataktayo ti bagbagitayo, tapno agturaytayo iti intero a lubong, tapno agsardeng kadatayo ti kinadakes dagiti kabusortayo, tapno agturaytayo a sipipinget kadakuada, ken tapno saantayo nga agbalin a napigsa ti daga gapu kadagiti gubatda.
22 Ket napanda amin iti sangoanan ti ari, ket imbagada iti ari dagitoy a sasao, ket immanamong ti ari kadakuada iti daytoy a banag, ket inaramidna dayta.
23 Ket naguummong dagiti amin a pamilia a buklen ti agarup innem a gasut a ribu a lallaki, ket napanda nagsapul iti nalawa a paset ti daga a pangibangonan iti siudad ken ti torre, ket nagsapulda iti intero a daga ket awan ti nasarakanda a kas iti maysa a ginget iti daya ti daga ti Sinar, agarup dua nga aldaw a pannagnada, ket nagdaliasatda sadiay ket nagnaedda sadiay.
24 Ket rinugianda ti nagaramid kadagiti ladrilio ken mangpuor iti apuy tapno maibangon ti siudad ken ti torre nga impagarupda a maileppas.
25 Ket ti pannakabangon ti torre ket maysa kadakuada a salungasing ken basol, ket rinugianda nga imbangon daytoy, ket bayat ti panagbangonda a maibusor iti Apo a Dios ti langit, impagarupda iti pusoda a makigubat kenkuana ken sumang-atda idiay langit.
26 Ket amin dagitoy a tao ken amin a pamilia nabingayda ti bagbagida iti tallo a paset; kinuna ti immuna Sumalogkami idiay langit ket makirangetkami kenkuana; kinuna ti maikadua, Sumalogkami idiay langit ket ikabilmi dagiti bukodmi a didiosen sadiay ken pagserbianmi ida; ket kinuna ti maikatlo a paset, Sumalogkami idiay langit ket kabilenmi isuna babaen kadagiti pana ken pika; ket ammo ti Dios amin nga aramidda ken amin a dakes a pampanunotda, ket nakitana ti siudad ken ti torre nga ibangbangonda.
27 Ket idi mangbangbangonda binangonda ti bagbagida iti dakkel a siudad ken nangato unay ken natibker a torre; ket gapu iti kangatona ti mortar ken ladrilio saanda a nakadanon kadagiti managibangon iti panagpangatoda iti dayta, agingga a dagidiay simmang-at nalpasdan ti naan-anay a tawen, ket kalpasan dayta, nakadanonda kadagiti managibangon ket intedda kadakuada ti mortar ken dagiti ladrilio; kasta ti inaldaw a pannakaaramid dayta.
28 Ket adtoy immuli dagitoy ken bimmaba dagiti dadduma iti intero nga aldaw; ket no matnag ti maysa a ladrilio manipud kadagiti imada ket maburak, agsangitda amin gapu iti dayta, ket no matnag ken matay ti maysa a tao, awan kadakuada ti mangmatmat kenkuana.
29 Ket naammuan ti Apo ti pampanunotda, ket napasamak nga idi agbangbangonda inwarasda dagiti pana nga agturong iti langit, ket amin a pana natinnag kadakuada a napno iti dara, ket idi nakitada ida kinunada iti tunggal maysa, Pudno a pinataymi amin dagidiay adda idiay langit.
30 Ta naggapu daytoy iti Apo tapno pagbiddutda, ken urnos; tapno dadaelenna ida manipud iti rabaw ti daga.
31 Ket binangonda ti torre ken ti siudad, ket inaldaw nga inaramidda daytoy a banag agingga a naglabas ti adu nga aldaw ken tawen.
32 Ket ti Dios kinunana cadagiti pitopulo nga anghel a nagtakder iti sangoanna, cadagiti asideg kencuana, a kunkunada, Umaykayo bumaba ken riribukentayo dagiti dilada, tapno saan a maawatan ti maysa a tao ti pagsasao ti kaarrubana, ket inaramidda ti kasta kadakuada.
33 Ket manipud iti dayta nga aldaw a simmaruno, nalipatanda ti tunggal maysa ti dila ti kaarrubana, ket dida maawatan ti agsao iti maymaysa a pagsasao, ket no alaen ti managbangon manipud kadagiti ima ti kaarrubana ti apog wenno bato a saanna nga imbilin, ibelleng ti managibangon ket ibellengna iti kaarrubana, tapno matay.
34 Ket inaramidda ti kasta iti adu nga aldaw, ket pinapatayda ti adu kadakuada iti kastoy a wagas.
35 Ket kinabil ti Apo dagiti tallo a benneg nga adda sadiay, ket dinusana ida a maibatay kadagiti aramid ken panggepda; dagidiay nagkuna, Sumalogkami idiay langit ket agserbikami kadagiti didiosmi, nagbalinda a kas kadagiti uleg ken elepante; ket dagiti nagkuna, Kabilentayo ti langit babaen kadagiti pana, pinatay ida ti Apo, maysa a tao babaen ti ima ti kaarrubana; ket ti maikatlo a benneg dagiti nagkuna, Sumalogkami idiay langit ket makirangetkami kenkuana, inwaras ida ti Apo iti intero a daga.
36 Ket dagiti nabati iti tengngada, idi naammuan ken naawatanda ti kinadakes nga umay kadakuada, binaybay-anda ti pasdek, ket nagbalinda met a naiwaras iti rabaw ti intero a daga.
37 Ket insardengda ti panangibangon iti siudad ken ti torre; gapuna inawaganna dayta a lugar iti Babel, ta sadiay a rinibuan ti Apo ti Pagsasao ti sibubukel a daga; adtoy adda iti daya ti daga ti Sinar.
38 Ket no maipapan iti torre a binangon dagiti annac ti tao, linuktan ti daga ti ngiwatna ket inalun-onna ti kakatlo a pasetna, ket bimmaba met ti apuy manipud langit ket pinuoranna ti sabali pay a kakatlo, ket ti sabali pay a kakatlo ket nabati agingga ita nga aldaw, ket isu manipud iti dayta a paset nga adda iti ngato, ket ti aglawlawna ket tallo nga aldaw a pannagna.
39 Adu kadagiti annak ti tao ti natay iti dayta a torre, maysa nga ili a di mabilang.

KAPITULO 10

1 Ket natay ni Peleg nga anak ni Eber kadagidi nga aldaw, iti maika-uppat a pulo ket walo a tawen ti panagbiag ni Abram nga anak ni Tare, ket amin nga al-aldaw ni Peleg dua gasut tallopulo ket siam a tawen.
2 Ket idi inwaras ti Apo dagiti annak ti tao gapu iti basolda iti torre, adtoy nagsaknapda iti adu a pannakabingbingay, ket naiwaras amin dagiti annak ti tao iti uppat a suli ti daga.
3 Ket amin a pamilia nagbalinda tunggal maysa sigun iti pagsasaona, dagana, wenno siudadna.
4 Ket nangbangon dagiti annak ti tao iti adu a siudad a maibatay kadagiti pamiliada, kadagiti amin a lugar a napanda, ken iti intero a daga a nangiwaras kadakuada ti Apo.
5 Ket sumagmamano kadakuada ti nangbangon kadagiti siudad kadagiti lugar a nakapukawanda kalpasanna, ket inawaganda dagitoy a siudad iti bukodda a nagnagan, wenno ti nagan dagiti annakda, wenno kadagiti partikular a pasamakda.
6 Ket ti annak ni Jafet nga anak ni Noe napanda ket binangonda ti bagbagida dagiti siudad kadagiti lugar a nakaiwaraanda, ket inawaganda amin dagiti siudadda iti nagnaganda, ket dagiti annak ni Jafet nabingayda iti rabaw ti daga iti adu a pannakabingbingay ken pagsasao.
7 Ket dagitoy ti annak ni Jafet sigun iti pamiliada, da Gomer, Magog, Medai, Javan, Tubal, Mesec ken Tiras; dagitoy dagiti annak ni Jafet a maibatay kadagiti kaputotanda.
8 Ket dagiti annak ni Gomer, maibatay kadagiti siudadda, isuda dagiti Francum, nga agnanaed iti daga ti Franza, iti igid ti karayan Franza, iti igid ti karayan Senah.
9 Ket dagiti annak ni Refat isuda dagiti Bartonim, nga agnanaed iti daga ti Bartonia iti igid ti karayan Leda, a manguksob iti danumna iti dakkel a baybay Gihon, kayatna a sawen, oceanus.
10 Sangapulo a pamilia ti annak ni Tugarma, ket dagitoy ti nagnaganda: Buzar, Parzunac, Balgar, Elicanum, Ragbib, Tarki, Bid, Zebuc, Ongal ken Tilmaz; amin dagitoy nagsaknap ken naginanada iti amianan ket nangibangonda iti bagbagida a siudad.
11 Ket inawaganda dagiti siudadda iti bukodda a nagnagan, isuda dagiti agnanaed kadagiti karayan Hitlah ken Italac agingga ita nga aldaw.
12 Ngem dagiti pamilia ti Angoli, Balgar ken Parzunac, agnanaedda iti igid ti dakkel a karayan Dubnee; ket dagiti nagan dagiti siudadda ket maitunos met iti bukodda a nagnagan.
13 Ket dagiti annak ni Javan isuda dagiti Javanim nga agnanaed iti daga ti Makdonia, ken dagiti annak ni Medaiare isuda ti Orelum nga agnanaed iti daga ti Curson, ken dagiti annak ni Tubal isuda dagiti agnanaed iti daga ti Tuskana iti igid ti karayan Pasia.
14 Ket dagiti annak ni Mesec isuda dagiti Sibasni ken dagiti annak ti Tiras isuda da Rusas, Cusni, ken Ongolis; napanda amin dagitoy ket nangibangonda iti bagbagida a siudad; dagita dagiti siudad nga adda iti igid ti baybay Jabus iti igid ti karayan Cura, nga ag-empty iti karayan Tragan.
15 Ket dagiti annak ni Elisa dagiti Almanim, ket napanda met nangbangon iti bagbagida dagiti siudad; dagita dagiti siudad nga adda iti nagbaetan dagiti bantay ti Job ken Sibatmo; ket kadakuada dagiti tattao ti Lumbardi nga agnanaed iti kasungani dagiti bantay ti Job ken Sibatmo, ket pinarmekda ti daga ti Italia ket nagtalinaedda sadiay agingga ita nga aldaw.
16 Ket dagiti annak ni Kitim isuda dagiti Romim nga agnanaed iti tanap ti Canopia iti igid ti karayan Tibreu.
17 Ket dagiti annak ni Dudonim isuda dagiti agnanaed kadagiti siudad iti baybay a Gihon, iti daga ti Bordna.
18 Dagitoy dagiti pamilia dagiti annac ni Jafet sigun kadagiti siudad ken pagsasaoda, idi naiwarasda kalpasan ti torre, ken inawaganda dagiti siudadda kas nagnaganda ken dagiti pasamakda; ket dagitoy ti nagnagan dagiti amin a siudadda a maibatay kadagiti pamiliada, a binangonda kadagidi nga aldaw kalpasan ti torre.
19 Ket dagiti annac ni Ham isuda ti Cus, Mitzraim, Fut ken Canaan sigun iti kaputotanda ken siudadda.
20 Napanda amin dagitoy ket nangibangonda kadagiti siudad bayat a nakasarakda kadagiti maitutop a lugar para kadakuada, ket inawaganda dagiti siudadda iti nagan dagiti ammada a Cus, Mitzraim, Fut ken Canaan.
21 Ket ti annak ni Mitzraim isuda dagiti Ludim, Anamim, Lehabim, Naftuquim, Patrusim, Casluquim ken Cafturim, pito a pamilia.
22 Agnanaed amin dagitoy iti igid ti karayan Sihor, nga isu ti waig ti Egipto, ket binangonda ti bagbagida kadagiti siudad ken inawaganda ida iti bukodda a nagnagan.
23 Ket dagiti annak da Patros ken Casloc nagkasarda a sangsangkamaysa, ket manipud kadakuada rimmuar dagiti Pelistim, Azathim, ken Gerarim, Gitim ken Ekronim, iti amin a lima a pamilia; dagitoy met nangbangon iti bagbagida kadagiti siudad, ket inawaganda dagiti siudadda iti nagan dagiti ammada agingga ita nga aldaw.
24 Ket binangon met dagiti annac ti Canaan ti bagbagida a siudad, ket inawaganda dagiti siudadda iti nagnaganda, sangapulo ket maysa a siudad ken dadduma pay a di mabilang.
25 Ket uppat a lallaki manipud iti pamilia ni Ham ti napan iti daga ti tanap; dagitoy ti nagan dagiti uppat a lallaki, Sodoma, Gomorra, Adma ken Zeboyim.
26 Ket dagitoy a lallaki binangonda ti bagbagida iti uppat a siudad iti daga ti tanap, ket inawaganda ti nagnagan dagiti siudadda iti bukodda a nagnagan.
27 Ket nagnaedda ken dagiti annakda ken amin a kukuada kadagidi a siudad, ket nabungada ken immaduda iti kasta unay ken nagnaedda a sitatalna.
28 Ket ni Seir nga anak ni Hur, nga anak ni Hivi, nga anak ni Canaan, napan ket nakasarak iti ginget a kasungani ti Bantay Paran, ket nangibangon iti siudad sadiay, ket isu ken ti pito nga annakna a lallaki ken ti sangakabbalayanna nagnaedda sadiay, ket inawaganna ti siudad nga imbangonna iti Seir, sigun iti naganna; dayta ti daga ti Seir agingga ita.
29 Dagitoy ti pamilia dagiti annak ni Ham, sigun iti pagsasao ken siudadda, idi naiwarasda kadagiti pagilianda kalpasan ti torre.
30 Ket dadduma kadagiti annak ni Sem nga anak ni Noe, ama dagiti amin nga annak ni Eber, napanda met ket nangibangonda kadagiti siudad kadagiti lugar a nakaiwaraanda, ket inawaganda dagiti siudadda iti nagnaganda.

31 Ket ti annak ni Sem isuda da Elam, Asur, Arpacsad, Lud ken Aram, ket binangonda ti bagbagida kadagiti siudad ken innagan dagiti amin a siudadda iti nagnaganda.
32 Ket ni Asur nga anak ni Sem ken dagiti annakna ken sangakabbalayanna rimmuar iti dayta a tiempo, ti dakkel unay a bunggoy kadakuada, ket napanda iti adayo a daga a nasarakanda, ket sinabatda ti nalawa unay a ginget iti daga a napanda, ket binangonda ti bagbagida iti uppat a siudad, ket inawaganda ida iti bukodda a nagnagan ken pasamak.
33 Ket dagitoy ti nagan dagiti siudad a binangon dagiti annac ni Asur, ti Nineva, Resen, Calac ken Rehoboter; ket agnanaed sadiay dagiti annac ni Asur agingga ita nga aldaw.
34 Ket napanda met dagiti annac ni Aram ket nangbangon iti bagbagida iti maysa a siudad, ket pinanaganananda ti siudad iti Uz iti nagan ti inauna a kabsatda, ket nagnaedda sadiay; dayta ti daga ti Uz agingga ita.
35 Ket iti maikadua a tawen kalpasan ti torre maysa a lalaki manipud iti balay ni Asur, nga agnagan Bela, napan manipud iti daga ti Nineva tapno makipagnaed iti sangakabbalayanna sadinoman ti pakasarakanna iti lugar; ket immayda agingga iti kasungani dagiti siudad iti tanap a maibusor iti Sodoma, ket nagnaedda sadiay.
36 Ket timmakder ti lalaki ket nangibangon sadiay iti bassit a siudad, ket pinanaganananna iti Bela, iti naganna; dayta ti daga ti Zoar agingga ita.
37 Ket dagitoy dagiti pamilia dagiti annac ni Sem sigun iti pagsasao ken siudadda, kalpasan ti pannakaiwarasda iti daga kalpasan ti torre.
38 Ket tunggal pagarian, siudad, ken pamilia dagiti pamilia dagiti annak ni Noe nangbangon iti bagbagida iti adu a siudad kalpasan daytoy.
39 Ket nangipasdekda kadagiti gobierno iti amin a siudadda, tapno maurnosda babaen kadagiti bilinda; kasta met dagiti amin a pamilia dagiti annak ni Noe iti agnanayon.

KAPITULO 11

1 Ket ni Nimrod nga anak ni Cus adda pay laeng iti daga ti Sinar, ket nagturay iti dayta ken nagnaed sadiay, ket nangbangon kadagiti siudad iti daga ti Sinar.
2 Ket dagitoy ti nagnagan dagiti uppat a siudad a binangonna, ket inawaganna ti nagnaganda kadagiti pasamak a napasamak kadakuada iti pannakabangon ti torre.
3 Ket inayabanna ti immuna a Babel, a kunkunana, Gapu ta rinibuan ti Apo sadiay ti pagsasao ti entero a daga; ket ti nagan ti maikadua inawaganna iti Erec, agsipud ta manipud sadiay inwaras ida ti Dios.
4 Ket ti maikatlo inawaganna ni Eched, a kunkunana nga adda dakkel a gubat iti dayta a lugar; ket ti maikapat inawaganna iti Calna, gapu ta naibus sadiay dagiti prinsipe ken mannakabalin a tattaona, ket riniribukda ti Apo, nagrebelde ken nagsalungasingda kenkuana.
5 Ket idi binangon ni Nimrod dagitoy a siudad iti daga ti Sinar, inkabilna kadagitoy dagiti nabati a tattaona, dagiti prinsipena ken dagiti mannakabalin a lallaki a nabati iti pagarianna.
6 Ket nagnaed ni Nimrod idiay Babel, ket sadiay pinabarona ti panagturayna kadagiti dadduma nga iturayanna, ket nagturay a sitatalged, ket dagiti iturayan ken prinsipe ni Nimrod pinanaganananna ti naganna iti Amrafel, a kunkunada nga iti torre dagiti prinsipena ken tattaona natinnag babaen kadagiti kabaelanna.
7 Ket iti laksid daytoy, saan a nagsubli ni Nimrod iti Apo, ket nagtultuloy iti kinadangkes ken panangisuro iti kinadangkes kadagiti annak ti tao; ket ni Mardon, nga anakna, nakarkaro ngem ni amana, ket intultuloyna a nayonan dagiti makarimon nga aramid ni amana.
8 Ket pinagbasolna dagiti annak ti tao, gapuna a naibaga, Manipud iti nadangkes rummuar ti kinadakes.
9 Iti dayta a tiempo adda gubat iti nagbaetan dagiti pamilia dagiti annak ni Ham, bayat nga agnanaedda kadagiti siudad a binangonda.
10 Ket ni Kedorlaomer, nga ari ti Elam, pimmanaw manipud kadagiti pamilia ti annak ni Ham, ket nakiranget kadakuada ket pinarmekna ida, ket napan kadagiti lima a siudad iti tanap ket nakiranget kadakuada ket pinarmekna ida, ket addada iti sidong ti panangtengngelna.
11 Nagserbida kenkuana iti sangapulo ket dua a tawen, ket inikkanda iti tinawen a buis.
12 Iti dayta a tiempo natay ni Nahor nga anak ni Serug iti maika-uppat a pulo ket siam a tawen ti panagbiag ni Abram nga anak ni Tare.
13 Ket iti maikalimapulo a tawen ti panagbiag ni Abram nga anak ni Tare, rimmuar ni Abram manipud iti balay ni Noe, ket napan iti balay ni amana.
14 Ket ni Abram naam-ammona ti Apo, ket napan kadagiti dalan ken pannursurona, ket ti Apo a Diosna adda kenkuana.
15 Ket ni Tare nga amana kadagidi nga aldaw, kapitan pay laeng ti buyot ni Ari Nimrod, ket sumursurot pay laeng kadagiti ganggannaet a didiosen.
16 Ket dimteng ni Abram iti balay ni amana ket nakitana ti sangapulo ket dua a didiosen a sitatakder sadiay kadagiti temploda, ket simged ti pungtot ni Abram idi nakitana dagitoy a ladawan iti balay ni amana.
17 Ket kinuna ni Abram, Kas sibibiag ti Apo dagitoy a ladawan saandanto nga agtalinaed iti balay ni amak; kasta met ti aramiden kaniak ti Apo a nangparsua kaniak no iti tallo nga aldaw diak buraken amin ida.
18 Ket pimmanaw ni Abram manipud kadakuada, ket ti pungtotna simged iti unegna. Ket nagdardaras ni Abram ket napan manipud iti siled nga agturong iti makinruar a paraangan ni amana, ket nasarakanna ni amana a situtugaw iti paraangan, ken amin nga adipenna a kaduana, ket immay ni Abram ket nagtugaw iti sanguananna.
19 Ket sinaludsod ni Abram ken amana, a kunkunana, Ama, ibagam kaniak no sadino ti ayan ti Dios a nangparsua iti langit ken daga, ken amin nga annak ti tao ditoy daga, ken nangparsua kenka ken kaniak. Ket ni Tare simmungbat iti anakna nga Abram ket kinunana, Adtoy dagiti nangparsua kadatayo ket addada amin kadatayo iti balay.
20 Ket ni Abram kinunana ken amana, Apok, ipakitam ida kaniak. ket inyeg ni Tare ni Abram iti siled ti makin-uneg a paraangan, ket nakita ni Abram, ket adtoy napno ti intero a siled kadagiti didiosen a kayo ken bato, sangapulo ket dua a dadakkel a ladawan ken dadduma pay a basbassit ngem dagitoy a di mabilang.
21 Ket ni Tare kinunana iti anakna, Adtoy dagitoy dagiti nangaramid iti amin a makitam ditoy daga, ken nangparsua kaniak ken kenka, ken amin a sangatauan.

22 Ket ni Tare nagruknoy kadagiti didiosna, ket kalpasanna pimmanaw kadakuada, ket ni Abram, nga anakna, nakikuyog kenkuana.
23 Idi pimmanaw ni Abram kadakuada napan ken inana ket nagtugaw iti sanguananna, ket kinunana iti inana, Adtoy, impakita kaniak ni amak dagidiay nangaramid iti langit ken daga, ken amin nga annak ti tao.
24 Ita, ngarud, agdardaraska ket mangala iti maysa a urbon manipud iti arban, ket mangaramidka iti dayta iti nasam-it a karne, tapno maiyegko daytoy kadagiti didiosen ni amak kas daton a kanenda; nalabit mabalin nga iti kasta agbalinak a maawat kadakuada.
25 Ket inaramid ni inana, ket nangala iti maysa nga urbon, ket nangaramid iti nasam-it a karne, ket inyegna ken Abram, ket innala ni Abram ti nasam-it a karne manipud ken inana ket inyegna iti sanguanan dagiti didiosen ni amana, ket immasideg kadakuada tapno kanenda; ket ni Tare nga amana, dina ammo dayta.
26 Ket nakita ni Abram iti aldaw a panagtugawna iti tengngada, nga awan ti timekda, awan ti panagdengngegda, awan ti panaggarawda, ken awan ti uray maysa kadakuada a makayunnat iti imana a mangan.
27 Ket inuyaw ida ni Abram, ket kinunana, Pudno a saan a naay-ayo kadakuada ti nasam-it a karne nga insaganak, wenno nalabit bassit unay para kadakuada, ket gapu iti dayta saanda a mangan; ngarud inton bigat mangisaganaak iti presko a naalsem a karne, nasaysayaat ken ad-adu ngem daytoy, tapno makitak ti resultana.
28 Ket iti kabigatanna inturong ni Abram ni inana maipanggep iti nasam-it a karne, ket timmakder ni inana ket nangala iti tallo a nasayaat nga urbon manipud iti arban, ket nangaramid kadakuada iti sumagmamano a nagsayaat a naalsem a karne, kas iti pagay-ayat ti anakna, ket intedna iti anakna nga Abram; ket saan nga ammo ni Tare nga amana.
29 Ket innala ni Abram ti nasam-it a karne manipud ken inana, ket inyegna iti sanguanan dagiti didios ni amana iti siled; ket immasideg kadakuada tapno manganda, ket inkabilna iti sanguananda, ket nagtugaw ni Abram iti sangoanda iti intero nga aldaw, a pampanunotenna a mabalin a manganda.
30 Ket kinita ida ni Abram, ket adtoy awan ti timek wenno panagdengngegda, wenno uray maysa kadakuada ti nangiyunnat iti imana iti taraon tapno kanenna.
31 Ket iti malem dayta nga aldaw iti dayta a balay, nakawesan ni Abram iti espiritu ti Dios.
32 Ket impukkawna ket kinunana, Ay-ay pay ti amak ken daytoy nadangkes a kaputotan, a dagiti pusoda ket agannayas amin iti kinaubbaw, nga agserserbi kadagitoy nga idolo a kayo ken bato a dida makaan, makaangot, makangngeg wenno makasao, nga addaan kadagiti ngiwat nga awan ti panagsao, dagiti mata nga awan ti panagkita, dagiti lapayag nga awan ti makangngeg, dagiti imada nga awan ti rikna, ken dagiti saka a di makagunay; kas kadakuada dagidiay nangaramid kadakuada ken agtalek kadakuada.
33 Ket idi nakita ni Abram amin dagitoy a banbanag ti pungtotna simged iti amana, ket nagdardaras ket innalana ti maysa a gayang iti imana, ket dimteng iti siled dagiti didiosen, ket binurakna amin dagiti didios ni amana.
34 Ket idi nalpasna ti panangburakna cadagiti ladladawan, incabilna ti gayang iti ima ti naindaklan a dios nga adda idi iti sanguanda, ket rimmuar; ket nagawid ni Tare nga amana, ta nangngegna iti ruangan ti uni ti pannakakabil ti gayang; isu a simrek ni Tare iti balay tapno maammuanna no ania ti maipapan iti daytoy.
35 Ket ni Tare, idi nangngegna ti arimbangaw ti gayang iti siled dagiti ladawan, nagtaray a napan iti siled nga agturong kadagiti ladawan, ket sinabatna ni Abram a rumrummuar.
36 Ket simrek ni Tare iti siled ket nakitana dagiti amin nga idolo a natinnag ken naburak, ken ti kayo nga adda iti ima ti kadakkelan, a saan a naburak, ken ti nasam-it a karne nga inaramid ni Abram nga anakna ket adda pay laeng iti sanguananda.
37 Ket idi nakita ni Tare daytoy ti pungtotna rimmang-ay unay, ket nagdardaras a napan ken Abram manipud iti siled.
38 Ket nasarakanna ni Abram nga anakna a situtugaw pay laeng iti balay; ket kinunana kenkuana, Ania daytoy nga aramid nga inaramidmo kadagiti didiosko?
39 Ket ni Abram simmungbat ken Tare nga amana ket kinunana, Saan a kasta apok, ta inyegko ti nasam-it a karne iti sanguananda, ket idi immasidegak kadakuada nga addaan iti karne a mabalinda a kanen, inyunnatda amin dagiti imada a mangan sakbay nga inyunnat ti naindaklan ti imana a mangan.
40 Ket ti dakkel nakitana dagiti ar-aramidda nga inaramidda iti sanguananna, ket ti pungtotna narungsot a simged kadakuada, ket napan ket innalana ti wasay nga adda iti balay ket immay kadakuada ket binurakna ida amin, ket adtoy adda pay laeng ti wasay iti imana kas makitam.
41 Nagpungtot ni Tare iti anakna nga Abram, idi imbagana daytoy; ket kinuna ni Tare kenni Abram nga anakna iti pungtotna, Ania daytoy a sarsarita nga insalaysaymo? Agsasaoka iti kinaulbod kaniak.
42 Adda kadi espiritu, kararua wenno pannakabalin kadagitoy a didios a mangaramid iti amin nga imbagam kaniak? Saan kadi a kayo ken bato dagitoy, ket saan kadi a siak a mismo ti nangaramid kadagitoy, ket mabalinmo kadi ti agsao iti kasta a kinaulbod, a kunaem a ti dakkel a dios a kaduada ti nangkabil kadakuada? Sika ti nangikabil iti hatchet kadagiti imana, ket kalpasanna kunaenna a kinabilna amin ida.
43 Simmungbat ni Abram ken amana ket kinunana kenkuana, “Ket kasano a makapagserbika kadagitoy nga idolo nga awan ti pannakabalinna nga agaramid iti aniaman? Mabalin kadi nga ispalennaka dagiti didiosen a pagtalkam? mangngegda kadi dagiti kararagmo no umawagka kadakuada? mabalindaka kadi nga isalakan manipud kadagiti ima dagiti kabusormo, wenno makirangetda kadi kadagiti gubatmo para kenka maibusor kadagiti kabusormo, tapno agserbika iti kayo ken bato a saan a makasao wenno makangngeg?
44 Ket ita sigurado a saan a nasayaat para kenka wenno kadagiti annak ti tao a nainaig kenka, nga aramiden dagitoy a banag; maagka kadi unay, maag wenno kurang unay ti pannakaawatmo nga agserbika iti kayo ken bato, ket aramidem ti kastoy a wagas?
45 Ket lipatenyo ti Apo a Dios a nangaramid iti langit ken daga, ken nangparsua kadakayo iti daga, ket iti kasta iyegna ti dakkel a kinadakes kadagiti kararuayo iti daytoy a banag babaen ti panagserbi iti bato ken kayo?

46 Saan kadi a nagbasol dagiti ammatayo idi un-unana nga aldaw iti daytoy a banag, ket ti Apo a Dios ti uniberso inyegna ti danum ti layus kadakuada ket dinadaelna ti intero a daga?
47 Ket kasano a maitultuloyyo nga aramiden daytoy ken agserbi kadagiti didiosen ti kayo ken bato, a di makangngeg, wenno makasao, wenno makaispal kadakayo manipud iti pannakairurumen, iti kasta maibaba kadakayo ti pungtot ti Dios ti uniberso?
48 Ita ngarud ni amak, liklikam daytoy, ket dika mangyeg iti dakes iti kararuam ken kadagiti kararuam iti sangakabbalayanmo.
49 Ket nagdardaras ni Abram ket timmakder manipud iti sanguanan ni amana, ket innalana ti gayang manipud iti kadakkelan nga idolo ni amana, a babaen iti dayta pinagburak ni Abram ket nagtaray.
50 Ket ni Tare, idi nakitana amin nga inaramid ni Abram, nagdardaras a pimmanaw manipud iti balayna, ket napan iti ari ket immay iti sango ni Nimrod ket nagtakder iti sanguananna, ket nagruknoy iti ari; ket kinuna ti ari, Ania ti kayatmo?
51 Ket kinunana, Ipakpakaasik kenka apok, a denggennak--Ita limapulo a tawenen ti napalabas nayanak kaniak ti maysa nga ubing, ket kastoy ti inaramidna kadagiti didiosko ket kastoy ti panagsaona; ket ita ngarud, apok ken ari, ibaonmo nga umay iti sanguanam, ket ukomem isuna a maibatay iti linteg, tapno maisalakantayo iti kinadakesna.
52 Nangibaon ti ari iti tallo a lallaki kadagiti adipenna, ket napanda indatag ni Abram iti sanguanan ti ari. Ket ni Nimrod ken dagiti amin a prinsipe ken adipenna ket situtugawda iti sanguananna iti dayta nga aldaw, ken ni Tare ket situtugawda met iti sanguananda.
53 Kinuna ti ari ken Abram, Ania daytoy nga inaramidmo ken amam ken kadagiti didiosna? Ket simmungbat ni Abram iti ari kadagiti sasao nga imbagana ken amana, ket kinunana, Ti dakkel a dios a kaduada iti balay inaramidna kadakuada ti nangngegmo.
54 Kinuna ti ari ken Abram, “Adda kadi bilegda nga agsao ken mangan ken agaramid iti imbagam? Ket ni Abram simmungbat iti ari, a kunkunana, Ket no awan ti pannakabalin kadakuada apay nga agserserbika kadakuada ket pagbiddutem dagiti annak ti tao gapu kadagiti kinamaagmo?
55 Ipagarupmo kadi a mabalindaka nga ispalen wenno aramidenda ti aniaman a bassit wenno naindaklan, nga agserbika kadakuada? Ket apay a dimo marikna ti Dios ti intero nga uniberso, a nangparsua kenka ken iti pannakabalinna ti mangpapatay ken mangtaginayon a sibibiag?
56 0 maag, simple, ken ignorante nga ari, asi pay kenka iti agnanayon.
57 Impagarupko nga isuro dagiti adipenmo iti nalinteg a dalan, ngem saanmo nga inaramid daytoy, no di ket pinunnom ti intero a daga kadagiti basbasolmo ken dagiti basol dagiti tattaom a nangsurot kadagiti dalanmo.
58 Dimo kadi ammo, wenno saanmo kadi a nangngeg, a daytoy dakes nga ar-aramidem, nagbasol dagiti kapuonantayo iti dayta idi un-unana nga aldaw, ket ti agnanayon a Dios inyegna ti danum ti layus kadakuada ket dinadaelna ida amin, ken dinadaelna met ti intero a daga gapu kadakuada? Ket bumangonka kadi ken dagiti tattaom ita ket agaramid iti kas iti daytoy nga aramid, tapno maibaba ti pungtot ti Apo a Dios ti uniberso, ken mangyeg iti kinadakes kenka ken iti intero a daga?
59 Ita ngarud, ikkatem daytoy dakes nga aramid nga ar-aramidem, ket agserbika iti Dios ti uniberso, kas iti kararuam nga adda kadagiti imana, ket kalpasanna, nasayaatto kenka.
60 Ket no saan a dumngeg ti nadangkes a pusom kadagiti balikasko a mangbaybay-a kenka kadagiti dakes a dalanmo, ken agserbi iti agnanayon a Dios, kalpasanna mataykanto a mabain kadagiti ud-udina nga aldaw, sika, dagiti taom ken amin a nainaig kenka, a dumdumngeg kadagiti balikasmo wenno magmagna kadagiti dakes a dalanmo.
61 Ket idi insardeng ni Abram ti panagsao iti sanguanan ti ari ken dagiti prinsipe, intangad ni Abram dagiti matana iti langlangit, ket kinunana, Makita ti Apo amin dagiti nadangkes, ket ukomenna ida.

KAPITULO 12

1 Ket idi nangngeg ti ari dagiti sasao ni Abram imbilinna a maibalud; ket sangapulo nga aldaw a naibalud ni Abram.
2 Ket iti ngudo dagidi nga aldaw imbilin ti ari nga umay amin nga ari, prinsipe ken gobernador ti nadumaduma a probinsia ken dagiti masirib iti sanguananna, ket nagtugawda iti sanguananna, ket adda pay laeng ni Abram iti balay a pagbaludan.
3 Ket kinuna ti ari kadagiti prinsipe ken masirib, Nangngegyo kadi ti inaramid ni Abram, nga anak ni Tare, iti amana? Kastoy ti inaramidna kenkuana, ket imbilinko a maiyeg iti sanguanak, ket kastoy ti panagsaona; saan a nagduadua ti pusona, ken saan met a nagkullayaw iti imatangko, ket adtoy ita naibalud iti pagbaludan.
4 Ket ngarud ikeddeng no ania ti panangukom a maiparbeng iti daytoy a tao a nanglais iti ari; a nagsao ken nangaramid kadagiti amin a banag a nangngegyo.
5 Ket simmungbatda amin iti ari a kunkunada, Ti tao a manglais iti ari maibitin iti kayo; ngem gapu ta inaramidna amin dagiti banbanag nga imbagana, ken inumsina dagiti didiostayo, masapul ngarud a mapuoran agingga a matay, ta daytoy ti linteg iti daytoy a banag.
6 No kayat ti ari nga aramiden daytoy, ibilinna koma kadagiti adipenna a mangsindi iti apuy iti rabii ken aldaw iti urno a ladrilio, ket kalpasanna, ipuruakmi daytoy a tao iti dayta. Ket inaramid ti ari, ket imbilinna kadagiti adipenna a mangisaganada iti apuy iti tallo nga aldaw ken tallo a rabii iti urno ti ari, nga isu idiay Casdim; ket imbilin ti ari ida nga alaenda ni Abram manipud iti pagbaludan ket iruarda tapno mapuoran.
7 Ket amin nga adipen ti ari, prinsipe, appo, gobernador, ken ukom, ken amin nga agnanaed iti daga, agarup siam a gasut a ribu a lallaki, nagtakderda iti sango ti urno tapno kitaenda ni Abram.
8 Nagdudupudop dagiti amin a babbai ken babassit kadagiti atep ken torre tapno kitaenda no ania ti mapaspasamak ken Abram, ket nagtakderda amin a sangsangkamaysa iti adayo; ket awanen ti nabati a tao a saan nga immay iti dayta nga aldaw tapno kitaenna ti eksena.
9 Ket idi dimtengen ni Abram, nakita dagiti agsalamangka ti ari ken dagiti masirib ni Abram, ket impukkawda iti ari, a

kunkunada, ‘Apo a soberanotayo, sigurado a daytoy ti tao nga ammotayo nga isu ti ubing a ti naindaklan a bituen inalun-onna dagiti uppat a bituen, nga indeklaratayo iti ari ita limapulo a tawenen manipud idi.
10 Ket adtoy ita sinalungasing met ti amana dagiti bilinmo, ket inuyawnaka babaen ti panangiyegna kenka iti sabali nga ubing, a pinapataymo.
11 Ket idi nangngeg ti ari dagiti sasaoda, napalalo ti pungtotna, ket imbilinna a maiyeg ni Tera iti sanguananna.
12 Ket kinuna ti ari, Nangngegmo kadin ti sinao dagiti agsalamangka? Ita ibagam kaniak a pudno, kasano ti inaramidmo; ket no agsaoka iti kinapudno maabsueltokanto.
13 Ket idi nakitana a nakaro ti pungtot ti ari, kinuna ni Tare iti ari, Apok ken ari, nangngegmo ti kinapudno, ket umiso ti imbaga dagiti masirib. Ket kinuna ti ari, Kasano a maaramidmo daytoy a banag, tapno salungasingem dagiti bilinko ken tapno ikkannak iti ubing a dimo impasngay, ken tapno maipategmo para kenkuana?
14 Ket ni Tare insungbatna iti ari, Agsipud ta naragsak ti nadungngo a riknak maipaay iti anakko, iti dayta a tiempo, ket innalak ti maysa nga anak ti adipenko a babai, ket inyegko iti ari.
15 Ket kinuna ti ari Siasino ti nangbalakad kenka iti daytoy? Ibagam kaniak, dika mangilemmeng kaniak iti aniaman, ket kalpasanna saankanto a matay.
16 Nagbuteng unay ni Tare iti imatang ti ari, ket kinunana iti ari, Ni Haran nga inauna nga anakko ti nangbalakad kaniak iti daytoy; ket ni Haran kadagidi nga aldaw a pannakayanak ni Abram, tallopulo ket dua ti tawenna.
17 Ngem saan a binalakadan ni Haran ni amana iti aniaman, ta imbaga daytoy ni Tare iti ari tapno maisalakanna ti kararuana manipud iti ari, ta nagbuteng unay; ket kinuna ti ari ken ni Tera, Ni Haran nga anakmo a nangbalakad kenka iti daytoy matayto iti apuy a kadua ni Abram; ta adda kenkuana ti sentensia nga ipapatay gapu ta nagrebelde iti tarigagay ti ari iti panangaramidna iti daytoy a banag.
18 Ket ni Haran iti daydi a tiempo nariknana ti panagannayasna a mangsurot kadagiti dalan ni Abram, ngem tinaginayonna dayta iti unegna.
19 Ket ni Haran kinunana iti pusona, Adtoy ita ti ari tiliwenna ni Abram gapu kadagitoy a banbanag nga inaramid ni Abram, ket mapasamakto a no agballigi ni Abram iti ari surotekto, ngem no agballigi ti ari surotekto ti ari.
20 Ket idi naibaga ni Tare daytoy iti ari maipanggep ken Haran nga anakna, imbilin ti ari a matiliw ni Haran ken Abram.
21 Ket inyegda ida a dua, da Abram ken Haran a kabsatna, tapno ibellengda ida iti apuy; ket amin dagiti agnanaed iti daga ken dagiti adipen ti ari ken dagiti prinsipe ken amin a babbai ken babassit nga ubbing addada sadiay, a sitatakderda iti dayta nga aldaw iti rabawda.
22 Ket dagiti adipen ti ari innalada da Abram ken ti kabsatna, ket inuksobda ida ti amin a kawesda malaksid kadagiti makinbaba a kawesda nga adda kadakuada.
23 Ket ingalutda dagiti ima ken sakada kadagiti lienso a tali, ket dagiti adipen ti ari intag-ayda ida ket intapuakda ida a dua iti urno.
24 Ket inayat ti Apo ni Abram ket naasian kenkuana, ket bimmaba ti Apo ket inispalna ni Abram manipud iti apuy ket saan a napuoran.
25 Ngem napuoran ti amin a tali a paggalutda kenkuana, bayat a nagtalinaed ni Abram ken magmagna iti apuy.
26 Ket natay ni Haran idi intapuakda isuna iti apuy, ket napuoran iti dapo, ta saan a naan-anay ti pusona iti Apo; ket dagidiay a lallaki a nangipuruak kenkuana iti apuy, ti gil-ayab ti apuy nagsaknap kadakuada, ket nauramda, ket sangapulo ket dua a lallaki kadakuada ti natay.
27 Ket nagna ni Abram iti tengnga ti apuy iti tallo nga aldaw ken tallo a rabii, ket amin nga adipen ti ari nakitada isuna a magmagna iti apuy, ket immayda ket imbagada iti ari, a kunkunada, Adtoy nakitami ni Abram a magmagna iti tengnga ti apuy, ket uray dagiti makinbaba a kawes nga adda kenkuana ket saan a napuoran, ngem ti tali a nakaigalut kenkuana ket napuoran.
28 Ket idi nangngeg ti ari dagiti balikasda naliday ti pusona ket saanna a patien ida; isu a nangibaon kadagiti dadduma pay a napudno a prinsipe a mangkita iti daytoy a banag, ket napanda ket nakitada ken imbagada iti ari; ket timmakder ti ari tapno mapan kitaenna daytoy, ket nakitana ni Abram a magmagna nga agsublisubli iti tengnga ti apuy, ket nakitana ti bangkay ni Haran a napuoran, ket nasdaaw unay ti ari.
29 Ket imbilin ti ari a mairuar ni Abram iti apuy; ket immasideg dagiti adipenna tapno iruarda isuna ket dida kabaelan, ta ti apuy adda iti aglawlaw ken ti gil-ayab nga agpangato kadakuada manipud iti urno.
30 Ket nagtalaw dagiti adipen ti ari manipud iti dayta, ket tinubngar ida ti ari, a kunkunana, Agdardaraskayo ket iruaryo ni Abram iti apuy tapno saankayo a matay.
31 Ket immasideg manen dagiti adipen ti ari tapno iruarda ni Abram, ket dimteng kadakuada dagiti gil-ayab ket pinuoranda ti rupada isu a natay ti walo kadakuada.
32 Ket idi nakita ti ari a saan a makaasideg dagiti adipenna iti apuy amangan no mapuoranda, inayaban ti ari ni Abram, O adipen ti Dios nga adda sadi langit, rummuarka manipud iti tengnga ti apuy ket umayka ditoy iti sanguanak; ket impangag ni Abram ti timek ti ari, ket rimmuar manipud iti apuy ket immay ket nagtakder iti sangoanan ti ari.
33 Ket idi rimmuar ni Abram nakita ti ari ken amin nga adipenna nga umas-asideg ni Abram iti sanguanan ti ari, a nakasuot iti makinbaba a kawesna, ta saanda a napuoran, no di ket napuoran ti tali a nakaigalutna.
34 Ket kinuna ti ari ken Abram, Kasano a saanka a napuoran iti apuy?
35 Kinuna ni Abram iti ari, “Ti Dios ti langit ken daga a pagtaltalkak ken addaan iti amin a pannakabalinna, inispalnak manipud iti apuy a nangipuruak kaniak.”
36 Napuoran ni Haran a kabsat ni Abram, ket binirokda ti bangkayna, ket nasarakanda a nauram.
37 Ket walopulo ket dua ti tawen ni Haran idi natay iti apuy ti Casdim. Ket ti ari, dagiti prinsipe, ken dagiti agnanaed iti daga, idi nakitada a naispal ni Abram manipud iti apuy, immayda ket nagruknoyda ken Abram.
38 Ket kinuna ni Abram kadakuada, Dikay agruknoy kaniak, no di ket agruknoykayo iti Dios ti lubong a nangaramid kadakayo, ket agserbikayo kenkuana, ket mapankayo kadagiti dalanna ta isu ti nangispal kaniak manipud iti daytoy nga apuy, ken isu ti nangparsua kadagiti kararua ken espiritu ti amin a tattao, ken nangbukel iti tao iti aanakan ti inana, ken nangiruar kenkuana iti lubong, ket

isu ti mangispal kadagiti agtalek kenkuana manipud iti amin ut-ot.
39 Ket kasla nakaskasdaaw unay daytoy a banag iti imatang ti ari ken dagiti prinsipe, a naisalakan ni Abram iti apuy ken napuoran ni Haran; ket inted ti ari iti adu a sagut ni Abram ket intedna kenkuana ti dua a pangulo nga adipenna manipud iti balay ti ari; ti nagan ti maysa ket Oni ken ti nagan ti sabali ket Eliezer.
40 Ket amin nga ar-ari, prinsipe ken adipen intedda ni Abram iti adu a sagut a pirak ken balitok ken perlas, ket pinapanaw ti ari ken dagiti prinsipena, ket napan a sitatalna.
41 Ket ni Abram pimmanaw iti ari a sitatalna, ket adu kadagiti adipen ti ari ti simmurot kenkuana, ket agarup tallo gasut a lallaki ti nakikadua kenkuana.
42 Ket nagsubli ni Abram iti dayta nga aldaw ket napan iti balay ni amana, isu ken dagiti lallaki a simmurot kenkuana, ket nagserbi ni Abram iti Apo a Diosna iti intero nga al-aldaw ti panagbiagna, ket nagna kadagiti dalanna ken sinurotna ti lintegna.
43 Ket manipud iti dayta nga aldaw inyasideg ni Abram ti puso dagiti annak ti tao nga agserbi iti Apo.
44 Ket iti dayta a tiempo nakiasawa da Nahor ken Abram iti bagbagida, dagiti annak a babbai ni Haran a kabsatda; ti asawa ni Nahor ket ni Milca ken ti nagan ti asawa ni Abram ket Sarai. Ket ni Sarai nga asawa ni Abram ket lupes; awan ti kaputotanna kadagidi nga aldaw.
45 Ket iti panagleppas ti dua a tawen manipud idi iddepen ni Abram iti apuy, nga isu ti maikalimapulo ket dua a tawen ti panagbiagna, adtoy ni ari Nimrod a situtugaw idiay Babel iti trono, ket ti ari naturog ket natagtagainepna nga isu ket nakatakder a kaduana dagiti buyotna ken buyotna iti maysa a ginget a kasungani ti urno ti ari.
46 Ket intangadna dagiti matana ket nakitana ti maysa a tao a kaasping ni Abram a rumrummuar manipud iti urno, ket nga immay ket nagtakder iti sango ti ari nga addaan iti naguyod a kampilan, ket kalpasanna naglugan iti ari babaen ti kampilanna, idi nagtalaw ti ari manipud iti tao, ta mabuteng; ket bayat ti panagtarayna, nangipuruak ti lalaki iti itlog iti ulo ti ari, ket nagbalin a dakkel a karayan ti itlog.
47 Ket natagtagainep ti ari a limned amin dagiti buyotna iti dayta a karayan ket natayda, ket ti ari nagtalaw a kaduana ti tallo a lallaki nga immun-una ngem isu ket nakalibas.
48 Ket kinitana ti ari dagitoy a lallaki ket nakawesanda kadagiti kawes ti prinsipe a kas kadagiti kawes dagiti ari, ken addaanda iti langa ken kinatan-ok dagiti ari.
49 Ket bayat ti panagtarayda, ti karayan nagbalin manen nga itlog iti sanguanan ti ari, ket rimmuar manipud iti itlog ti maysa nga urbon a tumatayab nga immay iti sanguanan ti ari, ket timmayab iti ulona ket inuksobna ti mata ti ari.
50 Ket naladingit ti ari iti pannakakitana, ket nariing manipud iti turogna ket nariribuk ti espirituna; ket nariknana ti dakkel a panagbuteng.
51 Ket iti bigat timmakder ti ari iti sopana gapu iti butengna, ket imbilinna amin a masirib a lallaki ken salamangkero nga umayda iti sanguananna, idi insalaysay ti ari ti tagtagainepna kadakuada.
52 Ket maysa a masirib nga adipen ti ari, nga agnagan Anuki, simmungbat iti ari, a kunkunana, Daytoy ket awan sabali no di ti kinadakes ni Abram ken ti bin-ina a tumaudto a maibusor iti Apok ken ari kadagiti ud-udina nga al-aldaw.
53 Ket adtoy dumtengto ti aldaw inton makigubat ni Abram ken dagiti kaputotanna ken dagiti annak ti sangakabbalayanna iti arik, ket kabilenda amin dagiti buyot ti ari ken dagiti buyotna.
54 Ket no ania ti imbagam maipanggep iti tallo a tao a nakitam a kas iti bagim, ken nakalibas, kayatna a sawen daytoy a sika laeng ti makalibas a kaduam ti tallo nga ari manipud kadagiti ari ti daga a makikuyog kenka iti gubat.
55 Ket ti nakitam iti karayan a nagbalin nga itlog a kas idi damo, ken ti urbon a tumatayab a mangpukpukan iti matam, awan sabali a kaipapanan daytoy no di ti bin-i ni Abram a mangpapatay iti ari iti ud-udina nga al-aldaw.
56 Daytoy ti tagtagainep ti ari, ken daytoy ti kaipapananna, ket pudno ti tagtagainep, ken umiso ti panangilawlawag nga inted kenka ti adipenmo.
57 Ita ngarud nga arik, sigurado nga ammom a limapulo ket dua a tawen itan manipud idi nakita dagiti masiribmo daytoy idi pannakayanak ni Abram, ket no palubosan ti arik nga agbiag ni Abram iti daga ket pakadangranto ti apok ken ari, ta amin dagiti aldaw a saan a sibibiag ni Abram uray sika wenno ti pagariam ket maipasdekto, ta daytoy ket naammuan idi idi pannakayanakna; ket apay a saanto a patayen ti ari, tapno maitalimeng kenka ti kinadakesna kadagiti ud-udina nga al-aldaw?
58 Ket dimngeg ni Nimrod iti timek ni Anuki, ket imbaonna ti sumagmamano kadagiti adipenna a sililimed tapno mapanda tiliwen ni Abram, ket iyegda iti sanguanan ti ari tapno agsagaba iti ipapatay.
59 Ket ni Eliezer, adipen ni Abram nga inted ti ari, adda idi iti sanguanan ti ari, ket nangngegna ti imbalakad ni Anuki iti ari, ken no ania ti imbaga ti ari a pakaigapuan ti ipapatay ni Abram.
60 Ket kinuna ni Eliezer ken ni Abram, Agdardaraska, tumakderka ket isalakanmo ti kararuam, tapno saanka a matay babaen kadagiti ima ti ari, ta kastoy ti nakitana iti tagtagainep maipapan kenka, ket kasta ti panangipatarus ni Anuki iti dayta, ket kasta met a binalakadan ni Anuki ti ari maipapan kenka.
61 Ket dimngeg ni Abram iti timek ni Eliezer, ket nagdardaras ni Abram ket nagtaray tapno natalged a napan iti balay ni Noe ken ni Sem nga anakna, ket naglemmeng sadiay ket nakasarak iti lugar a natalged; ket immay dagiti adipen ti ari iti balay ni Abram tapno birokenda, ngem dida nasarakan, ket sinukimatda iti intero a pagilian ket saan a masarakan, ket napanda ket sinukimatda iti amin a direksion ket saan a masabet.
62 Ket idi saan a nasarakan dagiti adipen ti ari ni Abram nagsublida iti ari, ngem naulimek ti pungtot ti ari maibusor ken Abram, kas dida nasarakan isuna, ket pinapanaw ti ari manipud iti panunotna daytoy a banag maipapan ken Abram.
63 Ket nailemmeng ni Abram iti balay ni Noe iti maysa a bulan, agingga a nalipatan ti ari daytoy a banag, ngem mabuteng latta ni Abram iti ari; ket ni Tare immay nakitana a sililimed ni Abram nga anakna idiay balay ni Noe, ket naindaklan unay ni Tare iti imatang ti ari.
64 Ket ni Abram kinunana ken amana, Dimo kadi ammo a ti ari pagarupenna a patayennak, ken dadaelenna ti naganko manipud iti daga babaen iti balakad dagiti nadangkes a mamalbalakadna?

65 Ita, siasino ti adda kenka ditoy ken ania ti adda kenka iti daytoy a daga? Tumakderka, mapantayo a sangsangkamaysa iti daga ti Canaan, tapno maisalakantayo manipud iti imana, di la ket ta madadaelka met babaen kenkuana kadagiti ud-udina nga al-aldaw.
66 Dimo kadi ammo wenno dimo nangngeg, a saan a babaen ti ayat nga ited kenka ni Nimrod amin daytoy a dayaw, no di ket maipaay laeng iti pagimbaganna nga itedna kenka amin daytoy a naimbag?
67 Ket no aramidenna kenka ti dakdakkel a naimbag ngem daytoy, sigurado a dagitoy ket awan serserbina laeng ti lubong, ta ti kinabaknang ken kinabaknang saan a mabalin nga agserbi iti aldaw ti pungtot ken pungtot.
68 Ita ngarud denggenyo ti timekko, ket tumakdertayo ket mapantayo iti daga ti Canaan, a saan a madanon ti pannakadangran manipud Nimrod; ket agserbika iti Apo a nangparsua kenka iti daga ket nasayaatto kenka; ket ibellengmo amin dagiti awan mamaayna a banbanag a sursurotem.
69 Insardeng ni Abram ti agsao, idi simmungbat ni Noe ken ni Sem nga anakna ken Tare, a kunkunada, Pudno ti sao nga imbaga kenka ni Abram.
70 Ket impangag ni Tare ti timek ni Abram nga anakna, ket inaramid ni Tare ti amin nga imbaga ni Abram, ta naggapu daytoy iti Apo, tapno saan a ti ari ti pakaigapuan ti ipapatay ni Abram.

KAPITULO 13

1 Ket ni Tare innalana ti anakna nga Abram ken ti apokona a ni Lot, nga anak ni Haran, ken ni Sarai a manugangna, nga asawa ni Abram nga anakna, ken amin a kararua ti sangakabbalayanna ket nakikuyog kadakuada manipud Ur Casdim tapno mapan iti daga ti Canaan. Ket idi dimtengda agingga iti daga ti Haran nagtalinaedda sadiay, ta nalabes ti kinasayaatna a daga a pagpastoran, ken umdas ti kalawana para kadagidiay kimmuyog kadakuada.
2 Ket nakita dagiti tao iti daga ti Haran a naimbag ken nalinteg ni Abram iti Dios ken tao, ken kaduana ti Apo a Diosna, ket immay ti sumagmamano kadagiti tao iti daga ti Haran ket nakikadua ken Abram, ket insurona kadakuada ti pannursuro ti Apo ken dagiti dalanna; ket nagtalinaed dagitoy a lallaki ken Abram iti balayna ket nakipetda kenkuana.
3 Ket nagtalinaed ni Abram iti daga iti tallo a tawen, ket iti panagleppas ti tallo a tawen nagparang ti Apo ken Abram ket kinunana kenkuana; Siak ti Apo a nangiruar kenka manipud Ur Casdim, ken nangispal kenka manipud kadagiti ima dagiti amin a kabusormo.
4 Ket ita ngarud no dumngegka iti timekko ken salimetmetam dagiti bilinko, dagiti paglintegak ken dagiti lintegko, ngarud pagtupakakto dagiti kabusormo iti sanguanam, ket paaduekto ti bukelmo a kas kadagiti bituen ti langit, ket ipatulodko ti bendisionko kadagiti amin nga aramid dagiti imam, ket awanto ti agkurang kenka.
5 Bumangonka ita, alaem ti asawam ken amin a kukuam ket mapanka iti daga ti Canaan ket agtalinaedak sadiay, ket addaakto sadiay kenka a kas maysa a Dios, ket bendisionanka. Ket timmakder ni Abram ket innalana ti asawana ken amin a kukuana, ket napan iti daga ti Canaan kas imbaga ti Apo kenkuana; ket limapulo ti tawen ni Abram idi naggapu idiay Haran.
6 Ket dimteng ni Abram iti daga ti Canaan ket nagnaed iti tengnga ti siudad, ket sadiay nga impatakderna ti toldana iti tengnga dagiti annak ti Canaan, nga agnanaed iti daga.
7 Ket nagparang ti Apo ken Abram idi dimteng iti daga ti Canaan, ket kinunana kenkuana, Daytoy ti daga nga intedko kenka ken kadagiti kaputotam a sumaruno kenka iti agnanayon, ket pagbalinekto ti bukelmo a kas kadagiti bituen ti langit, ket itedkonto kadagiti bukelmo kas tawid dagiti amin a daga a makitam.
8 Ket nangibangon ni Abram iti altar iti lugar a nakasaritaan ti Dios kenkuana, ket ni Abram sadiay immawag iti nagan ti Apo.
9 Iti dayta a tiempo, iti ngudo ti tallo a tawen a panagnaed ni Abram iti daga ti Canaan, iti dayta a tawen natay ni Noe, nga isu ti maikalimapulo ket walo a tawen ti panagbiag ni Abram; ket siam a gasut ket limapulo a tawen dagiti amin nga aldaw a panagbiag ni Noe ket natay.
10 Ket nagnaed ni Abram iti daga ti Canaan, isu, ti asawana, ken amin a kukuana, ken amin dagidiay nakikuyog kenkuana, agraman dagidiay nakikadua kenkuana manipud kadagiti tattao iti daga; ngem ni Nahor, a kabsat ni Abram, ken ni Tare nga amana, ken ni Lot nga anak ni Haran ken amin a kukuada, nagnaedda idiay Haran.
11 Iti maikalima a tawen ti panagnaed ni Abram iti daga ti Canaan immalsa dagiti tattao ti Sodoma ken Gomorra ken amin a siudad iti tanap manipud iti pannakabalin ni Kedorlaomer nga ari ti Elam; ta dagiti amin nga ari dagiti siudad ti tanap nagserbida ken Kedorlaomer iti sangapulo ket dua a tawen, ket inikkanda iti tinawen a buis, ngem kadagidi nga aldaw iti maikasangapulo ket tallo a tawen, nagrebeldeda kenkuana.
12 Ket iti maikasangapulo a tawen a panagnaed ni Abram iti daga ti Canaan adda gubat iti nagbaetan da Nimrod nga ari ti Sinar ken Kedorlaomer nga ari ti Elam, ket immay ni Nimrod a makigubat ken Kedorlaomer ken tapno parmekenna.
13 Ta ni Kedorlaomer ket maysa idi a tiempo kadagiti prinsipe dagiti buyot ni Nimrod, ket idi nawarawara dagiti amin a tattao iti torre ket naiwaras met iti rabaw ti daga dagiti nabati, napan ni Kedorlaomer iti daga ti Elam ket nagturay iti dayta ket nagrebelde iti apona.
14 Ket kadagidi nga aldaw idi nakita ni Nimrod a nagrebelde dagiti siudad iti tanap, immay buyogen ti kinatangsit ken pungtot a makigubat ken Kedorlaomer, ket inummong ni Nimrod amin dagiti prinsipe ken iturayanna, agarup pito gasut a ribu a lallaki, ket napan nakiranget ken Kedorlaomer, ket rimmuar ni Kedorlaomer a nangsabat kenkuana a kaduana ti lima ribu a lallaki, ket nagsaganada a makigubat iti ginget ti Babel adda iti nagbaetan ti Elam ken Sinar.
15 Ket amin dagidiay nga ari nakigubatda sadiay, ket ni Nimrod ken dagiti tattaona naparmekda iti sangoanan dagiti tattao ni Kedorlaomer, ket natay manipud kadagiti tattao ni Nimrod iti agarup innem a gasut a ribu, ket ti anak ni Mardon nga ari ket natnag iti tengngada.
16 Ket nagtalaw ni Nimrod ket nagsubli a sibabain ken pannakaibabain iti dagana, ket nabayagen a naipasakup ken Kedorlaomer, ket nagsubli ni Kedorlaomer iti dagana ket nangibaon kadagiti prinsipe ti buyotna kadagiti ar-ari nga

agnanaed kenkuana, ken ni Arioc nga ari ti Elasar, ken ken ni Tidal nga ari ti Goim, ket nakitulag kadakuada, ket nagtulnogda amin kadagiti bilinna.
17 Ket idi maikasangapulo ket lima a tawen ti panagnaed ni Abram iti daga ti Canaan, nga isu ti maikapitopulo a tawen ti panagbiag ni Abram, ket nagparang ti Apo ken Abram iti dayta a tawen ket kinunana kenkuana, Siak ti Apo a nangiruar kenka manipud Ur Casdim tapno ited kenka daytoy a daga kas tawid.
18 Ita ngarud magnaka iti sanguanak ket agbalinka a naan-anay ken tungpalem dagiti bilinko, ta kenka ken iti kaputotam itedko daytoy a daga kas tawid, manipud karayan Mitzraim agingga iti dakkel a karayan Eufrates.
19 Ket umaykanto kadagiti ammam a sitatalna ken nasayaat nga edad, ket agsublinto ti maikapat a kaputotan ditoy daytoy a daga ket tawidendanto iti agnanayon; ket nangibangon ni Abram iti altar, ket inawaganna ti nagan ti Apo a nagparang kenkuana, ket nangisang-at kadagiti daton iti rabaw ti altar a maipaay iti Apo.
20 Iti dayta a tiempo nagsubli ni Abram ket napan idiay Haran tapno kitaenna ti amana ken inana, ken ti sangakabbalayan ni amana, ken ni Abram ken ti asawana ken amin a kukuana nagsublida idiay Haran, ket nagnaed ni Abram idiay Haran iti lima a tawen.
21 Ket adu kadagiti tao ti Haran, agarup pitopulo-ket-dua a lallaki, ti simmurot ken Abram ket insuro ni Abram kadakuada ti pannursuro ti Apo ken dagiti dalanna, ket insurona ida a mangammo iti Apo.
22 Kadagidi nga aldaw nagparang ti Apo ken Abram idiay Haran, ket kinunana kenkuana, Adtoy, nagsaoak kenka kadagitoy duapulo a tawenen ti napalabas a kinunak.
23 Rummuarka manipud iti dagam, manipud iti lugar a nakaiyanakanmo ken manipud iti balay ni amam, iti daga nga impakitak kenka nga itedko kenka ken kadagiti annakmo, ta sadiay iti dayta a daga bendisionanka, ket pagbalinenka a naindaklan a nasion, ken pagbalinenka a naindaklan ti naganmo, ket iti kenka mabendisionanto dagiti pamilia ti daga.
24 Ita ngarud tumakderka, rummuarka manipud iti daytoy a lugar, sika, ti asawam, ken amin a kukuam, kasta met ti tunggal maysa a nayanak iti balaymo ken amin a kararua nga inaramidmo idiay Haran, ket iruarmo ida a kaduam manipud ditoy, ket tumakderka nga agsubli iti daga ti Canaan.
25 Ket timmakder ni Abram ket innalana ni Sarai nga asawana ken amin a kukuana ken amin a nayanak kenkuana iti balayna ken dagiti kararua nga inaramidda idiay Haran, ket rimmuarda a mapan iti daga ti Canaan.
26 Ket napan ni Abram ket nagsubli iti daga ti Canaan, kas sao ti Apo. Ket nakikuyog kenkuana ni Lot nga anak ni Haran a kabsatna, ket pitopulo ket lima ti tawen ni Abram idi pimmanaw manipud Haran tapno agsubli iti daga ti Canaan.
27 Ket immay isuna iti daga ti Canaan a maibatay iti sao ti Apo ken Abram, ket impatakderna ti toldana ket nagnaed iti tanap ti Mamre, ket kaduana ni Lot nga anak ni kabsatna, ken amin a kukuana.
28 Ket nagparang manen ti Apo ken Abram ket kinunana, Kadagiti bukelmo itedko daytoy a daga; ket nangibangon sadiay iti altar para iti Apo a nagparang kenkuana, nga adda pay laeng agingga ita iti tanap ti Mamre.

KAPITULO 14

1 Kadagidi nga aldaw adda iti daga ti Sinar ti masirib a tao nga addaan iti pannakaawat iti amin a kinasirib, ken napintas ti langana, ngem napanglaw ken nakurapay; Rikayon ti naganna ken narigat a mangsuporta iti bagina.
2 Ket inkeddengna ti mapan idiay Egipto, ken Oswiris nga anak ni Anom nga ari ti Egipto, tapno ipakitana iti ari ti kinasiribna; ta nalabit makasarak iti parabur iti imatangna, a mangbangon kenkuana ken mangted kenkuana iti pannakamantener; ket inaramid ni Rikayon dayta.
3 Ket idi immay ni Rikayon idiay Egipto dinamagna kadagiti agnanaed iti Egipto ti maipapan iti ari, ket dagiti agnanaed iti Egipto imbagada kenkuana ti kaugalian ti ari ti Egipto, ta kaugalian idi ti ari ti Egipto a pumanaw iti naarian a palasiona ket makita iti ballasiw-taaw iti maysa laeng nga aldaw iti tawen, ket kalpasan dayta agsubli ti ari iti palasiona tapno agtalinaed sadiay.
4 Ket iti aldaw a ipapanaw ti ari insagabana ti panangukom iti daga, ket tunggal maysa nga addaan iti kawes immay iti sanguanan ti ari iti dayta nga aldaw tapno alaenna ti kiddawna.
5 Ket idi nadamag ni Rikayon ti kaugalian idiay Egipto ken saan a makaumay iti sanguanan ti ari, nagladingit unay ken naladingit unay.
6 Ket iti malem rimmuar ni Rikayon ket nakasarak iti maysa a balay a nadadael, dati a balay a pagluto idiay Egipto, ket nagnaed sadiay iti intero a rabii a napait ti kararua ken nakutkot gapu iti bisin, ket naikkat ti turog kadagiti matana.
7 Ket inusig ni Rikayon iti uneg ti bagina no ania ti rumbeng nga aramidenna iti ili agingga nga agparang ti ari, ken no kasano a mataginayonna ti bagina sadiay.
8 Ket bimmangon iti bigat ket nagdaliasat, ket sinabatna iti dalanna dagidiay aglaklako kadagiti nateng ken nadumaduma a kita ti bukel a pangisuplayanda kadagiti agnanaed.
9 Ket tinarigagayan ni Rikayon nga aramiden met ti kasta tapno makagun-od iti pannakamantener iti siudad, ngem saan a naam-ammo ti kaugalian dagiti tattao, ket kasla bulsek a tao iti tengngada.
10 Ket napan nangala kadagiti nateng tapno ilakona dagitoy a pangsuporta kenkuana, ket naguummong dagiti bunggoy iti aglawlawna ket inuyawda, ket innalada dagiti natengna manipud kenkuana ket awan ti imbatina kenkuana.
11 Ket timmakder manipud sadiay gapu iti kinapait ti kararuana, ket napan nga agsennaay iti balay a pagluto a nagnaedanna iti intero a rabii sakbayna, ket naturog sadiay iti maikadua a rabii.
12 Ket iti dayta a rabii inrasonna manen iti unegna no kasano a maisalakanna ti bagina manipud iti bisin, ket nangaramid iti panggep no kasano ti agtignay.
13 Ket bimmangon iti bigat ket nagtignay a nasirib, ket napan ket nangtangdan iti tallopulo a napigsa a lallaki iti bunggoy, nga awitda dagiti instrumentoda a pakigubat kadagiti imada, ket inturongna ida iti tuktok ti tanem dagiti Egipcio, ket inkabilna ida sadiay.
14 Ket binilinna ida, a kunkunana, Kastoy ti kinuna ti ari, Papigsaenyo ti bagbagiyo ket agbalinkayo a maingel a

lallaki, ket awan koma ti tao a maitabon ditoy agingga a maited ti dua gasut a pedaso ti pirak, ket kalpasanna mabalin a maitabon; ket inaramid dagidi a lallaki sigun iti bilin ni Rikayon kadagiti tattao ti Egipto iti intero dayta a tawen.
15 Ket iti walo a bulan naurnong da Rikayon ken dagiti taona ti dakkel a kinabaknang ti pirak ken balitok, ket nangala ni Rikayon iti adu a kabalio ken dadduma pay nga animal, ket nangtangdan iti ad-adu pay a lallaki, ket inikkanna ida kadagiti kabalio ket nagtalinaedda kenkuana.
16 Ket idi dimteng ti tawen, iti tiempo a mapan ti ari iti ili, naguummong dagiti amin nga agnanaed iti Egipto tapno makisaritada kenkuana maipapan iti aramid ni Rikayon ken dagiti tattaona.
17 Pimmanaw ti ari iti naituding nga aldaw, ket immay dagiti amin nga Egipcio iti sanguananna ket impukkawda kenkuana, a kunkunada.
18 Agbiag koma ti ari iti agnanayon. Ania daytoy a banag nga aramidem iti ili kadagiti adipenmo, tapno saanmo nga ipalubos a maitabon ti bangkay agingga a maited ti kasta unay a pirak ken balitok? Adda kadi pay naaramid a kas iti daytoy iti intero a daga, manipud kadagiti aldaw dagiti dati nga ari wen uray pay manipud kadagiti aldaw ni Adan, agingga ita nga aldaw, tapno saan laeng a maitabon dagiti natay iti naikeddeng a gatad?
19 Ammomi a kaugalian dagiti ari ti mangala iti tinawen a buis manipud kadagiti sibibiag, ngem saanmo laeng nga ar-aramiden daytoy, no di ket manipud kadagiti natay, inaldaw nga agbayadka iti buis.
20 Ita, O ari, saanmi a maibturan daytoy, ta nadadael ti intero a siudad gapu iti daytoy, ket saanmo kadi nga ammo?
21 Ket idi nangngeg ti ari ti amin nga imbagada nakapungtot unay, ket ti pungtotna simged iti unegna gapu iti daytoy a banag, ta awan ti ammona maipapan iti dayta.
22 Ket kinuna ti ari, Siasino ken sadino ti ayan ti makaitured a mangaramid iti daytoy nadangkes a banag iti dagak nga awan ti bilinko? Sigurado nga ibagam kaniak.
23 Ket imbagada kenkuana amin nga aramid ni Rikayon ken dagiti tattaona, ket napukaw ti pungtot ti ari, ket imbilinna a maiyeg ni Rikayon ken dagiti tattaona iti sanguananna.
24 Ket nangala ni Rikayon iti agarup sangaribu nga annak, annak a lallaki ken babbai, ket inkawesna ida iti seda ken burda, ket inkabilna ida kadagiti kabalio ket impatulodna ida iti ari babaen kadagiti tattaona, ken nangala met iti dakkel a kaadu ti pirak ken balitok ken napateg a bato, ken maysa a napigsa ken napintas a kabalio, kas sagut para iti ari, a babaen iti dayta immay iti sango ti ari ket nagruknoy iti daga iti sanguananna; ket nagsiddaaw ti ari, dagiti adipenna ken amin nga agnanaed iti Egipto iti aramid ni Rikayon, ket nakitada dagiti kinabaknangna ken ti sagut nga inyegna iti ari.
25 Ket naay-ayo unay ti ari ket nagsiddaaw iti dayta; ket idi nagtugaw ni Rikayon iti sanguananna dinamag ti ari kenkuana maipapan iti amin nga aramidna, ket nainsiriban nga insao ni Rikayon amin a sasaona iti sangoanan ti ari, dagiti adipenna ken amin nga agnanaed iti Egipto.
26 Ket idi nangngeg ti ari dagiti sasao ni Rikayon ken ti kinasiribna, nakasarak ni Rikayon iti parabur iti imatangna, ket sinabatna ti parabur ken kinaimbag manipud kadagiti amin nga adipen ti ari ken manipud kadagiti amin nga agnanaed iti Egipto, gapu iti siribna ken nagsayaat a panagsasaona, ket manipud iti dayta a tiempo inayatda isuna iti kasta unay.
27 Ket simmungbat ti ari ket kinunana ken ni Rikayon, Saanton a maawagan iti Rikayon ti naganmo no di ket Faraon ti naganmo, yantangay nagbuiska kadagiti natay; ket pinanagananna iti Faraon.
28 Ket ti ari ken dagiti iturayanna inayatda ni Rikayon gapu iti kinasiribna, ket nakiumanda kadagiti amin nga agnanaed iti Egipto tapno pagbalinenda a prepekto iti sidong ti ari.
29 Inaramid dagiti amin nga agnanaed iti Egipto ken dagiti masirib a tattaona, ket naaramid dayta a linteg idiay Egipto.
30 Ket pinagbalinda ni Rikayon a Faraon a prepekto iti sidong ni Oswiris nga ari ti Egipto, ket ni Rikayon Faraon ti nangituray iti Egipto, nga inaldaw a mangipapaay iti hustisia iti intero a siudad, ngem ni Oswiris nga ari ukomenna dagiti tattao iti daga iti maysa nga aldaw iti makatawen, no rummuar tapno agparang.
31 Ket ni Rikayon Faraon sisisirib nga inagawna ti gobierno ti Egipto, ket nangala iti buis manipud kadagiti amin nga agnanaed iti Egipto.
32 Ket amin nga agnanaed iti Egipto inayatda unay ni Rikayon Faraon, ket nangaramidda iti bilin nga awaganda ti tunggal ari nga agturay kadakuada ken iti bin-ida idiay Egipto, kas Faraon.
33 Ngarud dagiti amin nga ari a nagturay idiay Egipto manipud iti dayta a tiempo naawaganda Faraon agingga ita.

KAPITULO 15

1 Ket iti dayta a tawen adda nakaro a bisin iti intero a daga ti Canaan, ket saan a makapagtalinaed dagiti agnanaed iti daga gapu iti bisin ta nakaro unay.
2 Ket ni Abram ken amin a kukuana timmakderda ket simmalogda idiay Egipto gapu iti bisin, ket idi addada iti waig ti Mitzraim nagtalinaedda sadiay iti sumagmamano a tiempo tapno aginanada gapu iti pannakabannog ti dalan.
3 Ket magmagna da Abram ken Sarai iti beddeng ti karayan Mitzraim, ket nakita ni Abram ti asawana a ni Sarai a napintas unay.
4 Ket kinuna ni Abram ken ni Sarai nga asawana, Yantangay pinarsuanaka ti Dios nga addaan iti kasta a napintas a rupa, mabutengak kadagiti Egipcio amangan no papatayendak ket alaendaka, ta awan kadagitoy a lugar ti panagbuteng iti Dios.
5 Pudno ngarud nga aramidem daytoy, Ibagam a sika ti kabsatko kadagiti amin a dumawat kenka, tapno nasayaat ti kasasaadko, ken tapno agbiagtayo ket saantayo a mapapatay.
6 Ket imbilin ni Abram ti isu met laeng kadagiti amin a naikuyog kenkuana idiay Egipto gapu iti bisin; kasta met ti kasinsinna a ni Lot imbilinna, a kunkunana, No damagen kenka dagiti Egipcio maipapan ken Sarai kunaenda nga isu ket kabsat a babai ni Abram.
7 Ket kaskasdi babaen amin dagitoy a bilin saan a nagtalek ni Abram kadakuada, ngem innalana ni Sarai ket inkabilna iti maysa a kahon ket inlemmengna iti tengnga dagiti bangada, ta maseknan unay ni Abram ken ni Sarai gapu iti kinadangkes dagiti Egipcio.

8 Ket ni Abram ken amin a kukuana timmakderda manipud karayan Mitzraim ket immayda idiay Egipto; ket dandani dida simrek kadagiti ruangan ti siudad idi timmakder dagiti guardia kadakuada a kunkunada, Mangtedkayo iti apagkapullo iti ari manipud iti adda kadakayo, ket kalpasanna mabalinyo ti sumrek iti ili; ket inaramid ni Abram ken dagiti kakaduana.
9 Ket ni Abram agraman dagiti tattao a kaduana immayda idiay Egipto, ket idi dimtengda inyegda ti kahon a nakalemmengan ni Sarai ket nakita dagiti Egipcio ti kahon.
10 Immasideg dagiti adipen ti ari ken Abram, a kunkunada, Ania ti adda kenka ditoy kahon a saanmi a nakita? Ita, luktam ti kahon ket itedmo ti apagkapullo iti ari ti amin a linaonna.
11 Kinuna ni Abram, “Saanko a luktan daytoy a kahon, no di ket itedko amin a kalikagumanyo.” Ket simmungbat dagiti ofisiales ni Faraon ken Abram, a kunkunada, “Maysa daytoy a kahon a naaramid kadagiti napateg a bato, itedmo kadakami ti apagkapullona.”
12 Kinuna ni Abram: “Itedko amin a kayatmo, ngem saanmo a luktan ti barukong.”
13 Pinilit dagiti opisial ti ari ni Abram, ket nadanonda ti barukong ket linuktanda a sipipinget, ket nakitada, ket adtoy ti maysa a napintas a babai nga adda iti barukong.
14 Ket idi nakita dagiti ofisiales ti ari ni Sarai nasiddaawda iti kinapintasna, ket naguummong dagiti amin a prinsipe ken adipen ni Faraon tapno kitaenda ni Sarai, ta napintas unay. Ket nagtaray dagiti ofisiales ti ari ket imbagada ken Faraon ti amin a nakitada, ket indaydayawda ni Sarai iti ari; ket imbilin ni Faraon a maiyeg, ket ti babai immay iti sangoanan ti ari.
15 Ket ni Faraon nakitana ni Sarai ket naay-ayona unay kenkuana, ket isu nakigtot iti kinapintasna, ket ti ari nagrag-o unay gapu kenkuana, ket nangted kadagiti sagut kadagidiay nangiyeg kenkuana iti damag maipapan kenkuana.
16 Kalpasanna, naipan ti babai iti balay ni Faraon, ket nagladingit ni Abram gapu iti asawana, ket nagkararag iti Apo nga ispalenna manipud kadagiti ima ni Faraon.
17 Ket nagkararag met ni Sarai iti dayta a tiempo ket kinunana, O Apo a Dios imbagam ken Apok nga Abram a mapan manipud iti dagana ken manipud iti balay ni amana nga agturong iti daga ti Canaan, ket inkarim nga aramidenna ti naimbag kenkuana no tungpalenna dagiti bilinmo; ita adtoy inaramidmi ti imbilinmo kadakami, ket pinanawanmi ti dagami ken dagiti pamiliami, ket napankami iti ganggannaet a daga ken iti maysa a tao a saanmi nga am-ammo idi.
18 Ket immaykami iti daytoy a daga tapno maliklikanmi ti bisin, ket daytoy dakes nga aksidente dimteng kaniak; ita ngarud, O Apo a Dios, ispalennakami ket isalakannakami iti ima daytoy a mangirurumen, ket aramidem ti naimbag kaniak gapu iti asimo.
19 Ket impangag ti Apo ti timek ni Sarai, ket nangibaon ti Apo iti anghel a mangispal ken Sarai manipud iti pannakabalin ni Faraon.
20 Ket immay ti ari ket nagtugaw iti sango ni Sarai ket adtoy ti maysa nga anghel ti Apo nga agtaktakder iti rabawda, ket nagparang ken Sarai ket kinunana kenkuana, Dika agbuteng, ta nangngeg ni Jehova ti kararagmo.
21 Ket immasideg ti ari ken Sarai ket kinunana kenkuana, Ania dayta a lalaki kenka a nangipan kenka ditoy? ket kinunana, Isu ti kabsatko.
22 Ket kinuna ti ari, Rebbengentayo a pagbalinen a naindaklan, itan-ok ken aramidentayo kenkuana ti amin a naimbag nga ibilinmo kadakami; ket iti dayta a tiempo nangipatulod ti ari ken Abram iti pirak ken balitok ken napateg a bato iti adu, agraman dagiti baka, lallaki nga adipen ken adipen a babbai; ket imbilin ti ari a maiyeg ni Abram, ket nagtugaw isuna iti paraangan ti balay ti ari, ket ti ari intan-okna unay ni Abram iti dayta a rabii.
23 Ket immasideg ti ari tapno makisarita ken Sarai, ket inyunnatna ti imana tapno sagidenna, idi a ti anghel ti nangkabil kenkuana iti nakaro, ket nagbuteng isuna ket nagkedked a mangdanog kenkuana.
24 Ket idi immasideg ti ari ken Sarai, kinabil ti anghel iti daga, ket inaramidna ti kasta kenkuana iti intero a rabii, ket nagbuteng ti ari.
25 Ket ti anghel iti dayta a rabii kinabilna iti nadagsen ti amin nga adipen ti ari, ken ti intero a sangakabbalayanna, gapu ken Sarai, ket adda dakkel a panagdung-aw iti dayta a rabii kadagiti tattao iti balay ni Faraon.
26 Ket idi nakita ni Faraon ti dakes a napasamak kenkuana, kinunana, Pudno a gapu iti daytoy a babai ti napasamak kaniak, ket inyadayona ti bagina manipud kenkuana ket nagsao kenkuana kadagiti makaay-ayo a sasao.
27 Ket ti ari kinunana ken Sarai, Ibagam caniac maipanggep iti lalaki a kaduam nga immay ditoy; ket kinuna ni Sarai, Daytoy a lalaki ket asawak, ket kinunak kenka nga isu ket kabsatko ta nagbutengak, amangan no patayem isuna gapu iti kinadakes.
28 Ket ti ari inyadayona ken Sarai, ket dagiti saplit ti anghel ti Apo nagsardengda kenkuana ken iti sangakabbalayanna; ket ammo ni Faraon a nasaplit isuna gapu ken Sarai, ket nasdaaw unay ti ari iti daytoy.
29 Iti agsapa, inayaban ti ari ni Abram ket kinunana kenkuana, Ania daytoy nga inaramidmo kaniak? Apay a kinunam, Isu ket kabsatko a babai, gapu iti dayta innalak nga asawa, ket daytoy nadagsen a saplit dimteng kaniak ken iti sangakabbalayak.
30 Ita ngarud adtoy ti asawam, alaem ket pumanawka iti dagami amangan no mataykami amin gapu kenkuana. Ket nangala ni Faraon iti ad-adu pay a baka, lallaki nga adipen ken adipen a babbai, ken pirak ken balitok, tapno itedna ken Abram, ket insublina kenkuana ni Sarai nga asawana.
31 Ket innala ti ari ti maysa a balasang a pinutotna babaen kadagiti kamalalana, ket intedna ken Sarai kas adipen a babai.
32 Ket kinuna ti ari iti balasangna, Nasaysayaat para kenka nga anakko nga adipen iti balay daytoy a lalaki ngem ti agbalin nga amo iti balayko, kalpasan a nakitami ti dakes a napasamak kadakami gapu iti daytoy a babai.
33 Ket timmakder ni Abram, ket isu ken amin a kukuana pimmanawda manipud Egipto; ket binilin ni Faraon ti sumagmamano kadagiti tattaona a kumuyog kenkuana ken amin a nakikuyog kenkuana.
34 Ket nagsubli ni Abram iti daga ti Canaan, iti lugar a nangaramidanna iti altar, a nangibangonanna idi damo iti toldana.

35 Ket ni Lot nga anak ni Haran, a kabsat ni Abram, addaan iti nadagsen nga animal, arban ken baka ken tolda, ta naparabur ti Apo kadakuada gapu ken Abram.
36 Ket idi agnanaed ni Abram iti daga nagriri dagiti agpaspastor ni Lot kadagiti agpaspastor ni Abram, gapu ta dakkel unay ti sanikuada tapno makapagtalinaedda a sangsangkamaysa iti daga, ket saan ida a maanusan ti daga gapu kadagiti tarakenda.
37 Ket idi napan dagiti agpaspastor ni Abram a mangtaraken kadagiti arbanda dida kayat ti mapan kadagiti talon dagiti tao iti daga, ngem sabali ti inaramid dagiti baka dagiti agpaspastor ni Lot, ta napalubosanda nga agtaraken kadagiti talon dagiti tao iti daga.
38 Inaldaw a makita dagiti tattao iti daga daytoy a pasamak, ket immayda ken Abram ket nakisuppiatda kenkuana gapu kadagiti agpaspastor ni Lot.
39 Ket kinuna ni Abram ken ni Lot, Ania daytoy nga ar-aramidem kaniak, tapno agbalinak a maum-umsi kadagiti agnanaed iti daga, nga ibilinmo iti pastormo a mangtaraon kadagiti anmo kadagiti talon ti sabali a tattao? Saanmo kadi nga ammo a ganggannaetak iti daytoy a daga kadagiti annac ti Canaan, ket apay nga aramidem daytoy kaniak?
40 Inaldaw a makisuppiat ni Abram ken Lot gapu iti daytoy, ngem saan a dimngeg ni Lot ken Abram, ket intultuloyna nga inaramid ti kasta ket immay dagiti agnanaed iti daga ket imbagada ken Abram.
41 Ket ni Abram kinunana ken Lot, Kasano kabayag ti panagbalinmo a pakaitibkolan kadagiti agnanaed iti daga? Ita dawatak kenka nga awanen koma ti panagsusupiat iti nagbaetanmi, ta agkakabagiankami.
42 Ngem dawatek a suminaca caniac, inca agpili iti lugar a mabalinyo a pagnaedan a kaduam dagiti tarakenmo ken amin a kukuam, ngem pagtalinaedem ti bagim iti adayo kaniak, sika ken ti sangakabbalayam.
43 Ket dika agbuteng a pumanaw caniac, ta no siasinoman ti mangdangran kenca, ipakaammona caniac ket ibalesconto ti kasom kencuana, ikkatem laeng caniac.
44 Ket idi naisao ni Abram amin dagitoy a sasao ken Lot, timmakder ni Lot ket intangadna dagiti matana nga agturong iti tanap ti Jordan.
45 Ket nakitana a nasayaat ti pannakasibug ti intero daytoy a lugar, ken nasayaat para iti tao kasta met a makaipaay iti pagpaaraban kadagiti baka.
46 Napan ni Lot manipud Abram agingga iti dayta a disso, ket sadiay nga impatakderna ti toldana ket nagnaed idiay Sodoma, ket naisinada iti maysa ken maysa.
47 Nagnaed ni Abram iti tanap ti Mamre, nga adda idiay Hebron, ket impatakderna sadiay ti toldana, ket nagtalinaed ni Abram iti dayta a disso iti adu a tawen.

KAPITULO 16

1 Iti dayta a tiempo nangibaon ni Kedorlaomer nga ari ti Elam kadagiti amin a kabangibang nga ar-ari, ken ni Nimrod, nga ari ti Sinar nga adda idi iti sidong ti turayna, ken ni Tidal, ari ti Goyim, ken ni Arioc, nga ari ti Elasar, a nakitulag kenkuana, a kunkunana, “Umaykayo kaniak ket tulongannak, tapno kabilenmi dagiti amin nga ili ti Sodoma ken dagiti agnanaed iti dayta, ta addaanda.” nagrebelde kaniak kadagitoy sangapulo ket tallo a tawen.
2 Ket dagitoy uppat nga ari simmang-atda agraman amin a kampoda, agarup walo gasut a ribu a lallaki, ket napanda a kas iti kasasaadda, ket kinabilda ti tunggal tao a nasarakanda iti dalanda.
3 Ket dagiti lima nga ari ti Sodoma ken Gomorra, ni Sinab nga ari ti Adma, ni Semeber nga ari ti Zeboyim, ni Bera nga ari ti Sodoma, ni Bersa nga ari ti Gomorra, ken ni Bela nga ari ti Zoar, rimmuarda a nangsabat kadakuada, ket nagtitiponda amin iti tanap ti Siddim.
4 Ket dagitoy siam nga ari nakigubatda iti tanap ti Siddim; ket naparmek dagiti ari ti Sodoma ken Gomorra iti sangoanan dagiti ari ti Elam.
5 Ket ti ginget ti Siddim napno kadagiti abut ti apog ket kinamat dagiti ari ti Elam dagiti ari ti Sodoma, ket dagiti ari ti Sodoma agraman dagiti kampoda nagtalawda ket natnagda kadagiti abut ti apog, ket amin dagiti nabati napanda iti bantay tapno natalgedda, ket dagiti lima nga ari ti Elam simmurot kadakuada ket kinamatda ida agingga kadagiti ruangan ti Sodoma, ket innalada amin nga adda idiay Sodoma.
6 Ket sinakupda dagiti amin a siudad ti Sodoma ken Gomorra, ket innalada met ni Lot, ti anak ni kabsat ni Abram, ken ti sanikuana, ket innalada ti amin a sanikua dagiti siudad ti Sodoma, ket pimmanawda; ket ni Unic, adipen ni Abram, nga adda iti gubat, nakitana daytoy, ket imbagana ken Abram ti amin nga inaramid dagiti ari kadagiti siudad ti Sodoma, ken ni Lot ket natiliw kadakuada.
7 Ket nangngeg ni Abram daytoy, ket timmakder a kaduana ti agarup tallo gasut ket sangapulo ket walo a lallaki a kaduana, ket isu iti dayta a rabii kinamatna dagitoy nga ari ket kinabilna ida, ket natinnagda amin iti sango ni Abram ken dagiti tattaona, ket awan ti nabati no di dagiti uppat nga ari a nagtalaw, ket napan ti tunggal maysa iti bukodna a dalan.
8 Ket insubli ni Abram ti amin a sanikua ti Sodoma, ket insublina met ni Lot ken dagiti sanikuana, dagiti assawana ken dagiti babassit ken amin a kukuana, isu nga awan ti nagkurangan ni Lot.
9 Ket idi nagsubli manipud panangkabilna kadagitoy nga ari, limmabas isuna ken dagiti tattaona iti ginget ti Siddim a naggigiddan a nakigubat dagiti ari.
10 Ket ni Bera nga ari ti Sodoma, ken dagiti dadduma pay a tattaona a kaduana, rimmuarda manipud kadagiti abut nga apog a natinnagda, tapno sabtenda ni Abram ken dagiti tattaona.
11 Ket ni Adonisedec nga ari ti Jerusalem, isu met laeng ni Sem, rimmuar a kaduana dagiti tattaona tapno sabtenna ni Abram ken dagiti tattaona, agraman tinapay ken arak, ket nagtalinaedda a sangsangkamaysa iti tanap ti Melec.
12 Ket binendisionan ni Adonisedec ni Abram, ket inted ni Abram iti apagkapullo manipud iti amin nga inyegna manipud iti samsam dagiti kabusorna, ta maysa a padi ni Adonisedec iti sanguanan ti Dios.
13 Ket amin nga ar-ari ti Sodoma ken Gomorra nga adda sadiay, agraman dagiti adipenda, immasideg ken Abram ket nagpakaasida kenkuana nga isublina ida dagiti adipenda nga inkautibona, ken alaenna amin a sanikua.
14 Ket simmungbat ni Abram kadagiti ari ti Sodoma, a kunkunana, Kas sibibiag ti Apo a nangparsua iti langit ken daga, ken nangsubbot iti kararuak manipud iti amin a rigat,

ken nangispal kaniak ita nga aldaw manipud kadagiti kabusorko, ken intedna ida iti imak, diakto alaen ti aniaman a kukua, tapno saankayo nga ipagpannakkel inton bigat, a kunkunana, Bimmaknang ni Abram manipud kadagiti sanikuatayo nga insalakanna.
15 Ta kinuna kaniak ti Apo a Diosko a pagtaltalkak, Awanto ti kurangmo, ta bendisionanka iti amin nga aramid dagiti imam.
16 Ket ita ngarud adtoy, adtoy amin a kukuam, alaem ket inka; kas sibibiag ti Apo diakto alaen kadakayo manipud iti sibibiag a kararua agingga iti sapatos wenno sinulid, malaksid iti gastos ti taraon dagidiay nakikuyog kaniak a makigubat, kasta met dagiti bingay dagiti lallaki a nakikuyog kaniak, da Anar, Ascol, ken Mamre, isuda ken dagiti tattaoda, kasta met dagidiay nabati a mangbantay kadagiti bagahe, alaendanto ti bingayda iti samsam.
17 Ket dagiti ari ti Sodoma intedda ken Abram sigun iti amin nga imbagana, ket pinilitda nga alaenna ti aniaman a pilienna, ngem dina kayat.
18 Ket pinapanawna dagiti ari ti Sodoma ken ti nabatbati a tattaoda, ket imbilinna ida maipapan ken Lot, ket napanda iti bukodda a lugar.
19 Ket ni Lot, nga anak ti kabsatna, pimmanaw met agraman dagiti sanikuana, ket nakikuyog kadakuada, ket ni Lot nagsubli iti pagtaenganna, idiay Sodoma, ket ni Abram ken dagiti tattaona nagsublida iti pagtaenganda iti tanap ti Mamre, nga adda idiay Hebron.
20 Iti dayta a tiempo nagparang manen ti Apo ken Abram idiay Hebron, ket kinunana kenkuana, Dika agbuteng, dakkel unay ti gunggona iti sanguanak, ta diakto baybay-an, agingga a diakton mapaadu ken bendisionanka ken pinagbalinko ti bin-im a kas kadagiti bituen idiay langit, a saan a marukod wenno mabilang.
21 Ket itedkonto iti bukelmo amin dagitoy a daga a makitam babaen kadagiti matam, kadakuada itedko ida a tawid iti agnanayon, basta pumigsa ken dika agbuteng, magna iti sanguanak ken agbalinka a naan-anay.
22 Ket iti maikapitopulo ket walo a tawen ti panagbiag ni Abram, iti dayta a tawen natay ni Reu, nga anak ni Peleg, ket amin nga al-aldaw ni Reu dua gasut tallopulo ket siam a tawen, ket natay.
23 Ket ni Sarai, nga anak ni Haran, asawa ni Abram, ket lupes pay laeng kadagidi nga aldaw; saanna nga impasngay ken Abram ti anak a lalaki wenno babai.
24 Ket idi nakitana nga awan ti annakna innalana ti adipenna a ni Agar, nga inted kenkuana ni Faraon, ket intedna ken Abram nga asawana kas asawa.
25 Ta nasursuro ni Agar ti amin a dalan ni Sarai kas insuro kenkuana ni Sarai, saan a nagkurang iti panangsurot kadagiti nasayaat a dalanna.
26 Ket ni Sarai kinunana ken Abram, Adtoy ti adipenko a ni Agar, mapanka kenkuana tapno agparintumengak, tapno makagun-odak met iti annak babaen kenkuana.
27 Ket iti ngudo ti sangapulo a tawen a panagnaed ni Abram iti daga ti Canaan, nga isu ti maikawalopulo ket lima a tawen ti panagbiag ni Abram, inted ni Sarai kenkuana ni Agar.
28 Ket impangag ni Abram ti timek ni Sarai nga asawana, ket innalana ti adipenna a ni Agar ket immay kenkuana ni Abram ket nagsikog.
29 Ket idi nakita ni Agar a nagsikog nagrag-o unay, ket ti amona a babai naumsi kadagiti matana, ket kinunana iti uneg ti bagina, Daytoy ket mabalin laeng a nasaysayaatak iti sangoanan ti Dios ngem ni Sarai nga apok, ta amin nga aldaw a kaadda ti apok a babai iti apok, saan a nagsikog, no di ket siak ti Apo inpanagsikogko iti kasta nga ababa a panawen babaen kenkuana.
30 Idi nakita ni Sarai a nagsikog ni Agar babaen ken Abram, naimon ni Sarai iti adipenna a babai, ket kinuna ni Sarai iti unegna, “Awan sabali a sabali daytoy no di ket masapul a nasaysayaat ngem siak.”
31 Ket ni Sarai kinunana ken Abram, “Addanto kenka ti basolko, ta iti tiempo a panagkararagmo iti sangoanan ti Apo maipaay kadagiti annak apay a dika nagkararag gapu kaniak, tapno ikkannak ti Apo iti bin-i manipud kenka?
32 Ket no makisaritaak ken Agar iti imatangmo, umsienna dagiti sasaok, agsipud ta nagsikog, ket awanto ti ibagam kenkuana; ukomen koma ti Apo iti nagbaetanmi kenka gapu iti inaramidmo kaniak.
33 Ket ni Abram kinunana ken Sarai, Adtoy ti adipenmo a babai iti imam, aramidem kenkuana ti kasla nasayaat kadagiti matam; ket pinarigat ni Sarai, ket nagtalaw ni Agar manipud kenkuana nga agturong iti let-ang.
34 Ket maysa nga anghel ti Apo ti nakasarak kenkuana iti lugar a nagtalawanna, iti igid ti bubon, ket kinunana kenkuana, Dika agbuteng, ta paaduekto ti bin-im, ta mangipasngaykanto iti maysa nga anak a lalaki ket awaganmonto ti naganna nga Ismael; ita ngarud agsublika ken Sarai nga apom, ket agpasakupka iti sidong dagiti imana.
35 Ket ni Agar inawaganna ti lugar dayta a bubon iti Beer-lahai-roi, adda iti nagbaetan ti Cades ken ti let-ang ti Bered.
36 Ket ni Agar iti daydi a tiempo nagsubli iti balay ti apona, ket iti ngudo dagiti aldaw, nangipasngay ni Agar iti maysa nga anak a lalaki ken Abram, ket ni Abram pinanagananna iti Ismael; ket agtawen ni Abram iti walopulo ket innem idi impasngayna.

KAPITULO 17

1 Ket kadagidi nga aldaw, iti maikasiam a pulo ket maysa a tawen ti panagbiag ni Abram, nakigubat dagiti annak ni Kittim kadagiti annak ni Tubal, ta idi naiwaras ti Apo dagiti annak ti tao iti rabaw ti daga, napan dagiti annak ni Kittim ket inlasagna ti bagbagida iti tanap ti Canopia, ket binangonda ti bagbagida dagiti siudad sadiay ket nagnaedda iti igid ti karayan Tibreu.
2 Ket nagnaed dagiti annac ni Tubal idiay Tuscana, ket dagiti beddengda dimmanon iti karayan Tibreu, ket nangbangon dagiti annak ni Tubal iti maysa a siudad idiay Tuscanan, ket pinanagananda iti Sabina, iti nagan ni Sabina nga anak ni Tubal nga amada, ket nagnaedda sadiay agingga ita nga aldaw.
3 Ket iti dayta a tiempo nakigubat dagiti annak ni Kitim kadagiti annak ni Tubal, ket nasaplit dagiti annac ni Tubal iti sangoanan dagiti annak ni Kitim, ket dagiti annac ni Kittim pinatayda ti tallo gasut ket pitopulo a lallaki manipud kadagiti annak ni Tubal.
4 Ket iti dayta a tiempo nagsapata dagiti annak ni Tubal kadagiti annak ni Kitim, a kunkunada, “Saankayo a

makiasawa kadakami, ket awan ti tao a mangted iti anakna a babai iti asinoman kadagiti annak ni Kitim."
5 Ta napintas ti amin nga annak a babbai ni Tubal kadagidi nga aldaw, ta awan idi ti babbai a nasarakan iti intero a daga a kas iti kinapintas dagiti annak a babbai ni Tubal.
6 Ket amin dagiti naragsak iti kinapintas dagiti babbai napanda kadagiti annak a babbai ni Tubal ket nangalada iti assawa kadakuada, ket dagiti annak ti lallaki, ar-ari ken prinsipe, a naragsakan unay iti kinapintas dagiti babbai, nangasawa kadagidi nga aldaw manipud kadagiti annak a babbai ni Tubal.
7 Ket iti ngudo ti tallo a tawen kalpasan ti panagsapata dagiti annak ni Tubal kadagiti annak ni Kitim a dida ited kadakuada ti annakda a babbai kas assawa, agarup duapulo a lallaki kadagiti annak ni Kitim ti napan nangala iti sumagmamano kadagiti annak ni Tubal, ngem awan ti nasarakanda.
8 Ta tinungpal dagiti annak ni Tubal dagiti sapatada a saanda a makiasawa kadakuada, ket saanda a sinalungasing dagiti sapatada.
9 Ket kadagidi al-aldaw ti panagani napanda dagiti annac ni Tubal iti talon tapno alaenda ti panaganida, idi naguummong dagiti agtutubo a lallaki ti Kitim ket napanda iti siudad ti Sabina, ket tunggal lalaki nangala iti maysa nga agtutubo a babai manipud iti annak a babbai ni Tubal, ket dimtengda kadagiti siudadda.
10 Ket nangngeg dagiti annac ni Tubal ti maipapan iti daytoy ket napanda nakigubat kadakuada, ket saanda a naparmek ida, ta nangato unay ti bantay manipud kadakuada, ket idi nakitada a dida maparmek ida nagsublida iti dagada.
11 Ket iti panagrikus ti tawen napanda dagiti annak ni Tubal ket nangtangdan iti agarup sangapulo a ribu a lallaki manipud kadagidiay siudad nga asideg kadakuada, ket nakigubatda kadagiti annak ni Kitim.
12 Ket dagiti annak ni Tubal napanda nakigubat kadagiti annak ni Kittim, tapno dadaelenda ti dagada ken tapno riribukenda ida, ket iti daytoy a pannakidangadang dagiti annak ni Tubal inabakda dagiti annak ni Kitim, ket dagiti annak ni Kitim, idi nakitada a nariribukan unay, intag-ayda dagiti annak nga innada babaen kadagiti annak a babbai ni Tubal, iti rabaw ti pader a naibangon, tapno addada iti imatang dagiti annak ni Tubal.
13 Kinuna kadakuada dagiti annak ni Kitim, Immaykayo kadi makigubat kadagiti bukodyo nga annak a lallaki ken babbai, ket saankami kadi a naibilang a lasag ken tultulangyo manipud iti dayta a tiempo agingga ita?
14 Ket idi nangngeg daytoy dagiti annac ni Tubal insardengda ti nakigubat kadagiti annac ni Kitim, ket pimmanawda.
15 Ket nagsublida kadagiti siudadda, ket dagiti annak ni Kitim iti dayta a tiempo naguummongda ket nangibangonda iti dua a siudad iti igid ti baybay, ket inawaganda ti maysa iti Purtu ken ti sabali iti Ariz.
16 Ket ni Abram nga anak ni Tare agtawen idin iti siam a pulo ket siam.
17 Iti dayta a tiempo nagparang kenkuana ti Apo ket kinunana kenkuana, Aramidekto ti tulagko iti nagbaetanmi kenka, ket paaduekto iti kasta unay dagiti bukelmo, ket daytoy ti tulag nga aramidek iti nagbaetanmi kenka, a tunggal ubing a lalaki makugit, sika ken ti bukelmo kalpasan kenka.
18 Iti walo nga aldaw, makugit, ket daytoy a tulag addanto iti lasagyo nga agnanayon a tulag.
19 Ket ita ngarud ti naganmo saanton a maawagan iti Abram no di ket ni Abraham, ken ti asawam saanton a maawagan iti Sarai no di ket Sara.
20 Ta bendisionankanto a dua, ket paaduekto ti bin-iyo a sumaruno kadakayo tapno agbalinkayo a naindaklan a nasion, ket rummuarto dagiti ar-ari manipud kadakayo.

KAPITULO 18

1 Ket timmakder ni Abraham ket inaramidna amin nga imbilin ti Dios kenkuana, ket innalana dagiti lallaki iti sangakabbalayanna ken dagidiay gimmatang babaen ti kuartana, ket pinagkugitna ida kas imbilin ti Apo kenkuana.
2 Ket awanen ti nabati a saanna a nakugit, ket ni Abraham ken ti anakna nga Ismael nakugitda iti lasag ti kudilda; sangapulo ket tallo ti tawen ni Ismael idi nakugit iti lasag ti kudilna.
3 Ket iti maikatlo nga aldaw rimmuar ni Abraham iti toldana ket nagtugaw iti ruangan tapno tagiragsakenna ti pudot ti init, bayat ti ut-ot ti lasagna.
4 Ket nagparang kenkuana ti Apo iti tanap ti Mamre, ket nangibaon iti tallo kadagiti agserserbi nga anghelna a sumarungkar kenkuana, ket agtugtugaw iti ruangan ti tolda, ket intangadna dagiti matana ket nakitana, ket adtoy tallo a lallaki ti umay manipud iti adayo, ket timmakder ket nagtaray a nangsabat kadakuada, ket inruknoyna ida ket inserrekna ida iti balayna.
5 Ket kinunana kadakuada, No ita nakasarakak iti parabur iti imatangyo, sumrekkayo ket mangankayo iti sangkabassit a tinapay; ket pinilitna ida, ket simrekda ket inikkanna ida iti danum ket binugguanda dagiti sakada, ket inkabilna ida iti sirok ti kayo iti ruangan ti tolda.
6 Ket nagtaray ni Abraham ket nangala iti urbon a baka, nalamuyot ken nasayaat, ket nagdardaras a nangpapatay iti dayta, ket intedna iti adipenna a ni Eliezer tapno kawesanna.
7 Ket ni Abraham immay ken Sara iti tolda, ket kinunana kenkuana, Mangsaganaka a dagus iti tallo a rukod ti napino a taraon, masaem ken mangaramidka kadagiti tinapay a mangabbong iti banga a naglaon iti karne, ket inaramidna dayta.
8 Ket nagdardaras ni Abraham ket inyegna iti sanguananda ti manteka ken gatas, karne ti baka ken karnero, ket intedna iti sanguananda a kanenda sakbay a nalpasen ti lasag ti baka, ket nanganda.
9 Ket idi nalpasdan ti pannangan, kinuna ti maysa cadacuada kencuana, Agsubliakto kenca sigun iti tiempo ti panagbiag, ket ni Sara nga asawam maaddaanto iti anak a lalaki.
10 Kalpasanna, pimmanaw dagiti lallaki ket napanda, kadagiti lugar a nakaibaonanda.
11 Kadagidi nga aldaw amin dagiti tao ti Sodoma ken Gomorra, ken kadagiti sibubukel a lima a siudad, nalabes ti kinadakes ken managbasolda iti Apo ket pinagpungtotda ti Apo babaen kadagiti makarimon a banagda, ken pimmigsada iti panaglakay a makarimon ken siuumsi iti

sangoanan ti Apo, ket ti kinadakes ken krimenda kadagidi nga aldaw ket dakkel iti sangoanan ti Apo.
12 Ket addaanda iti dagada iti nalawa unay a ginget, agarup kagudua nga aldaw a pannagna, ket iti dayta adda dagiti ubbog ti danum ken adu a ruot a nanglikmut iti danum.
13 Ket amin dagiti tattao ti Sodoma ken Gomorra napanda sadiay iti mamimpat iti makatawen, agraman dagiti assawada ken annakda ken amin a kukuada, ket nagrag-oda sadiay babaen kadagiti timbre ken sala.
14 Ket iti panawen ti panagrag-o tumakderda amin ket iggamanda dagiti assawa ti kaarrubada, ken dadduma, dagiti birhen nga annak a babbai dagiti kaarrubada, ket tinagiragsakda ida, ket nakita ti tunggal lalaki ti asawana ken balasangna iti ima ti kaarrubana ket saan a nagsao iti uray maysa a sao.
15 Ket inaramidda dayta manipud agsapa agingga iti rabii, ket kalpasanna nagawidda tunggal lalaki iti balayna ken tunggal babai iti toldana; isu a kanayon nga aramidenda ti mamimpat iti makatawen.
16 Kasta met no umay ti maysa a ganggannaet kadagiti siudadda ket mangiyeg kadagiti tagilako a ginatangna a panggepna nga ibelleng sadiay, agtataripnong dagiti tattao kadagitoy a siudad, lallaki, babbai ken ubbing, agtutubo ken nataengan, ket mapan iti lalaki ket alaenda dagiti sanikuana babaen ti puersa, nga ikkanda ti bassit iti tunggal lalaki agingga nga adda panagpatingga ti amin a sanikua ti makinkukua nga inyegna iti daga.
17 Ket no ti akinkukua iti sanikua makisuppiat kadakuada, a kunkunana, Ania daytoy nga aramid nga inaramidmo kaniak, saggaysa nga umasidegda kenkuana, ket tunggal maysa ipakitana kenkuana ti bassit nga innalana ket uyawenna, a kunkunada, Innalak laeng dayta bassit nga intedmo kaniak; ket no mangngegna daytoy manipud kadakuada amin, bumangon ken pumanaw kadakuada iti ladingit ken kinapait ti kararua, inton tumakderda amin ket sumurotda kenkuana, ket papanawen isuna manipud iti siudad buyogen ti dakkel nga arimbangaw ken riribuk.
18 Adda maysa a lalaki manipud iti daga ti Elam a nawaya a magmagna iti dalan, a nakatugaw iti asnona, nga awit-awitna ti napino a bado a nadumaduma ti marisna, ket ti mantel ket naigalut iti tali iti asno.
19 Ket ti lalaki agdaldaliasat iti kalsada ti Sodoma idi lumnek ti init iti malem, ket nagtalinaed sadiay tapno agtalinaed iti rabii, ngem awan ti mangpalubos kenkuana a sumrek iti balayna; ket iti dayta a tiempo adda idiay Sodoma ti maysa a nadangkes ken nadangkes a tao, maysa a nalaing nga agaramid iti dakes, ket Hedad ti naganna.
20 Ket intangadna dagiti matana ket nakitana ti agdaldaliasat iti kalsada ti siudad, ket immasideg kenkuana ket kinunana, Sadino ti naggapuam ken sadino ti papanam?
21 Ket kinuna ti lalaki kenkuana, Agdaliasatak manipud Hebron nga agturong idiay Elam a nakaikabilak, ket bayat ti panaglabasko ti ilelennek ti init ket awan ti mangipalubos kaniak a sumrek iti balayna, nupay addaanak iti tinapay ken danum ken kasta met ti garami ken taraon nga agpaay iti asnok, ket awan ti kurangko.
22 Ket ni Hedad simmungbat ket kinunana kencuana, Amin a kasapulam ket masuplayanto kaniak, ngem saankanto nga agtalinaed iti kalsada iti intero a rabii.
23 Ket ni Hedad impan isuna iti balayna, ket inuksobna ti mantel iti asno babaen ti tali, ket inyegna ida iti balayna, ket intedna ti asno iti garami ken taraon bayat a ti agdaldaliasat ket mangmangan ken imminum iti balay ni Hedad, ket nagnaed sadiay iti dayta a rabii.
24 Ket iti bigat ti agdaldaliasat bimmangon a nasapa tapno ituloyna ti panagdaliasatna, idi kinuna ni Hedad kenkuana, Agurayka, liwliwaem ti pusom babaen ti sangkabassit a tinapay ket kalpasanna inka, ket inaramid ti lalaki; ket nagtalinaed kenkuana, ket agpada a nangan ken imminumda a sangsangkamaysa iti aldaw, idi timmakder ti lalaki tapno mapan.
25 Ket ni Hedad kinunana kencuana, Adtoy ita bumasbassiten ti aldaw, nasaysayaat no agtalinaedka iti intero a rabii tapno maliwliwa ti pusom; ket pinilitna isuna isu a nagtalinaed sadiay iti intero a rabii, ket iti maikadua nga aldaw bimmangon a nasapa tapno pumanaw, idi pinisel ni Hedad, a kinunana, Liwliwaem ti pusom iti sangkabassit a tinapay ket kalpasanna mapanka, ket nagtalinaed ken nakipangan met kenkuana iti maikadua nga aldaw, ket kalpasanna timmakder ti lalaki tapno ituloyna ti panagdaliasatna.
26 Ket ni Hedad kinunana kencuana, Adtoy itan ti aldaw bumasbassiten, agtalinaedka caniac a mangliwliwa iti pusom ket inton bigat bumangonka a nasapa ket mapanka.
27 Ket saan a kayat ti lalaki ti agtalinaed, no di ket timmakder ket siniliana ti asnona, ket bayat nga insillana ti asnona ti asawa ni Hedad kinunana iti asawana, Adtoy daytoy a lalaki nakipagnaed kadakami iti dua nga aldaw a mangmangan ken umin-inum ket awan ti intedna kadakami, ket ita pumanawto ngata kadakami nga awan ti intedna? ket kinuna ni Hedad kenkuana, Agulimekka.
28 Insilia ti lalaki ti asnona tapno mapan, ket kiniddawna ken Hedad nga itedna kenkuana ti tali ken mantel tapno igalutna iti asno.
29 Ket ni Hedad kinunana kencuana, Ania ti kunam? Ket kinunana kencuana, Sica ti apoc itedmo caniac ti tali ken ti mantel a naaramid iti nadumaduma a maris nga inlemmengmo kenca iti balaymo tapno aywanam.
30 Ket ni Hedad simmungbat iti lalaki, a kunkunana, Daytoy ti kaipapanan ti tagtagainepmo, ti tali a nakitam, kayatna a sawen nga umatiddog ti biagmo a kas iti tali, ket gapu ta nakitana ti manto a namaris iti amin a kita ti maris, kayatna a sawen nga addaankanto iti kaubasan a pagmulaam kadagiti kayo nga addaan iti amin a bunga.
31 Ket simmungbat ti agdaldaliasat, a kunkunana, Saan a kasta apok, ta siririingak idi intedko kenka ti tali ken kasta met ti mantel a naabel iti nadumaduma a maris, nga inuksobmo ti asno tapno ikabilmo ida para kaniak; ket simmungbat ni Hedad ket kinunana, Pudno nga imbagak kenka ti kaipapanan ti tagtagainepmo ket maysa daytoy a naimbag a tagtagainep, ket daytoy ti kaipapanan daytoy.
32 Ita ikkannak dagiti annak ti tao iti uppat a pedaso ti pirak, nga isu ti trabahok a mangipatarus kadagiti tagtagainep, ket sika laeng ti agkasapulak iti tallo a pedaso ti pirak.
33 Narurod ti lalaki gapu iti sasao ni Hedad, ket napait ti panagsangitna, ket impan ni Hedad ken ni Serak nga ukom ti Sodoma.
34 Ket ti lalaki indatagna ti kasona iti sanguanan ni Serak nga ukom, idi simmungbat ni Hedad, a kunkunana, Saan a kasta, ngem kastoy ti kasasaad; ket kinuna ti ukom iti agdaldaliasat, Daytoy a tao ni Hedad ibagana kenka ti

pudno, agsipud ta agdindinamag kadagiti siudad gapu iti umiso a panangipatarus kadagiti tagtagainep.
35 Ket impukkaw ti lalaki gapu iti sao ti ukom, ket kinunana, Saan a kasta ti Apok, ta iti aldaw nga intedko kenkuana ti tali ken mantel nga adda iti asno, tapno maipabaklayko ida iti balayna; ket agpada a nagsusupiatda iti sanguanan ti ukom, ti maysa kinunana, Kastoy ti napasamak, ket ti sabali indeklarana ti sabali.
36 Kinuna ni Hedad iti lalaki, Ikkannak iti uppat a pedaso ti pirak a singirenko para iti panangilawlawagko kadagiti tagtagainep; Diakto mangaramid iti aniaman nga allowance; ket itedmo kaniak ti gastos ti uppat a pannangan a kinnanmo iti balayko.
37 Kinuna ti lalaki ken Hedad, Pudno a bayadak ti kinnanko iti balaymo, itedmo laeng kaniak ti tali ken mantel nga inlemmengmo iti balaymo.
38 Simmungbat ni Hedad iti sanguanan ti ukom ket kinunana iti lalaki, Diak kadi imbaga kenka ti kaipapanan ti tagtagainepmo? ti tali kayatna a sawen a mapaatiddog dagiti al-aldawmo a kas iti tali, ken ti manto, a maaddaanka iti kaubasan a pagmulaam iti amin a kita ti agbunga a kayo.
39 Daytoy ti umno a panangipaulog iti tagtagainepmo, itedmo ita kaniak ti uppat a pedaso ti pirak a kalikagumanko kas bayad, ta diakto ipalubos kenka.
40 Ket impukkaw ti lalaki gapu iti sasao ni Hedad ket agpada a nagririda iti sanguanan ti ukom, ket ti ukom binilinna dagiti adipenna, a sidadarasudos a nangpapanaw kadakuada manipud iti balay.
41 Ket pimmanawda a sisusupiat manipud iti ukom, idi nangngeg ida dagiti tattao ti Sodoma, ket naguummongda iti aglawlawda ket nagpukkawda maibusor iti ganggannaet, ket sidadarasudos a pinapanawda manipud iti siudad.
42 Ket intuloy ti lalaki ti panagdaliasatna iti asnona buyogen ti kinapait ti kararua, nga agdungdung-aw ken agsangsangit.
43 Ket bayat ti panagdaliasatna nagsangit gapu iti napasamak kenkuana idiay nadadael a siudad ti Sodoma.

KAPITULO 19

1 Ket dagiti siudad ti Sodoma addaanda iti uppat nga ukom agingga iti uppat a siudad, ket dagitoy ti nagnaganda, Serak iti siudad ti Sodoma, Sharkad iti Gomorra, Zabnac iti Adma, ken Menon iti Zeboyim.
2 Ket ti adipen ni Eliezer Abraham inyawatna kadakuada ti nagduduma a nagan, ket pinagbalinna ni Serak kas Sakra, ni Sharkad iti Sakrura, ni Zebnac kas Kezobim, ken ni Menon iti Matslodin.
3 Ket gapu iti tarigagay dagiti uppat nga ukomda, impatakder dagiti tattao ti Sodoma ken Gomorra dagiti pagiddaan kadagiti kalsada dagiti siudad, ket no umay ti maysa a tao kadagitoy a disso iggamanda isuna ket ipanda iti maysa kadagiti pagiddaanda, ket babaen ti puersa pinaiddada kadakuada.
4 Ket bayat nga agiddana, tallo a lallaki ti agtakder iti ulona ken tallo iti sakana, ket rukodenda isuna babaen ti kaatiddog ti kama, ket no ti lalaki ket basbassit ngem ti kama dagitoy innem a lallaki iyunnatda isuna iti tunggal murdong, ket no ipukkawna kadakuada saanda a sungbatan.
5 Ket no at-atiddog ngem ti pagiddaan pagtitiponenda ti dua a sikigan ti kama iti tunggal murdong, agingga a makadanon ti tao kadagiti ruangan ni patay.
6 Ket no itultuloyna ti agpukkaw kadakuada, sungbatanda kenkuana, a kunkunada, Kastoyto ti maaramid iti maysa a tao nga umay iti dagatayo.
7 Ket idi nangngeg dagiti tattao amin dagitoy a banbanag nga inaramid dagiti tattao iti siudad ti Sodoma, nagkedkedda nga umay sadiay.
8 Ket no dumteng ti maysa a napanglaw a tao iti dagada ikkandanto kenkuana ti pirak ken balitok, ket mangaramidda iti iwaragawag iti intero a siudad a saanda nga ikkan iti sangkabassit a tinapay a kanenna, ket no agtalinaed sadiay ti ganggannaet iti sumagmamano nga aldaw, ket matay gapu iti bisin, a saan a nakagun-od iti sangkabassit a tinapay, no kasta iti ipapatayna umay amin dagiti tao iti siudad ket alaenda ti pirak ken balitokda nga intedda kenkuana.
9 Ket dagidiay makailasin iti pirak wenno balitok nga intedda kenkuana insublida, ket iti ipapatayna inuksobda met dagiti kawesna, ket makirangetda kadakuada, ket ti nangparmek iti kaarrubana innalana ida.
10 Kalpasan dayta, awitenda ken itabon iti sirok ti sumagmamano a ruot kadagiti let-ang; kasta ti inaramidda amin nga aldaw iti siasinoman nga umay kadakuada ken natay iti dagada.
11 Iti panaglabas ti panawen, imbaon ni Sara ni Eliezer idiay Sodoma, tapno kitaenna ni Lot ken agsaludsod no ania ti pagimbaganna.
12 Ket napan ni Eliezer idiay Sodoma, ket nasabatna ti maysa a lalaki a taga Sodoma a makilablaban iti maysa a ganggannaet, ket ti lalaki ti Sodoma inuksobna ti amin a kawesna ti napanglaw a lalaki ket pimmanaw.
13 Ket daytoy napanglaw a lalaki immawag ken Eliezer ket nagpakaasi iti paborna gapu iti inaramid ti lalaki ti Sodoma kenkuana.
14 Ket kinunana kencuana, Apay nga ar-aramidem ti castoy iti napanglaw a tao nga immay iti dagam?
15 Ket ti lalaki ti Sodoma simmungbat ken Eliezer, a kunkunana: “Kabsatmo kadi daytoy a tao wenno pinagbalinnaka nga ukom ita nga aldaw dagiti tattao ti Sodoma nga agsasaoka maipapan iti daytoy a tao?”
16 Ket ni Eliezer nakiranget iti lalaki ti Sodoma gapu iti napanglaw a tao, ket idi immasideg ni Eliezer tapno alaenna dagiti kawes ti napanglaw a lalaki manipud iti lalaki ti Sodoma, nagdardaras ket binagsolna ti muging ni Eliezer babaen ti bato.
17 Nagadu ti dara nga agayus manipud muging ni Eliezer, ket idi nakita ti lalaki ti dara, tiniliwna ni Eliezer, a kunkunana, Ikkannak iti tangdanko gapu ta inikkatko daytoy dakes a dara nga adda iti mugingmo, ta kasta ti kaugalian ken linteg iti dagami.
18 Ket ni Eliezer kinunana kencuana, Sinugatannak ket kalikagumannak a bayadan ti tangdanmo; ket saan nga imdengan ni Eliezer dagiti sasao ti tao ti Sodoma.
19 Ket ti lalaki tiniliwna ni Eliezer ket impan ken Sakra nga ukom ti Sodoma tapno maukom.
20 Ket ti lalaki nagsao iti ukom, a kunkunana, Ipakpakaasik kenka apok, kastoy ti inaramid daytoy a tao, ta kinabilko isuna iti bato nga agayus ti dara manipud iti mugingna, ket dina kayat nga ited kaniak ti tangdanko.

21 Kinuna ti ukom ken Eliezer, Agsao daytoy a tao iti pudno kenka, itedmo kenkuana ti tangdanna, ta kastoy ti kaugalian iti dagami; ket nangngeg ni Eliezer dagiti balikas ti ukom, ket intag-ayna ti maysa a bato ket kinabilna ti ukom, ket ti bato nadungparna ti mugingna, ket ti dara ket naruay nga agayus manipud iti muging ti ukom, ket kinuna ni Eliezer, No kasta ngarud ti kaugalian iti dagam itedmo iti daytoy a tao ti rumbeng koma nga itedko kenkuana, ta daytoy ti pangngeddengmo, sika ti nangikeddeng.
22 Ket ni Eliezer pinanawanna ti lalaki ti Sodoma iti ukom, ket pimmanaw.
23 Ket idi nakigubat dagiti ar-ari ti Elam kadagiti ar-ari ti Sodoma, kinautibo dagiti ari ti Elam ti amin a sanikua ti Sodoma, ket innalada ni Lot, agraman dagiti sanikuana, ket idi naibaga ken Abraham napan nakigubat kadagiti ar-ari ti Elam, ket insublina manipud kadagiti imada ti amin a sanikua ni Lot agraman dagiti sanikua ti Sodoma.
24 Iti dayta a tiempo, impasngay ti asawa ni Lot ti maysa nga anak a babai, ket pinanagananna ni Paltith, a kunkunana, Agsipud ta inispal ti Dios ken ti intero a sangakabbalayanna manipud kadagiti ari ti Elam; ket dimmakkel ni Palti nga anak ni Lot, ket maysa kadagiti lallaki ti Sodoma ti nangasawa kenkuana.
25 Ket immay ti maysa a napanglaw a lalaki iti siudad tapno agsapul iti taraken, ket nagtalinaed iti siudad iti sumagmamano nga aldaw, ket amin dagiti tattao ti Sodoma nangipakaammo iti kaugalianda a dida ikkan daytoy a tao iti sangkabassit a tinapay a kanenna, agingga a natinnag a natay iti daga, ket inaramidda dayta.
26 Ket nakita ni Paltith nga anak ni Lot daytoy a tao a nakaidda kadagiti kalsada a mabisin iti bisin, ket awan ti mangted kenkuana iti aniaman a banag a mangtaginayon kenkuana a sibibiag, ket dandanin matay.
27 Ket napno ti kararuana iti asi gapu iti lalaki, ket sililimed a pinakanna iti tinapay iti adu nga aldaw, ket nagungar ti kararua daytoy a lalaki.
28 Ta no mapan mangala iti danum ikabilna ti tinapay iti burnay ti danum, ket no dumteng iti lugar nga ayan ti napanglaw a lalaki, innalana ti tinapay manipud iti pitsel ket intedna kenkuana a kanenna; kasta ti inaramidna iti adu nga aldaw.
29 Nagsiddaaw ti amin a tattao ti Sodoma ken Gomorra no kasano a makaibtur daytoy a tao iti bisin iti adu nga aldaw.
30 Ket kinunada iti maysa ken maysa, Daytoy ket mabalin laeng a mangan ken uminum, ta awan ti tao a makaibtur iti bisin iti adu nga aldaw wenno agbiag a kas iti daytoy a tao, a di agbaliw uray ti rupana; ket tallo a lallaki ti naglemmeng iti lugar a nakaisaadan ti napanglaw, tapno maammuanda no siasino ti nangiyeg kenkuana iti tinapay a kanenna.
31 Ket napan ni Paltith nga anak ni Lot iti dayta nga aldaw tapno mangala iti danum, ket inkabilna ti tinapay iti pitselna a danum, ket napan nag-draw iti danum iti asideg ti lugar ti napanglaw, ket inruarna ti tinapay manipud iti pitsel ket intedna iti napanglaw a tao ket kinnanna.
32 Ket nakita dagiti tallo a lallaki ti inaramid ni Paltith iti napanglaw, ket kinunada kenkuana, Sika ngarud ti nangsuporta kenkuana, ket ngarud saan a nagbisin, wenno nagbalbaliw ti langana wenno natay a kas kadagiti dadduma.
33 Ket rimmuar dagiti tallo a lallaki manipud iti lugar a nakalemmenganda, ket innalada ni Paltith ken ti tinapay nga adda iti ima ti napanglaw.
34 Ket innalada ni Palith ket indatagda isuna iti sanguanan dagiti ukomda, ket kinunada kadakuada, Kastoy ti inaramidna, ket isu ti nangted iti tinapay iti napanglaw a tao, gapuna saan a natay iti amin daytoy a panawen; ita ngarud ipakaammom kadakami ti dusa a maiparbeng iti daytoy a babai gapu iti panangsalungasingna iti lintegmi.
35 Nagtataripnong dagiti tattao ti Sodoma ken Gomorra ket pinuoranda ti apuy iti kalsada ti siudad, ket innalada ti babai ket imbellengda iti apuy ket napuoran agingga a dapo.
36 Ket iti siudad ti Adma adda maysa a babai nga inaramidda ti kastoy.
37 Ta adda agdaldaliasat nga immay iti siudad ti Adma tapno agtalinaed sadiay iti intero a rabii, a panggepna ti agawid iti agsapa, ket nagtugaw iti sango ti ruangan ti balay ti ama ti agtutubo a babai, tapno agtalinaed sadiay, kas iti ilelennek ti init idi nakadanon iti dayta a lugar; ket nakita ti agtutubo a babai a nakatugaw iti asideg ti ruangan ti balay.
38 Ket dinamagna kenkuana ti inumen iti danum ket kinunana kenkuana, Siasinoka? ket kinunana kenkuana, Ita nga aldaw mapanko iti dalan, ket nakadanonak ditoy inton lumnek ti init, isu nga agtalinaedak ditoy iti intero a rabii, ket iti bigat bumangonak a nasapa ket ituloyko ti panagdaliasatko.
39 Ket simrek ti agtutubo a babai iti balay ket innalana ti lalaki iti tinapay ken danum tapno kanen ken inumen.
40 Ket naammuan daytoy a banag dagiti tao ti Adma, ket naguummongda ket indatagda ti agtutubo a babai iti sanguanan dagiti ukom, tapno ukomenda isuna gapu iti daytoy nga aramid.
41 Ket kinuna ti ukom, Ti panangukom iti ipapatay ket masapul a maipasa iti daytoy a babai gapu ta sinalungasingna ti lintegtayo, ket daytoy ngarud ti pangngeddeng maipapan kenkuana.
42 Ket dagiti tattao kadagidi a siudad naguummongda ket inruarda ti agtutubo a babai, ket pinulotanda iti diro manipud ulo agingga iti saka, kas imbilin ti ukom, ket inkabilda iti sango ti bunggoy dagiti uyokan nga adda idin kadagiti balay ti uyokan, ket dagiti uyokan nagtayabda kenkuana ket kinagatda isu a nalungsot ti intero a bagina.
43 Ket nagpukkaw ti agtutubo a babai gapu kadagiti uyokan, ngem awan ti nakadlaw kenkuana wenno naasi kenkuana, ket immuli ti ikkisna idiay langit.
44 Ket napungtot ti Apo iti daytoy ken iti amin nga aramid dagiti siudad ti Sodoma, ta addaanda iti nawadwad a taraon, ken addaanda iti talna iti tengngada, ket saan latta a masuportaran dagiti napanglaw ken agkasapulan, ket kadagidi nga aldaw nagbalin a dakkel dagiti dakes nga aramid ken basbasolda iti sangoanan ti Apo.
45 Pinaayaban ti Apo ti dua kadagiti anghel nga immay iti balay ni Abraham, tapno dadaelenda ti Sodoma ken dagiti siudadna.
46 Ket timmakder dagiti anghel manipud iti ruangan ti tolda ni Abraham, kalpasan a nangan ken imminumda, ket nakadanonda idiay Sodoma iti malem, ket ni Lot situtugaw idin iti ruangan ti Sodoma, ket idi nakitana ida timmakder tapno sabtenna ida, ket nagruknoy iti daga.

47 Ket pinilitna ida iti kasta unay ket inserrekna ida iti balayna, ket inikkanna ida kadagiti taraon a kinnanda, ket nagnaedda iti intero a rabii iti balayna.
48 Ket kinuna dagiti anghel ken ni Lot, Bumangonka, pumanawka manipud iti daytoy a lugar, sika ken amin a kukuam, di la ket ta maibuska iti kinadakes daytoy a siudad, ta dadaelento ti Apo daytoy a disso.
49 Ket iniggaman dagiti anghel ti ima ni Lot ken ti ima ti asawana, ken dagiti ima dagiti annakna, ken amin a kukuana, ket inruarda isuna ket pinagtugawda iti ruar dagiti siudad.
50 Ket kinunada ken Lot, Aglibaska maipaay iti biagmo, ket nagtalaw ken amin a kukuana.
51 Kalpasanna, nagtudo ti Apo iti Sodoma ken Gomorra ken amin dagitoy a siudad iti asupre ken apuy manipud langit.
52 Ket rinebbana dagitoy a siudad, amin a tanap ken amin nga agnanaed kadagiti siudad, ken dagiti nagtubo iti daga; ket timmaliaw ni Ado nga asawa ni Lot tapno makitana ti pannakadadael dagiti siudad, agsipud ta nadungngo ti asina gapu kadagiti annakna a babbai a nagtalinaed idiay Sodoma, ta saanda a nakikuyog kenkuana.
53 Ket idi timmaliaw iti napalabas nagbalin isuna nga adigi ti asin, ket adda pay laeng iti dayta a lugar agingga ita.
54 Ket dagiti baka nga agtaktakder iti dayta a lugar inaldaw a dildilpatanda ti asin agingga iti ungto dagiti sakada, ket iti agsapa agtubo manen dayta, ket dildilpatanda manen agingga iti daytoy nga aldaw.
55 Ket ni Lot ken ti dua nga annakna a babbai a nabati kenkuana nagtalawda ket naglibasda idiay rukib ti Adullam, ket nagtalinaedda sadiay iti sumagmamano a tiempo.
56 Nasapa a bimmangon ni Abraham iti bigat tapno kitaenna no ania ti napasamak kadagiti siudad ti Sodoma; ket kinitana ket nakitana ti asuk dagiti siudad nga agpangato a kas iti asuk ti urno.
57 Ket nagtalinaed ni Lot ken ti dua nga annakna a babbai iti rukib, ket pinainumda ti amada iti arak, ket nakikaiddada kenkuana, ta kinunada nga awan ti tao ditoy daga a makapataud iti bukel manipud kadakuada, ta impagarupda a nadadael ti intero a daga.
58 Ket agpada a nakikaidda ken amada, ket nagsikogda ken nangipasngayda iti annak a lallaki, ket ti inauna nga anak inawaganna ti anakna a Moab, a kunkunana, Manipud ken amak ti nagsikogak kenkuana; isu ti ama dagiti Moabita agingga ita.
59 Ket ti ub-ubing inawaganna met ti anakna a Benami; isu ti ama dagiti annac ni Ammon agingga ita.
60 Ket kalpasan daytoy pimmanaw ni Lot ken ti dua nga annakna a babbai manipud sadiay, ket nagnaed iti bangir ti Jordan a kaduana ti dua nga annakna a babbai ken annakda a lallaki, ket dimmakkel dagiti annak ni Lot, ket napanda ket innalada ti bagbagida nga assawa manipud iti daga ti Canaan, ket naaddaanda iti annak ket nagbungada ken immaduda.

KAPITULO 20

1 Ket iti dayta a tiempo nagdaliasat ni Abraham manipud iti tanap ti Mamre, ket napan iti daga dagiti Filisteo, ket nagnaed idiay Gerar; idi maika-duapulo-ket-lima a tawen ti kaadda ni Abraham iti daga ti Canaan, ken iti maikasangagasut a tawen ti panagbiag ni Abraham, a dimteng idiay Gerar iti daga dagiti Filisteo.
2 Ket idi simrekda iti daga kinunana ken Sara nga asawana, Ibagam a sika ti kabsatko, iti siasinoman a dumawat kenka, tapno maliklikanmi ti kinadakes dagiti agnanaed iti daga.
3 Ket bayat nga agnanaed ni Abraham iti daga dagiti Filisteo, nakita dagiti adipen ni Abimelec, nga ari dagiti Filisteo, a napalalo ti kinapintas ni Sara, ket dinamagda ken Abraham ti maipapan kenkuana, ket kinunana, Isu ti kabsatko a babai.
4 Ket dagiti adipen ni Abimelec napanda ken Abimelec, a kunkunada, Maysa a lalaki a nagtaud iti daga ti Canaan ti immay agnaed iti daga, ket adda kabsatna a babai a napintas unay.
5 Nangngeg ni Abimelec ti sasao dagiti adipenna a nangidaydayaw kenkuana ken Sara, ket imbaon ni Abimelec dagiti opisialna, ket inyegda ni Sara iti ari.
6 Ket dimteng ni Sara iti balay ni Abimelec, ket nakita ti ari a napintas ni Sara, ket naay-ayo unay kenkuana.
7 Ket immasideg kenkuana ket kinunana kenkuana, Ania dayta a lalaki kenka a nakikuyog kenka nga immay iti dagami? ket simmungbat ni Sara ket kinunana Isu ti kabsatko, ket immaykami manipud iti daga ti Canaan tapno agnaed iti sadinoman a pakasarakanmi iti lugar.
8 Ket kinuna ni Abimelec ken Sara, Adtoy ti dagak iti sanguanam, ikabilmo ti kabsatmo iti aniaman a paset daytoy a daga a makaay-ayo kenka, ket pagrebbenganmi nga itan-ok ken itan-ok ngem kadagiti amin a tattao iti daga yantangay kabsatmo.
9 Pinaayaban ni Abimelec ni Abraham, ket immay ni Abraham ken Abimelec.
10 Ket ni Abimelec kinunana ken Abraham, Adtoy, intedko ti bilin a mapadayawanka a kas iti kayatmo gapu ken Sara a kabsatmo.
11 Pimmanaw ni Abraham iti ari, ket simmurot kenkuana ti sagut ti ari.
12 Kas iti oras ti rabii, sakbay nga agidda dagiti tattao tapno aginana, agtugtugaw ti ari iti tronona, ket ti nauneg a turog nagtinnag kenkuana, ket nagidda iti trono ket naturog agingga iti bigat.
13 Ket natagtagainepna nga immay kenkuana ti maysa nga anghel ti Apo nga addaan iti nasugat a kampilan, ket ti anghel nagtakder iti rabaw ni Abimelec, ket tinarigagayanna a papatayen babaen ti kampilan, ket nagbuteng ti ari iti tagtagainepna, ket kinunana iti anghel, Ania ti basolko kenka nga immayka a mangpapatay kaniak babaen ti kampilanmo?
14 Ket simmungbat ti anghel ket kinunana ken Abimelec, Adtoy matayka gapu iti babai nga inyegmo idi rabii iti balaymo, ta isu ket naasawaan a babai, asawa ni Abraham nga immay iti balaymo; ita ngarud isublim dayta a lalaki nga asawana, ta isu ti asawana; ket no saanmo nga isubli isuna, ammom a sigurado a mataykanto, sika ken amin a kukuam.
15 Ket iti dayta a rabii adda dakkel nga ikkis iti daga dagiti Filisteo, ket nakita dagiti agnanaed iti daga ti pigura ti maysa a tao a nakatakder nga addaan iti naiggat a kampilan, ket kinabilna dagiti agnanaed iti daga babaen ti kampilan, wen intultuloyna a kinabil ida.

16 Ket ti anghel ti Apo kinabilna ti intero a daga dagiti Filisteo iti dayta a rabii, ket adda dakkel a riribuk iti dayta a rabii ken iti simmaganad nga agsapa.
17 Naserraan ti tunggal aanakan, ken amin nga aanakan, ket ti ima ni Jehova adda kadakuada gapu ken Sara, asawa ni Abraham, nga innala ni Abimelec.
18 Ket iti agsapa bimmangon ni Abimelec buyogen ti buteng ken pannakariro ken buyogen ti dakkel a panagbuteng, ket nangibaon ken pinaayabanna dagiti adipenna, ket insalaysayna kadakuada ti tagtagainepna, ket nagbuteng dagiti tattao iti kasta unay.
19 Ket ti maysa a lalaki a sitatakder iti tengnga dagiti adipen ti ari simmungbat iti ari, a kunkunana, “O soberano nga ari, isublim daytoy a babai iti asawana, ta isu ti asawana, ta kastoy ti napasamak iti ari ti Egipto idi immay daytoy a lalaki idiay Egipto.
20 Ket kinunana maipanggep iti asawana, Isu ti kabsatko a babai, ta kasta ti wagas ti panagaramidna no umay agnaed iti daga a ganggannaet.
21 Ket nangibaon ni Faraon ket innalana daytoy a babai kas asawa ket inyeg ti Apo kenkuana dagiti nakaro a saplit agingga nga insublina ti babai iti asawana.
22 Ita ngarud, O soberano nga ari, ammuem no ania ti napasamak idi rabii iti intero a daga, ta adda dakkel unay a panagkigtot ken dakkel nga ut-ot ken panagdung-aw, ket ammomi a gapu dayta iti babai nga innalam.
23 Ita, ngarud, isublim daytoy a babai iti asawana, di la ket ta mapasamak kadatayo a kas iti napasamak ken Faraon nga ari ti Egipto ken kadagiti iturayanna, ket tapno saantayo a matay; ket nagdardaras ni Abimelec ket inayabanna ket pinaayabanna ni Sara, ket isu immay nga immun-una kenkuana, ket pinaayabanna ni Abraham, ket isu immay nga immun-una kenkuana.
24 Ket kinuna ni Abimelec kadakuada, Ania daytoy a trabaho nga ar-aramidenyo iti panangibagayo a kabsatkayo, ket innalak daytoy a babai kas asawa?
25 Kinuna ni Abraham, Agsipud ta impagarupko nga agsagabaak iti ipapatay gapu iti asawak; ket innala ni Abimelec dagiti arban ken baka, ken lallaki nga adipen ken adipen a babbai, ken sangaribu a pedaso ti pirak, ket intedna dagitoy ken Abraham, ket insublina ni Sara kenkuana.
26 Kinuna ni Abimelec ken Abraham, Adtoy ti entero a daga iti sanguanam, agtaengka iti sadinoman a kayatmo.
27 Ket da Abraham ken Sara, nga asawana, pimmanawda iti sanguanan ti ari buyogen ti dayaw ken panagraem, ket nagnaedda iti daga, idiay Gerar.
28 Ket amin nga agnanaed iti daga dagiti Filisteo ken dagiti adipen ti ari ket agsagsagaba pay laeng, gapu iti saplit nga impabaklay ti anghel kadakuada iti intero a rabii maigapu ken Sara.
29 Ket ni Abimelec pinaayabanna ni Abraham, a kunkunana, Ikararagmo ita dagiti adipenmo iti Apo a Diosmo, tapno ikkatenna daytoy a mortalidad manipud kadakami.
30 Nagkararag ni Abraham maigapu ken Abimelec ken dagiti iturayanna, ket dinengngeg ti Apo ti kararag ni Abraham, ket pinaimbagna ni Abimelec ken amin nga iturayanna.

KAPITULO 21

1 Ket iti dayta a tiempo iti ngudo ti makatawen ken uppat a bulan a panagnaed ni Abraham iti daga dagiti Filisteo idiay Gerar, a sinarungkaran ti Dios ni Sara, ket linagip ti Apo, ket nagsikog ken nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki ken Abraham.
2 Ket ni Abraham pinanagananna ti anak a nayanak kenkuana, nga impasngay kenkuana ni Sara, Isaac.
3 Ket ni Abraham inkugitna ni Isaac nga anakna idi agtawen iti walo nga aldaw, kas imbilin ti Dios ken Abraham nga aramidenna kadagiti kaputotanna a sumaruno kenkuana; ket ni Abraham sangagasut, ken ni Sara agtawen iti siam a pulo, idi naipasngay ni Isaac kadakuada.
4 Dimmakkel ti ubing ket nasuso, ket nangaramid ni Abraham iti dakkel a padaya iti aldaw a pannakasuso ni Isaac.
5 Ket da Sem ken Eber ken amin dagiti naindaklan a tattao iti daga, ken ni Abimelec nga ari dagiti Filisteo, ken dagiti adipenna, ken ni Ficol, ti kapitan ti buyotna, immayda mangan ken uminum ken agrag-o iti piesta nga inaramid ni Abraham iti aldaw ti pannakasuso ni Isaac nga anakna.
6 Kasta met ni Tare, nga ama ni Abraham, ken ni Nahor a kabsatna, immayda manipud Haran, isuda ken amin a kukuada, ta nagrag-oda unay idi nadamagda a nayanak ni Sara iti maysa nga anak a lalaki.
7 Ket immayda ken Abraham, ket nangan ken imminumda iti piesta nga inaramid ni Abraham iti aldaw ti pannakasuso ni Isaac.
8 Nagrag-o da Tera ken Nahor ken Abraham, ket nakipagnaedda kenkuana iti adu nga aldaw iti daga dagiti Filisteo.
9 Iti dayta a tiempo natay ni Serug nga anak ni Reu, iti umuna a tawen ti pannakayanak ni Isaac nga anak ni Abraham.
10 Dua gasut tallopulo ket siam a tawen ti amin nga al-aldaw ni Serug, ket natay.
11 Ket ni Ismael nga anak ni Abraham dimmakkel kadagidi nga aldaw; sangapulo ket uppat ti tawenna idi inyanak ni Sara ni Isaac ken ni Abraham.
12 Ket ti Dios adda ken Ismael nga anak ni Abraham, ket dimmakkel, ket nasursurona nga usaren ti pana ket nagbalin a pumapana.
13 Ket idi agtawen ni Isaac iti lima, nakitugaw ken Ismael iti ruangan ti tolda.
14 Ket ni Ismael immay ken Isaac ket nagtugaw iti kasunganina, ket innalana ti pana ket inguyodna ken inkabilna ti pana iti dayta, ket pinanggepna a patayen ni Isaac.
15 Ket nakita ni Sara ti aramid a tinarigagayan ni Ismael nga aramiden iti anakna a ni Isaac, ket naladingit unay kenkuana gapu iti anakna, ket pinaayabanna ni Abraham, ket kinunana kenkuana, Ipapanaw daytoy adipen a babai ken ti anakna, ta ti anakna saanto nga agtawid iti anakko, ta kastoy ti inkagumaanna nga aramiden kenkuana ita nga aldaw.
16 Ket impangag ni Abraham ti timek ni Sara, ket bimmangon a nasapa iti bigat, ket nangala iti sangapulo ket dua a tinapay ken maysa a botelia ti danum nga intedna ken Agar, ket pinapanawna a kaduana ti anakna, ket napan ni Agar a kaduana ti anakna idiay let-ang, ket nagnaedda idiay let-ang ti Paran a kaduana dagiti agnanaed iti let-ang,

ket ni Ismael ket maysa a pumapana, ket nagnaed isuna idiay let-ang let-ang iti nabayagen a panawen.
17 Ket isu ken ni inana kalpasanna napanda idiay daga ti Egipto, ket nagnaedda sadiay, ket ni Agar nangasawa iti anakna a lalaki manipud Egipto, ket ti naganna ket Meriba.
18 Ket ti asawa ni Ismael nagsikog ket nangipasngay iti uppat nga annak a lallaki ken dua nga annak a babbai, ket ni Ismael ken ti inana ken ti asawana ken dagiti annakna kalpasanna napanda ket nagsublida idiay let-ang.
19 Ket nangaramidda iti bagbagida kadagiti tolda iti let-ang, a nagnaedanda, ket intultuloyda ti nagdaliasat ket kalpasanna naginanada iti binulan ken tinawen.
20 Ket ti Dios intedna ken Ismael dagiti arban ken baka ken tolda maigapu ken Abraham nga amana, ket ti lalaki immadu ti dinguen.
21 Nagnaed ni Ismael kadagiti let-ang ken kadagiti tolda, a nagdaliasat ken naginana iti nabayag, ket saanna a nakita ti rupa ni amana.
22 Ket iti sumagmamano a tiempo kalpasanna, kinuna ni Abraham ken Sara nga asawana, Innak kitaen ni Ismael nga anakko, ta kayatko a makita, ta nabayagen a diak nakita.
23 Ket nagsakay ni Abraham iti maysa kadagiti kameliona a napan idiay let-ang tapno sapulenna ti anakna nga Ismael, ta nangngegna nga agnanaed iti tolda iti let-ang a kaduana ti amin a kukuana.
24 Ket napan ni Abraham idiay let-ang, ket nakadanon iti tolda ni Ismael idi agarup tengnga ti aldaw, ket dinamagna ni Ismael, ket nasarakanna ti asawa ni Ismael a situtugaw iti tolda a kaduana dagiti annakna, ket ni Ismael nga asawana ken ti inana awanda kadakuada.
25 Ket sinaludsod ni Abraham iti asawa ni Ismael, a kunkunana, Sadino ti napanan ni Ismael? ket kinunana, Napan idiay talon tapno aganup, ket nakasakay pay laeng ni Abraham iti kamelio, ta saanna a kayat ti bumaba iti daga kas insapatana ken Sara nga asawana a saan a bumaba manipud iti kamelio.
26 Ket kinuna ni Abraham iti asawa ni Ismael, Anakko, ikkannak iti bassit a danum nga inumek, ta nabannogak iti panagdaliasat.
27 Ket simmungbat ti asawa ni Ismael ket kinunana ken Abraham, Awan ti danum wenno tinapay, ket nagtultuloy a nagtugaw iti tolda ket dina nadlaw ni Abraham, ken dina dinamag kenkuana no siasino isuna.
28 Ngem kabkabilenna dagiti annakna iti tolda, ket inlunodna ida, ken inlunodna met ni lakayna nga Ismael ken inumsina, ket nangngeg ni Abraham ti sasao ti asawa ni Ismael kadagiti annakna, ket nakapungtot unay ken saan a naay-ayo.
29 Inayaban ni Abraham ti babai a rummuar kenkuana manipud iti tolda, ket immay ti babai ket nagtakder iti kasungani ni Abraham, ta nakasakay pay laeng ni Abraham iti kamelio.
30 Kinuna ni Abraham iti asawa ni Ismael, Inton agawid ni asawam nga Ismael, ibagam kenkuana dagitoy a sasao.
31 Immay ditoy ti maysa a lakay unay a lalaki manipud iti daga dagiti Filisteo tapno sapulennaka, ket kasta ti langana ken langana; Diak dinamag no siasino isuna, ket idi nakitak nga awanka ditoy, nagsao kaniak ket kinunana, Idi nagsubli ni Ismael nga asawam ibagana kenkuana kastoy ti kinuna daytoy a tao, Inton makaawidka, ikkatem daytoy a lansa ti tolda nga inkabilmo ditoy, ket ikabilmo ti sabali a lansa a kasukatna.
32 Kalpasanna, nalpas ni Abraham ti inbilinna iti babai, ket nagsubli ket nagawid iti kamelio.
33 Ket kalpasan dayta immay ni Ismael manipud iti panangkamat isu ken ni inana, ket nagsublida iti tolda, ket insao ni baketna dagitoy a sasao kenkuana.
34 Maysa a lakay unay a lalaki manipud iti daga dagiti Filisteo ti immay a mangsapul kenka, ket kasta ti langana ken langana; Diak dinamag no siasino isuna, ket idi makitana nga awanka iti pagtaengan, kinunana kaniak, Inton agawid ni lakaymo ibagam kenkuana, kastoy ti kuna ti lakay, Ikkatem ti lansa ti tolda nga inkabilmo ditoy ket ikabilmo ti sabali a lansa a kasukatna.
35 Ket nangngeg ni Ismael dagiti sasao ti asawana, ket ammona nga isu ti amana, ken saan a pinadayawan ti asawana.
36 Ket naawatan ni Ismael dagiti sasao ni amana nga imbagana iti asawana, ket dimngeg ni Ismael iti timek ni amana, ket imbelleng ni Ismael dayta a babai ket pimmanaw.
37 Kalpasanna napan ni Ismael iti daga ti Canaan, ket nangala iti sabali pay nga asawana ket impanna iti toldana iti lugar a nagnaedanna idi.
38 Ket iti ngudo ti tallo a tawen kinuna ni Abraham, “Mapanak manen ket kitaek ni Ismael nga anakko, ta nabayagen a diak nakita.”
39 Nagsakay iti kameliona ket napan iti let-ang, ket nakadanon iti tolda ni Ismael idi agarup tengnga ti aldaw.
40 Ket dinamagna kalpasan ni Ismael, ken ti asawana rimmuar iti tolda ket kinunana, Awan ditoy apok, ta napan aganup kadagiti talon, ken mangtaraon kadagiti kamelio, ket kinuna ti babai ken Abraham, Iserrekmo ti apok iti tolda, ket manganka iti sangkabassit a tinapay, ta masapul a mabannog ti kararuam gapu iti panagdaliasat.
41 Ket kinuna ni Abraham kenkuana, Diakto agsardeng ta agdardarasak a mangituloy iti panagdaliasatko, no di ket ikkannak iti bassit a danum nga inumek, ta mawawak; ket nagdardaras ti babai ket nagtaray a simrek iti tolda ket nangiruar iti danum ken tinapay ken ni Abraham, nga inkabilna iti sanguananna ket indagadagna kenkuana a mangan, ket nangan ken imminum ket naliwliwa ti pusona ket binendisionanna ni Ismael nga anakna.
42 Ket nalpasna ti pannanganna ket binendisionanna ti Apo, ket kinunana iti asawa ni Ismael, Inton makaawid ni Ismael ibagam dagitoy a sasao kenkuana.
43 Maysa a lakay unay a lalaki manipud iti daga dagiti Filisteo ti immay ditoy ket dinamagnaka, ket awanka ditoy; ket inruarko kenkuana ti tinapay ken danum ket nangan ken imminum ket naliwliwa ti pusona.
44 Ket imbagana dagitoy a sasao kaniak: Inton agawid ni Ismael nga asawam, ibagam kenkuana, Nasayaat unay ti lansa ti tolda nga adda kenka, saanmo nga iyadayo iti tolda.
45 Kalpasanna, nalpas ni Abraham a binilin ti babai, ket nagsakay a napan iti pagtaenganna nga agturong iti daga dagiti Filisteo; ket idi immay ni Ismael iti toldana rimmuar ti asawana a nangsabat kenkuana buyogen ti rag-o ken naragsak a puso.
46 Ket kinunana kencuana, Immay ditoy ti maysa a lakay manipud iti daga dagiti Filisteo ket castoy ti langana, ket dinamagna kenca ket awanca ditoy, isu nga inruarko ti

tinapay ken danum, ket nangan ken imminum ket naliwliwa ti pusona.
47 Ket imbagana kaniak dagitoy a sasao, Inton agawid ni Ismael nga asawam, kunaem kenkuana, Nasayaat unay ti lansa ti tolda nga adda kenka, dimo iyadayo iti tolda.
48 Ket ammo ni Ismael nga isu ti amana, ken ti asawana ti nangpadayaw kenkuana, ket binendisionan ti Apo ni Ismael.

KAPITULO 22

1 Ket timmakder ngarud ni Ismael ket innalana ti asawana ken dagiti annakna ken dagiti annakna ken amin a kukuana, ket nagdaliasat manipud sadiay ket napan ken amana iti daga dagiti Filisteo.
2 Ket ni Abraham insalaysayna ken Ismael nga anakna ti pannakilangen iti umuna nga asawa nga innala ni Ismael, sigun iti inaramidna.
3 Ket ni Ismael ken dagiti annakna nakipagnaed ken Abraham iti adu nga aldaw iti dayta a daga, ket nabayagen a nagnaed ni Abraham iti daga dagiti Filisteo.
4 Ket immadu dagiti aldaw ket dimmanon iti duapulo ket innem a tawen, ket kalpasan dayta ni Abraham agraman dagiti adipenna ken amin a kukuana pimmanawda manipud iti daga dagiti Filisteo ket immadayoda iti adayo, ket dimtengda idiay Hebron, ket nagtalinaedda sadiay, ket dagiti adipen ni Abraham nagkalida kadagiti bubon ti danum, ket ni Abraham ken amin a kukuana nagnaedda iti igid ti danum, ken dagiti adipen ni Abimelec nga ari dagiti Filisteo nangngegna ti damag a nagkali dagiti adipen ni Abraham kadagiti bubon ti danum kadagiti beddeng ti daga.
5 Ket immayda ket nagririda kadagiti adipen ni Abraham, ket tinakawda ida iti dakkel a bubon a kinalida.
6 Ket ni Abimelec nga ari dagiti Filisteo nangngegna daytoy a banag, ket isu ken ni Ficol a kapitan ti buyotna ken duapulo kadagiti tattaona immayda ken Abraham, ket ni Abimelec nakisao ken Abraham maipapan kadagiti adipenna, ket binabalaw ni Abraham ni Abimelec maipapan iti bubon a tinakaw dagiti adipenna kenkuana.
7 Ket ni Abimelec kinunana ken Abraham, Kas sibibiag ti Apo a nangparsua iti intero a daga, diak nangngeg ti aramid nga inaramid dagiti adipenko kadagiti adipenmo agingga ita nga aldaw.
8 Ket nangala ni Abraham iti pito a karnero a karnero ket intedna ida ken Abimelec, a kunkunana, Alaem dagitoy, pangngaasim, manipud kadagiti imak tapno agbalin a pammaneknek para kaniak a kinaliko daytoy a bubon.
9 Ket innala ni Abimelec dagiti pito a karnero a karnero nga inted kenkuana ni Abraham, ta intedna met kenkuana dagiti baka ken baka iti nawadwad, ket insapata ni Abimelec ken Abraham maipanggep iti bubon, gapuna inawaganna dayta a bubon iti Beerseba, ta sadiay agpada a nagsapatada maipapan iti dayta.
10 Ket agpada a nakitulagda idiay Beerseba, ket timmakder ni Abimelec ken ni Ficol a kapitan ti buyotna ken amin a tattaona, ket nagsublida iti daga dagiti Filisteo, ket ni Abraham ken amin a kukuana nagnaedda idiay Beerseba ket nabayagen nga adda iti dayta a daga.
11 Ket nangimula ni Abraham iti dakkel a kakaykaywan idiay Beerseba, ket nangaramid iti uppat a ruangan a sumango iti uppat a sikigan ti daga, ket nangimula iti kaubasan iti dayta, isu a no ti maysa a biahero umay ken Abraham sumrek iti aniaman a ruangan nga adda iti dalanna, ket nagtalinaed sadiay ket mangan ken imminum ken mapnek ket kalpasanna pimmanaw.
12 Ta kanayon a silulukat ti balay ni Abraham kadagiti annak ti tattao a lumabas ken lumabas, nga inaldaw nga umay mangan ken uminum iti balay ni Abraham.
13 Ket siasinoman a tao a mabisin ken immay iti balay ni Abraham, ikkan ni Abraham iti tinapay tapno mangan ken uminum ken mapnek, ket siasinoman nga umay a lamolamo iti balayna kawesanna dagiti kawes a kas iti kayatna, ken ikkanna iti pirak ken balitok ket ipakaammona kenkuana ti Apo a nangparsua kenkuana ditoy daga; daytoy ti inaramid ni Abraham iti intero a panagbiagna.
14 Ket ni Abraham ken dagiti annakna ken amin a kukuana nagnaedda idiay Beerseba, ket impatakderna ti toldana agingga idiay Hebron.
15 Nagnaed idiay Haran ni Nahor a kabsat ni Abraham ken ti amana ken amin a kukuada, ta saanda a nakikuyog ken Abraham iti daga ti Canaan.
16 Naipasngay dagiti annak ni Nahor nga impasngay ni Milca nga anak ni Haran ken kabsat a babai ni Sara nga asawa ni Abraham.
17 Ket dagitoy ti nagan dagiti naipasngay kenkuana, da Uz, Buz, Kemuel, Kesed, Cazo, Pildas, Tidlaf, ken Betuel, gapu ta walo nga annak a lallaki, dagitoy ti annak ni Milca nga inyanakna ken Nahor, kabsat ni Abraham.
18 Naaddaan ni Nahor iti kamalala ket Reuma ti naganna, ket nangipasngay met kada Nahor, Zebac, Gacas, Tacas ken Maaca, nga uppat nga annak a lallaki.
19 Ket dagiti annak a nayanak ken Nahor ket sangapulo ket dua nga annak a lallaki malaksid iti annakna a babbai, ken naaddaan met iti annakda idiay Haran.
20 Ket ti annak ni Uz nga inauna nga anak ni Nahor isuda da Abi, Cheref, Gadin, Melus, ken Debora a kabsatda.
21 Ket ti annak ni Buz isu da Beracel, Naamat, Seva, ken Madonu.
22 Ket ti annak ni Kemuel isuda da Aram ken Recob.
23 Ket ti annak ni Kesed isuda da Analec, Mesai, Benon ken Yifi; ket dagiti annak ni Cazo isuda da Pildas, Meki ken Ofer.
24 Ket ti annak ni Pildas isu da Arud, Camum, Mered ken Moloc.
25 Ket ti annak ni Tidlaf isuda da Musan, Cusan ken Mutsi.
26 Ket dagiti annak ni Betuel isuda da Secar, Laban ken ti kabsatda a babai a ni Rebecca.
27 Dagitoy ti pamilia dagiti annak ni Nahor, a nayanak kadakuada idiay Haran; ket ni Aram nga anak ni Kemuel ken Recob a kabsatna pimmanawda manipud Haran, ket nakasarakda iti ginget iti daga iti igid ti karayan Eufrates.
28 Ket nangibangonda iti maysa a siudad sadiay, ket pinanagananda ti siudad iti nagan ni Petor nga anak ni Aram, nga isu ti Aram Naheraim agingga ita.
29 Ket napanda met nagnaed dagiti annac ni Kesed iti pakasarakanda iti lugar, ket napanda ket nakasarakda iti ginget a kasungani ti daga ti Sinar, ket nagnaedda sadiay.
30 Ket nangibangonda sadiay iti bagbagida iti maysa a siudad, ket inawaganda ti nagan iti siudad a Kesed iti nagan ti amada, dayta ti daga a Kasdim agingga ita, ket nagnaed dagiti Kasdim iti dayta a daga ket nabungada ken immaduda iti kasta unay.

31 Ket ni Tare, nga ama da Nacor ken Abraham, napan ket nangasawa iti sabali pay nga asawa idi lakay, ket ti naganna ket Pelila, ket nagsikog ken nangipasngay kenkuana iti maysa nga anak a lalaki ket pinanagananna iti Zoba.
32 Ket nagbiag ni Tare iti duapulo ket lima a tawen kalpasan a pinutotna ni Zoba.
33 Ket natay ni Tare iti dayta a tawen, iti maikatallopulo ket lima a tawen manipud pannakayanak ni Isaac nga anak ni Abraham.
34 Ket dua gasut ket lima a tawen ti al-aldaw ni Tare, ket naitabon idiay Haran.
35 Ket ni Zoba nga anak ni Tare nagbiag iti tallopulo a tawen ket pinutotna da Aram, Aclis ken Merik.
36 Ket ni Aram nga anak ni Zoba nga anak ni Tare, addaan iti tallo nga assawa ket naaddaan iti sangapulo ket dua nga annak a lallaki ken tallo nga annak a babbai; ket inted ti Apo ken ni Aram nga anak ni Zoba, dagiti kinabaknang ken sanikua, ken nawadwad a baka, ken arban ken baka, ket immadu ti tao iti kasta unay.
37 Ket ni Aram nga anak ni Zoba ken ti kabsatna ken ti amin a sangakabbalayanna nagdaliasatda manipud Haran, ket napanda nagnaed iti rebbeng a pakasarakanda iti lugar, ta dakkel unay ti sanikuada tapno agtalinaedda idiay Haran; ta saanda a makapagsardeng idiay Haran a kaduada dagiti kakabsatda nga annak ni Nahor.
38 Ket napan ni Aram nga anak ni Zoba a kaduana dagiti kakabsatna, ket nakasarakda iti ginget iti adayo nga agturong iti makindaya a pagilian ket nagnaedda sadiay.
39 Ket nangbangonda met iti maysa a siudad sadiay, ket pinanagananda iti Aram, iti nagan ti inauna a kabsatda; dayta ni Aram Zoba agingga ita.
40 Ket dumakdakkel ni Isaac nga anak ni Abraham kadagidi nga aldaw, ket ni Abraham nga amana insurona kenkuana ti dalan ti Apo tapno maam-ammona ti Apo, ket nakikadua kenkuana ti Apo.
41 Ket idi agtawen ni Isaac iti tallopulo ket pito, kaduana ni Ismael a kabsatna a magmagna iti tolda.
42 Ket impannakkel ni Ismael ti bagina ken ni Isaac, a kunkunana, Sangapulo ket tallo ti tawenko idi nagsao ti Apo iti amak a mangkugit kadakami, ket inaramidko ti maibatay iti sao ti Apo nga imbagana ken amak, ket intedko ti kararuak iti Apo, ket diak sinalungasing ti saona nga imbilinna ken ni amak.
43 Ket ni Isaac simmungbat ken Ismael, a kunkunana, Apay nga ipagpannakkelmo kaniak daytoy, maipapan iti sangkabassit a lasagmo nga innalam iti bagim, a maipapan iti dayta imbilin ti Apo kenka?
44 Kas sibibiag ti Apo, ti Dios ni amak nga Abraham, no kunaen ti Apo ken amak, Alaem itan ni Isaac nga anakmo ket iyegmo iti daton iti sanguanak, diak agkedked no di ket siraragsak nga umanamongak iti dayta.
45 Ket nangngeg ti Apo ti sao nga insao ni Isaac ken Ismael, ket kasla nasayaat dayta iti imatang ti Apo, ket napanunotna a suboken ni Abraham iti daytoy a banag.
46 Ket dimteng ti aldaw nga immay dagiti annak ti Dios ket inkabilda ti bagbagida iti sangoanan ti Apo, ket immay met ni Satanas a kaduana dagiti annak ti Dios iti sangoanan ti Apo.
47 Ket kinuna ti Apo ken ni Satanas, Sadino ti naggapuam? ket simmungbat ni Satanas iti Apo ket kinunana, Manipud iti panagturong ken panagsubli iti daga, ken manipud pannagna nga agpangato ken agpababa iti dayta.
48 Ket kinuna ti Apo ken ni Satanas, Ania ti saom kaniak maipanggep kadagiti amin nga annak ti daga? ket simmungbat ni Satanas iti Apo ket kinunana, Nakitak amin nga annak ti daga nga agserserbi kenka ken manglaglagip kenka no kalikagumanda ti aniaman kenka.
49 Ket no itedmo kadakuada ti banag a kalikagumanda kenka, agtugawda a nawaya, ket baybay-andaka ket saandanka a malagip.
50 Nakitam kadi ni Abraham nga anak ni Tare, nga idi damo awan ti annakna, ket nagserbi kenka ken nangibangon kenka kadagiti altar iti sadinoman nga immayanna, ken nangisangpet kadagiti daton kadakuada, ken kanayon nga inwaragawagna ti naganmo kadagiti amin nga annak ti daga.
51 Ket ita ta naipasngay kenkuana ni Isaac nga anakna, binaybay-annaka, nangaramid iti dakkel a piesta para kadagiti amin nga agnanaed iti daga, ket nalipatannan ti Apo.
52 Ta iti tengnga ti amin nga inaramidna awan ti inyegna kenka a daton; saan a daton a mapuoran wenno daton a pakikappia, uray baka, kordero wenno kalding kadagiti amin a pinatayna iti aldaw a pannakasuso ti anakna.
53 Uray manipud idi tiempo ti pannakayanak ti anakna agingga ita, tallopulo ket pito ti tawenna, awan ti inaramidna nga altar iti sanguanam, wenno nangiyeg iti aniaman a daton kenka, ta nakitana nga intedmo ti kiniddawna iti sanguanam, ket ngarud binaybay-annaka.
54 Ket kinuna ti Apo ken ni Satanas, Kastoy kadi ti panangtingitingmo ken ni adipenko nga Abraham? ta awan ti kas kenkuana ditoy daga, maysa a naan-anay ken nalinteg a tao iti sanguanak, maysa nga agbuteng iti Dios ken mangliklik iti dakes; kas iti sibibiagko, no kunak kenkuana, Ipadakkelmo ni Isaac nga anakmo iti sanguanak, saanna nga isardeng kaniak, ad-adda pay no ibagak kenkuana nga iyegna ti daton a mapuoran iti sanguanak manipud kadagiti arban wenno bakana.
55 Ket ni Satanas simmungbat iti Apo ket kinunana, Agsaoka ngarud ita ken Abraham a kas iti imbagam, ket makitamto no saan nga ita nga aldaw a salungasing ken ibelleng dagiti sasaom.

KAPITULO 23

1 Iti dayta a tiempo dimteng ti sao ti Apo ken Abraham, ket kinunana kenkuana, Abraham, ket kinunana, Adtoyak.
2 Ket kinunana kencuana, Alaem itan ti anakmo, ti kakaisuna nga anakmo nga ay-ayatem, ni Isaac, ket mapanka iti daga ti Moria, ket idatonmo sadiay kas daton a mapuoran iti maysa kadagiti bantay a maipakita kenka, ta sadiay makitamto ti ulep ken ti dayag ni Jehova.
3 Ket ni Abraham kinunana iti unegna, Kasano a maisina ti anakko a ni Isaac ken ni Sara nga inana, tapno maipadakkelko isuna kas daton a mapuoran iti sanguanan ti Apo?
4 Ket simrek ni Abraham iti tolda, ket nagtugaw iti sango ni Sara nga asawana, ket imbagana dagitoy a sasao kenkuana.
5 Dimmakkel ti anakko a ni Isaac ket saanna iti sumagmamano a panawen a nagadal iti panagserbi iti

Diosna, ita inton bigat inton iyegko isuna idiay Sem, ken ni Eber nga anakna, ket sadiay nga adalenna dagiti dalan ti Apo, ta isurodanto kenkuana a mangammo iti Apo kasta met a maammuanna nga inton agtultuloy nga agkararag iti sanguanan ti Apo, sungbatannanto kenkuana, ngarud sadiay a maammuanna ti wagas ti panagserbi iti Apo a Diosna.
6 Ket kinuna ni Sara, Nasayaat ti panagsaom, inka apok ket aramidem kenkuana ti imbagam, ngem saanmo nga ikkaten iti adayo kaniak, ken saan koma nga agtalinaed sadiay iti napaut unay, ta ti kararuak naisinggalut iti uneg ti kararuana.
7 Ket ni Abraham kinunana ken Sara, Anakko, agkararagtayo iti Apo a Diostayo tapno aramidenna ti naimbag kadatayo.
8 Ket innala ni Sara ti anakna a ni Isaac ket nakipagnaed kenkuana iti intero a rabii, ket inagkan ken inarakupna, ket intedna kenkuana dagiti bilin agingga iti bigat.
9 Ket kinunana kenkuana, O anakko, kasano a maisina ti kararuak ti bagina kenka? Ket inagkan ken inarakupna pay laeng, ken inikkanna ni Abraham kadagiti bilin maipanggep kenkuana.
10 Ket ni Sara kinunana ken Abraham, O apok, dawatek nga asikasuem ti anakmo, ket ikabilmo dagiti matam kenkuana, ta awanen ti sabali nga anakko a lalaki wenno anak a babai malaksid kenkuana.
11 O saanmo a baybay-an. No mabisin ikkan iti tinapay, ken no mawaw ikkan iti danum nga inumen; saanmo a palubosan a magmagna, wenno agtugaw iti init.
12 Saan a palubosan nga agmaymaysa iti dalan, wenno piliten iti aniaman a tarigagayanna, no di ket aramidem kenkuana ti kayatna nga ibaga kenka.
13 Napait ti panagsangit ni Sara iti intero a rabii gapu ken Isaac, ket intedna kenkuana dagiti bilin agingga iti bigat.
14 Ket iti agsapa, nangpili ni Sara iti napintas unay ken napintas a kawes manipud kadagidiay a kawes nga adda kenkuana iti balay, nga inted kenkuana ni Abimelec.
15 Ket inkawesna ni Isaac nga anakna iti dayta, ket inkabilna ti turbante iti ulona, ket inkalubna ti napateg a bato iti tuktok ti turbante, ket inikkanna ida iti taraon para iti dalan, ket rimmuarda, ket napan ni Isaac a kaduana ni amana nga Abraham, ket sumagmamano kadagiti adipenda ti nangkuyog kadakuada tapno makitada ida iti dalan.
16 Ket ni Sara nakikuyog kadakuada a rimmuar, ket kimmuyog kadakuada iti dalan tapno pumanaw ida, ket kinunada kenkuana, Agsublika iti tolda.
17 Ket idi nangngeg ni Sara dagiti sasao ni Isaac nga anakna nagsangit iti napait, ket ni Abraham nga asawana nakipagsangit kenkuana, ken ti anakda nagsangit a kaduada iti dakkel a panagsangit; kasta met dagiti nakikuyog kadakuada nagsangitda iti kasta unay.
18 Ket ni Sara tiniliwna ni Isaac nga anakna, ket iniggamanna isuna iti takiagna, ket inarakupna ken intuloyna ti nagsangit a kaduana, ket kinuna ni Sara, Siasino ti makaammo no kalpasan daytoy nga aldaw makitakanto manen?
19 Ket nagsangsangitda pay laeng, da Abraham, Sara ken Isaac, ken amin a nakikuyog kadakuada iti dalan nakipagsangitda kadakuada, ket kalpasanna timmallikud ni Sara iti anakna, nga agsangsangit iti napait, ket amin a lallaki nga adipenna ken adipenna a babbai nagsublida kenkuana iti tolda.
20 Ket ni Abraham nakikuyog ken ni Isaac nga anakna tapno ipangatona isuna kas daton iti sanguanan ti Apo, kas imbilinna kenkuana.
21 Ket ni Abraham inkuyogna ti dua nga agtutubona, da Ismael nga anak ni Agar ken Eliezer nga adipenna, ket nakikuyogda kadakuada, ket bayat ti pannagnada iti dalan dagiti agtutubo insaoda dagitoy a sasao iti bagbagida.
22 Ket ni Ismael kinunana ken Eliezer: “Ita ni amak nga Abraham mapan a kadua ni Isaac tapno ipangatona isuna kas daton a mapuoran iti Apo, kas imbilinna kenkuana.”
23 Ita inton agsubli itednanto kaniak ti amin a kukuana, tapno tawidenna kalpasan kenkuana, ta siak ti inauna nga anakna.
24 Ket ni Eliezer simmungbat ken Ismael ket kinunana, Pudno nga inlaksidnaka ni Abraham a kaduana ni inam, ket insapatana a saanmo a tawiden ti aniaman a banag iti amin a kukuana, ken siasino ti itedna iti amin nga adda kenkuana, agraman amin a gamengna, no di ket kaniak nga adipenna, a napudno iti balayna, a nagserbi kenkuana iti rabii ken aldaw, ken nangaramid iti amin a tinarigagayanna kaniak? kaniak ipatawidnanto inton ipapatayna amin a kukuana.
25 Ket bayat ti panagdaliasat ni Abraham a kaduana ni Isaac nga anakna iti dalan, immay ni Satanas ket nagparang ken Abraham iti langa ti maysa a lakay unay a lalaki, napakumbaba ken nababawi nga espiritu, ket immasideg ken ni Abraham ket kinunana kenkuana, “Maagka kadi wenno narungsot, a mapanka aramid iti daytoy nga aldaw iti bugbugtong nga anakmo?
26 Ta inikkannaka ti Dios iti maysa nga anak a lalaki kadagiti maudi nga al-aldawmo, iti kinalakaymo, ket mapankanto kadi a mangparti kenkuana ita nga aldaw gapu ta awan ti inaramidna a kinaranggas, ket mapukawmo kadi ti kararua ti bugbugtong nga anakmo manipud iti daga?
27 Saanmo kadi nga ammo ken maawatan a daytoy a banag ket saan a mabalin nga aggapu iti Apo? ta saan a maaramid ti Apo iti tao ti kasta a kinadakes ditoy daga tapno ibagana kenkuana, Inka partiem ti anakmo.
28 Ket nangngeg ni Abraham daytoy ket ammona a sao ni Satanas ti nangikagumaan a mangyadayo kenkuana iti dalan ti Apo, ngem saan nga imdengan ni Abraham ti timek ni Satanas, ket binabalaw ni Abraham isu a pimmanaw.
29 Ket nagsubli ni Satanas ket immay ken Isaac; ket nagparang ken Isaac iti langa ti maysa nga agtutubo a lalaki a napintas ken naparaburan unay.
30 Ket immasideg ken Isaac ket kinunana kencuana, Dimo kadi ammo ken maawatan a ti lakay a maag nga amam ipannaka iti pagpartian ita nga aldaw nga awan serserbina?
31 Ita ngarud, anakko, dika dumngeg wenno asikasuen, ta maysa a maag a lakay, ket saan koma a mapukaw iti daga ti napateg a kararuam ken ti napintas a piguram.
32 Nangngeg ni Isaac daytoy, ket kinunana ken Abraham, Nangngegmo kadi, amak, ti sinao daytoy a tao? uray kastoy ti panagsaona.
33 Simmungbat ni Abraham ken Isaac nga anakna ket kinunana kenkuana, Agannadka kenkuana ket dika dumngeg kadagiti sasaona, wenno asikasuem, ta isu ni Satanas, nga ikagkagumaannatayo nga iyadayo ita nga aldaw manipud kadagiti bilin ti Dios.

34 Ket tinubngar pay laeng ni Abraham ni Satanas, ket pimmanaw ni Satanas kadakuada, ket idi makitana a dina maparmek ida inlemmengna kadakuada, ket napan ket limmasat iti sanguananda iti dalan; ket pinagbalinna ti bagina iti dakkel a waig ti danum iti dalan, ket nakadanonda da Abraham ken Isaac ken dagiti dua nga agtutubona iti dayta a lugar, ket nakitada ti waig a dakkel ken nabileg a kas kadagiti nabileg a dandanum.
35 Ket simrekda iti waig ket limmasatda iti dayta, ket ti dandanum idi damo dimmanon kadagiti sakada.
36 Ket naun-unegda iti waig ket dimmanon ti dandanum agingga iti tengngedda, ket nagbutengda amin gapu iti danum; ket bayat ti panagballasiwda iti karayan nabigbig ni Abraham dayta a lugar, ket ammona nga awan ti danum sadiay idi.
37 Kinuna ni Abraham iti anakna a ni Isaac, Ammok daytoy a lugar nga awan ti waig wenno danum, ita ngarud daytoy a Satanas ti agar-aramid iti amin dagitoy kadatayo, tapno iyadayonatayo ita nga aldaw manipud kadagiti bilin ti Dios.
38 Tinubngar ni Abraham ket kinunana kencuana, Tubngarennaka ti Apo, O Satanas, pimmanaw kadakami ta mapankami sigun kadagiti bilin ti Dios.
39 Nagbuteng ni Satanas iti timek ni Abraham, ket pimmanaw kadakuada, ket nagbalin manen a namaga a daga ti lugar a kas idi damo.
40 Ket ni Abraham nakikuyog ken Isaac nga agturong iti lugar nga imbaga ti Dios kenkuana.
41 Ket iti maikatlo nga aldaw intangad ni Abraham dagiti matana ket nakitana ti disso iti adayo nga imbaga ti Dios kenkuana.
42 Ket nagparang ti maysa nga adigi nga apuy iti daydiay dumanon manipud daga agingga iti langit, ken maysa nga ulep ti dayag iti rabaw ti bantay, ket ti dayag ti Apo nakita iti ulep.
43 Ket ni Abraham kinunana ken Isaac, Anakko, makitam kadi iti dayta a bantay, a makitami iti adayo, ti makitak iti rabawna?
44 Ket simmungbat ni Isaac ket kinunana ken amana, Makitak ket adtoy ti maysa nga adigi nga apuy ken maysa nga ulep, ket ti dayag ti Apo makita iti rabaw ti ulep.
45 Ket ammo ni Abraham a ni Isaac nga anakna ket naawat iti sangoanan ti Apo kas daton a mapuoran.
46 Kinuna ni Abraham kada Eliezer ken ni Ismael nga anakna, Makitayo met kadi ti makitatayo iti bantay iti adayo?
47 Ket simmungbatda ket kinunada, Awan ti makitami no di ti sabali a bantay iti daga. Ket ammo ni Abraham a saanda nga inawat iti sangoanan ti Apo a kumuyog kadakuada, ket kinuna ni Abraham kadakuada, Agtalinaedkayo ditoy a kaduayo ti asno bayat a mapankami ken Isaac nga anakko idiay bantay ket agdayawkami sadiay iti sangoanan ti Apo ket kalpasanna agsublikami kadakayo.
48 Ket nagtalinaed da Eliezer ken Ismael iti dayta a disso, kas imbilin ni Abraham.
49 Ket nangala ni Abraham iti kayo a daton a mapuoran ket inkabilna iti anakna a ni Isaac, ket innalana ti apuy ken kutsilio, ket agpada a napanda iti dayta a lugar.
50 Ket idi agdaliasatda kinuna ni Isaac iti amana, Adtoy, makitak ditoy ti apuy ken kayo, ket sadino ngarud ti ayan ti kordero a mapuoran a daton iti sanguanan ti Apo?
51 Simmungbat ni Abraham ken Isaac nga anakna, a kunkunana, Pinilinaka ti Apo nga anakko, nga agbalin a naan-anay a daton a mapuoran imbes a ti kordero.
52 Ket ni Isaac kinunana ken amana, Aramidekto amin nga imbaga kenka ti Apo buyogen ti rag-o ken naragsak a puso.
53 Kinuna manen ni Abraham ken ni Isaac nga anakna, Adda kadi pampanunot wenno pammagbaga maipapan iti daytoy, a saan nga umiso? ibagam kaniak anakko, dawatek kenka, O anakko saanmo nga ilemmeng dayta kaniak.
54 Ket ni Isaac simmungbat ken amana nga Abraham ket kinunana kencuana, O amak, kas sibibiag ti Apo ken kas iti sibibiag ti kararuam, awan ti aniaman iti pusok a mangisiasi kaniak iti kannawan wenno iti kannigid manipud iti sao nga imbagana kenka.
55 Awan ti saka wenno piskel a naggunay wenno nagkullayaw iti daytoy, wenno awan iti pusok ti aniaman a kapanunotan wenno dakes a balakad maipapan iti daytoy.
56 Ngem naragsak ken naragsak ti pusok iti daytoy a banag, ket kunak, Bendito ti Apo a nangpili kaniak iti daytoy nga aldaw nga agbalin a daton a mapuoran iti sanguananna.
57 Ket nagrag-o unay ni Abraham kadagiti sasao ni Isaac, ket nagtultuloyda ket immayda iti dayta a disso a sinao ti Apo.
58 Ket immasideg ni Abraham a mangbangon iti altar iti dayta a disso, ket agsangsangit ni Abraham, ket nangala ni Isaac kadagiti bato ken mortar agingga a nalpasda a bangonen ti altar.
59 Ket innala ni Abraham ti kayo ket inurnosna iti rabaw ti altar nga imbangonna.
60 Ket innalana ni Isaac nga anakna ket ginalutanna tapno ikabilna iti rabaw ti kayo nga adda iti rabaw ti altar, tapno papatayenna a kas daton a mapuoran iti sanguanan ti Apo.
61 Ket ni Isaac kinunana ken amana, Galutennak a sitatalged ket kalpasanna ikabilnak iti rabaw ti altar amangan no agsubliak ken aggunayak, ken maluk-atan manipud iti puersa ti kutsilio iti lasagko ket iti dayta rugitem ti daton a mapuoran; ket inaramid ni Abraham ti kasta.
62 Ket ni Isaac kinunana pay laeng ken amana, O amak, inton papatayennak ket puorannak a kas daton, alaem ti nabati iti dapok tapno iyegmo ken Sara nga inak, ket ibagam kenkuana, Daytoy ti nasam-it nga angot ni Isaac; ngem dimo ibaga kenkuana daytoy no agtugaw iti asideg ti bubon wenno iti aniaman a nangato a disso, amangan no ibellengna ti kararuana a sumurot kaniak ket matay.
63 Ket nangngeg ni Abraham dagiti sasao ni Isaac, ket inngatona ti timekna ket nagsangit idi imbaga ni Isaac dagitoy a sasao; ket nagdissuor dagiti lua ni Abraham ken ni Isaac nga anakna, ket nagsangit ni Isaac iti napait, ket kinunana iti amana, Agdardaraska, O amak, ket aramidem kaniak ti pagayatan ti Apo a Diostayo kas imbilinna kenka.
64 Ket nagrag-o dagiti puso da Abraham ken Isaac iti daytoy a banag nga imbilin ti Apo kadakuada; ngem nagsangit a napait ti mata bayat nga agrag-o ti puso.
65 Ket ni Abraham ingalutna ni Isaac nga anakna, ket inkabilna isuna iti rabaw ti altar iti rabaw ti kayo, ket inyunnat ni Isaac ti tengngedna iti altar iti sango ti amana, ket inyunnat ni Abraham ti imana tapno alaenna ti kutsilio a mangpapatay iti anakna a kas daton a mapuoran iti sanguanan ti Apo.

66 Iti dayta a tiempo immay dagiti anghel ti asi iti sanguanan ti Apo ket nagsaoda kenkuana maipapan ken Isaac, a kunkunada.
67 0 Apo, maysaka a manangngaasi ken mannakipagrikna nga Ari iti amin a pinarsuam idiay langit ken ditoy daga, ket suportaram ida amin; itedmo ngarud ti subbot ken pannubbot a kasukat ni adipenmo nga Isaac, ket kaasian ken kaasiam kada Abraham ken Isaac nga anakna, a mangtungtungpal iti daytoy nga aldaw kadagiti bilinmo.
68 Nakitam kadin, O Apo, no kasano a naigalut ni Isaac nga anak ni Abraham nga adipenmo a kas iti animal? ita ngarud, mapukawmo koma ti asimo kadakuada, O Apo.
69 Iti dayta a tiempo nagparang ti Apo ken Abraham, ket inayabanna, manipud langit, ket kinunana kenkuana, Dimo ipabaklay ti imam iti ubing, ken dimo aramiden ti aniaman kenkuana, ta ita ammok a pagbutngam ti Dios iti panangaramidmo iti daytoy nga aramid, ken iti saanmo a panangipaidam kaniak iti anakmo, ti bugbugtong nga anakmo.
70 Ket intangad ni Abraham dagiti matana ket nakitana, ket adtoy, maysa a kalakian a karnero ti natiliwan iti karuotan babaen kadagiti sarana; dayta ti kalakian a karnero a pinarsua ti Apo a Dios ditoy daga iti aldaw a panangaramidna iti daga ken langit.
71 Ta insagana ni Jehova daytoy a kalakian a karnero manipud iti dayta nga aldaw, tapno agbalin a daton a mapuoran imbes a ni Isaac.
72 Ket daytoy a kalakian a karnero umab-abante ken Abraham idi iniggaman ni Satanas ket inkalupkopna dagiti sarana iti karuotan, tapno saan nga umabante ken Abraham, tapno mapapatay ni Abraham ti anakna.
73 Ket ni Abraham, idi nakitana ti kalakian a karnero nga umab-abante kenkuana ken ni Satanas a manglapped kenkuana, innalana ket impan iti sanguanan ti altar, ket inukradna ti anakna a ni Isaac manipud iti paggalutna, ket inkabilna ti kalakian a karnero a kasukatna, ket ni Abraham pinatayna ti kalakian a karnero iti rabaw ti altar, ket insangpetna a kas daton iti lugar ni Isaac nga anakna.
74 Ket ni Abraham inwarisna ti sumagmamano a dara ti kalakian a karnero iti rabaw ti altar, ket impukkawna ket kinunana, Daytoy ket adda iti lugar ti anakko, ket maibilang koma daytoy ita nga aldaw kas dara ti anakko iti sangoanan ti Apo.
75 Ket amin nga inaramid ni Abraham iti daytoy a gundaway iti asideg ti altar, ipukkawna ken kunana, Adda daytoy iti siled ti anakko, ket maikonsiderar koma ita nga aldaw iti sangoanan ti Apo a kasukat ti anakko; ket inleppas ni Abraham ti intero a panagserbi iti asideg ti altar, ket naawat ti panagserbi iti sangoanan ti Apo, ket naibilang a kasla ni Isaac; ket binendisionan ti Apo ni Abraham ken dagiti kaputotanna iti dayta nga aldaw.
76 Ket napan ni Satanas ken Sara, ket nagparang kenkuana iti langa ti maysa a lakay a napakumbaba unay ken naemma, ket makiramraman pay laeng ni Abraham iti daton a mapuoran iti sanguanan ti Apo.
77 Ket kinunana kencuana, Dimo kadi ammo ti amin nga aramid nga inaramid ni Abraham iti bugbugtong nga anakmo ita nga aldaw? ta innalana ni Isaac ket nangbangon iti altar, ket pinapatayna, ket insang-atna a kas daton iti rabaw ti altar, ket nagsangit ken nagsangit ni Isaac iti sango ni amana, ngem saanna a kinita, ken saanna a naasian kenkuana.
78 Ket inulit ni Satanas dagitoy a balikas, ket pimmanaw kenkuana, ket nangngeg ni Sara amin dagiti balikas ni Satanas, ket impagarupna nga isu ket maysa a lakay manipud iti tengnga dagiti annak ti tao a nakikadua iti anakna, ket immay ket imbagana kenkuana dagitoy a banag.
79 Ket intan-ok ni Sara ti timekna ket nagsangit ken nagpukkaw iti napait gapu iti anakna; ket imbellengna ti bagina iti daga ket imbellengna ti tapok iti ulona, ket kinunana, O anakko, Isaac nga anakko, O no natayak ita nga aldaw imbes a kenka. Ket intuloyna ti nagsangit ket kinunana, Mapaladingitnak gapu kenka, O anakko, anakko nga Isaac, O ta natayak ita nga aldaw a kasukatmo.
80 Ket intuloy latta ti nagsangit, ket kinunana, Makapaladingit kaniak gapu kenka kalpasan ti panangpadakkel ken panangpadakkelko kenka; ita ti ragsakko nagbalinen a panagleddaang gapu kenka, siak nga agtarigagay kenka, ken nagsangit ken nagkararag iti Dios agingga nga impasngayka idi agtawen iti siam a pulo; ket ita nagserbica ita nga aldaw maipaay iti kutsilio ken apuy, tapno maidaton.
81 Ngem liwliwaek ti bagik kenka, anakko, iti panagbalinna a balikas ti Apo, ta intungpalmo ti bilin ti Diosmo; ta siasino ti makasalungasing iti sao ti Diostayo, nga kadagiti imana ti ayan ti kararua ti tunggal sibibiag a parsua?
82 Nalintegka, O Apo a Diosmi, ta naimbag ken nalinteg amin nga aramidmo; ta agrag-oak met iti saom nga imbilinmo, ket bayat nga agsangsangit a napait ti matak agrag-o ti pusok.
83 Ket impaidda ni Sara ti ulona iti barukong ti maysa kadagiti adipenna a babbai, ket nagbalin a kasla bato.
84 Kalpasanna timmakder ket nagsaludsod agingga a dimteng idiay Hebron, ket nagsaludsod kadagiti amin a nasabatna a magmagna iti dalan, ket awan ti makaibaga kenkuana no ania ti napasamak iti anakna.
85 Ket immay a kaduana dagiti adipenna a babbai ken lallaki nga adipenna idiay Kireat-arba, nga isu ti Hebron, ket dinamagna ti maipapan iti Anakna, ket nagtalinaed sadiay bayat nga imbaonna ti sumagmamano kadagiti adipenna a mangsapul no sadino ti napanan ni Abraham a kaduana ni Isaac; napanda sinapul isuna iti balay da Sem ken Eber, ket saanda a nasarakan, ket nagsapulda iti intero a daga ket awan isuna sadiay.
86 Ket adtoy, immay ni Satanas ken Sara iti sukog ti lakay, ket immay ket nagtakder iti sanguananna, ket kinunana kenkuana, Nagsaoak iti ulbod kenka, ta saan a pinatay ni Abraham ti anakna ket saan a natay; ket idi nangngegna ti sao naranggas unay ti rag-ona gapu iti anakna, isu a rimmuar ti kararuana babaen ti rag-o; natay ket naurnong kadagiti tattaona.
87 Ket idi nalpas ni Abraham ti panagserbina nagsubli a kaduana ni Isaac nga anakna kadagiti agtutubona, ket timmakderda ket naggigiddanda a napan idiay Beerseba, ket nagawidda.
88 Ket ni Abraham sinapulna ni Sara, ngem saan a nasarakan, ket nagsaludsod maipapan kenkuana, ket kinunada kenkuana, Napan agingga idiay Hebron tapno sapulennakayo a dua no sadino ti napananyo, ta kastoy ti naipakaammo kenkuana.

89 Ket napanda kenkuana da Abraham ken Isaac idiay Hebron, ket idi nakitada a natayen inngatoda ti timekda ket nagsangitda iti napait gapu kenkuana; ket nagrukob ni Isaac iti rupa ni inana ket nagsangit gapu kenkuana, ket kinunana, O inak, inak, kasano ti panangpanawmo kaniak, ken sadino ti napanmo? O anian, anian a pinanawannak!
90 Ket da Abraham ken Isaac nagsangitda unay ken amin nga adipenda nakipagsangitda cadacuada maigapu ken Sara, ket nagdung-awda gapu kencuana iti dakkel ken nadagsen a panagleddaang.

KAPITULO 24

1 Ket ti biag ni Sara sangagasut duapulo ket pito a tawen, ket natay ni Sara; ket timmakder ni Abraham manipud iti sanguanan ti ipapatayna tapno agsapul iti lugar a pagitabonan ni Sara nga asawana; ket napan ket nagsao kadagiti annac ni Het, dagiti agnanaed iti daga, a kunkunana.
2 Maysaak a ganggannaet ken ganggannaet a kaduayo iti dagayo; ikkannak iti sanikua a pagitaneman iti dagayo, tapno maitabonko dagiti natayko manipud iti sanguanak.
3 Ket kinuna dagiti annac ni Het ken ni Abraham, adtoy ti daga adda iti sanguanam, iti panagpili dagiti tanemmi itabonmo dagiti nataymo, ta awan ti asinoman a manglapped kenka a mangitabon kadagiti nataymo.
4 Ket kinuna ni Abraham kadakuada, No umanamongkayo iti daytoy inkayo ket agpakaasikayo ken Efron, nga anak ni Zocar, a dawatenyo nga itedna kaniak ti rukib ti Macpela, nga adda iti ungto ti talonna, ket gatangekto kenkuana iti aniaman a tarigagayanna.
5 Ket nagnaed ni Efron iti tengnga dagiti annac ni Het, ket napanda ket inayaban, ket immay isuna iti sango ni Abraham, ket ni Efron kinunana ken Abraham, Adtoy amin a kalikagumanmo nga aramiden ti adipenmo; ket kinuna ni Abraham, Saan, no di ket gatangekto ti kueba ken ti talon nga adda kenka a maipaay iti pateg, Tapno agbalin a sanikua a pagitaneman iti agnanayon.
6 Ket simmungbat ni Efron ket kinunana, Adtoy ti talon ken ti rukib iti sanguanam, itedmo ti aniaman a kayatmo; ket kinuna ni Abraham, Iti laeng naan-anay a gatad gatangekto daytoy manipud iti imam, ken kadagiti ima dagidiay sumrek iti ruangan ti siudadmo, ken manipud iti ima dagiti bin-im iti agnanayon.
7 Nangngeg daytoy ni Efron ken dagiti amin a kakabsatna, ket timbang ni Abraham ken Efron ti uppat a gasut a siklo a pirak kadagiti ima ni Efron ken kadagiti im-ima dagiti amin a kakabsatna; ket insurat ni Abraham daytoy a transaction, ket insuratna ken pinaneknekanna daytoy a kaduana ti uppat a saksi.
8 Ket dagitoy ti nagan dagiti saksi, Amigal nga anak ni Abishna a Heteo, Adikorom nga anak ni Asunac a Heveo, Abdon nga anak ni Aquiram a Gomerita, Bakdil nga anak ni Abudis a Sidonita.
9 Ket innala ni Abraham ti libro ti ginatangna, ket inkabilna kadagiti gamengna, ket dagitoy ti sasao nga insurat ni Abraham iti libro, nga isuda:
10 A ti rukib ken ti talon a ginatang ni Abraham ken ni Efron a Heteo, ken iti bin-ina, ken kadagidiay rummuar iti siudadna, ken manipud kadagiti bin-ida iti agnanayon, ket agbalinto a gatangen ni Abraham ken kadagiti bukelna ken kadagidiay rumrummuar manipud iti lomona, a mangtagikua iti lugar a pagitaneman iti agnanayon; ket nangikabil iti karatula ken pinaneknekanna a kaduana dagiti saksi.
11 Ket ti talon ken ti rukib nga adda iti dayta ken amin dayta a disso napatalged ken Abraham ken kadagiti bin-ina a simmaruno kenkuana, manipud kadagiti annac ni Het; adtoy iti sango ti Mamre idiay Hebron, nga adda iti daga ti Canaan.
12 Ket kalpasan daytoy intabon ni Abraham sadiay ti asawana a ni Sara, ket dayta a disso ken ti amin a beddengna nagbalin ken Abraham ken iti bin-ina a pannakatagikua iti lugar a pagitaneman.
13 Ket ni Abraham intabonna ni Sara buyogen ti kinaranggas kas napaliiw iti pannakaitabon dagiti ari, ket naitabon iti napino ken napintas unay a kawes.
14 Ket iti bennegna adda ni Sem, dagiti annakna a da Eber ken Abimelec, agraman da Anar, Ascol ken Mamre, ket amin dagiti natan-ok iti daga simmurotda iti bambanna.
15 Ket ti aldaw ni Sara sangagasut duapulo ket pito a tawen ket natay, ket ni Abraham nangaramid iti dakkel ken nadagsen a panagleddaang, ket inaramidna dagiti ritual ti panagleddaang iti las-ud ti pito nga aldaw.
16 Ket amin nga agnanaed iti daga liwliwada da Abraham ken Isaac nga anakna gapu ken Sara.
17 Ket idi limmabas dagiti aldaw ti panagleddaangda, pinapanaw ni Abraham ni Isaac nga anakna, ket napan iti balay da Sem ken Eber, tapno adalenna dagiti dalan ti Apo ken dagiti pannursurona, ket nagtalinaed sadiay ni Abraham iti tallo a tawen.
18 Iti dayta a tiempo timmakder ni Abraham a kaduana dagiti amin nga adipenna, ket napanda ket nagawidda idiay Beerseba, ket nagtalinaed ni Abraham ken amin nga adipenna idiay Beerseba.
19 Ket iti panagrikus ti tawen natay ni Abimelec nga ari dagiti Filisteo iti dayta a tawen; agtawen isuna iti sangagasut siam a pulo ket tallo idi ipapatayna; ket napan ni Abraham a kaduana dagiti tattaona iti daga dagiti Filisteo, ket liniwliwada ti intero a sangakabbalayan ken amin nga adipenna, ket kalpasanna nagsubli ket nagawid.
20 Ket kalpasan ti ipapatay ni Abimelec innalada dagiti tattao ti Gerar ni Benmalic nga anakna, ket agtawen laeng iti sangapulo ket dua, ket pinaiddada iti lugar ni amana.
21 Ket pinanagananda iti Abimelec iti nagan ni amana, ta kastoy ti ugalida nga aramiden idiay Gerar, ket ni Abimelec nagturay a kasukat ni Abimelec nga amana, ket nagtugaw iti tronona.
22 Ket natay met ni Lot nga anak ni Haran kadagidi nga aldaw, iti maikatallopulo ket siam a tawen ti panagbiag ni Isaac, ket amin nga aldaw a panagbiag ni Lot ket sangagasut uppat a pulo a tawen ket natay.
23 Ket dagitoy ti annak ni Lot, nga impasngay kenkuana dagiti annakna a babbai, ti nagan ti inauna ket Moab, ken ti nagan ti maikadua ket Benami.
24 Ket ti dua nga annak ni Lot napanda ket nangasawa iti bagbagida manipud iti daga ti Canaan, ket nangipasngayda iti annak kadakuada, ket dagiti annak ti Moab ket da Ed, Mayon, Tarso, ken Kanvil, uppat nga annak a lallaki, dagitoy ket amma kadagiti annak ti Moab agingga ita.

25 Ket amin dagiti pamilia dagiti annak ni Lot napanda nagnaed iti sadinoman a rumbeng a pagsilawanda, ta nabungada ken immaduda iti adu.
26 Ket napanda ket binangonda dagiti bagbagida a siudad iti daga a nagnaedanda, ket inawaganda ti nagan dagiti siudad a binangonda iti bukodda a nagnagan.
27 Ket ni Nahor nga anak ni Tare, a kabsat ni Abraham, natay kadagidi nga aldaw iti maika-uppat a pulo a tawen ti panagbiag ni Isaac, ket amin nga al-aldaw ni Nahor sangagasut pitopulo ket dua a tawen ket natay ket naitabon idiay Haran.
28 Ket idi nadamag ni Abraham a natayen ti kabsatna nagladingit unay, ket nagdung-aw iti adu nga aldaw gapu iti kabsatna.
29 Inayaban ni Abraham ni Eliezer nga adipenna, tapno ibilinna maipapan iti balayna, ket immay ket nagtakder iti sanguananna.
30 Ket ni Abraham kinunana kencuana, Adtoy lacayac, diac ammo ti aldaw ti ipapatayco; ta narang-ayak iti al-aldaw; ita ngarud tumakderka, rummuarka ket dika mangasawa iti anakko manipud iti daytoy a lugar ken manipud iti daytoy a daga, manipud kadagiti annak a babbai dagiti Canaanita a pagnanaedanmi.
31 Ngem mapanka iti dagak ken iti lugar a nakayanakanko, ket mangalaka manipud sadiay iti asawa para iti anakko, ken ti Apo a Dios ti Langit ken daga a nangala kaniak manipud iti balay ni amak ken nangipan kaniak iti daytoy a lugar, ket kinunana kaniak, Iti kaputotam itedko daytoy a daga kas tawid iti agnanayon, ibaonnanto ti anghelna iti sanguanam ket rumang-ay ti dalanmo, tapno makagun-odka iti asawa para kaniak anak manipud iti pamiliak ken manipud iti balay ni tatangko.
32 Ket ti adipen simmungbat iti apona nga Abraham ket kinunana, Adtoy mapanak iti lugar a nakaiyanakanmo ken iti balay ni amam, ket mangalaak iti asawa para iti anakmo manipud sadiay; ngem no saan a kayat ti babai ti sumurot kaniak iti daytoy a daga, isublik kadi ti anakmo iti daga a nakaiyanakanmo?
33 Ket ni Abraham kinunana kencuana, Agannadka a saanmo nga isubli ti anakko ditoy, ta ti Apo a nagnaak ibaonnanto ti anghelna iti sanguanam ket rumang-ayto iti dalanmo.
34 Inaramid ni Eliezer ti imbilin ni Abraham, ket insapata ni Eliezer ken Abraham nga apona iti daytoy a banag; ket timmakder ni Eliezer ket nangala iti sangapulo a kamelio kadagiti kamelio ti apona, ken sangapulo a lallaki manipud kadagiti adipen ti apona a kaduana, ket timmakderda ket napanda idiay Haran, ti siudad da Abraham ken Nahor, tapno mangala iti asawa ni Isaac nga anak ni Abraham; ket bayat ti ipapanawda, nangibaon ni Abraham iti balay da Sem ken Eber, ket inyegda manipud sadiay ti anakna a ni Isaac.
35 Nagawid ni Isaac iti balay ni amana idiay Beerseba, idinto nga immay ni Eliezer ken dagiti tattaona idiay Haran; ket nagsardengda iti siudad iti asideg ti pagsibugan, ket pinagparintumengna dagiti kameliona iti asideg ti danum ket nagtalinaedda sadiay.
36 Nagkararag ni Eliezer nga adipen ni Abraham ket kinunana, O Dios ni Abraham nga apok; ibaonnak idawdawatko kenka ti naimbag a kapartak ita nga aldaw ket ipakitam ti kinaimbag iti apok, a mangdutokka iti daytoy nga aldaw iti asawa para iti anak ni apok manipud iti pamiliana.
37 Ket dimngeg ti Apo iti timek ni Eliezer, maigapu iti adipenna a ni Abraham, ket nairana a nasabatna ti anak ni Betuel, nga anak ni Milca, asawa ni Nahor, kabsat ni Abraham, ket immay ni Eliezer iti balayna.
38 Ket insalaysay ni Eliezer kadakuada amin a pakaseknanna, ken adipen ni Abraham, ket nagrag-oda unay kenkuana.
39 Ket binendisionanda amin ti Apo a nangyeg iti daytoy a banag, ket intedda kenkuana ni Rebecca, nga anak ni Betuel, kas asawa ni Isaac.
40 Napintas unay ti langa ti agtutubo a babai, birhen, ken sangapulo ti tawen ni Rebecca kadagidi nga aldaw.
41 Ket nagpiesta da Betuel ken Laban ken dagiti annakna iti dayta a rabii, ket immay ni Eliezer ken dagiti tattaona ket nangan ken imminum ken nagrag-oda sadiay iti dayta a rabii.
42 Ket bimmangon ni Eliezer iti bigat, isu ken dagiti lallaki a kaduana, ket inayabanna ti intero a sangakabbalayan ni Betuel, a kunkunana, Panawannak tapno mapanak iti apok; ket timmakderda ket pinapanawda da Rebecca ken ni Debora nga anakna a babai, nga anak ni Uz, ket intedda kenkuana ti pirak ken balitok, lallaki nga adipen ken adipen a babbai, ket binendisionanda.
43 Ket pinapanawda ni Eliezer a kaduana dagiti tattaona; ket innalada dagiti adipen ni Rebecca, ket napan ket nagsubli iti apona iti daga ti Canaan.
44 Ket innala ni Isaac ni Rebecca ket nagbalin nga asawana, ket inserrekna iti tolda.
45 Uppat a pulo ti tawen ni Isaac idi inasawana ni Rebecca nga anak ni ulitegna a ni Betuel.

KAPITULO 25

1 Ket iti dayta a tiempo a nangasawa manen ni Abraham iti asawa iti kinalakayna, ket ti naganna ket Ketura, manipud iti daga ti Canaan.
2 Ket nangipasngay kenkuana da Zimran, Joksan, Medan, Midian, Isbak ken Suac, nga innem nga annak a lallaki. Ket dagiti annak ni Zimran isuda da Abihen, Molic ken Narim.
3 Ket ti annak ni Joksan isuda da Seba ken Dedan, ken ti annak ni Medan isu da Amida, Joab, Goqui, Eliseo ken Notac; ket ti annak ni Midian isuda da Efa, Efer, Canoc, Abida ken Eldaa.
4 Ket ti annak ni Isbak isuda da Makiro, Beyodua ken Tator.
5 Ket ti annak ni Suac isuda da Bildad, Mamdad, Munan ken Meban; amin dagitoy isuda dagiti pamilia dagiti annac ni Ketura a Canaanita a babai nga impasngayna ken Abraham a Hebreo.
6 Pinapanaw amin dagitoy ni Abraham, ket intedna ida kadagiti sagut, ket pimmanawda iti anakna a ni Isaac tapno agnaedda iti sadinoman a pakasarakanda iti lugar.
7 Ket amin dagitoy napanda iti bantay iti daya, ket binangonda ti bagbagida iti innem a siudad a nagnaedanda agingga ita.
8 Ngem dagiti annak da Seba ken Dedan, annak ni Joksan, agraman dagiti annakda, saanda a nakipagnaed kadagiti kakabsatda kadagiti siudadda, ket nagdaliasatda ken

nagkampoda kadagiti daga ken let-ang agingga ita nga aldaw.
9 Ket dagiti annak ni Midian, nga anak ni Abraham, napanda iti daya ti daga ti Cus, ket nakasarakda sadiay iti dakkel a ginget iti daya a pagilian, ket nagtalinaedda sadiay ket nangibangonda iti maysa a siudad, ket nagnaedda sadiay, nga isu ti daga ti Midian agingga ita nga aldaw.
10 Nagnaed ti Midian iti siudad a binangonna, isu ken ti lima nga annakna a lallaki ken amin a kukuana.
11 Ket dagitoy ti nagan dagiti annak ni Midian sigun iti nagnaganda kadagiti siudadda, Efa, Efer, Canoc, Abida ken Eldaa.
12 Ket ti annak ni Efa ket da Metac, Mesar, Avi ken Tzanua, ket ti annak ni Efer isuda da Efron, Zur, Alirun ken Medin, ken ti annak ni Canoc isu da Reuel, Rekem, Azi, Alyosub ken Alad.
13 Ket ti annak ni Abida isuda da Cur, Melud, Kerury, Molki; ket dagiti annak ni Eldaa isuda da Miker, ken Reba, ken Malchiya ken Gabol; dagitoy ti nagan dagiti Midianita a maibatay kadagiti pamiliada; ket kalpasanna nagsaknap dagiti pamilia ti Midian iti intero a daga ti Midian.
14 Ket dagitoy dagiti kaputotan ni Ismael nga anak nga Abraham, nga inyanak ni Agar, adipen ni Sara ken Abraham.
15 Ket ni Ismael nangasawa iti asawa manipud daga ti Egipto, ket ti naganna Riba, isu met laeng ti Meriba.
16 Ket ni Riba ket nangipasngay kada Ismael Nebayot, Kedar, Adbeel, Mibsam ken ti kabsatda a ni Bosmat.
17 Pinapanaw ni Ismael ti asawana a ni Riba, ket pimmanaw kenkuana ket nagsubli idiay Egipto iti balay ni amana, ket nagnaed sadiay, ta dakes unay idi iti imatang ni Ismael ken iti imatang ni amana nga Abraham.
18 Kalpasanna, nangasawa ni Ismael iti asawa manipud iti daga ti Canaan, ket ti naganna Malcut, ket impasngayna kenkuana ni Nisma, Duma, Masa, Cadad, Tema, Yetur, Naphis ken Kedma.
19 Dagitoy ti annak ni Ismael, ket dagitoy ti nagnaganda, a sangapulo ket dua a prinsipe sigun kadagiti nasionda; ket nagsaknap dagiti pamilia ni Ismael kalpasanna, ket innala ni Ismael dagiti annakna ken amin a sanikua a nagun-odna, agraman dagiti kararua ti sangakabbalayanna ken amin a kukuana, ket napanda nagnaed iti rumbeng a pakasarakanda iti lugar.
20 Ket napanda ket nagnaedda iti asideg ti let-ang ti Paran, ket ti pagnaedanda ket manipud Havila agingga iti Sur, nga adda iti sango ti Egipto bayat nga umas-asidegka nga agturong iti Asiria.
21 Ket ni Ismael ken dagiti annakna nagnaedda iti daga, ket naaddaanda iti annak, ket nagbungada ken immaduda iti nawadwad.
22 Ket dagitoy ti nagan dagiti annak ni Nebayot nga inauna nga anak ni Ismael; Mend, Ibaon, Mayon; ket dagiti annak ni Kedar isuda da Alyon, Kezem, Camad ken Eli.
23 Ket ti annak ni Adbeel isuda da Camad ken Jabin; ket dagiti annac a lallaki ni Mibsam isu da Abdias, Ebedmelec ken Yeus; dagitoy ti pamilia dagiti annak ni Riba nga asawa ni Ismael.
24 Ket ti annak ni Misma nga anak ni Ismael isu da Samua, Zacaryon ken Obed; ket dagiti annac a lallaki ni Duma isuda da Kezed, Eli, Macmad ken Amed.
25 Ket ti annak ni Masa isuda da Melon, Mula ken Ebidadon; ket dagiti annak ni Cadad isuda da Azur, Minzar ken Ebedmelec; ket dagiti annak ni Tema isuda da Seir, Sadon ken Yakol.
26 Ket dagiti annak ni Yetur isuda da Merith, Yais, Alyo, ken Pacot; ket dagiti annac a lallaki ni Naphis isuda da Ebed-Tamed, Abiasaf ken Mir; ket dagiti annak ni Kedma isuda da Calip, Tacti, ken Omir; dagitoy dagiti annac ni Malcut nga asawa ni Ismael a mayannurot iti pamiliada.
27 Amin dagitoy dagiti pamilia ni Ismael a maibatay kadagiti kaputotanda, ket nagnaedda kadagidiay a dagdaga a nangibangonanda iti bagbagida a siudad agingga ita nga aldaw.
28 Ket ni Rebecca nga anak ni Betuel, asawa ni Isaac nga anak ni Abraham, ket lupes kadagidi nga aldaw, awan ti annakna; ket nakipagnaed ni Isaac iti amana iti daga ti Canaan; ket nakikadua ti Apo ken Isaac; ket natay ni Arpaksad nga anak ni Sem nga anak ni Noe kadagidi nga aldaw, iti maika-uppat a pulo ket walo a tawen ti panagbiag ni Isaac, ket uppat a gasut tallopulo ket walo a tawen ti panagbiag ni Arpaksad, ket natay.

KAPITULO 26

1 Ket iti maikalimapulo ket siam a tawen ti biag ni Isaac nga anak ni Abraham, lupes pay laeng ni Rebecca nga asawana kadagidi nga aldaw.
2 Ket ni Rebecca kinunana ken Isaac, Pudno a nangngegko, apok, a ti inam a Sara ket lupes idi al-aldawna agingga nga inkararagan ni Apok nga Abraham, nga amam, ket nagsikog kenkuana.
3 Ita ngarud tumakderka, agkararagka met iti Dios ket denggennanto ti kararagmo ket laglagipennakami babaen kadagiti asina.
4 Simmungbat ni Isaac ken ni Rebecca nga asawana, a kunkunana, Inkararag ni Abraham kaniak iti Dios tapno paaduenna ti kaputotanna, ita ngarud daytoy a kinalupes masapul nga agtaud kadakami manipud kenka.
5 Ket ni Rebecca kinunana kencuana, Ngem bumangonca met ita ket agkararagca, tapno denggen ti Apo ti kararagmo ket ikkannak iti annak, ket impangag ni Isaac ti sasao ti asawana, ket timmakder ni Isaac ken ti asawana ket napanda iti daga ti Moria tapno agkararagda sadiay ken agsapulda iti Apo, ket idi nakadanonda iti dayta a lugar timmakder ni Isaac ket nagkararag iti Apo gapu iti asawana.
6 Ket kinuna ni Isaac, O Apo a Dios ti langit ken daga, a ti kinaimbag ken asina ti mangpunno iti daga, sika a nangala iti amak manipud iti balay ni amana ken manipud iti nakaiyanakanna, ken nangipan kenkuana iti daytoy a daga, ket kinunam kenkuana, Iti kaputotam itedko ti daga, ket inkarimon ken inaramidmo kenkuana, paaduekto kenkuana bukel a kas kadagiti bituen ti langit ken kas iti darat ti baybay, ita mapaneknekan koma dagiti balikasmo nga imbagam ken ni amak.
7 Ta sika ti Apo a Diosmi, dagiti matami addada kenka a mangted kadakami iti bin-i ti tao, kas iti inkarim kadakami, ta sika ti Apo a Diosmi ket naiturong dagiti matami kenka laeng.
8 Ket dinengngeg ti Apo ti kararag ni Isaac nga anak ni Abraham, ket nagpakaasi ti Apo kenkuana ket nagsikog ni Rebecca nga asawana.

9 Ket iti agarup pito a bulan kalpasan ti panaglalaban dagiti ubbing a sangsangkamaysa iti unegna, ket nasaem unay kenkuana ta nabannog gapu kadakuada, ket kinunana kadagiti amin a babbai nga adda idi iti daga, Napasamak kadi kadakayo a kas iti napasamak kaniak? ket kinunada kenkuana, Saan.
10 Ket kinunana kadakuada, Apay nga agmaymaysaak iti daytoy kadagiti amin a babbai nga adda idi ditoy daga? ket napan iti daga ti Morias tapno sapulenna ti Apo gapu iti daytoy; ket napan kada Sem ken Eber nga anakna tapno agsaludsod kadakuada iti daytoy a banag, ken tapno sapulenda ti Apo iti daytoy a banag maipapan kenkuana.
11 Ket kiniddawna met ken Abraham a sapulenna ken agsaludsod iti Apo maipapan iti amin a napasamak kenkuana.
12 Ket nagsaludsodda amin iti Apo maipanggep iti daytoy a banag, ket inyegda ti saona manipud iti Apo ket imbagada kenkuana, Dua nga annak ti adda iti aanakanmo, ket dua a nasion tumakderto manipud kadakuada; ket napigpigsanto ti maysa a nasion ngem ti sabali, ket ti dakdakkel agserbinto iti ub-ubing.
13 Ket idi nalpas dagiti aldawna a maipasngay, nagparintumeng, ket adtoy adda dagiti singin iti aanakanna, kas iti kinuna ti Apo kenkuana.
14 Ket ti immuna rimmuar a nalabaga ti intero a bagina a kas iti dutdot a kawes, ket amin dagiti tattao iti daga pinanagananna iti Esau, a kunkunada, Daytoy ket naan-anay manipud iti aanakan.
15 Ket kalpasan dayta immay ti kabsatna, ket ti imana iniggamanna ti mukod ni Esau, ngarud pinanagananda iti Jacob.
16 Ket ni Isaac nga anak ni Abraham ket agtawen iti innem a pulo idi impasngayna ida.
17 Ket dimmakkel dagiti lallaki agingga iti maikasangapulo ket lima a tawenda, ket immayda iti tengnga ti gimong dagiti tattao. Ni Esau ket maysa a managdisenio ken manangallilaw a tao, ken maysa nga eksperto a mangnganup iti talon, ken ni Jacob ket maysa a tao a perpekto ken masirib, nga agnanaed kadagiti tolda, a mangpakan kadagiti arban ken mangsursuro kadagiti bilin ti Apo ken dagiti bilin ti amana ken inana.
18 Ket ni Isaac ken dagiti annak ti sangakabbalayanna nakipagnaedda ken amana nga Abraham iti daga ti Canaan, kas imbilin ti Dios kadakuada.
19 Ket ni Ismael nga anak ni Abraham napan a kaduana dagiti annakna ken amin a kukuada, ket nagsublida sadiay iti daga ti Havila, ket nagnaedda sadiay.
20 Ket amin nga annak dagiti kamalala ni Abraham napanda nagnaed iti daga ti daya, ta pinapanaw ida ni Abraham manipud iti anakna, ket intedna ida kadagiti sagut, ket pimmanawda.
21 Inted ni Abraham ti amin nga adda kenkuana ken ni Isaac nga anakna, ket intedna met kenkuana ti amin a gamengna.
22 Ket imbilinna kenkuana a kinunana, Dimo kadi ammo ken maawatan a ti Apo ket Dios idiay langit ken ditoy daga, ket awanen ti sabali malaksid kenkuana?
23 Ket isu ti nangala kaniak manipud iti balay ni amak, ken manipud iti lugar a nakaiyanakanko, ket nangted kaniak kadagiti amin a ragsak ditoy daga; a nangispal kaniak manipud iti pammagbaga ti nadangkes, ta kenkuana ti nagtalekak.
24 Ket impannak iti daytoy a disso, ket inispalnak manipud Ur Casdim; ket kinunana kaniak, Kadagiti bukelmo itedkonto amin dagitoy a daga, ket tawidendanto ida inton tungpalenda dagiti bilinko, dagiti paglintegak ken dagiti pangngeddengko nga imbilinko kenka, ken ibilinko kadakuada.
25 Ita ngarud anakko, dumngegka iti timekko, ket tungpalem dagiti bilin ti Apo a Diosmo, nga imbilinko kenka, dika agsubli manipud iti nalinteg a dalan uray iti kannawan wenno iti kannigid, tapno nasayaat kenka ken dagiti annakmo kalpasan kenka iti agnanayon.
26 Ket laglagipenyo dagiti nakaskasdaaw nga aramid ti Apo, ken ti kinamanangngaasina nga impakitana kadakami, iti panangispalna kadakami manipud kadagiti ima dagiti kabusormi, ket pinagtumba ida ti Apo a Diosmi kadagiti imami; ket ita ngarud salimetmetam amin nga imbilinko kenka, ket saanmo nga umadayo kadagiti bilin ti Diosmo, ket awan ti pagserbiam malaksid kenkuana, tapno nasayaat kenka ken dagiti bukelmo kalpasan kenka.
27 Ket isuroka kadagiti annakmo ken dagiti bukelmo kadagiti bilin ti Apo ken dagiti bilinna, ket isuromo kadakuada ti nalinteg a dalan a rumbeng a papananda, tapno nasayaatto kadakuada iti agnanayon.
28 Ket ni Isaac simmungbat ken amana ket kinunana kencuana, Daydi imbilin ti Apoc nga aramidekto, ket diak sumina kadagiti bilin ti Apo a Diosko, tungpalekto amin nga imbilinna kaniak; ket binendisionan ni Abraham ti anakna a ni Isaac, ken kasta met dagiti annakna; ket insuro ni Abraham ken Jacob ti pannursuro ti Apo ken dagiti wagasna.
29 Ket iti dayta a tiempo a natay ni Abraham, iti maikasangapulo ket lima a tawen ti panagbiag da Jacob ken Esau, dagiti annak ni Isaac, ket amin nga al-aldaw ni Abraham ket sangagasut pitopulo ket lima a tawen, ket natay ket naummong kadagiti tattaona iti nasayaat a kinalakay, lakay ken napnek kadagiti aldaw, ket intabon da Isaac ken Ismael nga annakna.
30 Ket idi nadamag dagiti agnanaed iti Canaan a natayen ni Abraham, immayda amin a kaduada dagiti ari ken prinsipeda ken amin a tattaoda tapno itabonda ni Abraham.
31 Ket amin nga agnanaed iti daga ti Haran, ken amin a pamilia iti balay ni Abraham, ken amin dagiti prinsipe ken dadakkel, ken dagiti annak ni Abraham babaen kadagiti kamalala, immayda amin idi nadamagda ti ipapatay ni Abraham, ket sinublatda ti kinamanangngaasi ni Abraham, ket liniwliwada ni Isaac nga anakna, ket intabonda ni Abraham iti rukib a ginatangna ken Efron a Heteo ken dagiti annakna, maipaay iti sanikua maysa a lugar a pagitaneman.
32 Ket amin nga agnanaed iti Canaan, ken amin dagidiay nakaam-ammo ken Abraham, nagsangitda gapu ken Abraham iti intero a tawen, ket lallaki ken babbai nagdung-awda kenkuana.
33 Ket amin dagiti babassit nga ubbing, ken amin nga agnanaed iti daga nagsangitda gapu ken Abraham, ta naimbag ni Abraham kadakuada amin, ken gapu ta nalinteg a nakikadua iti Dios ken kadagiti tattao.
34 Ket awan ti timmakder a tao a nagbuteng iti Dios a kas ken ni Abraham, ta nagbuteng iti Diosna manipud

kinaubingna, ken nagserbi iti Apo, ken napan iti amin a dalanna bayat ti panagbiagna, manipud kinaubingna agingga iti aldaw ti ipapatayna.
35 Ket ni Jehova adda kencuana ket inispalna isuna manipud iti pammagbaga ni Nimrod ken dagiti tattaona, ket idi nakigubat kadagiti uppat nga ari ti Elam pinarmekna ida.
36 Ket inyegna amin dagiti annak ti daga iti panagserbi iti Dios, ket insurona ida kadagiti dalan ti Apo, ken pinagammona ida iti Apo.
37 Ket nangbukel iti maysa a kabakiran ket nangimula iti kaubasan iti dayta, ket kanayon nga insaganana iti toldana ti karne ken inumen kadagidiay lumasat iti daga, tapno mapnekda ti bagbagida iti balayna.
38 Ket ni Apo Dios inispalna ti entero a daga gapu ken Abraham.
39 Ket kalpasan ti ipapatay ni Abraham a ti Dios binendisionanna ti anakna a ni Isaac ken dagiti annakna, ket nakikadua ti Apo ken ni Isaac a kas iti kaaddana ken ni amana nga Abraham, ta ni Isaac tinungpalna amin dagiti bilin ti Apo a kas iti imbilin kenkuana ni Abraham nga amana; saan a nagturong iti kannawan wenno iti kannigid manipud iti makannawan a dana nga imbilin kenkuana ni amana.

KAPITULO 27

1 Ket ni Esau iti dayta a tiempo, kalpasan ti ipapatay ni Abraham, masansan a mapan iti talon tapno aganup.
2 Ket ni Nimrod nga ari ti Babel, isu met laeng ni Amrafel, masansan met a mapan a kaduana dagiti mannakabalin a tattaona tapno aganup iti tay-ak, ken makipagpagna kadagiti tattaona iti lamiis ti aldaw.
3 Ket ni Nimrod salimetmetanna ni Esau iti amin nga al-aldaw, ta nabukel ti imon iti puso ni Nimrod maibusor ken Esau iti amin nga al-aldaw.
4 Ket iti maysa nga aldaw napan ni Esau iti talon tapno aganup, ket nasarakan ni Nimrod a magmagna idiay let-ang a kaduana ti dua a tattaona.
5 Ket amin a mannakabalin a tattaona ken dagiti tattaona addada kenkuana idiay let-ang, ngem immadayoda kenkuana, ket pimmanawda kenkuana iti nagduduma a direksion tapno aganup, ket ni Esau naglemmeng para ken Nimrod, ket naglemmeng para kenkuana idiay let-ang.
6 Ket saan nga am-ammo ni Nimrod ken dagiti tattaona a kaduana, ket masansan a magmagna ni Nimrod ken dagiti tattaona iti talon iti nalamiis nga aldaw, ken tapno maammuanda no sadino ti agan-anup dagiti tattaona iti talon.
7 Ket dimteng ni Nimrod ken ti dua a tattaona a kaduana iti lugar a yanda, idi kellaat a nangrugi ni Esau manipud iti paglemlemmenganna, ket inruarna ti kampilanna, ket nagdardaras ket nagtaray a napan ken Nimrod ket pinutedna ti ulona.
8 Ket ni Esau nakiranget iti desperado kadagiti dua a lallaki a kadua ni Nimrod, ket idi immawagda kenkuana, ni Esau timmaliaw kadakuada ket kinabilna ida agingga a natay babaen ti kampilanna.
9 Ket amin dagiti mannakabalin a lallaki ni Nimrod, a nangpanaw kenkuana a mapan iti let-ang, nangngegda ti ikkis iti adayo, ket naammuanda ti timek dagidiay dua a lallaki, ket nagtarayda a mangammo iti makagapu iti dayta, idi nasarakanda ti arida ken dagiti dua a lallaki a kaduana a nakaidda a natay iti let-ang.
10 Ket idi nakita ni Esau dagiti mannakabalin a lallaki ni Nimrod nga umay iti adayo, nagtalaw, ket iti kasta nakalibas; ket innala ni Esau dagiti napapateg a pagan-anay ni Nimrod, nga impatawid ti ama ni Nimrod ken Nimrod, ken babaen iti dayta inabak ni Nimrod iti intero a daga, ket nagtaray ken inlemmengna dagitoy iti balayna.
11 Ket innala ni Esau dagita a kawes ket nagtaray a simrek iti siudad gapu kadagiti tattao ni Nimrod, ket immay iti balay ni amana a nabannog ken nabannog gapu iti pannakidangadang, ket sisasagana a matay iti ladingit idi immasideg iti kabsatna a ni Jacob ket nagtugaw iti sanguananna.
12 Ket kinunana ken ni Jacob a kabsatna, Adtoy matayak ita nga aldaw, ket apay ngarud a kayatko ti kalintegan nga inauna? Ket ni Jacob nagtignay a nainsiriban ken ni Esau iti daytoy a banag, ket inlako ni Esau ti kalinteganna nga inauna ken Jacob, gapu ta inyeg daytoy ti Apo.
13 Ket ti bingay ni Esau iti kueba ti talon ti Macpela, a ginatang ni Abraham kadagiti annac ni Het tapno tagikuaenna ti pagitaneman, inlako met ni Esau ken Jacob, ket ginatang ni Jacob amin dagitoy manipud ken Esau a kabsatna gapu iti pateg a naited.
14 Ket insurat ni Jacob ti pakabuklan daytoy iti maysa a libro, ket pinaneknekanna daytoy kadagiti saksi, ket sinelioanna, ket ti libro nagtalinaed iti ima ni Jacob.
15 Ket idi natay ni Nimrod nga anak ni Cus, intag-ay dagiti tattaona ket insangpetda isuna gapu iti panagsiddaaw, ket intabonda isuna iti siudadna, ket amin dagiti aldaw a panagbiag ni Nimrod ket dua gasut ket sangapulo ket lima a tawen ket natay.
16 Ket dagiti aldaw a panagturay ni Nimrod kadagiti tao iti daga ket sangagasut walopulo ket lima a tawen; ket natay ni Nimrod babaen ti kampilan ni Esau gapu iti bain ken panangumsi, ket ti bin-i ni Abraham ti nangpataud iti ipapatayna a kas iti nakitana iti tagtagainepna.
17 Ket iti ipapatay ni Nimrod nabingay ti pagarianna iti adu a pannakabingbingay, ket amin dagidiay a paset nga inturayan ni Nimrod ket naisubli kadagiti agsasaruno nga ari ti daga, a nangpasubli kadakuada kalpasan ti ipapatay ni Nimrod, ket amin dagiti tattao iti balay ni Nimrod nabayagen a naadipen kadagiti amin a dadduma nga ari ti daga.

KAPITULO 28

1 Ket kadagidi nga aldaw, kalpasan ti ipapatay ni Abraham, iti dayta a tawen nangyeg ti Apo iti nakaro a bisin iti daga, ket bayat ti panagraira ti bisin iti daga ti Canaan, timmakder ni Isaac a sumalog idiay Egipto gapu iti bisin, kas iti inaramid ni amana nga Abraham.
2 Nagparang ti Apo iti dayta a rabii ken Isaac ket kinunana kenkuana, Dika bumaba idiay Egipto no di ket tumakderka ket mapanka idiay Gerar, ken Abimelec nga ari dagiti Filisteo, ket agtalinaedka sadiay agingga nga agsardeng ti bisin.
3 Ket timmakder ni Isaac ket napan idiay Gerar, kas imbilin ti Apo, ket nagtalinaed sadiay iti intero a tawen.

4 Ket idi dimteng ni Isaac idiay Gerar, nakita dagiti tattao iti daga a napintas ti langa ni Rebecca nga asawana, ket dinamag dagiti tattao ti Gerar ken Isaac maipapan iti asawana, ket kinunana, Isu ket kabsatko a babai, ta nagbuteng a mangibaga nga isu ti asawana di la ket ta papatayen dagiti tattao iti daga gapu kenkuana.
5 Ket dagiti prinsipe ni Abimelec napanda ket indaydayawda ti babai iti ari, ngem saanna ida a simmungbat, ken saanna nga inasikaso dagiti sasaoda.
6 Ngem nangngegna nga ibagbagada nga indeklara ni Isaac a kabsatna, isu nga inlimed ti ari daytoy iti unegna.
7 Ket idi nabati ni Isaac iti tallo a bulan iti daga, timmaliaw ni Abimelec iti tawa, ket nakitana, ket adtoy ni Isaac makiay-ayam ken Rebecca nga asawana, ta ni Isaac nagnaed iti makinruar a balay a kukua ti ari, iti kasta ti balay ni Isaac adda iti sango ti balay ti ari.
8 Ket ti ari kinunana ken Isaac, Ania daytoy nga inaramidmo kadakami iti panangibagam iti asawam, Isu ket kabsatko a babai? anian a nalaka a maysa kadagiti naindaklan a lallaki dagiti tattao ti nakikaidda kenkuana, ket kayatmo idin nga inyeg kadakami ti basol.
9 Ket ni Isaac kinunana ken Abimelec, Gapu ta mabutengak amangan no matayak gapu iti asawak, gapuna kinunak, Isu ti kabsatko a babai.
10 Iti dayta a tiempo imbilin ni Abimelec kadagiti amin a prinsipena ken dadakkel a tattaona, ket innalada da Isaac ken Rebecca nga asawana ket indatagda ida iti sanguanan ti ari.
11 Ket imbilin ti ari nga ikawesda ida kadagiti pagan-anay ti prinsipe, ket pagsakayanda ida kadagiti kalsada ti siudad, ken iwaragawagda iti sanguananda iti intero a daga, a kunkunada, Daytoy ti lalaki ken daytoy ti asawana; siasinoman a mangsagid iti daytoy a lalaki wenno ti asawana, sigurado a matay. Ket nagsubli ni Isaac a kaduana ti asawana iti balay ti ari, ket nakikadua ti Apo ken ni Isaac ket nagtultuloy a nagdakkel ken awan ti kurangna.
12 Ket pinagsapul ti Apo ni Isaac iti pabor iti imatang ni Abimelec, ken iti imatang dagiti amin nga iturayanna, ket nagtignay a naimbag ni Abimelec ken ni Isaac, ta nalagip ni Abimelec ti sapata ken ti tulag nga adda iti nagbaetan ti amana ken Abraham.
13 Ket ni Abimelec kinunana ken Isaac, Adtoy ti entero a daga iti sanguanam; agnaedka iti sadinoman a kasla nasayaat iti imatangmo agingga nga agsublika iti dagam; ket inted ni Abimelec ni Isaac kadagiti talon ken kaubasan ken ti kasayaatan a paset ti daga ti Gerar, tapno agmula ken agapit ken mangan kadagiti bunga ti daga agingga a lumabas koma dagiti aldaw ti bisin.
14 Ket nagmula ni Isaac iti dayta a daga, ket immawat iti maminsangagasut iti isu met laeng a tawen, ket binendisionan ti Apo.
15 Dimmakkel ti lalaki, ket addaan kadagiti arban ken taraken ken adu a bunggoy dagiti adipen.
16 Ket idi limmabas dagiti aldaw ti bisin nagparang ti Apo ken ni Isaac ket kinunana kencuana, Bumangonka, rummuarka manipud iti daytoy a disso ket agsublika iti dagam, iti daga ti Canaan; ket timmakder ni Isaac ket nagsubli idiay Hebron nga adda iti daga ti Canaan, isu ken amin a kukuana a kas imbilin ti Apo kenkuana.
17 Ket kalpasan daytoy natay ni Selac nga anak idiay Arpacsad iti dayta a tawen, nga isu ti maikasangapulo ket walo a tawen ti panagbiag da Jacob ken Esau; ket uppat a gasut tallopulo ket tallo a tawen ti panagbiag ni Selac ket natay.
18 Iti dayta a tiempo imbaon ni Isaac ti ub-ubing nga anakna a ni Jacob iti balay da Sem ken Eber, ket naammuanna dagiti bilin ni Jehova, ket nagtalinaed ni Jacob iti balay da Sem ken Eber iti tallopulo ket dua a tawen, ket saan a napan ni Esau a kabsatna, ta saan a kayat ti mapan, ket nagtalinaed iti balay ni amana iti daga ti Canaan.
19 Kanayon nga agan-anup ni Esau iti kataltalonan tapno iyawidna ti magun-odna, kasta met ni Esau iti amin nga aldaw.
20 Ket ni Esau ket maysa a nainlasagan ken manangallilaw a tao, maysa a mangan-anup iti puso dagiti tattao ken mangabbong kadakuada, ken ni Esau maysa a maingel a tao iti talon, ket iti panaglabas ti panawen napan a kas iti gagangay nga aganup; ket immay agingga iti talon ti Seir, isu met laeng ti Edom.
21 Ket nagtalinaed isuna iti daga ti Seir nga agan-anup iti talon iti makatawen ken uppat a bulan.
22 Ket ni Esau nakitana idiay daga ti Seir ti anak a babai ti maysa a lalaki a taga-Canaan, ket ti naganna ket Jehudit, nga anak ni Beeri, nga anak ni Efer, manipud kadagiti pamilia ni Het nga anak ni Canaan.
23 Ket ni Esau innalana isuna a kas asawa, ket immay kencuana; uppat a pulo ti tawen ni Esau idi innalana, ket impan isuna idiay Hebron, ti daga a pagnaedan ni amana, ket nagnaed sadiay.
24 Ket napasamak kadagidi nga aldaw, iti maikasangagasut ket sangapulo a tawen ti biag ni Isaac, nga iti maikalimapulo a tawen ti biag ni Jacob, iti dayta a tawen natay ni Sem nga anak ni Noe; Innem a gasut ti tawen ni Sem idi natay.
25 Idi natay ni Sem nagsubli ni Jacob iti amana idiay Hebron nga adda iti daga ti Canaan.
26 Ket iti maikalimapulo ket innem a tawen ti panagbiag ni Jacob, immay dagiti tattao manipud Haran, ket naibaga ken Rebecca maipapan iti kabsatna a ni Laban nga anak ni Betuel.
27 Ta ti asawa ni Laban ket lupes kadagidi nga aldaw, ket awan ti annakna, ken kasta met dagiti amin nga adipenna a babbai awan ti inyanakna kenkuana.
28 Kalpasanna, linagip ti Apo ni Adinas nga asawa ni Laban, ket nagsikog ken nangipasngay iti singin nga annak a babbai, ket ni Laban inawaganna ti nagan dagiti annakna a babbai, ti nagan ti inauna a ni Lea, ken ti nagan ni Raquel ti ub-ubing.
29 Ket immay dagidiay a tattao ket imbagada dagitoy a banag ken ni Rebecca, ket nagrag-o unay ni Rebecca gapu ta sinarungkaran ti Apo ti kabsatna ken naaddaan iti annak.

KAPITULO 29

1 Ket ni Isaac nga anak ni Abraham lumakay ken lumakay, ket nadagsen dagiti matana bayat ti panaglakayna; nasipngetda ken dida makakita.
2 Iti dayta a tiempo inayaban ni Isaac ni Esau nga anakna, a kunkunana, Alaem, pangngaasim kenka, ti igammo, ti bangam ken panam, tumakderka ket rummuarka iti talon ket mangala kaniak iti karne ti uleg, ket mangaramidka

kaniak iti nasam-it a karne ket iyegko kaniak, tapno manganak tapno bendisionanka sakbay ti ipapatayko, kas ita nagbalinak a lakay ken ubanan.
3 Ket inaramid ni Esau ti casta; ket innalana ti igamna ket napan iti talon tapno aganup iti karne ti uleg, kas iti gagangay, tapno iyegna iti amana kas imbilinna kenkuana, tapno bendisionanna.
4 Ket nangngeg ni Rebecca amin a sasao nga insao ni Isaac ken Esau, ket nagdardaras ket inayabanna ni Jacob nga anakna, a kunkunana, Kastoy ti insao ni amam ken ni kabsatmo a ni Esau, ket kastoy ti nangngegko, ita ngarud agdardaraska ket aramidem ti ibagak kenka.
5 Bumangonka ket mapanka, pangngaasim, iti arban ket iyegnak kaniak ti dua a nasayaat nga urbon a kalding, ket alaek ti nasam-it a karne para ken amam, ket iyegmo ti nasam-it a karne a kanenna sakbay nga umay ti kabsatmo manipud iti panangkamat, tapno bendisionannaka ni amam.
6 Ket nagdardaras ni Jacob ket inaramidna ti imbilin ni inana, ket inaramidna ti nasam-it a karne ket inyegna iti sanguanan ni amana sakbay a dimteng ni Esau manipud iti panangkamatna.
7 Kinuna ni Isaac ken Jacob, Siasinoka, anakko? Ket kinunana, Siak ti inauna nga anakmo a ni Esau, inaramidko ti imbilinmo kaniak, ita ngarud tumakderka, pangngaasim, ket manganka iti panaganupko, tapno bendisionannak ti kararuam a kas iti panagsaomo kaniak.
8 Ket timmakder ni Isaac ket nangan ken imminum, ket naliwliwa ti pusona, ket binendisionanna ni Jacob ket pimmanaw ni Jacob iti amana; ket apaman a binendisionan ni Isaac ni Jacob ken immadayo kenkuana, adtoy immay ni Esau manipud iti panaganupna manipud iti talon, ket nangaramid met iti nasam-it a karne ket inyegna ken amana tapno kanenna ken bendisionanna.
9 Ket ni Isaac kinunana ken Esau, Ket siasino ti nangala iti karne ti uleg ket nangiyeg kaniak sakbay nga immayka ken siasino ti binendisionak? Ket ammo ni Esau nga inaramid daytoy a kabsatna a ni Jacob, ket simged ti pungtot ni Esau maibusor iti kabsatna a Jacob gapu ta inaramidna ti kastoy kenkuana.
10 Ket kinuna ni Esau, Saan kadi nga umiso ti pannakaawagna iti Jacob? ta namindua a sinukatannak, inikkatna ti kalintegak kas inauna ket ita inikkatna ti bendisionko; ket nagsangit unay ni Esau; ket idi nangngeg ni Isaac ti timek ni Esau nga anakna nga agsangsangit, kinuna ni Isaac ken Esau, Ania ti maaramidak, anakko, immay ti kabsatmo a sisisirib ket innalana ti bendisionmo; ket ni Esau ginurana ni Jacob a kabsatna gapu iti bendision nga inted kenkuana ni amana, ket narungsot unay ti pungtotna maibusor kenkuana.
11 Ket ni Jacob nagbuteng unay iti kabsatna a ni Esau, ket timmakder ket nagtalaw iti balay ni Eber nga anak ni Sem, ket naglemmeng sadiay gapu iti kabsatna, ket ni Jacob innem a pulo ket tallo ti tawenna idi rimmuar manipud iti daga ti Canaan manipud Hebron, ket ni Jacob naglemmeng iti balay ni Eber iti sangapulo ket uppat a tawen gapu ken ni Esau a kabsatna, ket sadiay intultuloyna nga adalen ti kabsatna dagiti wagas ti Apo ken dagiti bilinna.
12 Ket idi nakita ni Esau a nagtalaw ni Jacob ken nakalibas kenkuana, ken nasikap a nagun-od ni Jacob ti bendision, idin ni Esau nagladingit unay, ket nariribuk met iti amana ken inana; ket timmakder met ket innalana ti asawana ket pimmanaw manipud iti amana ken inana iti daga ti Seir, ket nagnaed isuna sadiay; ket ni Esau nakitana sadiay ti maysa a babai manipud iti tengnga dagiti annak a babbai ni Het a ti naganna ket Bosmat, nga anak ni Elon a Heteo, ket isu innalana kas asawa a mainayon iti immuna nga asawana, ket ni Esau pinanagananna iti Ada, a kunkunana a ti bendision ket iti dayta a panawen limmasat manipud kenkuana.
13 Nagnaed ni Esau iti daga ti Seir iti innem a bulan a dina nakita ti amana ken inana, ket kalpasanna innala ni Esau dagiti assawana ket timmakder ket nagsubli iti daga ti Canaan, ket inkabil ni Esau ti dua nga assawana iti balay ni amana idiay Hebron.
14 Ket dagiti assawa ni Esau rinukerda ken pinagpungtotda da Isaac ken Rebecca babaen kadagiti aramidda, ta saanda a nagna kadagiti dalan ti Apo, no di ket nagserbida kadagiti didios ti amada a kayo ken bato a kas iti insuro ni amada kadakuada, ket nadangkesda ngem ni amada.
15 Ket napanda sigun iti dakes a tarigagay ti pusoda, ket nagidaton ken nangpuorda iti insenso kadagiti Baalim, ket nabannog da Isaac ken Rebecca kadakuada.
16 Kinuna ni Rebecca, Nabannogak iti biagko gapu kadagiti annak a babbai ni Het; no mangasawa ni Jacob iti asawa kadagiti annak a babbai ni Het, a kas kadagitoy a kaputotan dagiti annak a babbai ti daga, ania ngarud ti pagimbagan ti biag kaniak?
17 Kadagidi nga aldaw nagsikog ni Ada nga asawa ni Esau ket nangipasngay kenkuana iti maysa nga anak a lalaki, ket ni Esau pinanagananna ti anak a nayanak kenkuana nga Elifaz, ket innem a pulo ket lima ti tawen ni Esau idi impasngayna.
18 Ket natay ni Ismael nga anak ni Abraham kadagidi nga aldaw, iti maikanem a pulo ket uppat a tawen ti panagbiag ni Jacob, ket amin dagiti aldaw a panagbiag ni Ismael ket sangagasut tallopulo ket pito a tawen ket natay.
19 Ket idi nangngeg ni Isaac a natayen ni Ismael nagdung-aw isuna, ket ni Isaac nagdung-aw kenkuana iti adu nga aldaw.
20 Ket iti ngudo ti sangapulo ket uppat a tawen a panagnaed ni Jacob iti balay ni Eber, tinarigagayan ni Jacob a makita ti amana ken inana, ket immay ni Jacob iti balay ti amana ken inana idiay Hebron, ket kadagidi nga aldaw nalipatan ni Esau ti inaramid ni Jacob kenkuana iti panangala kenkuana iti bendision kadagidi nga aldaw.
21 Ket idi nakita ni Esau ni Jacob nga umas-asideg iti amana ken inana nalagipna ti inaramid ni Jacob kenkuana, ket nakapungtot unay kenkuana ket inkagumaanna a patayen.
22 Ket ni Isaac nga anak ni Abraham lakay ken nataenganen, ket kinuna ni Esau, Ita umas-asidegen ti tiempo ni amak a masapul a matay, ket inton matay, patayekto ni Jacob a kabsatko.
23 Ket naibaga daytoy ken ni Rebecca, ket nagdardaras ket imbaonna ket inayabanna ni Jacob nga anakna, ket kinunana kenkuana, Tumakderka, mapanka agtalaw idiay Haran ken ni Laban a kabsatko, ket agtalinaedka sadiay iti sumagmamano a tiempo, agingga a maikkat ti pungtot ti kabsatmo kenka ket kalpasanna agsublikanto.
24 Ket ni Isaac inayabanna ni Jacob ket kinunana kencuana, Dica mangala iti asawa manipud cadagiti annac a babbai ti Canaan, ta castoy ti imbilin ni amatayo nga Abraham a

maibatay iti sao ti Apo nga imbilinna kencuana, a kunkunana, Iti kaputotmo itedkonto daytoy a daga; no tungpalen dagiti annakmo ti tulagko nga inaramidko kenka, aramidekto met kadagiti annakmo ti imbagak kenka ket diakto baybay-an ida.
25 Ita ngarud anakko dumngeg iti timekko, iti amin nga ibilinko kenka, ket liklikam ti mangasawa iti asawa manipud kadagiti annak a babbai ti Canaan; bumangonka, mapanka idiay Haran iti balay ni Betuel nga ama ni inam, ket mangalaka iti asawa manipud sadiay manipud kadagiti annak a babbai ni Laban a kabsat ni inam.
26 Ngarud, agannadka amangan no malipatam ti Apo a Diosmo ken amin a dalanna iti daga a papanam, ket makitimpuyogka kadagiti tao ti daga ket surotem ti kinaubbaw ket baybay-am ti Apo a Diosmo.
27 Ngem inton dumtengka iti daga agserbika sadiay iti Apo, dika agsubli iti kannawan wenno iti kannigid manipud iti dalan nga imbilinko kenka ken nasursurom.
28 Ket ikkannaka koma ti Mannakabalin-amin a Dios parabur iti imatang dagiti tao iti daga, tapno makaasawaka sadiay iti asawa a maibatay iti pinilim; maysa a naimbag ken nalinteg kadagiti dalan ti Apo.
29 Ket sapay koma ta ited ti Dios kenka ken iti bukelmo ti bendision ni amam nga Abraham, ket pagbalinennaka nga agbunga ken mangpaadu kenka, ket agbalinka koma a bunggoy dagiti tao iti daga a papanam, ket sapay koma ta isublinaka ti Dios iti daytoy a daga, ti daga a pagnaedan ni amam, nga addaan kadagiti annak ken buyogen ti dakkel a kinabaknang, buyogen ti rag-o ken buyogen ti ragsak.
30 Ket nalpas ni Isaac a binilin ken ni Jacob ken binendisionanna, ket inikkanna iti adu a sagut, agraman ti pirak ken balitok, ket pinapanawna; ket dimngeg ni Jacob iti amana ken inana; inagkanna ida ket timmakder ket napan idiay Padan-aram; ket pitopulo ket pito ti tawen ni Jacob idi rimmuar manipud iti daga ti Canaan manipud Beerseba.
31 Ket idi napan ni Jacob a mapan idiay Haran, inayaban ni Esau ti anakna a ni Elifaz, ket sililimed a nagsao kenkuana, a kunkunana, Ita, agdardaraska, alaem ti kampilanmo iti imam ket kamatem ni Jacob ket lumabaska iti dalan, ket aglemlemmengka kenkuana, ket patayem babaen ti kampilanmo iti maysa kadagiti bantay, ket alaem amin a kukuana ket agsublika.
32 Ket ni Elifaz nga anak ni Esau ket maysa nga aktibo a tao ken nalaing iti pana a kas iti insuro kenkuana ni amana, ken isu ket maysa a nalatak a mangnganup iti talon ken maysa a maingel a tao.
33 Inaramid ni Elifaz ti imbilin ni amana, ket sangapulo ket tallo ti tawen ni Elifaz iti dayta a tiempo, ket timmakder ni Elifaz ket napan ket inkuyogna ti sangapulo a kakabsat ni inana ket kinamatna ni Jacob.
34 Ket sinurotna a naimbag ni Jacob, ket naglemmeng para kenkuana iti beddeng ti daga ti Canaan a kasungani ti siudad ti Siquem.
35 Nakita ni Jacob ni Elifaz ken dagiti tattaona a mangkamkamat kenkuana, ket nagtakder ni Jacob iti lugar a papananna, tapno maammuanna no ania daytoy, ta dina ammo ti banag; ket inguyod ni Elifaz ti kampilanna ket intuloyna nga immabante, isu ken dagiti tattaona, nga agturong ken Jacob; ket kinuna ni Jacob kadakuada, Ania ti pakainaigan kadakayo nga immaykayo ditoy, ken ania ti kaipapanan ti panangkamatyo babaen kadagiti kampilanyo.
36 Ket ni Elifaz immasideg ken Jacob ket simmungbat ket kinunana kencuana, Kastoy ti imbilin ni amak, ket ita ngarud diakto sumiasi kadagiti bilin nga inted kaniak ni amak; ket idi nakita ni Jacob a nakisarita ni Esau ken ni Elifaz tapno mangusar iti puersa, immasideg ni Jacob ket nagpakaasi ken Elifaz ken kadagiti tattaona, a kunkunana kenkuana.
37 Kitaenyo amin nga adda kaniak ken inted kaniak ti amak ken inak, a mangala kenka ken pumanaw manipud kaniak, ket didak patayen, ket maibilang koma daytoy a banag kenka a kinalinteg.
38 Ket ti Apo pinakasarak ni Jacob iti pabor iti imatang ni Elifaz nga anak ni Esau, ken dagiti tattaona, ket impangagda ti timek ni Jacob, ket saanda a pinatay, ket ni Elifaz ken dagiti tattaona innalada amin a sanikua ni Jacob agraman ti pirak ken balitok nga inyegna manipud Beerseba; awan ti imbatida kenkuana.
39 Ket ni Elifaz ken dagiti tattaona pimmanawda kenkuana ket nagsublida ken Esau idiay Beerseba, ket imbagada kenkuana ti amin a napasamak kadakuada ken Jacob, ket intedda kenkuana ti amin nga innalada ken Jacob.
40 Nagpungtot ni Esau ken ni Elifaz nga anakna ken kadagiti tattaona a kaduana, agsipud ta saanda a pinatay ni Jacob.
41 Ket simmungbatda ket kinunada ken Esau, Gapu ta nagpakaasi ni Jacob kadakami iti daytoy a banag a ditay papatayen isuna, napalalo ti asimi kenkuana, ket innalami amin a kukuana ket inyegmi kenka; ket innala ni Esau amin a pirak ken balitok nga innala ni Elifaz ken Jacob ket inkabilna ida iti balayna.
42 Iti dayta a tiempo idi nakita ni Esau a binendisionan ni Isaac ni Jacob, ket binilinna kenkuana, a kunkunana, Dika mangasawa iti asawa manipud kadagiti annak a babbai ti Canaan, ken dakes dagiti annak a babbai ti Canaan iti imatang da Isaac ken Rebecca.
43 Kalpasanna, napan iti balay ni Ismael nga ulitegna, ket malaksid kadagiti in-inauna nga assawana, innalana ni Maclat nga anak ni Ismael a kabsat ni Nebayot kas asawa.

KAPITULO 30

1 Ket ni Jacob rimmuar nga intuloyna ti dalanna nga agturong idiay Haran, ket dimteng agingga iti bantay Moria, ket nagdagus sadiay iti intero a rabii iti asideg ti siudad ti Luz; ket nagparang ti Apo sadiay ken Jacob iti dayta a rabii, ket kinunana kenkuana, Siak ti Apo a Dios ni Abraham ken ti Dios ni Isaac nga amam; ti daga a nakaiddaam itedko kenka ken kadagiti bukelmo.
2 Ket adtoy addaak kenka ket salimetmetanka iti sadinoman a papanam, ket paaduekto dagiti bukelmo a kas kadagiti bituen ti Langit, ket pagtinnagko amin dagiti kabusormo iti sanguanam; ket inton makigubatda kenka saandanto nga agballigi kenka, ket isublikanto iti daytoy a daga buyogen ti rag-o, buyogen dagiti annak, ken buyogen ti dakkel a kinabaknang.
3 Ket nariing ni Jacob manipud iti turogna ket nagrag-o unay iti parmata a nakitana; ket pinanagananna dayta a lugar iti Bethel.

4 Ket timmakder ni Jacob manipud iti dayta a lugar a napalalo ti ragsakna, ket idi magna nariknana ti kinalag-an dagiti sakana gapu iti rag-o, ket napan manipud sadiay iti daga dagiti annak ti Daya, ket nagsubli idiay Haran ket insaadna iti asideg ti bubon ti pastor.
5 Ket nakasarak sadiay iti sumagmamano a lallaki; naggapu idiay Haran tapno ipakan dagiti arbanda, ket nagsaludsod ni Jacob kadakuada, ket kinunada, Taga-Harankami.
6 Kinunana kadakuada, Am-ammoyo kadi ni Laban nga anak ni Nahor? ket kinunada, Am-ammomi isuna, ket adtoy umay ti anakna a ni Raquel tapno ipakanna ti arban ni amana.
7 Bayat a makisarsarita pay laeng kadakuada, immay ni Raquel nga anak ni Laban tapno ipakanna dagiti karnero ni amana, ta isu ket maysa a pastor.
8 Ket idi nakita ni Jacob ni Raquel nga anak ni Laban a kabsat ni inana, timmaray ket inagkanna, ket inngatona ti timekna ket nagsangit.
9 Ket imbaga ni Jacob ken ni Raquel nga isu ket anak ni Rebecca a kabsat ni amana, ket nagtaray ni Raquel ket imbagana ken amana, ket intultuloy ni Jacob ti nagsangit gapu ta awan ti iyegna iti balay ni Laban.
10 Ket idi nangngeg ni Laban nga immay ni Jacob nga anak ti kabsatna a babai, nagtaray ket inagkan ken inarakup ken inserrekna iti balay ket inikkanna iti tinapay, ket nangan.
11 Insalaysay ni Jacob ken Laban ti inaramid kenkuana ni Esau a kabsatna, ken ti inaramid kenkuana ni Elifaz nga anakna iti dalan.
12 Nagnaed ni Jacob iti balay ni Laban iti maysa a bulan, ket nangan ken imminum ni Jacob iti balay ni Laban, ket kalpasanna kinuna ni Laban ken Jacob, Ibagam kaniak no ania ti tangdanmo, ta kasano a makapagserbika kaniak nga awan serserbina?
13 Ket awan ti annak ni Laban no di laeng dagiti annak a babbai, ken dagiti dadduma nga assawa ken adipenna a babbai ket lupes pay laeng kadagidi nga aldaw; ket dagitoy ti nagan dagiti annak a babbai ni Laban nga inyanak kenkuana ni Adina nga asawana; ti nagan ti inauna ket Lea ken ti nagan ti ub-ubing ket Raquel; ket nadungngo ti panagkita ni Lea, ngem napintas ken naparabur ni Raquel, ket inayat ni Jacob.
14 Ket ni Jacob kinunana ken Laban, Agserbiak kenca iti pito a tawen para ken ni Raquel nga ub-ubing nga anakmo a babai; ket immanamong ni Laban iti daytoy ket nagserbi ni Jacob ken ni Laban iti pito a tawen para iti balasangna a ni Raquel.
15 Ket iti maikadua a tawen a panagnaed ni Jacob idiay Haran, nga isu ti maikapitopulo ket siam a tawen ti panagbiag ni Jacob, iti dayta a tawen natay ni Eber nga anak ni Sem, uppat a gasut innem a pulo ket uppat ti tawenna idi ipapatayna.
16 Ket idi nangngeg ni Jacob a natayen ni Eber nagladingit unay, ket nagdung-aw ken nagdung-aw kenkuana iti adu nga aldaw.
17 Ket iti maikatlo a tawen a panagnaed ni Jacob idiay Haran, ni Bosmat nga anak ni Ismael nga asawa ni Esau, nangipasngay kenkuana iti maysa nga anak a lalaki, ket ni Esau pinanagananna iti Reuel.
18 Ket iti maikapat a tawen ti panagnaed ni Jacob iti balay ni Laban, sinarungkaran ti Apo ni Laban ket linagipna isuna gapu ken Jacob, ket nayanak kenkuana dagiti annak a lallaki, ket ti inauna nga anakna ket ni Beor, ti maikadua ket ni Alib, ken ti maikatlo ket ni Coras.
19 Ket inted ti Apo ken Laban ti kinabaknang ken dayaw, annak a lallaki ken babbai, ket immadu ti lalaki gapu ken Jacob.
20 Ket ni Jacob kadagidi nga aldaw nagserbi ken Laban iti amin a kita ti trabaho, iti balay ken iti talon, ket ti bendision ti Apo adda iti amin a kukua ni Laban iti balay ken iti talon.
21 Ket iti maikalima a tawen natay ni Jehudit, nga anak ni Beeri, asawa ni Esau, idiay daga ti Canaan, ket awan ti annakna a lallaki no di laeng annak a babbai.
22 Ket dagitoy ti nagan dagiti annakna a babbai nga inyanakna ken Esau, ti nagan ti inauna ket Marzit, ken ti nagan ti inaudi ket Puit.
23 Ket idi natay ni Jehudit, timmakder ni Esau ket napan idiay Seir tapno aganup iti talon, kas iti gagangay, ket nagnaed ni Esau iti daga ti Seir iti nabayag.
24 Ket iti maikanem a tawen ni Esau nangasawa iti asawa, malaksid pay kadagiti dadduma nga assawana, ni Alibama, nga anak ni Zebeon a Heveo, ket ni Esau impan isuna iti daga ti Canaan.
25 Nagsikog ni Alibama ket nangipasngay ken Esau iti tallo nga annak a lallaki, da Yeus, Yaalan, ken Kora.
26 Ket kadagidi nga aldaw, iti daga ti Canaan, adda riri iti nagbaetan dagiti agpaspastor ni Esau ken dagiti agpaspastor kadagiti agnanaed iti daga ti Canaan, ta adu unay dagiti baka ken sanikua ni Esau tapno makapagtalinaed iti daga ti Canaan, iti balay ni amana, ket saan a kabaelan ti daga ti Canaan gapu kadagiti tarakenna.
27 Ket idi nakita ni Esau nga immadu ti panagsusupiatna kadagiti agnanaed iti daga ti Canaan, timmakder ket innalana dagiti assawana ken dagiti annakna a lallaki ken dagiti annakna a babbai, ken amin a kukuana, ken dagiti baka a kukuana, ken amin a sanikua a nagun-odna iti daga ti Canaan, ket pimmanaw manipud kadagiti agnanaed iti daga nga agturong iti daga ti Seir, ken ni Esau ken amin a kukuana nagnaed isuna iti daga ti Seir.
28 Ngem sagpaminsan a mapan kitaen ni Esau ti amana ken inana idiay daga ti Canaan, ket nakiasawa ni Esau kadagiti Horeo, ket intedna dagiti annakna a babbai kadagiti annak ni Seir, ti Horeo.
29 Ket intedna ti inauna nga anakna a ni Marzit ken ni Ana, nga anak ni Zebeon, a kabsat ni asawana, ket ni Puit intedna ken Azar, nga anak ni Bilhan a Horeo; ket nagnaed ni Esau iti bantay, isu ken dagiti annakna, ket nabungada ken immaduda.

KAPITULO 31

1 Ket iti maikapito a tawen, nalpas ti panagserbi ni Jacob iti panagserbina ken Laban, ket kinuna ni Jacob ken ni Laban, Itedmo kaniak ti asawak, ta natungpalen dagiti aldaw ti panagserbik; ket inaramid ni Laban ti kasta, ket inummong da Laban ken Jacob dagiti amin a tao iti dayta a disso ket nangaramidda iti padaya.

2 Ket iti malem immay ni Laban iti balay, ket kalpasanna immay sadiay ni Jacob a kaduana dagiti tattao iti piesta, ket inddep ni Laban ti amin a silaw nga adda sadiay iti balay.
3 Kinuna ni Jacob ken ni Laban, Apay nga ar-aramidem daytoy kadakami? ket insungbat ni Laban, Kasta ti kaugalianmi nga agtignay iti daytoy a daga.
4 Ket kalpasanna innala ni Laban ti balasangna a ni Lea, ket inyegna ken Jacob, ket immay kenkuana ket saan nga ammo ni Jacob nga isu ni Lea.
5 Ket ni Laban intedna ti balasangna a ni Lea a babai a babai a ni Zilpa kas adipen a babai.
6 Ket ammo dagiti amin a tattao iti piesta ti inaramid ni Laban ken Jacob, ngem saanda nga imbaga dayta ken Jacob.
7 Ket amin dagiti kaarruba immayda iti dayta a rabii iti balay ni Jacob, ket nangan ken imminumda ken nagrag-oda, ken nagtokar iti sango ni Lea kadagiti timbre, ken kadagiti sala, ket simmungbatda iti sango ni Jacob, Helea, Helea.
8 Ket nangngeg ni Jacob dagiti balikasda ngem dina naawatan ti kaipapananda, ngem impagarupna a mabalin a kasta ti ugalida iti daytoy a daga.
9 Ket insao dagiti kaarruba dagitoy a sasao iti sanguanan ni Jacob bayat ti rabii, ket naiddep amin dagiti silaw iti balay ni Laban iti dayta a rabii.
10 Ket iti bigat, idi nagparang ti lawag ti aldaw, timmaliaw ni Jacob iti asawana ket nakitana, ket adtoy ni Lea a nakaidda iti barukongna, ket kinuna ni Jacob, Adtoy ita ammokon no ania ti kinuna dagiti kaarruba idi rabii, Helea, kinunada, ket diak ammo.
11 Inayaban ni Jacob ni Laban ket kinunana kenkuana, Ania daytoy nga inaramidmo kaniak? Pudno a nagserbiak kenka para ken Raquel, ket apay nga inallilawnak ket intedmo kaniak ni Lea?
12 Ket ni Laban simmungbat ken Jacob, a kunkunana, Saan a casta ti maaramid iti lugarmi nga ited ti ub-ubing iti sangoanan ti panglakayen ita ngarud no kayatmo nga alaen ti kabsatna a babai, isut' alaem kenka para iti panagserbi a pagserbiam kaniak iti sabali pay a pito a tawen.
13 Inaramid ni Jacob ti kasta, ket inasawana met ni Raquel, ket pito pay a tawen a nagserbi ken Laban, ket immay met ni Jacob ken Raquel, ket ad-adda nga inayatna ni Raquel ngem ni Lea, ket inted ni Laban kenkuana ti adipenna a ni Bilha kas adipen a babai.
14 Ket idi nakita ti Apo a guraen ni Lea, linuktan ti Apo ti aanakanna, ket nagsikog ken nangipasngay ken Jacob iti uppat nga annak a lallaki kadagidi nga aldaw.
15 Ket dagitoy ti nagnaganda, Ruben Simeon, Levi, ken Juda, ket kalpasanna pinanawanna ti panagpasngay.
16 Ket iti dayta a tiempo nalupes ni Raquel, ket awan ti annakna, ket inapal ni Raquel ti kabsatna a ni Lea, ket idi nakita ni Raquel nga awan ti annakna ken Jacob, innalana ni Bilha nga adipenna, ket nangipasngay ken Jacob iti dua nga annak a lallaki, da Dan ken Neftali.
17 Ket idi nakita ni Lea a pinanawanna ti panagpasngay, innalana met ti adipenna a ni Zilpa, ket intedna ken Jacob kas asawa, ket immay met ni Jacob idiay Zilpa, ket nangipasngay met ken Jacob iti dua nga annak a lallaki, da Gad ken Aser.
18 Ket nagsikog manen ni Lea ket nangipasngay ken Jacob kadagidi nga aldaw iti dua nga annak a lallaki ken maysa a babai, ket dagitoy ti nagnaganda, Isacar, Zebulon, ken Dina a kabsatda a babai.
19 Ket ni Raquel ket lupes pay laeng kadagidi nga aldaw, ket nagkararag ni Raquel iti Apo iti dayta a tiempo, ket kinunana, O Apo Dios laglagipennak ket sarungkarannak, ipakpakaasik kenka, ta ita ibellengnak ni lakayko, ta awan ti annakko kenkuana.
20 Ita O Apo a Dios, denggem ti ararawko iti sanguanam, ket kitaem ti rigatko, ket ikkannak kadagiti annak a kas iti maysa kadagiti adipen a babbai, tapno diakton maibturan ti pannakaumsiko.
21 Ket dinengngeg ti Dios isuna ket linuktanna ti aanakanna, ket nagsikog ni Raquel ket nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki, ket kinunana, Inikkat ti Apo ti pannakaumsiko, ket pinanagananna iti Jose, a kunkunana, Inayon koma ti Apo iti sabali nga anak a lalaki; ket ni Jacob agtawen iti siam a pulo ket maysa idi impasngayna.
22 Iti dayta a tiempo, ti ina ni Jacob, ni Rebecca, imbaonna ni Debora nga anak ni Uz, ken dua nga adipen ni Isaac ken ni Jacob.
23 Ket immayda ken Jacob idiay Haran ket kinunada kenkuana, Imbaonnakami ni Rebecca kenka tapno agsublika iti balay ni amam iti daga ti Canaan; ket dimngeg ni Jacob kadakuada iti daytoy a sinao ni inana.
24 Iti dayta a tiempo, nalpasen ti sabali pay a pito a tawen a panagserbi ni Jacob ken ni Laban para ken ni Raquel, ket iti ngudo ti sangapulo ket uppat a tawen a panagnaedna idiay Haran a kinuna ni Jacob ken ni Laban, itednak kadagiti assawak ket papanawennak, tapno mapanak iti dagak, ta adtoy nangibaon kaniak ni nanangko manipud iti daga idiay Canaan tapno agsubliak iti balay ni amak.
25 Ket ni Laban kinunana kencuana, Saan a casta ti dawatc kenca; no nasarakak ti pabor iti imatangmo dinak baybay-an; itudingmo kaniak dagiti tangdanmo ket itedko ida, ket agtalinaed kaniak.
26 Ket ni Jacob kinunana kencuana, Daytoy ti itedmo caniac a tangdan, nga ita nga aldaw lumasatco iti amin nga arbanmo ket ikkatek cadacuada ti tunggal kordero a nadutdot ken nadutdot ken dagiti cas kayumanggi iti tengnga dagiti karnero, ken iti tengnga dagiti kalding, ket no kayatmo nga aramiden daytoy a banag para kaniak agsubliak ket ipakanko ti arbanmo ken taraken ida a kas idi damo.
27 Inaramid ni Laban ti kasta, ket inikkat ni Laban iti arbanna ti amin nga imbaga ni Jacob ket intedna kenkuana.
28 Ket ni Jacob inkabilna amin nga innalana iti arban ni Laban iti ima dagiti annakna a lallaki, ket ni Jacob ti mangtartaraken iti natda iti arban ni Laban.
29 Ket idi nakita dagiti adipen ni Isaac nga imbaonna ken Jacob a saanen nga agsubli ni Jacob kadakuada iti daga ti Canaan iti amana, pimmanawda ngarud kenkuana, ket nagawidda iti daga ti Canaan.
30 Ket nagtalinaed ni Debora ken Jacob idiay Haran, ket saan a nagsubli a kadua dagiti adipen ni Isaac idiay daga ti Canaan, ket ni Debora nakipagnaed kadagiti assawa ken annak ni Jacob idiay Haran.
31 Ket ni Jacob nagserbi ken Laban iti innem a tawen pay, ket idi nagpasngay dagiti karnero, inikkat ni Jacob manipud kadakuada dagiti kasdiay ti nagtudo ken napitik, kas iti inkeddengna ken Laban, ket inaramid ni Jacob iti balay ni Laban iti uneg ti innem a tawen, ket ti lalaki

immadu ket immadu ken addaan kadagiti baka ken adipen a babbai ken lallaki nga adipen, kamelio, ken asno.
32 Ket addaan ni Jacob iti dua gasut a pangen ti baka, ket dagiti bakana ket dakkel ti kadakkelda ken napintas ti langada ken nabungada unay, ket amin dagiti pamilia dagiti annak ti tao tinarigagayanda ti mangala iti sumagmamano kadagiti baka ni Jacob, ta narang-ayda unay.
33 Ket adu kadagiti annak ti tattao ti immay tapno mangala iti sumagmamano kadagiti arban ni Jacob, ket inted ni Jacob kadakuada ti karnero a maipaay iti maysa nga adipen a lalaki wenno adipen a babai wenno maipaay iti asno wenno kamelio, wenno aniaman a tinarigagayan ni Jacob kadakuada nga intedda kenkuana.
34 Ket nagun-od ni Jacob ti kinabaknang ken dayaw ken sanikua babaen kadagitoy a pannakilangen kadagiti annak ti tao, ket dagiti annak ni Laban inapalda kenkuana daytoy a dayaw.
35 Ket iti panaglabas ti panawen nangngegna dagiti sasao dagiti annak ni Laban, a kunkunada, Inikkat ni Jacob ti amin a kukua ni amatayo, ket iti kukua ni amatayo nagun-odna amin daytoy a dayag.
36 Ket nakita ni Jacob ti rupa ni Laban ken dagiti annakna, ket adtoy saan nga agpasango kenkuana kadagidi nga aldaw a kas idi.
37 Ket nagparang ti Apo ken Jacob idi agleppas ti innem a tawen, ket kinunana kenkuana, Tumakderka, rummuarka iti daytoy a daga, ket agsublika iti daga a nakaiyanakanmo ket makikuyogak kenka.
38 Ket timmakder ni Jacob iti dayta a tiempo ket insakayna dagiti annakna ken assawa ken amin a kukuana kadagiti kamelio, ket napan napan iti daga ti Canaan ken ni amana nga Isaac.
39 Ket saan nga ammo ni Laban a pimmanaw ni Jacob manipud kenkuana, ta ni Laban ket nagpukis iti karnero iti dayta nga aldaw.
40 Ket tinakaw ni Raquel dagiti ladawan ni amana, ket innalana ida ket inlemmengna ida iti kamelio a nagtugawanna, ket intuloyna.
41 Ket daytoy ti wagas dagiti ladawan; iti panangala iti maysa a tao nga inauna ket panangpapatay kenkuana ken panangikkat iti buok iti ulona, ken panangala iti asin ken panangasinan iti ulo ken panangpulot iti lana, kalpasanna panangala iti bassit a tapi a gambang wenno maysa a tapi a balitok ket isuratna ti nagan iti rabawna, ken panangikabil iti tapi iti sirok ti dilana, ken panangala iti ulo nga addaan iti tapi iti sirok ti dilana ket ikabilna iti balay, ken panangsilaw kadagiti silaw iti sango dayta ken panagruknoy iti dayta.
42 Ket iti kanito nga agruknoyda iti daytoy, agsao daytoy kadakuada iti amin a banag a dawatenda iti daytoy, babaen ti bileg ti nagan a naisurat iti daytoy.
43 Ket dadduma aramidenda ida kadagiti pigura ti tao, iti balitok ken pirak, ket mapan kadakuada kadagiti panawen nga ammoda, ket dagiti pigura umawatda iti impluensia dagiti bituen, ket ibagada kadakuada dagiti banag iti masakbayan, ket iti kastoy a wagas ket dagiti ladawan a tinakaw ni Raquel manipud iti amana.
44 Ket tinakaw ni Raquel dagitoy a ladawan a kukua ni amana, tapno saan a maammuan ni Laban no sadino ti napanan ni Jacob.
45 Ket nagawid ni Laban ket dinamagna ti maipapan ken Jacob ken ti sangakabbalayanna, ket saan a masarakan, ket sinapul ni Laban dagiti ladawanna tapno maammuanna no sadino ti napanan ni Jacob, ket dina nasarakan ida, ket napan iti dadduma pay a ladawan, ket dinamagna kadakuada ket imbagada kenkuana a nagtalaw ni Jacob manipud kenkuana nga agturong iti kukua ni amana, nga agturong iti daga ti Canaan.
46 Ket timmakder ngarud ni Laban ket innalana dagiti kakabsatna ken amin nga adipenna, ket rimmuar ket kinamatna ni Jacob, ket sinabatna isuna idiay bantay Galaad.
47 Ket ni Laban kinunana ken Jacob, Ania ti inaramidmo caniac tapno agtalaw ken mangallilaw caniac, ken mangiturong cadagiti annacko a babbai ken dagiti annakda a cas balud a natiliw iti kampilan?
48 Ket dimo pinalubosan nga agepan ida ken pinapanaw ida buyogen ti rag-o, ket tinakawmo dagiti didiosenko ket pimmanawka.
49 Ket ni Jacob simmungbat ken Laban, a kunkunana, Agsipud ta mabutengak amangan no alaem dagiti annakmo a babbai babaen ti puersa manipud kaniak; ket ita siasinoman a pakasarakam kadagiti didiosmo matayto.
50 Ket sinapul ni Laban dagiti ladawan ket sinukimatna dagiti amin a tolda ken muebles ni Jacob, ngem dina nasarakan ida.
51 Ket ni Laban kinunana ken Jacob, Mangaramidkami iti tulag a sangsangkamaysa ket agbalinto a pammaneknek iti nagbaetanmi kenka; no parigatemto dagiti annakko a babbai, wenno mangasawaka iti sabali nga assawa malaksid kadagiti annakko a babbai, uray ti Dios agbalinto a saksi iti nagbaetanmi kenka iti daytoy a banag.
52 Ket nangalada kadagiti bato ket nangaramidda iti bunton, ket kinuna ni Laban, Daytoy a bunton ti saksi iti nagbaetanmi kenka, gapuna pinanagananna iti Gilead.
53 Ket da Jacob ken Laban nangidatonda iti daton iti rabaw ti bantay, ket nanganda sadiay iti asideg ti bunton, ket nagtalinaedda iti bantay iti intero a rabii, ket bimmangon ni Laban iti nasapa a bigat, ket nagsangit a kaduana dagiti annakna a babbai ket inagkanna ida, ket nagsubli iti lugarna.
54 Ket nagdardaras ket pinapanawna ti anakna a ni Beor, nga agtawen iti sangapulo ket pito, a kaduana ni Abicorof nga anak ni Uz, nga anak ni Nahor, ken kaduada ti sangapulo a lallaki.
55 Ket nagdardarasda ket napanda ket limmasatda iti dalan iti sango ni Jacob, ket dimtengda iti sabali a dalan nga agturong iti daga ti Seir.
56 Ket dimtengda ken Esau ket kinunada kencuana, Kastoy ti kinuna ti kabsatmo ken kabagiam, ni Laban a kabsat ni inam, nga anak ni Betuel.
57 Nangngegmo kadi ti inaramid kaniak ni Jacob a kabsatmo, nga immuna nga immay kaniak a lamolamo ken nakabasbassit, ket napanak sinabat, ket inyegko isuna iti balayko buyogen ti dayaw, ket pinagbalinko a naindaklan, ken intedko kenkuana ti dua nga annakko a babbai kas assawa ken kasta met ti dua nga adipenko.
58 Ket binendisionan ti Dios gapu kaniak, ket immadu iti nawadwad, ket naaddaan iti annak a lallaki, annak a babbai ken adipen a babbai.

59 Addaan met iti nakaad-adu nga arban ken baka, kamelio ken asno, kasta met ti pirak ken balitok iti nawadwad; ket idi nakitana nga immadu ti kinabaknangna, pinanawannak bayat a mapanko pukisan dagiti karnerok, ket timmakder ket nagtalaw a sililimed.
60 Ket intag-ayna dagiti assawa ken annakna kadagiti kamelio, ket inturongna amin dagiti tarakenna ken sanikuana a nagun-odna iti dagak, ket intag-ayna ti rupana tapno mapan ken ni amana nga Isaac, iti daga ti Canaan.
61 Ket saanna nga impalubos nga agek dagiti annakko a babbai ken dagiti annakda, ket inturongna dagiti annakko a babbai a kas kautibo a natiliw iti kampilan, ken tinakawna met dagiti diosko ket nagtalaw.
62 Ket ita binaybay-ak isuna iti bantay ti waig ti Jabuk, isu ken amin a kukuana; awan ti kurangna.
63 No kayatmo ti mapan kenkuana, mapanka ngarud ket sadiay a masarakanmo, ket maaramidmo kenkuana kas iti tarigagayan ti kararuam; ket immay dagiti mensahero ni Laban ket imbagada amin dagitoy ken Esau.
64 Nangngeg ni Esau ti amin a sasao dagiti mensahero ni Laban, ket simged ti pungtotna ken Jacob, ket nalagipna ti gurana, ket ti pungtotna simged iti unegna.
65 Ket ni Esau nagdardaras ket innalana dagiti annakna ken adipenna ken dagiti kararua ti sangakabbalayanna, nga innem a pulo a lallaki, ket napan ket inummongna amin dagiti annak ni Seir a Horeo ken dagiti tattaoda, a tallo gasut ket uppat a pulo a lallaki, ket innalana amin dagitoy a bilang ti uppat a gasut a lallaki nga addaan kadagiti nasugat a kampilan, ket napan ken Jacob tapno kabilenna.
66 Ket ni Esau biningayna daytoy a bilang iti sumagmamano a paset, ket innalana ti innem a pulo a lallaki kadagiti annakna ken adipenna ken dagiti kararua ti sangakabbalayanna kas maysa nga ulo, ket intedna ida a mangaywan ken Elifaz nga inauna nga anakna.
67 Ket dagiti nabati nga ulo intedna iti panangaywan ti innem nga annak ni Seir a Horeo, ket inkabilna ti tunggal maysa kadagiti kaputotan ken annakna.
68 Ket ti intero daytoy a pakarso napan a kas iti dati, ket ni Esau napan kadakuada nga agturong ken Jacob, ket inturongna ida a sipapartak.
69 Pimmanaw dagiti mensahero ni Laban manipud Esau ket napanda iti daga ti Canaan, ket dimtengda iti balay ni Rebecca nga ina da Jacob ken Esau.
70 Ket imbagada kenkuana a kunkunada, Adtoy ni Esau nga anakmo napan a bumusor ken ni Jacob a kabsatna a kaduana ti uppat a gasut a lallaki, ta nangngegna nga umay, ket napanna makigubat kenkuana, ken tapno kabilenna ken alaenna amin nga adda kenkuana.
71 Ket nagdardaras ni Rebecca ket nangibaon iti pitopulo ket dua a lallaki manipud kadagiti adipen ni Isaac tapno sabten ni Jacob iti dalan; ta kinunana, Nalabit, mabalin a makigubat ni Esau iti dalan inton masabetna.
72 Ket dagitoy a mensahero napanda iti dalan tapno sabten ni Jacob, ket sinabatda isuna iti dalan ti waig iti kasungani a bangir ti waig Jabuk, ket kinuna ni Jacob idi nakitana ida, Daytoy a pakarso ket naikeddeng kaniak manipud iti Dios, ket ni Jacob pinanagananna dayta a lugar iti Macnayim.
73 Ket ni Jacob am-ammona amin dagiti tattao ni amana, ket inagkanna ida ket inarakupna ida ket nakikuyog kadakuada, ket sinaludsod ni Jacob kadakuada maipapan iti amana ken inana, ket kinunada, Naimbagda.
74 Ket dagitoy a mensahero kinunada ken Jacob, Imbaonnakami ni Rebecca nga inam kenka, a kunkunana, Nangngegko, anakko, a ni kabsatmo nga Esau rimmuar a bumusor kenka iti dalan a kaduana dagiti tattao manipud iti annak ni Seir a Horeo.
75 Ket ngarud, anakko, dumngegka iti timekko ket kitaem babaen ti pammagbagam no ania ti aramidem, ket inton umasideg kenka, agpakaasika kenkuana, ket dika agsasao a sidadarasudos kenkuana, ket itedmo kenkuana ti sagut manipud iti no ania ti kukuam, ken manipud iti no ania ti inparaburannaka ti Dios.
76 Ket no agsaludsod kenka maipanggep kadagiti aramidmo, awan ti ilemlemmengmo kenkuana, nalabit mabalin a tallikudanna ti pungtotna a maibusor kenka ket iti kasta maisalakanmo ti kararuam, sika ken amin a kukuam, ta pagrebbengam a dayawen isuna, ta isu ti inauna a kabsatmo.
77 Ket idi nangngeg ni Jacob dagiti balikas ni inana nga insao kenkuana dagiti mensahero, intag-ay ni Jacob ti timekna ket nagsangit iti napait, ket inaramidna ti imbilin ni inana idi.

KAPITULO 32

1 Ket iti dayta a tiempo nangibaon ni Jacob kadagiti mensahero ken Esau a kabsatna nga agturong iti daga ti Seir, ket insaona kenkuana dagiti sasao ti panagpakaasi.
2 Ket binilinna ida, a kunkunana, Kastoy ti ibagayo iti apok, ken Esau, Kastoy ti kuna ni adipenmo a Jacob, Di koma panunoten ni apok a ti bendision ni amak nga inaramidna kaniak ket napaneknekan a makagunggona kaniak.
3 Ta duapulo a tawenen a kaduak ni Laban, ket inallilawnak ket binaliwanna ti tangdanko iti sangapulo a daras, kas naibaga amin iti apok.
4 Ket nagserbiak kenkuana iti balayna a nabannog unay, ket ti Dios kalpasanna nakitana ti panagrigatko, ti panagbannogko ken ti aramid dagiti imak, ket pinagbalinnak a makasarak iti parabur ken pabor iti imatangna.
5 Ket kalpasanna, babaen ti dakkel nga asi ken kinamanangngaasi ti Dios nakagun-odak kadagiti baka ken asno ken baka, ken lallaki nga adipen ken adipen a babbai.
6 Ket ita umayak iti dagak ken pagtaengak iti amak ken inak, nga adda iti daga ti Canaan; ket nangibaonak tapno ipakaammok iti apok amin dagitoy tapno makasarak iti pabor iti imatang ti apok, tapno dina panunoten a nagun-odko iti bagik ti kinabaknang, wenno ti bendision a binendisionannak ni tatangko ket nagunggonaannak.
7 Ket dagidiay mensahero napanda ken Esau, ket nasarakanda isuna kadagiti beddeng ti daga ti Edom nga agturong ken Jacob, ket uppat a gasut a lallaki kadagiti annak ni Seir a Horeo sitatakderda nga addaan kadagiti nasugat a kampilan.
8 Imbaga dagiti mensahero ni Jacob ken Esau ti amin a sasao nga imbaga kadakuada ni Jacob maipapan ken Esau.
9 Ket ni Esau simmungbat kadakuada buyogen ti kinatangsit ken panangumsi, ket kinunana kadakuada, Pudno a nangngegko ken pudno a naibaga kaniak no ania ti inaramid ni Jacob ken Laban, a nangitan-ok kenkuana iti balayna ken nangted kenkuana kadagiti annakna a babbai kas assawa, ket nangyanak iti annak a lallaki ken babbai,

ket immadu iti kinabaknang ken kinabaknang iti balay ni Laban babaen kadagiti kabaelanna.
10 Ket idi nakitana a nawadwad ti kinabaknangna ken adu ti kinabaknangna nagtalaw a kaduana amin a kukuana, manipud iti balay ni Laban, ket inturongna dagiti annak a babbai ni Laban nga umadayo iti rupa ti amada, kas kautibo a natiliw iti kampilan a dida imbaga kenkuana dayta.
11 Ket saan laeng a ken Laban ti inaramid ni Jacob iti kastoy no di ket kaniak met ti inaramidna ken namindua a sinukatannak, ket agulimekakto kadi?
12 Ita ngarud immayak ita nga aldaw a kaduak dagiti kampok tapno sabtenna, ket aramidekto kenkuana a maitunos iti tarigagay ti pusok.
13 Nagsubli dagiti mensahero ket immayda ken Jacob ket kinunada kenkuana, Immaykami iti kabsatmo, ken Esau, ket imbagami kenkuana amin dagiti sasaom, ket kastoy ti insungbatna kadakami, ket adtoy umay sumabat kenka a kaduana ti uppat a gasut a lallaki.
14 Ita, ammuem ket kitaem no ania ti aramidem, ket agkararagka iti sangoanan ti Dios tapno ispalennaka kenkuana.
15 Ket idi nangngegna dagiti balikas ti kabsatna nga imbagana kadagiti mensahero ni Jacob, nagbuteng ni Jacob ket nariribukan.
16 Nagkararag ni Jacob iti Apo a Diosna, ket kinunana, O Apo a Dios dagiti ammak, da Abraham ken Isaac, kinunam kaniak idi pimmanawak iti balay ni amak, a kunkunana:
17 Siak ti Apo a Dios ni amam nga Abraham ken ti Dios ni Isaac, kenka itedko daytoy a daga ken ti bukelmo kalpasan kenka, ket pagbalinekto ti bukelmo a kas kadagiti bituen ti langit, ket agsaknapkanto iti uppat a bangir ti langit, ket kenka ken iti bukelmo mabendisionanto dagiti amin a pamilia ti daga.
18 Ket impasdekmo dagiti balikasmo, ket intedmo kaniak dagiti kinabaknang ken annak ken baka, kas iti intedmo iti kadakkelan a tarigagay ti pusok iti adipenmo; intedmo kaniak ti amin a kiniddawko kenka, isu nga awan ti nagkurangak.
19 Ket kalpasanna kinunam kaniak, Agsublika kadagiti dadakkelmo ken iti lugar a nakaiyanakanmo ket agaramidakto pay laeng iti naimbag kenka.
20 Ket ita ta immayak, ket inispalnak manipud ken Laban, matnagakto kadagiti ima ni Esau a mangpapatay kaniak, wen, agraman dagiti inna dagiti annakko.
21 Ita ngarud, O Apo a Dios, ispalennak, pangngaasim, iti im-ima ni kabsatko nga Esau, ta mabutengak unay kenkuana.
22 Ket no awan ti kinalinteg kaniak, aramidem dayta maigapu kada Abraham ken ni amak nga Isaac.
23 Ta ammok a babaen iti kinamanangngaasi ken asi nagun-odko daytoy a kinabaknang; ita ngarud agpakaasiak kenka nga ispalennak ita nga aldaw babaen ti kinamanangngaasim ken sungbatannak.
24 Ket ni Jacob insardengna ti agkararag ken Jehova, ket biningayna dagiti tattao a kaduana a kaduana dagiti arban ken baka iti dua a kampo, ket intedna ti kagudua iti panangaywan ni Damesek, nga anak ni Eliezer, adipen ni Abraham, para iti maysa a kampo, agraman dagiti annakna, ket ti sabali a kagudua intedna iti panangaywan iti kabsatna a ni Eliano nga anak ni Eliezer, tapno agbalin a pakarso a kaduana dagiti annakna.
25 Ket binilinna ida, a kunkunana: “Adayuyo ti bagbagiyo kadagiti kampoyo, ket dikay umasideg unay iti maysa ken maysa, ket no umay ni Esau iti maysa a pakarso ket papatayenna dayta, ti sabali a pakarso nga adda iti adayo manipud iti dayta ket makalisi kenkuana.
26 Nagdagus ni Jacob sadiay iti dayta a rabii, ket iti intero a rabii intedna kadagiti adipenna dagiti bilin maipapan kadagiti puersa ken annakna.
27 Ket dinengngeg ti Apo ti kararag ni Jacob iti dayta nga aldaw, ket kalpasanna inispal ti Apo ni Jacob manipud kadagiti ima ni kabsatna nga Esau.
28 Ket nangibaon ti Apo iti tallo nga anghel dagiti anghel ti langit, ket napanda iti sango ni Esau ket immayda kenkuana.
29 Ket dagitoy nga anghel nagparangda ken Esau ken kadagiti tattaona a kas dua ribu a lallaki, a nakasakay kadagiti kabalio a naarkosan iti amin a kita ti alikamen a pakigubat, ket nagparangda iti imatang ni Esau ken amin a tattaona a mabingay iti uppat a pakarso, agraman ti uppat a panguluen kadakuada.
30 Ket nagtultuloy ti maysa a kampo ket nasarakanda ni Esau nga umay a kaduana ti uppat a gasut a lallaki nga agturong iti kabsatna a ni Jacob, ket daytoy a kampo nagtaray nga agturong ken ni Esau ken dagiti tattaona ket pinagbutengna ida, ket ni Esau natnag manipud iti kabalio gapu iti panagbuteng, ket amin dagiti tattaona simminada kenkuana iti dayta a lugar, ta nagbutengda unay.
31 Nagpukkaw ti intero a pakarso a simmurot kadakuada idi nagtalawda manipud Esau, ket simmungbat amin dagiti mannakigubat, a kunkunada.
32 Pudno nga adipentayo ni Jacob, nga adipen ti Dios, ket siasino ngarud ti makabael a bumusor kadatayo? Ket kinuna ni Esau kadakuada, O ngarud, ti apok ken kabsatko a ni Jacob ti apoyo, a diak nakita iti las-ud dagitoy duapulo a tawen, ket ita ta immayak a mangkita kenkuana, tratuennak kadi iti kastoy a wagas?
33 Ket simmungbat dagiti anghel kencuana a kunkunada, Kas sibibiag ti Apo, saan a ni Jacob a imbagam a kabsatmo, saanmi a pinalubosan ti maysa a nabati manipud kenka ken kadagiti ilim, ngem gapu laeng ken Jacob awan ti aramidenmi kadakuada.
34 Ket daytoy a pakarso limmasat manipud ken Esau ken dagiti tattaona ket pimmanaw, ket ni Esau ken dagiti tattaona pimmanawda manipud kadakuada iti agarup maysa a liga idi dimteng ti maikadua a pakarso nga addaan iti amin a kita ti igam, ket inaramidda met ken Esau ken kadagiti tattaona a kas iti inaramid kadakuada ti immuna a kampo.
35 Ket idi pinanawanda dayta tapno agtultuloy, adtoy immay ti maikatlo a pakarso nga agturong kenkuana ket nagbutengda amin, ket natinnag ni Esau manipud iti kabalio, ket impukkaw ti intero a pakarso, ket kinunana, Pudno nga adipentayo ni Jacob, nga adipen ti Dios, ket siasino ti makatakder a maibusor kadatayo?
36 Ket ni Esau simmungbat manen kadakuada a kunkunana, O ngarud, ni Jacob nga apok ken ti apoyo ket kabsatko, ket iti duapulo a tawen diak nakita ti rupana ken diak nangngeg ita nga aldaw nga umay, napanak ita nga aldaw tapno sabtenna, ket tratuennak kadi iti kastoy?
37 Ket simmungbatda kencuana, ket kinunada kencuana, Kas sibibiag ti Apo, saan kadi a ni Jacob a kabsatmo a kas

iti imbagam, saanmi a nangibati iti natda manipud kenka ken kadagiti tattaom, no di ket gapu ken Jacob a sawenmo a kabsatmo, saankami a makibiang kenka wenno kadagiti tattaom.
38 Ket limmasat met ti maikatlo a pakarso manipud kadakuada, ket intuloyna pay laeng ti dalanna a kaduana dagiti taona nga agturong ken Jacob, idi dimteng ti maikapat a pakarso nga agturong kenkuana, ket inaramidda met kenkuana ken kadagiti tattaona a kas iti inaramid dagiti dadduma.
39 Ket idi nakita ni Esau ti kinadakes nga inaramid dagiti uppat nga anghel kenkuana ken kadagiti tattaona, nagbuteng iti kabsatna a ni Jacob, ket napanna sinabat a sitatalna.
40 Ket inlemmeng ni Esau ti gurana ken Jacob, gapu ta mabuteng iti biagna gapu ken Jacob a kabsatna, ken gapu ta impagarupna nga adipen ni Jacob dagiti uppat a kampo a sinilawanna.
41 Ket ni Jacob nagtalinaed iti dayta a rabii a kaduana dagiti adipenna kadagiti kampoda, ket inkeddengna a kaduana dagiti adipenna nga ited ken Esau ti sagut manipud iti amin nga adda kenkuana, ken manipud iti amin a sanikuana; ket bimmangon ni Jacob iti bigat, isu ken dagiti tattaona, ket nangpilida manipud kadagiti baka iti sagut a maipaay ken Esau.
42 Ket daytoy ti gatad ti sagut a pinili ni Jacob manipud iti arbanna nga ited iti kabsatna a ni Esau: ket nangpili iti dua gasut ket uppat a pulo nga ulo manipud kadagiti arban, ket nangpili manipud kadagiti kamelio ken asno tallopulo ti tunggal maysa, ket kadagiti baka pinilina iti limapulo a baka.
43 Ket inkabilna amin ida iti sangapulo a bunggoy, ket inkabilna ti tunggal maysa a kita a saggaysa, ket inyawatna ida kadagiti ima ti sangapulo nga adipenna, tunggal maysa a bunggoy.
44 Ket binilinna ida, ket kinunana cadacuada, Agiddacayo iti maysa ken maysa, ket ikabilyo ti espasyo iti nagbaetan dagiti pangen, ket inton sumabat ken ni Esau ken dagiti kaduana ket agsaludsodda kadakayo, a kunkunada, Siasinokayo, ket sadino ti papananyo, ken no siasino ti kukua amin dagitoy sakbayyo, ibagayo kadakuada, Ad-adipentayo ni Jacob, ket umaytayo sabten ni Esau a sitatalna, ket adtoy ni Jacob umay iti likudantayo.
45 Ket ti adda iti sanguanantayo ket maysa a sagut a naibaon manipud ken Jacob ken kabsatna nga Esau.
46 Ket no kunaenda kadakayo, Apay nga agtaktak iti likudanyo, nga umay mangsabat iti kabsatna ken tapno makitana ti rupana, ibagayonto kadakuada, Pudno nga umay a siraragsak iti likudantayo tapno sabtenna ti kabsatna, ta kinunana, ‘Pagkalmaek isuna babaen ti sagut a mapan kenkuana, ket kalpasan daytoy makitakto ti rupana, nalabit awatennakto.
47 Iti kasta ti intero a sagut ket limmasat kadagiti ima dagiti adipenna, ket napan nga immun-una kenkuana iti dayta nga aldaw, ket nagdagus isuna iti dayta a rabii a kaduana dagiti kampona iti beddeng ti waig ti Jabuk, ket timmakder iti tengnga ti rabii, ket innalana dagiti assawana ken dagiti adipenna a babbai, ken amin a kukuana, ket isu iti dayta a rabii linabsanna ida iti lansad ti Jabuk.
48 Ket idi limmasat amin a kukuana iti waig, nabati ni Jacob nga agmaymaysa, ket maysa a lalaki ti sinabatna, ket nakigubat kenkuana iti dayta a rabii agingga iti panagraniag ti aldaw, ket ti abut ti luppo ni Jacob ket saanen a kasukat gapu iti pannakidangadang kenkuana.
49 Ket idi agsapa ti aldaw pinanawan ti lalaki ni Jacob sadiay, ket binendisionanna isuna ket pimmanaw, ket ni Jacob limmasat iti waig iti parbangon ti aldaw, ket nagsardeng iti luppona.
50 Ket simmang-at ti init kenkuana idi linabsanna ti waig, ket simmang-at iti lugar dagiti annakna ken dagiti annakna.
51 Ket nagtultuloyda agingga iti tengnga ti aldaw, ket bayat ti panagdaliasatda ti sagut ket lumabas iti sanguananda.
52 Ket intangad ni Jacob dagiti matana ket timmaliaw, ket adtoy ni Esau nga adda iti adayo, nga umay a kaduana ti adu a lallaki, agarup uppat a gasut, ket ni Jacob nagbuteng unay iti kabsatna.
53 Nagdardaras ni Jacob ket biningayna dagiti annakna kadagiti assawa ken adipenna a babbai, ken ni Dina a balasangna inkabilna iti kahon, ket inyawatna kadagiti ima dagiti adipenna.
54 Ket limmasat iti sangoanan dagiti annakna ken assawa tapno sabtenna ti kabsatna, ket nagruknoy iti daga, wen nagruknoy iti pito a daras agingga nga immasideg iti kabsatna, ket pinagsapul ti Dios ni Jacob iti parabur ken parabur iti imatang ni Esau ken dagiti taona, ta nangngeg ti Dios ti kararag ni Jacob.
55 Ket ti buteng ni Jacob ken ti panagbutengna dimteng iti kabsatna nga Esau, ta nagbuteng unay ni Esau ken Jacob gapu iti inaramid dagiti anghel ti Dios ken Esau, ket ti pungtot ni Esau maibusor ken Jacob nagbalin a kinamanangngaasi.
56 Ket idi nakita ni Esau ni Jacob nga agtartaray nga umasideg kenkuana, nagtaray met nga immasideg kenkuana ket inarakupna isuna, ket natinnag iti tengngedna, ket naginnagtoda ket nagsangitda.
57 Ket ti Dios inkabilna ti buteng ken kinamanangngaasi ken Jacob iti puso dagiti lallaki a nakikuyog ken Esau, ket inagkanda met ni Jacob ken inarakupda.
58 Ket kasta met ni Elifaz, nga anak ni Esau, agraman dagiti uppat a kakabsatna, annak ni Esau, nakisangsangit ken Jacob, ket inagkan ken inarakupda isuna, gapu ta ti buteng ni Jacob dimteng kadakuada amin.
59 Ket intangad ni Esau dagiti matana ket nakitana dagiti babbai agraman dagiti annakda, dagiti annak ni Jacob, a magmagna iti likudan ni Jacob ken agrukruknoy iti dalan nga agturong ken Esau.
60 Kinuna ni Esau ken Jacob, Siasino dagitoy a kaduam, kabsatko? annakmo kadi wenno adipenmo? ket simmungbat ni Jacob ken Esau ket kinunana, Isuda dagiti annakko a siaasi nga inted ti Dios iti adipenmo.
61 Ket bayat ti panagsasao ni Jacob ken Esau ken dagiti tattaona, nakita ni Esau ti intero a pakarso, ket kinunana ken Jacob, Sadino ti nakaalaam iti intero a pakarso a nasabatko idi rabii? ket kinuna ni Jacob, Tapno makasarak iti parabur iti imatang ti apok, isu ti siaasi nga inted ti Dios iti adipenmo.
62 Ket ti sagut immay iti sanguanan ni Esau, ket ni Jacob pinilitna ni Esau, a kunkunana, Alaem ti sagut nga inyegko iti apok, ket kinuna ni Esau, Apay a daytoy ti panggepko? idulinna ti adda kenka iti bagim.

63 Ket ni Jacob kinunana, Rebbengen kaniak nga ited amin dagitoy, yantangay nakitak ti rupam, nga agbiagka pay laeng a sitatalna.
64 Ket nagkedked ni Esau a mangala iti sagut, ket kinuna ni Jacob kenkuana, Ipakpakaasik kenka apok, no ita nakasarakak iti parabur iti imatangmo, awatem ngarud ti sagutko iti imak, ta nakitak ngarud ti rupam, a kasla nakitak ti kasla dios a rupa, gapu ta naay-ayoka kaniak.
65 Ket innala ni Esau ti sagut, ket inted met ni Jacob ken Esau ti pirak ken balitok ken bdellium, gapu ta pinilitna unay isu nga innalana ida.
66 Biningay ni Esau dagiti taraken nga adda iti kampo, ket intedna ti kagudua kadagiti lallaki a nakikuyog kenkuana, ta immayda a natangdanan, ket ti sabali a kagudua inyawatna kadagiti ima dagiti annakna.
67 Ket ti pirak ken balitok ken bdellium intedna kadagiti ima ni Elifaz nga inauna nga anakna, ket kinuna ni Esau ken Jacob, Agtalinaedkami kenka, ket in-inutkami a kumuyog kenka agingga a dumtengka iti lugarko a kaduak, tapno agnaedkami sadiay a sangsangkamaysa.
68 Ket simmungbat ni Jacob iti kabsatna ket kinunana, Aramidek ti ibagbaga ti apok kaniak, ngem ammo ti apok a nalukmeg dagiti ubbing, ken dagiti arban ken baka agraman dagiti urbonda a kaduak, mapanda ngem in-inut, ta no napardas ti panagdaliasatda matayda amin, ta ammom dagiti dadagsenda ken ti pannakabannogda.
69 Ngarud, lumabas koma ti apok iti sangoanan ti adipenna, ket in-inutakto maigapu kadagiti annak ken arban, agingga nga umayak iti lugar ni apok idiay Seir.
70 Ket ni Esau kinunana ken Jacob, Ikabilko kenka ti sumagmamano kadagiti tattao a kaduak a mangaywan kenka iti dalan, ken mangawit iti bannog ken awitmo, ket kinunana, Ania ti kasapulan apok, no makasarakak iti parabur iti imatangmo?
71 Adtoy umayakto kenka idiay Seir tapno agtaengak sadiay a sangsangkamaysa a kas iti panagsaom, mapanka ngarud a kaduam dagiti tao ta sumurotka.
72 Ket ni Jacob kinunana daytoy ken Esau tapno ikkatenna ni Esau ken dagiti tattaona, tapno kalpasanna mapan ni Jacob iti balay ni amana idiay daga ti Canaan.
73 Ket impangag ni Esau ti timek ni Jacob, ket nagsubli ni Esau agraman ti uppat a gasut a lallaki a kaduana iti dalanda nga agturong idiay Seir, ket ni Jacob ken amin a kukuana napan iti dayta nga aldaw agingga iti ungto ti daga ti Canaan kadagiti beddengna, ket nagtalinaed sadiay iti sumagmamano a tiempo.

KAPITULO 33

1 Ket iti sumagmamano a tiempo kalpasan a pimmanaw ni Jacob manipud kadagiti beddeng ti daga, ket dimteng iti daga ti Salem, nga isu ti siudad ti Siquem, nga adda iti daga ti Canaan, ket naginana iti sango ti siudad.
2 Ket gimmatang iti maysa a bunggoy ti talon nga adda sadiay, manipud kadagiti annac ni Hamor a tattao iti daga, iti lima a siklo.
3 Ket ni Jacob sadiay nangbangon iti bagina iti maysa a balay, ket impatakderna ti toldana sadiay, ken nangaramid kadagiti abong-abong para kadagiti tarakenna, gapuna pinanagananna dayta a disso iti Succot.
4 Ket ni Jacob nagtalinaed idiay Succot iti makatawen ken innem a bulan.
5 Iti dayta a tiempo napan ti sumagmamano kadagiti babbai nga agnanaed iti daga iti siudad ti Siquem tapno agsala ken agrag-oda a kaduada dagiti annak a babbai dagiti tattao iti siudad, ket idi rimmuarda kalpasanna da Raquel ken Lea nga assawa ni Jacob agraman dagiti pamiliada napanda met a mangkita iti panagrag-o dagiti annak a babbai ti siudad.
6 Ket ni Dina nga anak ni Jacob nakikuyog met kadakuada ket nakitana dagiti annak a babbai ti siudad, ket nagtalinaedda sadiay iti sango dagitoy nga annak a babbai bayat nga agtaktakder amin dagiti tattao iti siudad iti sibayda tapno kitaenda ti panagrag-oda, ken amin dagiti naindaklan a tattao iti siudad addada sadiay.
7 Ket ni Siquem nga anak ni Hamor, ti prinsipe ti daga, sitatakder met sadiay tapno kitaenna ida.
8 Nakita ni Siquem ni Dina nga anak ni Jacob a situtugaw a kaduana ni inana iti sanguanan dagiti annak a babbai ti siudad, ket naay-ayo unay kenkuana ti balasang, ket dinamagna sadiay dagiti gagayyemna ken kadagiti tattaona, a kunkunana, Siasino ti anak a babai a situtugaw iti tengnga dagiti babbai, a diak am-ammo iti daytoy a siudad?
9 Ket kinunada kencuana, Pudno a daytoy ti anak a babai ni Jacob nga anak ni Isaac a Hebreo, a nagnaed iti daytoy a siudad iti sumagmamano a tiempo, ket idi naipadamag a dagiti annak a babbai ti daga rummuarda nga agrag-o isu napan a kaduana ti inana ken dagiti adipenna a babbai tapno agtugawda iti tengngada kas makitam.
10 Nakita ni Siquem ni Dina nga anak a babai ni Jacob, ket idi kinitana ti kararuana naipamaysa ken Dina.
11 Ket imbaonna ket pinagkabilna isuna babaen ti puersa, ket immay ni Dina iti balay ni Siquem ket isut' tiniliwna a sipipinget ket nakikaidda kenkuana ken pinakumbabana, ket inayatna isuna iti kasta unay ket inkabilna isuna iti balayna.
12 Ket immayda ket imbagada ken Jacob ti banag, ket idi nangngeg ni Jacob a ti Siquem rinugianna ti balasangna a ni Dina, nangibaon ni Jacob iti sangapulo ket dua nga adipenna a mangala ken Dina manipud iti balay ni Siquem, ket napanda ket immayda iti balay ni Siquem tapno alaenda ni Dina manipud sadiay.
13 Idi dimtengda ni Siquem rimmuar kadakuada a kaduana dagiti tattaona ket pinapanawna ida iti balayna, ket saanna nga impalubos nga umayda iti sanguanan ni Dina, no di ket situtugaw ni Siquem a kadua ni Dina nga agkibkibkib ken mangar-arakup kenkuana iti imatangda.
14 Nagsubli dagiti adipen ni Jacob ket imbagada kenkuana, a kunkunada, Idi immaykami, isu ken dagiti tattaona pinapanawdakami, ket kastoy ti inaramid ti Siquem ken Dina iti imatangmi.
15 Ket naammuan pay ni Jacob a ti Siquem rinugianna ti balasangna, ngem awan ti imbagana, ket dagiti annakna a lallaki ti mangtartaraon kadagiti bakana iti talon, ket nagulimek ni Jacob agingga iti panagsublida.
16 Ket sakbay ti panagawid dagiti annakna, nangibaon ni Jacob iti dua a babbalasitang manipud kadagiti annak a babbai dagiti adipenna tapno aywananda ni Dina iti balay ni Siquem, ken makipagnaed kenkuana, ket ni Siquem nangibaon iti tallo kadagiti gagayyemna ken ni amana a

Hamor nga anak ni Kiddekem, nga anak ni Pered, a kunkunana, Alaenyo daytoy a balasang a kas asawa.
17 Ket ni Hamor nga anak ni Kiddekem a Heveo immay iti balay ni Siquem nga anakna, ket nagtugaw iti sanguananna, ket kinuna ni Hamor iti anakna, Siquem, Awan kadi ngarud ti babai kadagiti annak a babbai ti ilim a mangala iti Hebreo a babai a saan a nagtaud iti ilim?
18 Ket ni Siquem kinunana kencuana, Isu laeng ti masapul nga alaem para caniac, ta isu maragsakan iti imatangko; ket inaramid ni Hamor a maibatay iti balikas ti anakna, ta isut' inayatna unay.
19 Ket napan ni Hamor ken Jacob tapno makisarita kenkuana maipanggep iti daytoy a banag, ket idi pimmanaw iti balay ni Siquem nga anakna, sakbay nga immay ken Jacob tapno makisarita kenkuana, adtoy immay dagiti annak ni Jacob manipud iti talon, apaman a nangngegda ti banag nga inaramid ni Siquem nga anak ni Hamor.
20 Ket naladingit unay dagiti lallaki maipanggep iti kabsatda a babai, ket nagawidda amin a napuoran iti pungtot, sakbay ti tiempo ti panagummongda kadagiti bakada.
21 Ket immayda ket nagtugawda iti sanguanan ti amada ket nagsaoda kenkuana a simged iti pungtot, a kunkunada, Pudno a maiparbeng ti ipapatay iti daytoy a tao ken iti sangakabbalayanna, gapu ta imbilin ti Apo a Dios ti intero a daga ken ni Noe ken dagiti annakna a ti tao dinto pulos agtakaw, wenno makikamalala; ita adtoy ni Siquem agpada a nangdadael ken nakikamalala iti kabsattayo a babai, ket awan uray maysa kadagiti amin a tao ti siudad ti nagsao iti uray maysa a sao kenkuana.
22 Pudno nga ammom ken maawatanmo a ti pannakaukom ti ipapatay maipaay ken Siquem, ken amana, ken iti intero a siudad gapu iti banag nga inaramidna.
23 Ket bayat ti panagsasaoda iti sangoanan ti amada iti daytoy a banag, adtoy immay ni Hamor nga ama ni Siquem tapno ibagana ken Jacob dagiti balikas ti anakna maipanggep ken ni Dina, ket nagtugaw iti sango ni Jacob ken iti sangoanan dagiti annakna.
24 Ket kinuna ni Hamor kadakuada, a kunkunana, Ti kararua ni Siquem nga anakko il-iliwenna ti anakyo a babai; Ikararagko nga itedmo kenkuana kas asawa ket makiasawa kadakami; itedmo kadakami dagiti annakmo a babbai ket itedmi kenka dagiti annakmi a babbai, ket makipagnaedka kadakami iti dagami ket agbalinkami a kas maymaysa nga ili iti daga.
25 Ta nalawa unay ti dagami, isu nga agtaengkayo ket agtagilakokayo ken mangalakayo iti sanikua, ket aramidenyo iti dayta ti kayatyo, ket awan ti manglapped kadakayo babaen ti panangisao iti maysa a sao kadakayo.
26 Ket insardeng ni Hamor ti nakisao ken Jacob ken dagiti annacna, ket adtoy ni Siquem nga anakna a simmurot kencuana, ket nagtugaw iti sanguanda.
27 Ket nagsao ni Siquem iti sanguanan ni Jacob ken dagiti annakna, a kunkunana, "Masarakak koma ti parabur iti imatangmo ta itedmo kaniak ti anakmo a babai, ken aniaman nga ibagam kaniak, aramidek para kenkuana."
28 Dawatenyo kaniak ti nawadwad a dote ken sagut, ket itedkonto, ket aniaman ti ibagam kaniak nga aramidek, ken siasinoman isuna a mangsukir kadagiti bilinmo, matayto; ited laeng kaniak ti balasang para iti asawa.
29 Insungbat da Simeon ken Levi a siuulbod da Hamor ken Siquem nga anakna, a kunkunada, Amin nga imbagam kadakami, aramidenmi para kadakayo.
30 Ket adtoy adda ti kabsatmi a babai iti balayyo, ngem umadayokayo kenkuana agingga nga ibaonmi ken ni Isaac nga amami maipanggep iti daytoy a banag, ta awan ti maaramidmi no awan ti pammalubosna.
31 Ta ammona dagiti dalan ni Abraham nga amami, ket ibagami kadakayo ti aniaman nga ibagana kadakami, awan ti mailemmengmi kadakayo.
32 Ket insao da Simeon ken Levi daytoy kada Siquem ken amana tapno makasarakda iti pambar, ken tapno agsapulda iti balakad no ania ti maaramid iti Siquem ken iti siudadna iti daytoy a banag.
33 Ket idi nangngeg da Siquem ken amana ti sasao da Simeon ken Levi, kasla nasayaat dayta iti imatangda, ket rimmuar da Siquem ken amana tapno agawidda.
34 Ket idi napanda, kinuna dagiti annac ni Jacob iti amada, a kunkunada, Adtoy, ammomi a ti ipapatay ket maipaay kadagitoy a nadangkes ken iti siudadda, gapu ta sinalungasingda ti imbilin ti Dios ken Noe ken kadagiti annakna ken dagiti bukelna a simmaruno kadakuada.
35 Ken kasta met gapu ta inaramid ni Siquem daytoy a banag iti kabsattayo a ni Dina iti panangtulawna kenkuana, ta saan a pulos a maaramid kadatayo ti kasta a kinadakes.
36 Ita ngarud, ammuem ken kitaem no ania ti aramidem, ket agsapulka iti pammagbaga ken pambar no ania ti maaramid kadakuada, tapno mapapatay dagiti amin nga agnanaed iti daytoy a siudad.
37 Ket kinuna ni Simeon kadakuada, Adtoy ti umno a balakad kadakayo: ibagayo kadakuada a kugitenda ti tunggal lalaki kadakuada a kas iti pannakakugittayo, ket no dida kayat nga aramiden daytoy, alaentayo ti balasangtayo kadakuada ket pumanawtayo.
38 Ket no umanamongda a mangaramid iti daytoy ket aramidendanto dayta, no kasta inton mailumlomda iti ut-ot, rautentayo ida babaen kadagiti kampilantayo, a kas iti maysa a naulimek ken natalna, ket patayentayo ti tunggal lalaki iti tengngada.
39 Ket ti balakad ni Simeon pinaragsakna ida, ket inkeddeng da Simeon ken Levi nga aramidenda kadakuada ti kas iti naisingasing.
40 Ket iti kabigatanna immay manen da Siquem ken Hamor nga amana ken Jacob ken kadagiti annakna, tapno agsao maipapan ken Dina, ken tapno mangngegda no ania ti sungbat dagiti annak ni Jacob kadagiti sasaoda.
41 Ket nagsao ti annak ni Jacob a sililimed kadakuada, a kunkunada, Imbagami ken amami a Isaac ti amin a sasaom, ket naay-ayo kenkuana dagiti sasaom.
42 Ngem nagsao kadakami, a kunkunana, Kastoy ti imbilin ni Abraham nga amana manipud iti Dios nga Apo ti intero a daga, a ti siasinoman a lalaki a saan a kaputotanna a mayat a mangala iti maysa kadagiti annakna a babbai, pakugitenna ti tunggal lalaki a kukuana, a kas iti pannakakugitmi, ket kalpasanna mabalinmi nga ited kenkuana ti anakmi a babai kas asawa.
43 Ita, impakaammomi kadakayo ti amin a dalanmi nga insao kadakami ni amami, ta saanmi a maaramid daytoy a imbagam kadakami, tapno itedmi ti balasangmi iti maysa a di nakugit a lalaki, ta nakababain kadakami.

44 Ngem ditoy nga umanamongkami kadakayo, nga itedmi kadakayo ti anakmi a babai, ket alaenmi met dagiti annakyo a babbai, ket agtaengkami kadakayo ken agbalinkami a maymaysa nga ili a kas iti imbagayo, no dumngegkayo kadakami, ken umanamongkayo nga agbalin a kas kadakami, a mangkugit iti tunggal lalaki a kukuayo, kas iti pannakakugitmi.
45 Ket no dikayto dumngeg kadakami, tapno makugit ti tunggal lalaki a kas iti pannakakugitmi, kas imbilinmi, umaykami kadakayo, ket alaenmi ti balasangmi kadakayo ket pumanawkami.
46 Ket ni Siquem ken ni amana a Hamor nangngegda dagiti sasao ti annak ni Jacob, ket naay-ayo unay ida ti banag, ket ni Siquem ken ni amana a Hamor nagdardarasda a nangaramid iti tarigagay dagiti annak ni Jacob, ta ni Siquem ket pagay-ayatna unay ni Dina, ket ti kararuana naisanglad kenkuana.
47 Nagdardaras da Siquem ken ni Hamor nga amana a napan iti ruangan ti siudad, ket inummongda dagiti amin a lallaki iti siudadda ket insaoda kadakuada dagiti sasao ti annak ni Jacob, a kunkunada.
48 Immaykami kadagitoy a lallaki, dagiti annak ni Jacob, ket nagsaokami kadakuada maipanggep iti balasangda, ket umanamong dagitoy a lallaki nga agaramid a maibatay iti tarigagaymi, ket adtoy ti dagami ket dakkel ti kalawana para kadakuada, ket agtaengdanto iti daytoy, ken agtagilako iti daytoy, ket agbalinkami a maymaysa a tao; alaenmi dagiti annakda a babbai, ket dagiti annakmi a babbai itedmi kadakuada kas assawa.
49 Ngem iti laeng daytoy a kondision umanamong dagitoy a lallaki a mangaramid iti daytoy a banag, a tunggal lalaki kadatayo ket makugit a kas iti pannakakugitda, kas imbilin ti Diosda kadakuada, ket inton maaramidtayo ti maibatay kadagiti bilinda a makugit, kalpasanna agtaengdanto kadatayo, agraman dagiti baka ken sanikuada, ket agbalintayo a kas maymaysa a tattao kadakuada.
50 Ket idi nangngeg dagiti amin a lallaki iti siudad ti sasao ni Siquem ken ni Hamor nga amana, immanamongda idin amin a lallaki iti siudadda iti daytoy a singasing, ket nagtulnogda a makugit, ta ni Siquem ken ni amana a Hamor ket ipatpategda unay kadakuada, ta isuda dagiti prinsipe ti daga.
51 Ket iti simmaganad nga aldaw, bimmangon da Siquem ken Hamor nga amana iti bigat, ket inummongda amin dagiti lallaki iti siudadda iti tengnga ti siudad, ket inayabanda ti annak ni Jacob, a nangkugit iti tunggal lalaki a kukuada iti dayta nga aldaw ken iti sumaganad nga aldaw.
52 Ket nagkugitda da Siquem ken Hamor nga amana, ken dagiti lima a kakabsat ni Siquem, ket kalpasanna timmakder ti tunggal maysa ket nagawidda, ta daytoy a banag ket naggapu iti Apo maibusor iti siudad ti Siquem, ken manipud iti Apo ti pammagbaga ni Simeon iti daytoy a banag, tapno ti Apo maiyawatna ti siudad ti Siquem iti ima dagiti dua nga annak ni Jacob.

KAPITULO 34

1 Ket ti bilang dagiti amin a lallaki a nakugit, innem a gasut uppat a pulo ket lima a lallaki, ken dua gasut uppat a pulo ket innem nga annak.
2 Ngem ni Kiddekem, nga anak ni Pered, nga ama ni Hamor, ken dagiti innem a kakabsatna, saanda a dimngeg kada Siquem ken ni Hamor nga amana, ket saanda a makugit, ta makarimon iti imatangda ti singasing dagiti annak ni Jacob, ket narungsot unay ti pungtotda gapu iti daytoy, a saan a dimngeg kadakuada dagiti tattao iti siudad.
3 Ket iti malem ti maikadua nga aldaw, nakasarakda iti walo a babassit nga ubbing a saan a nakugit, ta inlemmeng ida dagiti innada ken Siquem ken ni Hamor nga amana, ken kadagiti lallaki iti siudad.
4 Ket ni Siquem ken ni amana a Hamor nangibaonda tapno iyegda ida iti sanguanda tapno makugit, idi a ni Kiddekem ken dagiti innem a kakabsatna ti nangraut kadakuada babaen kadagiti kampilanda, ket inkagumaanda ida a papatayen.
5 Ket inkagumaanda a papatayen met ni Siquem ken ni Hamor nga amana ket inkagumaanda a papatayen ni Dina a kaduada maigapu iti daytoy a banag.
6 Kinunada kadakuada, Ania daytoy a banag nga inaramidyo? awan aya dagiti babbai kadagiti annak a babbai dagiti kabsatyo a Canaanita, a kayatyo nga alaen ti bagbagiyo dagiti annak a babbai dagiti Hebreo, a diyo am-ammo idi, ket aramidenyo daytoy nga aramid a pulos nga imbilin kadakayo dagiti ammayo?
7 Panunotem kadi nga agballigika babaen iti daytoy nga aramid nga inaramidmo? ket ania ti sungbatmo iti daytoy a banag kadagiti kakabsatmo a Canaanita, nga umayto inton bigat ket agsaludsod kenka maipanggep iti daytoy a banag?
8 Ket no saan nga agparang a nalinteg ken naimbag ti aramidmo iti imatangda, ania ti aramidem para iti biagmo, ken siak para iti biagmi, iti saanmo a panangipangag kadagiti timekmi?
9 Ket no mangngeg dagiti agnanaed iti daga ken amin a kakabsatmo nga annak ni Ham, ti aramidmo, a kunkunada.
10 Gapu iti maysa a Hebreo a babai, inaramid kadi da Siquem ken Hamor nga amana, ken amin nga agnanaed iti siudadda, ti saanda nga am-ammo ken saan a pulos nga imbilin kadakuada dagiti kapuonanda, sadino ngarud ti pagtayabam wenno sadino ti panglemmengmo iti bainmo, iti amin nga al-aldawmo iti sango dagiti kakabsatmo, dagiti agnanaed iti daga ti Canaan?
11 Ita ngarud saanmi a maibturan daytoy a banag nga inaramidmo, ken saankami a madagsenan iti daytoy a sangol kadakami, a saan nga imbilin kadakami dagiti kapuonanmi.
12 Adtoy inton bigat mapankami ket ummongen dagiti amin a kakabsatmi, dagiti kakabsat a Canaanita nga agnanaed iti daga, ket umaykami amin ket kabilenkayo ken amin nga agtalek kadakayo, tapno awanto ti nabati manipud kadakayo wenno kadakuada.
13 Ket idi nangngeg da Hamor ken ti anakna a ni Siquem ken amin dagiti tattao iti siudad dagiti sasao ni Kiddekem ken dagiti kakabsatna, nakabutbutengda iti biagda gapu kadagiti sasaoda, ket nagbabawida iti inaramidda.
14 Ket ni Siquem ken ni Hamor nga amana simmungbatda ken ni Kiddekem ken dagiti kakabsatna, ket kinunada kadakuada, Amin a sasao nga imbagayo kadakami ket pudno.
15 Ita, dikay ibaga, wenno panunoten iti pusoyo a gapu iti ayat dagiti Hebreo, inaramidmi daytoy a banag a saan nga imbilin kadakami dagiti kapuonanmi.

16 Ngem gapu ta nakitami a saan a panggep ken tarigagayda ti umanamong kadagiti tarigagaymi maipapan iti balasangda a kas iti panangalami kenkuana, malaksid iti daytoy a kondision, isu a dimngegkami kadagiti timekda ket inaramidmi daytoy nga aramid a nakitam, tapno magun-odmi ti tarigagaymi manipud kadakuada.
17 Ket inton nagun-odmi ti kiddawmi kadakuada, agsublikami ngarud kadakuada ket aramidenmi kadakuada ti ibagam kadakami.
18 Ipakaasimi ngarud kadakayo nga aguray ken agtalinaed agingga nga umimbag ti lasagmi ket pumigsakami manen, ket kalpasanna agkakaduakami a maibusor kadakuada, ket aramidenmi kadakuada ti adda iti pusoyo ken iti pusomi.
19 Nangngeg ni Dina nga anak ni Jacob amin dagitoy a sasao nga insao ni Kiddekem ken dagiti kakabsatna, ken ti insungbat kadakuada ni Hamor ken ti anakna a ni Siquem ken dagiti tattao iti siudadda.
20 Ket nagdardaras ket nangibaon iti maysa kadagiti babbalasangna, nga imbaon ni amana a mangaywan kenkuana idiay balay ti Siquem, ken Jacob nga amana ken kadagiti kakabsatna, a kunkunana.
21 Kasta ti panangbalakad ni Kiddekem ken dagiti kakabsatna maipapan kadakayo, ken kasta ti panangsungbat kadakuada da Hamor ken Siquem ken dagiti tattao iti siudad.
22 Ket idi nangngeg ni Jacob dagitoy a sasao napno iti pungtot, ket nakapungtot kadakuada, ket simged ti pungtotna kadakuada.
23 Ket nagsapata da Simeon ken Levi ket kinunada: “Kas sibibiag ti Apo, ti Dios ti intero a daga, iti daytoy a tiempo inton bigat, awanton ti mabati iti intero a siudad.”
24 Ket duapulo nga agtutubo a lallaki ti naglemmeng iti bagbagida a saan a nakugit, ket dagitoy nga agtutubo a lallaki nakirangetda kada Simeon ken Levi, ket pinapatay da Simeon ken Levi ti sangapulo ket walo kadakuada, ket dua ti nagtalaw kadakuada ket naglibasda iti sumagmamano nga abut ti apog nga adda iti siudad, ket sinapul ida da Simeon ken Levi, ngem dida nasarakan ida.
25 Intultuloy da Simeon ken Levi ti nagdaliasat iti siudad, ket pinapatayda amin dagiti tattao iti siudad babaen ti kampilan, ket awan ti nabati.
26 Ket adda dakkel a panagkigtot iti tengnga ti siudad, ket immuli sadi langit ti ikkis dagiti tattao iti siudad, ket nagpukkaw iti napigsa ti amin a babbai ken ubbing.
27 Pinatay da Simeon ken Levi ti intero a siudad; awan ti imbatida a lalaki a nabati iti intero a siudad.
28 Pinatayda da Hamor ken Siquem nga anakna babaen ti kampilan, ket inyadayoda ni Dina manipud iti balay ni Siquem ket pimmanawda manipud sadiay.
29 Ket dagiti annak ni Jacob napanda ket nagsublida, ket dimtengda kadagiti napapatay, ket sinamsamda amin a sanikuada nga adda iti siudad ken iti talon.
30 Ket bayat ti panangalada iti samsam, timmakder ti tallo gasut a lallaki ket nangipuruakda iti tapok ken kinabilda ida iti bato, idi nagturong kadakuada ni Simeon ket pinatayna ida amin babaen ti tadem ti kampilan, ket nagturong ni Simeon iti sanguanan ni Levi, ket immay iti siudad.
31 Ket innalada dagiti karneroda ken dagiti bakada ken dagiti bakada, ken kasta met dagiti nabati a babbai ken babassit, ket inturongda amin dagitoy nga umadayo, ket linuktanda ti ruangan ket rimmuarda ket immayda ken ni Jacob nga amada a buyogen ti pigsa.
32 Ket idi nakita ni Jacob ti amin nga inaramidda iti siudad, ken nakitana ti samsam nga innalada kadakuada, nakapungtot unay ni Jacob kadakuada, ket kinuna ni Jacob kadakuada, Ania daytoy nga inaramidyo kaniak? adtoy nagun-odko ti panaginana kadagiti Canaanita nga agnanaed iti daga, ket awan kadakuada ti nakibiang kaniak.
33 Ket ita inaramidmo a pagbalinennak a makarimon kadagiti agnanaed iti daga, iti tengnga dagiti Canaanita ken Perezeo, ket bassit laeng ti bilangko, ket agtitiponda amin a maibusor kaniak ket papatayendakto inton mangngegda ti trabahom kadagiti kakabsatda, ket madadaelkami ken ti sangakabbalayanko.
34 Ket da Simeon ken Levi ken amin a kakabsatda a kaduada simmungbatda ken Jacob nga amada ket kinunada kenkuana, Adtoy nga agnanaedkami iti daga, ket aramiden kadi ni Siquem daytoy iti kabsatmi a babai? apay nga agulimekka iti amin nga inaramid ni Siquem? ket makilangenna kadi iti kabsattayo a babai a kas iti balangkantis kadagiti kalsada?
35 Ket ti bilang dagiti babbai a kinautibo da Simeon ken Levi manipud iti siudad ti Siquem, a saanda a pinapatay, walopulo ket lima a saan a nakaam-ammo iti lalaki.
36 Ket karaman kadakuada adda maysa nga agtutubo a balasang a napintas ti langana ken nasayaat ti pannakaparaburna, a ti naganna ket Buna, ket innala ni Simeon kas asawa, ket ti bilang dagiti lallaki nga innalada a kautibo ket saanda a pinatay, uppat a pulo ket pito a lallaki, ket dagiti dadduma pinapatayda.
37 Ket amin dagiti agtutubo a lallaki ken babbai a kinautibo da Simeon ken Levi manipud iti siudad ti Siquem, ad-adipen dagiti annak ni Jacob ken kadagiti annakda a simmaruno kadakuada, agingga iti aldaw ti ipapanaw ti annak ni Jacob manipud iti daga ti Egipto.
38 Ket idi rimmuar da Simeon ken Levi manipud iti siudad, timmakder dagiti dua nga agtutubo a lallaki a nabati, a naglemmeng iti siudad, ket saan a natay iti tengnga dagiti tattao iti siudad, ket dagitoy nga agtutubo a lallaki napanda iti siudad ket nagnada iti dayta, ket nasarakanda ti siudad a langalang nga awan ti lalaki, ken dagiti laeng babbai nga agsangsangit, ket dagitoy nga agtutubo a lallaki impukkawda ket kinunada, Adtoy, daytoy ti daydiay dakes nga inaramid dagiti annac ni Jacob a Hebreo iti daytoy a siudad iti kaaddada iti daytoy nga aldaw dinadaelda ti maysa kadagiti siudad ti Canaani, ket saanda a nagbuteng iti biagda iti amin a daga ti Canaan.
39 Pimmanaw dagitoy a lallaki iti siudad ket napanda iti siudad ti Tapnac, ket dimtengda sadiay ket imbagada kadagiti agnanaed iti Tapnac ti amin a napasamak kadakuada, ken amin nga inaramid ti annak ni Jacob iti siudad ti Siquem.
40 Ket dimteng ti impormasion ken Jasub nga ari ti Tapnac, ket nangibaon kadagiti lallaki iti siudad ti Siquem tapno kitaenda dagidiay nga agtutubo, ta saan ida a patien ti ari iti daytoy a salaysay, a kunkunana, “Kasano a madadael ti dua a lallaki ti kasta a dakkel nga ili a kas iti Siquem?
41 Nagsubli dagiti mensahero ni Jasub ket imbagada kenkuana, a kunkunada, Immaykami iti siudad, ket nadadaelen, awan ti tao sadiay; agsangsangit laeng a

babbai; awan met ti arban wenno baka sadiay, ta amin nga adda iti siudad innala dagiti annac ni Jacob.
42 Ket nagsiddaaw ni Jasub iti daytoy, a kunkunana: “Kasano a maaramid ti dua a tao daytoy a banag, tapno dadaelenda ti kasta kadakkel a siudad, ket awan ti uray maysa a tao a makabael a bumusor kadakuada?
43 Ta ti umasping ket saan pay a napasamak manipud kaaldawan ni Nimrod, ken uray pay manipud iti kaadaywan a panawen, saan a napasamak ti umasping; ket ni Jasub, nga ari ti Tapnac, kinunana kadagiti tattaona, Agturedka ket mapankami makiranget kadagitoy a Hebreo, ket aramidenmi kadakuada ti kas iti inaramidda iti siudad, ket ibalesmi ti gapuanan dagiti tattao iti siudad.
44 Ket ni Jasub, nga ari ti Tapnac, nakiuman kadagiti mamalbalakadna maipapan iti daytoy a banag, ket dagiti mamalbalakadna kinunada kenkuana, Agmaymaysa a saankanto a mangparmek kadagiti Hebreo, ta masapul a nabilegda a mangaramid iti daytoy nga aramid iti intero a siudad.
45 No dua kadakuada ti mangdadael iti intero a siudad, ket awan ti agtakder a bumusor kadakuada, sigurado a no kayatmo a bumusor kadakuada, tumakderdanto amin a maibusor kadakami ket dadaelendakami met.
46 Ngem no mangibaonka kadagiti amin nga ari a manglikmut kadakami, ket bay-am ida nga agtitipon, kumuyogkami kadakuada ket makirangetkami kadagiti annak ni Jacob; kalpasanna, agballigkanto kadakuada.
47 Ket nangngeg ni Jasub dagiti sasao dagiti mammagbaga kenkuana, ket dagiti sasaoda naay-ayo kenkuana ken kadagiti tattaona, ket inaramidna dayta; ket ni Jasub nga ari ti Tapnac nangibaon kadagiti amin nga ari dagiti Amoreo a nanglikmut iti Siquem ken Tapnac, a kunkunana.
48 Sumung-atkayo kaniak ket tulongannak, ket kabilentayo ni Jacob a Hebreo ken amin nga annakna, ket dadaelentayo ida manipud iti daga, ta kastoy ti inaramidna iti siudad ti Siquem, ket diyo kadi ammo dayta?
49 Nangngeg dagiti amin nga ari dagiti Amoreo ti dakes nga inaramid ti annak ni Jacob iti siudad ti Siquem, ket nasdaawda unay kadakuada.
50 Ket dagiti pito nga ari dagiti Amoreo naguummongda agraman amin a buyotda, agarup sangapulo a ribu a lallaki nga addaan kadagiti naisugat a kampilan, ket immayda a makigubat kadagiti annak ni Jacob; ket nangngeg ni Jacob a naguummong dagiti ari dagiti Amoreo a makigubat kadagiti annakna, ket nagbuteng ni Jacob iti kasta unay, ket nariribukan isuna.
51 Ket impukkaw ni Jacob maibusor kada Simeon ken Levi, a kunkunana, Ania daytoy nga aramid nga inaramidyo? apay a nadangrannak, tapno iyegmo a bumusor kaniak dagiti amin nga annak ti Canaan tapno dadaelendak ken ti sangakabbalayak? ta naginanaak, uray siak ken ti sangakabbalayanko, ket inaramidmo daytoy kaniak, ket pinagpungtotmo dagiti agnanaed iti daga maibusor kaniak babaen kadagiti aramidmo.
52 Simmungbat ni Juda ken amana, a kunkunana: “Awan serserbi aya dagiti kakabsatko a da Simeon ken Levi ti nangpapatay kadagiti amin nga agnanaed iti Siquem? Sigurado a gapu ta pinakumbaba ni Siquem ti kabsattayo a babai, ken sinalungasingna ti bilin ti Diostayo ken Noe ken kadagiti annakna, ta innala ni Siquem ti kabsattayo a babai babaen ti puersa, ket nakikamalala kenkuana.
53 Ket inaramid ni Siquem amin dagitoy a dakes ket awan ti uray maysa kadagiti agnanaed iti siudadna a nakibiang kenkuana, a mangibaga, Apay nga aramidem daytoy? sigurado a gapu iti daytoy napan dagiti kakabsatko ket kinabilda ti siudad, ket inyawat ti Apo iti imada, agsipud ta sinalungasing dagiti agnanaed iti bilin ti Diostayo. Awan kadi ngarud ti inaramidda amin dagitoy?
54 Ket ita apay a mabutengka wenno mariribukanka, ken apay a saanka a maay-ayo kadagiti kakabsatko, ken apay a nasged ti pungtotmo kadakuada?
55 Pudno a ti Diostayo a nangiyawat iti imada iti siudad ti Siquem ken dagiti tattaona, iyawatnanto met kadagiti imatayo dagiti amin nga ar-ari ti Canaani nga umay a maibusor kadatayo, ket aramidentayo kadakuada ti kas iti inaramid dagiti kakabsatko iti Siquem.
56 Ita agtalnaka maipapan kadakuada ket ibellengmo dagiti butengmo, ngem agtalekka iti Apo a Diostayo, ket ikararagmo kenkuana a tulongannakami ken ispalennakami, ken iyawatna dagiti kabusormi kadagiti imami.
57 Ket inayaban ni Juda ti maysa kadagiti adipen ni amana, Inka ita ket kitaem no sadino ti ayan dagidiay nga ari, nga umay a bumusor kadakami, agraman dagiti buyotda.
58 Ket ti adipen napan ket timmaliaw iti adayo, ket simmang-at iti kasungani ti Bantay Sihon, ket nakitana dagiti amin a pakarso dagiti ari a nakatakder iti talon, ket nagsubli idiay Juda ket kinunana, Adtoy dagiti ari addada iti tay-ak agraman amin a pakarsoda, maysa nga ili a nakaad-adu unay, a kas iti darat iti igid ti baybay.
59 Ket ni Juda kinunana kada Simeon ken Levi, ken kadagiti amin a kakabsatna, Papigsaenyo ti bagbagiyo ket agbalinkayo nga annak ti kinatured, ta adda kadatayo ni Jehova a Diostayo, dikay agbuteng kadakuada.
60 Tumakderka iti tunggal tao, a nabartek kadagiti armasna a pakigubat, ti panana ken kampilanna, ket mapankami makiranget kadagitoy a di nakugit a lallaki; ti Apo ti Diostayo, Isu ti mangisalakan kadatayo.
61 Ket timmakderda, ket tunggal maysa nakabarikes kadagiti armasna a pakigubat, dadakkel ken babassit, sangapulo ket maysa nga annak ni Jacob, ken amin nga adipen ni Jacob a kaduada.
62 Ket amin nga adipen ni Isaac a kadua ni Isaac idiay Hebron, immayda amin kadakuada nga addaan iti amin a kita ti alikamen a pakigubat, ket ti annak ni Jacob ken dagiti adipenda, a sangagasut ket sangapulo ket dua a lallaki, napanda kadagitoy nga ari, ket nakikuyog met ni Jacob kadakuada.
63 Ket ti annak ni Jacob imbaonda ken amada a ni Isaac nga anak ni Abraham idiay Hebron, isu met laeng ti Kireat-arba, a kunkunada.
64 Ikararagmo nga agpakaasikami kenka iti Apo a Diosmi, a salaknibannakami kadagiti ima dagiti Canaanita nga umay a maibusor kadakami, ken itedmo ida kadagiti imami.
65 Ket ni Isaac nga anak ni Abraham nagkararag iti Apo maipaay kadagiti annakna, ket kinunana, O Apo a Dios, inkarim ni amak, a kinunam, Paaduekto ti bukelmo a kas kadagiti bituen ti langit, ket inkarim met kaniak, ket ipasdekmo met ti saom, ita ta umad-adanin dagiti ari ti Canaan, tapno makigubatda kadagiti annakko gapu ta awan ti inaramidda a kinaranggas.

66 Ita ngarud, O Apo a Dios, Dios ti intero a daga, ballikugen, pangngaasim, ti pammagbaga dagitoy nga ari tapno saanda a makiranget kadagiti annakko.
67 Ket pagsiddaawam ti puso dagitoy nga ari ken dagiti tattaoda iti panagbuteng dagiti annakko a lallaki ken ibaba ti kinatangsitda, ken tapno tallikudanda dagiti annakko.
68 Ket babaen ti napigsa nga imam ken naiyunnat a takiagmo ispalem dagiti annakko a lallaki ken dagiti adipenda kadakuada, ta adda iti imam ti bileg ken pigsa a mangaramid iti amin dagitoy.
69 Ket dagiti annak ni Jacob ken dagiti adipenda napanda kadagitoy nga ari, ket nagtalekda iti Apo a Diosda, ket bayat ti ipapanda, nagkararag met ni Jacob nga amada iti Apo ket kinunana, O Apo a Dios, mannakabalin ken intan-ok a Dios, a nagturay manipud idi un-unana nga aldaw, manipud sadiay agingga ita ken iti agnanayon;
70 Sika Daydiay mangrugso kadagiti gubat ken mangpasardeng kadagitoy, iti imam adda pannakabalin ken pannakabalin a mangitan-ok ken mangibaba; O sapay koma ta maawat ti kararagko iti sanguanam tapno agsublika kaniak babaen kadagiti asimo, tapno pagsiddaawen ti puso dagitoy nga ari ken dagiti tattaoda babaen ti panagbuteng dagiti annakko a lallaki, ken pagbutngam ida ken dagiti kampoda, ken babaen ti dakkel a kinamanangngaasim ispalen amin dagidiay agtalek kenka, ta sika ti makabael a mangiyeg kadagiti tattao iti sidongmi ken mangkissay kadagiti nasion iti sidong ti pannakabalinmi.

KAPITULO 35

1 Ket immay dagiti amin nga ari dagiti Amoreo ket nagtakderda iti talon tapno makiuman kadagiti mamalbalakadda no ania ti maaramid kadagiti annak ni Jacob, ta mabutengda pay laeng kadakuada, a kunkunada, Adtoy, dua kadakuada ti nangpapatay iti intero a siudad ti Siquem.
2 Ket dinengngeg ti Apo dagiti kararag da Isaac ken Jacob, ket pinunnona ti puso dagitoy amin a mamalbalakad dagiti ari iti dakkel a buteng ken buteng nga agtutunosda nga impukkawda.
3 Nauyongkayo kadi ita nga aldaw, wenno awan ti pannakaawatyo, a makirangetkayo kadagiti Hebreo, ket apay a maragsakankayo iti bukodyo a pannakadadael ita nga aldaw?
4 Adtoy dua kadakuada ti immay iti siudad ti Siquem nga awan ti buteng wenno panagbuteng, ket pinapatayda amin nga agnanaed iti siudad, tapno awan ti tao a timmakder kadakuada, ket kasano a makalabankayo kadakuada amin?
5 Pudno nga ammoyo a ti Diosda ket nalabes ti panagayatna kadakuada, ken inaramidna dagiti mannakabalin a banag para kadakuada, a kas iti saan a naaramid manipud idi un-unana nga aldaw, ken kadagiti amin a didiosen dagiti nasion, awan ti makaaramid a kas kadagiti mannakabalin nga aramidna.
6 Pudno nga inispalna ni amada nga Abraham, a Hebreo, manipud iti ima ni Nimrod, ken iti ima dagiti amin nga ilina a namin-adu a naggandat a mangpapatay kenkuana.
7 Inispalna met iti apuy a nangipuruak kenkuana ni Ari Nimrod, ket inispal ti Diosna manipud iti dayta.
8 Ket siasino pay ti makaaramid iti kastoy? sigurado a ni Abraham ti nangpapatay kadagiti lima nga ari ti Elam, idi sinagidda ti anak ti kabsatna nga agnanaed kadagidi nga aldaw idiay Sodoma.
9 Ket innalana ti adipenna a napudno iti balayna ken ti sumagmamano a tattaona, ket kinamatda dagiti ari ti Elam iti maysa a rabii ket pinapatayda ida, ket insublida iti anak ti kabsatna ti amin a sanikuana nga innalada kenkuana.
10 Ket sigurado nga ammoyo a maragsakan unay ti Dios dagitoy a Hebreo kadakuada, ken maragsakanda met kenkuana, ta ammoda nga inispalna ida manipud kadagiti amin a kabusorda.
11 Ket adtoy babaen ti panagayatna iti Diosna, innala ni Abraham ti bugbugtong ken napateg nga anakna ket pinanggepna nga iyeg a kas daton a mapuoran iti Diosna, ket no saan a gapu iti Dios a nanglapped kenkuana a mangaramid iti daytoy, inaramidna koma idin babaen ti ayatna iti Diosna.
12 Ket nakita ti Dios amin nga aramidna, ket insapatana kencuana, ket inkarina kenkuana nga isalakanna dagiti annakna a lallaki ken amin a bukelna manipud iti tunggal riribuk a dumteng kadakuada, gapu ta inaramidna daytoy a banag, ket babaen ti panagayatna iti Diosna inleppasna ti asina iti anakna.
13 Ket dikay kadi nangngeg ti inaramid ti Diosda ken Faraon nga ari ti Egipto ken ni Abimelec nga ari ti Gerar, babaen ti panangala iti asawa ni Abraham, a nagkuna maipapan kenkuana, Isu ket kabsatko a babai, di la ket ta mapapatayda isuna maigapu kenkuana, ket panunotenda nga alaenda kas asawa? ket inaramid ti Dios kadakuada ken kadagiti taoda amin a nangngegyo.
14 Ket adtoy, nakitami a mismo babaen kadagiti matami nga immay kenkuana ni Esau, kabsat ni Jacob, a kaduana ti uppat a gasut a lallaki, a panggepna a papatayen, ta impalagipna nga innalana kenkuana ti bendision ni amana.
15 Ket napan isuna sinabat idi naggapu idiay Siria, tapno kabilenna ti ina a kaduana dagiti annakna, ket siasino ti nangispal kenkuana manipud kadagiti imana no di ti Diosna a nagtalekna? inispalna isuna iti ima ti kabsatna ken kasta met kadagiti ima dagiti kabusorna, ket sigurado a salaknibannanto manen ida.
16 Siasino ti di makaammo a ti Diosda ti nangipaltiing kadakuada iti pigsa tapno aramidenda iti ili ti Siquem ti dakes a nangngegyo?
17 Mabalin kadi ngarud a babaen iti bukodda a pigsa ti dua a lallaki a makadadael iti kasta a dakkel a siudad a kas iti Siquem no saan a gapu iti Diosda a nagtaltalekda? kinunana ken inaramidna kadakuada amin dagitoy tapno mapapatayna dagiti agnanaed iti siudad iti siudadda.
18 Ket mabalinyo kadi ngarud a parmeken dagidiay a rimmuar a sangsangkamaysa manipud iti siudadyo tapno makirangetda iti intero kadakuada, uray no maminribu nga ad-adu pay ti umay tumulong kadakayo?
19 Pudno nga ammoyo ken maawatanyo a saankayo nga immay makigubat kadakuada, no di ket umaykayo makigubat iti Diosda a nangpili kadakuada, ket ngarud immaykayo amin ita nga aldaw tapno madadaelkayo.
20 Ita ngarud, liklikanyo daytoy dakes nga ikagkagumaanyo nga iyeg iti bagbagiyo, ket nasaysayaatto para kadakayo a saankayo a makigubat kadakuada, nupay bassit laeng ti bilangda, agsipud ta adda kadakuada ti Diosda.

21 Ket idi nangngeg dagiti ari dagiti Amoreo ti amin a sasao dagiti mamalbalakadda, napno ti puspusoda iti buteng, ket nagbutengda kadagiti annak ni Jacob ket saanda a kayat a makiranget kadakuada.
22 Ket inkidemda dagiti lapayagda kadagiti balikas dagiti mamalbalakadda, ket dimngegda iti amin a balikasda, ket dagiti balikas dagiti mammagbaga ti nangay-ayo unay kadagiti ari, ket inaramidda ti kasta.
23 Ket timmaliaw dagiti ari ket nagkedkedda kadagiti annak ni Jacob, ta saanda a naitured nga immasideg kadakuada a makigubat kadakuada, ta nagbutengda unay kadakuada, ket narunaw dagiti pusoda iti unegda gapu iti panagbutengda kadakuada.
24 Ta naggapu daytoy kadakuada iti Apo, ta nangngegna ti kararag da Isaac ken Jacob nga adipenna, agsipud ta nagtalekda kenkuana; ket amin dagitoy nga ari nagsublida a kaduada dagiti kampoda iti dayta nga aldaw, tunggal maysa iti bukodna a siudad, ket saanda a nakiranget iti dayta a tiempo kadagiti annak ni Jacob.
25 Ket ti annak ni Jacob pinagtalinaedda ti puestoda iti dayta nga aldaw agingga iti rabii iti kasungani ti bantay Sihon, ket idi nakitada a saan nga immay dagitoy nga ari tapno makigubat kadakuada, nagawid dagiti annak ni Jacob.

KAPITULO 36

1 Iti dayta a tiempo nagparang ti Apo ken Jacob a kunkunana, Bumangonka, mapanka idiay Bethel ket agtalinaedka sadiay, ket mangaramidka sadiay iti altar para iti Apo nga agparang kenka, a nangispal kenka ken kadagiti annakmo manipud iti rigat.
2 Ket timmakder ni Jacob a kaduana dagiti annakna a lallaki ken amin a kukuana, ket napanda ket immayda idiay Bethel a maitunos iti sao ti Apo.
3 Ket ni Jacob agtawen iti siam a pulo ket siam idi simmang-at idiay Bethel, ket ni Jacob ken dagiti annakna a lallaki ken amin a tattao a kaduana, nagtalinaedda idiay Bethel idiay Luz, ket sadiay nangibangon iti altar para iti Apo a nagparang kenkuana, ket ni Jacob ken dagiti annakna a lallaki nagtalinaedda idiay Bethel iti innem a bulan.
4 Iti dayta a tiempo, natay ni Debora nga anak ni Uz, ti mangay-aywan ken ni Rebecca, a nakikadua ken Jacob; ket intabon ni Jacob iti baba ti Bethel iti sirok ti roble nga adda sadiay.
5 Ket natay met ni Rebecca nga anak ni Betuel, nga ina ni Jacob, iti dayta a tiempo idiay Hebron, isu met laeng ti Kireat-arba, ket naitabon iti rukib ti Macpela a ginatang ni Abraham kadagiti annak ni Het.
6 Ket ti biag ni Rebecca sangagasut tallopulo ket tallo a tawen, ket natay ket idi nangngeg ni Jacob a natayen ni Rebecca ni inana nagsangit iti napait gapu ken ni inana, ken nangaramid iti dakkel a panagleddaang para kenkuana, ken ni Debora a mangay-aywan kenkuana iti sirok ti roble, ket pinanagagananna dayta a lugar iti Allon-bachuth.
7 Ket natay ni Laban a Siriano kadagidi nga aldaw, ta kinabil ti Dios gapu ta sinalungasingna ti tulag nga adda iti nagbaetanda ken Jacob.
8 Sangagasut ti tawen ni Jacob idi nagparang kenkuana ti Apo, ket binendisionanna ken pinanagagananna iti Israel, ket nagsikog ni Raquel nga asawa ni Jacob kadagidi nga aldaw.
9 Ket iti dayta a tiempo nagdaliasat ni Jacob ken amin a kukuana manipud Bethel tapno mapan iti balay ni amana, idiay Hebron.
10 Ket bayat ti panagdaliasatda iti dalan, ket adda pay bassit a dalan nga umay idiay Efrat, nangipasngay ni Raquel iti maysa nga anak a lalaki ket narigat ti panagtrabahona ket natay.
11 Ket ni Jacob intabonna isuna iti dalan nga agturong idiay Efrat, nga isu ti Betlehem, ket nangikabil iti adigi iti tanemna, nga adda sadiay agingga ita; ket uppat a pulo ket lima a tawen ti aldaw ni Raquel ket natay.
12 Ket ni Jacob pinanagagananna ti anakna a nayanak kenkuana, nga inyanak kenkuana, Benjamin, agsipud ta nayanak kenkuana iti daga iti makannawan.
13 Kalpasan ti ipapatay ni Raquel, impatakder ni Jacob ti toldana iti tolda ti adipenna a ni Bilha.
14 Ket naimon ni Ruben gapu iti inana a ni Lea gapu iti daytoy, ket napno iti pungtot, ket timmakder iti pungtotna ket napan ket simrek iti tolda ni Bilha ket manipud sadiay inikkatna ti pagiddaan ni amana.
15 Iti dayta a tiempo ti bingay ti kalintegan nga inauna, agraman ti saad ti kinaari ken kinapadi, naikkat manipud iti annak ni Ruben, ta tinulawanna ti pagiddaan ni amana, ket naited ti kalintegan ti inauna ken Jose, ti saad ti kinaari iti Juda, ken ti kinasaserdote ken Levi, agsipud ta tinulawan ni Ruben ti pagiddaan ni amana.
16 Ket dagitoy dagiti kaputotan ni Jacob a naipasngay kenkuana idiay Padan-aram, ket sangapulo ket dua ti annak ni Jacob.
17 Ti annak ni Lea isuda ni Ruben nga inauna, ken Simeon, Levi, Juda, Isacar, Zabulon, ken ni Dina a kabsatda a babai; ket dagiti annak ni Raquel isu da Jose ken Benjamin.
18 Ti annak ni Zilpa, adipen ni Lea, da Gad ken Aser, ken ti annak ni Bilha, adipen ni Raquel, isu da Dan ken Neftali; dagitoy ti annak ni Jacob a naipasngay kenkuana idiay Padan-aram.
19 Ket ni Jacob ken dagiti annakna ken amin a kukuana nagdaliasatda ket dimtengda idiay Mamre, nga isu ti Kireat-arba, nga adda idiay Hebron, a nagnaed da Abraham ken Isaac, ket ni Jacob agraman dagiti annakna ken amin a kukuana, nagnaedda ken amana idiay Hebron.
20 Ket ti kabsatna a ni Esau ken dagiti annakna a lallaki, ken amin a kukuana napanda iti daga ti Seir ket nagnaedda sadiay, ket addaan kadagiti sanikua iti daga ti Seir, ket dagiti annak ni Esau nagbungada ken immaduda iti kasta unay iti daga ti Seir.
21 Ket dagitoy dagiti kaputotan ni Esau a nayanak kenkuana idiay daga ti Canaan, ket lima ti annak ni Esau.
22 Ket ni Ada impasngayna ken Esau ti inauna nga anakna a ni Elifaz, ket inyanakna met kenkuana ni Reuel, ken ni Alibama inyanakna kenkuana da Jeus, Yaalam ken Kore.
23 Dagitoy dagiti annak ni Esau a naipasngay kenkuana idiay daga ti Canaan; ket ti annak ni Elifaz nga anak ni Esau isuda da Teman, Omar, Zefo, Gatam, Kenaz ken Amalex, ket dagiti annak ni Reuel isuda da Nacat, Zerac, Sama ken Mizza.
24 Ket ti annak ni Jeus ket da Timna, Alva, Jetet; ket dagiti annac a lallaki ni Yaalam isu da Alah, Finor ken Kenaz.
25 Ket ti annak ni Kore isuda da Teman, Mibzar, Magdiel ken Eram; dagitoy dagiti pamilia dagiti annak ni Esau a maibatay iti kinaturayda iti daga ti Seir.

26 Ket dagitoy ti nagan ti annak ni Seir a Horeo, nga agnanaed iti daga ti Seir, Lotan, Sobal, Zibeon, Ana, Disan, Ezer ken Dison, pito nga annakda.
27 Ket ti annak ni Lotan isu da Hori, ni Heman ken ti kabsatda a ni Timna, isu ni Timna nga immay ken Jacob ken dagiti annakna, ket saanda a dumngeg kenkuana, ket napan ket nagbalin a kamalala ni Elifaz nga anak ni Esau, ket impasngayna kenkuana ti Amalek.
28 Ket ti annak ni Sobal isu da Alvan, Manahat, Ebal, Sefo, ken Onam, ken ti annak ni Zibeon isu da Aja, ken Ana, daytoy ni Ana a nakasarak kadagiti Yemim iti let-ang idi pinakanna dagiti asno ni Zibeon nga amana.
29 Ket bayat ti panangpakanna kadagiti asno ni amana inturongna ida idiay let-ang iti nadumaduma nga oras tapno ipakanna ida.
30 Ket adda maysa nga aldaw nga inyegna ida iti maysa kadagiti let-ang iti igid ti baybay, iti kasungani ti let-ang dagiti tao, ket bayat ti panangtaraonna kadakuada, adtoy ti nadagsen unay a bagyo dimteng manipud iti bangir ti baybay ket nagnaed kadagiti asno nga agtartaraken sadiay, ket nagtakderda amin.
31 Ket kalpasanna agarup sangagasut duapulo a dadakkel ken nakaam-amak nga animal rimmuar manipud iti let-ang iti bangir ti baybay, ket dimtengda amin iti lugar nga ayan dagiti asno, ket inkabilda ti bagbagida sadiay.
32 Ket dagidiay nga animal, manipud tengngada nga agpababa, ket sukog dagiti annak ti tao, ket manipud tengngada nga agpangato, adda dagiti kaasping dagiti oso, ken dadduma ti kaasping dagiti keephas, nga addaan kadagiti ipus iti likudanda manipud iti nagbaetan dagiti abagada a dumanon agingga iti daga, a kas kadagiti ipus ti ducheephath, ket dagitoy nga animal immayda ket nagsakay ken nagsakayda kadagitoy nga asno, ket inturongda ida nga umadayo, ket pimmanawda adayo agingga ita nga aldaw.
33 Maysa kadagitoy nga animal ti immasideg ken ni Ana ket kinabilna babaen ti ipusna, ket kalpasanna nagtalaw manipud iti dayta a lugar.
34 Ket idi nakitana daytoy nga aramid napalalo ti butengna iti biagna, ket nagtalaw ket naglibas iti siudad.
35 Ket insalaysayna kadagiti annakna a lallaki ken kakabsatna ti amin a napasamak kenkuana, ket adu a lallaki ti napan nagsapul kadagiti asno ngem dida nasarakan ida, ket ni Anah ken dagiti kakabsatna ket saanen a napan iti dayta a lugar manipud iti dayta nga aldaw a simmaruno, ta nagbutengda unay iti biagda.
36 Ket ti annak ni Ana nga anak ni Seir, isu da Dison ken ti kabsatna a babai a ni Alibama, ken dagiti annak ni Dison isuda da Hemdan, Esban, Itran ken Keran, ken dagiti annak ni Ezer isu da Bilhan, Zaavan ken Akan, ken ti annak ni Dishon isu da Uz ken Aran.
37 Dagitoy ti pamilia dagiti annak ni Seir a Horeo, sigun iti kinaturayda iti daga ti Seir.
38 Ket ni Esau ken dagiti annakna nagnaedda iti daga ni Seir a Horeo, nga agnanaed iti daga, ket addaanda kadagiti sanikua iti dayta ket nabunga ken immaduda iti kasta unay, ket ni Jacob ken dagiti annakna ken amin a kukuada, nagnaedda ken ni amada a ni Isaac iti daga ti Canaan, kas imbilin ti Apo ken ni Abraham nga amada.

KAPITULO 37

1 Ket iti maikasangagasut ket lima a tawen ti panagbiag ni Jacob, nga isu ti maikasiam a tawen a panagnaed ni Jacob a kaduana dagiti annakna iti daga ti Canaan, naggapu idiay Padan-aram.
2 Ket kadagidi nga aldaw nagdaliasat ni Jacob a kaduana dagiti annakna manipud Hebron, ket napanda ket nagsublida iti siudad ti Siquem, isuda ken amin a kukuada, ket nagnaedda sadiay, ta nakagun-od dagiti annak ni Jacob iti nasayaat ken nalukmeg a pagpastoran para kadagiti bakada iti siudad ti Siquem, ti siudad ti Siquem idi nabangon manen, ket adda iti dayta agarup tallo gasut a lallaki ken babbai.
3 Ket ni Jacob ken dagiti annakna ken amin a kukuana nagnaedda iti paset ti talon a ginatang ni Jacob ken Hamor nga ama ni Siquem, idi immay manipud Padan-aram sakbay a kinabil da Simeon ken Levi ti siudad.
4 Ket amin dagidiay nga ari dagiti Canaanita ken Amoreo a nanglikmut iti siudad ti Siquem, nangngegda nga immay manen ti annak ni Jacob idiay Siquem ket nagnaedda sadiay.
5 Ket kinunada: “Umayto kadi manen ti annak ni Jacob a Hebreo iti siudad ket agtaengda iti dayta, kalpasan a kinabilda dagiti agnanaed iti dayta ken pinapanawda ida? agsublida kadi ita ket papanawenda met dagidiay agnanaed iti siudad wenno papatayenda ida?
6 Naguummong manen dagiti amin nga ari ti Canaan, ket naguummongda a makigubat ken Jacob ken dagiti annakna.
7 Ket ni Jasub nga ari ti Tapnac nangibaon met iti amin a kabangibangna nga ar-ari, ken Elan nga ari ti Gaas, ken ni Ihuri nga ari ti Silo, ken Paraton nga ari ti Chazar, ken ni Susi nga ari ti Sarton, ken ni Laban nga ari ti Betcoran, ken ni Sabir nga ari ti Otnay-ma, a kunkunana:
8 Umaykayo kaniak ket tulongannak, ket kabilentayo ni Jacob a Hebreo ken dagiti annakna, ken amin a kukuana, ta immayda manen idiay Siquem tapno tagikuaenda ken papatayenda dagiti agnanaed a kas idi.
9 Ket amin dagitoy nga ari naguummongda ket immayda agraman amin a kampoda, maysa nga ili a naruay unay a kas iti darat iti igid ti baybay, ket agsumbangirda amin iti Tapnac.
10 Ket ni Jasub nga ari ti Tapnac napan kadakuada agraman ti amin a buyotna, ket nakikampo kadakuada iti kasungani ti Tapnac iti ruar ti siudad, ket amin dagitoy nga ari biningayda iti pito a benneg, a pito a kampo a maibusor iti annak ni Jacob.
11 Ket nangipatulodda iti deklarasion ken Jacob ken iti anakna, a kunkunada, Rummuarkayo amin kadakami tapno makisaritakami a sangsangkamaysa iti tanap, ket ibalesyo ti kaso dagiti tattao ti Siquem a pinatayyo iti siudadda, ket ita agsublikayo manen iti siudad ti Siquem ket agtaengkayo sadiay, ket patayenyo dagiti agnanaed iti dayta a kas idi.
12 Ket nangngeg daytoy dagiti annak ni Jacob ket simged unay ti pungtotda gapu iti sasao dagiti ari ti Canaan, ket sangapulo kadagiti annak ni Jacob ti nagdardaras ken timmakder, ket tunggal maysa kadakuada naibarikesda kadagiti armasna a pakigubat; ket adda sangagasut ket dua nga adipenda a kaduada a naisagana iti gubat.
13 Ket amin dagitoy a lallaki, annak ni Jacob agraman dagiti adipenda, napanda kadagitoy nga ar-ari, ket ni Jacob

nga amada adda kadakuada, ket nagtakderda amin iti bunton ti Siquem.
14 Ket nagkararag ni Jacob iti Apo para kadagiti annakna, ket inyunnatna dagiti imana iti Apo, ket kinunana, O Dios, sika ti Mannakabalin-amin a Dios, sika ti amami, sica ti nangbukel kadakami ket dakami dagiti aramid dagiti imam; Idawatko kenka nga ispalen dagiti annakko babaen ti asimo manipud iti ima dagiti kabusorda, nga umay ita nga aldaw a makiranget kadakuada ken mangisalakan kadakuada manipud iti imada, ta iti imam adda pannakabalin ken pannakabalin, a mangisalakan kadagiti sumagmamano manipud iti adu.
15 Ket itedmo kadagiti annakko a lallaki, dagiti adipenmo, ti pigsa ti puso ken pigsa a makiranget kadagiti kabusorda, a mangparmek kadakuada, ken mangpatupak kadagiti kabusorda iti sanguananda, ket saan koma a matay dagiti annakko a lallaki ken dagiti adipenda babaen kadagiti ima dagiti annak ti Canaan.
16 Ngem no kasla nasayaat kadagiti matam nga ikkaten ti biag dagiti annakko a lallaki ken dagiti adipenda, alaem ida iti dakkel nga asimo babaen kadagiti ima dagiti ministrom, tapno saanda a madadael ita nga aldaw babaen kadagiti ima dagiti ari dagiti Amoreo.
17 Ket idi insardeng ni Jacob ti agkararag iti Apo nagkintayeg ti daga manipud iti lugarna, ket nagsipnget ti init, ket amin dagitoy nga ari nagbutengda ket natiliw ida ti dakkel a panagkigtot.
18 Ket dimngeg ti Apo iti kararag ni Jacob, ket pinagsiddaaw ti Apo ti puso dagiti amin nga ari ken buyotda iti panagbuteng ken panagsiddaaw dagiti annak ni Jacob.
19 Ta impangag ida ti Apo iti timek dagiti karuahe, ken ti timek dagiti nabileg a kabalio manipud kadagiti annak ni Jacob, ken ti timek ti dakkel a buyot a nakikuyog kadakuada.
20 Ket dagitoy nga ari natiliwda iti dakkel a panagbuteng kadagiti annak ni Jacob, ket bayat ti panagtakderda iti pagkurkuranganda, adtoy immabante kadakuada dagiti annak ni Jacob, a kaduada ti sangagasut ket sangapulo ket dua a lallaki, nga addaan iti dakkel ken nakaro a panagpukkaw.
21 Ket idi nakita dagiti ari ti annak ni Jacob nga umab-abante kadakuada, ad-adda pay a nagbutengda, ket agannayasda nga umatras manipud iti sanguanan ti annak ni Jacob a kas idi damo, ket saanda a makiranget kadakuada.
22 Ngem saanda a nagsanud, a kunkunada, Nakababain kadatayo iti mamindua nga umatras iti sangoanan dagiti Hebreo.
23 Ket immasideg dagiti annak ni Jacob ket rimmang-ayda a maibusor kadagitoy amin nga ar-ari ken buyotda, ket nakitada, ket adtoy maysa dayta a nabileg unay a tattao, nga aduda a kas iti darat ti baybay.
24 Ket ti annak ni Jacob immawagda iti Apo ket kinunada, Tulongannakami O Apo, tulongannakami ken sungbatannakami, ta agtalekkami kenka, ket saankami koma a matay babaen kadagiti im-ima dagitoy a di nakugit a lallaki, nga ita nga aldaw immay a bumusor kadakami.
25 Ket ti annak ni Jacob inbarikesda dagiti igamda a pakigubat, ket innalada ti tunggal maysa ti kalasagna ken ti gayangna, ket immasidegda iti gubat.
26 Ket ni Juda, nga anak ni Jacob, nagtaray nga immuna iti sangoanan dagiti kakabsatna, ken sangapulo nga adipenna a kaduana, ket napan nga agturong kadagitoy nga ar-ari.
27 Ket ni Jasub, nga ari ti Tapnac, rimmuar met nga immuna a kaduana ti buyotna iti sango ti Juda, ket nakita ni Juda ni Jasub ken ti buyotna nga umas-asideg kenkuana, ket ti pungtot ni Juda simged, ket ti pungtotna simged iti unegna, ket immasideg iti gubat a sadiay inrisgo ti Juda ti biagna.
28 Ket ni Jasub ken ti amin a buyotna umab-abanteda nga agturong idiay Juda, ket nakasakay iti napigsa ken nabileg a kabalio, ken ni Jasub ket maysa a maingel unay a tao, ken naabbungotan iti landok ken gambang manipud ulo agingga iti saka.
29 Ket bayat ti kaaddana iti kabalio, pinaltoganna dagiti pana babaen ti dua nga imana manipud iti sango ken likudan, kas iti kababalinna kadagiti amin a pannakidangadangna, ket dina pulos nalipatan ti lugar a pangituronganna kadagiti panana.
30 Ket idi immay ni Jasub a makigubat iti Juda, ken adu a pana ti iruruarna iti Juda, ingalut ti Apo ti ima ni Jasub, ket amin dagiti pana a pinaltoganna nagsublida kadagiti bukodna a tattao.
31 Ket iti laksid daytoy, intultuloy ni Jasub ti umab-abante nga agturong iti Juda, tapno karitenna babaen kadagiti pana, ngem agarup tallopulo a kasiko ti kaadayo ti nagbaetanda, ket idi nakita ni Juda ni Jasub a mangdardaras kadagiti panana a maibusor kenkuana, nagtaray nga immasideg kenkuana buyogen ti pigsana gapu iti pungtotna.
32 Ket nangala ni Juda iti dakkel a bato manipud iti daga, ket innem a pulo a siklo ti kadagsenna, ket ti Juda nagtaray nga agturong ken Jasub, ket babaen ti bato inkabilna iti kalasagna, a ni Jasub naalipunget gapu iti danog, ket natnag manipud iti kabaliona iti daga.
33 Ket bimtak ti kalasag manipud iti ima ni Jasub, ket babaen ti puersa ti danog timmakder agingga iti agarup sangapulo ket lima a kasiko, ket ti kalasag natnag iti sango ti maikadua a pakarso.
34 Ket dagiti ar-ari a nakikuyog ken Jasub nakitada iti adayo ti pigsa ni Juda, nga anak ni Jacob, ken ti inaramidna ken Jasub, ket nakabutbutengda iti Juda.
35 Ket naguummongda iti asideg ti pakarso ni Jasub, idi nakitada ti pannakarirona, ket inruar ni Juda ti kampilanna ket kinabilna ti uppat a pulo ket dua a lallaki iti pakarso ni Jasub, ket ti intero a pakarso ni Jasub nagtalawda iti sango ti Juda, ket awan ti tao a nagtakder a maibusor kenkuana, ket pinanawanda ni Jasub ket nagtalawda kenkuana, ket ni Jasub nagruknoy pay laeng iti daga.
36 Idi nakita ni Jasub a nagtalaw dagiti amin a lallaki iti kampona, nagdardaras ket timmakder a buyogen ti buteng maibusor iti Juda, ket nagtakder kadagiti sakana a bumusor iti Juda.
37 Nakigubat ni Jasub iti Juda, a nangikabil iti kalasag nga agturong iti kalasag, ket nagtalaw amin dagiti tattao ni Jasub, ta nagbutengda unay iti Juda.
38 Ket ni Jasub innalana ti pikana iti imana tapno kabilenna ni Juda iti ulona, ngem napardas nga inkabil ni Juda ti kalasagna iti ulona maibusor iti pika ni Jasub, iti kasta ti kalasag ti Juda inawatna ti danog manipud iti pika ni Jasub, ket nabingay met ti kalasag.

39 Ket idi nakita ni Juda a naburak ti kalasagna, sidadaras nga inruarna ti kampilanna ket kinabilna ni Jasub kadagiti gurongna, ket pinutedna dagiti sakana isu a natnag ni Jasub iti daga, ket ti pika natnag manipud iti imana.
40 Nagdardaras a pinidut ni Juda ti pika ni Jasub, a pinagputedna ti ulona sa impalladawna iti abay dagiti sakana.
41 Ket idi nakita ti annak ni Jacob ti inaramid ni Juda ken Jasub, nagtarayda amin a nakiranget kadagiti dadduma nga ar-ari, ket ti annak ni Jacob nakirangetda iti buyot ni Jasub, ken dagiti buyot dagiti amin nga ar-ari nga adda sadiay.
42 Ket ti annak ni Jacob pinatumbada ti sangapulo ket lima a ribu a tattaoda, ket kinabilda ida a kasla mangsapsaplit iti kalabasa, ket dagiti dadduma nagtalawda a mangispal iti biagda.
43 Ket sitatakder pay laeng ni Juda iti abay ti bangkay ni Jasub, ket inuksobna ni Jasub ti badona.
44 Inuksob met ti Juda ti landok ken gambang nga adda iti aglawlaw ni Jasub, ket adtoy immay ti siam a lallaki kadagiti kapitan ni Jasub tapno makigubat iti Juda.
45 Ket nagdardaras ni Juda ket nangala iti maysa a bato manipud iti daga, ket babaen iti dayta kinabilna ti ulo ti maysa kadakuada, ket naburak ti bungona, ket ti bangkay ket natnag met manipud iti kabalio agingga iti daga.
46 Ket dagiti walo a kapitan a nabati, idi nakitada ti pigsa ti Juda, nagbutengda unay ket nagtalawda, ket kinamat ida ti Juda agraman ti sangapulo a tattaona, ket kinamatda ida ket pinatayda ida.
47 Ket dagiti annak ni Jacob ket mangsapsaplitda pay laeng kadagiti buyot dagiti ari, ket adu ti pinapatayda kadakuada, ngem situtured dagidi nga ari ti nangtaginayon iti takderda a kaduada dagiti kapitanda, ket saanda a nagsanud manipud kadagiti lugarda, ket impukkawda a maibusor kadagidiay buyotda a nagtalaw manipud iti sango dagiti annak ni Jacob, ngem awan ti dimngeg kadakuada, ta nagbutengda iti biagda amangan no matayda.
48 Ket amin nga annak ni Jacob, kalpasan a naparmekda dagiti buyot dagiti ar-ari, nagsublida ket immayda iti sanguanan ti Juda, ket ti Juda papatayenna pay laeng dagiti walo a kapitan ni Jasub, ken uksobda dagiti kawesda.
49 Nakita ni Levi ni Elon, nga ari ti Gaas, nga umab-abante kenkuana, agraman dagiti sangapulo ket uppat a kapitanna tapno kabilenda, ngem saan a sigurado nga ammo ni Levi.
50 Ket immasideg ni Elon agraman dagiti kapitanna, ket timmaliaw ni Levi iti likudan ket nakitana a naited kenkuana ti gubat iti likudan, ket nagtaray ni Levi a kaduana ti sangapulo ket dua nga adipenna, ket napanda ket pinatayda ni Elon ken dagiti kapitanna babaen ti tadem ti kampilan.

KAPITULO 38

1 Ket simmang-at ni Ihuri nga ari ti Silo tapno tulongan ni Elon, ket immasideg ken Jacob, idi inguyod ni Jacob ti panana nga adda iti imana ket babaen ti pana dinanogna ni Ihuri a nakaigapuan ti ipapatayna.
2 Ket idi natayen ni Ihuri nga ari ti Silo, nagtalaw dagiti uppat a nabati nga ari manipud iti puestoda a kaduada dagiti dadduma a kapitan, ket inkagumaanda ti nagsanud, a kunkunada, Awanen ti pigsami kadagiti Hebreo kalpasan ti panangpapatayda kadagiti tallo nga ari ken dagiti kapitanda a nabilbileg ngem kadakami.
3 Ket idi nakita dagiti annac ni Jacob a pimmanaw dagiti nabati nga ari iti puestoda, kinamatda ida, ket immay met ni Jacob manipud iti bunton ti Siquem manipud iti lugar a nakatakderanna, ket simmurotda kadagiti ari ket immasidegda kadakuada a kaduada dagiti adipenda.
4 Ket dagiti ari ken dagiti kapitan agraman ti dadduma pay a buyotda, idi nakitada nga immasideg kadakuada dagiti annak ni Jacob, nagbutengda iti biagda ket nagtalawda agingga a nakadanonda iti siudad ti Chazar.
5 Ket kinamat ida dagiti annak ni Jacob agingga iti ruangan ti siudad ti Chazar, ket kinabilda ti dakkel a panangraut iti tengnga dagiti ari ken buyotda, agarup uppat a ribu a lallaki, ket bayat ti panangkabilda iti buyot dagiti ari, ni Jacob ket okupado iti panana a nangkulong iti bagina a mangsapsaplit kadagiti ari, ket pinatayna ida amin.
6 Ket pinatayna ni Paraton nga ari ti Chazar iti ruangan ti siudad ti Chazar, ket kalpasanna kinabilna ni Susi nga ari ti Sarton, ken ni Laban nga ari ti Betcorin, ken ni Sabir nga ari ti Macnayma, ket pinatayna ida amin babaen kadagiti pana, maysa a pana iti tunggal maysa kadakuada, ket natayda.
7 Ket ti annak ni Jacob idi nakitada a natayen dagiti amin nga ari ken naburak ken nagsanudda, intultuloyda ti nakigubat a kadua dagiti buyot dagiti ari iti kasungani ti ruangan ti Chazar, ket kinabilda pay laeng ti agarup uppat a gasut kadagiti tattaoda.
8 Natnag ti tallo a lallaki kadagiti adipen ni Jacob iti dayta a gubat, ket idi nakita ti Juda a natayen ti tallo nga adipenna, napaladingit unay kenkuana, ket ti pungtotna simged iti unegna maibusor kadagiti Amoreo.
9 Ket amin dagiti lallaki a nabati kadagiti buyot dagiti ari nagbutengda unay iti biagda, ket nagtarayda ket rinebbada ti ruangan dagiti pader ti siudad ti Chazar, ket simrekda amin iti siudad tapno natalgedda.
10 Ket naglemmengda iti tengnga ti siudad ti Chazar, ta dakkel ken nalawa unay ti siudad ti Chazar, ket idi simrek amin dagitoy a buyot iti siudad, nagtaray dagiti annak ni Jacob a simmurot kadakuada nga agturong iti siudad.
11 Ket uppat a mannakabalin a lallaki, a napadasan iti gubat, pimmanawda manipud iti siudad ket nagtakderda iti sango ti pagserkan ti siudad, nga addaan kadagiti nairuar a kampilan ken pika, ket inkabilda ti bagbagida a kasungani dagiti annak ni Jacob, ket dida ipalubos a sumrekda iti siudad.
12 Ket timmaray ni Neftali ket immay iti nagbaetanda ket babaen ti kampilanna kinabilna ti dua kadakuada, ket pinutedna dagiti uloda iti maminsan.
13 Ket nagturong iti dua pay, ket adtoy a nagtalawda, ket kinamatna ida, kinabilna ida, kinabilna ida ken pinatayna ida.
14 Ket immay dagiti annak ni Jacob iti siudad ket nakitada, ket adtoy adda sabali a pader nga agturong iti siudad, ket nagsapulda iti ruangan ti pader ket dida nasarakan dayta, ket ti Juda timmakder iti tuktok ti pader, ket simmurot kenkuana da Simeon ken Levi, ket bimmabada amin a tallo manipud iti pader nga agturong iti siudad.
15 Ket pinapatay da Simeon ken Levi dagiti amin a lallaki a nagtaray tapno natalged a simrek iti siudad, ken kasta met dagiti agnanaed iti siudad agraman dagiti assawada ken

babassit, pinatayda babaen ti tadem ti kampilan, ket dagiti ikkis ti siudad simmang-at idiay langit.
16 Ket naglugan da Dan ken Neftali iti pader tapno kitaenda no ania ti nakaigapuan ti arimbangaw ti panagdung-aw, ta narikna dagiti annak ni Jacob ti panagdanag maipapan kadagiti kakabsatda, ket nangngegda dagiti agnanaed iti siudad nga agsasao buyogen ti panagsangit ken panagpakaasi, a kunkunada, Alaenyo amin nga adda kadakami iti siudad ket pumanawkayo, ngem saannakami a patayen.
17 Ket idi insardeng da Juda, Simeon, ken Levi ti panangkabilda kadagiti agnanaed iti siudad, simmang-atda iti pader ket immayda kada Dan ken Neftali, nga adda iti rabaw ti pader, ken kadagiti dadduma a kakabsatda, ket impakaammo da Simeon ken Levi kadakuada ti iseserrek iti siudad, ket immay amin dagiti annak ni Jacob tapno alaenda ti samsam.
18 Ket ti annak ni Jacob innalada dagiti samsam ti siudad ti Chazar, dagiti arban ken baka, ken dagiti sanikua, ket innalada amin a mabalin a matiliw, ket pimmanawda iti dayta nga aldaw manipud iti siudad.
19 Ket iti simmaruno nga aldaw napan dagiti annak ni Jacob idiay Sarton, ta nangngegda nga agtataripnong dagiti lallaki ni Sarton a nabati iti siudad a makigubat kadakuada gapu iti panangpapatayda iti arida, ket ti Sarton ket nangato unay ken nasarikedkedan a siudad, ken addaan daytoy iti nauneg a pader a nanglikmut iti siudad.
20 Ket ti adigi ti pader agarup limapulo a kasiko ken ti kaakabana ket uppat a pulo a kasiko, ket awan ti lugar a pagserkan ti maysa a tao iti siudad gapu iti pader, ket nakita ti annak ni Jacob ti pader ti siudad, ket nagsapulda iti pagserkan iti dayta ngem dida nasarakan.
21 Ta ti pagserkan ti siudad adda iti likudan, ket tunggal tao nga agtarigagay a sumrek iti siudad umay iti dayta a dalan ket linikmutna ti intero a siudad, ket kalpasanna simrek iti siudad.
22 Ket dagiti annak ni Jacob idi nakitada a dida masarakan ti dalan a sumrek iti siudad, simged ti pungtotda, ket dagiti agnanaed iti siudad idi nakitada nga umay kadakuada dagiti annak ni Jacob nagbutengda unay kadakuada, ta nangngegda ti pigsada ken ti inaramidda ken ni Chazar.
23 Ket dagiti agnanaed iti siudad ti Sarton saanda a makaruar nga agturong kadagiti annak ni Jacob kalpasan ti panagtataripnongda iti siudad tapno makirangetda kadakuada, amangan no makastrekda iti siudad, ngem idi nakitada nga umas-asidegda kadakuada, nagbutengda unay kadakuada, ta nangngegda ti pigsada ken ti inaramidda ken ni Chazar.
24 Gapuna, dagus nga innala dagiti agnanaed iti Sarton ti rangtay ti dalan ti siudad, manipud iti lugarna, sakbay nga immay dagiti annak ni Jacob, ket inserrekda daytoy iti siudad.
25 Ket immay dagiti annak ni Jacob ket sinapulda ti dalan a sumrek iti siudad, ket dida nasarakan ket dagiti agnanaed iti siudad simmang-atda iti tuktok ti pader, ket nakitada, ket adtoy dagiti annak ni Jacob agsapsapulda iti pagserkan iti siudad.
26 Ket dagiti agnanaed iti siudad inumsida dagiti annak ni Jacob manipud iti tuktok ti pader, ket inlunodda ida, ket nangngeg dagiti annak ni Jacob dagiti pannakaumsi, ket nakapungtotda unay, ket ti pungtotda simged iti unegda.
27 Narurod ti annak ni Jacob kadakuada, ket timmakderda amin ket timmakderda iti rabaw ti pader buyogen ti puersa ti pigsada, ket babaen ti pannakabalinda limmasat ti uppat a pulo a kasiko ti kaakabana ti bader.
28 Ket idi limmabasda iti pader nagtakderda iti sirok ti pader ti siudad, ket nasarakanda dagiti amin a ruangan ti siudad a naserraan kadagiti landok a ruangan.
29 Ket immasideg dagiti annak ni Jacob tapno luktanda dagiti ruangan dagiti ruangan ti siudad, ket saan ida a pinalubosan dagiti umili, agsipud ta manipud iti tuktok ti pader ket mangiwarwarasda kadagiti bato ken pana kadakuada.
30 Ket ti bilang dagiti tattao nga adda iti pader ket agarup uppat a gasut a lallaki, ket idi nakita ti annak ni Jacob a saan ida a palubosan dagiti lallaki ti siudad a manglukat kadagiti ruangan ti siudad, timmakderda ket simmang-atda iti tuktok ti pader, ket ti Juda simmang-at nga umuna iti daya a paset ti siudad.
31 Ket simmang-at da Gad ken Aser iti laud a suli ti siudad, ken Simeon ken Levi iti amianan, ken Dan ken Ruben iti abagatan.
32 Ket dagiti lallaki nga adda iti tuktok ti pader, dagiti agnanaed iti siudad, idi nakitada nga umas-asideg kadakuada dagiti annak ni Jacob, nagtalawda amin manipud iti pader, bimmabada iti siudad, ket naglemmengda iti tengnga ti siudad.
33 Ket immasideg da Isacar ken Neftali a nabati iti sirok ti pader ket rinebbada dagiti ruangan ti siudad, ket nangsindida iti apuy kadagiti ruangan ti siudad, a narunaw ti landok, ket amin nga annak ni Jacob immayda iti siudad, isuda ken amin a tattaoda, ket nakirangetda kadagiti agnanaed iti siudad ti Sarton, ket kinabilda ida iti tadem ti kampilan, ket awan ti timmakder iti sanguanda.
34 Ket agarup dua gasut a lallaki ti nagtalaw manipud iti siudad, ket napanda amin ket naglemmengda iti maysa a torre iti siudad, ket kinamat ida ti Juda agingga iti torre ket rinebbana ti torre, a natnag kadagiti lallaki, ket natayda amin.
35 Ket simmang-at dagiti annak ni Jacob iti dalan ti atep dayta a torre, ket nakitada, ket adtoy adda sabali pay a napigsa ken nangato a torre iti adayo iti siudad, ket ti tuktokna dimmanon iti langit, ket dagiti annak ni Jacob nagdardarasda a bimmaba, ket napanda a kaduada amin a lallakida iti dayta a torre, ket nasarakanda a napno iti agarup tallo gasut a lallaki, babbai ken babassit nga ubbing.
36 Ket dagiti annak ni Jacob kinabilda ti dakkel a pannakasaplit kadagidi a lallaki iti torre ket nagtarayda ken nagtalawda kadakuada.
37 Ket kinamat ida da Simeon ken Levi, idi rimmuar kadakuada ti sangapulo ket dua a nabileg ken maingel a lallaki manipud iti lugar a naglemmenganda.
38 Ket dagidi sangapulo ket dua a lallaki nagtalinaedda iti napigsa a pannakidangadang kada Simeon ken Levi, ket saan a naparmek ida da Simeon ken Levi, ket dagidiay maingel a lallaki rinekda dagiti kalasag da Simeon ken Levi, ket maysa kadakuada ti nangkabil iti ulo ni Levi babaen ti kampilanna, idi a sidadarasudos nga inkabil ni Levi ti imana iti ulona, ta mabuteng iti kampilan, ket ti kampilan kinabilna ti ima ni Levi, ket dayta kayatna ngem bassit laeng ti pannakaputed ti ima ni Levi.

39 Ket iniggaman ni Levi ti kampilan ti maingel a lalaki iti imana, ket innalana a sipipinget manipud iti lalaki, ket babaen iti dayta kinabilna ti ulo ti mannakabalin a tao, ket pinutedna ti ulona.
40 Immasideg ti sangapulo ket maysa a lallaki a makigubat ken Levi, ta nakitada a napapatay ti maysa kadakuada, ket nakiranget dagiti annak ni Jacob, ngem saan a maparmek ida dagiti annak ni Jacob, ta nabileg unay dagita a lallaki.
41 Ket ti annak ni Jacob idi nakitada a saanda a maparmek ida, nagikkis ni Simeon iti napigsa ken nakaro, ket dagiti sangapulo ket maysa a mannakabalin a lallaki nagsiddaawda iti timek ti panagikkis ni Simeon.
42 Ket ti Juda iti adayo ammona ti timek ti panagpukkaw ni Simeon, ket nagtaray da Naftali ken Juda agraman dagiti kalasagda nga agturong kada Simeon ken Levi, ket nasarakanda ida a makilablaban kadagidiay nabileg a lallaki, a dida kabaelan a parmeken ida bayat a naburak dagiti kalasagda.
43 Nakita ni Neftali a naburak dagiti kalasag da Simeon ken Levi, ket innalana ti dua a kalasag kadagiti adipenna ket inyegna ida kada Simeon ken Levi.
44 Ket da Simeon, Levi ken Juda iti dayta nga aldaw nakirangetda amin a tallo kadagiti sangapulo ket maysa a mannakabalin a lallaki agingga iti tiempo ti ilelennek ti init, ngem saanda a naparmek ida.
45 Ket naibaga daytoy ken ni Jacob, ket naladingit unay, ket nagkararag iti Apo, ket isu ken ni Neftali nga anakna napanda a maibusor kadagitoy a mannakabalin a lallaki.
46 Ket immasideg ni Jacob ket inguyodna ti panana, ket immasideg kadagiti mannakabalin a lallaki, ket pinatayna ti tallo kadagiti taoda nga addaan iti pana, ket dagiti nabati a walo nagsublida, ket adtoy, ti gubat ket nailaban kadakuada iti sango ken likudan, ket nagbutengda unay iti biagda, ket saanda a makatakder iti sangoanan dagiti annak ni Jacob, ket nagtalawda manipud iti sangoanda.
47 Ket iti panagtalawda sinabatda da Dan ken Aser nga umas-asideg kadakuada, ket kellaat a nadungparda ida, ket nakirangetda kadakuada, ket pinapatayda ti dua kadakuada, ket kinamat ida ni Juda ken dagiti kakabsatna, ket kinabilda ti nabati kadakuada, ket pinatayda ida.
48 Ket nagsubli dagiti amin nga annak ni Jacob ket nagnada iti siudad, a mangsapsapul no adda makasarakda a lallaki, ket nakasarakda iti agarup duapulo nga agtutubo a lallaki iti maysa a kueba iti siudad, ket kinabil ida amin da Gad ken Aser, ket sinilaw da Dan ken Neftali dagiti dadduma a lallaki a nagtalaw ken nakalibas manipud iti maikadua a torre, ket kinabilda ida amin.
49 Ket dagiti annak ni Jacob kinabilda amin nga agnanaed iti siudad ti Sarton, ngem dagiti babbai ken babassit nga ubbing pinanawanda iti siudad ket saanda ida a pinatay.
50 Ket amin nga agnanaed iti siudad ti Sarton ket nabileg a lallaki, maysa kadakuada ti mangkamat iti sangaribu, ket dua kadakuada ti saan a makatalaw manipud iti sangapulo ribu kadagiti dadduma a tattao.
51 Ket dagiti annak ni Jacob pinapatayda amin nga agnanaed iti siudad ti Sarton babaen ti tadem ti kampilan, tapno awan ti tao a timmakder kadakuada, ket binaybay-anda dagiti babbai iti siudad.
52 Ket innalada dagiti annak ni Jacob ti amin a samsam ti siudad, ket tiniliwda ti tinarigagayanda, ket innalada dagiti arban ken baka ken sanikua manipud iti siudad, ket inaramid dagiti annak ni Jacob ken ni Sarton ken kadagiti agnanaed iti dayta a kas iti inaramidda ken ni Chazar ken dagiti agnanaed iti dayta, ket nagsublida ket pimmanawda.

KAPITULO 39

1 Ket idi pimmanaw dagiti annak ni Jacob manipud iti siudad ti Sarton, napandan iti agarup dua gasut a kasiko idi nasabatda dagiti agnanaed iti Tapnac nga umas-asideg kadakuada, ta rimmuarda a makigubat kadakuada, gapu ta kinabilda ti ari ti Tapnac ken amin a tattaona.
2 Gapuna amin a nabati iti siudad ti Tapnac rimmuarda a makigubat kadagiti annak ni Jacob, ket napanunotda nga alaen manen kadakuada dagiti samsam ken samsam a naalada manipud Cazar ken Sarton.
3 Ket dagiti dadduma a lallaki ni Tapnac nakirangetda kadagiti annak ni Jacob iti dayta a disso, ket kinabil ida dagiti annak ni Jacob, ket nagtalawda iti sanguananda, ket kinamatda ida agingga iti siudad ti Arbelan, ket natnagda amin iti sangoanan dagiti annak ni Jacob.
4 Ket nagsubli dagiti annac ni Jacob ket immayda idiay Tapnac, tapno alaenda ti samsam ni Tapnac, ket idi dimtengda idiay Tapnac nangngegda a dagiti tattao ti Arbelan rimmuarda a mangsabet kadakuada tapno isalakan ti samsam dagiti kakabsatda, ket dagiti annak ni Jacob nangibati iti sangapulo a tattaoda idiay Tapnac tapno samsamenda ti siudad, ket rimmuarda nga agturong kadagiti tattao ti Arn.
5 Ket dagiti lallaki ti Arbelan rimmuarda a kaduada dagiti assawada a makigubat kadagiti annak ni Jacob, ta dagiti assawada napadasandan iti gubat, ket rimmuarda, agarup uppat a gasut a lallaki ken babbai.
6 Ket amin nga annak ni Jacob nagpukkawda iti napigsa a timek, ket nagtarayda amin nga agturong kadagiti agnanaed iti Arbelan, ken buyogen ti naindaklan ken nakaro a timek.
7 Ket nangngeg dagiti agnanaed iti Arbelan ti arimbangaw ti panagpukkaw ti annak ni Jacob, ken ti panagngaretngetda a kas iti arimbangaw dagiti leon ken kas iti panagngaretnget ti baybay ken dagiti dalluyonna.
8 Ket sinakup ti buteng ken buteng ti pusoda gapu kadagiti annak ni Jacob, ket nakabutbutengda unay kadakuada, ket nagsanud ken nagtalawda iti sangoanda iti siudad, ket kinamat ida dagiti annak ni Jacob agingga iti ruangan ti siudad, ket dimtengda kadakuada iti siudad.
9 Ket dagiti annak ni Jacob nakirangetda kadakuada iti siudad, ket amin a babbaida nakiramanda iti panagsarua maibusor kadagiti annak ni Jacob, ket nakaro unay ti pannakidangadang kadakuada iti intero dayta nga aldaw agingga iti rabii.
10 Ket saan a naparmek ida dagiti annak ni Jacob, ket dandani natay dagiti annak ni Jacob iti dayta a dangadang, ket nagpukkaw dagiti annak ni Jacob iti Apo ket nakagun-odda iti pigsa iti malem, ket dagiti annak ni Jacob kinabilda amin nga agnanaed iti Arbelan babaen ti tadem ti kampilan, lallaki, babbai ken babassit.
11 Ken kasta met dagiti nabati kadagiti tao a nagtalaw manipud Sarton, kinabil ida dagiti annak ni Jacob idiay Arbelan, ket inaramid dagiti annak ni Jacob kada Arbelan ken Tapnac a kas iti inaramidda kada Chazar ken Sarton, ket idi nakita dagiti babbai a natayen amin dagiti lallaki, napanda iti rabaw dagiti atep ti siudad ket kinabilda dagiti

annak ni Jacob babaen ti panangipabuyada kadagiti bato a kas iti tudo.
12 Ket ti annak ni Jacob nagdardarasda ket immayda iti siudad ket tiniliwda amin dagiti babbai ket kinabilda ida iti tadem ti kampilan, ket ti annak ni Jacob kinautiboda ti amin a samsam ken samsam, arban ken baka ken baka.
13 Inaramid dagiti annak ni Jacob ken Macnaima a kas iti inaramidda ken Tapnac, Cazar ken Silo, ket nagsublida manipud sadiay ket pimmanawda.
14 Ket iti maikalima nga aldaw nangngeg dagiti annak ni Jacob a naguummong dagiti tattao ti Gaas a maibusor kadakuada a makigubat, gapu ta pinapatayda ti arida ken dagiti kapitanda, ta adda sangapulo ket uppat a kapitan iti siudad ti Gaas, ken dagiti annak ni Jacob pinapatayda amin ida iti umuna a gubat.
15 Ket ti annak ni Jacob iti daydi nga aldaw nagbarikesda kadagiti igamda a pakigubat, ket nagmartsada a makigubat kadagiti agnanaed iti Gaas, ket idiay Gaas adda nabileg ken mannakabalin a tattao dagiti tattao dagiti Amoreo, ket ti Gaas ti kapigsaan ken kasayaatan a nasarikedkedan a siudad kadagiti amin a siudad dagiti Amoreo, ket addaan iti tallo a pader.
16 Ket dimteng ti annak ni Jacob idiay Gaas ket nasarakanda dagiti ruangan ti siudad a nakaserra, ken agarup lima gasut a lallaki a sitatakder iti tuktok ti makinruar unay a pader, ken ti maysa nga ili a nagadu a kas iti darat iti igid ti baybay ket agkamkamali para iti annak ni Jacob manipud iti ruar ti siudad iti likudanna.
17 Ket immasideg dagiti annac ni Jacob tapno luktanda dagiti ruangan ti siudad, ket bayat nga umas-asidegda, adtoy dagiti agkamkamang iti likudan ti siudad rimmuar manipud kadagiti lugarda ket linakubda dagiti annak ni Jacob.
18 Ket ti annak ni Jacob nalikmutda iti nagbaetan dagiti tattao ti Gaas, ket ti gubat agpadpada iti sango ken likudanda, ket amin dagiti lallaki nga adda iti pader, mangipuruakda kadakuada manipud iti pader, dagiti pana ken bato.
19 Ket ti Juda, idi nakitana a dagiti lallaki ti Gaas ket nadagsen unay para kadakuada, nangted iti makatubtubngar ken nakaro nga ikkis ket amin dagiti lallaki ti Gaas nagbutengda iti timek ti ikkis ni Juda, ket dagiti tattao natinnag manipud iti pader gapu iti nabileg nga ikkisna, ket amin dagidiay naggapu iti ruar ken uneg ti siudad nagbutengda unay iti biagda.
20 Immasideg pay laeng ti annak ni Jacob tapno burakenda dagiti ruangan ti siudad, idi inwaras dagiti lallaki ti Gaas dagiti bato ken pana manipud iti tuktok ti pader, ket pinagtalawda ida manipud iti ruangan.
21 Ket ti annak ni Jacob nagsublida a maibusor kadagiti lallaki ni Gaas a kaduada manipud iti ruar ti siudad, ket kinabilda ida iti nakaam-amak, kas iti panangkabilda kadagiti kalabasa, ket saanda a makatakder a maibusor iti annak ni Jacob, ta ti buteng ken buteng ti nangtiliw kadakuada iti ikkis ti Juda.
22 Ket dagiti annak ni Jacob pinapatayda amin dagidiay a lallaki nga adda iti ruar ti siudad, ket dagiti annak ni Jacob umas-asidegda pay laeng tapno mangaramidda iti iseserrek iti siudad, ken makigubat iti sirok dagiti pader ti siudad, ngem saanda a nabalinan gapu ta amin nga agnanaed iti Gaas a nagtalinaed iti siudad ket linakubda dagiti pader ti Gaas iti tunggal direksion, iti kasta dagiti annak ni Jacob saanda a makaasideg iti siudad tapno makigubat kadakuada.
23 Ket immasideg ti annak ni Jacob iti maysa a suli tapno makigubat iti sirok ti pader, dagiti agnanaed iti Gaas nangipuruakda kadakuada kadagiti pana ken bato a kas iti tudo, ket nagtalawda manipud iti sirok ti pader.
24 Ket dagiti tattao ni Gaas nga adda iti rabaw ti pader, idi nakitada a saan a maparmek ti annak ni Jacob manipud iti sirok ti pader, inumsida ti annak ni Jacob kadagitoy a sasao, a kunkunada.
25 Ania ti problemayo iti gubat a saanyo a maparmek? mabalinyo ngarud nga aramiden iti nabileg a siudad ti Gaas ken kadagiti agnanaed iti dayta a kas iti inaramidyo kadagiti siudad dagiti Amoreo a saan unay a nabileg? Pudno a kadagidiay nakapuy kadakami inaramidmo dagita a banag, ket pinataymo ida iti pagserkan ti siudad, ta awan ti pigsada idi mabutengda iti uni ti panagpukkawmo.
26 Ket mabalinyonto kadi ita ti makigubat iti daytoy a disso? Sigurado ditoy a mataykayto amin, ket ibalesmi ti gapuanan dagidiay a siudad a dinadaelyo.
27 Ket dagiti agnanaed iti Gaas inumsida unay dagiti annak ni Jacob ken insasaoda ida babaen kadagiti didiosda, ket intultuloyda nga inwaras dagiti pana ken bato manipud iti pader.
28 Ket nangngeg ni Juda ken dagiti kakabsatna ti sasao dagiti agnanaed iti Gaas ket nakaro ti pungtotda, ket naimon ti Juda iti Diosna iti daytoy a banag, ket impukkawna ket kinunana, O Apo, tulongam, ipatulodmo ti tulong kadakami ken kadagiti kakabsatmi.
29 Ket nagtaray iti adayo a buyogen ti amin a pigsana, nga iggemna ti naiguyod a kampilanna, ket timmakder manipud iti daga ken gapu iti pigsana, nagsakay iti pader, ket ti kampilanna natnag manipud iti imana.
30 Ket nagpukkaw ti Juda iti pader, ket nagbuteng dagiti amin a lallaki nga adda iti pader, ket dadduma kadakuada ti natnag manipud iti pader nga agturong iti siudad ket natayda, ket dagidiay adda pay laeng iti pader, idi nakitada ti pigsa ni Juda, nagbutengda unay ket nagtalawda a mangispal iti biagda iti siudad tapno natalgedda.
31 Ket dadduma ti natured a makigubat ken Juda iti rabaw ti pader, ket immasidegda a mangpapatay kenkuana idi nakitada nga awan ti kampilan iti ima ni Juda, ket napanunotda nga isut' ibelleng manipud iti pader agingga kadagiti kakabsatna, ket duapulo a lallaki iti siudad ti simmang-at tapno tulonganda ida, ket linakubda ti Juda ket impukkawda amin kenkuana, ket immasidegda kenkuana nga addaan kadagiti naiguyod a kampilan, ket nagbutengda Juda, ken Juda impukkawda dagiti kakabsatna manipud iti pader.
32 Ket ni Jacob ken dagiti annakna inguyodda ti pana manipud iti sirok ti pader, ket kinabilda ti tallo kadagiti lallaki nga adda iti tuktok ti pader, ket intultuloy ti Juda ti nagpukkaw ket impukkawna, O Apo tulongannakami, O Apo ispalennakami, ket impukkawna iti napigsa a timek iti rabaw ti pader, ket nangngeg ti ikkis iti adayo.
33 Ket kalpasan daytoy nga ikkis inulitna manen nga agpukkaw, ket amin dagiti lallaki a nanglikmut iti Juda iti tuktok ti pader nagbutengda, ket tunggal maysa inwarasna ti kampilanna manipud iti imana iti uni ti panagpukkaw ni Juda ken ti panagpigergerna, ket nagtalawda.

34 Ket innala ti Juda dagiti kampilan a natnag manipud kadagiti imada, ket nakiranget ti Juda kadakuada ket pinapatayna ti duapulo a tattaoda iti pader.
35 Ket agarup walopulo a lallaki ken babbai ti simmang-at pay laeng iti pader manipud iti siudad ket linakubda amin ti Juda, ket impalgak ti Apo ti panagbuteng iti Juda iti pusoda, a saanda a makaasideg kenkuana.
36 Ket ni Jacob ken amin a kaduana inguyodda ti pana manipud iti sirok ti pader, ket pinapatayda ti sangapulo a lallaki iti rabaw ti pader, ket natinnagda iti baba ti pader, iti sango ni Jacob ken dagiti annakna.
37 Ket dagiti tattao iti rabaw ti pader idi nakitada a duapulo kadagiti tattaoda ti natnag, nagtarayda pay laeng nga agturong idiay Juda nga addaan kadagiti naisuot a kampilan, ngem saanda a makaasideg kenkuana ta nagbutengda unay iti pigsa ti Juda.
38 Immasideg ti maysa kadagiti nabileg a lallakida nga agnagan Arud tapno kabilenna ti ulo ni Juda babaen ti kampilanna, idi a sidadarasudos nga inkabil ni Juda ti kalasagna iti ulona, ket ti kampilan nadungparna ti kalasag, ket nabingay iti dua.
39 Ket daytoy a mannakabalin a lalaki kalpasan ti panangkabilna iti Juda nagtaray a mangispal iti biagna, gapu iti buteng ni Juda, ket dagiti sakana nagdisso iti pader ket natnag iti tengnga dagiti annak ni Jacob nga adda iti baba ti pader, ket ti annak ni Jacob kinabilda ken pinapatayda.
40 Nagsakit ti ulo ni Juda gapu iti pannakasaplit ti mannakabalin a tao, ket dandani natay ni Juda gapu iti dayta.
41 Ket nagpukkaw ni Juda iti pader gapu iti ut-ot a pinataud ti danog, idi nangngeg ni Dan, ket ti pungtotna nagpuor iti unegna, ket timmakder met ket napan iti adayo ket nagtaray ken timmakder manipud iti daga ket simmang-at iti pader buyogen ti pungtotna a pigsana.
42 Ket idi dimteng ni Dan iti pader nga asideg iti Juda nagtalaw dagiti amin a lallaki iti pader, a nagtakder a maibusor iti Juda, ket simmang-atda iti maikadua a pader, ket nangipuruakda kadagiti pana ken bato iti Dan ken Juda manipud iti maikadua a pader, ket inkagumaanda a papanawen ida manipud iti pader.
43 Ket dagiti pana ken batbato kinabilda ti Dan ken Juda, ket dandanida napapatay iti pader, ket sadinoman a nagtalaw da Dan ken Juda manipud iti pader, narautda babaen kadagiti pana ken bato manipud iti maikadua a pader.
44 Ket ni Jacob ken dagiti annakna ket addada pay laeng iti pagserkan ti siudad iti baba ti umuna a pader, ket saanda a nabalinan nga iguyod ti panada maibusor kadagiti agnanaed iti siudad, kas dida makita ida, nga addada iti maikadua a pader.
45 Ket ni Dan ken Juda idi saandan a maibturan dagiti bato ken pana a natinnag kadakuada manipud iti maikadua a pader, agpada a timmakderda iti maikadua a pader iti asideg dagiti tattao ti siudad, ket idi nakita dagiti tattao ti siudad nga adda iti maikadua a pader a dimteng kadakuada ti Dan ken Juda iti maikadua a pader, nagpukkawda amin ket bimmaba iti baba iti nagbaetan dagiti pader.
46 Nangngeg ni Jacob ken dagiti annakna ti arimbangaw ti panagpukkaw manipud kadagiti tattao iti siudad, ket addada pay laeng iti pagserkan ti siudad, ket madandanaganda maipapan iti Dan ken Juda a saanda a nakita, nga addada iti maikadua a pader.
47 Ket simmang-at ni Neftali buyogen ti pigsana gapu iti pungtotna ket timmakder iti umuna a pader tapno kitaenna no ania ti nakaigapuan ti arimbangaw ti panagpukkaw a nangngegda iti siudad, ket immasideg da Isacar ken Zabulon tapno burakenda dagiti ruangan ti siudad, ket linuktanda dagiti ruangan ti siudad ket immayda iti siudad.
48 Ket naglugan ni Neftali manipud iti umuna a pader agingga iti maikadua, ket immay timmulong kadagiti kakabsatna, ken dagiti agnanaed iti Gaas nga adda iti rabaw ti pader, idi nakitada a ni Neftali ti maikatlo a simmang-at tapno tumulong kadagiti kakabsatna, nagtalawda amin ket bimmabada iti siudad, ket ni Jacob ken amin nga annakna a lallaki ken amin nga agtutuboda immayda iti siudad a napan kadakuada.
49 Ket bimmaba da Juda ken Dan ken Neftali manipud iti pader nga agturong iti siudad ket kinamatda dagiti agnanaed iti siudad, ket naggapu da Simeon ken Levi iti ruar ti siudad ket dida ammo a naluktan ti ruangan, ket simmang-atda manipud sadiay iti pader ket simmalogda kadagiti kakabsatda iti siudad.
50 Ket bimmaba amin dagiti agnanaed iti siudad iti siudad, ket immay kadakuada dagiti annak ni Jacob iti nagduduma a direksion, ket nailaban ti gubat kadakuada manipud iti sango ken likudan, ket nakaam-amak ti panangsaplitda ida dagiti annak ni Jacob, ket napapatayda ti agarup duapulo a ribu kadakuada a lallaki ken babbai, awan uray maysa kadakuada ti makatakder a maibusor kadagiti annak ni Jacob.
51 Nagadu ti dara nga agayus iti siudad, ket kasla waig ti danum, ket agayus ti dara a kasla waig agingga iti makinruar a paset ti siudad, ket dimmanon iti let-ang ti Betcorin.
52 Ket dagiti tattao ti Betcorin nakitada iti adayo ti dara nga agay-ayus manipud iti siudad ti Gaas, ket agarup pitopulo a lallaki manipud iti tengngada ti nagtaray a mangkita iti dara, ket dimtengda iti lugar nga ayan ti dara.
53 Ket sinurotda ti tugot ti dara ket dimtengda iti pader ti siudad ti Gaas, ket nakitada ti panagruar ti dara manipud iti siudad, ket nangngegda ti timek ti ikkis manipud kadagiti agnanaed iti Gaas, ta immuli dayta idiay langit, ket ti dara agtultuloy nga agayus a nawadwad a kas iti waig ti danum.
54 Ket amin nga annak ni Jacob ket mangsapsaplitda pay laeng kadagiti agnanaed iti Gaas, ket makiramramanda a mangpapatay kadakuada agingga iti rabii, agarup duapulo a ribu a lallaki ken babbai, ket kinuna dagiti tattao ti Corin, Pudno a daytoy ti aramid dagiti Hebreo, ta agtultuloyda pay laeng iti gubat kadagiti amin a siudad dagiti Amoreo.
55 Ket nagdardaras dagidi a tattao ket nagtarayda a napan idiay Betchorin, ket tunggal maysa innalana dagiti igamna a pakigubat, ket impukkawda kadagiti amin nga agnanaed iti Betchorin, a nakabarikes met kadagiti armasda a pakigubat tapno mapan makigubat kadagiti annak ni Jacob.
56 Ket idi nalpasen ti annak ni Jacob ti panangkabilda kadagiti agnanaed iti Gaas, nagnada iti siudad tapno uksoben dagiti amin a napapatay, ket immayda iti akin-uneg a paset ti siudad ken iti ad-adayo pay, nasabatda ti tallo a mannakabalin unay a lallaki, ket awan ti kampilan iti imada.

57 Ket simmang-at dagiti annak ni Jacob iti lugar a yanda, ket nagtaray dagiti mannakabalin a lallaki, ket maysa kadakuada ti nangtiliw ken ni Zabulon, a nakitana nga ubing a lalaki ken ababa ti katayagna, ket babaen ti pigsana intarayna isuna iti daga.
58 Ket ni Jacob nagtaray nga immasideg kenkuana babaen ti kampilanna ket ni Jacob kinabilna iti baba dagiti lomona babaen ti kampilan, ket pinutedna iti dua, ket ti bangkay natnag iti Zabulon.
59 Ket ti maikadua immasideg ket tiniliwna ni Jacob tapno itumbana iti daga, ket timmaliaw ni Jacob kenkuana ket impukkawna kenkuana, bayat a nagtaray da Simeon ken Levi ket kinabilda dagiti luppona babaen ti kampilan ket pinaputokda iti daga.
60 Ket ti mannakabalin a tao timmakder manipud iti daga buyogen ti pungtot a naragsak a pigsa, ket ni Juda immay kenkuana sakbay a nagun-odna ti sakana, ket kinabilna iti ulona babaen ti kampilan, ket naburak ti ulona ket natay.
61 Ket ti maikatlo a mannakabalin a tao, idi nakitana a napapatay dagiti kakaduana, nagtaray manipud iti sanguanan dagiti annak ni Jacob, ket kinamat dagiti annak ni Jacob iti siudad; ket bayat ti panagtataray ti nabileg a tao nasarakanna ti maysa kadagiti kampilan dagiti agnanaed iti siudad, ket pinidutna dayta ket nagturong kadagiti annak ni Jacob ket nakiranget kadakuada babaen iti dayta a kampilan.
62 Nagtaray ti mannakabalin a lalaki idiay Juda tapno kabilenna iti ulona babaen ti kampilan, ket awan ti kalasag iti ima ni Juda; ket bayat a panggepna a kabilen, nagdardaras nga innala ni Neftali ti kalasagna ket inkabilna iti ulo ni Juda, ket ti kampilan ti nabileg a tao dinanogna ti kalasag ni Neftali ket nakalibas ti Juda iti kampilan.
63 Ket timmaray da Simeon ken Levi iti mannakabalin a lalaki babaen kadagiti kampilanda ket kinabilda a sipipinget babaen kadagiti kampilanda, ket ti dua a kampilan simrekda iti bagi ti mannakabalin a lalaki ket biningayda iti dua, iti kaatiddog.
64 Ket ti annak ni Jacob kinabilda dagiti tallo a nabileg a lallaki iti dayta a tiempo, agraman dagiti amin nga agnanaed iti Gaas, ket dandanin lumabas ti aldaw.
65 Ket nagdaliasat dagiti annak ni Jacob iti aglawlaw ti Gaas ket innalada ti amin a samsam ti siudad, uray dagiti ubbing ken babbai a dida pinalubosan nga agbiag, ket inaramid dagiti annak ni Jacob ken Gaas a kas iti inaramidda kada Sarton ken Silo.

KAPITULO 40

1 Ket ti annak ni Jacob inturongda ti amin a samsam ni Gaas, ket rimmuarda iti siudad iti rabii.
2 Rummuarda a nagmartsa nga agturong iti kastilio ti Betchorin, ket dagiti agnanaed iti Betchorin mapanda iti kastilio tapno sabten ida, ket iti dayta a rabii nakiranget dagiti annak ni Jacob kadagiti agnanaed iti Betchorin, iti kastilio ti Betchorin.
3 Ket amin nga agnanaed iti Betchorin nabilegda a lallaki, maysa kadakuada ti saan a nagtalaw iti sangoanan ti sangaribu a lallaki, ket nakirangetda iti dayta a rabii iti kastilio, ket nangngeg dagiti ikkisda iti dayta a rabii manipud iti adayo, ket nagkintayeg ti daga gapu iti panagpukkawda.
4 Ket amin nga annak ni Jacob nagbutengda cadagidi a lallaki, ta saanda a nairuam a makigubat iti kasipngetan, ket napalalo ti pannakariroda, ket dagiti annak ni Jacob impukkawda iti Apo, a kunkunada, Itedmo ti tulong kadakami O Apo, ispalennakami tapno saankami a matay babaen kadagiti im-ima dagitoy a di nakugit.
5 Ket dimngeg ti Apo iti timek dagiti annak ni Jacob, ket nangpataud ti Apo iti dakkel a panagbuteng ken riribuk a nangtiliw kadagiti tao ti Betchorin, ket nakirangetda iti nagbaetan ti maysa ken maysa iti kasipngetan ti rabii, ket nagpipinnadakesda iti adu a bilang.
6 Ket dagiti annak ni Jacob, nga ammoda nga inyeg ti Apo ti espiritu ti kinakillo kadagidi a lallaki, ken nakirangetda iti tunggal maysa iti kaarrubana, rimmuarda manipud kadagiti bunggoy dagiti tao ti Betchorin ket napanda agingga iti panagpababa ti kastilio ti Betchorin, ken ad-adayo pay, ket nagtalinaedda sadiay a sitatalged a kaduada dagiti agtutuboda iti dayta a rabii.
7 Ket nakiranget dagiti tao ti Betchorin iti intero a rabii, ti maysa a tao iti kabsatna, ken ti sabali iti kaarrubana, ket nagikkisda iti amin a direksion iti kastilio, ket nangngeg ti ikkisda iti adayo, ket nagkintayeg ti intero a daga iti timekda, ta nabilegda ngem kadagiti amin a tattao iti daga.
8 Ket amin nga agnanaed kadagiti siudad dagiti Canaanita, Heteo, Amoreo, Heveo ken amin nga ari ti Canaan, ken kasta met dagidiay adda iti bangir ti Jordan, nangngegda ti arimbangaw ti panagpukkaw iti dayta a rabii.
9 Ket kinunada, Pudno a dagitoy ti gubat dagiti Hebreo a makilablaban kadagiti pito a siudad, nga immasideg kadakuada; ket siasino ti makatakder a maibusor kadagidiay Hebreo?
10 Ket amin dagiti agnanaed kadagiti siudad dagiti Canaanita, ken amin dagidiay adda iti bangir ti Jordan, nagbutengda unay kadagiti annak ni Jacob, ta kinunada, Adtoy ti maaramidto kadatayo a kas iti naaramid kadagidiay a siudad, ta siasino ti makatakder a maibusor iti nabileg a pigsada?
11 Ket ti ikkis dagiti Corinita ket napalalo iti dayta a rabii, ket nagtultuloy nga immadu; ket nagpipinnabatda agingga iti bigat, ket napapatay ti bilangda.
12 Ket nagparang ti bigat, ket timmakder amin nga annak ni Jacob iti parbangon ket simmang-atda iti kastilio, ket kinabilda dagiti nabati kadagiti Corinita iti nakaam-amak a pamay-an, ket napapatayda amin iti kastilio.
13 Ket nagparang ti maikanem nga aldaw, ket amin nga agnanaed iti Canaan nakitada iti adayo dagiti amin a tattao ti Betcorin a natay iti kastilio ti Betchorin, ken naiwarasda a kas kadagiti bangkay dagiti kordero ken kalding.
14 Ket indauluan dagiti annak ni Jacob ti amin a samsam a naalada manipud Gaas ket napanda idiay Betcorin, ket nasarakanda ti siudad a napno kadagiti tattao a kas iti darat ti baybay, ket nakirangetda kadakuada, ket dagiti annak ni Jacob kinabilda ida sadiay agingga iti rabii.
15 Inaramid dagiti annak ni Jacob iti Betcorin kas iti inaramidda kada Gaas ken Tapnac, ken kas iti inaramidda kada Cazar, Sarton ken Silo.
16 Ket innala ti annak ni Jacob ti samsam ti Betcorin ken amin a samsam kadagiti siudad, ket iti dayta nga aldaw nagawidda idiay Siquem.
17 Nagawid ti annak ni Jacob iti siudad ti Siquem, ket nagtalinaedda iti ruar ti siudad, ket kalpasanna naginanada

sadiay manipud iti gubat, ket nagdagusda sadiay iti intero a rabii.
18 Ket amin nga adipenda agraman ti amin a samsam nga innalada kadagiti siudad, pimmanawda iti ruar ti siudad, ket saanda a simrek iti siudad, ta kinunada, Nalabit nga adda pay sabali a pannakidangadang kadakami, ket mabalin nga umayda lakubendakami idiay Siquem.
19 Ket ni Jacob ken dagiti annakna a lallaki ken dagiti adipenda nagtalinaedda iti dayta a rabii ken iti simmaganad nga aldaw iti paset ti talon a ginatang ni Jacob manipud Hamor iti lima a siklo, ket amin a kinautiboda adda kadakuada.
20 Ket amin a samsam a naala dagiti annac ni Jacob, addada iti paset ti talon, a kas kadakkel ti darat iti igid ti baybay.
21 Ket dagiti agnanaed iti daga napaliiwda ida manipud iti adayo, ket amin nga agnanaed iti daga nagbutengda kadagiti annak ni Jacob a nangaramid iti daytoy a banag, ta awan ti ari manipud idi un-unana a nangaramid iti kastoy.
22 Ket inkeddeng dagiti pito nga ari dagiti Canaanita a makikappia kadagiti annak ni Jacob, ta nagbutengda unay iti biagda, gapu iti annak ni Jacob.
23 Ket iti dayta nga aldaw, idi maikapito nga aldaw, ni Jafia nga ari ti Hebron nangibaon a sililimed iti ari ti Ai, ken iti ari ti Gabaon, ken iti ari ti Salem, ken iti ari ti Adulam, ken iti ari ti Laquis, ken iti ari ti Chazar, ken kadagiti amin nga ar-ari ti Cananeo nga adda iti sidong ti iturayanda, a kunkunada,
24 Sumalogka kaniak, ket umayka kaniak tapno mapankami kadagiti annak ni Jacob, ket makikappiaak kadakuada, ken makitulag kadakuada, amangan no madadael ti amin a dagayo babaen kadagiti kampilan dagiti annak ni Jacob, kas iti inaramidda iti Siquem ken kadagiti siudad iti aglawlawna, kas nangngegyo ken nakitayo.
25 Ket inton umaykayo kaniak, dikay umay a kadua ti adu a lallaki, no di ket tunggal ari iyegna koma dagiti tallo a pangulona, ket tunggal kapitan iyegna ti tallo kadagiti opisialna.
26 Ket umaykayo amin idiay Hebron, ket mapankami a sangsangkamaysa kadagiti annak ni Jacob, ket agpakaasikami kadakuada a mangbukelda iti tulag ti kappia kadakami.
27 Ket amin dagidiay nga ari inaramidda ti kas iti imbaon ti ari ti Hebron kadakuada, ta addada amin iti babaen ti pammagbaga ken bilinna, ket amin dagiti ari ti Canaan naguummongda a mapan kadagiti annak ni Jacob, tapno makikappia kadakuada; ket nagsubli dagiti annac ni Jacob ket napanda iti paset ti talon nga adda idiay Siquem, ta saanda a nagtalek kadagiti ari ti daga.
28 Nagsubli ti annak ni Jacob ket nagtalinaedda iti bingay ti talon iti sangapulo nga aldaw, ket awan ti immay a makigubat kadakuada.
29 Ket idi nakita ti annak ni Jacob nga awan ti agparang a gubat, naguummongda amin ket napanda iti siudad ti Siquem, ket nagtalinaed dagiti annak ni Jacob idiay Siquem.
30 Ket iti panagleppas ti uppat a pulo nga aldaw, naguummong dagiti amin nga ari dagiti Amoreo manipud iti amin a dissoda ket immayda idiay Hebron, idiay Jafia, nga ari ti Hebron.
31 Ket ti bilang dagiti ari nga immay idiay Hebron, tapno makikappia kadagiti annak ni Jacob, duapulo ket maysa nga ari, ken ti bilang dagiti kapitan a nakikuyog kadakuada innem a pulo ket siam, ken dagiti tattaoda ket sangagasut walopulo ket siam, ket amin dagitoy nga ari ken dagiti tattaoda naginanada iti asideg ti Bantay Hebron.
32 Ket rimmuar ti ari ti Hebron agraman dagiti tallo a kapitanna ken siam a lallaki, ket inkeddeng dagitoy nga ari a mapan iti annak ni Jacob tapno makikappia.
33 Ket kinunada iti ari ti Hebron, Inka umun-una kadakami a kaduam dagiti tattaom, ket agsaoka maipaay kadakami kadagiti annak ni Jacob, ket sumurotkami kenka ket patalgedanmi dagiti sasaom, ket inaramid ti ari ti Hebron.
34 Ket nangngeg ti annak ni Jacob a naguummong dagiti amin nga ari ti Canaan ket naginanada idiay Hebron, ket nangibaon ti annak ni Jacob iti uppat nga adipenda kas espia, a kunkunada, Inkayo ket agsimisim kadagitoy nga ari, ket sukimatenyo ken sukimatenyo dagiti tattaoda no bassit wenno aduda, ket no bassit laeng ti bilangda, bilangenyo amin ida ket agsublikayo.
35 Ket dagiti adipen ni Jacob napanda a sililimed kadagitoy nga ari, ket inaramidda ti imbilin ti annak ni Jacob, ket iti dayta nga aldaw nagsublida kadagiti annak ni Jacob, ket kinunada kadakuada, Immaykami kadagidiay nga ari, ket bassit laeng ti bilangda, ket binilangmi ida amin, ket adtoy, dua gasut ket walopulo ket walo, nga ari ken lallaki.
36 Ket kinuna dagiti annac ni Jacob, Manmano laeng ti bilangda, gapuna saantayo amin a rummuar kadakuada; ket iti bigat timmakder dagiti annak ni Jacob ket pinilida ti innem a pulo ket dua kadagiti lallakida, ket sangapulo kadagiti annak ni Jacob ti nakikuyog kadakuada; ket inkawesda dagiti armasda a pakigubat, ta kinunada, Umayda makigubat kadakami, ta saanda nga ammo nga umayda makikappia kadakuada.
37 Ket ti annak ni Jacob napanda agraman dagiti adipenda iti ruangan ti Siquem, nga agturong kadagidiay nga ar-ari, ket ni amada a ni Jacob adda kadakuada.
38 Ket idi rimmuarda, adtoy, umas-asideg ti ari ti Hebron ken ti tallo a kapitanna ken siam a lallaki a kaduana iti dalan a maibusor kadagiti annak ni Jacob, ket intangad dagiti annak ni Jacob dagiti matada, ket nakitada iti adayo ni Jafia, nga ari ti Hebron, agraman dagiti kapitanna, nga umas-asideg kadakuada, ket dagiti annak ni Jacob nagtakderda iti lugar ti ruangan ti Sequem, ket natayda saan nga ituloy.
39 Ket ti ari ti Hebron nagtultuloy nga immabante, isu ken dagiti kapitanna, agingga nga immasideg kadagiti annak ni Jacob, ket isu ken dagiti kapitanna nagruknoyda kadakuada iti daga, ket ti ari ti Hebron nagtugaw a kaduana dagiti kapitanna iti sanguanan ni Jacob ken dagiti annakna.
40 Kinuna kenkuana dagiti annak ni Jacob, Ania ti napasamak kenka, O ari ti Hebron? apay nga immayka kadakami ita nga aldaw? ania ti kalikagumanmo kadakami? ket ti ari ti Hebron kinunana ken Jacob, Ipakpakaasik kenka apok, amin nga ari dagiti Canaanita immayda ita nga aldaw tapno makikappia kenka.
41 Ket nangngeg dagiti annak ni Jacob dagiti sasao ti ari ti Hebron, ket saanda nga immanamong kadagiti singasingna, ta awan ti pammati dagiti annak ni Jacob kenkuana, ta

impagarupda a siuulbod ti panagsao ti ari ti Hebron kadakuada.
42 Ket ammo ti ari ti Hebron manipud kadagiti balikas dagiti annak ni Jacob, a saanda a namati kadagiti sasaona, ket immasideg ti ari ti Hebron ken ni Jacob, ket kinunana kenkuana, Ipakpakaasik kenka, apok, a masiguradom nga amin dagitoy nga ari immayda kenka iti natalna a kondision, ta saanda nga immay a kaduada amin a tattaoda, ken saanda nga inyeg dagiti armasda a pakigubat kadakuada, ta immayda tapno agsapul iti talna manipud iti apok ken kadagiti annakna.
43 Ket simmungbat dagiti annak ni Jacob iti ari ti Hebron, a kunkunada, Ibaonmo amin dagitoy nga ar-ari, ket no agsaoka iti kinapudno kadakami, tunggal maysa kadakuada umay koma nga agmaymaysa iti sanguananmi, ket no umayda kadakami nga awan armasna, maammuantayo ngarud a sapsapulenda ti talna manipud kadakami.
44 Ket ni Jafia, nga ari ti Hebron, nangibaon iti maysa kadagiti tattaona kadagiti ar-ari, ket immayda amin iti sangoanan dagiti annak ni Jacob, ket nagruknoyda kadakuada iti daga, ket dagitoy nga ari nagtugawda iti sango ni Jacob ken dagiti annakna, ket nagsaoda kadakuada, a kunkunada:
45 Nangngegmi amin nga inaramidmo kadagiti ari dagiti Amoreo babaen ti kampilanmo ken nakabilbileg unay a takiagmo, iti kasta awan ti tao a tumakder iti sanguanam, ket nagbutengkami kenka gapu iti biagmi, amangan no mapasamak kadakami a kas iti napasamak kadakuada.
46 Isu nga immaykami kadakayo tapno mangbukel iti tulag ti kappia iti nagbaetanmi, ket ita ngarud makitulag kadakami iti katulagan ti kappia ken kinapudno, tapno saankayo a makibiang kadakami, agingga a saankami a nakibiang kadakayo.
47 Ket ammo dagiti annak ni Jacob a pudno nga immayda tapno agsapul iti talna kadakuada, ket dimngeg kadakuada dagiti annak ni Jacob, ket nangbukelda iti tulag kadakuada.
48 Ket ti annak ni Jacob insapatada cadacuada a saanda a makibiang cadacuada, ket amin dagiti ari dagiti Canaanita nagsapatada met cadacuada, ket dagiti annac ni Jacob pinagbalinda ida a buis manipud iti dayta nga aldaw.
49 Ket kalpasan daytoy immay amin dagiti kapitan dagitoy nga ar-ari a kaduada dagiti tattaoda iti sango ni Jacob, nga addaan kadagiti sagut kadagiti imada para ken Jacob ken dagiti annakna, ket nagruknoyda kenkuana iti daga.
50 Ket dagitoy nga ar-ari kalpasanna indagadagda dagiti annak ni Jacob ket nagpakaasida kadakuada nga isublida amin dagiti samsam a nasamsamda manipud kadagiti pito a siudad dagiti Amoreo, ket inaramid dagiti annak ni Jacob, ket insublida amin a natiliwda, dagiti babbai, dagiti babassit, dagiti baka ken amin a samsam nga innalada, ket pinapanawda ida, ket pimmanawda tunggal maysa iti siudadna.
51 Ket amin dagitoy nga ari nagruknoyda manen kadagiti annak ni Jacob, ket nangibaon wenno nangiyegda kadakuada iti adu a sagut kadagidi nga aldaw, ket pinapanaw dagiti annak ni Jacob dagitoy nga ari ken dagiti tattaoda, ket sitatalna a pimmanawda kadakuada kadagiti siudadda, ket nagsubli met dagiti annak ni Jacob iti pagtaenganda, idiay Siquem.
52 Ket adda talna manipud iti dayta nga aldaw iti nagbaetan dagiti annak ni Jacob ken dagiti ari dagiti Canaanita, agingga a dimteng dagiti annac ti Israel tapno tawidenda ti daga ti Canaan.

KAPITULO 41

1 Ket iti panagrikus ti tawen nagdaliasat dagiti annac ni Jacob manipud Siquem, ket dimtengda idiay Hebron, ken ni Isaac nga amada, ket nagnaedda sadiay, ngem inaldaw a pagtaraken dagiti arban ken bakada idiay Siquem, ta adda sadiay kadagidi nga aldaw naimbag ken nalukmeg a pagpastoran, ket ni Jacob ken dagiti annakna a lallaki ken amin a sangakabbalayanda nagnaedda iti tanap ti Hebron.
2 Ket kadagidi nga aldaw, iti dayta a tawen, a maikasangagasut ket innem a tawen ti biag ni Jacob, iti maikasangapulo a tawen ti yaay ni Jacob manipud Padan-aram, a natay ni Lea nga asawa ni Jacob; agtawen iti limapulo ket maysa idi natay idiay Hebron.
3 Ket ni Jacob ken dagiti annakna intabonda isuna iti rukib ti talon ti Macpela, nga adda idiay Hebron, a ginatang ni Abraham kadagiti annac ni Het, tapno tagikuaenna ti lugar a pagitaneman.
4 Ket nagnaed dagiti annak ni Jacob a kaduada ti amada iti tanap ti Hebron, ket ammo dagiti amin nga agnanaed iti daga ti pigsada ket ti kinalatakda napan iti intero a daga.
5 Ket ni Jose nga anak ni Jacob, ken ni Benjamin a kabsatna, annak ni Raquel, asawa ni Jacob, ket ubbing pay kadagidi nga aldaw, ket saanda a rimmuar a kadua dagiti kakabsatda bayat ti pannakigubatda kadagiti amin a siudad dagiti Amoreo.
6 Ket idi nakita ni Jose ti pigsa dagiti kabsatna, ken ti kinatan-okda, indaydayawna ida ken intan-okna ida, ngem inranggona ti bagina a dakdakkel ngem kadakuada, ken intan-okna ti bagina a nangatngato ngem kadakuada; ket ni Jacob, nga amana, ket ad-adda met nga inayatna ngem iti asinoman nga annakna, ta isu ket anak a lalaki iti kinalakayna, ket babaen ti panagayatna kenkuana, inaramidna kenkuana ti amerikana nga adu ti marisna.
7 Ket idi nakita ni Jose nga ad-adda nga ay-ayaten ni amana ngem dagiti kakabsatna, intultuloyna nga intan-ok ti bagina ngem kadagiti kakabsatna, ket inyegna iti amana dagiti dakes a damag maipanggep kadakuada.
8 Ket idi nakita ti annak ni Jacob ti intero a kababalin ni Jose kadakuada, ken ad-adda nga ay-ayaten ni amada ngem iti asinoman kadakuada, kagurada isuna ket saanda a makasao a sitatalna kenkuana iti amin nga aldaw.
9 Ket ni Jose agtawen idi iti sangapulo ket pito, ket itantan-okna pay laeng ti bagina ngem kadagiti kakabsatna, ket pinampanunotna nga ipangato ti bagina ngem kadakuada.
10 Iti dayta a tiempo natagtagainepna ti tagtagainep, ket immay kadagiti kakabsatna ket imbagana kadakuada ti tagtagainepna, ket kinunana kadakuada, Natagtagainepko ti tagtagainep, ket adtoy naggalutkami amin iti talon, ket timmakder ti bunggoyko ket inkabilna ti bagina iti daga ket dagiti buntonyo ti nanglikmut iti dayta ket nagruknoy iti dayta.
11 Simmungbat dagiti kakabsatna kenkuana ket kinunada kenkuana, Ania ti kayat a sawen daytoy tagtagainepmo? pampanunotem kadi iti pusom nga agturay wenno agturay kadakami?
12 Ket immay pay laeng, ket imbagana ti banag ken ni Jacob nga amana, ket inagkan ni Jacob ni Jose idi

nangngegna dagitoy a balikas manipud iti ngiwatna, ket binendisionan ni Jacob ni Jose.
13 Ket idi nakita dagiti annac ni Jacob a binendisionan ti amada ni Jose ken inagkanna isuna, ken inayatna isuna iti nalabes, naimon ken ad-adda a guraenda.
14 Ket kalpasan daytoy nagtagtagainep ni Jose iti sabali pay a tagtagainep ket insalaysayna ti tagtagainep iti amana iti imatang dagiti kabsatna, ket kinuna ni Jose iti amana ken kakabsatna, Adtoy nagtagtagainepak manen iti tagtagainep, ket adtoy nagruknoy kaniak ti init ken bulan ken dagiti sangapulo ket maysa a bituen.
15 Ket nangngeg ni amana dagiti balikas ni Jose ken ti tagtagainepna, ket idi nakitana a gura dagiti kakabsatna ni Jose gapu iti daytoy a banag, binabalaw ngarud ni Jacob ni Jose iti sanguanan dagiti kakabsatna gapu iti daytoy a banag, a kunkunana, Ania ti kaipapanan daytoy a tagtagainep nga intagtagainepmo, ken daytoy a panangitan-okmo iti sangoanan dagiti kakabsatmo a natataengan ngem sika?
16 Ipampanunotmo kadi iti pusom a siak ken ti inam ken dagiti sangapulo ket maysa a kakabsatmo ket umay ken agruknoy kenka, a sika ti agsao kadagitoy a banag?
17 Ket naimon dagiti kakabsatna gapu kadagiti sasao ken tagtagainepna, ket intultuloyda a guraen, ket inlimed ni Jacob dagiti tagtagainep iti pusona.
18 Ket ti annak ni Jacob napanda iti maysa nga aldaw tapno agpaspastor iti arban ni amada idiay Siquem, ta agpaspastorda pay laeng kadagidi nga aldaw; ket bayat ti panagtaraken dagiti annac ni Jacob iti dayta nga aldaw idiay Siquem nabayagda, ket nalpas ti tiempo ti panagurnong kadagiti baka, ket saanda a simmangpet.
19 Nakita ni Jacob a nataktak dagiti annakna idiay Siquem, ket kinuna ni Jacob iti unegna, Nalabit timmakder dagiti tattao ti Siquem tapno makirangetda kadakuada, gapuna intantandan ti iyaayda ita nga aldaw.
20 Ket ni Jacob inayabanna ni Jose nga anakna ket binilinna, a kunkunana, Adtoy dagiti kakabsatmo a mangmangan idiay Siquem ita nga aldaw, ket adtoy saanda pay a nagsubli; inka ngarud ita ket kitaem no sadino ti ayanda, ket isublim kaniak ti sao maipapan iti pagimbagan dagiti kabsatmo ken ti pagimbagan ti arban.
21 Ket ni Jacob imbaonna ti anakna a ni Jose idiay ginget ti Hebron, ket immay ni Jose a mangsapsapul kadagiti kakabsatna idiay Siquem, ket saanna a nasarakan ida, ket naglikmut ni Jose iti talon nga asideg iti Siquem, tapno kitaenna no sadino ti nagturongan dagiti kakabsatna, ket nalipatanna ti dalanna idiay let-ang, ket dina ammo no ania a dalan ti papananna.
22 Ket nasarakan ti maysa nga anghel ti Apo nga aggargaraw iti dalan nga agturong iti talon, ket kinuna ni Jose iti anghel ti Apo, Sapsapulek dagiti kakabsatko; saanmo kadi a nangngeg no sadino ti pagtaraonda? ket kinuna ti anghel ti Apo ken ni Jose, Nakitak dagiti kakabsatmo a mangmangan ditoy, ket nangngegko ida a nagkuna a mapanda agpakan idiay Dotan.
23 Ket dimngeg ni Jose iti timek ti anghel ti Apo, ket napan kadagiti kakabsatna idiay Dotan ket nasarakanna ida idiay Dotan a mangtartaraken iti arban.
24 Ket immabante ni Jose kadagiti kakabsatna, ket sakbay nga immasideg kadakuada, inkeddengda a patayen isuna.
25 Ket kinuna ni Simeon kadagiti kakabsatna, Adtoy ti tao nga agtagtagainep umay kadatayo ita nga aldaw, ket ita ngarud umaytayo ket patayentayo isuna ket ibellengtayo iti maysa kadagiti abut nga adda iti let-ang, ket inton sapulen ni amana manipud kadatayo, ibagatayo nga inalun-on ti maysa a dakes nga animal.
26 Nangngeg ni Ruben ti sasao dagiti kakabsatna maipapan ken Jose, ket kinunana kadakuada, Saanyo nga aramiden daytoy a banag, ta kasanotayo a kumita ken ni amatayo a Jacob? Ibellengmo isuna iti daytoy nga abut tapno matay sadiay, ngem saanmo nga iyunnat ti ima a mangibukbok iti darana; ket kinuna ni Ruben daytoy tapno ispalenna manipud iti imada, tapno maisubli iti amana.
27 Ket idi immay ni Jose kadagiti kakabsatna nagtugaw iti sanguananda, ket timmakderda kencuana ket tiniliwda ken kinabilda isuna iti daga, ket inuksobda ti bado iti adu a maris nga inkawesna.
28 Ket innalada ket impuruakda iti maysa nga abut, ket iti abut awan ti danum, no di ket dagiti uleg ken manggagama. Ket nagbuteng ni Jose kadagiti uleg ken manggagama nga adda iti abut. Ket impukkaw ni Jose iti napigsa a timek, ket inlemmeng ti Apo dagiti uleg ken manggagama kadagiti sikigan ti abut, ket awan ti inaramidda a dakes ken ni Jose.
29 Ket ni Jose immawag manipud iti abut kadagiti kakabsatna, ket kinunana kadakuada, Ania ti inaramidko kadakayo, ken iti ania ti nagbasolak? apay a dikay agbuteng iti Apo maipanggep kaniak? saanak kadi a nagtaud kadagiti tulang ken lasagmo, ken saan kadi a ni Jacob nga amam, amak? apay nga ar-aramidem daytoy kaniak ita nga aldaw, ket kasano a makatangadkayo ken ni amatayo a Jacob?
30 Ket intuloyna ti nagpukkaw ken inayabanna dagiti kakabsatna manipud iti abut, ket kinunana, O Juda, Simeon, ken Levi, kakabsatko, itag-aynak manipud iti lugar ti kinasipnget a nangikabilanda kaniak, ket umayka ita nga aldaw tapno kaasiannak, dakayo nga annak ti Apo, ken annak ni Jacob nga amak. Ket no nagbasolak kadakayo, saan kadi nga annak da Abraham, Isaac, ken Jacob? no makakitada iti ulila makipagriknada kenkuana, wenno maysa a mabisin, ikkanda iti tinapay a kanenna, wenno maysa a mawaw, ikkanda iti danum nga inumen, wenno maysa a lamolamo, abbonganda kadagiti kawes!
31 Ket kasano ngarud nga isardengmo ti asimo iti kabsatmo, ta nagtaudak iti lasag ken tultulangmo, ket no nagbasolak kenka, sigurado nga aramidem daytoy maigapu ken amak!
32 Ket insao ni Jose dagitoy a balikas manipud iti abut, ket saan a makaimdeng kenkuana dagiti kakabsatna, wenno inyasideg dagiti lapayagda kadagiti balikas ni Jose, ket agsangsangit ken agsangsangit ni Jose iti abut.
33 Ket kinuna ni Jose, O no ammo ni tatangko, ita nga aldaw, ti aramid nga inaramid kaniak dagiti kakabsatko, ken dagiti balikas nga insaoda kaniak ita nga aldaw.
34 Ket nangngeg dagiti amin a kakabsatna ti ikkis ken panagsangitna iti abut, ket napan dagiti kakabsatna ket immadayoda iti bagbagida iti abut, tapno saanda a mangngeg ti ikkis ni Jose ken ti panagsangitna iti abut.

KAPITULO 42

1 Ket napanda ket nagtugawda iti agsumbangir a bangir, agarup a kaadayo ti maysa a pana, ket nagtugawda sadiay tapno mangan iti tinapay, ket bayat ti pannanganda, nagtitinnulongda no ania ti maaramid kenkuana, no patayen wenno isublida ken amana.
2 Iggemda ti balakad, idi intangadda dagiti matada, ket nakitada, ket adtoy adda maysa a bunggoy dagiti Ismaelita nga umay iti adayo iti dalan ti Galaad, a sumalog idiay Egipto.
3 Ket ni Juda kinunana cadacuada, Anianto ti magunggonatayo no patayentayo ti kabsattayo? nalabit kalikaguman ti Dios isuna kadatayo; daytoy ngarud ti naisingasing a balakad maipapan kenkuana, nga aramidenyo kenkuana: Kitaenyo daytoy bunggoy dagiti Ismaelita a sumalog idiay Egipto, .
4 Ita ngarud, umaytayo ibellengtayo isuna kadakuada, ket saantayo koma nga adda kenkuana, ket idauluanda a kaduada, ket mapukawto kadagiti tao ti daga, ket saantayo a patayen babaen kadagiti bukodtayo nga ima. Ket naay-ayo dagiti kakabsatna ti singasing ket inaramidda ti maitunos iti sao ni Juda.
5 Ket bayat ti panagsasaoda maipapan iti daytoy a banag, ken sakbay a simmang-at kadakuada ti bunggoy dagiti Ismaelita, limmabas kadakuada ti pito a negosiante a lallaki ti Midian, ket bayat ti panaglabasda mawawda, ket intangadda dagiti matada ket nakitada ti abut a nakaimmured ni Jose, ket kimmitada, ket adtoy ti tunggal kita ti tumatayab adda kenkuana.
6 Ket dagitoy a Midianita nagtarayda a napan iti abut tapno uminumda iti danum, ta impagarupda a naglaon iti danum, ket idi immayda iti sango ti abut nangngegda ti timek ni Jose nga agsangsangit ken agsangsangit iti abut, ket timmaliawda iti baba iti abut, ket nakitada ket nakitada nga adda maysa nga agtutubo a napintas ti langana ken naparaburan unay.
7 Ket inayabanda kencuana ket kinunada, Siasinoka ken siasino ti nangipan kenca ditoy, ken siasino ti nangikabil kenka iti daytoy nga abut, iti let-ang? ket timmulongda amin a nangbangon ken Jose ket inruarda, ket insang-atda manipud iti abut, ket innalada ken pimmanawda iti panagdaliasatda ket limmabasda kadagiti kakabsatna.
8 Ket dagitoy kinunada cadacuada, Apay nga ar-aramidenyo daytoy, tapno alaenyo ti adipentayo ken pumanawtayo? sigurado nga inkabilmi daytoy nga agtutubo iti abut gapu ta nagrebelde kadakami, ket umayka ket ipangato ket iturongmo isuna nga umadayo; ita ngarud isublinakami iti adipenmi.
9 Ket simmungbat dagiti Madianita ket kinunada cadagiti annac ni Jacob, Daytoy kadi ti adipenyo, wenno daytoy a lalaki ti mangaywan cadacayo? nalabit ad-adipennakayo amin, ta ad-adda a napintas ken naparaburan ngem iti asinoman kadakayo, ket apay nga agsasaokayo amin iti ulbod kadakami?
10 Ita, saankami ngarud a dumngeg kadagiti saom, wenno asikasuenkayo, ta nasarakanmi ti agtutubo iti abut idiay let-ang, ket innalami isuna; agtultuloytayo ngarud.
11 Immasideg kadakuada ti amin nga annak ni Jacob ket timmakderda kadakuada ket kinunada kadakuada, Isublinakami iti adipenmi, ket apay a mataykayto amin iti tadem ti kampilan? Ket nagpukkaw dagiti Madianita a maibusor kadakuada, ket inruarda dagiti kampilanda, ket immasidegda a makigubat kadagiti annak ni Jacob.
12 Ket adtoy timmakder ni Simeon manipud iti tugawna a maibusor kadakuada, ket timmakder iti daga ket inruarna ti kampilanna ket immasideg kadagiti Madianita ket nangted iti nakaam-amak nga ikkis iti sanguananda, iti kasta nangngegan ti ikkisna iti adayo, ket nagkintayeg ti daga gapu iti panagpukkaw ni Simeon.
13 Ket nagbuteng dagiti Midianita gapu ken Simeon ken ti arimbangaw ti panagpukkawna, ket nagrukobda iti rupada, ket nalabes ti panagbutengda.
14 Ket kinuna ni Simeon kadakuada, Pudno a siak ni Simeon, anak ni Jacob a Hebreo, a kaduak laeng ti kabsatko a nangdadael iti siudad ti Siquem ken dagiti siudad dagiti Amoreo; kasta met ti aramiden ti Dios kaniak, a no amin a kabsatyo a tao ti Midian, ken kasta met dagiti ari ti Canaan, ket kumuyog kadakayo, saanda a makalaban kaniak.
15 Ita, isublim kadakami ti agtutubo nga innalam, ta di la ket ta itedko ti lasagmo kadagiti tumatayab iti tangatang ken kadagiti animal iti daga.
16 Ket ad-adda a nagbuteng dagiti Midianita ken ni Simeon, ket immasidegda iti annak ni Jacob buyogen ti buteng ken panagbuteng, ken buyogen dagiti nakalkaldaang a sasao, a kunkunada.
17 Pudno nga imbagam nga adipenmo ti agtutubo, ket nagrebelde kenka, ket ngarud inkabilmo iti abut; ania ngarud ti aramidem iti adipen a nagrebelde iti apona? Ita, ilakoyo kadakami, ket itedmi kadakayo ti amin a kasapulanyo kenkuana; ket naragsakan ti Apo a nangaramid iti daytoy tapno saan a mapapatay dagiti annak ni Jacob ti kabsatda.
18 Ket nakita dagiti Midianita a napintas ti langa ni Jose ken naparabur; tinarigagayanda isuna iti pusoda ket naganatda a gumatang kenkuana manipud kadagiti kakabsatna.
19 Ket dimngeg dagiti annak ni Jacob kadagiti Midianita ket inlakoda kadakuada ti kabsatda a ni Jose iti duapulo a pedaso ti pirak, ket awan kadakuada ni Ruben a kabsatda, ket innalada dagiti Midianita ni Jose ket intuloyda ti nagdaliasatda idiay Galaad.
20 Madlawda idi iti dalan, ket nagbabawi dagiti Madianita iti inaramidda, idi ginatangda ti agtutubo, ket kinuna ti maysa iti sabali, Ania daytoy a banag nga inaramidmi, iti panangala iti daytoy nga agtutubo manipud kadagiti Hebreo, a napintas ti langana ken naparaburan.
21 Nalabit natakaw daytoy nga agtutubo iti daga dagiti Hebreo, ket apay ngarud nga inaramidmi daytoy a banag? ket no isu ket sapulen ken masarakan kadagiti imatayo mataytayo babaen kenkuana.
22 Ita, sigurado nga inlako dagiti natangken ken mannakabalin a lallaki kadatayo, ti pigsa ti maysa a nakitam ita nga aldaw; nalabit tinakawda isuna manipud iti dagana babaen ti pigsada ken babaen ti nabileg a takiagda, ket ngarud inlakoda kadakami gapu iti bassit a gatad nga intedmi kadakuada.
23 Ket bayat ti panagsasaoda a sangsangkamaysa, kimmitada, ket adtoy ti bunggoy dagiti Ismaelita nga umay idi damo, ken nakita dagiti annak ni Jacob, nga umab-abante nga agturong kadagiti Midianita, ket kinuna dagiti Midianita iti tunggal maysa, Umaytayo ilako daytoy nga

agtutubo iti bunggoy dagiti Ismaelita nga umasideg kadatayo, ket alaentayo kenkuana ti bassit nga intedtayo para kenkuana, ket agbalintayo naispal manipud iti kinadakesna.
24 Ket inaramidda ti kasta, ket nakadanonda kadagiti Ismaelita, ket inlako dagiti Midianita ni Jose kadagiti Ismaelita iti duapulo a pedaso ti pirak nga intedda para kenkuana kadagiti kakabsatna.
25 Napan dagiti Madianita iti dalanda nga agturong idiay Galaad, ket dagiti Ismaelita innalada ni Jose ket pinalubosanda a nagsakay iti maysa kadagiti kamelio, ket isut' iturturongda idiay Egipto.
26 Ket nangngeg ni Jose a dagiti Ismaelita ket mapan idiay Egipto, ket nagdung-aw ken nagsangit ni Jose iti daytoy a banag nga isu ket adayo unay iti daga ti Canaan, manipud iti amana, ket nagsangit iti napait bayat ti panagsakayna iti kamelio, ket maysa kadagiti tattaoda ti nangpaliiw kenkuana, ket pinababana isuna manipud iti kamelio ket magna a magmagna, ket iti laksid daytoy ni Jose intultuloyna ti nagsangit ken nagsangit, ket isu kinunana, O amak, amak.
27 Ket timmakder ti maysa kadagiti Ismaelita ket kinabilna ti pingping ni Jose, ket kaskasdi nga intultuloyna ti nagsangit; ket nabannog ni Jose iti dalan, ket saan a makatuloy gapu iti kinapait ti kararuana, ket kinabilda amin ken pinarigatda isuna iti dalan, ket pinagbutengda isuna tapno agsardeng nga agsangit.
28 Ket nakita ti Apo ti ambision ni Jose ken ti riribukna, ket impababa ti Apo kadagidi a tao ti sipnget ken riribuk, ket nalaylay ti ima ti tunggal maysa a nangkabil kenkuana.
29 Kinunada iti tunggal maysa, Ania daytoy a banag nga inaramid ti Dios kadatayo iti dalan? ket saanda nga ammo a daytoy ti napasamak kadakuada gapu ken Jose. Ket nagtultuloy dagiti lallaki iti dalan, ket limmasatda iti dalan ti Efrat a nakaitaneman ni Raquel.
30 Ket nakadanon ni Jose iti tanem ni inana, ket nagdardaras ni Jose ket nagtaray a napan iti tanem ni inana, ket natinnag iti tanem ket nagsangit.
31 Ket impukkaw ni Jose iti napigsa iti tanem ti inana, ket kinunana, O inak, inak, O sika a nangipasngay kaniak, agriingka ita, ket bumangonka ket kitaem ti anakmo, no kasano a nailako kas adipen, ket awan ti asinoman kenkuana.
32 O tumakderka ket kitaem ti anakmo, makipagsangitka kaniak gapu kadagiti rigatko, ket kitaem ti puso dagiti kabsatko.
33 Riingem ni nanangko, riingem, agriingka iti turogmo para kaniak, ket iturongmo dagiti pannakidangadangmo kadagiti kakabsatko. O kasano nga inuksobdak iti amerikanak, ket namindua nga inlakodak a kas adipen, ken insinanak ken amak, ket awan ti mangasi kaniak.
34 Ruingem ket idatagmo ti darummo a maibusor kadakuada iti sanguanan ti Dios, ket kitaem no siasino ti pakalintegan ti Dios iti panangukom, ken no siasino ti kondenarenna.
35 Bumangonka, O inak, bumangonka, agriingka iti turogmo ket kitaem ni amak no kasano ti kararuana kaniak ita nga aldaw, ket liwliwaem ken palag-anem ti pusona.
36 Ket intuloy ni Jose nga imbaga dagitoy a balikas, ket nagpukkaw ni Jose ken nagsangit iti napait iti tanem ti inana; ket insardengna ti agsao, ket manipud iti kinapait ti pusona nagbalin a natalna a kasla bato iti tanem.
37 Nangngeg ni Jose ti timek nga agsasao kenkuana manipud iti baba ti daga, a simmungbat kenkuana buyogen ti kinapait ti puso, ken iti timek ti panagsangit ken panagkararag kadagitoy a sasao.
38 Anakko, anakko a ni Jose, nangngegko ti timek ti panagsangitmo ken ti timek ti panagdung-awmo; Nakitak dagiti luam; Ammok dagiti rigatmo, anakko, ket pagladingitannak gapu kenka, ket nainayon ti nawadwad a ladingit iti ladingitko.
39 Ita ngarud anakko, ni Jose nga anakko, mangnamnamaka iti Apo, ket urayem isuna ket dika agbuteng, ta adda kenka ti Apo, ispalennaka iti amin a riribuk.
40 Bumangonka anakko, sumalogka idiay Egipto a kaduam dagiti appom, ket dika agbuteng, ta adda kenka ti Apo, anakko. Ket intuloyna ti nagsao a kas kadagitoy a balikas ken ni Jose, ket sitatalna.
41 Ket nangngeg ni Jose daytoy, ket nagsiddaaw unay iti daytoy, ket intultuloyna ti nagsangit; ket kalpasan daytoy napaliiw ti maysa kadagiti Ismaelita nga agsangsangit ken agsangsangit iti tanem, ket simged ti pungtotna maibusor kenkuana, ket pinapanawna manipud sadiay, ket kinabilna ken inlunodna.
42 Ket ni Jose kinunana cadagiti lallaki, Sapay koma ta makasarakac iti parabur iti imatangyo a mangisubli caniac iti balay ni amak, ket itedna cadacayo iti nawadwad a kinabaknang.
43 Simmungbatda kenkuana, a kunkunada, Saanka kadi nga adipen, ket sadino ti ayan ni amam? ket no addaanka iti ama saankan koma a namindua a nailako a kas maysa nga adipen iti kasta a bassit a pateg; ket nariing pay laeng ti pungtotda kenkuana, ket intultuloyda a kinabil ken panangdusa kenkuana, ket napait ti panagsangit ni Jose.
44 Ket nakita ti Apo ti rigat ni Jose, ket kinabilna manen ti Apo dagitoy a tao, ket binabalawna ida, ket pinagbalin ti Apo a nangbalkot kadakuada iti sipnget iti daga, ket nagkimat ti kimat ken nagngaretnget ti gurruod, ket nagkintayeg ti daga iti timek ti gurruod ken ti napigsa nga angin, ket nagbuteng dagiti tao ket dida ammo no sadino ti rumbeng a papananda.
45 Nagtakder dagiti animal ken kamelio, ket inturongda ida, ngem dida kayat ti mapan, kinabilda ida, ket nagrukobda iti daga; ket kinuna dagiti lallaki iti tunggal maysa, Ania daytoy nga inaramid ti Dios kadatayo? ania dagiti salungasingtayo, ken ania dagiti basbasoltayo a daytoy a banag ket kasta a napasamak kadatayo?
46 Ket simmungbat ti maysa kadakuada ket kinunana kadakuada, Nalabit gapu iti basol a panangparigat iti daytoy nga adipen, napasamak daytoy nga aldaw kadatayo; ita ngarud agpakaasikayo a sipipinget kenkuana a pakawanennatayo, ket kalpasanna maammuantayo no siasino ti pakaigapuan daytoy a kinadakes a mapaspasamak kadatayo, ket no kaasiannatayo ti Dios, kalpasanna maammuantayo nga umay amin daytoy kadatayo gapu iti basol a panangparigat iti daytoy nga adipen.
47 Ket inaramid dagiti lallaki ti kasta, ket nagpakaasida ken Jose ket pinilitda a pakawanenna ida; ket kinunada, Nagbasolkami iti Apo ken kenka, ita ngarud natalged nga

agkiddaw iti Diosmo nga ikkatenna daytoy nga ipapatay manipud kadakami, ta nagbasolkami kenkuana.
48 Ket inaramid ni Jose a maibatay kadagiti balikasda, ket dimngeg ti Apo ken ni Jose, ket inikkat ti Apo ti saplit nga impabaklayna kadagidi a tattao gapu ken Jose, ket timmakder dagiti animal manipud iti daga ket inturongda ida, ket intuloyda, ket bimmaba ti narungsot a bagyo ket nagbalin a natalna ti daga, ket dagiti lallaki intuloyda ti panagdaliasatda a bimmaba idiay Egipto, ket naammuan dayta dagiti tattao daytoy a kinadakes ti napasamak kadakuada gapu ken Jose.
49 Ket kinunada iti tunggal maysa, Adtoy ammomi a gapu iti rigatna a napasamak kadakami daytoy a kinadakes; ita ngarud apay nga iyegtayo daytoy nga ipapatay kadagiti kararuatayo? Mangtengngeltayo iti balakad no ania ti aramidentayo iti daytoy nga adipen.
50 Simmungbat ti maysa ket kinunana, Pudno nga imbagana kadakami nga isublimi ken amana; ita ngarud umaytayo, isublitayo isuna ket mapantayo iti lugar nga ibagana kadatayo, ket alaentayo manipud iti pamiliana ti gatad nga intedtayo para kenkuana ket kalpasanna pumanawtayo.
51 Ket simmungbat manen ti maysa ket kinunana, Adtoy nasayaat unay daytoy a pammagbaga, ngem saanmi a maaramid dayta ta adayo unay ti dalan kadakami, ken saanmi a makaruar iti dalanmi.
52 Ket simmungbat ti maysa pay ket kinunana cadacuada, Daytoy ti pammagbaga a maawat, ditayto sumiasi; adtoy mapantayo ita nga aldaw idiay Egipto, ket inton makadanontayo idiay Egipto, ilakotayo sadiay iti nangato a gatad, ket maisalakantayo iti kinadakesna.
53 Ket daytoy a banag naay-ayo dagiti lallaki ket inaramidda ti kasta, ket intuloyda ti panagdaliasatda idiay Egipto a kaduada ni Jose.

KAPITULO 43

1 Ket idi inlako dagiti annak ni Jacob ti kabsatda a ni Jose kadagiti Midian, nasaplit ti pusoda gapu kenkuana, ket nagbabawida kadagiti aramidda, ket insapulda isuna a mangisubli kenkuana, ngem dida nasarakan.
2 Ket nagsubli ni Ruben iti abut a nakaikabilan ni Jose, tapno ipangatona, ken isublina iti amana, ket nagtakder ni Ruben iti abay ti abut, ket awan ti nangngegna a sao, ket inayabanna ni Jose! Jose! ket awan ti simmungbat wenno nangisao iti maysa a sao.
3 Ket kinuna ni Ruben, Natay ni Jose gapu iti buteng, wenno adda uleg a nakaigapuan ti ipapatayna; ket bimmaba ni Ruben iti abut, ket sinapulna ni Jose ket saanna a nasarakan iti abut, ket rimmuar manen.
4 Ket pinigis ni Ruben dagiti kawesna ket kinunana, Awan ti ubing, ket kasano a makikappiaak ken ni amak maipapan kenkuana no natayen? ket napan kadagiti kabsatna ket nasarakan ida nga agladladingit gapu ken ni Jose, ken mammagbaga a sangsangkamaysa no kasano ti panangikappiada iti amada maipapan kenkuana, ket kinuna ni Ruben kadagiti kakabsatna, Immayak iti abut ket adtoy awan ni Jose sadiay, ania ngarud ti ibagatayo iti amatayo, ta sapulen laeng ni amak ti ubing manipud kaniak.
5 Ket simmungbat dagiti kakabsatna kenkuana a kunkunada, Kastoy ken kastoy ti inaramidmi, ket kalpasanna kinabilnakami dagiti pusomi gapu iti daytoy nga aramid, ket agtugtugawkami itan a mangsapul iti pambar no kasano nga itunosmi ti amami iti dayta.
6 Kinuna ni Ruben kadakuada, Ania daytoy nga inaramidyo a mangibaba iti tanem dagiti ubanan a buok ni amami nga agladladingit? saan a nasayaat ti banag, nga inaramidmo.
7 Ket nakitugaw ni Ruben kadakuada, ket timmakderda amin ket nagsapatada iti tunggal maysa a saanda nga ibaga daytoy ken Jacob, ket kinunada amin, Ti tao a mangibaga iti daytoy iti amami wenno iti sangakabbalayanna, wenno mangipadamag iti daytoy iti asinoman kadagiti annak ti daga, tumakderkami amin a maibusor kenkuana ket patayen isuna babaen ti kampilan.
8 Ket dagiti annak ni Jacob nagbutengda iti maysa ken maysa iti daytoy a banag, manipud iti inaudi agingga iti inauna, ket awan ti nagsao iti maysa a sao, ket inlemmengda ti banag iti pusoda.
9 Ket kalpasanna nagtugawda tapno mangikeddeng ken mangimbento iti maysa a banag nga ibaga ken amada a Jacob maipanggep kadagitoy amin a banag.
10 Ket ni Isacar kinunana cadacuada, Adtoy ti maysa a balakad cadacayo no casla nasayaat cadacayo nga aramiden daytoy a banag, alaenyo ti bado a kukua ni Jose ket pigisenyo, ket patayenyo ti maysa nga urbon a kalding ket isawsawyo iti darana.
11 Ket ipatulodyo iti amami ket inton makitana ibagananto nga inalun-on ti maysa a dakes nga animal, gapuna pigisenyo ti amerikanana ket adtoy ti darana addanto iti kabalna, ket babaen ti panangaramidyo iti daytoy mawayawayaantayo kadagiti panagtanabutob ni amatayo.
12 Ket ti pammagbaga ni Isacar ti nangay-ayo kadakuada, ket dimngegda kenkuana ket inaramidda ti maitunos iti sao ni Isacar nga imbalakadna kadakuada.
13 Ket nagdardarasda ket innalada ti bado ni Jose ket pinigisda, ket pinapatayda ti maysa a urbon a kalding ket insawsawda ti amerikana iti dara ti urbon, ket kalpasanna inyap-apda iti tapok, ket impatulodda ti kagay ken amada a ni Jacob babaen ti ima ni Neftali, ket binilinda nga ibagana dagitoy a sasao:
14 Naguummongkami kadagiti baka ket dimtengkami agingga iti dalan nga agturong idiay Siquem ken iti ad-adayo pay, idi nasarakanmi daytoy a bado iti dalan idiay let-ang a naisawsaw iti dara ken tapok; ita ngarud ammuem no bado ti anakmo wenno saan.
15 Ket napan ni Neftali ket immay ken amana ket intedna kenkuana ti kagay, ket imbagana kenkuana dagiti amin a sasao nga imbilin kenkuana dagiti kakabsatna.
16 Ket nakita ni Jacob ti kabal ni Jose ket naammuanna ket nagrukob iti rupana iti daga, ket nagbalin a kasla bato, ket kalpasanna timmakder ket impukkawna iti napigsa ken agsangsangit a timek ket kinunana, Dayta ti amerikana ni anakko a ni Jose!
17 Nagdardaras ni Jacob ket imbaonna ti maysa kadagiti adipenna kadagiti annakna, a napan kadakuada ket nasarakan ida nga umas-asideg iti dalan a kaduana ti arban.
18 Ket immay dagiti annak ni Jacob iti amada idi agarup malem, ket adtoy napigis dagiti kawesda ken adda tapok iti uloda, ket nasarakanda ti amada nga agpukpukkaw ken agsangsangit iti napigsa a timek.

19 Kinuna ni Jacob kadagiti annakna, Pudno nga ibagayo kaniak no ania a dakes ti kellaat nga inyegyo kaniak ita nga aldaw? ket simmungbatda ken ni Jacob nga amada, a kunkunada, Umaykami ita nga aldaw kalpasan ti pannakaurnong ti arban, ket dimtengkami agingga iti siudad ti Siquem iti dalan iti let-ang, ket nasarakanmi daytoy a kagay a napno iti dara iti daga, ket ammomi daytoy ket nangibaonkami kenka no mabalinmo nga ammuen.
20 Ket nangngeg ni Jacob dagiti sasao dagiti annakna ket impukkawna iti napigsa a timek, ket kinunana, Dayta ti kawes ti anakko, maysa a dakes nga animal ti nangbusbos kenkuana; Napigis ni Jose, ta imbaonko ita nga aldaw tapno kitaenna no nasayaat kenka ken nasayaat kadagiti arban ken tapno isublina kaniak ti sao manipud kenka, ket napan kas imbilinko kenkuana, ket daytoy ti napasamak kenkuana ita nga aldaw bayat nga impagarupko nga adda kenka ti anakko.
21 Simmungbat dagiti annak ni Jacob ket kinunada, Saan nga immay kadakami, ken saanmi a nakita manipud idi rimmuarkami kenka agingga ita.
22 Ket idi nangngeg ni Jacob dagiti balikasda nagpukkaw manen iti napigsa, ket timmakder ket pinigisna dagiti kawesna, ket inkabilna ti nakersang a lupot kadagiti lomona, ket nagsangit iti napait ket nagladingit ken inngatona ti timekna iti panagsangit ken impukkawna ken imbagana dagitoy a sasao,
23 Ni Jose nga anakko, O anakko a ni Jose, imbaonka ita nga aldaw kalpasan ti pagimbagan dagiti kabsatmo, ket adtoy napigiska; babaen ti imak napasamak daytoy iti anakko.
24 Pagladingitannak gapu kenka ni Jose nga anakko, ladingitnak gapu kenka; anian a nasam-itmo kaniak bayat ti panagbiagmo, ket ita anian a napait unay ti ipapataymo kaniak.
25 0 a natayak a kasukatmo Jose nga anakko, ta nakalkaldaang kaniak gapu kenka anakko, O anakko, anakko. Jose nga anakko, sadino ti ayanmo, ken sadino ti naguyodmo? bumangonka, bumangonka manipud iti lugarmo, ket umayka ket kitaem ti ladingitko kenka, O anakko a Jose.
26 Umayka ita ket bilangem dagiti lua nga agburburek manipud kadagiti matak kadagiti pingpingko, ket iyegmo ida iti sangoanan ti Apo, tapno ti pungtotna agsubli kaniak.
27 0 Jose anakko, kasano ti pannakatnagmo, babaen ti ima ti maysa a babaen kenkuana awan ti tao a natnag manipud idi punganay ti lubong agingga ita; ta napapatayka babaen ti panangkabil ti maysa a kabusor, a naipaay iti kinaulpit, ngem sigurado nga ammok a daytoy ti napasamak kenka, gapu iti kinaadu dagiti basolko.
28 Bumangonka ita ket kitaem no kasano ti kinapait ti rigatko para kenka anakko, nupay saannaka a pinadakkel, wenno inaramidnaka, wenno inted kenka ti anges ken kararua, no di ket ti Dios ti nangbukel kenka ken nangbangon kadagiti tulangmo ken nangabbong kadakuada iti lasag, ken nanglang-ab kadagiti abut ti agongmo iti bara ti biag, ket kalpasanna intedna kaniak.
29 Ita pudno a ti Dios a nangted kenka kaniak, innalanaka kaniak, ket kasta idi ti napasamak kenka
30 Ket intuloy ni Jacob ti nagsao a kas kadagitoy a balikas maipanggep ken Jose, ket nagsangit iti napait; natnag iti daga ket nagbalin a natalna.
31 Ket amin nga annak ni Jacob idi nakitada ti rigat ni amada, nagbabawida iti inaramidda, ket nagsangitda met iti napait.
32 Ket timmakder ni Juda ket intag-ayna ti ulo ni amana manipud iti daga, ket inkabilna iti luppona, ket pinunasna dagiti lua ni amana kadagiti pingpingna, ket nagsangit ni Juda iti nakaro a panagsangit, bayat a ti ulo ni amana ket agsadag iti luppona, a kasla bato pay laeng.
33 Ket nakita ti annak ni Jacob ti rigat ni amada, ket intag-ayda ti timekda ket intultuloyda ti nagsangit, ket ni Jacob nakaidda pay laeng iti daga a kasla bato.
34 Ket timmakder ti amin nga annakna a lallaki ken dagiti adipenna ken dagiti annak ti adipenna ket nagtakderda iti aglawlawna tapno liwliwaenda, ket nagkedked a maliwliwa.
35 Ket timmakder ti intero a sangakabbalayan ni Jacob ket nagleddaangda iti dakkel a panagleddaang gapu ken Jose ken ti riribuk ni amada, ket ti kinasaririt dimmanon ken Isaac, nga anak ni Abraham, ti ama ni Jacob, ket nagsangit iti napait gapu ken Jose, isu ken ti amin a sangakabbalayanna, ket pimmanaw manipud iti lugar a nagnaedanna idiay Hebron, ken dagiti tattaona a kaduana, ket liniwliwana ni Jacob nga anakna, ket nagkedked tapno maliwliwa.
36 Ket kalpasan daytoy, timmakder ni Jacob manipud iti daga, ket agay-ayus dagiti luana kadagiti pingpingna, ket kinunana kadagiti annakna, Tumakderkayo ket alaenyo dagiti kampilanyo ken dagiti panayo, ket rummuarkayo iti talon, ket sapulenyo no masarakanyo ti bangkay ti anakko ket iyegyo kaniak tapno maitabonko.
37 Sapulenyo met, ikararagko kadakayo, iti tengnga dagiti animal ket aganup ida, ken daydiay umay nga umuna sakbay a tiliwen ken iyegyo kaniak, nalabit kaasian ti Apo ita nga aldaw ti rigatko, ket isagana iti sanguanyo ti nangpisang iti anakko, ket iyegko kaniak, ket ibalesko ti gapuanan ti anakko.
38 Ket inaramid dagiti annakna a lallaki kas imbilin ni amada kadakuada, ket bimmangonda a nasapa iti bigat, ket tunggal maysa innalana ti kampilan ken panana, ket napanda iti talon tapno aganupda dagiti animal.
39 Ket ni Jacob agpukpukkaw pay laeng iti napigsa ken agsangsangit ken magmagna nga agsasaruno iti balay, ken mangsapsaplit kadagiti imana, a kunkunana, Jose nga anakko, Jose nga anakko.
40 Ket dagiti annak ni Jacob napanda idiay let-ang tapno tiliwenda dagiti animal, ket adtoy ti maysa a lobo nga umasideg kadakuada, ket tiniliwda, ket inyegda iti amada, ket kinunada kenkuana, Daytoy ti immuna a nasarakanmi, ket inyegmi kenka kas imbilinmo kadakami, ket ti bangkay ti anakmo saanmi a nasarakan.
41 Ket innala ni Jacob ti animal manipud kadagiti ima dagiti annakna, ket impukkawna iti napigsa ken agsangsangit a timek, nga iggemna ti animal iti imana, ket nagsao buyogen ti napait a puso iti animal, Apay nga inalun-onmo ti anakko a ni Jose, ket kasano nga awan ti panagbutengmo iti Dios ti daga, wenno iti rigatko para iti anakko a ni Jose?
42 Ket inalun-onmo ti anakko nga awan serserbina, gapu ta awan ti inaramidna a kinaranggas, ket babaen iti dayta

pinagbalinnak a nakabasol gapu iti gapuna, gapuna kalikaguman ti Dios ti maidaddadanes.
43 Ket linuktan ti Apo ti ngiwat ti narungsot tapno liwliwaenna ni Jacob babaen kadagiti sasaona, ket simmungbat ken ni Jacob ket insaona dagitoy a sasao kenkuana.
44 Kas iti sibibiag ti Dios a nangparsua kadatayo iti daga, ken kas iti sibibiag ti kararuam, apok, diak nakita ti anakmo, wenno diak pinagpisang, ngem manipud iti adayo a daga immayak met a mangsapul iti anakko a pimmanaw kaniak ita nga aldaw, ket diak ammo no sibibiag wenno natay.
45 Ket immayak ita nga aldaw iti talon tapno sapulek ti anakko, ket nasarakannak dagiti annakmo, ket tiniliwdak ket pinadakkelda ti ladingitko, ket ita nga aldaw inyegdak iti sanguanam, ket insaok ita amin a balikasko kenka.
46 Ket ita ngarud, O anak ti tao, addaak kadagiti imam, ket aramidem kaniak ita nga aldaw a kasla nasayaat iti imatangmo, ngem babaen ti biag ti Dios a nangparsua kaniak, diak nakita ti anakmo, wenno diak pinigis, wenno saan a simrek ti lasag ti tao iti ngiwatko iti amin nga aldaw ti panagbiagko.
47 Ket idi nangngeg ni Jacob dagiti sasao ti narungsot nasdaaw unay, ket imbaonna ti animal manipud iti imana, ket pimmanaw.
48 Ket ni Jacob agsangsangit pay laeng iti napigsa ken agsangsangit ken Jose iti inaldaw, ken adu nga aldaw a nagdung-aw iti anakna.

KAPITULO 44

1 Ket dagiti annak ni Ismael a gimmatang ken Jose manipud kadagiti Midianita, a gimmatang kenkuana kadagiti kakabsatna, napanda idiay Egipto a kaduada ni Jose, ket dimtengda kadagiti beddeng ti Egipto, ket idi immasidegda iti Egipto, nasabatda ti uppat a lallaki kadagiti annak ni Medan nga anak ni Abraham, a rimmuar manipud iti daga ti Egipto iti panagdaliasatda.
2 Kinuna kadakuada dagiti Ismaelita, Kayatyo kadi a gatangen daytoy nga adipen kadakami? ket kinunada, Iyawatmo kadakami, ket inyawatda ni Jose kadakuada, ket nakitada, nga isu ket napintas unay nga agtutubo ket ginatangda iti duapulo a siklo.
3 Ket intuloy dagiti Ismaelita ti panagdaliasatda idiay Egipto ket nagsubli met dagiti Medanim iti dayta nga aldaw idiay Egipto, ket kinuna dagiti Medanim iti tunggal maysa, Adtoy nangngegtayo a ni Potifar, maysa nga opisial ni Faraon, kapitan dagiti guardia, agsapsapul iti naimbag nga adipen a tumakder iti sanguananna a mangaywan kenkuana, ken mangikabil kenkuana a manangaywan iti balayna ken amin a kukuana.
4 Ita ngarud umaytayo ilakotayo kenkuana para iti kayattayo, no kabaelanna nga ited kadatayo ti kasapulantayo kenkuana.
5 Ket dagitoy a Medanim napanda ket immayda iti balay ni Potifar, ket kinunada kencuana, Nangngegmi nga agsapsapulka iti nasayaat nga adipen a mangaywan kenka, adtoy adda adipenmi a makaay-ayo kenka, no mabalinmo nga ited kadakami ti kayatmi, ket ilakomi kenka.
6 Ket kinuna ni Potifar, Iyegyo isuna iti sanguanak, ket makitakto, ket no magustuannak itedko kadakayo ti mabalinyo a kalikaguman kenkuana.
7 Napan dagiti Medanim ket inyegda ni Jose ket inkabilda iti sanguanan ni Potifar, ket nakitana, ket naay-ayo unay kenkuana, ket kinuna ni Potifar kadakuada, Ibagayo kaniak no ania ti kalikagumanyo para iti daytoy nga agtutubo?
8 Ket kinunada, Uppat a gasut a pedaso ti pirak ti tarigagayanmi kenkuana, ket kinuna ni Potifar, Itedko kenka no iyegmo kaniak ti rekord ti pannakailakona, ket ibagam kaniak ti pakasaritaanna, ta nalabit mabalin a matakaw, ta daytoy nga agtutubo ket saan nga adipen, wenno anak ti adipen, ngem paliiwek kenkuana ti langa ti naimbag ken guapo a tao.
9 Napan dagiti Medanim ket inyegda kenkuana dagiti Ismaelita a nangilako kenkuana, ket imbagada kenkuana, a kunkunada, “Adipen isuna ket inlakomi kadakuada.”
10 Ket nangngeg ni Potifar dagiti sasao dagiti Ismaelita iti panangtedna iti pirak kadagiti Medanim, ket innala dagiti Medanim ti pirak ket nagdaliasatda, ket nagawidda met dagiti Ismaelita.
11 Ket ni Potifar innalana ni Jose ket impanna iti balayna tapno agserbi kenkuana, ket nakasarak ni Jose iti pabor iti imatang ni Potifar, ket nagtalek kenkuana, ket pinagbalinna a manangaywan iti balayna, ket amin a kukuana inyawatna iti imana.
12 Ket nakikadua ti Apo ken ni Jose ket nagbalin a narang-ay a tao, ket binendisionan ti Apo ti balay ni Potifar maipaay ken Jose.
13 Ket ni Potifar pinanawanna ti amin nga adda kenkuana iti ima ni Jose, ket ni Jose ti maysa a nangiserrek ken rummuar kadagiti bambanag, ket amin ket naurnos babaen ti tarigagayna iti balay ni Potifar.
14 Sangapulo ket walo ti tawen ni Jose, maysa nga agtutubo a napintas dagiti matana ken napintas ti langana, ket awan ti kas kenkuana iti intero a daga ti Egipto.
15 Iti dayta a tiempo bayat ti kaaddana iti balay ti apona, sumsumrek ken rummuar iti balay ken mangaywan iti apona, intangad ni Zelicas, asawa ti apona, dagiti matana ken Jose ket kinitana isuna, ket adtoy isu ket maysa nga agtutubo a napintas ken nasayaat ti pannakaparaburna.
16 Ket tinarigagayanna ti kinapintasna iti pusona, ket ti kararuana naiturong ken Jose, ket inallukoyna isuna iti inaldaw, ket inaldaw nga inallukoy ni Zelicas ni Jose, ngem saan nga intangad ni Jose dagiti matana tapno kitaenna ti asawa ti apona.
17 Ket ni Zelicas kinunana kencuana, Anian a nagsayaat ti langam ken langam, pudno a kinitak dagiti amin nga adipen, ket diak nakita ti napintas nga adipen a kas kenka; ket kinuna ni Jose kenkuana, Pudno a ti nangparsua kaniak iti aanakan ni inak pinarsuana ti amin a tattao.
18 Ket kinunana kencuana, Anian a nagpintas dagiti matam, a pinagsiddaawmo amin nga agnanaed iti Egipto, lallaki ken babbai; ket kinunana kenkuana, Anian a nagpintasda bayat a sibibiagtayo, ngem no makitam ida iti tanem, sigurado nga umadayoka kadakuada.
19 Ket kinunana kencuana, Anian a nagpintas ken makaay-ayo amin a sasaom; alaem ita, pangngaasim, ti arpa nga adda iti balay, ket tokarem dagiti imam ket denggenmi dagiti sasaom.

20 Ket kinunana kencuana, Anian a nagpintas ken makaay-ayo dagiti sasaok no sawek ti panangidaydayaw iti Diosko ken ti dayagna; ket kinunana kencuana, Anian a nagpintas ti buok ti ulom, adtoy ti balitok a sukog nga adda iti balay, alaem dayta, pangngaasim, ket kulotem ti buok ti ulom.
21 Ket kinunana kencuana, Kasano kabayag nga ibagam dagitoy a sasao? isardengmo nga ibalikas kaniak dagitoy a sasao, ket tumakderka ket asikasuem dagiti aramidmo iti pagtaengan.
22 Ket kinunana kencuana, Awan ti asinoman iti balayko, ken awan ti aniaman a maasikaso no di dagiti sasaom ken ti tarigagaymo; kaskasdi iti laksid amin dagitoy, dina maiyeg ni Jose kenkuana, ken saanna nga inkabil ti matana kenkuana, no di ket inturongna dagiti matana iti baba iti daga.
23 Ket tinarigagayan ni Zelicas ni Jose iti pusona, a makikaidda kenkuana, ket iti tiempo a nakatugaw ni Jose iti balay nga agar-aramid iti trabahona, immay ni Zelicas ket nagtugaw iti sanguananna, ket inaldaw nga inallukoyna isuna babaen ti panagsasaona a makikaidda kenkuana, wenno kanayon a kumita kenkuana, ngem saan a dumngeg ni Jose kenkuana.
24 Ket kinunana kencuana, No saanmo nga aramiden ti cas cadagiti saok, dusaencanto iti dusa nga ipapatay, ket ikabilcanto ti landok a sangol.
25 Ket kinuna ni Jose kencuana, Pudno a ti Dios a nangparsua iti tao luktanna dagiti kawar dagiti balud, ket isu ti mangispal kaniak iti pagbaludanmo ken iti panangukommo.
26 Ket idi saanna a maparmek, a mangallukoy kenkuana, ken ti kararuana naikapet pay laeng kenkuana, ti tarigagayna ti nangipuruak kenkuana iti nakaro a sakit.
27 Ket amin dagiti babbai ti Egipto immay simmarungkar kenkuana, ket kinunada kenkuana, Apay nga addaka iti kastoy a panagbaba ti kasasaadmo? sika nga awan ti kurangna; sigurado a ti asawam ket maysa a naindaklan ken maipatpateg a prinsipe iti imatang ti ari, rumbeng kadi nga agkurangka iti aniaman a tarigagayan ti pusom?
28 Ket ni Zelicas simmungbat kadakuada, a kunkunana, Ita nga aldaw maipakaammonto kadakayo, no sadino ti pagtaudan daytoy a riribuk a makitayo kaniak, ket binilinna dagiti adipenna nga adipenna a mangisagana iti taraon para kadagiti amin a babbai, ket nangaramid iti bangkete para kadakuada, ket amin dagiti babbai ket nangan iti balay ni Zelicas.
29 Ket inikkanna ida kadagiti kutsilio a mangukis kadagiti sitron tapno kanenda ida, ket imbilinna a kawesanda ni Jose kadagiti nangina a kawes, ken agparang iti sanguananda, ket immay ni Jose iti imatangda ket amin dagiti babbai kinitada ni Jose, ket dida maikkat dagiti matada manipud kenkuana, ket pinutedda amin dagiti imada kadagiti kutsilio nga adda kadakuada kadagiti imada, ket amin dagiti sitron nga adda kadagiti imada ket napno iti dara.
30 Ket saanda nga ammo ti inaramidda ngem intuloyda a kinita ti kinapintas ni Jose, ket saanda a tinallikudan dagiti kalub ti matada kenkuana.
31 Nakita ni Zelicas ti inaramidda, ket kinunana kadakuada, Ania daytoy nga aramid nga inaramidyo? adtoy intedko kadakayo dagiti citron a kanen ket pinutedyo amin dagiti imayo.
32 Ket nakita dagiti amin a babbai dagiti imada, ket adtoy napnoda iti dara, ket agayus ti darada kadagiti kawesda, ket kinunada kenkuana, daytoy nga adipen iti balaymo pinarmekennakami, ket saanmi a maiturong dagiti kalub ti matami kenkuana gapu iti kinapintasna.
33 Ket kinunana kadakuada, Pudno a napasamak daytoy kadakayo iti kanito a kinitayo kenkuana, ket saanyo a natengngel ti bagbagiyo manipud kenkuana; kasano ngarud nga agkedkedak no kanayon nga adda iti balayko, ket makitak isuna iti inaldaw a sumsumrek ken rumrummuar iti balayko? kasano ngarud a maliklikak ti panagbaba wenno uray pay madadael gapu iti daytoy?
34 Ket kinunada kenkuana, pudno dagiti balikas, ta siasino ti makakita iti daytoy napintas a porma iti balay ket agkedked kenkuana, ket saan kadi nga adipenmo ken katulongam iti balaymo, ket apay a dimo ibaga kenkuana ti adda iti pusom, ket ipalubosmo a madadael ti kararuam babaen iti daytoy a banag?
35 Ket kinunana kadakuada, Inaldaw nga ikagkagumaak nga allukoyen, ket saanna nga umanamong kadagiti tarigagayko, ket inkarik kenkuana ti amin a naimbag, ket kaskasdi a nabalinak a masabet nga awan ti panagsubli manipud kenkuana; Addaak ngarud iti bumasbassit a kasasaad kas makitayo.
36 Ket nagsakit unay ni Zelicas gapu iti tarigagayna ken ni Jose, ket napalalo ti panagsakitna iti ayat gapu kenkuana, ket amin dagiti tattao iti balay ni Zelicas ken ni lakayna awan ti ammoda maipapan iti daytoy a banag, a nagsakit ni Zelicas gapu iti panagayatna ken Jose.
37 Ket amin dagiti tattao iti balayna dinamagda kenkuana, a kunkunada, Apay nga agsakitka ken agkurkurangka, ket awan ti kurangmo? ket kinunana kadakuada, Diak ammo daytoy a banag nga inaldaw nga umad-adu kaniak.
38 Inaldaw nga umay amin dagiti babbai ken gagayyemna a mangkita kenkuana, ket nakisaritada kenkuana, ket kinunana kadakuada, Daytoy ket mabalin laeng babaen ti ayat ni Jose; ket kinunada kenkuana, Allukoyem isuna ket tiliwenmo iti nalimed, amangan no dumngeg kenka, ket isardengna kenka daytoy nga ipapatay.
39 Ket kimmaro ni Zelicas gapu iti panagayatna ken Jose, ket nagtultuloy a nagkedked, agingga a kurang ti pigsana nga agtakder.
40 Ket iti maysa nga aldaw ar-aramiden ni Jose ti trabaho ti apona iti balay, ket immay a sililimed ni Zelicas ket kellaat a natinnag kenkuana, ket timmakder ni Jose a maibusor kenkuana, ket nabilbileg ngem isu, ket imbabana isuna iti daga.
41 Ket nagsangit ni Zelicas gapu iti tarigagay ti pusona kenkuana, ket nagpakaasi kenkuana buyogen ti panagsangit, ket dagiti luana nagayus kadagiti pingpingna, ket nagsao kenkuana iti timek ti panagpakaasi ken napait ti kararua, a kunkunana:
42 Nangngegmo kadi, nakitam wenno naam-ammom ti napintas a babai a kas kaniak, wenno nasaysayaat ngem siak, nga inaldaw nga agsasao kenka, matnag iti panagbaba babaen ti ayat kenka, itedmo amin daytoy a dayaw kenka, ket kaskasdi a dika dumngeg iti timekko?
43 Ket no gapu iti panagbuteng iti apom amangan no dusaennaka, kas iti sibibiag ti ari awanto ti dakes a dumteng kenka manipud iti apom babaen iti daytoy a banag; ita, ngarud agkararagka dumngeg kaniak, ket

umanamongka maipaay iti dayaw nga intedko kenka, ket itedmo daytoy nga ipapatay manipud kaniak, ket apay a matayak gapu kenka? ket nagsardeng nga agsao.
44 Ket ni Jose simmungbat kencuana, a kunkunana, Isardengca caniac, ket bay-am daytoy a banag iti apoc; adtoy ti apok dina ammo no ania ti adda kaniak iti balay, ta amin a kukuana inyawatna iti imak, ket kasano nga aramidek dagitoy a banag iti balay ti apok?
45 Ta dakkel met ti panangpadayawna kaniak iti balayna, ken pinagbalinnak met a manangaywan iti balayna, ket intan-oknak, ket awan ti dakdakkel iti daytoy a balay ngem siak, ket awan ti inkedkedan ti apok kaniak, malaksid kenka nga asawana, kasano ngarud a maibagam dagitoy a balikas kaniak, ket kasano a maaramidko daytoy naindaklan a kinadakes ken basol iti Dios ken iti asawam?
46 Ita ngarud, liklikandak, ket saanmon nga agsao kadagiti sasao a kas kadagitoy, ta diakto ipangag dagiti sasaom. Ngem saan nga imdengan ni Zelicas ni Jose idi sawenna dagitoy a balikas kenkuana, ngem inaldaw nga allukoyenna a dumngeg kenkuana.
47 Ket kalpasan daytoy a napunno ti waig ti Egipto iti ngatuen ti amin a sikiganna, ket rimmuar amin dagiti agnanaed iti Egipto, ken kasta met a rimmuar ti ari ken dagiti prinsipe nga addaan kadagiti timbre ken sala, ta dakkel a panagrag-o idiay Egipto, ken maysa a piesta iti tiempo ti pannakalayus ti baybay Sihor, ket napanda sadiay tapno agrag-o iti intero nga aldaw.
48 Ket idi rimmuar dagiti Egipcio iti karayan tapno agrag-oda, kas iti ugalida, nakikuyog kadakuada ti amin a tattao iti balay ni Potifar, ngem saan a kayat ni Zelicas a kumuyog kadakuada, ta kinunana, “Nagsagabaak, ket nagtalinaed nga agmaymaysa iti balay, ket awan ti sabali a tao a kaduana iti balay.
49 Ket timmakder ket simmang-at iti templona iti balay, ket nagkawes iti bagina kadagiti kawes ti prinsipe, ket nangikabil iti ulona kadagiti napateg a batbato a bato nga onix, a naarkosan iti pirak ken balitok, ket pinapintasna ti rupa ken kudilna iti amin a kita ti likido a mangdalus kadagiti babbai, ket pinabanglona ti templo ken ti balay iti kasia ken olibano, ket inwarasna ti mirrh ken insienso aloes, ket kalpasanna nagtugaw iti pagserkan ti templo, iti pagnaan ti balay, a linasat ni Jose tapno aramidenna ti trabahona, ket adtoy immay ni Jose manipud iti talon, ket simrek iti balay tapno aramidenna ti trabaho ti apona.
50 Ket dimteng iti lugar a masapul a lumasatna, ket nakitana amin nga aramid ni Zelicas, ket nagsubli.
51 Ket nakita ni Zelicas ni Jose a nagsubli kencuana, ket impukkawna kenkuana, a kunkunana Ania ti madama kenka Jose? umayka iti trabahom, ket adtoy mangtedak iti lugar para kenka agingga a makalabaska iti tugawmo.
52 Ket nagsubli ni Jose ket immay iti balay, ket limmasat manipud sadiay agingga iti disso ti tugawna, ket nagtugaw tapno aramidenna ti trabaho ti apona a kas iti gagangay ket adtoy immay kenkuana ni Zelicas ket nagtakder iti sanguananna a naka-prinsipe a kawes, ket ti banglo manipud kadagiti kawesna naiwaras iti adayo.
53 Ket nagdardaras ket iniggamanna ni Jose ken dagiti kawesna, ket kinunana kenkuana, Kas iti sibibiag ti ari no dimo tungpalen ti kiddawko mataykanto ita nga aldaw, ket nagdardaras ket inyunnatna ti sabali nga imana ket nangiruar iti kampilan manipud iti baba dagiti kawesna, ket inkabilna daytoy iti tengnged ni Jose, ket kinunana, Bumangonka ket tungpalem ti kiddawko, ket no saanmo a matay ita nga aldaw.
54 Ket nagbuteng ni Jose kenkuana iti panangaramidna iti daytoy a banag, ket timmakder tapno agtalaw kenkuana, ket iniggamanna ti sango dagiti kawesna, ket iti panagbuteng iti panagtalawna napigis ti kawes nga innala ni Zelicas, ket binaybay-an ni Jose ti kawes iti ima ni Zelicas, ket nagtalaw ket rimmuar, ta mabuteng isuna.
55 Ket idi nakita ni Zelicas a napigis ti kawes ni Jose, ket binaybay-anna iti imana, ket nagtalaw, nagbuteng iti biagna, amangan no agsaknap ti damag maipapan kenkuana, ket timmakder ket nagtignay a buyogen ti kinasikap, ket inuksobna dagiti kawes a nakakawesanna, ket inkawesna dagiti dadduma a kawesna.
56 Ket innalana ti kawes ni Jose, ket inkabilna iti sibayna, ket napan ket nagtugaw iti lugar a nagtugawanna iti sakitna, sakbay a rimmuar dagiti tattao iti balayna iti karayan, ket inayabanna ti maysa nga agtutubo a lalaki nga adda idi iti balay, ket imbilinna kenkuana nga ayabanna dagiti tattao ti balay kenkuana.
57 Ket idi nakitana ida kinunana kadakuada buyogen ti napigsa a timek ken panagdung-aw, Kitaenyo no ania ti Hebreo nga inyeg kaniak ti apoyo iti balay, ta immay ita nga aldaw tapno makikaidda kaniak.
58 Ta idi rimmuarkayo immay iti balay, ket idi nakitana nga awan ti tao iti balay, immay kaniak ket tiniliwnak, a panggepna ti makikaidda kaniak.
59 Ket tiniliwko dagiti kawesna ket pinigisko ida ket immawagak kenkuana iti napigsa a timek, ket idi inngatok ti timekko nagbuteng iti biagna ket pinanawanna ti kawesna iti sanguanak, ket nagtalaw.
60 Ket awan ti nagsao dagiti tao iti balayna, ngem ti pungtotda simged unay ken Jose, ket napanda iti apona ket imbagada kenkuana dagiti balikas ti kinasikapna.
61 Ket ni Potifar nagawid a nakapungtot, ket impukkaw ti asawana, a kunkunana, Ania daytoy a banag nga inaramidmo kaniak iti panangiyegmo iti maysa nga Isu. brew servant iti balayko, ta immay kaniak ita nga aldaw tapno makiay-ayam kaniak; kastoy ti inaramidna kaniak ita nga aldaw.
62 Ket nangngeg ni Potifar ti sasao ti asawana, ket imbilinna a madusa ni Jose iti nakaro a pannakasaplit, ket inaramidda ti kasta kenkuana.
63 Ket bayat ti panangkabilda kenkuana, impukkaw ni Jose iti napigsa a timek, ket intangadna dagiti matana idiay langit, ket kinunana, O Apo Dios, ammom nga awan basolko kadagitoy amin a banag, ket apay a matayak ita nga aldaw babaen ti kinaulbod, babaen ti ima dagitoy di nakugit a nadangkes a tattao, nga am-ammom?
64 Ket bayat ti panangkabkabil dagiti tattao ni Potifar ken Jose, intultuloyna ti nagpukkaw ken nagsangit, ket adda maysa nga ubing sadiay nga agtawen iti sangapulo ket maysa, ket linuktan ti Apo ti ngiwat ti ubing, ket insaona dagitoy a sasao iti sanguanan dagiti lallaki ni Potifar, a mangsapsaplit ken ni Jose, a kunkunana.
65 Ania ti kayatyo iti daytoy a tao, ken apay nga ar-aramidenyo daytoy a kinadakes kenkuana? agsasao ni nanangko iti ulbod ken agsasao iti kinaulbod; kasta ti transaksion.

66 Ket siuumiso nga imbaga ti ubing kadakuada ti amin a napasamak, ken amin a sasao ni Zelicas ken ni Jose iti inaldaw nga indeklarana kadakuada.
67 Ket nangngeg dagiti amin a lallaki dagiti balikas ti ubing ket nagsiddaawda unay kadagiti sasao ti ubing, ket nagsardeng ti ubing ket nagulimek.
68 Ket nabainan unay ni Potifar iti sasao ti anakna, ket imbilinna kadagiti tattaona a saandan a kabilen ni Jose, ket insardeng dagiti lallaki a kabilen ni Jose.
69 Ket ni Potifar innalana ni Jose ket imbilinna a maidarum iti hustisia iti sanguanan dagiti papadi, nga ukom a kukua ti ari, tapno maukomda maipapan iti daytoy a banag.
70 Ket da Potifar ken Jose immayda iti sanguanan dagiti papadi nga ukom ti ari, ket kinunana kadakuada, Ikeddengyo no ania ti pannakaukom ti maysa nga adipen, ta kastoy ti inaramidna.
71 Kinuna dagiti papadi ken Jose, Apay nga inaramidmo daytoy iti apom? ket simmungbat kadakuada ni Jose, a kunkunana, Saan a kasta appoko, kastoy ti napasamak; ket kinuna ni Potifar ken Jose, Pudno nga intalekko kadagiti imam ti amin a kukuak, ket awan ti inlimedko kenka no di ti asawak, ket kasano a maaramidmo daytoy a dakes?
72 Ket simmungbat ni Jose a kunkunana, Apok, kas sibibiag ti Apo, ken kas sibibiag ti kararuam, apok, saan a pudno ti sao a nangngegmo iti asawam, ta kastoy ti napasamak ita nga aldaw.
73 Maysa a tawen ti napalabas kaniak manipud idi addaak iti balaymo; nakitam kadi ti aniaman a kinadakes kaniak, wenno aniaman a banag a makaigapu kenka a mangkalikagum iti biagko?
74 Ket dagiti papadi kinunada ken Potifar, Ibaonmo, ikararagmi kenka, ket iyegda iti sanguananmi ti napigis a kawes ni Jose, ket kitaentayo ti lua iti dayta, ket no ti lua ket adda iti sango ti kawes, ngarud ti rupana ket sigurado a kasungani kenkuana ket masapul a tiniliwna isuna, tapno umay kenkuana, ket buyogen ti panangallilaw inaramid ni baketmo ti amin nga imbagana.
75 Ket inyegda ti kawes ni Jose iti sanguanan dagiti papadi nga ukom, ket nakitada ket nakitada ti lua nga adda iti sanguanan ni Jose, ket amin dagiti mangukom a papadi ammoda a pinilitna isuna, ket kinunada, Ti panangukom iti ipapatay ket saan a maipaay iti daytoy nga adipen ta awan ti inaramidna, no di ket ti panangukomna ket, isu ket maikabil iti balay ti pagbaludan gapu iti damag, a babaen kenkuana nalpasen rummuar a maibusor ken baketmo.
76 Nangngeg ni Potifar ti sasaoda, ket inkabilna iti balay a pagbaludan, ti lugar a nakaibaludan dagiti balud ti ari, ket sangapulo ket dua a tawen nga adda ni Jose iti balay a pagbaludan.
77 Ket iti laksid daytoy, saan a timmallikud kenkuana ti asawa ti apona, ket saan a nagsardeng a makisarita kenkuana iti inaldaw tapno dumngeg kenkuana, ket iti ngudo ti tallo a bulan intuloy ni Zelicas ti napan ken Jose iti balay a pagbaludan iti inaldaw, ket inallukoyna isuna a dumngeg kenkuana, ket kinuna ni Zelicas ken ni Jose, Kasano kabayag ti panagtalinaedmo iti daytoy a balay? ngem dumngegka ita iti timekko, ket iruarkanto iti daytoy a balay.
78 Simmungbat ni Jose kenkuana, a kunkunana, Nasaysayaat para kaniak ti agtalinaed iti daytoy a balay ngem ti dumngeg kadagiti sasaom, nga agbasol iti Dios; ket kinunana kencuana, No saanmo a tungpalen ti tarigagayko, ikkatekto dagiti matam, inayonkonto dagiti kawar kadagiti sakam, ket itedkanto kadagiti ima dagiti saanmo nga am-ammo idi.
79 Ket simmungbat ni Jose kencuana ket kinunana, Adtoy ti Dios ti entero a daga kabaelanna nga ispalen manipud iti amin a kabaelam nga aramiden kaniak, ta luktanna dagiti mata dagiti bulsek, ken luktanna dagidiay naigalut, ken italimengna dagiti amin a ganggannaet a saan a makaammo iti daga.
80 Ket idi saan a naallukoy ni Zelicas ni Jose a dumngeg kenkuana, insardengna ti mapan mangallukoy kenkuana; ket naibalud pay laeng ni Jose iti balay a pagbaludan. Ket ni Jacob nga ama ni Jose, ken amin dagiti kakabsatna nga adda iti daga ti Canaan ket agladladingit ken agsangsangit pay laeng kadagidi nga aldaw gapu ken Jose, ta nagkedked ni Jacob a maliwliwa gapu iti anakna a ni Jose, ket nagpukkaw ni Jacob iti napigsa, ket nagsangit ken nagdung-aw kadagiti amin nga aldaw.

KAPITULO 45

1 Ket iti dayta a tiempo iti dayta a tawen, nga isu ti tawen ti panagpababa ni Jose idiay Egipto kalpasan nga inlako dagiti kakabsatna, napan ni Ruben nga anak ni Jacob idiay Timna ket inasawa kenkuana ni Eliuram, nga anak ni Avi a Canaanita, ket immay kenkuana.
2 Ket ni Eliuram nga asawa ni Ruben nagsikog ken nangipasngay kenkuana da Hanoc, Palu, Ketzron ken Carmi, uppat nga annak a lallaki; ket ni Simeon a kabsatna innalana ni Dina a kabsatna a babai a kas asawa, ket inyanakna kenkuana da Memuel, Yamin, Ohad, Jaquin ken Zocar, lima nga annak a lallaki.
3 Ket kalpasanna immay ken Buna a Canaanita a babai, isu met laeng ni Buna a kinautibo ni Simeon manipud iti siudad ti Siquem, ket ni Buna ket adda iti sango ni Dina ket inasikasona, ket ni Simeon immay kenkuana, ket inyanakna kenkuana ni Saul.
4 Ket ni Juda napan iti dayta a tiempo idiay Adulam, ket dimteng iti maysa a lalaki ti Adulam, ket ti naganna ket Hira, ket ni Juda nakitana sadiay ti anak a babai ti maysa a lalaki a taga-Canaan, ket ti naganna ket Aliyat, nga anak a babai ni Sua, ket isu innalana, ket immay kenkuana, ket ni Aliyat ket nangipasngay ken Juda, Er, Onan ken Silo; tallo nga annak a lallaki.
5 Ket napanda da Levi ken Isacar iti daga iti daya, ket inasawada ti annak a babbai ni Jobab nga anak ni Yoctan, nga anak ni Eber; ket ni Jobab nga anak ni Yoctan addaan iti dua nga annak a babbai; ti nagan ti inauna ket Adina, ken ti nagan ti ub-ubing ket Arida.
6 Ket ni Levi innalana ni Adina, ket ni Isacar innalana ti Arida, ket dimtengda iti daga ti Canaan, iti balay ni amada, ket ni Adina inyanakna ken Levi, Gerson, Kehat ken Merari; tallo nga annak a lallaki.
7 Ket ni Arida nangipasngay kada Isacar Tola, Puva, Job ken Somron, uppat nga annak a lallaki; ket napan ni Dan iti daga ti Moab ket inasawa ni Aflalet, nga anak ni Camudan a Moabita, ket impanna isuna iti daga ti Canaan.
8 Ket ni Aflalet ket lupes, awan ti putotna, ket kalpasanna linagip ti Dios ni Aflalet nga asawa ni Dan, ket nagsikog

ken nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki, ket pinanagananna iti Kusim.
9 Ket napanda da Gad ken Neftali idiay Haran ket innalada ti annak a babbai ni Amuram nga anak ni Uz, nga anak ni Nahor.
10 Ket dagitoy ti nagan dagiti annak a babbai ni Amuram; ti nagan ti inauna ket Merima, ken ti nagan ti ub-ubing nga Uzit; ket innala ni Neftali ti Merima, ket innala ni Gad ti Uzit; ket impanna ida iti daga ti Canaan, iti balay ni amada.
11 Ket ni Merima nangipasngay ken Neftali Yaczeel, Guni, Jazer ken Salem, uppat nga annak a lallaki; ket ni Uzit nangipasngay ken Gad Zefion, Cagi, Suni, Ezbon, Eri, Arodi ken Arali, pito nga annak a lallaki.
12 Ket rimmuar ni Aser ket innalana ni Adon nga anak a babai ni Aflal, nga anak ni Hadad, nga anak ni Ismael, kas asawa, ket impanna isuna iti daga ti Canaan.
13 Ket natay ni Adon nga asawa ni Aser kadagidi nga aldaw: awan ti annakna; ket kalpasan ti ipapatay ni Adon, napan ni Aser iti bangir ti karayan ket inasawa ni Hadura nga anak ni Abimael, nga anak ni Eber, nga anak ni Sem.
14 Napintas ti langa ti agtutubo a babai, ken nalalaing a babai, ket asawa ni Malkiel nga anak ni Elam nga anak ni Sem.
15 Ket nangipasngay ni Hadura iti maysa nga anak a babai ken ni Malkiel, ket pinanagananna iti Serac, ket natay ni Malkiel kalpasan daytoy, ket napan ni Hadura ket nagtalinaed iti balay ni amana.
16 Ket kalpasan ti ipapatay ti asawa a babai idiay Aser napanna innalana ni Hadura a kas asawa, ket impan isuna idiay daga ti Canaan, ken ni Serac nga anakna a babai inyegna met kadakuada, ket tallo ti tawenna, ket ti balasang napadakkel idiay balay ni Jacob.
17 Napintas ti langa ti balasang, ket napan kadagiti nasanto a dalan dagiti annac ni Jacob; awan ti kurangna, ket inted ti Apo kenkuana ti sirib ken pannakaawat.
18 Ket ni Hadura nga asawa ni Aser nagsikog ken nangipasngay kencuana da Yimna, Yisva, Yisvi ken Beria; uppat nga annak a lallaki.
19 Ket ni Zabulon napan idiay Midian, ket innalana ni Merisa nga anak ni Molad, nga anak ni Abida, nga anak ni Midian, ket impanna isuna iti daga ti Canaan.
20 Ket ni Merusa impasngayna ken Zabulon ni Sered, da Elon ken Yacleel; tallo nga annak a lallaki.
21 Ket ni Jacob nangibaon ken Aram, nga anak ni Zoba, nga anak ni Tare, ket innalana ti anakna a ni Benjamin Mecalia nga anak a babai ni Aram, ket dimteng iti daga ti Canaan iti balay ni Jacob; ket sangapulo ti tawen ni Benjamin idi innalana ni Mecalia nga anak ni Aram kas asawa.
22 Ket ni Mecalia nagsikog ken nangipasngay ken Benjamin Bela, da Beker, Asbel, Gera ken Naaman, lima nga annak a lallaki; ket napan ni Benjamin kalpasanna ket inasawa ni Aribat, nga anak ni Somron, nga anak ni Abraham, malaksid pay iti immuna nga asawana, ket agtawen iti sangapulo ket walo; ket ni Aribat nangipasngay ken Benjamin Aki, Vos, Mupim, Kupim, ken Ord; lima nga annak a lallaki.
23 Kadagidi nga aldaw napan ni Juda iti balay ni Sem ket innalana ni Tamar nga anak ni Elam nga anak ni Sem kas asawa para iti inauna nga anakna a ni Er.
24 Ket immay ni Er ken ni Tamar nga asawana, ket nagbalin nga asawana, ket idi immay kencuana dinadaelna iti ruar ti bin-ina, ket ti aramidna dakes iti imatang ti Apo, ket pinatay ni Jehova.
25 Kalpasan ti ipapatay ni Er, inauna nga anak ni Juda, a kinuna ni Juda ken Onan, mapanka iti asawa ni kabsatmo ket asawaem kas kabagian, ket mangbukelka iti bin-i iti kabsatmo.
26 Ket ni Onan innalana ni Tamar a kas asawa ket immay kenkuana, ket inaramid met ni Onan ti aramid ti kabsatna, ket ti aramidna ket dakes iti imatang ti Apo, ket pinatayna met.
27 Ket idi natay ni Onan, kinuna ni Juda ken ni Tamar, Agtalinaedka iti balay ni amam agingga a dumakkel ti anakko a ni Silo, ket saanen a naragsakan ni Juda ken ni Tamar, a mangited kenkuana idiay Silo, ta kinunana, Nalabit matayto met a kas kadagiti kakabsatna.
28 Ket timmakder ni Tamar ket napan ket nagtalinaed iti balay ni amana, ket ni Tamar adda iti balay ni amana iti sumagmamano a tiempo.
29 Ket iti panagrikus ti tawen, natay ni Aliyath nga asawa ni Juda; ket naliwliwa ni Juda gapu iti asawana, ket kalpasan ti ipapatay ni Aliyath, simmang-at ni Juda a kaduana ni Hira a gayyemna idiay Timna tapno pukisanna dagiti karneroda.
30 Nangngeg ni Tamar a simmang-at ni Juda idiay Timna tapno pukisanna dagiti karnero, ket nataenganen ti Silo, ket saan a naragsakan ni Juda kenkuana.
31 Ket timmakder ni Tamar ket inuksobna dagiti kawes ti kinabalona, ket inkabilna iti abbong, ket naan-anay nga inabbonganna ti bagina, ket napan ket nagtugaw iti dalan ti publiko, nga adda iti dalan nga agturong idiay Timna.
32 Ket limmabas ni Juda ket nakitana ket innala isuna ket immay kenkuana, ket nagsikog babaen kenkuana, ket idi tiempo ti pannakaipasngayna, adtoy, adda dagiti singin iti tianna, ket inawaganna ti umuna a Perez, ken ti nagan ti maikadua a Zara.

KAPITULO 46

1 Kadagidi nga aldaw naibalud pay laeng ni Jose iti balay a pagbaludan iti daga ti Egipto.
2 Iti dayta a tiempo sitatakder dagiti katulongan ni Faraon iti sanguananna, ti panguluen dagiti agay-aywan ken panguluen dagiti panadero a kukua ti ari ti Egipto.
3 Ket ti agay-aywan innalana ti arak ket inkabilna iti sanguanan ti ari tapno uminum, ket ti panadero nangikabil iti tinapay iti sanguanan ti ari tapno kanenna, ket ti ari imminum iti arak ket nangan iti tinapay, isu ken dagiti adipenna ken ministrona a nangan iti lamisaan ti ari.
4 Ket bayat ti pannanganda ken panaginumda, nagtalinaed sadiay ti agay-aywan ken ti panadero, ket dagiti ministro ni Faraon nakasarakda iti adu a kuton iti arak, nga inyeg ti agay-aywan, ket nasarakan dagiti bato a nitro iti tinapay ti panadero.
5 Ket ti kapitan ti guardia inkabilna ni Jose kas katulongan kadagiti ofisiales ni Faraon, ket dagiti ofisiales ni Faraon naibaludda iti makatawen.
6 Ket iti ngudo ti tawen, agpada a nagtagtagainepda kadagiti tagtagainep iti maysa a rabii, iti lugar a nakaibaludanda, ket iti agsapa immay kadakuada ni Jose

tapno asikasuenna ida a kas iti gagangay, ket nakitana ida, ket adtoy naliday ken naliday dagiti rupada.
7 Insaludsod ni Jose kadakuada, Apay a naliday ken naliday dagiti rupayo ita nga aldaw? ket kinunada kenkuana, Nagtagtagainepkami iti tagtagainep, ket awan ti mangipatarus iti daytoy; ket kinuna ni Jose kadakuada, Isalaysayyo, pangngaasiyo, ti tagtagainepyo kaniak, ket ti Dios itednanto kadakayo ti sungbat ti talna a kas iti tarigagayyo.
8 Ket insalaysay ti mayordomo ti tagtagainepna ken ni Jose, ket kinunana, Nakitak iti tagtagainepko, ket adtoy adda dakkel a puon ti ubas iti sanguanak, ket iti rabaw dayta a puon ti ubas nakitak ti tallo a sanga, ket ti puon ti ubas ket napardas a nagsabong ken nakadanon iti dakkel a kangato, ket dagiti bunggoyna naluom ken nagbalin nga ubas.
9 Ket innalak dagiti ubas ket piniselko ida iti maysa a kopa, ket inkabilko iti ima ni Faraon ket imminum; ket kinuna ni Jose kenkuana, Tallo nga aldaw ti tallo a sanga nga adda iti rabaw ti ubas.
10 Kaskasdi iti uneg ti tallo nga aldaw, ibilinnaka ti ari a mairuar ken isublinaka iti saadmo, ket itedmonto iti ari ti arakna nga inumen a kas idi damo idi sika ti agay-aywan kenkuana; ngem bay-am a makasarakak iti pabor iti imatangmo, a laglagipennak ken Faraon inton nasayaatto kenka, ket aramidem ti kinamanangngaasi kaniak, ket mairuarnak manipud iti daytoy a pagbaludan, ta natakawak iti adayo iti daga ti Canaan ket nailakoak a kas adipen iti daytoy a lugar.
11 Ket kasta met ti naibaga kenka maipapan iti asawa ti apok ket ulbod, ta inkabildak iti daytoy a pagbaludan nga awan serserbina; ket simmungbat ti agay-aywan ken Jose, a kunkunana, No nasayaat ti pannakilangen ti ari kaniak a kas idi damo, kas iti naudi a panangipatarusmo kaniak, aramidekto amin a kayatmo, ket mairuarkan iti daytoy a pagbaludan.
12 Ket ti panadero, idi nakitana nga umiso ti panangipaulog ni Jose iti tagtagainep ti agay-aywan, immasideg met, ket insalaysayna ken Jose ti intero a tagtagainepna.
13 Ket kinunana kencuana, Iti tagtagainepco nakitac ket adtoy ti tallo a puraw a basket iti rabaw ti uloc, ket kinitak, ket adtoy adda iti akinngato a basket ti amin a kita ti naluto a karne a maipaay ken Faraon, ket adtoy dagiti tumatayab ket mangmangan kadagitoy manipud iti ulok.
14 Ket kinuna ni Jose kencuana, Tallo nga aldaw ti tallo a basket a nakitam, ngem iti uneg ti tallo nga aldaw ikkaten ni Faraon ti ulom ket ibitinnaka iti kayo, ket kanento dagiti tumatayab ti lasagmo manipud kenka, kas nakitam iti tagtagainepmo.
15 Kadagidi nga aldaw dandanin maipasngay ti reyna, ket iti dayta nga aldaw nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki iti ari ti Egipto, ket inwaragawagda a nagun-od ti ari ti inauna nga anakna a lalaki ket amin dagiti tattao ti Egipto agraman dagiti opisial ken adipen ni Faraon nagrag-oda unay.
16 Ket iti maikatlo nga aldaw ti pannakayanakna, nangaramid ni Faraon iti piesta para kadagiti ofisiales ken adipenna, para kadagiti buyot ti daga ti Zoar ken iti daga ti Egipto.
17 Ket amin dagiti tattao ti Egipto ken dagiti adipen ni Faraon immayda makipangan ken uminum iti ari iti piesta ti anakna, ken tapno agrag-oda iti panagrag-o ti ari.
18 Ket amin dagiti opisial ti ari ken dagiti adipenna agrag-oda iti dayta a tiempo iti walo nga aldaw iti piesta, ket nagragragsakda babaen ti amin a kita ti instrumento ti musika, kadagiti timbre ken kadagiti sala iti balay ti ari iti walo nga aldaw.
19 Ket ti mayordomo, a nangipatarus ni Jose iti tagtagainepna, nalipatanna ni Jose, ket saanna a dinakamat iti ari kas inkarina, ta daytoy a banag ket naggapu iti Apo tapno dusaenna ni Jose gapu ta nagtalek iti tao.
20 Kalpasan daytoy, nagtalinaed ni Jose iti balay a pagbaludan iti dua a tawen, agingga a nalpasna ti sangapulo ket dua a tawen.

KAPITULO 47

1 Ket ni Isaac nga anak ni Abraham agnanaed pay laeng kadagidi nga aldaw iti daga ti Canaan; isu ket nataengan unay, sangagasut ket walopulo ti tawenna, ket ni Esau nga anakna, a kabsat ni Jacob, adda idiay daga ti Edom, ket isu ken dagiti annakna ket addaan kadagiti sanikua iti dayta kadagiti annac ni Seir.
2 Ket nangngeg ni Esau nga umas-asideg ti tiempo ni amana, ket isu ken dagiti annakna a lallaki ken sangakabbalayanna immayda iti daga ti Canaan, iti balay ni amana, ket ni Jacob ken dagiti annakna pimmanawda manipud iti lugar a nagnaedanda idiay Hebron, ket immayda amin ken ni Isaac nga amada, ket nasarakanda ni Esau ken dagiti annakna a lallaki iti tolda.
3 Ket ni Jacob ken dagiti annakna nagtugawda iti sango ni Isaac nga amana, ket agladladingit pay laeng ni Jacob iti anakna a ni Jose.
4 Ket ni Isaac kinunana ken Jacob, Iyegnak ditoy dagiti annakmo ket bendisionak ida; ket inyeg ni Jacob dagiti sangapulo ket maysa nga annakna iti sangoanan ni amana nga Isaac.
5 Ket ni Isaac inkabilna dagiti imana kadagiti amin nga annak ni Jacob, ket iniggamanna ida ket inarakupna ida, ket inagkanna ida a saggaysa, ket ni Isaac binendisionanna ida iti dayta nga aldaw, ket kinunana kadakuada, Bendisionannakayo koma ti Dios dagiti ammayo ken paaduennakayo ti bin-iyo a kas kadagiti bituen ti langit iti bilang.
6 Ket binendisionan met ni Isaac ti annak ni Esau, a kunkunana, Ti Dios pagbalinennakayo koma a pagbutbutngan ken pagbutngan kadagiti amin a makakita kadakayo ken kadagiti amin a kabusoryo.
7 Ket inayaban ni Isaac ni Jacob ken dagiti annacna, ket immayda amin ket nagtugawda iti sango ni Isaac, ket kinuna ni Isaac ken ni Jacob, Ti Apo a Dios ti intero a daga kinunana caniac, Iti kaputotam itedkonto daytoy a daga a kas tawid no tungpalen dagiti annakmo dagiti paglintegak ken dagiti daldalanko, ket tungpalekto kadakuada ti sapata nga insapatak ken ni amam nga Abraham.
8 Ita ngarud anakko, isurom dagiti annakmo ken dagiti annak dagiti annakmo nga agbuteng iti Apo, ken mapan iti nasayaat a dalan a makaay-ayo iti Apo a Diosmo, ta no salimetmetam dagiti dalan ti Apo ken dagiti alagadenna tungpalento met ti Apo kenka ti tulagna ken ni Abraham,

ket aramidennanto a naimbag kenka ken iti bukelmo iti amin nga aldaw.
9 Ket idi nalpas ni Isaac a binilin ni Jacob ken dagiti annakna, insukona ti espiritu ket natay, ket naummong kadagiti tattaona.
10 Ket nagtupak da Jacob ken Esau iti rupa ni Isaac nga amada, ket nagsangitda, ket sangagasut ket walopulo ti tawen ni Isaac idi natay idiay daga ti Canaan, idiay Hebron, ket dagiti annakna impan isuna idiay rukib ti Macpela, a ginatang ni Abraham manipud kadagiti annac ni Het a kas sanikua ti maysa a pagitaneman.
11 Ket amin nga ar-ari ti daga ti Canaan nakikuyog kada Jacob ken Esau tapno itabonda ni Isaac, ket amin nga ar-ari ti Canaan impakitada ni Isaac iti dakkel a dayaw idi ipapatayna.
12 Ket ti annak ni Jacob ken ti annak ni Esau nagturongda a di nakasapatos iti aglawlaw, a magmagna ken agdungdung-aw agingga a nakadanonda idiay Kireat-arba.
13 Ket intabon da Jacob ken Esau ni Isaac nga amada iti rukib ti Macpela, nga adda idiay Kireat-arba idiay Hebron, ket intabonda isuna buyogen ti dakkel unay a dayaw, kas iti pumpon dagiti ari.
14 Ket ni Jacob ken dagiti annakna a lallaki, ken ni Esau ken dagiti annakna, ken amin nga ari ti Canaan nangaramidda iti dakkel ken nadagsen a panagleddaang, ket intabonda isuna ken nagdung-awda kenkuana iti adu nga aldaw.
15 Ket idi natay ni Isaac, pinanawanna dagiti annakna a tarakenna ken dagiti sanikuana ken amin a kukuana; ket kinuna ni Esau kenni Jacob, Adtoy, dawatek kenka, amin nga ibati ni amami bingayenmi iti dua a paset, ket siakto ti pagpilian, ket kinuna ni Jacob, Aramidenmi daytoy.
16 Ket innala ni Jacob ti amin a nabati ni Isaac iti daga ti Canaan, dagiti taraken ken sanikua, ket inkabilna ida iti dua a paset iti sango ni Esau ken dagiti annakna, ket kinunana ken Esau, Adtoy amin dagitoy iti sanguanam, piliem para kenka ti kagudua a kayatmo nga alaen.
17 Ket ni Jacob kinunana ken Esau, Denggem no ania ti ibagak kenka, a kunkunana, Ti Apo a Dios ti langit ken daga nagsao kadagiti ammatayo a da Abraham ken Isaac, a kunkunana, Kadagiti kaputotam itedko daytoy a daga kas tawid iti agnanayon.
18 Ita ngarud amin a nabati ti amami addada iti sanguanam, ket adtoy amin a daga adda iti sanguanam; piliem kadakuada ti tarigagayam.
19 No tarigagayam ti sibubukel a daga alaem para kenka ken dagiti annakmo iti agnanayon, ket alaek daytoy a kinabaknang, ket kayatmo nga alaen kenka dagiti kinabaknang, ket alaek daytoy a daga para kaniak ken para kadagiti annakko a mangtawid iti agnanayon.
20 Ket ni Nebayot, nga anak ni Ismael, adda idi iti daga a kaduana dagiti annakna, ket ni Esau napan iti dayta nga aldaw ket nakiuman kenkuana, a kunkunana.
21 Kastoy ti panagsao ni Jacob kaniak, ket kastoy ti insungbatna kaniak, ita itedmo ti balakadmo ket dumngegkami.
22 Ket kinuna ni Nebayot, Ania daytoy nga insao ni Jacob kenka? adtoy amin dagiti annac ti Canaan agnanaedda a natalged iti dagada, ket kuna ni Jacob a tawidenna daytoy a kaduana dagiti bukelna iti amin nga aldaw.
23 Inka ngarud ita ket alaem amin a kinabaknang ni amam ket baybay-am ni Jacob a kabsatmo iti daga, kas iti imbagana.
24 Ket timmakder ni Esau ket nagsubli ken Jacob, ket inaramidna amin dagiti imbalakad ni Nebayot nga anak ni Ismael; ket innala ni Esau ti amin a kinabaknang nga imbati ni Isaac, dagiti kararua, dagiti animal, dagiti baka ken dagiti sanikua, ken amin a kinabaknang; awan ti intedna iti kabsatna a ni Jacob; ket innala ni Jacob ti isuamin a daga ti Canaan, manipud iti waig ti Egipto agingga iti karayan Eufrates, ket innalana daytoy kas agnanayon a sanikua, ken maipaay kadagiti annakna ken para kadagiti bukelna kalpasan kenkuana iti agnanayon.
25 Innala met ni Jacob manipud ken Esau a kabsatna ti rukib ti Macpela, nga adda idiay Hebron, a ginatang ni Abraham manipud Efron tapno tagikuaenna ti pagitaneman kenkuana ken iti bin-ina iti agnanayon.
26 Ket ni Jacob insuratna amin dagitoy a banbanag iti libro ti panaggatang, ket pinirmaanna daytoy, ket pinaneknekanna amin dagitoy a kaduana ti uppat a matalek a saksi.
27 Ket dagitoy dagiti balikas nga insurat ni Jacob iti libro, a kunkunana: Ti daga ti Canaan ken amin a siudad dagiti Heteo, Heveo, Jebuseo, Amoreo, Perezeo, ken Gergaseo, amin dagiti pito a nasion manipud iti karayan ti Egipto agingga iti karayan Eufrates.
28 Ket ti siudad ti Hebron Kireat-arba, ken ti kueba nga adda iti dayta, ginatang ni Jacob ti intero manipud ken Esau a kabsatna kas gatad, kas sanikua ken tawid maipaay iti bin-ina kalpasan kenkuana iti agnanayon.
29 Ket innala ni Jacob ti libro ti panaggatang ken ti pirma, ti bilin ken dagiti alagaden ken ti naipalgak a libro, ket inkabilna ida iti damili a banga tapno agtalinaedda iti napaut a panawen, ket inyawatna ida kadagiti ima dagiti annakna.
30 Innala ni Esau ti amin nga imbati ni amana kalpasan ti ipapatayna manipud ken Jacob a kabsatna, ket innalana amin a sanikua, manipud iti tao ken animal, kamelio ken asno, baka ken kordero, pirak ken balitok, bato ken bdellium, ken amin a kinabaknang a kukua ni Isaac nga anak ni Abraham; awanen ti nabati a saan nga innala ni Esau iti bagina, manipud iti amin a nabati ni Isaac kalpasan ti ipapatayna.
31 Ket innala ni Esau amin dagitoy, ket isu ken dagiti annakna nagawidda iti daga ni Seir a Horeo, nga adayo iti kabsatna a ni Jacob ken dagiti annakna.
32 Naaddaan ni Esau kadagiti sanikua kadagiti annak ni Seir, ket saanen a nagsubli ni Esau iti daga ti Canaan manipud iti dayta nga aldaw.
33 Ket ti intero a daga ti Canaan nagbalin a tawid dagiti annac ti Israel nga agnanayon a tawid, ket ni Esau agraman amin nga annakna tinawidna ti bantay ti Seir.

KAPITULO 48

1 Kadagidi nga aldaw, kalpasan ti ipapatay ni Isaac, imbilin ti Apo ken nangpataud iti bisin iti intero a daga.
2 Iti dayta a tiempo ni Faraon nga ari ti Egipto situtugaw idi iti tronona iti daga ti Egipto, ket nakaidda iti pagiddaanna ket natagtagainepna dagiti tagtagainep, ket

nakita ni Faraon iti tagtagainepna nga isu ket sitatakder iti igid ti karayan ti Egipto.
3 Ket bayat ti panagtakderna nakitana ket adtoy ti pito a nalukmeg a lasag ken nasayaat ti pannakaparaburna a baka ti simmang-at manipud iti karayan.
4 Ket pito pay a baka, nalukmeg ti lasagda ken dakes ti paborda, ti simmaruno kadakuada, ket dagiti pito a dakes ti paborda inalun-onda dagiti nasayaat ti pannakapaborda, ket kaskasdi a masakit ti langada a kas idi damo.
5 Ket nariing, ket naturog manen ket nagtagtagainep iti maikadua a gundaway, ket nakitana ket adtoy ti pito a bukel ti mais a simmang-at iti maysa a puon, ranggo ken nasayaat, ket pito a naingpis a lapayag ti nagtubo iti angin ti daya, timmakderda a simmaruno kadakuada, ket dagiti naingpis a lapayag inalun-onda dagiti napno, ket nariing ni Faraon manipud iti tagtagainepna.
6 Ket iti agsapa nalagip ti ari dagiti tagtagainepna, ket naliday ti espirituna gapu kadagiti tagtagainepna, ket ti ari nagdardaras ket nangibaon ken nangayab kadagiti amin a salamangkero ti Egipto, ken dagiti masirib a lallaki, ket immayda ket nagtakderda iti sango ni Faraon.
7 Ket kinuna ti ari kadakuada, Natagtagainepko dagiti tagtagainep, ket awan ti mangipatarus kadagitoy; ket kinunada iti ari, isalaysaymo dagiti tagtagainepmo kadagiti adipenmo ket denggenmi ida.
8 Ket insalaysay ti ari dagiti tagtagainepna kadakuada, ket simmungbatda amin ket kinunada iti maymaysa a timek iti ari, agbiag koma ti ari iti agnanayon; ket daytoy ti pakailawlawagan dagiti tagtagainepmo.
9 Dagiti pito a naimbag a baka a nakitam ket mangipasimudaag iti pito nga annak a babbai a maipasngayto kenka kadagiti ud-udina nga aldaw, ken dagiti pito a baka a nakitam nga umay kalpasan kadakuada, ket inalun-onna ida, ket para iti pagilasinan a dagiti annak a babbai a maipasngayto kenka matayto amin iti panawen ti panagbiag ti ari.
10 Ket ti nakitam iti maikadua a tagtagainep ti pito a naan-anay a nasayaat a lapayag ti mais nga agpangato iti maysa a puon, daytoy ti kaipapananda, a mangbangonka iti bagim kadagiti ud-udina nga aldaw iti pito a siudad iti intero a daga ti Egipto; ket ti nakitam kadagiti pito a naburak a lapayag ti mais nga agtubtubo kalpasan ida ken alun-onenna ida bayat ti panangkitam kadakuada babaen kadagiti matam, ket para iti pagilasinan a dagiti siudad a bangonem ket madadaelto amin kadagiti ud-udina nga aldaw, iti panawen ti panagbiag ti ari.
11 Ket idi insaoda dagitoy a balikas ti ari saanna nga inkidem ti lapayagna kadagiti balikasda, ken saanna nga inkeddeng ti pusona kadakuada, ta ammo ti ari iti kinasiribna a saanda nga inted ti umno a panangipalawag kadagiti tagtagainep; ket idi nalpasda nga agsao iti sangoanan ti ari, insungbat ti ari kadakuada, a kunkunana, Ania daytoy a banag nga imbagayo kaniak? sigurado a nagsaokayo iti kinaulbod ken nagsaokayo iti kinaulbod; gapuna ita itedmo ti umno a panangipalawag kadagiti tagtagainepko, tapno saankayo a matay.
12 Ket imbilin ti ari kalpasan daytoy, ket nangibaon ken nangayab manen kadagiti dadduma a masirib a lallaki, ket immayda ket nagtakderda iti sangoanan ti ari, ket insalaysay ti ari dagiti tagtagainepna kadakuada, ket simmungbatda amin kenkuana sigun iti umuna nga interpretasion, ket simged ti pungtot ti ari ket nakapungtot unay, ket kinuna ti ari kadakuada, Pudno nga agsasaokayo iti ulbod ken agsasaokayo iti kinaulbod iti imbagayo.
13 Ket imbilin ti ari a mairuar ti maysa a pakaammo iti intero a daga ti Egipto, a kunkunana, Inkeddeng ti ari ken dagiti naindaklan a tattaona, a matay ti siasinoman a masirib a makaammo ken makaawat iti kaipapanan dagiti tagtagainep, ken saan nga umay ita nga aldaw sakbay ti ari.
14 Ket ti tao a mangideklara iti ari ti umno a panangilawlawag kadagiti tagtagainepna, maitedto kenkuana ti amin a kalikagumanna iti ari. Ket amin dagiti masirib a lallaki iti daga ti Egipto immayda iti sangoanan ti ari, agraman dagiti amin a salamangkero ken mangkukulam nga adda idiay Egipto ken idiay Gosen, idiay Rameses, idiay Tacpanches, idiay Zoar, ken kadagiti amin a disso iti beddeng ti Egipto, ket nagtakderda amin iti sangoanan ti ari.
15 Ket amin dagiti natan-ok ken dagiti prinsipe, ken dagiti katulongan a kukua ti ari, naguummongda manipud kadagiti amin a siudad ti Egipto, ket nagtugawda amin iti sanguanan ti ari, ket insalaysay ti ari dagiti tagtagainepna iti sanguanan dagiti masirib a lallaki, ken dagiti prinsipe, ken amin a situtugaw iti sanguanan ti ari nasdaawda iti sirmata.
16 Ket amin dagiti masirib a lallaki nga adda iti sangoanan ti ari nabingaybingayda unay iti panangipatarusda kadagiti tagtagainepna; dadduma kadakuada ti nangipatarus kadagitoy iti ari, a kunkunada, Dagiti pito a naimbag a baka ket pito nga ar-ari, a manipud iti ruar ti ari ket maibangondanto iti Egipto.
17 Ket ti pito a dakes a baka ket pito a prinsipe, a tumakderto kadakuada iti ud-udina nga al-aldaw ket dadaelenda ida; ket dagiti pito a dawa ti mais isuda dagiti pito a dadakkel a prinsipe a kukua ti Egipto, a matnagto iti ima dagiti pito a saan unay a nabileg a prinsipe dagiti kabusorda, kadagiti gubat ti apotayo nga ari.
"
19 Ket ti nakitam iti maikadua a tagtagainep, maipapan iti pito a nasayaat ken dakes a dawa ti mais, maysa a pagilasinan nga agsublinto manen ti gobierno ti Egipto iti bin-im a kas idi damo.
20 Ket iti panagturayna, bumusorto dagiti tattao kadagiti siudad ti Egipto kadagiti pito a siudad ti Canaan a napigpigsa ngem kadakuada, ket dadaelenda ida, ket agsublinto ti gobierno ti Egipto kadagiti kaputotam.
21 Kinuna ti dadduma kadakuada iti ari, Daytoy ti kaipapanan dagiti tagtagainepmo; dagiti pito a naimbag a baka ket pito a reyna, nga alaemto nga assawa kadagiti ud-udina nga al-aldaw, ket dagiti pito a dakes a baka ipasimudaagda a matay amin dagidiay a babbai iti panagbiag ti ari.
22 Ket dagiti pito a naimbag ken dakes a dawa ti mais a nakitam iti maikadua a tagtagainep ket sangapulo ket uppat nga annak, ket iti ud-udina nga al-aldaw a tumakderdanto ket makirangetdanto iti nagbaetanda, ket pito kadakuada ti mangsapsaplit kadagiti pito a nabilbileg.
23 Ket dadduma kadakuada ti nangibaga kadagitoy a balikas iti ari, a kunkunada, Dagiti pito a nasayaat a baka ipasimudaagda a pito nga annak ti maipasngay kenka, ket papatayendanto ti pito nga annak dagiti annakmo kadagiti ud-udina nga aldaw; ket dagiti pito a nasayaat a dawa ti

mais a nakitam iti maikadua a tagtagainep, isuda dagidiay a prinsipe a maibusor kadakuada ti pito pay a saan unay a nabileg a prinsipe ti makiranget ken mangdadael kadakuada iti ud-udina nga aldaw, ken ibalesda ti gapuanan dagiti annakmo, ket agsublinto manen ti gobierno iti bukelmo.
24 Ket nangngeg ti ari ti amin a sasao dagiti masirib a lallaki ti Egipto ken ti panangilawlawagda kadagiti tagtagainepna, ket awan kadakuada ti nangay-ayo iti ari.
25 Ket ammo ti ari iti kinasiribna a saanda a naan-anay a nagsao a siuumiso kadagitoy amin a balikas, ta daytoy ket naggapu iti Apo tapno mapaay dagiti balikas dagiti masirib a lallaki ti Egipto, tapno makaruar ni Jose manipud iti balay a nakaibaludanna, ken tapno agbalin a naindaklan idiay Egipto.
26 Ket nakita ti ari nga awan kadagiti amin a masirib a lallaki ken salamangkero ti Egipto ti siuumiso a nagsao kenkuana, ket simged ti pungtot ti ari, ket ti pungtotna simged iti unegna.
27 Ket imbilin ti ari a rummuar amin dagiti masirib a lallaki ken salamangkero manipud iti sanguananna, ket rimmuarda amin manipud iti sanguanan ti ari buyogen ti bain ken pannakaibabain.
28 Ket imbilin ti ari a maibaon ti maysa a deklarasion iti intero nga Egipto a mangpapatay kadagiti amin a salamangkero nga adda idiay Egipto, ket awan ti uray maysa kadakuada a mapalubosan nga agbiag.
29 Ket timmakder dagiti kapitan dagiti guardia a kukua ti ari, ket inruar ti tunggal maysa ti kampilanna, ket rinugianda a kabilen dagiti salamangkero ti Egipto ken dagiti masirib a lallaki.
30 Kalpasan daytoy, immay ni Merod, panguluen nga agay-aywan iti ari, ket nagruknoy iti sanguanan ti ari ket nagtugaw iti sanguananna.
31 Kinuna ti mayordomo iti ari, Agbiag koma ti ari iti agnanayon, ket maitan-ok koma ti gobiernona iti daga.
32 Nakapungtotka iti adipenmo kadagidi nga aldaw, ita dua a tawenen ti napalabas, ket inkabilnak iti ward, ket addaak iti sumagmamano a panawen iti ward, siak ken ti panguluen dagiti panadero.
33 Adda kaduami a Hebreo nga adipen a kukua ti kapitan ti guardia, nga agnagan Jose, ta nakapungtot ti apona kenkuana ket inkabilna iti balay a pagbaludan, ket inasikasonakami sadiay.
34 Ket iti sumagmamano a panawen kalpasan idi addakami iti ward, nagtagtagainepkami kadagiti tagtagainep iti maysa a rabii, siak ken ti panguluen dagiti panadero; nagtagtagainepkami, tunggal tao sigun iti kaipapanan ti tagtagainepna.
35 Ket immaykami iti bigat ket imbagami ida iti dayta nga adipen, ket impatarusna kadakami dagiti tagtagainepmi, iti tunggal tao sigun iti tagtagainepna, umiso kadi ti panangipatarusna.
36 Ket napasamak bayat ti panangipatarusna kadakami, kasta met ti pasamak; awan ti natnag iti daga ti aniaman kadagiti sasaona.
37 Ket ita ngarud ti apok ken ari saanda a papatayen dagiti tao ti Egipto nga awan serserbina; adtoy nga adipen ket naibalud pay laeng iti balay babaen ti kapitan ti guardia nga apona, iti balay a nakaibalud.
38 No maay-ayo ti ari ibaonna koma tapno umay iti sanguanam ket ipakaammona kenka, ti umiso a kaipapanan ti tagtagainepmo.
39 Ket nangngeg ti ari ti sasao ti panguluen nga agay-aywan, ket imbilin ti ari a saan a mapapatay dagiti masirib a lallaki ti Egipto.
40 Ket imbilin ti ari kadagiti adipenna nga iyegda ni Jose iti sanguananna, ket kinuna ti ari kadakuada, Inkayo kenkuana ket dikay pagbutngan di la ket ta mariribukan ken saannanto nga ammo ti agsao a nasayaat.
41 Ket dagiti adipen ti ari napanda ken Jose, ket inruarda a sidadarasudos manipud iti pagbaludan, ket dagiti adipen ti ari pinukisanda isuna, ket sinukatanna ti kawesna iti pagbaludan ket immay iti sanguanan ti ari.
42 Ket ti ari situtugaw idi iti naarian a tronona iti maysa a prinsipe a kawes a nabartek iti balitok nga efod, ket ti napino a balitok nga adda iti rabawna agsilsilnag, ket ti karbunculo ken ti rubi ken ti esmeralda, agraman amin dagiti napateg a bato nga adda iti ulo ti ari, ti nangsileng iti mata, ket ni Jose nagsiddaaw unay iti ari.
43 Ket ti trono a nagtugawan ti ari ket naabbungotan iti balitok ken pirak, ken kadagiti bato nga onix, ket addaan iti pitopulo nga agdan.
44 Ket kaugalianda iti intero a daga ti Egipto, a tunggal tao nga umay makisarita iti ari, no maysa a prinsipe wenno maysa a mapattapatta iti imatang ti ari, sumang-at iti trono ti ari agingga iti maikatallopulo ket maysa nga addang, ket bumaba ti ari iti maikatallopulo ket innem nga addang, ket makisarita kenkuana.
45 No isu ket maysa kadagiti gagangay a tattao, sumang-at iti maikatlo nga addang, ket bumaba ti ari iti maikapat ket makisarita kenkuana, ket ti kaugalianda ket, maysa pay, a ti siasinoman a tao a makaawat nga agsao iti amin a pitopulo a pagsasao, sumang-at iti pitopulo nga agdan, ket sumang-at ket agsao agingga a makadanon iti ari.
46 Ket siasinoman a saan a makaturpos iti pitopulo, simmang-at iti kaadu ti addang a kas kadagiti pagsasao nga ammona nga agsao.
47 Kaugalian kadagidi nga aldaw idiay Egipto nga awan ti asinoman nga agturay kadakuada, no di ket makaawat nga agsao iti pitopulo a pagsasao.
48 Ket idi immay ni Jose iti sanguanan ti ari nagruknoy iti daga iti sangoanan ti ari, ket simmang-at iti maikatlo nga agdan, ket nagtugaw ti ari iti maikapat nga agdan ket nakisarita ken Jose.
49 Ket kinuna ti ari ken ni Jose, Natagtagainepko ti tagtagainep, ket awan ti mangipatarus a mangipatarus a siuumiso iti daytoy, ket imbilinko ita nga aldaw nga amin dagiti salamangkero ti Egipto ken dagiti masirib a tattaona, umayda iti sanguanak, ket insalaysayko kadakuada dagiti tagtagainepko, ket awan ti siasinoman a nangipatarus a siuumiso kaniak.
50 Ket kalpasan daytoy nangngegko ita nga aldaw maipanggep kenka, a maysaka a masirib a tao, ket mailawlawagmo a siuumiso ti tunggal tagtagainep a mangngegmo.
51 Simmungbat ni Jose ken Faraon, a kunkunana, Salaysayen koma ni Faraon dagiti tagtagainepna nga intagtagainepna; sigurado a kukua ti Dios dagiti interpretasion; ket insalaysay ni Faraon dagiti tagtagainepna ken Jose, ti tagtagainep dagiti baka, ken ti

tagtagainep dagiti lapayag ti mais, ket insardeng ti ari ti agsao.
52 Ket ni Jose ket nakawesan idin iti espiritu ti Dios iti sangoanan ti ari, ket ammona amin dagiti banag a mapasamak iti ari manipud iti dayta nga aldaw nga agpatpatuloy, ken ammona ti umno a panangipalawag ti tagtagainep ti ari, ket nagsao iti sangoanan ti ari.
53 Ket nakasarak ni Jose iti pabor iti imatang ti ari, ket ti ari inkidemna dagiti lapayagna ken pusona, ket nangngegna amin a sasao ni Jose. Ket kinuna ni Jose iti ari, Dimo panunoten a dua dagitoy nga arapaap, ta maymaysa laeng ti tagtagainep, gapu iti pinili ti Dios nga aramidenna iti intero a daga nga impakitana iti ari iti tagtagainepna, ket daytoy ti umno a kaipapanan ti tagtagainepmo.
54 Pito a tawen ti pito a nasayaat a baka ken apit ti mais, ket pito met a tawen ti pito a dakes a baka ken apit ti mais; maysa dayta nga arapaap.
55 Adtoy dagiti pito a tawen nga umay addanto iti dakkel a kinaadu iti intero a daga, ket kalpasan dayta sumarunonto kadakuada ti pito a tawen ti bisin, maysa a nakaro unay a bisin; ket malipatanto amin ti kinaruay manipud iti daga, ket ti bisin ibusennanto dagiti agnanaed iti daga.
56 Nagtagtagainep ti ari iti maysa a tagtagainep, ket naulit ngarud ti tagtagainep ken Faraon gapu ta ti banag ket impasdek ti Dios, ket ti Dios ket asidegen nga itungpalna daytoy.
57 Ita ngarud itedkonto kenka ti balakad ken ispalek ti kararuam ken dagiti kararuam dagiti agnanaed iti daga manipud iti kinadakes ti bisin, a sapulem iti intero a pagariam ti maysa a tao a nasirib unay ken masirib, a makaammo kadagiti amin nga aramid ti panagturay, ket dutokan isuna a mangimaton iti daga ti Egipto.
58 Ket ti tao nga ikabilmo iti rabaw ti Egipto mangdutok kadagiti ofisiales iti babaenna, tapno urnongenda ti amin a taraon dagiti nasayaat a tawen nga umay, ket agurnongda koma iti mais ket idulinda kadagiti naituding a pagidulinanmo.
59 Ket iduldulinda koma dayta a taraon iti pito a tawen ti bisin, tapno masarakan dayta para kenka ken kadagiti tattaom ken ti intero a dagam, ken tapno sika ken ti dagam saan a mapukaw ti bisin.
60 Mabilin koma met dagiti amin nga agnanaed iti daga nga urnongenda, tunggal maysa ti apit ti talonna, iti amin a kita ti taraon, bayat ti pito a nasayaat a tawen, ken ikabilda daytoy kadagiti pagidulinanda, tapno masarakanda para kadakuada kadagiti aldaw ti bisin ken tapno agbiagda iti dayta.
61 Daytoy ti umno a panangipatarus iti tagtagainepmo, ket daytoy ti balakad a naited a mangisalakan iti kararuam ken dagiti kararua dagiti amin nga iturayanmo.
62 Ket simmungbat ti ari ket kinunana ken Jose, Siasino ti agsao ken siasino ti makaammo nga umiso dagiti sasaom? Ket kinunana iti ari, Daytoyto ti pagilasinan para kenka no maipapan iti amin a sasaok, a pudno dagitoy ken nasayaat para kenka ti balakadko.
63 Adtoy ti asawam agtugaw ita nga aldaw iti tugaw ti panagpasngay, ket mangipasngayto kenka iti maysa nga anak a lalaki ket makipagrag-okanto kenkuana; inton rimmuar ti anakmo manipud iti aanakan ti inana, matayto ti inauna nga anakmo a nayanak kadagitoy dua a tawen ti napalabas, ket maliwliwakanto iti ubing a mayanak kenka ita nga aldaw.
64 Ket nalpas ni Jose nga insaona dagitoy a balikas iti ari, ket nagruknoy iti ari ket rimmuar, ket idi rimmuar ni Jose manipud iti imatang ti ari, napasamak dagita a pagilasinan nga imbaga ni Jose iti ari iti dayta nga aldaw.
65 Ket nangipasngay ti reyna iti anak a lalaki iti dayta nga aldaw ket nangngeg ti ari ti naragsak a damag maipapan iti anakna, ket nagrag-o, ket idi rimmuar ti reporter manipud iti sanguanan ti ari, dagiti adipen ti ari nasarakanda ti inauna nga anak ti ari a natnag a natay iti daga.
66 Ket adda dakkel a dung-aw ken arimbangaw iti balay ti ari, ket nangngeg ti ari, ket kinunana, Ania ti arimbangaw ken panagdung-aw a nangngegko iti balay? ket imbagada iti ari a natayen ti inauna nga anakna; kalpasanna ti ari ammona nga umiso amin a sasao ni Jose nga imbagana, ket ti ari ket liniwliwana para iti anakna babaen ti ubing a naipasngay kenkuana iti dayta nga aldaw a kas iti insao ni Jose.

KAPITULO 49

1 Kalpasan dagitoy a banbanag imbaon ti ari ket inummongna dagiti amin nga ofisiales ken adipenna, ken amin a prinsipe ken natan-ok a kukua ti ari, ket immayda amin iti sanguanan ti ari.
2 Ket kinuna ti ari kadakuada, Adtoy nakita ken nangngegyo amin a sasao daytoy a Hebreo a tao, ken amin a pagilasinan nga indeklarana a mapasamak, ket awan ti aniaman kadagiti sasaona a natnag iti daga.
3 Ammom nga intedna ti umiso a panangipaulog iti tagtagainep, ket sigurado a mapasamakto, ita ngarud agbalakadka, ket ammom no ania ti aramidem ken no kasano a maisalakan ti daga manipud iti bisin.
4 Sapulenyo itan ket kitaenyo no masarakan ti umasping, nga iti pusona adda sirib ken pannakaammo, ket dutokakto isuna a mangimaton iti daga.
5 Ta nangngegyo ti imbalakad ti Hebreo a lalaki maipanggep iti daytoy tapno maisalakan ti daga nga adda iti dayta manipud iti bisin, ket ammok a saanto a maisalakan ti daga manipud iti bisin no di ket babaen ti balakad ti Hebreo a lalaki, daydiay nangbalakad kaniak.
6 Ket simmungbatda amin iti ari ket kinunada, Nasayaat ti pammagbaga ti Hebreo maipapan iti daytoy; ita ngarud, apo ken arimi, adtoy adda iti imam ti sibubukel a daga, aramidem ti kasla nasayaat iti imatangmo.
7 Ti piliem, ken ammom iti siribmo a masirib ken makabael a mangisalakan iti daga babaen ti siribna, isu ti mangdutok ti ari nga agturay kenkuana iti daga.
8 Ket kinuna ti ari kadagiti amin nga opisial: Impagarupko a yantangay impakaammo ti Dios iti Hebreo a tao ti amin nga imbagana, awan ti kasta a nasirib ken masirib iti intero a daga a kas kenkuana; no kasla nasayaat iti imatangmo ikabilkonto iti rabaw ti daga, ta isalakannanto ti daga babaen ti siribna.
9 Ket simmungbat dagiti amin nga opisial iti ari ket kinunada: “Ngem sigurado a naisurat kadagiti linteg ti Egipto, ket saan a malabsing, nga awan ti asinoman nga agturay iti Egipto, wenno maikadua iti ari, no di ket maysa nga addaan pannakaammo iti amin a pagsasao ti annak ti tao.

10 Ita ngarud apo ken aritayo, adtoy daytoy a Hebreo a tao ket makasao laeng iti pagsasao a Hebreo, ket kasano ngarud a maiturayannatayo a maikadua iti sidong ti gobierno, maysa a tao a saan pay ketdi nga ammo ti pagsasaotayo?
11 Ita, ikararagmi kenka nga ibaonmo isuna, ket bay-am nga umasideg kenka, ket subokenna isuna iti amin a banag, ket aramidem ti makitam a maitutop.
12 Ket kinuna ti ari, Maaramidto inton bigat, ket ti banag nga imbagam nasayaat; ket immay amin dagiti ofisiales iti dayta nga aldaw iti sangoanan ti ari.
13 Ket iti dayta a rabii imbaon ti Apo ti maysa kadagiti agserserbi nga anghelna, ket immay iti daga ti Egipto ken ni Jose, ket ti anghel ti Apo nagtakder iti rabaw ni Jose, ket adtoy ni Jose a nakaidda iti kama iti rabii iti balay ti apona iti pagbaludan, ta insubli ti apona iti pagbaludan gapu iti asawana.
14 Ket riniing ti anghel manipud iti turogna, ket timmakder ni Jose ket timmakder kadagiti sakana, ket adtoy ti anghel ti Apo agtaktakder iti kasunganina; ket nakisarita ti anghel ti Apo ken Jose, ket insurona kenkuana dagiti amin a pagsasao ti tao iti dayta a rabii, ket pinanagananna iti Jehosef.
15 Ket pimmanaw ti anghel ti Apo manipud kenkuana, ket nagsubli ni Jose ket nagidda iti pagiddaanna, ket nasdaaw ni Jose iti sirmata a nakitana.
16 Ket naaramid iti bigat a pinaayaban ti ari ti amin nga opisial ken adipenna, ket immayda amin ket nagtugawda iti sangoanan ti ari, ket imbilin ti ari a maiyeg ni Jose, ket dagiti adipen ti ari napanda ket indatag ni Jose iti sanguanan ni Faraon.
17 Ket rimmuar ti ari ket simmang-at kadagiti agdan ti trono, ket nagsao ni Jose iti ari iti amin a pagsasao, ket simmang-at ni Jose kenkuana ket nakisarita iti ari agingga a simmangpet iti sango ti ari iti maikapitopulo nga addang, ket nagtugaw iti sangoanan ti ari.
18 Nagrag-o unay ti ari gapu ken Jose, ket amin nga opisial ti ari nagrag-oda unay iti ari idi nangngegda amin a sasao ni Jose.
19 Ket ti banag a kasla nasayaat iti imatang ti ari ken dagiti ofisiales, a mangdutok ken ni Jose nga agbalin a maikadua iti ari iti intero a daga ti Egipto, ket ti ari nakisarita ken Jose, a kunkunana.
20 Ita, intedmo kaniak ti balakad a mangdutok iti masirib a tao a mangimaton iti daga ti Egipto, tapno maisalakan ti kinasiribna iti daga manipud iti bisin; ita ngarud, gapu ta impakaammo ti Dios amin dagitoy kenka, ken amin dagiti balikas nga insaom, awan iti intero a daga ti masirib ken masirib a tao a kas kenka.
21 Ket saanton a maawagan iti Jose ti naganmo, no di ket Zafnat Paanea ti naganmo; sikanto ti maikadua kaniak, ket maibatay iti saom, amin dagiti ar-aramid ti gobiernok, ket iti saom rummuar ken sumrek dagiti taok.
22 Kasta met manipud iti sirok ti imam awatendanto dagiti adipenko ken opisialko ti sueldoda a maited kadakuada iti binulan, ket kenka agruknoyto amin dagiti tattao iti daga; iti laeng tronok ti dakdakkelak ngem sika.
23 Ket inikkat ti ari ti singsingna iti imana ket inkabilna iti ima ni Jose, ket ti ari inkawesna ni Jose iti kawes ti prinsipe, ket inkabilna ti balitok a korona iti ulona, ket inkabilna ti balitok a kawar iti tengngedna.
24 Ket binilin ti ari dagiti adipenna, ket pinagluganda iti maikadua a karuahe a kukua ti ari, a napan iti kasungani ti karuahe ti ari, ket pinagluganna iti dakkel ken napigsa a kabalio manipud kadagiti kabalio ti ari, ken nailugan kadagiti kalsada ti daga ti Egipto.
25 Ket imbilin ti ari a makikuyog ken Jose amin dagidiay agtokar iti timbre, arpa ken dadduma pay nga instrumento ti musika; sangaribu a timbre, sangaribu a mecholoth, ken sangaribu a nebalim ti simmurot kenkuana.
26 Ket lima ribu a lallaki, nga addaan kadagiti naiguyod a kampilan nga agsilsilnag kadagiti imada, ket napanda nagmartsa ken nagay-ayam iti sango ni Jose, ken duapulo a ribu kadagiti naindaklan a lallaki ti ari a nakabarikes kadagiti barikes a lalat a naabbungotan iti balitok, nagmartsa iti makannawan ni Jose, ken duapulo a ribu iti makannigidna, ket amin dagiti babbai ken babbalasitang napanda kadagiti atep wenno nagtakderda kadagiti kalsada nga agay-ayam ken agrag-o ken Jose, ket minatmatanna ti langa ni Jose ken ti kinapintasna.
27 Ket dagiti ili ti ari napanda iti sango ken iti likudanna, a nangbanglo iti dalan iti insienso ken iti kasia, ken iti amin a kita ti napintas a bangbanglo, ket inwarasda ti mirra ken aloe iti dalan, ket duapulo a lallaki inwaragawagda dagitoy a sasao iti sanguananna iti intero a daga iti napigsa a timek.
28 Makitam kadi daytoy a tao a pinili ti ari nga agbalin a maikadua kenkuana? amin nga aramid ti gobierno ket ilintegna, ket ti mangsalungasing kadagiti bilinna, wenno saan nga agruknoy iti sanguananna iti daga, matayto, ta agrebelde iti ari ken ti maikadua.
29 Ket idi insardeng dagiti manangiwaragawag, nagruknoy dagiti amin nga umili ti Egipto iti daga iti sango ni Jose ket kinunada, Agbiag koma ti ari, agbiag koma met ti maikadua; ket nagruknoy dagiti amin nga agnanaed iti Egipto iti igid ti dalan, ket idi umasideg kadakuada dagiti manangipakaammo, nagruknoyda, ket nagrag-oda iti amin a kita ti timbre, mechol ken nebal iti sanguanan ni Jose.
30 Ket ni Jose a nakasakay iti kabalio intangadna dagiti matana idiay langit, ket impukkawna ket kinunana, Itag-ayna ti napanglaw a tao manipud iti tapok, Itag-ayna ti agkasapulan manipud iti ibleng. O Apo dagiti Buybuyot, naragsak ti tao nga agtalek kenka.
31 Ket limmasat ni Jose iti intero a daga ti Egipto a kaduana dagiti adipen ken ofisiales ni Faraon, ket impakitada kenkuana ti intero a daga ti Egipto ken amin a gameng ti ari.
32 Ket nagsubli ni Jose ket immay iti dayta nga aldaw iti sanguanan ni Faraon, ket inted ti ari ken ni Jose ti sanikua iti daga ti Egipto, sanikua dagiti talon ken kaubasan, ket inted ti ari ken Jose iti tallo ribu a talento a pirak ken sangaribu a talento a balitok, ken onix a bato ken bdellium ken adu a sagut.
33 Ket iti kabigatanna, binilin ti ari dagiti amin a tattao ti Egipto nga iyegda ken Jose dagiti daton ken sagut, ket matay ti simmungbat iti bilin ti ari; ket nangaramidda iti nangato a disso iti kalsada ti siudad, ket inwarasda dagiti kawes sadiay, ket siasinoman a mangyeg iti aniaman ken ni Jose ikabilda iti nangato a disso.
34 Ket amin dagiti tattao ti Egipto nangipuruakda iti maysa a banag iti nangato a disso, ti maysa a tao ket maysa a balitok a singsing ti lapayag, ken ti sabali ket singsing ken singsing ti lapayag, ken nadumaduma nga alikamen a

balitok ken pirak nga aramid, ken onyx a bato ken bdellium ti nangipuruak iti nangato a disso; tunggal maysa ket nangted iti maysa a banag iti kukuana.
35 Ket innala ni Jose amin dagitoy ket inkabilna ida kadagiti pagidulinan iti gamengna, ket amin dagiti opisial ken natan-ok a kukua ti ari intan-okda ni Jose, ket intedda kenkuana ti adu a sagut, idi makitada a pinili ti ari nga agbalin a maikadua kenkuana.
36 Ket ti ari nangibaon ken Potifera, nga anak ni Ahiram a padi ti On, ket innalana ti ubing nga anakna a ni Osnat ket intedna ken Jose kas asawa.
37 Napintas unay ti balasang, maysa a birhen, a saan nga am-ammo ti tao, ket inasawa ni Jose; ket kinuna ti ari ken ni Jose, Siak ni Faraon, ket malaksid kenka awanto ti makaitured a mangitag-ay iti imana wenno sakana tapno urnosenna dagiti taok iti intero a daga ti Egipto.
38 Tallopulo ti tawen ni Jose idi nagtakder iti sango ni Faraon, ket rimmuar ni Jose manipud iti sango ti ari, ket nagbalin a maikadua ti ari idiay Egipto.
39 Ket inted ti ari ni Jose iti sangagasut nga adipen a mangaywan kenkuana iti balayna, ket nangibaon met ni Jose ken gimmatang iti adu nga adipen ket nagtalinaedda iti balay ni Jose.
40 Kalpasanna, nangibangon ni Jose iti natan-ok unay a balay a kas kadagiti balay dagiti ari, iti sango ti paraangan ti palasio ti ari, ket nangaramid iti balay iti dakkel a templo, elegante unay ti langana ken kombeniente a pagnaedanna; tallo a tawen ni Jose iti panangipatakderna iti balayna.
41 Ket ni Jose inaramidna iti bagina ti maysa a napintas unay a trono a nawadwad a balitok ken pirak, ket inalubanna daytoy kadagiti bato nga onix ken bdellium, ket inaramidna iti rabawna ti kaasping ti intero a daga ti Egipto, ken ti kaasping ti karayan ti Egipto a mangsibug iti intero a daga ti Egipto; ket sitatalged a nagtugaw ni Jose iti tronona iti balayna ket pinaadu ti Apo ti sirib ni Jose.
42 Ket amin nga agnanaed iti Egipto ken dagiti adipen ni Faraon ken dagiti prinsipena inayatda unay ni Jose, ta daytoy a banag ket naggapu iti Apo ken Jose.
43 Ket ni Jose addaan iti buyot a nakigubat, a rimmuar iti buyot ken buyot agingga iti bilang ti uppat a pulo a ribu innem a gasut a lallaki, a makabael nga agaw-awit kadagiti armas a tumulong iti ari ken Jose maibusor iti kabusor, malaksid kadagiti opisial ti ari ken dagiti adipenna ken agnanaed iti Egipto a di mabilang.
44 Ket ni Jose intedna cadagiti nabileg a tattaona, ken iti amin a buyotna, dagiti kalasag ken gayang, ken kabal ken kabal a koreo ken batbato.

KAPITULO 50

1 Iti dayta a tiempo immay dagiti annak ni Tarsis maibusor kadagiti annak ni Ismael, ket nakigubatda kadakuada, ket dagiti annak ni Tarsis sinasamda dagiti Ismaelita iti nabayag a panawen.
2 Ket bassit ti bilang dagiti annac ni Ismael kadagidi nga aldaw, ket saanda a maparmek dagiti annac ni Tarsis, ket nairurumenda unay.
3 Ket dagiti lallakay dagiti Ismaelita nangipatulodda iti pammadayaw iti ari ti Egipto, a kunkunada, Ibaonmo kadagiti adipenmo nga opisial ken buyot tapno tulongandakami a makigubat kadagiti annac ni Tarsis, ta nabayagen a dadaelenmi.
4 Ket imbaon ni Faraon ni Jose a kaduana dagiti mannakabalin a lallaki ken buyot a kaduana, ken kasta met dagiti mannakabalinna a lallaki manipud iti balay ti ari.
5 Ket napanda iti daga ti Havila kadagiti annak ni Ismael, tapno tulonganda ida maibusor kadagiti annak ni Tarsis, ket nakiranget dagiti annak ni Ismael kadagiti annak ni Tarsis, ket inabak ni Jose dagiti Tarsis ket pinarmekna ti amin a dagada, ket agnanaed sadiay dagiti annak ni Ismael agingga ita nga aldaw.
6 Ket idi naparmek ti daga ti Tarsis, nagtaray dagiti amin a Tarsis, ket dimtengda iti beddeng dagiti kakabsatda nga annak ni Javan, ket ni Jose agraman dagiti amin a mannakabalin a lallaki ken buyotna nagsublida idiay Egipto, awan uray maysa kadakuada a nayaw-awan.
7 Ket iti panagrikus ti tawen, iti maikadua a tawen ti panagturay ni Jose iti Egipto, nangted ti Apo iti dakkel a kinaruay iti intero a daga iti pito a tawen a kas iti imbaga ni Jose, ta binendisionan ti Apo ti amin nga apit ti daga kadagidi nga aldaw iti las-ud ti pito a tawen, ket nanganda ken napnekda unay.
8 Ket ni Jose iti daydi a tiempo adda dagiti ofisiales iti sidongna, ket inurnongda amin a taraon dagiti naimbag a tawen, ken tinawen nga inurnongda ti mais, ket inkabilda kadagiti pagidulinan iti gameng ni Jose.
9 Ket iti ania man a kanito idi naurnongda ti taraon imbilin ni Jose nga iyegda ti mais kadagiti lapayag, ken iyegda met ti sumagmamano a daga ti talon, tapno saan a masamsam.
10 Ket tinawen nga inaramid ni Jose a maitunos iti daytoy, ket nabuntonna ti mais a kas iti darat ti baybay gapu iti kinawadwad, ta nakaad-adu dagiti idulinna ken saan a mabilang gapu iti kinawadwad.
11 Ken kasta met amin nga agnanaed iti Egipto inurnongda ti amin a kita ti taraon kadagiti pagidulinanda iti nakaad-adu bayat ti pito a nasayaat a tawen, ngem saanda nga inaramid daytoy a kas iti inaramid ni Jose.
12 Ket amin a taraon nga inurnong ni Jose ken dagiti Egipcio bayat ti pito a tawen ti kinaruay, naisagana para iti daga a naidulin para iti pito a tawen ti bisin, a pangsuporta iti intero a daga.
13 Ket dagiti agnanaed iti Egipto pinunnoda ti tunggal maysa iti pagidulinan ken ti nailemmeng a lugarna iti mais, tapno masuportaran bayat ti bisin.
14 Ket inkabil ni Jose ti amin a taraon a naurnongna kadagiti amin a siudad ti Egipto, ket inrikepna amin dagiti pagidulinan ken nangikabil kadagiti guardia iti rabawda.
15 Ket ti asawa ni Jose a ni Osnat nga anak ni Potifera ket nangipasngay kenkuana iti dua nga annak a lallaki, da Manases ken Efraim, ket ni Jose ket agtawen iti tallopulo ket uppat idi impasngayna ida.
16 Ket dimmakkel dagiti lallaki ket napanda kadagiti dalanna ken kadagiti bilinna, saanda a simmina iti dalan nga insuro kadakuada ni amada, uray iti kannawan wenno kannigid.
17 Ket kadua ti Apo dagiti lallaki, ket dimmakkelda ken addaanda iti pannakaawat ken kinalaing iti amin a sirib ken kadagiti amin nga aramid ti gobierno, ket amin dagiti opisial ti ari ken dagiti naindaklan a tattaona kadagiti agnanaed iti Egipto intan-okda dagiti lallaki, ket napadakkelda iti tengnga dagiti annak ti ari.

18 Nagpatingga ti pito a tawen ti kinaruay iti intero a daga, ket dimteng ti pito a tawen ti bisin a kas iti imbaga ni Jose, ket ti bisin adda iti intero a daga.
19 Nakita ti amin nga umili ti Egipto a nangrugin ti bisin iti daga ti Egipto, ket linuktan dagiti amin a tattao ti Egipto dagiti pagidulinanda iti mais gapu ta naparmek ti bisin kadakuada.
20 Ket nasarakanda ti amin a taraon nga adda iti pagidulinanda, a napno iti igges ken saan a maikari a kanen, ket nagraira ti bisin iti intero a daga, ket immay dagiti amin nga agnanaed iti Egipto ket nagpukkawda iti sanguanan ni Faraon, ta nadagsen ti bisin kadakuada.
21 Ket kinunada ken Faraon, Ikkam ti taraon kadagiti adipenmo, ket apay a mataykami iti bisin iti imatangmo, uray dakami ken dagiti ubbingmi?
22 Ket ni Faraon simmungbat kadakuada, a kunkunana, Ket apay nga umaw-awagkayo kaniak? saan kadi nga imbilin ni Jose a maurnong ti mais bayat ti pito a tawen ti kinaruay para kadagiti tawen ti bisin? ket apay a diyo impangag ti timekna?
23 Ket dagiti tattao ti Egipto simmungbatda iti ari, a kunkunada, “Kas sibibiag ti kararuam, apomi, inaramid dagiti adipenmo ti amin nga imbilin ni Jose, ta dagiti adipenmo inummongda met ti amin nga apit ti talonda bayat ti pito a tawen a kinaruay ket inkabilda dayta kadagiti pagidulinan agingga ita.
24 Ket idi naparmek ti bisin dagiti adipenmo linuktanmi dagiti pagidulinanmi, ket adtoy amin nga apitmi napno iti igges ken saan a maikari a makan.
25 Ket idi nangngeg ti ari ti amin a napasamak kadagiti agnanaed iti Egipto, nagbuteng ti ari gapu iti bisin, ket nagbuteng unay; ket simmungbat ti ari kadagiti tattao ti Egipto, a kunkunana, Yantangay amin dagitoy napasamak kadakayo, mapankayo ken Jose, aramidenyo ti aniaman nga ibagana kadakayo, dikay salungasingen dagiti bilinna.
26 Napan dagiti amin a tattao ti Egipto ket immayda ken Jose, ket kinunada kenkuana, Ikkannakami iti taraon, ket apay a mataykami iti sanguanam gapu iti bisin? ta inurnongmi dagiti apitmi bayat ti pito a tawen a kas iti imbilinmo, ket indulinmi, ket kasta ti napasamak kadakami.
27 Ket idi nangngeg ni Jose ti amin a sasao dagiti tattao ti Egipto ken ti napasamak kadakuada, linuktan ni Jose ti amin a pagidulinanna kadagiti apit ket inlakona kadagiti tattao ti Egipto.
28 Ket nagraira ti bisin iti intero a daga, ket ti bisin adda iti amin a pagilian, ngem iti daga ti Egipto adda apit a mailako.
29 Ket amin nga agnanaed iti Egipto immayda ken Jose tapno gumatangda iti mais, ta nagraira ti bisin, ket nasamsam ti amin a maida, ket inaldaw nga inlako ni Jose kadagiti amin nga umili ti Egipto.
30 Nangngeg dagiti amin nga agnanaed iti daga ti Canaan ken dagiti Filisteo, ken dagidiay iti ballasiw ti Jordan, ken dagiti annak ti daya ken amin a siudad ti daga iti adayo ken asideg nga adda mais idiay Egipto, ket immayda amin idiay Egipto tapno gumatangda iti mais, ta nagraira ti bisin kadakuada.
31 Ket ni Jose linuktanna dagiti pagidulinan iti mais ket nangikabil kadagiti opisial a mangituray kadakuada, ket inaldaw nga agtakderda ket inlakoda kadagiti amin nga umay.
32 Ket ammo ni Jose nga umayto met dagiti kakabsatna idiay Egipto tapno gumatang iti mais, ta nagraira ti bisin iti intero a daga. Ket imbilin ni Jose kadagiti amin a tattaona nga ipakaammoda daytoy iti intero a daga ti Egipto, a kunkunana.
33 Maragsakan ti ari, ti maikadua ken dadakkel a tattaoda, a ti siasinoman a mayat a gumatang iti mais idiay Egipto dina ibaon dagiti adipenna idiay Egipto tapno gumatangda, no di ket dagiti annakna a lallaki, ken kasta met ti siasinoman nga Egipcio wenno Canaanita, nga aggapu iti aniaman kadagiti pagidulinan manipud panaggatang iti mais idiay Egipto, ket mapan ken ilako iti intero a daga, matay, ta awan ti gumatang no di iti suporta ti sangakabbalayanna.
34 Matayto ti siasinoman a mangidadaulo iti dua wenno tallo nga animal, ta ti tao idauluanna laeng ti bukodna nga animal.
35 Ket nangikabil ni Jose kadagiti guardia kadagiti ruangan ti Egipto, ket binilinna ida, a kunkunana, Siasinoman nga umay gumatang iti mais, saan nga ipalubos a sumrek agingga a maisurat ti naganna, ken ti nagan ni amana, ken ti nagan ti ama ni amana, ken aniaman a naisurat iti aldaw, ipatulodyo kaniak ti nagnaganda iti rabii tapno maammuak ti nagnaganda.
36 Ket nangikabil ni Jose kadagiti opisial iti intero a daga ti Egipto, ket binilinna ida nga aramidenda amin dagitoy a banbanag.
37 Ket inaramid ni Jose amin dagitoy a banbanag, ket inaramidna dagitoy nga alagaden, tapno maammuanna no kaano nga umay dagiti kakabsatna idiay Egipto tapno gumatang iti mais; ket dagiti tao ni Jose inaramidda nga inaldaw a maiwaragawag idiay Egipto a maibatay kadagitoy a balikas ken alagaden nga imbilin ni Jose.
38 Ket amin nga agnanaed iti daya ken laud a pagilian, ken iti intero a daga, nangngegda dagiti alagaden ken alagaden nga impaulog ni Jose idiay Egipto, ket immay dagiti agnanaed iti ungto a paset ti daga ket gimmatangda iti mais idiay Egipto iti inaldaw, ket kalpasanna pimmanawda.
39 Inaramid dagiti amin nga opisial ti Egipto kas imbilin ni Jose, ken amin nga umay idiay Egipto tapno gumatang iti mais, isurat dagiti parabantay iti ruangan ti nagnaganda, ken ti nagan dagiti ammada, ket inaldaw nga iyegda ida iti rabii iti sanguanan ni Jose.

KAPITULO 51

1 Kalpasanna nangngeg ni Jacob nga adda mais idiay Egipto, ket inayabanna dagiti annakna a mapan idiay Egipto tapno gumatangda iti mais, ta naparmek met kadakuada ti bisin, ket inayabanna dagiti annakna, a kunkunana.
2 Adtoy mangngegko nga adda mais idiay Egipto, ket amin dagiti tattao iti daga mapanda sadiay tapno gumatang, ita ngarud apay nga ipakitayo ti bagbagiyo a mapnek iti sangoanan ti intero a daga? sumalogkayo met idiay Egipto ket gumatangkayo kadakami iti bassit a mais kadagiti umay sadiay, tapno saankami a matay.
3 Ket impangag ti annak ni Jacob ti timek ni amada, ket timmakderda a sumalog idiay Egipto tapno gumatangda iti mais kadagiti dadduma nga immay sadiay.

4 Binilin ida ni Jacob nga amada, a kunkunana, Inton sumrekkayo iti siudad dikay sumrek a sangsangkamaysa iti maysa a ruangan, maigapu kadagiti agnanaed iti daga.
5 Ket dagiti annak ni Jacob rimmuar ket napanda idiay Egipto, ket inaramid dagiti annak ni Jacob ti amin a kas iti imbilin ni amada, ket saan nga imbaon ni Jacob ni Benjamin, ta kinunana, Di la ket ta adda aksidente a mapasamak kenkuana iti dalan a kas iti kabsatna; ket sangapulo nga annak ni Jacob ti rimmuar.
6 Ket bayat ti panagdaliasat dagiti annak ni Jacob iti dalan, nagbabawida iti inaramidda ken Jose, ket nagsaoda iti tunggal maysa, a kunkunada, Ammomi a simmalog idiay Egipto ti kabsatmi a ni Jose, ket ita sapulenmi isuna no sadino ti papananmi, ket no masarakanmi isuna alaenmi isuna manipud iti apona kas subbot, ket no saan, babaen ti puersa, ket mataykami para kenkuana.
7 Ket immanamong dagiti annak ni Jacob iti daytoy a banag ket pinabilegda ti bagbagida gapu ken Jose, tapno ispalen isuna manipud iti ima ti apona, ket dagiti annak ni Jacob napanda idiay Egipto; ket idi umasidegda iti Egipto nagsisinada iti maysa ken maysa, ket dimtengda iti sangapulo a ruangan ti Egipto, ket dagiti agay-aywan iti ruangan insuratda ti nagnaganda iti dayta nga aldaw, ket inyegda ida ken Jose iti malem.
8 Ket binasa ni Jose dagiti nagan manipud iti ima dagiti agay-aywan iti ruangan ti siudad, ket nakitana a simrek dagiti kakabsatna iti sangapulo a ruangan ti siudad, ket imbilin ni Jose iti dayta a tiempo a maiwaragawag dayta iti intero a daga ti Egipto, a kunkunana.
9 Rummuarkayo amin a guardia iti pagidulinan, iserrayo amin dagiti pagidulinan iti mais ket bay-anyo a maysa laeng ti agtalinaed a silulukat, tapno dagiti umay gumatangda manipud iti dayta.
10 Inaramid dagiti amin nga opisial ni Jose iti dayta a tiempo, ket inrikepda amin dagiti tiendaan ket maysa laeng ti imbatida a silulukat.
11 Ket inted ni Jose dagiti naisurat a nagan dagiti kakabsatna iti rabaw ti silulukat a pagtagilakuan, ket kinunana kenkuana, Siasinoman nga umay kenka tapno gumatang iti mais, kiddawem ti naganna, ket inton umayto dagiti tattao nga addaan kadagitoy a nagan iti sanguanam, alaem ida ket ibaonmo ida, ket inaramidda ti kasta.
12 Ket idi immay dagiti annak ni Jacob iti siudad, nagtitinnulongda iti siudad tapno birokenda ni Jose sakbay a gumatangda iti mais.
13 Ket napanda kadagiti pader dagiti balangkantis, ket sinapulda ni Jose kadagiti pader dagiti balangkantis iti tallo nga aldaw, ta impagarupda nga umay ni Jose kadagiti pader dagiti balangkantis, ta napintas unay ken naparaburan unay ni Jose, ket dagiti annak ni Jacob sinapulda ni Jose iti tallo nga aldaw, ket saanda a nasarakan.
14 Ket ti lalaki a naisaad iti silulukat a pagidulinan sinapulna dagiti nagan nga inted ni Jose kenkuana, ket saanna a nasarakan ida.
15 Ket nangibaon ken Jose, a kunkunana, Nalpasen dagitoy tallo nga aldaw, ket saan nga immay dagidiay lallaki nga intedmo kaniak ti nagnaganda; ket nangibaon ni Jose kadagiti adipen a mangsapul kadagiti lallaki iti intero nga Egipto, ken iyegda ida iti sanguanan ni Jose.
16 Ket dagiti adipen ni Jose napanda ket immayda idiay Egipto ket dida nasarakan ida, ket napanda idiay Gosen ket awanda sadiay, ket kalpasanna napanda iti siudad ti Rameses ket dida nasarakan ida.
17 Ket intuloy ni Jose ti nangibaon iti sangapulo ket innem nga adipen a mangsapul kadagiti kakabsatna, ket napanda ket inwarasda ti bagbagida iti uppat a suli ti siudad, ket uppat kadagiti adipen ti napan iti balay dagiti balangkantis, ket nasarakanda dagiti sangapulo a lallaki sadiay nga agsapsapul iti kabsatda.
18 Ket dagidiay uppat a lallaki innalada ida ket inyegda ida iti sanguananna, ket nagruknoyda kenkuana iti daga, ket ni Jose situtugaw idi iti tronona iti templona, a nakawesan kadagiti kawes ti prinsipe, ken iti ulona adda dakkel a korona a balitok, ket amin dagiti mannakabalin a lallaki situtugawda iti aglawlawna.
19 Ket nakita dagiti annak ni Jacob ni Jose, ket ti langa ken kinapintas ken dignidad ti rupana kasla nakaskasdaaw kadagiti matada, ket nagruknoyda manen kenkuana iti daga.
20 Ket nakita ni Jose dagiti kabsatna, ket am-ammona ida, ngem saanda nga am-ammo, ta naindaklan unay ni Jose iti imatangda, gapuna dida am-ammo.
21 Ket ni Jose nagsao cadacuada, a kunkunana, Sadino ti naggapuanyo? ket simmungbatda amin ket kinunada, Immay dagiti adipenmo manipud iti daga ti Canaan tapno gumatangda iti mais, ta agraira ti bisin iti intero a daga, ket nangngeg dagiti adipenmo nga adda mais idiay Egipto, isu nga immayda kadagiti dadduma nga umay tapno gumatangda iti mais a pangsuporta kadakuada.
22 Simmungbat ni Jose kadakuada, a kunkunana, No immaykayo a gumatang kas ibagbagayo, apay a lumasatkayo iti sangapulo a ruangan ti siudad? mabalin laeng nga immayka tapno agsimisim iti daga.
23 Ket isuda amin a sangsangkamaysa a simmungbat ken Jose, ket kinunada, Saan a kasta apok, hustokami, dagiti adipenmo ket saan nga espia, ngem immaykami a gumatang iti mais, ta dagiti adipenmo ket kakabsat amin, annak ti maysa a tao iti daga ti Canaan, ket imbilin ni amami kadakami, a kunkunana, No dumtengkayo iti siudad saankayo a sumrek a sangsangkamaysa iti maysa a ruangan gapu kadagiti agnanaed iti daga.
24 Simmungbat manen ni Jose kadakuada ket kinunana, Dayta ti imbagak kadakayo, immaykayo tapno agsimisim iti daga, gapuna a limmasatkayo amin iti sangapulo a ruangan ti siudad; immaykayo a mangkita iti kinalamolamo ti daga.
25 Pudno a tunggal maysa nga umay gumatang iti mais mapan iti dalanna, ket tallo nga aldawkayon iti daga, ket ania ti ar-aramidenyo kadagiti pader dagiti balangkantis a nagyankayo kadagitoy tallo nga aldaw? sigurado a magustuan dagiti espia dagitoy a banag.
26 Ket kinunada ken Jose, Adayo iti apomi ti agsao iti kastoy, ta sangapulo ket duakami nga agkakabsat, annak ni amami a Jacob, iti daga ti Canaan, anak ni Isaac, anak ni Abraham, ti Hebreo, ket adtoy ti inaudi ket kaduana ni amami ita nga aldaw iti daga ti Canaan, ken awan ti maysa, ta nayaw-awan kadakami, ket impagarupmi a mabalin nga adda isuna iti daytoy a daga, kastakami sapsapulenda isuna iti intero a daga, ket immayda pay kadagiti balbalay dagiti balangkantis tapno birokenda sadiay.
27 Ket ni Jose kinunana cadacuada, Ket birokenyo kadi isuna iti entero a daga, nga adda laeng nabati nga Egipto tapno birokenyo isuna? Ket ania met ti rumbeng nga

aramiden ti kabsatmo kadagiti balbalay dagiti balangkantis, nupay adda idiay Egipto? saanmo kadi nga imbaga, Nagtaudka iti annak ni Isaac, nga anak ni Abraham, ket ania ti aramidento ngarud dagiti annak ni Jacob kadagiti balbalay dagiti balangkantis?
28 Ket kinunada kencuana, Gapu ta nangngegmi a tinakaw dagiti Ismaelita, ket naibaga kadakami nga inlakoda isuna idiay Egipto, ken ti adipenmo, a kabsatmi, ket napintas unay ken naparaburan, isu nga impagarupmi nga isu ket sigurado nga addanto kadagiti balbalay dagiti balangkantis, gapuna napanda sadiay dagiti adipenmo tapno sapulenda ken mangted iti subbot maipaay kenkuana.
29 Simmungbat pay laeng ni Jose kadakuada, a kunkunana, Pudno nga agsasaokayo iti ulbod ken agsasaokayo iti ulbod, tapno ibagayo maipapan iti bagbagiyo nga annak ni Abraham; kas sibibiag ni Faraon espiakayo, ngarud dimtengkayo kadagiti balbalay dagiti balangkantis tapno saankayo a maam-ammo.
30 Ket ni Jose kinunana cadacuada, Ket ita no masarakanyo isuna, ket ti apona agkasapulan cadacayo iti dakkel a gatad, itedyonto kadi a maipaay kencuana? ket kinunada, Maitedto dayta.
31 Ket kinunana kadakuada, Ket no saan nga umanamong ti apona a makisina kenkuana gapu iti dakkel a gatad, ania ti aramidenyo kenkuana gapu kenkuana? ket simmungbatda kenkuana, a kunkunada, No dina ited isuna kadatayo papatayentayo, ket alaentayo ti kabsattayo ket pumanawtayo.
32 Kinuna ni Jose kadakuada, Dayta ti imbagak kadakayo; espiakayo, ta immaykayo a mangpapatay kadagiti agnanaed iti daga, ta nangngegmi a dua kadagiti kakabsatyo ti nangkabil kadagiti amin nga agnanaed iti Siquem, iti daga ti Canaan, gapu iti kabsatyo a babai, ket umaykayo itan tapno aramidenyo ti kastoy idiay Egipto gapu iti kabsatyo.
33 Babaen laeng iti daytoy a maammuak a pudnokayo a tattao; no mangibaonkayo iti maysa manipud iti tengngayo tapno alaenna ti inaudi a kabsatyo manipud iti amayo, ken iyegna ditoy kaniak, ket babaen ti panangaramidko iti daytoy a banag maammuakto nga umisokayo.
34 Ket inayaban ni Jose ti pitopulo a mannakabalin a lallakina, ket kinunana kadakuada, Alaenyo dagitoy a lallaki ket iyegyo ida iti pagbaludan.
35 Ket dagiti nabileg a lallaki innalada dagiti sangapulo a lallaki, iniggamanda ida ket inkabilda ida iti pagbantay, ket tallo nga aldaw ti kaaddada iti pagbantay.
36 Ket iti maikatlo nga aldaw pinaruar ida ni Jose iti ward, ket kinunana kadakuada, Aramidenyo daytoy para iti bagbagiyo no pudnokayo a lallaki, tapno agbiagkayo, maysa kadagiti kabsatyo ti maibalud iti ward bayat a mapankayo iyawid ti mais a maipaay iti sangakabbalayanyo iti daga ti Canaan, ket alaenyo ti inaudi a kabsatyo, ket iyegyo ditoy kaniak, tapno maammuak a pudnokayo a lallaki inton aramidenyo daytoy banag.
37 Ket ni Jose rimmuar cadacuada ket immay iti siled, ket nagsangit iti dakkel a panagsangit, ta ti asina napalalo cadacuada, ket binugguanna ti rupana, ket nagsubli manen cadacuada, ket innalana ni Simeon cadacuada ket imbilinna a maigalut, ngem saan a kayat ni Simeon a maaramid ti casta, ta isu ket nabileg unay a tao ket saanda a magalut.
38 Ket inayaban ni Jose dagiti mannakabalin a lallakina ket pitopulo a maingel a lallaki immayda iti sanguananna nga addaan kadagiti naiggem a kampilan, ket nagbutengda kadakuada dagiti annak ni Jacob.
39 Ket ni Jose kinunana cadacuada, Tiliwenyo daytoy a tao ket ibaludyo isuna iti pagbaludan agingga nga umasideg kencuana dagiti kakabsatna, ket dagiti maingel a lallaki ni Jose nagdardarasda ket tiniliwda amin ni Simeon tapno igalutda isuna, ket ni Simeon nagpukkaw iti napigsa ken nakaam-amak ket nangngeg ti ikkis iti adayo.
40 Ket amin dagiti maingel a lallaki ni Jose nagbutengda iti uni ti ikkis, isu a nagruknoyda iti rupada, ket nagbutengda unay ket nagtalawda.
41 Ket amin dagiti lallaki a kadua ni Jose nagtalawda, ta nagbutengda unay iti biagda, ket da laeng Jose ken Manases nga anakna ti nabati sadiay, ket ni Manassas nga anak ni Jose nakitana ti pigsa ni Simeon, ket napalalo ti pungtotna.
42 Ket ni Manasas nga anak ni Jose timmakder ken Simeon, ket ni Manassas kinabilna ni Simeon iti dakulapna iti likud ti tengngedna, ket naulimek ni Simeon gapu iti pungtotna.
43 Ket ni Manassas tiniliwna ni Simeon ket isut' tiniliwna isuna iti naranggas ket isut' binaludna ken impan isuna iti balay a pagbaludan, ket amin nga annak ni Jacob nasdaawda iti aramid ti agtutubo.
44 Ket ni Simeon kinunana cadagiti cacabsatna, Awan cadacayo ti masapul a mangibaga a daytoy ti panangkabil ti maysa nga Egipcio, no di ket ti panangkabil ti balay ni amak.
45 Ket kalpasan daytoy imbilin ni Jose a maawagan isuna a naisaad iti rabaw ti pagidulinan, a punnuenna dagiti sakoda iti mais agingga a kabaelanda nga awiten, ken isublina ti kuarta ti tunggal maysa iti sakona, ken ikkanna ida iti taraon para iti dalan, ket kastoy ti inaramidna kadakuada.
46 Ket binilin ida ni Jose, a kunkunana, Agannadkayo di la ket ta salungasingenyo dagiti bilinko a mangiyeg iti kabsatyo a kas iti imbagak kadakayo, ket mapasamakto inton iyegyo ti kabsatyo ditoy kaniak, maammoakto a pudnokayo a tattao, ket aglaklakokayonto iti daga, ket isublik kadakayo ti kabsatyo, ket agsublikayo a sitatalna ken ni amayo.
47 Ket simmungbatda amin ket kinunada, Maitunos iti sawen ti apotayo casta ti aramidentayo, ket nagruknoyda kenkuana iti daga.
48 Ket tunggal maysa intag-ayna ti bukelna iti asnona, ket rimmuarda a mapan iti daga ti Canaan iti amada; ket immayda iti pagdagusan ket inwaras ni Levi ti sakona tapno mangted iti taraon iti asnona, idi nakitana ket nakitana ti kuartana a naan-anay a timbangna nga adda pay laeng iti sakona.
49 Nagbuteng unay ti lalaki, ket kinunana kadagiti kakabsatna, Naisubli ti kuartak, ket adtoy, adda payen iti sakok, ket nagbuteng dagiti lallaki, ket kinunada, Ania daytoy nga inaramid ti Dios kadatayo?
50 Ket kinunada amin, Ket sadino ti ayan ti kinamanangngaasi ti Apo kadagidi ammatayo, ken Abraham, Isaac, panungpalan Jacob, nga ita nga aldaw inyawatnatayo ti Apo kadagiti ima ti ari ti Egipto tapno agkusit kadatayo?
51 Ket ni Juda kinunana cadacuada, Pudno a nagbasoltayo iti sanguanan ti Apo a Diostayo iti panangilakotayo iti

kabsattayo, ti bukodtayo a lasag, ket apay a kunayo, Sadino ti ayan ti kinamanangngaasi ti Apo kadagiti ammatayo?
52 Ket ni Ruben kinunana cadacuada, Saanco kadi nga imbaga cadacayo, dicayo agbasol maibusor iti ubing, ket dicay dumngeg caniac? ita kalikaguman ti Dios isuna kadakami, ket kasano a maituredyo nga ibaga, Sadino ti ayan ti kinamanangngaasi ti Apo kadagiti ammami, bayat a nagbasolkayo iti Apo?
53 Nagmalmalemda iti dayta a disso, ket bimmangonda a nasapa iti bigat ket inkargada dagiti asnoda iti maisda, ket inturongda ida ket intuloyda ket dimtengda iti balay ni amada iti daga ti Canaan.
54 Ket ni Jacob ken ti sangakabbalayanna rimmuarda tapno sabten dagiti annakna, ket nakita ni Jacob ket adtoy ti kabsatda a ni Simeon nga awan kadakuada, ket kinuna ni Jacob kadagiti annakna, Sadino ti ayan ti kabsatyo a ni Simeon, a diak makita? ket imbagada kenkuana dagiti annakna ti amin a napasamak kadakuada idiay Egipto.

KAPITULO 52

1 Ket simrekda iti balayda, ket linuktan ti tunggal maysa ti sakona ket nakitada ken adtoy ti bunton ti kuarta ti tunggal maysa nga adda sadiay, a nakabutbutengda ken ti amada.
2 Kinuna ni Jacob kadakuada, Ania daytoy nga inaramidyo kaniak? Imbaonko ti kabsatmo a ni Jose tapno agsaludsod maipapan iti pagimbaganmo ket kinunam kaniak. Pudno nga inalun-on ti maysa nga atap nga animal.
3 Ket nakikuyog kadakayo ni Simeon a gumatang iti taraon ket kunayo nga inbalud ti ari ti Egipto iti pagbaludan, ket kayatyo nga alaen ni Benjamin tapno ipapatayna met, ket ibaba dagiti ubanko a buyogen ti ladingit iti tanem gapu ken Benjamin ken ni Jose a kabsatna.
4 Ita ngarud ti anakko saanto a kumuyog kadakayo, ta natayen ti kabsatna ket nabati nga agmaymaysa, ket mabalin a mapasamak kenkuana ti kinadakes iti dalan a papanam, kas iti napasamak iti kabsatna.
5 Kinuna ni Ruben ken amana, Patayemto ti dua nga annakko a lallaki no diak iyeg ti anakmo ket ikabilmo iti sanguanam; ket kinuna ni Jacob kadagiti annakna, Agtalinaedkayo ditoy ket dikay sumalog idiay Egipto, ta ti anakko saanto a kumuyog kadakayo idiay Egipto, wenno matay a kas iti kabsatna.
6 Ket ni Juda kinunana cadacuada, agkedkedacayo kencuana agingga a malpas ti mais, ket ngarud kunana, Ibabayo ti kabsatyo, inton masarakannanto ti biagna ken ti biag ti sangakabbalayanna nga agpegpeggad gapu iti bisin.
7 Ket kadagidi nga aldaw nakaro ti bisin iti intero a daga, ket amin dagiti tattao iti daga napanda ken immayda idiay Egipto tapno gumatangda iti taraon, ta nagraira ti bisin kadakuada, ket nagtalinaed dagiti annak ni Jacob idiay Canaan iti makatawen ken dua a bulan agingga a nalpas ti maida.
8 Ket naaramid a kalpasan a nalpas ti maisda, ti entero a sangakabbalayan ni Jacob napigisda gapu iti bisin, ket naguummong dagiti amin a maladaga dagiti annak ni Jacob ket immasidegda ken Jacob, ket linakubda amin, ket kinunada kenkuana, Ikkannakami iti tinapay, ket apay a madadaelkami amin gapu iti bisin iti sanguanam?
9 Nangngeg ni Jacob dagiti balikas dagiti annak ti anakna, ket nagsangit iti dakkel a panagsangit, ket napukaw ti asina para kadakuada, ket inayaban ni Jacob dagiti annakna ket immayda amin ket nagtugawda iti sanguananna.
10 Kinuna ni Jacob kadakuada, Ket diyo kadi nakita no kasano nga agsangsangit dagiti annakyo gapu kaniak ita nga aldaw, a kunkunada, Ikkandakami iti tinapay, ket awan? ita ngarud agsublika ket gumatangka kadakami iti bassit a taraon.
11 Ket simmungbat ni Juda ket kinunana ken amana, No ibaonmo ti kabsatmi a kaduami bumabakami ket gumatangkami iti mais para kenka, ket no saanmo nga ibaon isuna saankami ngarud a bumaba, ta sigurado nga imbilinnakami ti ari ti Egipto, a kunkunana: Dikayto makita ti rupak malaksid no kaduayo ti kabsatyo, ta ti ari ti Egipto ket nabileg ken mannakabalin nga ari, ket adtoy no mapankami kenkuana no awan ti kabsattayo mapapataytayo amin.
12 Dimo kadi ammo ken saanmo kadi a nangngeg a mannakabalin unay ken masirib daytoy nga ari, ket awan ti kas kenkuana iti intero a daga? adtoy nakitami amin dagiti ari ti daga ket awan ti nakitami a kas iti dayta nga ari, ti ari ti Egipto; sigurado kadagiti amin nga ari ti daga awan ti dakdakkel ngem ni Abimelec nga ari dagiti Filisteo, kaskasdi a dakdakkel ken nabilbileg ti ari ti Egipto ngem isu, ket maidilig laeng ni Abimelec iti maysa kadagiti opisialna.
13 Ama, saanmo a nakita ti palasiona ken ti tronona, ken amin nga adipenna a sitatakder iti sanguananna; saanmo a nakita dayta nga ari iti tronona iti kinaranggas ken naarian a langana, a nakasuot kadagiti kawesna nga ari nga addaan iti dakkel a balitok a korona iti ulona; saanmo a nakita ti dayaw ken dayag nga inted ti Dios kenkuana, ta awan ti kas kenkuana iti intero a daga.
14 Ama, saanmo a nakita ti sirib, pannakaawat ken pannakaammo nga inted ti Dios iti pusona, wenno nangngeg ti nasam-it a timekna idi nagsao kadakami.
15 Dimi ammo, ama, no siasino ti nangipakaammo kenkuana kadagiti naganmi ken amin a napasamak kadakami, ngem insaludsodna met kalpasan kenka, a kunkunana, Sibibiag pay kadi ni amam, ket nasayaat kadi kenkuana?
16 Dimo nakita dagiti ar-aramid ti gobierno ti Egipto nga inurnosna, a dimo nagsaludsod ken Faraon nga apona; saanmo a nakita ti panagsiddaaw ken panagbuteng nga impasdekna kadagiti amin nga Egipcio.
17 Ket kasta met idi naggapukami kenkuana, impangtami nga aramiden iti Egipto a kas kadagiti dadduma a siudad dagiti Amoreo, ket napalalo ti pungtotmi kadagiti amin a balikasna nga insaona maipanggep kadakami a kas espia, ket ita inton umaykami manen iti sanguananna ti panagbutengna agtinnagto kadakami amin, ket awanto ti uray maysa kadakami a makasao kenkuana uray bassit wenno dakkel a banag.
18 Ita ngarud ama, ibaonmo nga ikararagmi kenka ti ubing a kaduami, ket bumabakami ket gumatangkami kenka iti taraon a pangsuporta kadakami, ket saankami a matay gapu iti bisin. Ket kinuna ni Jacob, Apay a nagdakes ti inaramidmo kaniak tapno ibagam iti ari nga adda kabsatmo? ania daytoy a banag nga inaramidmo kaniak?
19 Ket ni Juda kinunana ken Jacob nga amana, Itedmo ti ubing iti aywanko ket tumakderkami ket bumabakami idiay Egipto ket gumatangkami iti mais, ket kalpasanna

agsublikami, ket inton agsublikami no awan kadakami ti ubing, no kasta bay-am nga awitek ti basolmo iti agnanayon.
20 Nakitam kadi ti amin a maladagami nga agsangsangit kenka gapu iti bisin ken awan ti pannakabalin iti imam a mangpennek kadakuada? ita, mapukaw koma ti asimo kadakuada ket ibaonmo ti kabsatmi a kaduami ket mapankami.
21 Ta kasanonto a maiparangarang kenka ti kinamanangngaasi ti Apo kadagiti kapuonantayo inton ibagam nga ikkaten ti ari ti Egipto ti anakmo? kas sibibiag ti Apo diakto baybay-an agingga nga iyegko ken ikabilko isuna iti sanguanam; ngem ikararagmo kadakami iti Apo, tapno makilangen kadakami a siaasi, tapno maawatkami a nasayaat ken siaasi iti sangoanan ti ari ti Egipto ken dagiti tattaona, ta no saankami a nabayagen a sigurado ita nagsublikami iti maikadua a gundaway a kaduam ti anakmo.
22 Ket ni Jacob kinunana cadagiti annacna, Agtalekac iti Apo a Dios a maisalacannacayo ken ikkannacayo iti pabor iti imatang ti ari ti Egipto ken iti imatang dagiti amin a tattaona.
23 Ita ngarud tumakderka ket mapanka iti lalaki, ket alaem kenkuana ti sagut manipud iti mabalin a magun-odan iti daga ket iyegmo iti sanguananna, ket sapay koma ta ti Mannakabalin-amin a Dios kaasiannaka iti sanguananna tapno ibaonna da Benjamin ken Simeon a kakabsatmo a kumuyog kenka.
24 Ket timmakder dagiti amin a lallaki, ket innalada ti kabsatda a ni Benjamin, ket innalada ti dakkel a sagut ti kasayaatan iti daga, ken nangalada met iti doble a bingay ti pirak.
25 Nainget a binilin ni Jacob dagiti annakna maipapan ken Benjamin, a kinunana, Agannadkayo kenkuana iti dalan a papananyo, ket dikay sumina iti dalan wenno idiay Egipto.
26 Ket timmakder ni Jacob manipud kadagiti annakna a lallaki ket inyunnatna dagiti imana ket nagkararag iti Apo gapu kadagiti annakna, a kunkunana, O Apo a Dios ti langit ken daga, laglagipem ti tulagmo ken ni amami nga Abraham, laglagipem daytoy ken ni amak nga Isaac ket makilanglangenka a siaasi kadagiti annakko ket dimo ited ida kadagiti ima ti ari ti Egipto; aramidem dayta idawdawatko kenca O Dios gapu iti panangngaasim ket subbotem amin nga annakko ket isalakan ida manipud iti pannakabalin ti Egipto, ket ibaonmo ida kadagiti dua a kakabsatda.
27 Ket amin nga assawa dagiti annac ni Jacob ken dagiti annakda intangadda dagiti matada idiay langit ket nagsangitda amin iti sangoanan ti Apo, ket nagpukkawda kenkuana tapno ispalen dagiti ammada manipud iti ima ti ari ti Egipto.
28 Nagsurat ni Jacob iti pammadayaw iti ari ti Egipto ket intedna iti ima ti Juda ken kadagiti ima ti annakna a lallaki maipaay iti ari ti Egipto, a kunkunana.
29 Manipud iti adipenmo a ni Jacob, nga anak ni Isaac, anak ni Abraham a Hebreo, ti prinsipe ti Dios, agingga iti mannakabalin ken masirib nga ari, a mangipalgak kadagiti palimed, ari ti Egipto, a mangkablaaw.
30 Ipakaammom koma iti apok nga ari ti Egipto, ti bisin ti nakaro iti daga ti Canaan, ket imbaonko kenka dagiti annakko a lallaki tapno gumatangda kadakami iti bassit a taraon manipud kenka a pangsuporta kadakami.
31 Ta dagiti annakko ti nanglikmut kaniak ket idi lakayak unay ket diak makakita kadagiti matak, ta nagbalin a nadagsen unay dagiti matak bayat ti panaglakay, kasta met iti inaldaw a panagsangit gapu iti anakko, gapu ken ni Jose a napukaw manipud iti sanguanak, ken binilinko dagiti annakko a saanda a sumrek kadagiti ruangan ti siudad inton dumtengda idiay Egipto, gapu kadagiti agnanaed iti daga.
32 Ket binilinko met ida a mapan iti Egipto tapno sapulenda ti anakko a ni Jose, nalabit a masarakanda isuna sadiay, ket inaramidda ti kasta, ket imbilangmo ida a kas espia ti daga.
33 Saanmi kadi a nangngeg ti maipapan kenka nga impatarusmo ti tagtagainep ni Faraon ken pudno a nagsaoka kenkuana? kasano ngarud a dimo ammo iti siribmo no dagiti annakko ket espia wenno saan?
34 Ita ngarud, apok ken ari, adtoy imbaonko ti anakko nga umun-una kenka, kas iti panagsaom kadagiti annakko; Ipakaasik kenka nga ikabilmo dagiti matam kenkuana agingga a maisubli kaniak a sitatalna a kaduana dagiti kakabsatna.
35 Ta dimo kadi ammo, wenno dimo kadi nangngeg ti inaramid ti Diostayo ken Faraon idi innalana ni inak Sara, ken ti inaramidna ken Abimelec nga ari dagiti Filisteo gapu kenkuana, ken kasta met ti inaramid ni amatayo nga Abraham kadagiti siam nga ar-ari ti Elam, no kasano a kinabilna ida amin a kaduana ti sumagmamano a lallaki a kaduana?
36 Ken kasta met ti inaramid ti dua nga annakko a da Simeon ken Levi kadagiti walo a siudad dagiti Amoreo, no kasano a dinadaelda ida gapu iti kabsatda a ni Dina?
37 Ket gapu met iti kabsatda a Benjamin liwliwada ti bagbagida gapu iti pannakapukaw ti kabsatna a ni Jose; anianto ngarud ti aramidenda kenkuana inton makitada ti ima ti siasinoman a tattao nga agturay kadakuada, maipaay kenkuana?
38 Dimo kadi ammo, O ari ti Egipto, nga adda kadatayo ti pannakabalin ti Dios, ken kasta met a ti Dios ket kanayon a dumngeg kadagiti kararagtayo ket saannatayo a baybay-an iti amin nga aldaw?
39 Ket idi imbaga kaniak dagiti annakko a lallaki ti pannakilangenmo kadakuada, diak immawag iti Apo gapu kenka, ta idin natayka koma a kadua dagiti taomo sakbay nga immay nga immun-una kenka a ni Benjamin nga anakko, ngem impagarupko a kas iti kaadda ni Simeon nga anakko iti balaymo, nalabit mabalinmo ti makilangen kenkuana a siaasi, gapuna diak inaramid daytoy kenka.
40 Ita ngarud adtoy umay kenka ni Benjamin nga anakko a kaduana dagiti annakko, agannadka kenkuana ket ikabilmo dagiti matam kenkuana, ket kalpasanna ikabil ti Dios dagiti matana kenka ken iti intero a pagariam.
41 Ita imbagak kenka ti amin nga adda iti pusok, ket adtoy umay kenka dagiti annakko a lallaki a kaduada ti kabsatda, sukimatem ti rabaw ti intero a daga gapu kadakuada ket isublim ida a sitatalna a kaduada dagiti kakabsatda.
42 Ket ni Jacob intedna ti kasuratan cadagiti annacna iti aywan ti Juda tapno itedna iti ari ti Egipto.

KAPITULO 53

1 Ket timmakder dagiti annak ni Jacob ket innalada ti Benjamin ken ti intero a sagut, ket napanda ket immayda idiay Egipto ket nagtakderda iti sango ni Jose.
2 Nakita ni Jose ti kabsatna a ni Benjamin a kaduada ket kinablaawanna ida, ket immay dagitoy a lallaki iti balay ni Jose.
3 Ket binilin ni Jose ti superintendente ti balayna nga itedna dagiti kakabsatna a mangan, ket inaramidna ti kasta kadakuada.
4 Ket iti tengnga ti aldaw, pinaayaban ni Jose dagiti lallaki nga umasideg kenkuana a kaduana ni Benjamin, ket imbaga dagiti lallaki iti superintendente ti balay ni Jose maipapan iti pirak a naisubli kadagiti sakoda, ket kinunana kadakuada, Nasayaatto kadakayo, dikay agbuteng, ket inyegna kadakuada ti kabsatda a ni Simeon.
5 Ket ni Simeon kinunana cadagiti cacabsatna, Ti apo dagiti Egipcio nagtignay caniac a naimbag, saannac a pinatalgedan, cas nakitayo babaen kadagiti matayo, ta idi rimmuarcayo manipud iti ili pinalubosannak a siwayawaya ken naimbag ti pannakilangenna caniac iti balayna.
6 Ket iniggaman ti Juda ti ima ni Benjamin, ket immayda iti sanguanan ni Jose, ket nagruknoyda kenkuana iti daga.
7 Ket inted dagiti lallaki ti sagut ken Jose ket nagtugawda amin iti sanguananna, ket kinuna ni Jose kadakuada, Nasayaat kadi kadakayo, nasayaat kadi dagiti annakyo, nasayaat kadi ti lakayen nga amayo? ket kinunada, Nasayaat, ket innala ti Juda ti pammaneknek nga imbaon ni Jacob ket intedna iti ima ni Jose.
8 Ket binasa ni Jose ti surat ket ammona ti sinurat ni amana, ket tinarigagayanna ti agsangit ket simrek iti maysa a makin-uneg a siled ket nagsangit iti dakkel a panagsangit; ket rimmuar.
9 Ket intangadna dagiti matana ket nakitana ti kabsatna a ni Benjamin, ket kinunana, Daytoy kadi ti kabsatmo a sinaoam kaniak? Ket ni Benjamin immasideg ken Jose, ket inkabil ni Jose ti imana iti ulona ket kinunana kenkuana, Sapay koma ta parabur ti Dios kenka anakko.
10 Ket idi nakita ni Jose ti kabsatna nga anak ni inana, tinarigagayanna manen ti agsangit, ket simrek iti siled, ket nagsangit sadiay, ket binugguanna ti rupana, ket rimmuar ket nagkedked nga agsangit, ket kinunana, Mangisaganakayo iti taraon.
11 Ket adda kopa ni Jose nga ininumna, ket pirak a napintas ti pannakaarkosna kadagiti bato nga onix ken bdellium, ket kinabil ni Jose ti kopa iti imatang dagiti kakabsatna bayat ti panagtugawda a makipangan kenkuana.
12 Kinuna ni Jose kadagiti lallaki, Ammok babaen iti daytoy a kopa a ni Ruben nga inauna nga anak, da Simeon ken Levi ken Juda, Isacar ken Zabulon ket annak manipud iti maysa nga ina, agtugawkayo a mangan sigun iti pannakayanakyo.
13 Ket inkabilna met dagiti dadduma sigun iti pannakayanakda, ket kinunana, Ammok nga awan ti kabsat daytoy inaudi a kabsatmo, ket siak, kas kenkuana, awan ti kabsatko, isu ngarud ti agtugaw a makipangan kaniak.
14 Ket simmang-at ni Benjamin iti sango ni Jose ket nagtugaw iti trono, ket nakita dagiti lallaki dagiti aramid ni Jose, ket nasdaawda kadakuada; ket nangan ken imminum dagiti lallaki iti dayta a tiempo a kadua ni Jose, ket kalpasanna nangted kadakuada kadagiti sagut, ket nangted ni Jose iti maysa a sagut ken Benjamin, ket nakita da Manases ken Efraim dagiti aramid ti amada, ket intedda met dagiti sagut kenkuana, ket inted ni Osnat iti maysa a sagut, ket lima a sagut dagitoy iti ima ni Benjamin.
15 Inruar ni Jose ida iti arak nga inumen, ket dida kayat ti uminum, ket kinunada, Manipud iti aldaw a pannakapukaw ni Jose saankami nga imminum iti arak, wenno nangan iti aniaman a naimas a taraon.
16 Ket nagsapata ni Jose kadakuada, ket pinilitna ida iti nainget, ket imminumda iti adu a kaduana iti dayta nga aldaw, ket kalpasanna nagturong ni Jose ken ni Benjamin a kabsatna tapno makisarita kenkuana, ket agtugtugaw pay laeng ni Benjamin iti trono iti sanguanan ni Jose.
17 Kinuna ni Jose kenkuana, Adda kadi annakmo? ket kinunana, Ti adipenmo ket addaan iti sangapulo nga annak a lallaki, ket dagitoy ti nagnaganda, Bela, Beker, Asbal, Gera, Naaman, Aki, Rosh, Mupim, Chupim, ken Ord, ket inawaganko ti nagnaganda iti kabsatko a diak pay nakita.
18 Ket imbilinna ida nga iyegda iti sanguananna ti mapana kadagiti bituen, a pakaammoan ni Jose iti amin a panawen, ket kinuna ni Jose ken Benjamin, Nangngegko a dagiti Hebreo am-ammoda ti amin a sirib, adda kadi ammom maipapan iti daytoy?
19 Ket kinuna ni Benjamin, Ammo met ti adipenmo iti amin a sirib nga insuro kaniak ni amak, ket kinuna ni Jose ken Benjamin, Kitaem itan daytoy nga instrumento ket maawatanmo no sadino ti ayan ti kabsatmo a ni Jose idiay Egipto, nga imbagam a simmalog idiay Egipto.
20 Ket nakita ni Benjamin dayta nga instrumento nga addaan iti mapa dagiti bituen ti langit, ket nasirib ket kimmita sadiay tapno maammuanna no sadino ti ayan ti kabsatna, ket biningay ni Benjamin ti intero a daga ti Egipto iti uppat a benneg, ket nasarakanna a ti agtugtugaw iti trono iti sanguananna ket ni Jose a kabsatna, ket ni Benjamin nagsiddaaw unay, ket idi nakita ni Jose a nasdaaw unay ti kabsatna a ni Benjamin, kinunana ken ni Benjamin, Ania ti nakitam, ken apay a masmasdaawka?
21 Ket kinuna ni Benjamin ken ni Jose, Makitak babaen iti daytoy a ni Jose a kabsatko ket agtugtugaw ditoy a kaduak iti trono, ket kinuna ni Jose kenkuana, Siak ni Jose a kabsatmo, dimo ipalgak daytoy a banag kadagiti kakabsatmo; adtoy ibaoncanto a kaduada inton pumanawda, ket ibilinco ida a maisublida iti siudad, ket alaencanto cadacuada.
22 Ket no maituredda ti biagda ken makilaban para kenka, kalpasanna maammuakto a nagbabawida iti inaramidda kaniak, ket ipakaammokto ti bagik kadakuada, ken no baybay-andaka inton alaek, kalpasanna agtalinaedkanto kaniak, ket makisuppiatka kadakuada, ket pumanawdanto, ket saanakto a maam-ammo kadakuada.
23 Iti dayta a tiempo imbilin ni Jose iti opisialna a punnuenna dagiti sakoda iti taraon, ken ikabilna ti kuarta ti tunggal maysa iti sakona, ken ikabilna ti kopa iti sako ni Benjamin, ken ikkanna ida iti taraon a maipaay iti dalan, ket inaramidda ti kasta kadakuada.
24 Ket iti kabigatanna bimmangon dagiti lallaki iti nasapa a bigat, ket inkargada dagiti asnoda iti maida, ket rimmuarda a kadua ni Benjamin, ket napanda iti daga ti Canaan a kaduada ti kabsatda a ni Benjamin.
25 Saanda pay nga immadayo idiay Egipto idi imbilin ni Jose iti akinkukua iti balayna, a kunkunana, Bumangonka, kamatem dagitoy a lallaki sakbay nga umadayoda unay

manipud Egipto, ket kunaem kadakuada, Apay a tinakawmo ti kopa ni apok?
26 Ket timmakder ti opisial ni Jose ket dimmanon kadakuada, ket insaona kadakuada amin dagiti balikas ni Jose; ket idi nangngegda daytoy a banag nagpungtotda unay, ket kinunada, Matayto ti pakasarakan iti kopa ti apom, ket agbalinkami met nga adipen.
27 Ket nagdardarasda ket tunggal maysa inbabana ti sakona manipud iti asnona, ket kinitada kadagiti supotda ket ti kopa ket nasarakan iti supot ni Benjamin, ket pinigisda amin dagiti kawesda ket nagsublida iti siudad, ket kinabilda ni Benjamin iti dalan, a kanayon a kinabilda isuna agingga a dimteng iti siudad, ket nagtakderda iti sango ni Jose.
28 Nagpungtot ni Juda ket kinunana, Daytoy laeng a tao ti nangisubli kaniak tapno dadaelek ti Egipto ita nga aldaw.
29 Ket dimteng dagiti lallaki iti balay ni Jose, ket nasarakanda ni Jose a nakatugaw iti tronona, ken amin dagiti nabileg a lallaki a sitatakder iti makannawan ken makannigidna.
30 Kinuna ni Jose kadakuada, Ania daytoy nga aramid nga inaramidyo, nga innalayo ti pirak a kopak ket pimmanawkayo? ngem ammok nga innalam ti kopak tapno maammuam iti dayta no ania a paset ti daga ti ayan ti kabsatmo.
31 Ket kinuna ni Juda, Ania ti ibagatayo iti apotayo, ania ti sawentayo ken kasano ti panangipalintegtayo iti bagitayo, Nasarakan ti Dios ita nga aldaw ti kinadakes dagiti amin nga adipenmo, gapuna nga inaramidna daytoy kadakami ita nga aldaw.
32 Ket timmakder ni Jose ket tiniliwna ni Benjamin ket innalana cadagiti cacabsatna buyogen ti kinaranggas, ket immay iti balay ket inserrana ti ridaw cadacuada, ket imbilin ni Jose iti naisaad iti balayna nga ibagana cadacuada, Kastoy ti kinuna ti ari, Incayo a sitatalna ken amayo, adtoy innalak ti tao a nakasarakan ti kopak iti imana.

KAPITULO 54

1 Ket idi nakita ni Juda ti pannakilangen ni Jose kadakuada, immasideg ni Juda kenkuana ket linuktanna ti ridaw, ket immay a kaduana dagiti kakabsatna iti sango ni Jose.
2 Kinuna ni Juda ken Jose, “Saan koma a kasla narigat iti imatang ti apok, mabalin kadi nga agsao ti adipenmo kenka iti sanguanan? ket kinuna ni Jose kenkuana, Agsaoka.
3 Ket nagsao ti Juda iti sanguanan ni Jose, ket dagiti kakabsatna addada sadiay a sitatakder iti sangunanda; ket kinuna ni Juda ken Jose, Pudno nga idi damo nga immaykami iti apomi tapno gumatang iti taraon, imbilangnakami a kas espia ti daga, ket inyegmi ni Benjamin iti sanguanam, ket ar-aramidem pay laeng kadakami ita nga aldaw.
4 Ita ngarud denggen koma ti ari dagiti sasaok, ket ibaonko kenka ti kabsatmi a kumuyog kadakami iti amami, di la ket ta mapukaw ti kararuam ita nga aldaw agraman amin a kararua dagiti agnanaed iti Egipto.
5 Dimo kadi ammo no ania ti inaramid ti dua a kakabsatko, da Simeon ken Levi, iti siudad ti Siquem, ken iti pito a siudad dagiti Amoreo, gapu iti kabsattayo a ni Dina, ken kasta met no ania ti aramidenda para iti kabsatda a Benjamin?
6 Ket siak nga addaan iti pigsak, a dakdakkel ken nabilbileg ngem kadakuada a dua, umayka ita nga aldaw kenka ken iti dagam no dimo kayat nga ibaon ti kabsatmi.
7 Saanmo kadi a nangngeg ti inaramid ti Diostayo a nangpili kadatayo ken Faraon gapu ken Sara nga inatayo, nga innalana iti amatayo, a nangsaplit kenkuana ken iti sangakabbalayanna kadagiti nadagsen a saplit, nga agingga ita nga aldaw, isalaysay dagiti Egipcio daytoy a nakaskasdaaw iti tunggal maysa? kasta met ti aramiden ti Diosmi kenka gapu ken Benjamin nga innalam ita nga aldaw manipud iti amana, ken gapu kadagiti kinadakes nga ibuntonmo ita kadakami iti dagam; ta laglagipento ti Diostayo ti tulagna ken ni amatayo nga Abraham ket iyegna kenka ti dakes, gapu ta pinagleddaangmo ti kararua ni amatayo ita nga aldaw.
8 Ita ngarud denggem dagiti balikasko nga insaok kenka ita nga aldaw, ket ibaonmo ti kabsatmi tapno pumanaw di la ket ta matayka ken dagiti tao iti dagam babaen ti kampilan, ta dikay mabalin nga agballigi amin kaniak.
9 Simmungbat ni Jose iti Juda, a kunkunana, Apay a linuktanmo ti ngiwatmo ket apay nga ipagpannakkelmo kadakami, a kunkunana, Adda kenka ti pigsa? kas sibibiag ni Faraon, no bilinek amin a maingel a tattaok a makigubat kadakayo, sigurado a sika ken dagitoy a kakabsatmo ket lumned iti pitak.
10 Ket ni Juda kinunana ken Jose, Pudno a rumbeng nga agbutengca caniac ken dagiti tattaom; kas sibibiag ti Apo no maminsan nga iguyodko ti kampilanko diakto kaluban manen agingga nga ita nga aldaw mapapatayko ti intero nga Egipto, ket mangrugiak kenka ken leppasek ken Faraon nga apom.
11 Ket simmungbat ni Jose ket kinunana kencuana, Pudno a saan laeng a kukuam ti pigsa; Napigpigsa ken nabilbileg ngem sika, sigurado a no iguyodmo ti kampilan ikabilko iti tengngedmo ken kadagiti tengnged dagiti amin a kakabsatmo.
12 Ket ni Juda kinunana kencuana, Pudno a no ita nga aldaw luktak ti ngiwatko maibusor kenca alun-onenca tapno madadaelca iti daga ken madadaelca ita nga aldaw manipud iti pagariam. Ket kinuna ni Jose, Pudno a no luktam ti ngiwatmo addaanak iti pannakabalin ken pannakabalin a mangiserra iti ngiwatmo iti bato agingga a dika makasao iti maysa a sao; kitaem no mano a bato ti adda iti sanguananmi, pudno a mabalinko ti mangala iti maysa a bato, ket piliten dayta iti ngiwatmo ken buraken dagiti pangam.
13 Ket kinuna ni Juda, Saksi ti Dios iti nagbaetanmi, a saanmi pay a tinarigagayan ti makigubat kenka, itedmo laeng kadakami ti kabsatmi ket pumanawkami kenka; ket simmungbat ni Jose ket kinunana, Kas sibibiag ni Faraon, no amin nga ar-ari ti Canaan ket nakikuyog kadakayo, saanyo koma nga alaen manipud iti imak.
14 Ita ngarud mapanka ken amam, ket ti kabsatmo ti agbalin nga adipen kaniak, ta tinakawna ti balay ti ari. Ket kinuna ni Juda, Ania kenka wenno ti ugali ti ari, sigurado nga ibaon ti ari manipud iti balayna, iti intero a daga, ti pirak ken balitok a kas sagut wenno gastos, ket pagsasaritaanyo pay laeng ti maipapan iti kopa nga inkabilmo iti bag ti kabsatmi ket ibagam a tinakawna kenka?

15 Iparit ti Dios a ti kabsattayo a Benjamin wenno ti siasinoman kadagiti kaputotan ni Abraham aramidenna daytoy a banag a mangtakaw kenka, wenno iti siasinoman, ari man, prinsipe, wenno siasinoman.
16 Ita ngarud isardengmo daytoy a pammabasol di la ket ta mangngeg ti intero a daga dagiti sasaom, a kunkunada, “Gapu iti bassit a pirak nakisuppiat ti ari ti Egipto kadagiti lallaki, ket inakusaranna ida ket innalana ti kabsatda kas adipen.”
17 Simmungbat ni Jose ket kinunana, Alaem daytoy a kopa ket pumanawka kaniak ket baybay-am ti kabsatmo nga adipen, ta ti panangukom ti mannanakaw nga adipen.
18 Ket kinuna ni Juda, Apay a dica mabain iti sasaom, a panawan ti kabsattayo ken mangala iti kopa? Pudno a no itedmo kadakami ti kopa, wenno maminribu a daras, saanmi a baybay-an ti kabsatmi gapu iti pirak a masarakan iti ima ti siasinoman, tapno saankami a matay gapu kenkuana.
19 Ket insungbat ni Jose, Ket apay a binaybay-am ti kabsatmo ket inlakom iti duapulo a pedaso ti pirak agingga ita nga aldaw, ket apay ngarud a saanmo nga aramiden ti kasta iti daytoy a kabsatmo?
20 Ket kinuna ni Juda, Saksi ti Apo iti nagbaetanmi kenka a saanmi a tarigagayan dagiti gubatmo; ita ngarud itedmo kadakami ti kabsatmi ket pumanawkami kenka nga awan ti ririmi.
21 Ket simmungbat ni Jose ket kinunana, No agtataripnong dagiti amin nga ari iti daga saandanto a kabaelan nga alaen ti kabsatmo manipud iti imak; ket kinuna ni Juda, Ania ti ibagatayo iti amatayo, inton makitana a ti kabsattayo ket saan a kumuyog kadatayo, ket agladingitto kenkuana?
22 Ket simmungbat ni Jose ket kinunana, Daytoy ti banag nga ibagam ken amam, a kunaem, Ti tali ket simmurot iti timba.
23 Ket ni Juda kinunana, Pudno a maysaka nga ari, ket apay nga ibagbagam dagitoy a banbanag, a mangted iti ulbod a panangukom? asi pay ti ari a kas kenka.
24 Ket simmungbat ni Jose ket kinunana, Awan ti ulbod a panangukom iti sao nga insaok maigapu iti kabsatyo a Jose, ta inlakoyo amin isuna kadagiti Midianita iti duapulo a pedaso ti pirak, ket inlibakyo amin dayta ken amayo ket kinunayo kenkuana, Maysa a dakes nga animal ti nangalun-on kenkuana, Napigis ni Jose.
25 Ket kinuna ni Juda, Adtoy ti apuy ti Sem sumsumged iti pusok, ita puorakto ti amin a dagayo iti apuy; ket simmungbat ni Jose ket kinunana, Pudno a ni Tamar a katugangam a babai, a nangpapatay kadagiti annakmo, inddepna ti apuy ti Siquem.
26 Ket kinuna ti Juda: “No pusoek ti maymaysa a buok manipud iti lasagko, punnuek ti intero nga Egipto iti darana.”
27 Ket simmungbat ni Jose ket kinunana: “Kastoy ti ugaliyo nga aramiden ti kabsatyo nga inlakoyo, ket insawsawyo ti amerikanana iti dara ket inyegyo ken amayo tapno maibagana nga inalun-on ti maysa a dakes nga animal ket adtoy ti darana.
28 Ket idi nangngeg ni Juda daytoy a banag nakapungtot unay ket ti pungtotna nagpuor iti unegna, ket adda iti sanguananna iti dayta a lugar ti maysa a bato, nga agarup uppat a gasut a siklo ti kadagsenna, ket ti pungtot ni Juda simged ket innalana ti bato iti maysa nga imana ket impuruakna iti langlangit ket tiniliwna babaen ti makannigid nga imana.
29 Kalpasanna, inkabilna dayta iti sirok dagiti sakana, ket nagtugaw iti dayta buyogen ti amin a pigsana ket nagbalin a tapok ti bato gapu iti puersa ti Juda.
30 Nakita ni Jose ti aramid ni Juda ket nagbuteng unay, ngem binilinna ni Manassa nga anakna ket inaramidna met iti sabali a bato a kas iti aramid ni Juda, ket kinuna ni Juda kadagiti kakabsatna, “Saan koma nga ibaga ti asinoman kadakayo, Egipcio daytoy a tao, ngem gapu iti panangaramidna iti daytoy a banag isu ket kaputotan ti pamilia ni amatayo.”
31 Kinuna ni Jose: “Saan laeng a kadakayo ti maited ti pigsa, ta nabilegkami met, ket apay nga ipagpannakkelyo kadakami amin? ket kinuna ni Juda ken Jose, Ibaonmo kenka a kabsatmi ket saanmo a dadaelen ti pagilianmo ita nga aldaw.
32 Simmungbat ni Jose ket kinunana kadakuada, Inkayo ibagayo ken amayo, maysa a dakes nga animal ti nangbusbos kenkuana a kas iti imbagayo maipapan iti kabsatyo a ni Jose.
33 Ket ni Juda nagsao iti kabsatna a ni Neftali, ket kinunana kenkuana, Agdardaraska, mapanka ita ket bilangem amin a kalsada ti Egipto ket umayka ket ibagam kaniak; ket kinuna ni Simeon kencuana, Saan koma a riribuk kenka daytoy a banag; ita mapanak iti bantay ket mangalaak iti maysa a dakkel a bato manipud iti bantay ket ipatasko iti tunggal maysa idiay Egipto, ket patayekto amin nga adda iti dayta.
34 Ket nangngeg ni Jose amin dagitoy a balikas nga insao dagiti kakabsatna iti sanguananna, ket dida ammo a maawatan ida ni Jose, ta impagarupda a saanna nga ammo ti agsao iti Hebreo.
35 Ket ni Jose nagbuteng unay iti sasao dagiti kakabsatna di la ket ta dadaelenda ti Egipto, ket binilinna ni Manases nga anakna, a kunkunana, Agdardaraska ita ket ummongem kaniak dagiti amin nga agnanaed iti Egipto, ken amin a maingel a lallaki, ket umayda kaniak ita a nakasakay iti kabalio ken magmagna ken addaan iti amin a kita ti instrumento ti musika, ket napan ni Manases ket inaramidna ti kasta.
36 Ket napan ni Neftali kas imbilin ni Juda kenkuana, agsipud ta nalag-an ti sakana ni Neftali a kas iti maysa kadagiti napardas nga ugsa, ket mapan kadagiti lapayag ti mais ket saanda a maburak iti babaenna.
37 Ket napan ket binilangna amin a kalsada ti Egipto, ket nasarakanna nga agtawen iti sangapulo ket dua, ket immay a sidadarasudos ket imbagana iti Juda, ket ti Juda kinunana kadagiti kakabsatna, Dagusyo ket ikabilyo ti tunggal maysa ti kampilanna kadagiti lomona ket umaytayo iti Egipto, ket kabilen ida amin, ket awan koma ti nabati a natda.
38 Ket kinuna ni Juda, Adtoy, dadaelekto ti tallo kadagiti kalsada babaen ti pigsak, ket tunggal maysa dadaelenyo ti maysa a kalsada; ket idi sawen ni Juda daytoy a banag, adtoy dagiti agnanaed iti Egipto ken dagiti amin a nabileg a lallaki immayda kadakuada nga addaan iti amin a kita ti instrumento ti musika ken buyogen ti napigsa a panagpukkaw.
39 Ket ti bilangda ket lima gasut a kabalyero ken sangapulo ribu a magmagna, ken uppat a gasut a lallaki a

makabael a makigubat nga awan ti kampilan wenno pika, babaen laeng kadagiti ima ken pigsada.
40 Ket immay dagiti amin a mannakabalin a lallaki nga addaan iti dakkel a bagyo ken panagpukkaw, ket linakubda amin dagiti annak ni Jacob ket pinagbutengda ida, ket nagkintayeg ti daga gapu iti uni ti panagpukkawda.
41 Ket idi nakita dagiti annak ni Jacob dagitoy a buyot nagbutengda unay iti biagda, ket inaramid ni Jose ti kasta tapno mabutbuteng dagiti annak ni Jacob tapno agbalinda a natalna.
42 Idi nakita ni Juda a mabutbuteng ti sumagmamano a kakabsatna, kinunana kadakuada, Apay a mabutengkayo bayat nga adda kadatayo ti parabur ti Dios? ket idi nakita ti Juda dagiti amin a tattao ti Egipto a nanglikmut kadakuada gapu iti bilin ni Jose a mangbutbuteng kadakuada, ni laeng Jose ti nangibilin kadakuada, a kunkunana, Dikay sagiden ti asinoman kadakuada.
43 Kalpasanna, nagdardaras ni Juda ket inruarna ti kampilanna, ket nangiyebkas iti napigsa ken napait nga ikkis, ket kinabilna babaen ti kampilanna, ket nagdisso iti daga ket intultuloyna latta ti nagpukkaw maibusor kadagiti amin nga umili.
44 Ket idi inaramidna daytoy a banag pinagbalin ti Apo ti panagbuteng ti Juda ken dagiti kakabsatna kadagiti maingel a lallaki ken amin a tattao a nanglikmut kadakuada.
45 Ket nagtalawda amin gapu iti uni ti ikkis, ket nagbutengda ket natinnagda iti maysa ken maysa, ket adu kadakuada ti natay bayat ti pannakatnagda, ket nagtalawda amin manipud iti sango ti Juda ken dagiti kakabsatna ken manipud iti sanguanan ni Jose.
46 Ket bayat ti panagtalawda, kinamat ida ni Juda ken dagiti kakabsatna agingga iti balay ni Faraon, ket nakalibasda amin, ket nagtugaw manen ni Juda iti sanguanan ni Jose ket nagngaretnget kenkuana a kas iti leon, ket nangted iti dakkel ken nakaro nga ikkis kenkuana.
47 Ket nangngeg ti ikkis iti adayo, ket nangngeg dagiti amin nga agnanaed iti Succot, ket nagkintayeg ti intero nga Egipto iti uni ti ikkis, ken kasta met a natnag dagiti pader ti Egipto ken ti daga ti Gosen manipud iti panagkintayeg ti daga, ket natinnag met ni Faraon manipud iti tronona iti rabaw ti daga, ken kasta met amin dagiti masikog a babbai ti Egipto ken Gosen naglibasda idi nangngegda ti arimbangaw ti panagkintayeg, ta nakaam-amak ti butengda.
48 Ket nangibaon ni Faraon iti damag, a kunkunana, Ania daytoy a banag a napasamak ita nga aldaw iti daga ti Egipto? ket immayda ket imbagada kenkuana amin dagiti banbanag manipud rugi agingga iti ngudo, ket nagbuteng ni Faraon ket nagsiddaaw ken nagbuteng unay.
49 Ket dimmakkel ti butengna idi nangngegna amin dagitoy a banbanag, ket nangibaon ken Jose, a kunkunana, Inyegmo kaniak dagiti Hebreo tapno dadaelenda ti intero nga Egipto; ania ti aramidem iti dayta a mannanakaw nga adipen? ibaonmo isuna ket bay-am a kumuyog kadagiti kakabsatna, ket ditay koma madadael gapu iti kinadakesda, uray dakami, sika ken ti intero nga Egipto.
50 Ket no kayatmo nga aramiden daytoy a banag, ibellengmo kenka amin a napateg a banagko, ket kumuyogka kadakuada iti dagada, no maragsakanka iti daytoy, ta ita nga aldaw dadaelenda ti sibubukel a pagiliak ken papatayenda amin a taok; uray dagiti amin a babbai ti Egipto naglibasda babaen kadagiti ikkisda; kitaenyo no ania ti inaramidda babaen laeng ti panagpukkaw ken panagsaoda, maysa pay no makirangetda iti kampilan, dadaelenda ti daga; ita ngarud piliem ti tarigagayam, siak man wenno dagiti Hebreo, Egipto man wenno ti daga dagiti Hebreo.
51 Ket immayda ket imbagada ken Jose ti amin a sasao ni Faraon nga imbagana maipanggep kenkuana, ket nagbuteng unay ni Jose kadagiti sasao ni Faraon ken ni Juda ken dagiti kakabsatna ket sitatakderda pay laeng iti sango ni Jose a nakapungtot ken nakapungtot, ket amin dagiti annak ni Jacob nagngaretngetda ken Jose, kas iti panagngaretnget ti baybay ken dagiti dalluyonna.
52 Ket nagbuteng unay ni Jose kadagiti kakabsatna ken gapu ken Faraon, ket nagsapul ni Jose iti pambar tapno ipakaammona ti bagina kadagiti kakabsatna, amangan no dadaelenda ti intero nga Egipto.
53 Binilin ni Jose ti anakna a ni Manases, ket napan ni Manases ket immasideg iti Juda, ket inkabilna ti imana iti abagana, ket ti pungtot ni Juda nagtalna.
54 Ket ni Juda kinunana cadagiti cacabsatna, Awan koma ti agkuna cadacayo a daytoy ti aramid ti maysa nga agtutubo nga Egipcio ta daytoy ti aramid ti balay ni amak.
55 Idi nakita ken ammo ni Jose a naulimek ti pungtot ni Juda, immasideg tapno makisarita iti Juda iti lenguahe ti kinaalumamay.
56 Ket ni Jose kinunana ken Juda, Pudno nga agsasaoka iti pudno ken ita nga aldaw pinaneknekam dagiti panangipapilitmo maipapan iti pigsam, ket sapay koma ta ti Diosmo a maragsakan kenka, paaduenna ti pagimbaganyo; ngem ibagam kaniak a pudno no apay a manipud iti tengnga dagiti amin a kabsatmo makisuppiatka kaniak gapu iti ubing, kas awan kadakuada ti nagsao kaniak iti maysa a sao maipanggep kenkuana.
57 Ket ni Juda simmungbat ken Jose, a kunkunana, Pudno a masapul nga ammom a siak ti talged para iti ubing iti amana, a kunkunana, No diak inyeg kenkuana rebbeng nga ibaklayko ti basolna iti agnanayon.
58 Ngarud immasidegak kenka manipud iti tengnga dagiti amin a kakabsatko, ta nakitak a dimo kayat nga ipalubos nga umadayo kenka; ita ngarud makasarakak iti parabur iti imatangmo nga ibaonmo isuna a kumuyog kadakami, ket adtoy agtalinaedak a kasukat kenkuana, nga agserbi kenka iti aniaman a kayatmo, ta sadinoman ti pangibaonam kaniak mapanak nga agserbi kenka buyogen ti dakkel a pigsa.
59 Ibaonnak ita iti maysa a mannakabalin nga ari a nagrebelde kenka, ket maammuamto no ania ti aramidek kenkuana ken iti dagana; nupay mabalin nga addaan iti kabalyero ken infanteria wenno nalabes a mannakabalin a tattao, papatayekto ida amin ket iyegko ti ulo ti ari iti sanguanam.
60 Dimo kadi ammo wenno saanmo kadi a nangngeg a ni amatayo nga Abraham ken ni adipenna a ni Eliezer kinabilda amin nga ari ti Elam agraman dagiti buyotda iti maysa a rabii, awan ti nabati a maysa? ket manipud iti dayta nga aldaw naited kadakami ti pigsa ti amami a kas tawid, para kadakami ken iti bukelmi iti agnanayon.
61 Ket simmungbat ni Jose ket kinunana, Agsasaoka iti pudno, ket awan ti ulbod iti ngiwatmo, ta naibaga met kadakami nga adda pannakabalin dagiti Hebreo ken ti Apo

a Diosda maragsakan unay kadakuada, ket siasino ngarud ti makatakder iti sanguananda?
62 Nupay kasta, iti daytoy a kondision ibaonko ti kabsatmo, no iyegmo iti sanguanak ti kabsatna nga anak ti inana, a imbagam a naggapu kenka a simmalog idiay Egipto; ket mapasamakto nga inton iyegyo kaniak ti kabsatna alaekto isuna a kasukatna, agsipud ta awan ti uray maysa kadakayo ti natalged para kenkuana iti amayo, ket inton umay kaniak, ibaonko ngarud a kaduayo ti kabsatna a lalaki a nagbalinkayo a talged.
63 Ket ti pungtot ni Juda simged ken Jose idi insaona daytoy a banag, ket dagiti matana nagtinnag ti dara gapu iti pungtot, ket kinunana kadagiti kakabsatna, Kasano a daytoy a tao ita nga aldaw sapsapulenna ti bukodna a pannakadadael ken ti intero nga Egipto!
64 Ket simmungbat ni Simeon ken Jose, a kunkunana, Saanmi kadi nga imbaga kenka idi damo a saanmi nga ammo ti partikular a lugar a napananna, ken no natay wenno sibibiag, ket apay nga agsasao ti apok a kas kadagitoy a banag?
65 Idi napaliiw ni Jose ti rupa ni Juda, nabigbigna a nangrugi a bimmara ti pungtotna idi nagsao kenkuana, a kunkunana, Iyegmo kaniak ti sabali a kabsatmo imbes a daytoy a kabsat.
66 Ket ni Jose kinunana cadagiti cacabsatna, Pudno nga imbagam a ti kabsatmo ket natay wenno napukaw, ita no awagak isuna ita nga aldaw ket umay iti sanguananyo, itedyo kadi kaniak imbes a ti kabsatna?
67 Ket rinugian ni Jose ti nagsao ken impukkaw, Jose, Jose, umayka ita nga aldaw iti sanguanak, ket agparangka kadagiti kakabsatmo ket agtugawka iti sanguananda.
68 Ket idi insao ni Jose daytoy a banag iti sanguananda, kinitada ti tunggal maysa iti sabali a dalan tapno makitada no sadino ti paggapuan ni Jose nga umun-una kadakuada.
69 Napaliiw ni Jose ti amin nga ar-aramidda, ket kinunana kadakuada, Apay a kumitkitakayo ditoy ken sadiay? Siak ni Jose nga inlakom idiay Egipto, ita ngarud saannaka koma a ladingit ta inlakonak, ta kas pangsuporta bayat ti bisin imbaonnak ti Dios nga umun-una ngem sika.
70 Nagbuteng dagiti kakabsatna kenkuana idi nangngegda dagiti sasao ni Jose, ket napalalo ti buteng ti Juda kenkuana.
71 Ket idi nangngeg ni Benjamin dagiti balikas ni Jose adda iti sanguananda iti makin-uneg a paset ti balay, ket timmaray ni Benjamin ken ni Jose a kabsatna, ket inarakupna isuna ket natinnag iti tengngedna, ket nagsangitda.
72 Ket idi nakita dagiti kabsat ni Jose a natinnag ni Benjamin iti tengnged ti kabsatna ket nakipagsangitda kenkuana, natinnagda met ken ni Jose ket inarakupda, ket nagsangitda iti dakkel a panagsangit ken ni Jose.
73 Ket nangngeg ti timek iti balay ni Jose a kakabsatda ni Jose, ket nakaay-ayo unay ni Faraon, ta nagbuteng kadakuada amangan no dadaelenda ti Egipto.
74 Ket ni Faraon imbaonna dagiti adipenna ken ni Jose tapno kablaawanda maipanggep kadagiti kakabsatna nga immay kenkuana, ket amin dagiti kapitan dagiti buyot ken buyot nga adda idiay Egipto immayda a makipagrag-o ken Jose, ket ti intero nga Egipto nagrag-oda unay maipapan kadagiti kakabsat ni Jose.
75 Ket imbaon ni Faraon dagiti adipenna ken Jose, a kunkunana, Ibagam kadagiti kakabsatmo nga alaenda amin a sanikuada ket bay-anda nga umay kaniak, ket ikabilko ida iti kasayaatan a paset ti daga ti Egipto, ket inaramidda dayta.
76 Ket binilin ni Jose ti naisaad iti balayna nga iyegna kadagiti kakabsatna dagiti sagut ken kawes, ket inyegna kadakuada ti adu a kawes a pagan-anay ti kinaari ken adu a sagut, ket biningay ni Jose ida kadagiti kakabsatna.
77 Ket inikkanna iti tunggal maysa kadagiti kakabsatna ti maysa a pagsukatan a pagan-anay a balitok ken pirak, ken tallo gasut a pedaso ti pirak, ket binilin ni Jose ida amin a makakawesda kadagitoy a pagan-anay, ken maidatagda iti sangoanan ni Faraon.
78 Ket idi nakita ni Faraon a dagiti amin a kakabsat ni Jose ket maingel a lallaki, ken napintas ti langada, isu ket nagrag-o unay.
79 Ket kalpasanna rimmuarda manipud iti sanguanan ni Faraon tapno mapan iti daga ti Canaan, iti amada, ket ti kabsatda a ni Benjamin adda kadakuada.
80 Ket timmakder ni Jose ket intedna kadakuada ti sangapulo ket maysa a karuahe manipud ken Faraon, ket inted ni Jose kadakuada ti karuahena, a nagsakayanna iti aldaw ti pannakakoronana idiay Egipto, tapno iyegna ni amana idiay Egipto; ket nangibaon ni Jose kadagiti amin nga annak dagiti kakabsatna, kawes a maitunos iti bilangda, ken sangagasut a pedaso ti pirak iti tunggal maysa kadakuada, ket nangipatulod met kadagiti kawes kadagiti assawa dagiti kakabsatna manipud kadagiti kawes dagiti assawa ti ari, ket imbaonna ida.
81 Ket inikkanna iti tunggal maysa kadagiti kakabsatna ti sangapulo a lallaki a kumuyog kadakuada iti daga ti Canaan tapno agserbi kadakuada, tapno agserbi kadagiti annakda ken amin a kukuada iti idadatengda idiay Egipto.
82 Ket nangibaon ni Jose babaen ti ima ni Benjamin a kabsatna iti sangapulo a kawes para iti sangapulo nga annakna a lallaki, maysa a bingay ngem kadagiti dadduma nga annak ni Jacob.
83 Ket nangipatulod iti tunggal maysa iti limapulo a pedaso ti pirak, ken sangapulo a karuahe gapu iti kuenta ni Faraon, ket nangipatulod ken amana iti sangapulo nga asno a nakargaan iti amin a kinaluho ti Egipto, ken sangapulo nga asno a babbai a nakargaan iti mais ken tinapay ken taraon maipaay ken amana, ken kadagiti amin a kaduana kas taraon iti dalan.
84 Ket nangipatulod iti kabsatna a ni Dina kadagiti kawes a pirak ken balitok, ken insienso ken mirra, ken aloes ken arkos dagiti babbai iti adu unay, ket impatulodna dayta manipud kadagiti assawa ni Faraon kadagiti assawa ni Benjamin.
85 Ket intedna kadagiti amin a kakabsatna, kasta met kadagiti assawada, amin a kita ti bato nga onix ken bdellium, ken manipud iti amin a napateg a banag iti tengnga dagiti naindaklan a tao ti Egipto, awan ti nabati kadagiti amin a nangina a banag no di ti impatulod ni Jose iti sangakabbalayan ni amana.
86 Ket pinapanawna dagiti kakabsatna, ket napanda, ket imbaonna ti kabsatna a ni Benjamin a kumuyog kadakuada.
87 Ket ni Jose nakikuyog kadakuada a kumuyog kadakuada iti dalan nga agturong kadagiti beddeng ti Egipto, ket binilinna ida maipapan iti amana ken ti sangakabbalayanna, nga umayda idiay Egipto.

88 Ket kinunana cadacuada, Dicayo agriri iti dalan, ta daytoy a banag ket naggapu iti Apo tapno malapdan ti maysa a naindaklan nga ili manipud iti bisin, ta addanto pay lima a tawen a bisin iti daga.
89 Ket binilinna ida, a kunkunana, Inton dumtengkayo iti daga ti Canaan, saankayo a kellaat nga umay iti sangoanan ni amak iti daytoy a banag, no di ket agtignaykayo iti siribyo.
90 Ket insardeng ni Jose a bilin ida, ket nagsubli ket nagsubli idiay Egipto, ket dagiti annak ni Jacob napanda iti daga ti Canaan buyogen ti rag-o ken rag-o ken ni amada a Jacob.
91 Ket dimtengda kadagiti beddeng ti daga, ket kinunada iti tunggal maysa, Ania ti aramidentayo iti daytoy a banag iti sanguanan ti amatayo, ta no kellaat nga umaytayo kenkuana ket ibagatayo kenkuana ti banag, mabutengto unay iti sasaotayo ket saannatayo a patien.
92 Ket nagdaliasatda agingga iti immasidegda kadagiti balbalayda, ket nasarakanda ni Serac, nga anak ni Aser, a rumrummuar a sumabat kadakuada, ket ti balasang ket nalaing ken nasiput unay, ken ammona ti agtokar iti arpa.
93 Ket inayabanda isuna ket immay iti sanguananda, ket inagkanna ida, ket innalada isuna ket intedda kenkuana ti arpa, a kunkunada, Inka ita iti sangoanan ni amami, ket agtugawka iti sanguananna, ket agkabilka iti arpa, ket sawem dagitoy a sasao.
94 Ket binilinda isuna a mapan iti balayda, ket innalana ti arpa ket nagdardaras iti sanguananda, ket immay ket nagtugaw iti asideg ni Jacob.
95 Ket nagtokar a naimbag ken nagkanta, ket insaona iti kinasam-it dagiti balikasna, Sibibiag ni Jose a manongko, ket agturturay iti intero a daga ti Egipto, ket saan a natay.
96 Ket intuloyna nga inulit ken insawang dagitoy a balikas, ket nangngeg ni Jacob dagiti balikasna ket immanamongda kenkuana.
97 Dimngeg bayat nga inulitna dagitoy iti mamindua ken mamitlo, ket simrek ti rag-o iti puso ni Jacob iti kinasam-it dagiti balikasna, ket adda kenkuana ti espiritu ti Dios, ket ammona a pudno amin a sasaona.
98 Ket ni Jacob binendisionanna ni Serac idi insaona dagitoy a sasao iti sanguananna, ket kinunana kenkuana, Anacko, saan koma a pulos nga agballigi ti ipapatay kenka, ta pinabiagmo ti espirituk; agsaoka laeng pay iti sanguanak a kas iti imbagam, ta pinaragsaknak iti amin a sasaom.
99 Ket intuloyna nga inkanta dagitoy a balikas, ket dimngeg ni Jacob ket naay-ayo kenkuana, ket nagrag-o, ket adda kenkuana ti espiritu ti Dios.
100 Bayat ti pannakisarsaritana kenkuana, adtoy immay kenkuana dagiti annakna nga addaan kadagiti kabalio ken karuahe ken naarian a kawes ken adipen nga agtartaray iti sanguananda.
101 Ket timmakder ni Jacob tapno sabtenna ida, ket nakitana dagiti annakna a nakasuot iti naarian a kawes ket nakitana amin a gameng nga impatulod ni Jose kadakuada.
102 Ket kinunada kencuana, Ipakaammom a sibibiag ti kabsatmi a ni Jose, ket isu ti agturturay iti intero a daga ti Egipto, ken isu ti nakisao kadakami kas imbagami kenka.
103 Ket nangngeg ni Jacob ti amin a balikas dagiti annakna, ket nagpitik ti pusona kadagiti balikasda, ta dina patien ida agingga a nakitana amin nga inted ni Jose kadakuada ken no ania ti imbaonna kenkuana, ken amin a pagilasinan nga insao ni Jose kadakuada.
104 Ket linuktanda iti sanguananna, ket impakitada kenkuana amin nga imbaon ni Jose, intedda iti tunggal maysa ti imbaon ni Jose kenkuana, ket ammona a nagsaoda iti kinapudno, ket nagrag-o unay iti salaysay maipapan iti anakna.
105 Ket kinuna ni Jacob, Umdasen kaniak ta sibibiag pay ti anakko a ni Jose, innak kitaen sakbay a matayak.
106 Ket dagiti annakna imbagada kenkuana ti amin a napasamak kadakuada, ket kinuna ni Jacob, Sumalogak idiay Egipto tapno kitaek ti anakko ken dagiti kaputotanna.
107 Ket timmakder ni Jacob ket inkawesna dagiti kawes nga imbaon kenkuana ni Jose, ket kalpasan ti panagbuggona, ken panangkiskisna iti buokna, inkabilna iti ulona ti turbante nga impatulod kenkuana ni Jose.
108 Ket amin dagiti tattao iti balay ni Jacob ken dagiti assawada inkawesda dagiti kawes nga impatulod ni Jose kadakuada, ket nagrag-oda unay ken Jose gapu ta sibibiag pay laeng ken agturturay idiay Egipto.
109 Ket amin nga agnanaed iti Canaan nangngegda daytoy a banag, ket immayda ket nagrag-oda unay ken Jacob gapu ta sibibiag pay laeng.
110 Ket nangaramid ni Jacob iti piesta para kadakuada iti tallo nga aldaw, ket amin dagiti ari ti Canaan ken dagiti natan-ok iti daga ket nangan ken imminum ken nagrag-oda iti balay ni Jacob.

KAPITULO 55

1 Ket napasamak kalpasan daytoy a kinuna ni Jacob, Mapanak ket kitaen ti anakko idiay Egipto ket kalpasanna agsubliak iti daga ti Canaan a sinao ti Dios ken ni Abraham, ta diak mabalin a panawan ti daga a nakayanakko.
2 Adtoy ti sao ti Apo immay kenkuana, a kunkunana, Sumalogka idiay Egipto a kaduam ti amin a sangakabbalayam ket agtalinaedka sadiay, dika agbuteng a sumalog idiay Egipto ta pagbalinenka sadiay a dakkel a nasion.
3 Ket kinuna ni Jacob iti uneg ti bagina, Mapanak ket kitaek ti anakko no adda pay laeng iti pusona ti panagbuteng iti Diosna iti tengnga dagiti amin nga agnanaed iti Egipto.
4 Ket kinuna ti Apo ken ni Jacob, Dika agbuteng ken ni Jose, ta pagtalinaedenna pay laeng ti kinatarnawna nga agserbi kaniak, a kasla nasayaat iti imatangmo, ket nagrag-o unay ni Jacob maipanggep iti anakna.
5 Iti dayta a tiempo binilin ni Jacob dagiti annakna ken sangakabbalayanna a mapan idiay Egipto kas maibatay iti sao ti Apo kenkuana, ket timmakder ni Jacob a kaduana dagiti annakna a lallaki ken amin a sangakabbalayanna, ket rimmuar manipud iti daga ti Canaan manipud Beerseba, buyogen ti rag-o ken rag-o ti puso, ket napanda iti daga ti Egipto.
6 Ket naaramid nga idi umasidegda iti Egipto, imbaon ni Jacob ti Juda nga umun-una ken ni Jose tapno ipakitana kenkuana ti maysa a kasasaad idiay Egipto, ket inaramid ni Juda sigun iti sao ni amana, ket nagdardaras ken nagtaray ket immay ken Jose, ket nangitudingda para kadakuada iti lugar iti daga ti Gosen para iti amin a sangakabbalayanna, ket nagsubli ni Juda ket immay iti dalan ken amana.

7 Ket inkapet ni Jose ti karuahe, ket inummongna amin a mannakabalin a lallaki ken adipenna ken amin nga opisial ti Egipto tapno mapan sabten ni Jacob nga amana, ket naiwaragawag idiay Egipto ti bilin ni Jose, a kunkunana, Amin dagiti saan a mapan mangsabat ken Jacob mataydanto.
8 Ket iti simmaganad nga aldaw napan ni Jose a kadua ti intero nga Egipto iti dakkel ken mannakabalin a buyot, nakakawesda amin iti kawes a napino a lienso ken lila ken addaan kadagiti alikamen a pirak ken balitok ken kadagiti alikamen a pakigubat kadakuada.
9 Ket napanda amin sinabat ni Jacob nga addaan iti amin a kita ti instrumento ti musika, nga addaan kadagiti tambor ken timbre, a mangiwaras iti mirra ken aloe iti intero a dalan, ket napanda amin a simmurot iti kastoy nga uso, ket nagkintayeg ti daga gapu iti panagpukkawda.
10 Ket amin dagiti babbai ti Egipto napanda kadagiti atep ti Egipto ken kadagiti pader tapno sabten ni Jacob, ken iti ulo ni Jose adda ti naarian a korona ni Faraon, ta impatulod ni Faraon kenkuana tapno isuotna iti tiempo ti ipapanna a mangsabat ken amana.
11 Ket idi dimteng ni Jose iti limapulo a kasiko manipud iti amana, bimmaba manipud iti karuahe ket nagna nga agturong iti amana, ket idi nakita dagiti amin nga opisial ti Egipto ken dagiti natan-okna a nagna ni Jose nga agturong iti amana, bimmabada met ket nagnada a magmagna nga agturong ken Jacob.
12 Ket idi immasideg ni Jacob iti kampo ni Jose, napaliiw ni Jacob ti kampo nga umas-asideg kenkuana a kaduana ni Jose, ket naragsakan kenkuana ket nasdaaw ni Jacob iti dayta.
13 Ket ni Jacob kinunana ken Juda, Siasino daydi tao a makitak idiay kampo ti Egipto a nakakawes iti nalabaga unay a kawes ken naarian a korona iti ulona, a bimmaba manipud iti karuahena ket umas-asideg kadatayo? ket insungbat ni Juda ni amana, a kunkunana, Isu ti anakmo a ni Jose nga ari; ket nagrag-o ni Jacob iti pannakakitana iti dayag ti anakna.
14 Ket immasideg ni Jose iti amana ket nagruknoy ken amana, ket amin dagiti lallaki iti kampo nagruknoyda iti daga a kaduana ni Jacob.
15 Ket adtoy nagtaray ni Jacob ket nagdardaras a napan iti anakna a ni Jose ket nagdisso iti tengngedna ket inagkanna, ket nagsangitda, ket inarakup met ni Jose ti amana ket inagkanna isuna, ket nagsangitda ken amin dagiti tao ti Egipto nakipagsangitda kadakuada.
16 Kinuna ni Jacob ken Jose, Ita, matayak a siraragsak kalpasan a nakitak ti rupam, a sibibiagka pay laeng ken buyogen ti dayag.
17 Ket dagiti annak ni Jacob ken dagiti assawada ken dagiti annakda ken dagiti adipenda, ken ti amin a sangakabbalayan ni Jacob nagsangitda ken Jose, ket inagkan ken nagsangitda iti kasta unay kenkuana.
18 Ket ni Jose ken ti amin nga ilina nagawidda kalpasanna idiay Egipto, ket ni Jacob ken dagiti annakna a lallaki ken amin nga annak ti sangakabbalayanna immayda ken Jose idiay Egipto, ket inkabil ida ni Jose iti kasayaatan a paset ti Egipto, iti daga ti Gosen.
19 Ket kinuna ni Jose iti amana ken kadagiti kakabsatna, Sumalogak ket ibagak ken Faraon, a kunak, Dagiti kakabsatko ken ti sangakabbalayan ni amak ken amin a kukuada immayda kaniak, ket adtoy addada iti daga ti Gosen.
20 Inaramid ni Jose ti kasta ket innalana kadagiti kakabsatna a da Ruben, Isacar Zabulon ken ni Benjamin a kabsatna ket inkabilna ida iti sangoanan ni Faraon.
21 Ket ni Jose nagsao ken Faraon, a kunkunana, Dagiti kakabsatko ken ti sangakabbalayan ni amak ken amin a kukuada, agraman dagiti arban ken dinguenda immayda kaniak manipud iti daga ti Canaan, tapno agtaengda idiay Egipto; ta nakaro ti bisin kadakuada.
22 Ket ni Faraon kinunana ken Jose, Ikabilmo ni amam ken dagiti kakabsatmo iti kasayaatan a paset ti daga, saanmo nga ipaidam kadakuada ti amin a naimbag, ket ipakan ida iti taba ti daga.
23 Ket insungbat ni Jose, a kunkunana, Adtoy, insaadko ida iti daga ti Gosen, ta pastorda, ngarud agtalinaedda koma idiay Gosen tapno ipastoranda dagiti arbanda a naisina kadagiti Egipcio.
24 Ket ni Faraon kinunana ken Jose, Aramidem cadagiti cacabsatmo ti amin nga ibagada kenca; ket dagiti annac ni Jacob nagruknoyda ken Faraon, ket pimmanawda kencuana a sitatalna, ket kalpasanna inyeg ni Jose ti amana iti sangoanan ni Faraon.
25 Ket immay ni Jacob ket nagruknoy ken Faraon, ket binendisionan ni Jacob ni Faraon, ket kalpasanna rimmuar; ket ni Jacob ken amin nga annakna, ken amin a sangakabbalayanna nagnaedda iti daga ti Gosen.
26 Iti maikadua a tawen, nga isu iti maikasangagasut ket tallopulo a tawen ti panagbiag ni Jacob, tinaginayon ni Jose ti amana ken dagiti kakabsatna, ken ti amin a sangakabbalayan ni amana, babaen ti tinapay a maitunos kadagiti babassitda, iti amin nga aldaw ti bisin; awan ti nagkuranganda.
27 Ket inted ni Jose kadakuada ti kasayaatan a paset ti intero a daga; ti kasayaatan ti Egipto adda kadakuada amin nga aldaw ni Jose; ket inted met ni Jose kadakuada ken iti sibubukel a sangakabbalayan ni amana, dagiti kawes ken pagan-anay iti tinawen; ket dagiti annak ni Jacob nagtalinaedda a sitatalged idiay Egipto iti amin nga al-aldaw ti kabsatda.
28 Kanayon a mangan ni Jacob iti lamisaan ni Jose, saan a pimmanaw ni Jacob ken dagiti annakna iti lamisaan ni Jose iti aldaw wenno rabii, malaksid iti inbus dagiti annak ni Jacob kadagiti balbalayda.
29 Ket ti intero nga Egipto nanganda iti tinapay bayat dagiti al-aldaw ti bisin manipud iti balay ni Jose, ta inlako dagiti amin nga Egipcio ti amin a sanikuada gapu iti bisin.
30 Ket ginatang ni Jose dagiti amin a daga ken talon ti Egipto kas tinapay gapu iti kuenta ni Faraon, ket inted ni Jose ti tinapay ti intero nga Egipto iti amin nga aldaw ti bisin, ket inurnong ni Jose ti amin a pirak ken balitok nga immay kenkuana maipaay iti mais a ginatangda iti intero a daga, ket nakaurnong iti adu a balitok ken pirak, malaksid iti nakaad-adu a bato nga onyx, bedellium ken napateg kawes nga inyegda ken Jose manipud iti tunggal paset ti daga idi nabusbos ti kuartada.
31 Ket innala ni Jose ti amin a pirak ken balitok a dimteng iti imana, agarup pitopulo ket dua a talento a balitok ken pirak, ken kasta met dagiti bato nga onix ken bdellium iti nakaad-adu, ket napan ni Jose ket inlemmengna ida iti uppat a paset, ket inlemmengna ti maysa a paset iti let-ang

iti asideg ti Nalabaga a baybay, ken maysa a paset iti igid ti karayan Perat, ket ti maikatlo ken maikapat a paset inlemmengna iti let-ang kasungani ti let-ang ti Persia ken Media.
32 Ket innalana ti paset ti balitok ken pirak a nabati, ket intedna iti amin a kakabsatna ken iti amin a sangakabbalayan ni amana, ken kadagiti amin a babbai iti sangakabbalayan ni amana, ken ti dadduma inyegna iti balay ni Faraon, agarup duapulo a talento a balitok ken pirak.
33 Ket inted ni Jose ti amin a balitok ken pirak a nabati ken Faraon, ket inkabil ni Faraon iti pagidulinan iti gameng, ket nagsardeng dagiti aldaw ti bisin kalpasan dayta iti daga, ket nagmula ken naganida iti intero a daga, ket nagun-odda ti gagangay a kaaduda iti tinawen; awan ti nagkuranganda.
34 Ket ni Jose nagnaed a sitatalged idiay Egipto, ket ti intero a daga adda iti sidong ti balakadna, ket ti amana ken amin a kakabsatna nagnaedda iti daga ti Gosen ket tinagikuada dayta.
35 Ket ni Jose nataengan unay, narang-ay ti aldawna, ket dagiti dua nga annakna a lallaki, da Efraim ken Manases, nagtalinaedda a kankanayon iti balay ni Jacob, agraman dagiti annak ti annak ni Jacob a kakabsatda, tapno masursuroda dagiti wagas ti Apo ken ti lintegna.
36 Ket ni Jacob ken dagiti annakna nagnaedda iti daga ti Egipto iti daga ti Gosen, ket tinagikuada dayta, ket nagbungada ken immaduda iti dayta.

KAPITULO 56

1 Nagbiag ni Jacob iti daga ti Egipto iti sangapulo ket pito a tawen, ken dagiti al-aldaw ni Jacob, ken dagiti tawen ti panagbiagna sangagasut uppat a pulo ket pito a tawen.
2 Iti dayta a tiempo naraut ni Jacob iti dayta a sakit a natayanna ket imbaonna ken inayabanna ti anakna a ni Jose manipud Egipto, ket ni Jose nga anakna immay manipud Egipto ken ni Jose immay iti amana.
3 Ket kinuna ni Jacob ken ni Jose ken kadagiti annakna, Adtoy matayak, ket sarungkarannaka ti Dios dagiti kapuonanyo, ket isublinakayto iti daga, nga insapata ti Apo nga ited kadakayo ken kadagiti annakyo kalpasan kadakayo, ita ngarud inton natayak, itabonnak iti rukib nga adda idiay Macpela iti Hebron iti daga ti Canaan, iti asideg dagiti kapuonanko.
4 Ket pinagsapata ni Jacob dagiti annakna a mangitabon kencuana idiay Macpela, idiay Hebron, ket dagiti annakna insapatada kencuana maipanggep iti daytoy a banag.
5 Ket binilinna ida, a kunkunana, Agserbikayo iti Apo a Diosyo, ta ti nangispal kadagidi ammayo isalakannakayto met iti amin a rigat.
6 Ket ni Jacob kinunana, Ayabanyo amin dagiti annakyo kaniak, ket amin dagiti annak ni Jacob nga annak ni Jacob immayda ket nagtugawda iti sanguananna, ket binendisionan ida ni Jacob, ket kinunana kadakuada, Ti Apo a Dios dagiti ammayo ipaayannakayo iti maminribu a daras ken bendisionannakayo, ket itedna koma kadakayo ti bendision ni amayo nga Abraham; ket rimmuar amin dagiti annak ni Jacob iti dayta nga aldaw kalpasan ti panangbendisionna kadakuada.
7 Ket iti kabigatanna inayaban manen ni Jacob dagiti annakna, ket naguummongda amin ket immayda kenkuana ket nagtugaw iti sanguananna, ket ni Jacob iti dayta nga aldaw binendisionanna dagiti annakna sakbay ti ipapatayna, binendisionanna ti tunggal maysa a maibatay iti bendisionna; adtoy a naisurat iti libro ti linteg ti Apo a maipanggep iti Israel.
8 Ket ni Jacob kinunana ken Juda, Ammok ti anakko a maysaka a nabileg a tao para kadagiti kakabsatmo; agturayka kadakuada, ket dagiti annacmo agturaydanto kadagiti annakda iti agnanayon.
9 Isuro laeng dagiti annakmo ti pana ken amin nga igam ti gubat, tapno makirangetda kadagiti gubat ti kabsatda a mangituray kadagiti kabusorna.
10 Ket ni Jacob binilinna manen dagiti annakna iti dayta nga aldaw, a kunkunana, Adtoy maummongakto ita nga aldaw kadagiti taok; awitendak manipud Egipto, ket itabonnak iti rukib ti Macpela kas imbilinko kenka.
11 Nupay kasta, agannadkayo dawatek kadakayo nga awan ti asinoman kadagiti annakyo a lallaki ti mangawit kaniak, dakayo laeng, ket kastoy ti wagas nga aramidenyo kaniak, inton awitenyo ti bangkayko a kumuyog iti daga ti Canaan a mangitabon kaniak,
12 Awitento ti Juda, Isacar ken Zabulon ti bangkayko iti daya a bangir; Ruben, Simeon ken Gad iti abagatan, Efraim, Manases ken Benjamin iti laud, Dan, Aser ken Neftali iti amianan.
13 Saanmo koma nga awiten ni Levi, ta isu ken dagiti annakna awitendanto ti lakasa ti tulag ni Jehova kadagiti Israelita iti kampo, ken saan koma nga awiten ni Jose nga anakko, ta kas iti ari kasta koma ti dayagna; nupay kasta, ti Efraim ken Manases ti mangsukat kadakuada.
14 Kastoy ti aramidem kaniak inton awitendak; dikay baybay-an ti aniaman a banag iti amin nga ibilinko kadakayo; ket mapasamakto inton aramidem daytoy kaniak, a laglagipennaka ti Apo a naparabur ken dagiti annakmo kalpasan kenka iti agnanayon.
15 Ket dakayo nga annakko, dayawenyo ti tunggal maysa ti kabsatna a lalaki ken ti kabagianna, ket bilinenyo dagiti annakyo ken dagiti annakyo a sumaruno kadakayo nga agserbi iti Apo a Dios dagiti kapuonanyo iti amin nga aldaw.
16 Tapno mapaatiddog ti al-aldawmo iti daga, sika ken dagiti annakmo ken dagiti annak dagiti annakmo iti agnanayon, inton aramidem ti naimbag ken nalinteg iti imatang ni Jehova a Diosmo, tapno mapanka kadagiti amin a dalanna.
17 Ket sika, Jose nga anakko, pakawanem idawdawatko kenka dagiti murdong dagiti kabsatmo ken amin a dakes nga aramidda iti pannakadangran nga inbuntonda kenka, ta pinanggep ti Dios dayta para iti pagimbaganmo ken dagiti annakmo.
18 Ket O anakko dimo baybay-an dagiti kabsatmo kadagiti agnanaed iti Egipto, wenno masaktan ti riknada, ta adtoy itedko ida iti ima ti Dios ken iti imam a mangbantay kadakuada manipud kadagiti Egipcio; ket simmungbat dagiti annak ni Jacob iti amada a kunkunada, O, amami, amin nga imbilinmo kadakami, kasta ti aramidenmi; sapay koma ta adda laeng ti Dios kadatayo.
19 Ket ni Jacob kinunana cadagiti annacna, Iti casta ti Dios adda cadacayo inton salimetmetanyo amin dagiti dalanna; saan nga agsubli manipud kadagiti dalanna uray iti

kannawan wenno kannigid iti panangaramid iti naimbag ken nalinteg iti imatangna.
20 Ta ammok nga adu ken nakaro a riribuk ti dumteng kadakayo kadagiti ud-udina nga aldaw iti daga, wen dagiti annakyo ken annak dagiti annakyo, agserbikayo laeng iti Apo ket isalakannakayo manipud iti amin a riribuk.
21 Ket mapasamakto inton sumurotkayo iti Dios nga agserbi kenkuana ken isuroyonto dagiti annakyo a sumaruno kadakayo, ken dagiti annak dagiti annakyo, tapno maam-ammoda ti Apo, kalpasanna, mangbangonto ti Apo kadakayo ken kadagiti annakyo iti maysa nga adipen manipud iti tengnga dagiti annakyo, ket ispalennakayto ti Apo babaen iti imana manipud iti amin a rigat, ket iruarnakayto manipud Egipto ket isublinaka iti daga dagiti ammam tapno tawidenmo a sitatalged.
22 Ket ni Jacob insardengna a binilin dagiti annakna, ket inguyodna dagiti sakana iti kama, isu natay ket naummong kadagiti tattaona.
23 Ket ni Jose nadungparna ni amana ket impukkawna ken nagsangit gapu kenkuana ket inagkanna, ket impukkawna iti napait a timek, ket kinunana, O amak, amak.
24 Ket dagiti assawa ti anakna ken ti amin a sangakabbalayanna immayda ket nadungparda ken Jacob, ket nagsangitda gapu kencuana, ken nagikkisda iti napigsa unay a timek maipapan ken Jacob.
25 Ket amin nga annak ni Jacob timmakderda a sangsangkamaysa, ket pinigisda dagiti kawesda, ket inkabilda amin ti nakersang a lupot kadagiti lomoda, ket nagruknoyda iti rupada, ket inwarasda ti tapok kadagiti uloda nga agturong iti langit.
26 Ket naibaga ti banag ken ni Osnath nga asawa ni Jose, ket timmakder ket nangikawes iti sako ket isu agraman amin dagiti babbai nga Egipcio a kaduana immay ket nagdung-aw ken nagsangit gapu ken Jacob.
27 Ket kasta met amin dagiti tao ti Egipto a makaam-ammo ken Jacob immayda amin iti dayta nga aldaw idi nangngegda daytoy a banag, ket nagsangit ti intero nga Egipto iti adu nga aldaw.
28 Ket kasta met manipud iti daga ti Canaan immay dagiti babbai idiay Egipto idi nangngegda a natayen ni Jacob, ket nagsangitda kenkuana idiay Egipto iti las-ud ti pitopulo nga aldaw.
29 Ket napasamak kalpasan daytoy a binilin ni Jose dagiti adipenna a doktor a balsamenda ni amana iti mirra ken insienso ken amin a kita ti insenso ken bangbanglo, ket dagiti doktor inbalsamenda ni Jacob kas imbilin ni Jose kadakuada.
30 Ket amin dagiti tattao ti Egipto ken dagiti panglakayen ken amin nga agnanaed iti daga ti Gosen nagsangit ken nagdung-awda ken Jacob, ken amin nga annakna a lallaki ken dagiti annak ti sangakabbalayanna nagdung-awda ken nagdung-awda iti amada a ni Jacob.
31 Ket kalpasan ti panaglabas dagiti aldaw ti panagsangitna, iti ngudo ti pitopulo nga aldaw, kinuna ni Jose ken ni Faraon, Sumalogak ket itabonko ni amak iti daga ti Canaan a kas iti panangisapatana kaniak, ket kalpasanna agsubliakto.
32 Ket ni Faraon imbaonna ni Jose, a kunkunana, Sumalogka ket itabonmo ni amam kas kinunana, ken kas iti panangisapatana kenka; ket timmakder ni Jose a kaduana dagiti amin a kakabsatna a mapan iti daga ti Canaan tapno itabonna ni Jacob nga amada a kas iti imbilinna kadakuada.
33 Ket imbilin ni Faraon a maiwaragawag iti intero nga Egipto, a kunkunana, Siasinoman a saan a sumang-at ken ni Jose ken dagiti kakabsatna idiay daga ti Canaan tapno itabonna ni Jacob, matayto.
34 Ket nangngeg ti intero nga Egipto ti panangiwaragawag ni Faraon, ket timmakderda amin a sangsangkamaysa, ket amin nga adipen ni Faraon, ken dagiti panglakayen ti balayna, ken amin a panglakayen iti daga ti Egipto simmang-atda ken Jose, ken amin dagiti opisial ken natan-ok ni Faraon simmang-atda kas adipen ni Jose, ket napanda intabonda ni Jacob idiay daga ti Canaan.
35 Ket dagiti annac ni Jacob inawitda ti bangkag a nakaiddaanna; cas mayannurot iti amin nga imbilin ti amada cadacuada, casta met ti inaramid dagiti annacna kencuana.
36 Ket ti bier ket puro a balitok, ket naarkosan iti aglawlaw kadagiti bato nga onix ken bdellium; ket ti kalub ti bier ket naabel a balitok, a napagtipon kadagiti sinulid, ket iti rabawda adda dagiti kawit a bato nga onix ken bdellium.
37 Ket nangikabil ni Jose iti ulo ni amana a Jacob iti dakkel a balitok a korona, ket inkabilna ti balitok a setro iti imana, ket linakubda ti bangkag a kas iti kaugalian dagiti ari bayat ti panagbiagda.
38 Ket amin dagiti buyot ti Egipto napan iti immun-una kenkuana iti daytoy a bunggoy, idi damo amin dagiti mannakabalin a lallaki ni Faraon, ken dagiti mannakabalin a lallaki ni Jose, ken simmaruno kadakuada dagiti dadduma nga agnanaed iti Egipto, ket nabarikesda amin kadagiti kampilan ken nakabarikes kadagiti kabal ti koreo, ken dagiti silo ti gubat addada kadakuada.
39 Ket amin dagiti agsangsangit ken agladladingit napanda iti adayo a kasungani ti kubo, a napan ken agsangsangit ken agdungdung-aw, ket dagiti dadduma a tattao simmurotda iti benneg.
40 Ket ni Jose ken ti sangakabbalayanna naggigiddanda iti asideg ti bangkag a di nakasapatos ken agsangsangit, ket dagiti dadduma nga adipen ni Jose naglikmutda kenkuana; tunggal tao adda dagiti arkosna kenkuana, ket armadoda amin kadagiti igamda a pakigubat.
41 Ket limapulo nga adipen ni Jacob ti napan iti sango ti bangbanglo, ket inwarasda iti dalan ti mirra ken aloes, ken amin a kita ti bangbanglo, ket amin nga annak ni Jacob a nangawit iti bangbanglo nagnada iti pagaramidan iti bangbanglo, ket dagiti adipen ni Jacob innaunada ida a nangiwaras iti bangbanglo iti dalan.
42 Ket simmang-at ni Jose nga addaan iti nadagsen a pakarso, ket inaramidda ti kastoy a wagas iti inaldaw agingga a nakadanonda iti daga ti Canaan, ket dimtengda iti pagirikan ti Atad, nga adda iti bangir ti Jordan, ket nagdung-awda iti nakaro a dakkel ken nadagsen a panagleddaang iti dayta a lugar.
43 Ket amin nga ari ti Canaan nangngegda daytoy a banag ket rimmuarda amin, tunggal maysa manipud iti balayna, tallopulo ket maysa nga ari ti Canaan, ket immayda amin a kaduada dagiti tattaoda tapno agladingit ken agsangit ken Jacob.
44 Ket amin dagitoy nga ari nakitada ti bangkag ni Jacob, ket adtoy ti korona ni Jose nga adda iti rabawna, ket

inkabilda met dagiti koronada iti rugit, ket linakubda daytoy kadagiti korona.
45 Ket amin dagitoy nga ar-ari nangaramid iti dayta a lugar iti dakkel ken nadagsen a panagleddaang a kadua ti annak ni Jacob ken Egipto gapu ken Jacob, ta ammo dagiti amin nga ar-ari ti Canaan ti kinatured ni Jacob ken dagiti annakna.
46 Ket dimteng ti damag ken Esau, a kunkunana, Natay ni Jacob idiay Egipto, ket dagiti annakna ken ti intero nga Egipto ipanda isuna idiay daga ti Canaan tapno itabonda.
47 Ket nangngeg ni Esau daytoy a banag, ket agnanaed idi idiay bantay Seir, ket timmakder a kaduana dagiti annakna a lallaki ken amin nga ilina ken amin a sangakabbalayanna, maysa nga ili a naindaklan unay, ket immayda nagdung-aw ken nagsangit gapu ken Jacob.
48 Ket naaramid nga idi immay ni Esau nagladladingit gapu ken Jacob a kabsatna, ket timmakder manen ti intero nga Egipto ken ti intero a Canaan ket nagdung-awda ken Esau iti dakkel a panagleddaang ken ni Jacob iti dayta a lugar
49 Ket ni Jose ken dagiti kakabsatna inyegda ni Jacob nga amada manipud iti dayta a lugar, ket napanda idiay Hebron tapno itabonda ni Jacob iti rukib iti sibay dagiti ammana.
50 Ket dimtengda idiay Kireat-arba, iti rukib, ket bayat ti idadatengda ni Esau nagtakder a kaduana dagiti annakna a maibusor ken Jose ken dagiti kakabsatna a kas lapped iti rukib, a kunkunana, Saanto a maitabon ni Jacob sadiay, ta kukuami ken ni amami.
51 Nangngeg ni Jose ken dagiti kakabsatna ti sasao dagiti annak ni Esau, ket napalalo ti pungtotda, ket immasideg ni Jose ken Esau, a kunkunana, Ania daytoy a banag nga imbagada? sigurado a ginatang ni amak a Jacob kenka gapu iti dakkel a kinabaknang kalpasan ti ipapatay ni Isaac, ita duapulo ket lima a tawenen ti napalabas, ken kasta met ti amin a daga ti Canaan a ginatangna kenka ken kadagiti annakmo a lallaki, ken dagiti bukelmo kalpasan kenka.
52 Ket ni Jacob ginatangna daytoy a maipaay kadagiti annakna a lallaki ken dagiti bukelna kalpasan kenkuana kas tawid iti agnanayon, ket apay nga ibagbagam dagitoy a banbanag ita nga aldaw?
53 Ket ni Esau simmungbat, a kunkunana, Agsasaoka iti ulbod ken agsasaoka iti ulbod, ta diak inlako ti aniaman a kukuak iti amin daytoy a daga, kas ibagbagam, ken saan a gimmatang ni kabsatko a Jacob iti aniaman a kukuak iti daytoy a daga.
54 Ket insao ni Esau dagitoy a banag tapno allilawenna ni Jose babaen kadagiti sasaona, ta ammo ni Esau nga awan ni Jose kadagidi nga aldaw idi inlako ni Esau ti amin a kukuana idiay daga ti Canaan ken ni Jacob.
55 Ket ni Jose kinunana ken Esau, Pudno nga inserrek ni amak dagitoy a banag kenka iti kasuratan ti panaggatang, ket pinaneknekanna ti pammaneknek kadagiti saksi, ket adtoy adda kadatayo idiay Egipto.
56 Ket ni Esau simmungbat, a kinunana kencuana, Iyegmo ti pammaneknek, amin a masarakamto iti kasuratan, casta ti aramidenmi.
57 Ket ni Jose inayabanna ni Neftali a kabsatna, ket kinunana, Agdardaraska, dika agtalinaed, ket agtarayka idiay Egipto ket iyegmo amin dagiti pammadayaw; ti rekord ti panaggatang, ti naselioan a rekord ken ti silulukat a rekord, ken kasta met amin dagiti umuna a rekord a nakaisuratan ti amin a transaksion ti kalintegan ti pannakayanak, alaem.
58 Ket iyegmo ida kadakami ditoy, tapno maammuanmi manipud kadakuada amin a sasao ni Esau ken dagiti annakna a lallaki nga insaoda ita nga aldaw.
59 Ket dimngeg ni Neftali iti timek ni Jose ket nagdardaras ket nagtaray a simmang-at idiay Egipto, ket nalaglag-an ti pannagna ni Neftali ngem iti asinoman kadagiti ugsa nga adda iti let-ang, ta mapan kadagiti apit ti mais a dina rumeken ida.
60 Ket idi nakita ni Esau a napan nangala ni Neftali kadagiti kasuratan, isu ken dagiti annakna pinapigsada ti panangsarangetda iti kueba, ket ni Esau ken ti amin a tattaona timmakderda a maibusor ken Jose ken dagiti kakabsatna tapno makigubat.
61 Ket amin nga annak ni Jacob ken dagiti tattao ti Egipto nakirangetda ken Esau ken dagiti tattaona, ket dagiti annak ni Esau ken dagiti tattaona naparmekda iti sanguanan ti annak ni Jacob, ket ti annak ni Jacob pinapatayda iti ili ni Esau iti uppat a pulo a lallaki.
62 Ket ni Cusim nga anak ni Dan, nga anak ni Jacob, adda iti daydi a tiempo a kaduana dagiti annak ni Jacob, ngem agarup sangagasut a kasiko ti kaadayona manipud iti lugar a paggugubatan, ta nagtalinaed a kaduana dagiti annak ni Jacob iti asideg ti bangkag ni Jacob tapno bantayanna dayta.
63 Ket ni Cushim ket umel ken tuleng, kaskasdi a maawatanna ti timek ti panagkigtot kadagiti tattao.
64 Ket sinaludsodna, a kunkunana, Apay a diyo itabon dagiti natay, ket ania daytoy dakkel a panagkigtot? ket sinungbatanda kenkuana dagiti balikas ni Esau ken dagiti annakna; ket nagtaray a napan ken Esau iti tengnga ti gubat, ket pinatayna ni Esau babaen ti kampilan, ket pinutedna ti ulona, ket timmakder dayta iti adayo, ket natumba ni Esau iti tengnga dagiti tattao iti gubat.
65 Ket idi inaramid ni Cushim daytoy a banag dagiti annak ni Jacob inabakda dagiti annak ni Esau, ket ti annak ni Jacob intabonda ti amada a ni Jacob babaen ti puersa iti rukib, ket nakita dagiti annak ni Esau.
66 Ket naitabon ni Jacob idiay Hebron, iti rukib ti Macpela a ginatang ni Abraham kadagiti annac ni Het a pangtagikua iti lugar a pagitaneman, ket naitabon iti nangina unay a kawes.
67 Ket awan ti ari a nangted kenkuana iti kasta a dayaw a kas iti inted ni Jose iti amana idi ipapatayna, ta intabonna isuna buyogen ti dakkel a dayaw a kas iti pannakaitabon dagiti ari.
68 Ket ni Jose ken dagiti kakabsatna inaramidda ti panagleddaang iti pito nga aldaw para iti amada.

KAPITULO 57

1 Ket kalpasan daytoy a nakigubat dagiti annak ni Esau kadagiti annak ni Jacob, ket nakiranget dagiti annak ni Esau kadagiti annak ni Jacob idiay Hebron, ket ni Esau ket nakaidda pay laeng a natay, ket saan a naitabon.
2 Ket nadagsen ti gubat iti nagbaetanda, ket naparmek dagiti annak ni Esau iti sanguanan ti annak ni Jacob, ket dagiti annak ni Jacob pinapatayda ti walopulo a lallaki kadagiti annak ni Esau, ket awan uray maysa a natay kadagiti tattao ti annak ni Jacob; ket ti ima ni Jose ti nangparmek kadagiti amin a tattao ti annac ni Esau, ket

innalana ni Zefo, nga anak ni Elifaz, nga anak ni Esau, ken ti limapulo kadagiti tattaona a kautibo, ket binaludna ida kadagiti kawar a landok, ket intedna ida iti ima dagiti adipenna tapno iyegna ida idiay Egipto.
3 Ket naaramid nga idi natiliw dagiti annak ni Jacob a kautibo ni Zefo ken dagiti tattaona, amin dagidiay nabati nagbutengda unay iti biagda manipud iti balay ni Esau, di la ket ta matiliwda met a balud, ket nagtalawda amin a kadua ni Elifaz nga anak ni Esau ken dagiti tattaona, agraman ti bangkay ni Esau, ket napanda iti dalanda nga agturong iti Bantay Seir.
4 Ket dimtengda iti Bantay Seir ket intabonda ni Esau idiay Seir, ngem saanda a naitugot ti ulona idiay Seir, ta naitabon dayta iti dayta a lugar a nakaigapuan ti gubat idiay Hebron.
5 Ket napasamak nga idi nagtalaw dagiti annak ni Esau manipud iti sango ti annak ni Jacob, kinamat ida dagiti annak ni Jacob agingga iti beddeng ti Seir, ngem saanda a pinatay uray maysa a tao manipud iti tengngada idi kinamatda ida, ta ti bangkay ni Esau nga inawitda ti nangpukaw iti pannakariroda, isu a nagtalawda ket ti annak ni Jacob nagsublida manipud kadakuada ket simmang-atda iti lugar a yan dagiti kakabsatda Hebron, ket nagtalinaedda sadiay iti dayta nga aldaw, ken iti sumaganad nga aldaw agingga a naginanada manipud iti gubat.
6 Ket napasamak iti maikatlo nga aldaw inummongda amin nga annak ni Seir a Horeo, ket inummongda amin dagiti annak ti daya, ti adu a tattao a kas iti darat ti baybay, ket napanda ket simmalogda idiay Egipto tapno makigubat ken ni Jose ken dagiti kakabsatna, tapno isalakanda dagiti kakabsatda.
7 Nangngeg ni Jose ken ti amin nga annak ni Jacob a nakigubat kadakuada ti annak ni Esau ken dagiti annak ti daya tapno isalakanda dagiti kakabsatda.
8 Ket ni Jose ken dagiti kakabsatna ken dagiti nabileg a lallaki ti Egipto napanda ket nakirangetda iti siudad ti Rameses, ket ni Jose ken dagiti kakabsatna inaramidda ti nakaro a danog kadagiti annak ni Esau ken dagiti annak ti daya.
9 Ket pinapatayda cadacuada ti innem a gasut a ribu a lallaki, ket pinatayda cadagiti amin a nabileg a lallaki cadagiti annac ni Seir a Horeo; sumagmamano laeng ti nabati kadakuada, ket pinatayda met ti adu unay kadagiti annak ti daya, ken kadagiti annak ni Esau; ket ni Elifaz nga anak ni Esau, ken dagiti annak ti daya nagtalawda amin iti sango ni Jose ken dagiti kakabsatna.
10 Ket kinamat ida ni Jose ken dagiti kakabsatna agingga a dimtengda idiay Succot, ket pinapatayda pay laeng kadakuada idiay Succot tallopulo a lallaki, ket naglibas dagiti dadduma ket nagtalawda tunggal maysa iti siudadna.
11 Ket ni Jose ken dagiti kakabsatna ken dagiti mannakabalin a lallaki ti Egipto nagsublida manipud kadakuada buyogen ti rag-o ken ragsak ti puso, ta naparmekda amin dagiti kabusorda.
12 Ket ni Zefo nga anak ni Elifaz ken dagiti tattaona ad-adipen pay laeng idiay Egipto ti annak ni Jacob, ket immadu ti ut-otda.
13 Ket idi nagsubli ti annak ni Esau ken ti annak ni Seir iti dagada, nakita ti annak ni Seir a natnagda amin iti ima ti annak ni Jacob, ken dagiti tattao ti Egipto, gapu iti gubat ti annak ni Esau.
14 Ket ti annac ni Seir kinunada cadagiti annac ni Esau, Nakitayo ket ngarud ammoyo a daytoy a kampo ket gapu kadakayo, ket awan ti uray maysa a nabileg a lalaki wenno maysa a nalaing iti gubat a nabati.
15 Ita ngarud rummuarkayo manipud iti dagami, mapankayo manipud kadakami nga agturong iti daga ti Canaan nga agturong iti daga a pagnaedan dagidi ammayo; apay ngata a tawiden dagiti annakyo dagiti epekto dagiti annakmi kadagiti ud-udina nga aldaw?
16 Ket saan a dimngeg dagiti annak ni Esau kadagiti annak ni Seir, ket impagarup dagiti annak ni Seir a makigubat kadakuada.
17 Ket dagiti annak ni Esau nangibaonda a sililimed ken ni Angeas nga ari ti Africa, isu met laeng ni Dinhaba, a kunkunada.
18 Ibaonmo kadakami ti sumagmamano kadagiti taom ket bay-am nga umayda kadakami, ket makigubatkami a sangsangkamaysa kadagiti annak ni Seir a Horio, ta inkeddengda ti makiranget kadakami tapno papanawennakami iti daga.
19 Inaramid ni Angeas nga ari ti Dinhaba, ta kadagidi nga aldaw nakigayyem kadagiti annak ni Esau, ket nangibaon ni Angeas iti lima gasut a maingel a magmagna kadagiti annak ni Esau, ken walo gasut a kabalyero.
20 Ket dagiti annac ni Seir nangibaonda cadagiti annac ti daya ken cadagiti annac ti Midian, a kunkunada, Nakitayo ti inaramid cadacami dagiti annac ni Esau, a gapu cadacuada gistay nadadaelcami amin, iti pannakidangadangda cadagiti annac ni Jacob.
21 Ita ngarud umayka kadakami ket tulongannakami, ket makirangetkami kadakuada a sangsangkamaysa, ket papanawenmi ida manipud iti daga ket maibaleskami iti gapuanan dagiti kakabsatmi a natay gapu kadakuada iti pannakidangadangda kadagiti kakabsatda nga annak ni Jacob.
22 Ket amin nga annak ti daya dimngegda cadagiti annac ti Seir, ket immayda cadacuada iti agarup walo gasut a lallaki nga addaan iti nacampilan, ket dagiti annac ni Esau nakirangetda cadagiti annac ti Seir iti daydi a tiempo idiay let-ang ti Paran.
23 Ket dagiti annak ni Seir inabakda idin ti annak ni Esau, ket dagiti annak ni Seir pinapatayda iti dayta nga aldaw dagiti annak ni Esau iti dayta a gubat iti agarup dua gasut a lallaki kadagiti tattao ni Angeas nga ari ti Dinhaba.
24 Ket iti maikadua nga aldaw immay manen dagiti annac ni Esau tapno makigubat iti maikadua a daras kadagiti annac ni Seir, ket ti gubat nagdakes cadagiti annac ni Esau iti daytoy maikadua a gundaway, ket nariribuk unay ida gapu cadagiti annac ni Seir.
25 Ket idi nakita dagiti annak ni Esau a nabilbileg dagiti annak ni Seir ngem kadakuada, timmaliaw ti sumagmamano a lallaki kadagiti annak ni Esau ket tinulonganda dagiti kabusorda nga annak ni Seir.
26 Ket natay pay dagiti tattao iti annac ni Esau iti maikadua a gubat limapulo ket walo a lallaki kadagiti tattao idiay Angeas nga ari ti Dinhaba.
27 Ket iti maikatlo nga aldaw, nangngeg dagiti annac ni Esau a ti sumagmamano a kakabsatda ti simmullikud kadakuada tapno makigubat kadakuada iti maikadua a gubat; ket nagladingit dagiti annac ni Esau idi nangngegda daytoy a banag.

28 Ket kinunada, Ania ti aramidentayo kadagiti kakabsattayo a timmallikud kadatayo a tumulong kadagiti annak ni Seir a kabusortayo? ket dagiti annak ni Esau nangibaonda manen kenni Angeas nga ari ti Dinhaba, a kunkunada.
29 Mangibaonkayo manen kadakami kadagiti dadduma a lallaki tapno makigubatkami kadakuada kadagiti annak ti Seir, ta naminduadan a nadagdagsen ngem dakami.
30 Ket ni Angeas nangibaon manen kadagiti annak ni Esau iti agarup innem a gasut a maingel a lallaki, ket immayda a tumulong kadagiti annak ni Esau.
31 Ket iti las-ud ti sangapulo nga aldaw, nakigubat manen dagiti annak ni Esau kadagiti annak ni Seir idiay let-ang ti Paran, ket nakaro unay ti gubat kadagiti annak ni Seir, ket dagiti annak ni Esau naparmekda iti daytoy a tiempo kadagiti annak ni Seir, ket dagiti annak ni Seir naparmekda iti sangoanan dagiti annak ni Esau, ket dagiti annak ni Esau pinapatayda kadakuada ti agarup dua ribu a lallaki.
32 Ket natay amin dagiti mannakabalin a lallaki kadagiti annac ti Seir iti daytoy a gubat, ket nabati laeng dagiti ubbingda nga annakda a nabati kadagiti siudadda.
33 Ket ti amin a Midian ken dagiti annak ti daya inyawatda ti bagbagida nga agtalaw manipud iti gubat, ket pinanawanda dagiti annak ti Seir ket nagtalawda idi nakitada a nakaro ti gubat kadakuada, ket dagiti annak ni Esau kinamatda amin nga annak ti daya agingga a nakadanonda iti dagada.
34 Ket dagiti annac ni Esau pinapatayda pay cadacuada ti agarup dua gasut ket limapulo a lallaki ken manipud cadagiti tattao ti annac ni Esau natnagda iti dayta a gubat agarup tallopulo a lallaki, ngem daytoy a dakes dimteng cadacuada babaen ti cacabsatda a timmallikud cadacuada tapno tumulong cadagiti annac ni Seir a Horeo, ket dagiti annac ni Esau nangngegda manen ti dakes nga aramid dagiti cacabsatda, ket nagleddaangda manen gapu iti daytoy a banag.
35 Ket naaramid a kalpasan ti gubat, nagsubli dagiti annac ni Esau ket nagawidda idiay Seir, ket pinatay dagiti annac ni Esau dagidiay nagtalinaed iti daga dagiti annac ni Seir; pinapatayda met dagiti assawada ken babassit, awan ti imbatida a kararua a sibibiag malaksid iti limapulo nga agtutubo a lallaki ken babbai a pinalubosanda nga agbiag, ket saan ida a pinatay dagiti annak ni Esau, ket dagiti lallaki nagbalinda nga adipenda, ken dagiti babbalasitang nga innalada nga assawa.
36 Nagnaed dagiti annak ni Esau idiay Seir iti lugar dagiti annak ni Seir, ket tinawidda ti dagada ket tinagikuada.
37 Ket dagiti annak ni Esau innalada ti amin a sanikua iti daga kadagiti annak ni Seir, kasta met dagiti arbanda, dagiti bakada ken dagiti sanikuada, ken amin a kukua dagiti annak ni Seir, innala dagiti annak ni Esau, ket dagiti annak ni Esau nagnaedda idiay Seir iti lugar dagiti annak ni Seir agingga ita nga aldaw, ket dagiti annak ni Esau biningayda ti daga kadagiti lima nga annak ni Esau, sigun kadagiti pamiliada.
38 Ket naaramid kadagidi nga al-aldaw, inkeddeng dagiti annak ni Esau ti mangkorona iti ari kadakuada iti daga a tinagikuada. Ket kinunada iti tunggal maysa, Saan a kasta, ta isunto ti ari kadatayo iti dagatayo, ket addatayo iti sidong ti pammagbagana ket makiranget kadagiti gubattayo, maibusor kadagiti kabusortayo, ket inaramidda dayta.
39 Ket amin dagiti annak ni Esau nagsapatada, a kunkunada, Awanto ti asinoman kadagiti kakabsatda nga agturay kadakuada, no di ket maysa a ganggannaet a tao a saan a nagtaud kadagiti kakabsatda, ta ti kararua dagiti amin nga annak ni Esau napait ti tunggal maysa maibusor iti anakna, kabsatna ken gayyemna, gapu iti kinadakes a sinuportaranda kadagiti kakabsatda idi nakirangetda kadagiti annak ni Seir.
40 Gapuna, nagsapata dagiti annak ni Esau, a kunkunada, Manipud iti dayta nga aldaw, saanda a kayat ti agpili iti ari manipud kadagiti kakabsatda, no di ket maysa manipud iti ganggannaet a daga agingga ita.
41 Adda sadiay ti maysa a lalaki a nagtaud kadagiti tattao ni Angeas nga ari ti Dinhaba; ti naganna ket Bela nga anak ni Beor, a maysa a maingel unay a tao, napintas ken napintas ken masirib iti amin a sirib, ken maysa a tao nga addaan iti pannakaawat ken balakad; ket awan kadagiti tao ni Angeas a kas kenkuana.
42 Ket amin nga annak ni Esau innalada ket pinulotanda isuna ket kinoronada isuna a kas maysa nga ari, ket nagruknoyda kenkuana, ket kinunada kenkuana, Agbiag koma ti ari, agbiag koma ti ari.
43 Ket inwarasda ti panid, ket inyegda kenkuana ti tunggal maysa kadagiti aritos a balitok ken pirak wenno singsing wenno pulseras, ket pinabaknangda unay iti pirak ken balitok, kadagiti bato nga onix ken bdellium, ket inaramidda kenkuana a naarian a trono, ket nangikabilda iti naarian a korona iti ulona, ket nangibangonda iti palasio para kenkuana ket nagnaed sadiay, ket nagbalin nga ari amin nga annak ni Esau.
44 Ket innala dagiti tattao ti Angeas ti tangdan a pakigubatda kadagiti annak ni Esau, ket napanda ket nagsublida iti dayta a tiempo iti apoda idiay Dinhaba.
45 Ket nagturay ni Bela kadagiti annac ni Esau iti tallopulo a tawen, ket dagiti annac ni Esau nagnaedda iti daga imbes a dagiti annac ni Seir, ket nagnaedda a sitatalged iti lugarda agingga ita nga aldaw.

KAPITULO 58

1 Ket naaramid iti maika-tallopulo-ket-dua a tawen a simmang-at dagiti Israelita idiay Egipto, nga iti maikapitopulo ket maysa a tawen ti panagbiag ni Jose, iti dayta a tawen natay ni Faraon nga ari ti Egipto, ket ni Magron nga anakna nagturay a kasukatna.
2 Ket binilin ni Faraon ni Jose sakbay ti ipapatayna nga agbalin nga ama iti anakna, ni Magron, ken ni Magron ket masapul nga adda iti sidong ti panangaywan ni Jose ken iti sidong ti pammagbagana.
3 Ket immanamong ti intero nga Egipto iti daytoy a banag a ni Jose ti agbalin nga ari kadakuada, ta amin nga Egipcio inayatda ni Jose ken ni Jose agingga ita, ni laeng Magron nga anak ni Faraon ti nagtugaw, ti trono ni amana, ket nagbalin nga ari kadagidi nga aldaw a kasukat ni amana.
4 Uppat a pulo ket maysa ti tawen ni Magron idi nangrugi nga agturay, ket uppat a pulo a tawen a nagturay idiay Egipto, ket ti intero nga Egipto inawaganna ti naganna Faraon iti nagan ni amana, kas kaugalianda nga aramiden idiay Egipto iti tunggal ari nga agturay kadakuada.

5 Ket naaramid idi a ni Faraon nagturay a kasukat ni amana, inkabilna dagiti linteg ti Egipto ken amin nga aramid ti panagturay iti ima ni Jose, kas imbilin ni amana.
6 Ket ni Jose nagbalin nga ari iti Egipto, ta isu ti nangimaton iti intero nga Egipto, ket ti intero nga Egipto adda iti sidong ti panangaywanna ken iti sidong ti pammagbagana, ta ti intero nga Egipto nagduyos ken Jose kalpasan ti ipapatay ni Faraon, ket inayatda unay tapno agturay kadakuada.
7 Ngem adda sumagmamano a tattao iti tengngada, a saan a nagustuan kenkuana, a kunkunada, Awan ti ganggannaet nga agturay kadatayo; kaskasdi a ti intero a gobierno ti Egipto ket naited kadagidi nga aldaw ken Jose, kalpasan ti ipapatay ni Faraon, nga isu ti regulador, nga ar-aramidenna ti kayatna iti intero a daga nga awan ti makibiang.
8 Ket ti intero nga Egipto adda iti sidong ti panangaywan ni Jose, ket nakigubat ni Jose kadagiti amin a kabusorna iti aglawlawna, ket pinarmekna ida; kasta met ti amin a daga ken amin a Filisteo, agingga iti beddeng ti Canaan, pinarukma ni Jose, ket addada amin iti babaen ti pannakabalinna ket nangtedda iti tinawen a buis ken ni Jose.
9 Ket ni Faraon nga ari ti Egipto nagtugaw iti tronona a kasukat ni amana, ngem isu ket adda iti sidong ti panangtengngel ken panangbalakad ni Jose, kas idi damo iti sidong ti panangtengngel ni amana.
10 Saan met a nagturay no di laeng iti daga ti Egipto, babaen ti pammagbaga ni Jose, no di ket nagturay ni Jose iti intero a pagilian iti dayta a tiempo, manipud Egipto agingga iti dakkel a karayan Perat.
11 Ket naballigi ni Jose iti amin a dalanna, ket kaduana ti Apo, ket inted ti Apo ken ni Jose iti kanayonan a sirib, ken dayaw, ken dayag, ken ayat kenkuana iti puso dagiti Egipcio ken iti intero a daga, ket nagturay ni Jose iti intero a pagilian iti uppat a pulo a tawen.
12 Ket amin dagiti pagilian dagiti Filisteo ken Canaan ken Sidon, ken iti bangir ti Jordan, nangiyegda kadagiti sagut ken Jose iti amin nga al-aldawna, ket ti entero a pagilian adda iti ima ni Jose, ket nangiyegda kenkuana iti tinawen a buis kas naibilin, ta nakiranget ni Jose kadagiti amin a kabusorna iti aglawlawna ket pinarmekna ida, ket ti intero a pagilian adda iti ima ni Jose, ket sitatalged a nagtugaw ni Jose iti tronona Egipto.
13 Ket kasta met amin dagiti kabsatna a lallaki nga annak ni Jacob nagnaedda a natalged iti daga, amin nga aldaw ni Jose, ket nabungada ken immaduda iti nalabes iti daga, ket nagserbida iti Apo iti amin nga aldawda, kas imbilin kadakuada ti amada a ni Jacob.
14 Ket naaramid iti ngudo ti adu nga aldaw ken tawen, idi agnanaed dagiti annak ni Esau a siuulimek iti dagada a kaduada ni Bela nga arida, a dagiti annac ni Esau nagbungada ken immaduda iti daga, ket inkeddengda ti mapan makigubat kadagiti annak ni Jacob ken ti intero nga Egipto, ken isalakan ti kabsatda a ni Zefo, nga anak ni Elifaz, ken dagiti tattaona, ta addada pay laeng kadagidi nga aldaw nga adipen ni Jose.
15 Ket dagiti annac ni Esau nangibaonda cadagiti amin nga annak ti daya, ket nakikappiada cadacuada, ket amin nga annak ti daya immayda cadacuada tapno makigubat cadagiti annac ni Esau idiay Egipto.
16 Ket immay met kadakuada kadagiti tao ni Angeas, nga ari ti Dinhaba, ket nangibaonda met kadagiti annak ni Ismael ket immayda met kadakuada.
17 Ket amin dagitoy a tattao naguummongda ket immayda idiay Seir tapno tulonganda dagiti annac ni Esau iti pannakigubatda, ket daytoy a pakarso ket dakkel unay ken nadagsen kadagiti tattao, nga adu a kas iti darat ti baybay, agarup walo gasut a ribu a lallaki, infanteria ken kabalyero, ket amin dagitoy a buyot simmalogda idiay Egipto tapno makigubatda kadagiti annak ni Jacob, ket nagkampoda iti asideg ti Rameses.
18 Ket napan ni Jose a kaduana dagiti kakabsatna a kaduana dagiti mannakabalin a lallaki ti Egipto, agarup innem a gasut a lallaki, ket nakirangetda kadakuada iti daga ti Rameses; ket dagiti annac ni Jacob iti daydi a tiempo nakirangetda manen cadagiti annac ni Esau, iti maikalimapulo a tawen a simmalog dagiti annac ni Jacob idiay Egipto, nga isu ti maikatallopulo a tawen ti panagturay ni Bela kadagiti annac ni Esau idiay Seir.
19 Ket inted ti Apo dagiti amin a nabileg a lallaki ni Esau ken dagiti annak ti daya iti ima ni Jose ken dagiti kakabsatna, ket dagiti tattao ti annak ni Esau ken dagiti annak ti daya naparmekda iti sangoanan ni Jose.
20 Ket kadagiti tattao ni Esau ken dagiti annac ti daya a napapatay, adda dua gasut a ribu a lallaki iti sanguanan ti annak ni Jacob, ket ti arida a ni Bela nga anak ni Beor ket nakikuyog kadakuada iti gubat, ket idi nakita dagiti annak ni Esau a ti arida ket natnag iti gubat ket natayen, nakapuy dagiti imada iti gubat.
21 Ket ni Jose ken dagiti kakabsatna ken ti intero nga Egipto ket mangsapsaplit pay laeng kadagiti tattao iti balay ni Esau, ket amin dagiti tattao ni Esau nagbutengda kadagiti annak ni Jacob ket nagtalawda manipud iti sanguananda.
22 Ket ni Jose ken dagiti kakabsatna ken ti intero nga Egipto kinamatda ida iti maysa nga aldaw a panagdaliasat, ket pinapatayda pay manipud kadakuada ti agarup tallo gasut a lallaki, nga intultuloyda a kinabil ida iti dalan; ket kalpasanna nagsublida manipud kadakuada.
23 Ket ni Jose ken dagiti amin a kakabsatna nagsublida idiay Egipto, awan ti uray maysa a lalaki a kurang kadakuada, no di ket kadagiti Egipcio natay ti sangapulo ket dua a lallaki.
24 Ket idi nagsubli ni Jose idiay Egipto imbilinna ken ni Zefo ken dagiti tattaona a maigalutda pay, ket ingalutda ida kadagiti landok ket pinadakkelda ti ladingitda.
25 Ket amin dagiti tattao ti annak ni Esau, ken dagiti annak ti daya, nagsublida a mabain iti tunggal maysa iti siudadna, ta amin dagiti mannakabalin a lallaki a kaduada ket natnag iti gubat.
26 Ket idi nakita dagiti annac ni Esau a natay ti arida iti gubat nagdardarasda ket innalada ti maysa a tao manipud kadagiti tattao ti annac ti daya; ti naganna ket Jobab nga anak ni Zarac, manipud iti daga ti Botzra, ket pinagturayda nga ari kadakuada imbes a ni Bela nga arida.
27 Nagtugaw ni Jobab iti trono ni Bela kas ari a kasukatna, ket nagturay ni Jobab idiay Edom kadagiti amin nga annak ni Esau iti sangapulo a tawen, ket saanen a napan dagiti annak ni Esau a makigubat kadagiti annak ni Jacob manipud iti dayta nga aldaw, ta ammo dagiti annak ni Esau

ti kinatured ti annak ni Jacob, ket nagbutengda unay kadakuada.
28 Ngem manipud iti dayta nga aldaw, ginura dagiti annak ni Esau dagiti annak ni Jacob, ket napigsa unay ti gura ken panagbubusor iti nagbaetanda iti amin nga aldaw, agingga ita.
29 Ket naaramid kalpasan daytoy, iti ngudo ti sangapulo a tawen, natay ni Jobab, nga anak ni Zarac, manipud Botzra, ket innala dagiti annak ni Esau ti maysa a tao nga agnagan Cusam, manipud iti daga ti Teman, ket isu inaramidda nga ari kadakuada imbes a ni Jobab, ket ni Cusam nagturay idiay Edom kadagiti amin nga annak ni Esau iti duapulo a tawen.
30 Ket ni Jose, nga ari ti Egipto, ken dagiti kakabsatna, ken amin nga annac ti Israel nagnaedda a sitatalged idiay Egipto kadagidi nga aldaw, agraman amin nga annak ni Jose ken dagiti kakabsatna, nga awan ti lapped wenno dakes nga aksidente ket ti daga ti Egipto iti dayta a tiempo naginana manipud iti gubat idi kaaldawan ni Jose ken dagiti kakabsatna.

KAPITULO 59

1 Ket dagitoy ti nagan dagiti annac ti Israel nga agnanaed idiay Egipto, nga immay a kadua ni Jacob, amin dagiti annak ni Jacob immayda idiay Egipto, tunggal maysa ken ti sangakabbalayanna.
2 Dagiti annak ni Lea ket da Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isacar ken Zabulon, ken ni Dina a kabsatda.
3 Ket ti annak ni Raquel isu da Jose ken Benjamin.
4 Ket ti annak ni Zilpa nga adipen ni Lea, da Gad ken Aser.
5 Ket ti annak ni Bilha, ti adipen ni Raquel, isu da Dan ken Neftali.
6 Ket dagitoy dagiti kaputotanda a naipasngay kadakuada iti daga ti Canaan, sakbay nga immayda idiay Egipto a kaduada ni Jacob nga amada.
7 Dagiti annak ni Ruben ket da Canoc, Palu, Ketzron ken Carmi.
8 Ket ti annak ni Simeon isuda da Jemuel, Jamin, Ohad, Jaquin, Zocar ken Saul, nga anak ti Canaanita a babai.
9 Ket ti annak ni Levi isuda da Gerson, Kehat ken Merari, ken ti kabsatda a babai a ni Jocabed, a nayanak kadakuada idi simmalogda idiay Egipto.
10 Ket ti annak ni Juda isuda da Er, Onan, Sela, Perez ken Zarac.
11 Ket natay da Er ken Onan iti daga ti Canaan; ket ti annak ni Perez isuda da Kezron ken Camul.
12 Ket ti annak ni Isacar isu da Tola, Puva, Job ken Somron.
13 Ket ti annak ni Zabulon isuda da Sered, Elon ken Jacleel, ken ti anak ni Dan isu ni Cusim.
14 Ket ti annak ni Neftali isuda da Jaczeel, Guni, Jetzer ken Silam.
15 Ket ti annak ni Gad isuda da Ziphion, Chaggi, Suni, Ezbon, Eri, Arodi ken Areli.
16 Ket dagiti annak ni Aser isuda da Jimna, Jisva, Jisvi, Beria ken ti kabsatda a babai a ni Serac; ket dagiti annac a lallaki ni Berias da Keber ken Malkiel.
17 Ket ti annak ni Benjamin isuda da Bela, Beker, Asbel, Gera, Naaman, Aki, Ros, Mupim, Kupim ken Ord.
18 Ket ti annak ni Jose, a nayanak kenkuana idiay Egipto, isu da Manases ken Efraim.
19 Ket amin dagiti kararua a rimmuar manipud kadagiti lomo ni Jacob, pitopulo a kararua; dagitoy isuda dagiti immay a kadua ni Jacob nga amada idiay Egipto tapno agnaedda sadiay: ket ni Jose ken amin a kakabsatna nagnaedda a sitatalged idiay Egipto, ket nanganda iti kasayaatan ti Egipto iti amin nga al-aldaw ti panagbiag ni Jose.
20 Nagnaed ni Jose iti daga ti Egipto iti siam a pulo ket tallo a tawen, ket nagturay ni Jose iti intero nga Egipto iti walopulo a tawen.
21 Ket idi asidegen a matay dagiti aldaw ni Jose, imbaonna ket inayabanna dagiti kakabsatna ken ti amin a sangakabbalayan ni amana, ket nagtitiponda amin ket nagtugawda iti sanguananna.
22 Ket kinuna ni Jose kadagiti kakabsatna ken iti intero a sangakabbalayan ni amana, Adtoy matayak, ket sigurado a sarungkarannakayto ti Dios ket ipangatonakay manipud iti daytoy a daga agingga iti daga nga insapatana kadagiti ammayo nga ited kadakuada.
23 Ket inton sarungkarannaka ti Dios tapno ipangatonakayo manipud ditoy iti daga dagiti ammayo, kalpasanna iyegna dagiti tulangko manipud ditoy.
24 Pinagsapata ni Jose dagiti annak ti Israel gapu iti bin-ida a sumaruno kadakuada, a kunkunana, “Sigurado a sarungkarannaka ti Dios ket ikuyogmo dagiti tultulangko manipud ditoy.”
25 Ket napasamak kalpasan daytoy a natay ni Jose iti dayta a tawen, ti maikapitopulo ket maysa a tawen a simmalog dagiti Israelita idiay Egipto.
26 Ket ni Jose agtawen idi iti sangagasut ket sangapulo idi natay idiay daga ti Egipto, ket timmakder amin dagiti kakabsatna ken amin nga adipenna ket imbalsamoda ni Jose, kas iti nakaugalianda, ket dagiti kakabsatna ken ti intero nga Egipto nagdung-awda kenkuana iti pitopulo nga aldaw.
27 Ket inkabilda ni Jose iti lungon a napno kadagiti rekado ken amin a kita ti bangbanglo, ket intabonda iti igid ti karayan, nga isu ni Sihor, ken dagiti annakna a lallaki ken amin a kakabsatna, ket ti intero a sangakabbalayan ni amana inaramidda ti pito nga aldaw a panagleddaang maipaay kenkuana.
28 Ket napasamak kalpasan ti ipapatay ni Jose, amin dagiti Egipcio nangrugida kadagidi nga aldaw nga agturay kadagiti annak ti Israel, ket ni Faraon, nga ari ti Egipto, a nagturay a kasukat ni amana, innalana amin dagiti linteg ti Egipto ket indauluanna ti intero a gobierno ti Egipto iti sidong ti pammagbagana, ket nagturay a sitatalged kadagiti tattaona.

KAPITULO 60

1 Ket idi dimteng ti tawen, idi maikapitopulo ket dua a tawen manipud iti panagbaba dagiti Israelita idiay Egipto, kalpasan ti ipapatay ni Jose, ni Sofo, nga anak ni Elifaz, nga anak ni Esau, nagtalaw manipud Egipto, isu ken dagiti tattaona, ket pimmanawda.
2 Ket dimteng idiay Africa, nga isu ti Dinhaba, ken ni Angeas nga ari ti Africa, ket inawat ida ni Angeas buyogen

ti dakkel a dayaw, ket pinagbalinna ni Zefo a kapitan ti buyotna.
3 Ket ni Zefo nakasarak iti pabor iti imatang ni Angeas ken iti imatang dagiti ilina, ket ni Zefo ket kapitan ti buyot ni Angeas nga ari ti Africa iti adu nga aldaw.
4 Ket ni Zefo inallukoyna ni Angeas nga ari ti Africa tapno urnongenna ti amin a buyotna tapno mapan makigubat kadagiti Egipcio, ken kadagiti annak ni Jacob, ken tapno ibalesna kadakuada ti gapuanan dagiti kakabsatna.
5 Ngem saan a dimngeg ni Angeas ken ni Zefo a mangaramid iti daytoy a banag, ta ammo ni Angeas ti pigsa dagiti annak ni Jacob, ken no ania ti inaramidda iti buyotna iti pannakigubatda kadagiti annak ni Esau.
6 Naindaklan unay ni Zefo kadagidi nga aldaw iti imatang ni Angeas ken iti imatang ti amin nga ilina, ket kanayon nga inallukoyna ida a makigubat iti Egipto, ngem saanda a kayat.
7 Ket napasamak kadagidi nga aldaw adda iti daga ti Kitim ti maysa a lalaki iti siudad ti Puzimna, a ti naganna ket Uzu, ket nagbalin a didiosen dagiti annak ni Kittim, ket natay ti lalaki ket awan ti anakna a lalaki, maysa laeng nga anak a babai a ti naganna ket Jania.
8 Ket ti balasang napintas unay, napintas ken nasaririt, awan ti nakita a kas kenkuana gapu iti kinapintas ken kinasirib iti intero a daga.
9 Ket dagiti tattao ni Angeas nga ari ti Africa nakitada isuna ket immayda ket indaydayawda kenkuana, ket ni Angeas nangibaon kadagiti annac ni Kitim, ket kiniddawna nga alaenna isuna a kas asawa, ket immanamong dagiti tattao ti Kittim nga ited kenkuana kas asawa.
10 Ket idi rumrummuar dagiti mensahero ni Angeas manipud iti daga ti Kittim tapno agdaliasatda, adtoy immay dagiti mensahero ni Turnus nga ari ti Bibentu idiay Kittim, ta imbaon met ni Turnus nga ari ti Bibentu dagiti mensaherona a dumawat ken ni Jania para kenkuana, tapno mangala iti bagina kas asawa, ta amin a tattaona indaydayawda met kenkuana, gapuna imbaonna amin dagiti adipenna nga agpaay kenkuana kaniana.
11 Ket immay dagiti adipen ni Turno idiay Kitim, ket kiniddawda ni Jania, a maipan ken Turno nga arida kas asawa.
12 Ket dagiti tattao ti Kittim kinunada cadacuada, Dimi mabalin nga ited isuna, agsipud ta tinarigagayan ni Angeas nga ari ti Africa nga alaenna kencuana a kas asawa sakbay nga immaykayo, ket itedmi kenkuana, ket ita ngarud saanmi a maaramid daytoy a banag tapno maipaidam ni Angeas iti balasang tapno maited ken Turnus.
13 Ta mabutengkami unay ken Angeas amangan no umay makigubat kadakami ket dadaelennakami, ket saannakami a maisalakan ni Turno nga apoyo manipud iti imana.
14 Ket idi nangngeg dagiti mensahero ni Turno ti amin a sasao dagiti annak ni Kitim, nagsublida iti apoda ket imbagada kenkuana ti amin a sasao dagiti annak ni Kitim.
15 Ket nangipatulod dagiti annac ni Kitim iti pakalaglagipan ken ni Angeas, a kunkunada, Adtoy, pinaayaban ni Turno ni Jania tapno alaenna isuna kas asawa, ket kastoy ti insungbatmi kenkuana; ket nangngegmi nga inurnongna ti sibubukel a buyotna a mapan makigubat kenka, ket panggepna ti lumabas iti dalan ti Sardunia tapno makiranget iti kabsatmo a ni Lucus, ket kalpasan dayta umayto makiranget kenka.
16 Ket nangngeg ni Angeas dagiti balikas dagiti annac ni Kitim nga impatulodda kenkuana iti rekord, ket nagraniag ti pungtotna ket timmakder ket inummongna ti sibubukel a buyotna ket dimteng kadagiti isla ti baybay, ti dalan nga agturong iti Sardunia, iti kabsatna a ni Lucus nga ari ti Sardunia.
17 Ket ni Niblos, nga anak ni Lucus, nangngegna nga umay ni manongna nga Angeas, ket rimmuar tapno sabtenna a kaduana ti nadagsen a buyot, ket inagkan ken inarakupna, ket kinuna ni Niblos ken ni Angeas, Inton dumawatka ken ni amak kalpasan ti pagimbaganna, no kaano a kumuyogak kenka a makigubat ken ni Turnus, kiddawem kenkuana nga aramidennak a kapitan ti buyotna, ket inaramid ni Angeas kasta, ket immay iti kabsatna ken ti kabsatna nga immay sinabat kenkuana, ket dinamagna kenkuana kalpasan ti pagimbaganna.
18 Ket kiniddaw ni Angeas iti kabsatna a ni Lucus kalpasan ti pagimbaganna, ken pagbalinenna ti anakna a ni Niblos a kapitan ti buyotna, ket inaramid ni Lucus ti kasta, ket timmakder da Angeas ken ti kabsatna a ni Lucus ket napanda nga agturong ken Turnus tapno makigubat, ket adda kaduada ti dakkel a buyot ken nadagsen nga ili.
19 Ket immay isuna kadagiti barko, ket dimtengda iti probinsia ti Astoras, ket adtoy immay ni Turnus nga agturong kadakuada, ta napan idiay Sardunia, ket pinanggepna a dadaelen daytoy ket kalpasanna lumasat manipud sadiay nga agturong idiay Angeas tapno makigubat kenkuana.
20 Ket ni Angeas ken Lucus a kabsatna sinabatda ni Turno idiay ginget ti Canopia, ket napigsa ken nabileg ti gubat iti nagbaetanda iti dayta a lugar.
21 Ket nakaro ti gubat ken ni Lucus nga ari ti Sardunia, ket natay ti amin a buyotna, ket natay met ni Niblos nga anakna iti dayta a gubat.
22 Ket ni manongna a ni Angeas binilinna dagiti adipenna ket nangaramidda iti balitok a lungon para ken ni Niblos ket inkabilda iti dayta, ket nakigubat manen ni Angeas ken ni Turnus, ket napigpigsa ni Angeas ngem isu, ket pinatayna, ket kinabilna amin dagiti tattaona babaen ti tadem ti kampilan, ket ni Angeas inibalesna ti kaso ni Niblos nga anak ni kabsatna ken ti gapuanan ti armadana kabsat a Lucus.
23 Ket idi natay ni Turno, kimmapuy dagiti ima dagidiay nakalasat iti gubat, ket nagtalawda manipud iti sango da Angeas ken Lucus a kabsatna.
24 Ket kinamat ida ni Angeas ken ti kabsatna a ni Lucus agingga iti nangato a dalan, nga adda iti nagbaetan ti Alphanu ken Roma, ket pinatayda ti intero a buyot ni Turno babaen ti tadem ti kampilan.
25 Ket ni Lucus nga ari ti Sardunia binilinna dagiti adipenna a mangaramidda iti lungon a gambang, ket ikabilda iti dayta ti bangkay ti anakna a ni Niblos, ket intabonda isuna iti dayta a lugar.
26 Ket nangibangonda iti rabawna iti nangato a torre sadiay iti nangato a kalsada, ket inawaganda ti naganna iti nagan ni Niblos agingga ita nga aldaw, ket intabonda met ni Turnus nga ari ti Bibentu sadiay iti dayta a lugar a kadua ni Niblos.
27 Ket adtoy iti nangato a dalan iti nagbaetan da Alphanu ken Roma ti tanem ni Niblos adda iti maysa a bangir ken ti

tanem ni Turnus iti sabali, ken maysa a sementado a kalsada iti nagbaetanda agingga ita nga aldaw.
28 Ket idi naitabon ni Niblos, nagsubli ni Lucus nga amana a kaduana ti buyotna iti dagana a Sardunia, ket ni Angeas a kabsatna nga ari ti Africa napan a kaduana dagiti tattaona iti siudad ti Bibentu, nga isu ti siudad ti Turnus.
29 Ket nangngeg dagiti agnanaed iti Bibentu ti kinalatakna ket nagbutengda unay kenkuana, ket rimmuarda a sinabat kenkuana buyogen ti panagsangit ken panagpakaasi, ket dagiti agnanaed iti Bibentu nagpakaasida iti Angeas a dida papatayen ida wenno dadaelen ti siudadda; ket inaramidna ti kasta, ta ni Bibentu kadagidi nga aldaw naibilang a kas maysa kadagiti siudad dagiti annak ni Kittim; ngarud saanna a dinadael ti siudad.
30 Ngem manipud iti dayta nga aldaw mapan dagiti buyot ti ari ti Africa idiay Kitim tapno samsam ken samsam, ket tunggal mapanda, kumuyog kadakuada ni Zefo a kapitan ti buyot ti Angeas.
31 Ket kalpasan daytoy a nagsubli ni Angeas a kaduana ti buyotna ket dimtengda iti siudad ti Puzimna, ket innala ni Angeas manipud sadiay ni Jania nga anak a babai ni Uzu kas asawa ket inyegna iti siudadna idiay Africa.

KAPITULO 61

1 Ket naaramid iti dayta a tiempo ni Faraon nga ari ti Egipto binilinna dagiti amin nga ilina a mangaramidda kenkuana iti natibker a palasio idiay Egipto.
2 Ket binilinna met dagiti annak ni Jacob a tumulong kadagiti Egipcio iti panagbangon, ket dagiti Egipcio nangaramidda iti napintas ken napintas a palasio a pagnaedan ti naarian, ket nagnaed iti dayta ket pinabarona ti gobiernona ket nagturay a sitatalged.
3 Ket natay ni Zabulon nga anak ni Jacob iti dayta a tawen, dayta ti maikapitopulo ket dua a tawen ti panagbaba dagiti Israelita idiay Egipto, ket natay ni Zabulon nga agtawen iti sangagasut ket sangapulo ket uppat, ket naikabil iti lungon ket naited kadagiti ima dagiti annakna.
4 Ket iti maikapitopulo-ket-lima a tawen natay ti kabsatna a ni Simeon, agtawen iti sangagasut ket duapulo idi ipapatayna, ket naikabil met iti lungon ket naited kadagiti ima dagiti annakna.
5 Ket ni Zefo nga anak ni Elifaz nga anak ni Esau, ti kapitan ti buyot ni Angeas nga ari ti Dinhaba, ket inaldaw pay laeng a mangallukoy ken Angeas nga agsagana iti gubat a makigubat kadagiti annak ni Jacob idiay Egipto, ket saan a kayat ni Angeas nga aramiden daytoy a banag, ta dagiti adipenna insalaysayda kenkuana ti amin a bileg ti annak ni Jacob, no ania ti inaramidda kadakuada iti pannakidangadangda kadagiti annak ni Jacob Esau.
6 Ket ni Zefo kadagidi nga aldaw, inaldaw nga allukoyenna ni Angeas a makigubat kadagiti annak ni Jacob kadagidi nga aldaw.
7 Ket kalpasan ti sumagmamano a tiempo impangag ni Angeas dagiti balikas ni Zefo ket immanamong kenkuana a makigubat kadagiti annak ni Jacob idiay Egipto, ket inurnos ni Angeas ti amin a tattaona, maysa nga ili a nagadu a kas iti darat nga adda iti igid ti baybay, ket binukelna ti pangngeddengna a mapan idiay Egipto tapno makigubat.
8 Ket kadagiti adipen ni Angeas adda maysa nga agtutubo nga agtawen iti sangapulo ket lima, ni Balaam nga anak ni Beor ti naganna ken ti agtutubo ket masirib unay ken maawatanna ti arte ti panagsalamangka.
9 Ket ni Angeas kinunana ken Balaam: “Pangngaasim, agsalamangka iti panagsalamangka, tapno maammuanmi no siasino ti agballigi iti daytoy a gubat nga ituloymi ita.”
10 Ket imbilin ni Balaam nga iyegda kenkuana ti wasa, ket inaramidna manipud iti dayta ti kaasping dagiti karuahe ken kumakabalio a mangibagi iti buyot ni Angeas ken ti buyot ti Egipto, ket inkabilna ida iti nasikap a naisagana a dandanum nga adda kenkuana para iti dayta a panggep, ket innalana iti imana dagiti sanga dagiti kayo a mirto, ket inaramidna ti kinasikapna, ket pinagtiponna ida iti rabaw ti danum, ket sadiay nagparang kenkuana iti danum ti Egipto umasping kadagiti ladawan dagiti buyot ni Angeas a matnag iti sanguanan dagiti umasping a ladawan dagiti Egipcio ken dagiti annak ni Jacob.
11 Ket imbaga ni Balaam daytoy ken Angeas, ket ni Angeas ket naupay ket saan a nangarmas iti bagina a sumalog idiay Egipto tapno makigubat, ket nagtalinaed iti siudadna.
12 Ket idi nakita ni Zefo nga anak ni Elifaz a ni Angeas ket naupay a mapan makigubat kadagiti Egipcio, ni Zefo nagtalaw manipud Angeas manipud Africa, ket napan ket dimteng idiay Kitim.
13 Ket amin dagiti tattao ti Kittim inawatda isuna buyogen ti dakkel a dayaw, ket tinangdananda isuna a makigubat kadagiti gubatda iti amin nga aldaw, ket nagbalin a nalabes ti kinabaknang ni Zefo kadagidi nga aldaw, ket dagiti buyot ti ari ti Africa nagsaknapda pay laeng kadagidi nga aldaw, ket dagiti annak ni Kittim naguummongda ket napanda idiay Bantay Cutizia gapu kadagiti buyot ni Angeas nga ari ti Africa, nga umab-abante kadakuada.
14 Iti maysa nga aldaw, napukaw ni Zefo ti maysa nga urbon a baka, ket napan nagsapul iti dayta, ket nangngegna nga agngaretnget iti aglawlaw ti bantay.
15 Ket napan ni Zefo ket nakitana ket adtoy adda dakkel a rukib iti lansad ti bantay, ket adda dakkel a bato sadiay iti pagserkan ti rukib, ket biningay ni Zefo ti bato ket immay iti rukib ket kinitana ket adtoy, maysa a dakkel nga animal ti mangal-alun-on iti baka; manipud tengnga nga agpangato umasping iti tao, ket manipud tengnga nga agpababa umasping iti animal, ket timmakder ni Zefo a maibusor iti animal ket pinatayna babaen kadagiti kampilanna.
16 Ket nangngeg dagiti agnanaed iti Kitim daytoy a banag, ket nagrag-oda unay, ket kinunada, Ania ti aramidentayo iti daytoy a tao a nangpapatay iti daytoy nga animal a nangalun-on kadagiti tarakentayo?
17 Ket naguummongda amin tapno agkonsagrar iti maysa nga aldaw iti makatawen kenkuana, ket pinanaganananda iti Zefo iti naganna, ket nangiyegda kenkuana kadagiti daton nga inumen iti tinawen iti dayta nga aldaw, ket nangiyegda kenkuana kadagiti sagut.
18 Iti dayta a tiempo nagsakit ni Jania nga anak ni Uzu nga asawa ni ari Angeas, ket narikna ni Angeas ken dagiti opisialna ti sakitna, ket kinuna ni Angeas kadagiti masirib a tattaona, Ania ti aramidek ken ni Jania ken kasano a paimbagek iti sakitna? Ket dagiti masirib a tattaona kinunada kencuana, Agsipud ta ti angin ti pagiliantayo saan

a kas iti angin ti daga ti Kitim, ken ti danumtayo saan a kas iti danumda, gapu iti daytoy nagsakit ti reyna.
19 Ta babaen ti panagbaliw ti angin ken danum nagsakit, ken kasta met gapu ta iti pagilianna ininumna laeng ti danum nga aggapu idiay Purma, a pinadakkel dagiti kapuonanna babaen kadagiti rangtay.
20 Ket binilin ni Angeas dagiti adipenna, ket inyegda kencuana dagiti banga ti dandanum ti Purma a kukua ti Kitim, ket tinimbangda dagita a dandanum iti amin a dandanum ti daga ti Africa, ket nasarakanda a nalaglag-an dagita a dandanum ngem iti dandanum ti Africa.
21 Ket nakita ni Angeas daytoy a banag, ket binilinna amin nga opisialna nga urnongenda dagiti agpukpukan iti bato iti rinibu ken pinullo a ribu, ket nagpukanda iti bato a di mabilang, ket immay dagiti managibangon ket nangaramidda iti napigsa unay a rangtay, ket inyallatiwda ti ubbog ti danum manipud iti daga ti Kittim agingga iti Africa, ket dagita a dandanum ket agpaay ken ni Jania a reyna ken agpaay iti amin a pakaseknanna, nga inumen manipud ken agingga iluto, bugguan ken pagdigusan iti dayta, ken kasta met a sibugan iti dayta amin a bukel a pakaalaan iti taraon, ken amin a bunga ti daga.
22 Ket imbilin ti ari nga iyegda ti daga ti Kitim kadagiti dadakkel a barko, ket nangiyegda met kadagiti bato a mangbangon iti dayta, ket dagiti nangibangon nangibangonda kadagiti palasio para ken ni Jania a reyna, ket naimbagan ti reyna iti sakitna.
23 Ket iti panagrikus ti tawen intultuloy dagiti buyot ti Africa ti immay iti daga ti Kitim tapno agsamsam a kas iti gagangay, ket nangngeg ni Zefo nga anak ni Elifaz ti damagda, ket nangted iti bilin maipanggep kadakuada ket nakiranget kadakuada, ket nagtalawda iti sanguananna, ket inispalna kadakuada ti daga ti Kittim.
24 Ket nakita dagiti annac ni Kitim ti kinatured ni Zefo, ket inkeddeng dagiti annak ni Kitim ket pinagbalinda ni Zefo nga ari kadakuada, ket nagbalin nga ari kadakuada, ket bayat ti panagturayna napanda pinarukma dagiti annak ni Tubal, ken amin nga isla iti aglawlaw.
25 Ket ti arida a ni Zefo napan iti uloda ket nakigubatda iti Tubal ken dagiti isla, ket pinarukmada ida, ket idi nagsublida manipud iti gubat pinabaroda ti gobiernona para kenkuana, ket nangibangonda para kenkuana iti dakkel unay a palasio para iti naarian a pagnaedanna ken tugawna, ken nangaramidda iti dakkel a trono para kenkuana, ket ni Zefo nagturay iti intero a daga ti Kittim ken iti daga ti Italia iti limapulo a tawen.

KAPITULO 62

1 Iti dayta a tawen, idi maikapitopulo ket siam a tawen ti panagsalog dagiti Israelita idiay Egipto, natay ni Ruben nga anak ni Jacob, idiay daga ti Egipto; Sangagasut duapulo ket lima ti tawen ni Ruben idi natay, ket inkabilda iti lungon, ket naited isuna kadagiti ima dagiti annakna.
2 Ket iti maikawalopulo a tawen natay ti kabsatna a ni Dan; sangagasut ket duapulo ti tawenna idi ipapatayna, ket naikabil met iti lungon ket naited kadagiti ima dagiti annakna.
3 Ket iti dayta a tawen natay ni Cusam nga ari ti Edom, ket simmaruno kenkuana nagturay ni Hadad nga anak ni Bedad, iti tallopulo ket lima a tawen; ket iti maikawalopulo ket maysa a tawen natay ni Isacar nga anak ni Jacob, idiay Egipto, ket ni Isacar ket sangagasut duapulo ket dua ti tawenna idi ipapatayna, ket isu naikabil iti lungon idiay Egipto, ket naited kadagiti ima dagiti annakna.
4 Ket iti walopulo-ket-dua a tawen natay ni Aser a kabsatna, sangagasut duapulo-ket-tallo ti tawenna idi ipapatayna, ket naikabil iti lungon idiay Egipto, ket naited kadagiti ima dagiti annakna.
5 Ket iti maikawalopulo ket tallo a tawen natay ni Gad, agtawen iti sangagasut duapulo ket lima idi natay, ket naikabil iti lungon idiay Egipto, ket naited kadagiti ima dagiti annakna.
6 Ket naaramid iti maikawalopulo ket uppat a tawen, nga isu ti maikalimapulo a tawen ti panagturay ni Hadad, nga anak ni Bedad, nga ari ti Edom, ket inummong ni Hadad ti amin nga annak ni Esau, ket insaganana ti intero a buyotna, agarup uppat a gasut a ribu a lallaki, ket inturongna ti dalanna nga agturong iti daga ti Moab, ket napan nakiranget iti Moab ken tapno bayadanna ida iti buis kenkuana.
7 Nangngeg dagiti annak ti Moab daytoy, ket nagbutengda unay, ket nangibaonda kadagiti annak ti Midian tapno tulonganda ida a makigubat ken Hadad, nga anak ni Bedad, nga ari ti Edom.
8 Ket dimteng ni Hadad iti daga ti Moab, ket ti Moab ken dagiti annac ti Midian rimmuarda a mangsabat kencuana, ket inkabilda ti bagbagida iti gubat a maibusor kencuana iti tay-ak ti Moab.
9 Ket nakigubat ni Hadad iti Moab, ket natay iti annac ti Moab ken iti annac ti Midian ti adu a napapatay, agarup dua gasut a ribu a lallaki.
10 Nakaro unay ti gubat iti Moab, ket idi nakita dagiti annak ti Moab a nakaro ti gubat, kimmapuyda dagiti imada ket tinallikudanda, ket pinanawanda dagiti annak ti Midian tapno ituloyda ti gubat.
11 Ket saan nga ammo dagiti annac ti Midian ti panggep ti Moab, ngem pinabilegda ti bagbagida iti gubat ket nakirangetda ken Hadad ken ti amin a buyotna, ket amin a Midian natumbada iti sanguananna.
12 Ket ni Hadad kinabilna ti intero a Midian iti nakaro a panangkabil, ket pinatayna ida babaen ti tadem ti kampilan, awan ti nabati kadagiti immay a tumulong iti Moab.
13 Ket idi natay dagiti amin nga annak ti Midian iti gubat, ken nakalibasen dagiti annak idiay Moab, pinagbalin ni Hadad ti intero a Moab iti dayta a tiempo a buis kenkuana, ket nagbalinda iti sidong ti imana, ket nangtedda iti tinawen a buis kas naibilin, ket nagsubli ni Hadad ket nagsubli iti dagana.
14 Ket iti panagbaliwbaliw ti tawen, idi nangngeg dagiti dadduma a tattao ti Midian nga adda iti daga a natumba dagiti amin a kakabsatda iti pannakigubat ken Hadad maigapu iti Moab, gapu ta timmallikud dagiti annak ti Moab iti gubat ket pinanawanda ti Midian a makigubat, kalpasanna lima kadagiti prinsipe ti Midian ti nangikeddeng kadagiti dadduma a kakabsatda a nagtalinaed iti dagada, a makigubat ken Moab tapno agibalesda ti gapuanan dagiti kakabsatda.
15 Ket dagiti annac ti Midian imbaonda cadagiti amin a cacabsatda dagiti annac ti daya, ken amin a cacabsatda, amin nga annac ni Ketura immayda a tumulong iti Midian a makigubat iti Moab.

16 Nangngeg dagiti annak ti Moab daytoy a banag, ket nagbutengda unay ta naguummong dagiti amin nga annak ti daya a maibusor kadakuada para iti gubat, ket isuda nga annak ti Moab nangibaonda iti pakalaglagipan idiay daga ti Edom ken Hadad nga anak ni Bedad, a kunkunada:
17 Umaykayo ita kadakami ket tulongannakami ket kabilenmi ti Midian, ta naguummongda amin ket immayda a bumusor kadakami a kaduada dagiti amin a kakabsatda nga annak ti daya a makigubat, tapno ibalesda ti gapuanan ti Midian a natnag iti gubat.
18 Ket ni Hadad, nga anak ni Bedad, nga ari ti Edom, rimmuar a kaduana ti intero a buyotna ket napan iti daga ti Moab tapno makigubat iti Midian, ket ti Midian ken dagiti annak ti daya nakirangetda iti Moab iti tay-ak ti Moab, ket narungsot unay ti gubat iti nagbaetanda.
19 Ket ni Hadad kinabilna amin dagiti annak ti Midian ken dagiti annak ti daya babaen ti tadem ti kampilan, ket iti dayta a tiempo inispal ni Hadad ti Moab manipud iti ima ti Midian, ket dagidiay nabati iti Midian ken kadagiti annak ti daya nagtalawda iti sanguanan ni Hadad ken ti buyotna, ket kinamat ida ni Hadad agingga iti dagada, ket kinabilna ida iti nakaro unay a panangpapatay, ket ti napapatay natay iti dalan.
20 Ket ni Hadad inispalna ti Moab manipud iti ima ti Midian, ta amin nga annak ti Midian natayda iti tadem ti kampilan, ket nagsubli ni Hadad ket nagsubli iti dagana.
21 Ket manipud iti dayta nga aldaw, guraen dagiti annac ti Midian dagiti annac ti Moab, agsipud ta natnagda iti gubat gapu kadakuada, ket adda dakkel ken nabileg a panagbubusor iti nagbaetanda iti amin nga al-aldaw.
22 Ket amin a nasarakan ti Midian iti dalan ti daga ti Moab nadadaelda babaen ti kampilan ti Moab, ken amin a nasarakan ti Moab iti dalan ti daga ti Midian, nadadaelda babaen ti kampilan ti Midian; kasta ti inaramid ti Midian agingga iti Moab ken ti Moab agingga iti Midian iti adu nga aldaw.
23 Ket naaramid iti daydi a tiempo a natay ni Juda nga anak ni Jacob idiay Egipto, iti maikawalopulo ket innem a tawen a simmang-at ni Jacob idiay Egipto, ket sangagasut duapulo ket siam ti tawen ni Juda idi ipapatayna, ket imbalsamoda ken inkabilda iti lungon, ket naited kadagiti ima dagiti annakna.
24 Ket iti maikawalopulo ket siam a tawen natay ni Neftali, agtawen iti sangagasut tallopulo ket dua, ket naikabil iti lungon ket naited kadagiti ima dagiti annakna.
25 Ket naaramid nga iti maikasiam a pulo ket maysa a tawen a simmalog dagiti Israelita idiay Egipto, nga isu iti maikatallopulo a tawen ti panagturay ni Zefo nga anak ni Elifaz, nga anak ni Esau, iti annak ni Kitim, dagiti annak ti Africa dimtengda kadagiti annak ni Kitim tapno samsam ida a kas iti gagangay, ngem saanda a dimteng kadakuada iti las-ud dagitoy sangapulo ket tallo a tawen.
26 Ket dimtengda kadakuada iti dayta a tawen, ket ni Zefo nga anak ni Elifaz rimmuar kadakuada a kaduana ti sumagmamano kadagiti tattaona ket kinabilna ida a sipapasnek, ket dagiti buyot ti Africa nagtalawda manipud iti sango ni Zefo ken dagiti napapatay iti sanguananna, ket kinamat ida ni Zefo ken dagiti tattaona, ket intuloyda ken kinabilda ida agingga nga asidegda iti Africa.
27 Ket ni Angeas nga ari ti Africa nangngegna ti banag nga inaramid ni Zefo, ket napalalo ti pannakariribukna kenkuana, ket ni Angeas nagbuteng ken ni Zefo iti amin nga aldaw.

KAPITULO 63

1 Ket iti maikasiam a pulo ket tallo a tawen natay ni Levi nga anak ni Jacob idiay Egipto, ket sangagasut tallopulo ket pito ti tawen ni Levi idi natay, ket inkabilda iti lungon ket naited kadagiti ima dagiti annakna.
2 Ket napasamak kalpasan ti ipapatay ni Levi, idi nakita ti intero nga Egipto a natayen dagiti annac ni Jacob a kakabsat ni Jose, rinugian amin dagiti Egipcio a parigaten dagiti annac ni Jacob, ken pinapait ti biagda manipud iti dayta nga aldaw agingga iti aldaw ti ipapanawda manipud Egipto, ket innalada manipud kadagiti imada dagiti amin a kaubasan ken talon nga inted ni Jose kadakuada, ken amin dagiti elegante a balbalay a nakaikabilan dagiti tattao ti Israel nagbiag, ken amin a taba ti Egipto, innala dagiti Egipcio amin manipud kadagiti annak ni Jacob kadagidi nga aldaw.
3 Nakaro ti ima ti intero nga Egipto kadagidi nga aldaw maibusor kadagiti annak ti Israel, ket dagiti Egipcio sinagrapda dagiti Israelita agingga a nabannog dagiti annak ti Israel gapu kadagiti Egipcio.
4 Ket napasamak kadagidi nga aldaw, iti sangagasut ket maikadua a tawen ti panagbaba ti Israel idiay Egipto, natay ni Faraon nga ari ti Egipto, ket ni Melol nga anakna nagturay a kasukatna, ket natay amin dagiti nabileg a lallaki ti Egipto ken amin a kaputotan a makaam-ammo ken Jose ken dagiti kakabsatna.
5 Ket timmakder ti sabali pay a kaputotan a kasukatda, a saan a nakaam-ammo kadagiti annak ni Jacob ken amin a naimbag nga inaramidda kadakuada, ken amin a pigsada idiay Egipto.
6 Ngarud nangrugi ti intero nga Egipto manipud iti dayta nga aldaw a mangpapait iti biag dagiti annak ni Jacob, ken mangparigat kadakuada iti amin a kita ti narigat a panagtrabaho, gapu ta saanda nga am-ammo dagiti kapuonanda a nangispal kadakuada idi al-aldaw ti bisin.
7 Ket naggapu met daytoy iti Apo, para kadagiti annak ti Israel, tapno magunggonaanda iti maudi nga al-aldawda, tapno maam-ammo amin dagiti annak ti Israel ti Apo a Diosda.
8 Ket tapno maammuan dagiti pagilasinan ken nabileg a datdatlag nga aramiden ti Apo idiay Egipto gapu kadagiti tattaona nga Israel, tapno agbuteng dagiti annac ti Israel iti Apo a Dios dagiti kapuonanda, ken magna iti amin a dalanna, isuda ken dagiti bin-ida a sumurot kadakuada iti amin nga aldaw.
9 Duapulo ti tawen ni Melol idi nangrugi nga agturay, ket nagturay iti siam a pulo ket uppat a tawen, ket ti intero nga Egipto inawaganna ti naganna Faraon iti nagan ni amana, kas kaugalianda nga aramiden iti tunggal ari nga agturay kadakuada idiay Egipto.
10 Iti dayta a tiempo amin a buyot ni Angeas nga ari ti Africa rimmuarda tapno agsaknapda iti daga ti Kittim kas iti gagangay a panagsamsam.
11 Ket ni Zefo nga anak ni Elifaz nga anak ni Esau nangngegna ti damagda, ket rimmuar a nangsabat kadakuada a kaduana ti buyotna, ket nakiranget kadakuada sadiay iti dalan.

12 Ket ni Zefo kinabilna dagiti buyot ti ari ti Africa babaen ti tadem ti kampilan, ket awan ti nabati kadakuada, ket awan uray maysa a nagsubli iti apona idiay Africa.
13 Nangngeg ni Angeas ti inaramid ni Zefo nga anak ni Elifaz kadagiti amin a buyotna, a dinadaelna ida, ket inummong ni Angeas ti amin a buyotna, amin a lallaki iti daga ti Africa, maysa nga ili nga adu a kas iti darat iti igid ti baybay.
14 Ket ni Angeas nangibaon ken Lucus a kabsatna, a kunkunana, Umayka kaniak a kaduana dagiti amin a tattaom ket tulongannak a mangsapsaplit ken ni Zefo ken amin nga annak ni Kitim a nangdadael kadagiti tattaok, ket immay ni Lucus agraman ti intero a buyotna, maysa a dakkel unay a puersa, tapno tulongan ni Angeas a kabsatna a makigubat ken ni Zefo ken kadagiti annak ni Kittim.
15 Ket nangngeg ni Zefo ken dagiti annac ni Kitim daytoy a banag, ket nagbutengda iti kasta unay ket dimteng ti dakkel a panagbuteng iti pusoda.
16 Nangipatulod met ni Zefo iti surat iti daga ti Edom ken Hadad nga anak ni Bedad nga ari ti Edom ken kadagiti amin nga annak ni Esau.
17 Nangngegko nga umay kadakami ni Angeas nga ari ti Africa a kaduana ti kabsatna tapno makigubat kadakami, ket mabutengkami unay kenkuana, ta dakkel unay ti buyotna, nangnangruna bayat nga umay maibusor kadakami a kaduana ti kabsatna ken ti buyotna.
18 Ita ngarud umaykayo met a kumuyog kaniak ket tulongannak, ket agkakaduakami a makiranget ken ni Angeas ken ti kabsatna a ni Lucus, ket isalakannakami manipud kadagiti imada, ngem no saan, ammoyo a mataykami amin.
19 Ket nangipatulod dagiti annak ni Esau iti surat kadagiti annak ni Kitim ken ken ni Zefo nga arida, a kunkunada, “Ditay mabalin a labanan ni Angeas ken ti ilina ta adda tulag ti talna iti nagbaetantayo kadagitoy adu a tawen, manipud kaaldawan ni Bela nga immuna nga ari, ken manipud kaaldawan ni Jose nga anak ni Jacob nga ari ti Egipto, a nakirangettayo iti bangir ti Jordan idi intabonna ni amana.
20 Ket idi nangngeg ni Zefo ti sasao dagiti kakabsatna nga annak ni Esau, liniklianna ida, ket ni Zefo nagbuteng unay ken ni Angeas.
21 Ket inurnos da Angeas ken Lucus a kabsatna ti amin a buyotda, agarup walo gasut a ribu a lallaki, maibusor kadagiti annak ni Kitim.
22 Ket amin dagiti annac ni Kitim kinunada ken Zefo, Ikararagannakami iti Dios dagiti kapuonanmo, nalabit maisalakannakami iti ima ni Angeas ken ti buyotna, ta nangngegmi nga isu ket naindaklan a Dios ken isalakanna amin nga agtalek kenkuana.
23 Nangngeg ni Zefo dagiti sasaoda, ket sinapul ni Zefo ti Apo ket kinunana.
24 0 Apo Dios da Abraham ken Isaac nga kapuonanko, ita nga aldaw ammok a pudnoka a Dios, ket awan serserbi dagiti amin a didiosen dagiti nasion.
25 Laglagipem ita nga aldaw kaniak ti tulagmo ken Abraham nga amami, nga insalaysay kadakami dagiti kapuonanmi, ket aramidem kaniak a siaasi ita nga aldaw maipaay kada Abraham ken Isaac nga ammami, ket isalakannak ken dagiti annak ni Kitim manipud iti ima ti ari ti Africa nga umay a bumusor kadakami a makigubat.
26 Ket dimngeg ti Apo iti timek ni Zefo, ket imbilangna isuna gapu kada Abraham ken Isaac, ket inispal ti Apo ni Zefo ken dagiti annak ni Kitim manipud iti ima ni Angeas ken dagiti tattaona.
27 Ket ni Zefo nakiranget ken ni Angeas nga ari ti Africa ken amin nga ilina iti dayta nga aldaw, ket inted ti Apo ti amin a tattao ti Angeas iti ima dagiti annak ni Kitim.
28 Ket nakaro ti gubat ken ni Angeas, ket kinabil ni Zefo dagiti amin a lallaki ni Angeas ken ni Lucus a kabsatna, babaen ti tadem ti kampilan, ket natinnag manipud kadakuada agingga iti malem dayta nga aldaw agarup uppat a gasut a ribu a lallaki.
29 Ket idi nakita ni Angeas a natay amin dagiti tattaona, nangipatulod iti surat kadagiti amin nga agnanaed iti Africa nga umayda kenkuana, tapno tulonganda iti gubat, ket insuratna iti surat, a kunkunana, Amin dagiti masarakan idiay Africa umayda kaniak manipud sangapulo ti tawenda nga agpangato; umayda amin kaniak, ket adtoy no saan nga umay matayto, ket amin nga adda kenkuana, agraman ti sibubukel a sangakabbalayanna, alaen ti ari.
30 Ket amin dagiti dadduma nga agnanaed iti Africa nagbutengda iti sasao ni Angeas, ket rimmuar iti siudad ti agarup tallo gasut a ribu a lallaki ken lallaki, manipud sangapulo a tawen nga agpangato, ket dimtengda idiay Angeas.
31 Ket iti ngudo ti sangapulo nga aldaw pinabaro ni Angeas ti gubat maibusor ken Zefo ken kadagiti annac ni Kitim, ket ti gubat ket naindaklan ken napigsa unay iti nagbaetanda.
32 Ket manipud iti buyot da Angeas ken Lucus, nangibaon ni Zefo iti adu kadagiti nasugatan iti imana, agarup dua ribu a lallaki, ket natumba ni Sosiftar a kapitan ti buyot ni Angeas iti dayta a gubat.
33 Ket idi natnag ni Sosiftar, timmaliaw dagiti buyot ti Africa tapno agtalawda, ket nagtalawda, ket kaduada da Angeas ken Lucus a kabsatna.
34 Ket kinamat ida ni Zefo ken dagiti annac ni Kitim, ket kinabilda ida iti nadagsen pay laeng iti dalan, agarup dua gasut a lallaki, ket kinamatda ni Azdrubal nga anak ni Angeas a nagtalaw a kaduana ni amana, ket kinabilda ti duapulo a tattaona iti dalan, ket naglibas ni Azdrubal kadagiti annak ni Kitim, ket saanda a pinatay.
35 Ket nagtalaw da Angeas ken Lucus a kabsatna a kaduada dagiti dadduma a tattaoda, ket naglibasda ket immayda idiay Africa buyogen ti panagbuteng ken panagkigtot, ket ni Angeas nagbuteng iti amin nga aldaw amangan no makigubat kenkuana ni Zefo nga anak ni Elifaz.

KAPITULO 64

1 Ket ni Balaam nga anak ni Beor adda idi ken Angeas iti gubat, ket idi nakitana a naparmek ni Zefo ni Angeas, nagtalaw manipud sadiay ket dimteng idiay Kitim.
2 Ket ni Zefo ken dagiti annac ni Kitim inawatda isuna buyogen ti dakkel a dayaw, ta ni Zefo ammona ti kinasirib ni Balaam, ket ni Zefo nangted ken ni Balaam iti adu a sagut ket nagtalinaed kenkuana.
3 Ket idi nagsubli ni Zefo manipud iti gubat, imbilinna a mabilang dagiti amin nga annak ni Kitim a nakigubat kenkuana, ket adtoy awan ti nalibas.

4 Nagrag-o ni Zefo iti daytoy a banag, ket pinabarona ti pagarianna, ket nangaramid iti padaya kadagiti amin nga iturayanna.
5 Ngem saan a nalagip ni Zefo ti Apo ket dina imbilang a tinulongan ti Apo iti gubat, ken inispalna isuna ken dagiti taona manipud iti ima ti ari ti Africa, ngem nagna latta kadagiti dalan dagiti annak ni Kitim ken dagiti nadangkes nga annak ni Esau, tapno agserbi kadagiti sabali a didiosen nga insuro kenkuana dagiti kakabsatna nga annak ni Esau; naikuna ngarud, Manipud iti nadangkes rummuar ti kinadakes.
6 Ket ni Zefo nagturay a sitatalged kadagiti amin nga annac ni Kitim, ngem dina am-ammo ti Apo a nangispal kenkuana ken kadagiti amin a tattaona manipud iti ima ti ari ti Africa; ket dagiti buyot ti Africa saanen nga immay idiay Kitim tapno agsamsam a kas iti gagangay, ta ammoda ti pannakabalin ni Zefo a nangkabil kadakuada amin iti tadem ti kampilan, isu a nagbuteng ni Angeas ken ni Zefo nga anak ni Elifaz, ken kadagiti annak ni Kitim iti amin nga aldaw.
7 Iti dayta a tiempo a nagsubli ni Zefo manipud iti gubat, ken idi nakita ni Zefo no kasano ti panangparmekna kadagiti amin nga umili ti Africa ken kinabilna ida iti gubat iti tadem ti kampilan, imbalakad ni Zefo a kaduana dagiti annak ni Kitim, a mapan idiay Egipto tapno makigubat kadagiti annak ni Jacob ken ken Faraon nga ari ti Egipto.
8 Ta nangngeg ni Zefo a natayen dagiti mannakabalin a lallaki ti Egipto ken natayen ni Jose ken dagiti kakabsatna nga annak a lallaki idiay Jacob, ken amin nga annakda nga annak ti Israel nagtalinaedda idiay Egipto.
9 Pinanunot ni Zefo ti mapan makigubat kadakuada ken iti intero nga Egipto, tapno ibalesna ti kaso dagiti kakabsatna nga annak ni Esau, a kinabil ni Jose agraman dagiti kakabsatna ken ti intero nga Egipto iti daga ti Canaan, idi simmang-atda tapno itabonda ni Jacob idiay Hebron.
10 Nangibaon ni Zefo kadagiti mensahero ken Hadad nga anak ni Bedad nga ari ti Edom ken kadagiti amin a kakabsatna nga annak ni Esau, a kunkunada.
11 Saanmo kadi nga imbaga a saanmo a labanan ti ari ti Africa ta isu ket kameng ti tulagmo? adtoy nakidangadangac kencuana ket kinabilko isuna ken amin a taona.
12 Ita ngarud inkeddengko ti makiranget iti Egipto ken dagiti annak ni Jacob nga adda sadiay, ket maibalesakto kadakuada gapu iti inaramid kadakami ni Jose, dagiti kakabsatna ken kapuonanna iti daga ti Canaan idi simmang-atda a mangitabon iti amada idiay Hebron.
13 Ita, no situtulokkayo nga umay kaniak tapno tulongannak a makiranget kadakuada ken iti Egipto, ibalestayo ngarud ti kaso dagiti kakabsattayo.
14 Ket impangag dagiti annak ni Esau ti sasao ni Zefo, ket naguummong dagiti annak ni Esau, maysa a dakkel unay nga ili, ket napanda tinulongan ni Zefo ken dagiti annak ni Kitim iti gubat.
15 Ket nangibaon ni Zefo kadagiti amin nga annak ti daya ken kadagiti amin nga annak ni Ismael babaen kadagiti sasao a kas kadagitoy, ket naguummongda ti bagbagida ket immayda a timmulong ken ni Zefo ken dagiti annak ni Kitim iti gubat maibusor iti Egipto.
16 Ket amin dagitoy nga ar-ari, ti ari ti Edom ken dagiti annak ti daya, ken amin nga annak ni Ismael, ken ni Zefo nga ari ti Kitim rimmuarda ket inurnosda amin dagiti buyotda idiay Hebron.
17 Ket nadagsen unay ti kampo, nga agsaknap iti kaatiddog ti tallo nga aldaw a panagdaliasat, maysa nga ili a nagadu a kas iti darat iti igid ti baybay a saan a mabilang.
18 Ket amin dagitoy nga ar-ari ken buyotda simmalogda ket immayda a maibusor iti intero nga Egipto iti gubat, ket nagkampoda a sangsangkamaysa iti tanap ti Patros.
19 Nangngeg ti intero nga Egipto ti damagda, ket naguummongda met, amin dagiti tattao iti daga ti Egipto, ken kadagiti amin a siudad a kukua ti Egipto, agarup tallo gasut a ribu a lallaki.
20 Ket dagiti lallaki ti Egipto nangibaonda met kadagiti annac ti Israel nga adda kadagidi nga aldaw iti daga ti Gosen, tapno umayda kadakuada tapno mapan makigubat kadagitoy nga ar-ari.
21 Naguummong dagiti lallaki ti Israel ket agarup sangagasut ket limapulo a lallaki, ket napanda iti gubat tapno tulonganda dagiti Egipcio.
22 Ket dagiti lallaki ti Israel ken ti Egipto rimmuarda, agarup tallo gasut a ribu a lallaki ken sangagasut ket limapulo a lallaki, ket napanda nga agturong kadagitoy nga ari tapno makigubat, ket insaadda ti bagbagida manipud iti ruar ti daga ti Gosen a kasungani ti Patros.
23 Ket saan a namati dagiti Egipcio iti Israel a kumuyog kadakuada kadagiti kampoda a sangsangkamaysa a makigubat, ta kinuna dagiti amin nga Egipcio, Nalabit iyawatdatayo dagiti annak ti Israel iti ima dagiti annak ni Esau ken Ismael, ta kakabsatda isuda.
24 Ket amin dagiti Egipcio kinunada cadagiti annac ti Israel, Agtalinaedcayo ditoy a sangsangkamaysa iti takderyo ket mapankami makigubat kadagiti annac da Esau ken Ismael, ket no dagitoy nga ari ket agballigida cadacami, umaycayo a naan-anay cadacuada ket tulongannakami, ket inaramid dagiti annac ti Israel.
25 Ket ni Zefo nga anak ni Elifaz nga anak ni Esau nga ari ti Kitim, ken Hadad nga anak ni Bedad nga ari ti Edom, ken amin a pakarsoda, ken amin nga annak ti daya, ken annak ni Ismael, maysa nga ili a kas iti darat, nagkampoda a sangsangkamaysa iti ginget ti Patros iti sango ti Tacpanches.
26 Ket ni Balaam nga anak ni Beor a Siriano adda sadiay iti kampo ti Zefo, ta immay a kaduana dagiti annak ni Kitim iti gubat, ket ni Balaam maysa a tao a nadayaw unay iti imatang ni Zefo ken dagiti tattaona.
27 Ket ni Zefo kinunana ken Balaam, Padasem babaen ti panagpadles para kadakami tapno maammuanmi no siasino ti agballigi iti gubat, dakami wenno dagiti Egipcio.
28 Ket timmakder ni Balaam ket pinadasna ti arte ti panagpadles, ket nalaing iti pannakaammo iti dayta, ngem nariribuk ken nadadael ti aramid iti imana.
29 Ket pinadasna manen ngem saan a nagballigi, ket ni Balaam ket naupay iti dayta ket pinanawanna ket saanna a naileppas, ta daytoy ket naggapu iti Apo, tapno maitupak ni Zefo ken dagiti tattaona iti ima dagiti annak ti Israel, a nagtalek iti Apo, ti Dios dagiti kapuonanda, iti gubatda.
30 Ket inkabil da Zefo ken Hadad dagiti buyotda iti gubat, ket amin nga Egipcio nagmaymaysada a bumusor kadakuada, agarup tallo gasut a ribu a lallaki, ket awan uray maysa a tao ti Israel a kaduada.

31 Ket amin dagiti Egipcio nakirangetda kadagitoy nga ar-ari a bumusbusor iti Patros ken Tacpanches, ket nakaro ti gubat maibusor kadagiti Egipcio.
32 Ket napigpigsa dagiti ari ngem dagiti Egipcio iti dayta a gubat, ket agarup sangagasut ket walopulo a lallaki ti Egipto ti natay iti dayta nga aldaw, ket agarup tallopulo a lallaki kadagiti buyot dagiti ari, ket amin dagiti lallaki ti Egipto nagtalawda manipud iti sango dagiti ari, iti kasta kinamat dagiti annak ni Esau ken Ismael dagiti Egipcio, nga intultuloyda a kinabil ida agingga iti lugar a nakaikabilan ti kampo dagiti annak ti Israel.
33 Ket amin nga Egipcio impukkawda cadagiti annac ti Israel, a kunkunada, Dagusyo nga umasideg cadacami ket tulongannakami ken isalakannakami iti ima da Esau, Ismael ken dagiti annac ni Kitim.
34 Ket ti sangagasut ket limapulo a lallaki dagiti annac ti Israel nagtarayda manipud iti puestoda agingga iti kampo dagitoy nga ari, ket dagiti annac ti Israel immawagda iti Apo a Diosda tapno ispalenna ida.
35 Ket dimngeg ti Apo iti Israel, ket inted ni Jehova iti imada amin a lallaki dagiti ari, ket nakiranget dagiti annac ti Israel kadagitoy nga ari, ket dagiti annac ti Israel kinabilda ti agarup uppat a ribu a lallaki dagiti ari.
36 Ket nangipuruak ti Apo iti dakkel a panagkigtot iti pakarso dagiti ari, isu a dimteng kadakuada ti panagbuteng dagiti annac ti Israel.
37 Ket amin dagiti buyot dagiti ari nagtalawda manipud iti sangoanan dagiti annac ti Israel ket kinamatda ida dagiti annac ti Israel agingga iti beddeng ti daga ti Cus.
38 Ket dagiti annac ti Israel pinapatayda cadacuada iti dalan ti dua ribu a lallaki, ket cadagiti annac ti Israel awan uray maysa a natay.
39 Ket idi nakita dagiti Egipcio a nakiranget dagiti annak ti Israel kadagiti kasta a kabassitan a lallaki kadagiti ar-ari, ken nakaro unay ti gubat maibusor kadakuada.
40 Nagbuteng dagiti amin nga Egipcio iti biagda gapu iti napigsa a gubat, ket nagtalaw ti intero nga Egipto, tunggal maysa naglemmeng manipud kadagiti naurnos a buyot, ket naglemmengda iti dalan, ket pinanawanda dagiti Israelita a makigubat.
41 Ket dagiti annac ti Israel nangikabilda iti nakaam-amak a danog kadagiti lallaki dagiti ari, ket nagsublida manipud kadakuada kalpasan ti panangpapanawda kadakuada agingga iti beddeng ti daga ti Cus.
42 Ket ammo ti intero nga Israel ti banag nga inaramid dagiti lallaki ti Egipto kadakuada, a nagtalawda kadakuada iti gubat, ket binaybay-anda ida a makigubat nga agmaymaysa.
43 Gapuna nagtignay met dagiti annak ti Israel a buyogen ti kinasikap, ket bayat nga agsubli dagiti annak ti Israel manipud gubat, nasarakanda ti sumagmamano kadagiti Egipcio iti dalan ket kinabilda ida sadiay.
44 Ket bayat ti panangpapatayda kadakuada, kinunada kadakuada dagitoy a sasao.
45 Apay a pimmanawkayo kadakami ket pinanawannakami, a sumagmamano a tattao, tapno makiranget kadagitoy nga ari nga addaan iti dakkel a tattao a mangsapsaplit kadakami, tapno iti kasta maisalakanyo dagiti bukodyo a kararua?
46 Ket maipapan iti sumagmamano a sinabat dagiti Israelita iti dalan, isuda nga annak ti Israel nagsaoda iti tunggal maysa, a kunkunada: “Kabilenyo, kabilenyo, ta isu ket maysa nga Ismaelita, wenno maysa nga Edomita, wenno nagtaud kadagiti annak ni Kitim, ket nagtakderda iti rabawna ket pinatayda, ket naammuanda nga isu ket maysa nga Egipcio.
47 Ket inaramid dagiti annac ti Israel dagitoy a banbanag a nasikap maibusor cadagiti Egipcio, agsipud ta pinanawanda ida iti gubat ken nagtalawda cadacuada.
48 Ket dagiti annac ti Israel pinapatayda dagiti lallaki ti Egipto iti dalan iti castoy a wagas, agarup dua gasut a lallaki.
49 Nakita dagiti amin a tattao ti Egipto ti kinadakes nga inaramid kadakuada dagiti annac ti Israel, isu a nagbuteng unay ti intero nga Egipto kadagiti annak ti Israel, ta nakitada ti dakkel a pannakabalinda, ket awan uray maysa a tao kadakuada ti natnag.
50 Gapuna, nagsubli dagiti amin nga Israelita a siraragsak iti dalanda nga agturong idiay Gosen, ket ti nabati nga Egipto nagsublida tunggal maysa iti lugarna.

KAPITULO 65

1 Ket napasamak kalpasan dagitoy a banbanag, amin dagiti mamalbalakad ni Faraon, ari ti Egipto, ken amin a panglakayen ti Egipto naguummongda ket immayda iti sangoanan ti ari ket nagruknoyda iti daga, ket nagtugawda iti sanguananna.
2 Ket dagiti mamalbalakad ken panglakayen ti Egipto nagsaoda iti ari, a kunkunada.
3 Adtoy dakdakkel ken nabilbileg dagiti tao dagiti annac ti Israel ngem dakami, ket ammom amin ti kinadakes nga inaramidda kadakami iti dalan idi nagsublikami manipud iti gubat.
4 Ket nakitam met ti nabileg a pannakabalinda, ta daytoy a pannakabalin ket adda kadakuada manipud kadagiti ammada, ta sumagmamano laeng a lallaki ti timmakder a maibusor iti maysa nga ili nga adu a kas iti darat, ket kinabilda ida iti tadem ti kampilan, ket iti bagbagida awan ti uray maysa a natnag, iti kasta no aduda koma idin naan-anay koma a dinadaelda ida.
5 Ita ngarud, balakadannakami no ania ti aramidenmi kadakuada, agingga nga in-inut a dadaelenmi ida manipud iti tengngami, amangan no umaduda unay para kadakami iti daga.
6 Ta no umadu dagiti annak ti Israel iti daga, agbalindanto a lapped kadatayo, ket no mapasamak ti aniaman a gubat, buyogen ti dakkel a pigsada makikadua iti kabusortayo, ket makirangetda kadatayo, dadaelendatayo manipud iti daga ken umadayoda iti dayta.
7 Isu a simmungbat ti ari kadagiti panglakayen ti Egipto ket kinunana kadakuada, Daytoy ti plano a naibalakad maibusor iti Israel, a saantayo a pumanaw.
8 Adtoy iti daga adda ti Pitom ken Rameses, siudad a saan a nasarikedkedan a maibusor iti gubat, masapul a bangonenyo ida ken dakami ken sarikedkedan.
9 Ita ngarud inkaykayo met ket agtignaykayo a sisikap kadakuada, ket iwaragawagyo ti maysa a timek idiay Egipto ken idiay Gosen iti bilin ti ari, a kunkunana.
10 Dakayo amin a lallaki ti Egipto, Gosen, Patros ken amin nga agnanaed kadakuada! binilinnakami ti ari a bangonenmi ti Pitom ken Rameses, ken sarikedkedanmi ida a pakigubat; nga cadacayo iti amin nga Egipto, cadagiti

annac ti Israel ken cadagiti amin nga agnanaed cadagiti il-ili, sidadaan a mangbangon cadacami, tunggal maysa ket maited kencuana ti tangdanna iti inaldaw iti bilin ti ari; isu a mapankayo nga umuna ket agaramidkayo iti nasikap, ket ummongyo ti bagbagiyo ket umaykayo idiay Pitom ken Rameses tapno mangbangon.
11 Ket bayat ti panagbangonmo, inaldaw a maaramid ti kastoy a kita ti panangiwaragawag iti intero nga Egipto iti bilin ti ari.
12 Ket inton umay ti sumagmamano kadagiti annak ti Israel a mangbangon kadakayo, inaldaw nga itedyo ida kadagiti tangdanda iti sumagmamano nga aldaw.
13 Ket kalpasan a makabangonda a kaduayo para iti inaldaw a tangdan, guyodenyo ti bagbagiyo kadakuada iti inaldaw a saggaysa iti nalimed, ket kalpasanna tumakderkayo ket agbalinkayo nga appo ti trabaho ken opisialda, ket baybay-anyonto ida kalpasanna a mangbangon nga awan ti tangdan, ket no agkedkedda, kalpasanna piliten ida iti amin a pigsayo a mangbangon.
14 Ket no aramidem daytoy nasayaatto no pabilgenmi ti dagami maibusor kadagiti annak ti Israel, ta gapu iti pannakabannog ti panagbangon ken trabaho, bumassit dagiti annak ti Israel, agsipud ta inaldaw nga ipaidammo ida kadagiti assawada.
15 Ket amin dagiti panglakayen ti Egipto nangngegda ti pammagbaga ti ari, ket ti pammagbaga ket kasla nasayaat kadagiti matada ken kadagiti mata dagiti adipen ni Faraon, ken kadagiti mata ti intero nga Egipto, ket inaramidda ti maitunos iti sao ti ari.
16 Ket amin nga adipen pimmanawda iti ari, ket inaramidda ti maysa a deklarasion iti intero nga Egipto, idiay Tacpanches ken idiay Gosen, ken kadagiti amin a siudad a nanglikmut iti Egipto, a kunkunada.
17 Nakitam ti inaramid kadakami dagiti annak da Esau ken Ismael, nga immay nakigubat kadakami ken nagtarigagay a mangdadael kadakami.
18 Ita ngarud, binilinnakami ti ari a sarikedkedanmi ti daga, bangonenmi dagiti siudad a Pitom ken Rameses, ken sarikedkedanmi ida a pakigubat, no umayda manen a bumusor kadakami.
19 Siasinoman kadakayo manipud iti intero nga Egipto ken iti annac ti Israel nga umay a mangbangon kadakami, maitedto ti ari iti inaldaw a tangdanna, kas iti bilinna kadakami.
20 Ket idi nangngeg ti Egipto ken ti amin nga annac ti Israel ti amin nga insao dagiti adipen ni Faraon, immay manipud kadagiti Egipcio, ken dagiti annak ti Israel tapno mangbangon a kaduada dagiti adipen ni Faraon, Pitom ken Ramses, ngem awan ti siasinoman kadagiti annak ni Levi nga immay a kaduada dagiti kakabsatda a mangbangon.
21 Ket dagiti amin nga adipen ni Faraon ken dagiti prinsipena immayda idi damo buyogen ti panangallilaw tapno mangbangon a kadua ti intero nga Israel kas inaldaw a natangdanan a trabahador, ket intedda iti Israel ti inaldaw a tangdananda idi damo.
22 Ket dagiti adipen ni Faraon nangibangonda a kadua ti intero nga Israel, ket nagtrabahoda iti dayta a trabaho a kadua ti Israel iti las-ud ti makabulan.
23 Ket iti ngudo ti bulan, dagiti amin nga adipen ni Faraon nangrugida nga umadayo a sililimed kadagiti tattao ti Israel iti inaldaw.
24 Ket intuloy ti Israel ti trabaho iti dayta a tiempo, ngem inawatda idin ti inaldaw a tangdan, agsipud ta dadduma kadagiti lallaki ti Egipto ti mangitultuloy pay laeng iti trabaho a kadua ti Israel iti dayta a tiempo; ngarud dagiti Egipcio intedda iti Israel ti tangdan kadagidi nga aldaw, tapno isuda, dagiti Egipcio a katrabahuanda, mabalinda met nga alaen ti sueldo ti panagtrabahoda.
25 Ket iti ngudo ti makatawen ken uppat a bulan, immadayo dagiti amin nga Egipcio manipud kadagiti annac ti Israel, isu a dagiti annak ti Israel nabatida nga agmaymaysa a makiramraman iti trabaho.
26 Ket kalpasan ti ipapanaw dagiti amin nga Egipcio manipud kadagiti annac ti Israel nagsublida ket nagbalinda a manangirurumen ken opisial kadakuada, ket sumagmamano kadakuada ti nagtakder iti rabaw dagiti annac ti Israel kas appo ti trabaho, tapno awatenda kadakuada amin nga intedda kadakuada a maipaay iti sueldo ti panagtrabahoda.
27 Ket dagiti Egipcio inaramidda ti kastoy kadagiti annac ti Israel iti inaldaw, tapno marigatanda iti trabahoda.
28 Ket amin dagiti annac ti Israel agmaymaysada nga agtrabtrabaho, ket nagkedkedda dagiti Egipcio a mangted iti aniaman a sueldo kadagiti annak ti Israel manipud iti dayta a tiempo.
29 Ket idi agkedked ti sumagmamano kadagiti lallaki ti Israel nga agtrabaho gapu iti saan a naited kadakuada a tangdan, idin dagiti agsingsingir ken dagiti adipen ni Faraon inrurumenda ida ket kinabilda ida iti nakaro a danog, ket pinagsublida ida babaen ti puersa, tapno makipagtrabaho kadagiti kakabsatda; kasta ti inaramid dagiti amin nga Egipcio kadagiti annac ti Israel iti amin nga aldaw.
30 Ket amin nga annak ti Israel nagbutengda unay kadagiti Egipcio iti daytoy a banag, ket nagsubli dagiti amin nga annak ti Israel ket nagtrabahoda nga agmaymaysa nga awan ti sueldoda.
31 Ket binangon dagiti annac ti Israel ti Pitom ken Rameses, ket inaramid dagiti amin nga annac ti Israel ti trabaho, dadduma ti nagaramid kadagiti ladrilio, ken dadduma ti nangibangon, ket dagiti annac ti Israel binangonda ken pinatibkerda ti amin a daga ti Egipto ken dagiti paderna, ket dagiti annak ti Israel nakiramanda iti trabaho iti adu a tawen, agingga a dimteng ti tiempo a linagip ida ti Apo ket inruarna ida manipud Egipto.
32 Ngem dagiti annac ni Levi saanda a natrabaho iti trabaho a kaduada dagiti kakabsatda nga Israel, manipud idi damo agingga iti aldaw ti ipapanawda manipud Egipto.
33 Ta ammo dagiti amin nga annak ni Levi nga insao dagiti Egipcio amin dagitoy a sasao buyogen ti panangallilaw kadagiti Israelita, gapuna nagkedked dagiti annak ni Levi nga umasideg iti trabaho a kaduada dagiti kakabsatda.
34 Ket dagiti Egipcio saanda nga inturong ti atensionda tapno aramidenda dagiti annak ni Levi kalpasanna, yantangay saanda a nakikadua kadagiti kakabsatda idi damo, gapuna pinanawan ida dagiti Egipcio.
35 Ket dagiti im-ima dagiti lallaki ti Egipto naiturongda buyogen ti agtultuloy a kinainget maibusor kadagiti annac ti Israel iti dayta nga aramid, ket dagiti Egipcio pinagbalinda a nainget dagiti annac ti Israel.

36 Ket dagiti Egipcio pinapaitda ti biag dagiti annac ti Israel babaen ti napinget a panagtrabaho, iti mortar ken ladrilio, ken kasta met iti amin a kita ti trabaho iti talon.
37 Ket inawagan dagiti annac ti Israel ni Melol nga ari ti Egipto iti "Meror, ari ti Egipto," agsipud ta idi kaaldawan dagiti Egipcio pinapaitda ti biagda iti amin a kita ti trabaho.
38 Ket amin nga aramid a pinagtrabaho dagiti Egipcio kadagiti annac ti Israel, inaramidda a siinget, tapno parigatenda dagiti annac ti Israel, ngem no ad-adda a parigatenda ida, ad-adda nga immadu ken dimmakkelda, ket naladingit dagiti Egipcio gapu kadagiti annac ti Israel.

KAPITULO 66

1 Iti dayta a tiempo natay ni Hadad nga anak ni Bedad nga ari ti Edom, ken ni Samla a taga Mesreca, manipud iti pagilian dagiti annak ti daya, nagturay a kasukatna.
2 Iti maikasangapulo ket tallo a tawen ti panagturay ni Faraon nga ari ti Egipto, a maikasangagasut ket duapulo ket lima a tawen ti panagturong dagiti Israelita idiay Egipto, nagturay ni Samla iti Edom iti sangapulo ket walo a tawen.
3 Ket idi nagturay, inruarna dagiti buyotna tapno mapan makigubat ken ni Zefo nga anak ni Elifaz ken kadagiti annak ni Kitim, gapu ta nakigubatda ken Angeas nga ari ti Africa, ket dinadaelda ti intero a buyotna.
4 Ngem saan a nakiranget kenkuana, ta linapdan dagiti annak ni Esau, a kunkunada: “Kabsatda isuna, isu a dimngeg ni Samla iti timek dagiti annak ni Esau, ket nagsubli a kaduana dagiti amin a buyotna idiay daga ti Edom, ket saanna a nakiranget ken ni Zefo nga anak ni Elifaz.
5 Ket ni Faraon nga ari ti Egipto nangngegna daytoy a banag, a kunkunana, Inkeddeng ni Samla nga ari ti Edom a makiranget kadagiti annak ni Kitim, ket kalpasanna umayto makigubat iti Egipto.
6 Ket idi nangngeg dagiti Egipcio daytoy a banag, pinaaduda ti panagbannog kadagiti annac ti Israel, amangan no aramiden dagiti Israelita kadakuada a kas iti inaramidda kadakuada iti pannakigubatda kadagiti annac ni Esau idi al-aldaw ni Hadad.
7 Gapuna kinuna dagiti Egipcio kadagiti annac ti Israel, Dagusyo ket aramidenyo ti trabahoyo, ket leppasenda ti trabahoyo, ken papigsaenyo ti daga, amangan no umay dagiti annak ni Esau a kakabsatyo a makigubat kadakami, ta gapu kadakayo umaydanto a bumusor kadakami.
8 Inaldaw nga inaramid dagiti annac ti Israel ti trabaho dagiti tattao ti Egipto, ket dagiti Egipcio pinarigatda dagiti annac ti Israel tapno maksayan ida iti daga.
9 Ngem bayat ti panangpaadu dagiti Egipcio iti panagbannog kadagiti annac ti Israel, kasta met nga immadu ken immadu dagiti annac ti Israel, ket napno ti intero nga Egipto kadagiti annac ti Israel.
10 Ket iti maikasangagasut ket duapulo ket lima a tawen ti panagdisso ti Israel idiay Egipto, nakita dagiti amin nga Egipcio a saan a nagballigi ti pammagbagada maibusor iti Israel, no di ket immadu ken dimmakkelda, ket ti daga ti Egipto ken ti daga ti Gosen napnoda kadagiti annak ti Israel.
11 Isu nga immay dagiti amin a panglakayen ti Egipto ken dagiti masirib iti sanguanan ti ari ket nagruknoyda kenkuana ket nagtugawda iti sanguananna.
12 Ket amin dagiti panglakayen ti Egipto ken dagiti masirib a lallaki iti dayta kinunada iti ari, Agbiag koma ti ari iti agnanayon; binalakadannakami iti pammagbaga a maibusor kadagiti annac ti Israel, ket inaramidmi kadakuada a maibatay iti sao ti ari.
13 Ngem maitunos iti panagadu ti panagtrabaho kasta met nga umadu ken dumakkelda iti daga, ket adtoy napno ti intero a pagilian kadakuada.
14 Ita ngarud ti apo ken aritayo, dagiti mata ti intero nga Egipto addada kenka a mangted kadakuada iti balakad babaen ti siribmo, a babaen iti dayta mabalinda a parmeken ti Israel tapno dadaelenda ida, wenno pabassitenda ida manipud iti daga; ket simmungbat ti ari kadakuada a kinunana, Ikkankayo iti balakad iti daytoy a banag tapno maammuanmi no ania ti aramidenmi kadakuada.
15 Simmungbat ti maysa nga opisial, maysa kadagiti mammagbaga ti ari, nga agnagan Job, manipud Mesopotamia, iti daga ti Uz, a kunkunana.
16 No makaay-ayo ti ari, denggenna koma ti pammagbaga ti adipenna; ket kinuna ti ari kenkuana, Agsaoka.
17 Ket nagsao ni Job iti sanguanan ti ari, dagiti prinsipe ken iti sanguanan dagiti amin a panglakayen ti Egipto, a kunkunana.
18 Kitaenyo ti pammagbaga ti ari a binalakadanna idi maipapan iti panagbannog dagiti annak ti Israel ket nasayaat unay, ket saanyo nga ikkaten kadagiti agtartrabaho iti agnanayon.
19 Ngem daytoy ti balakad a nabalakadan a mabalinyo a kissayan ida, no kasla nasayaat iti ari a parigatenna ida.
20 Adtoy nabayagen a mabutengkami iti gubat, ket kinunami, Inton agbunga ti Israel iti daga, papanawennakamin iti daga no adda mapasamak a gubat.
21 No makaay-ayo ti ari, rummuar koma ti naarian a bilin, ket maisurat koma kadagiti linteg ti Egipto a saan a mawaswas, a tunggal ubing a lalaki a mayanak kadagiti Israelita, maibukbok ti darana iti daga.
22 Ket babaen ti panangaramidyo iti daytoy, inton matay amin dagiti lallaki nga annak ti Israel, agsardengton ti kinadakes dagiti gubatda; aramidenna koma ti ari ti kasta ket ibaonna ti amin a Hebreo a komadrona ket bilinenna ida iti daytoy a banag a papatayenda dayta; isu a ti banag naay-ayo ti ari ken dagiti prinsipe, ket inaramid ti ari ti maitunos iti sao ni Job.
23 Ket pinaayaban ti ari dagiti Hebreo a partera a maawagan, a ti nagan ti maysa ket Sefra, ken ti sabali ket Pua.
24 Ket dagiti partera immayda iti sanguanan ti ari, ket nagtakderda iti sanguananna.
25 Ket kinuna ti ari kadakuada, Inton aramidenyo ti akem ti komadrona kadagiti Hebreo a babbai, ket makitayo ida iti tugaw, no anak a lalaki, papatayenyo, ngem no anak a babai, agbiagto.
26 Ngem no saanyo nga aramiden daytoy, puorankayonto ken amin a balbalayyo iti apuy.
27 Ngem dagiti komadrona nagbutengda iti Dios ket dida impangag ti ari ti Egipto wenno kadagiti sasaona, ket idi dagiti Hebreo a babbai impasngayda ti komadrona nga anak a lalaki wenno babai, inaramid ti komadrona ti amin a kasapulan iti ubing ket binaybay-anna nga agbiag; kasta ti inaramid dagiti komadrona iti amin nga aldaw.

28 Ket daytoy a banag naibaga iti ari, ket nangibaon ken nangayab kadagiti komadrona ket kinunana kadakuada, Apay nga inaramidyo daytoy a banag ket insalakanyo a sibibiag dagiti ubbing?
29 Ket simmungbat dagiti partera ket nagsaoda a sangsangkamaysa iti sanguanan ti ari, a kunkunada.
30 Saan koma a panunoten ti ari a dagiti Hebreo a babbai ket kas kadagiti babbai nga Egipcio, ta amin nga annak ti Israel ket nasayaatda, ket sakbay nga umay kadakuada ti komadrona naipasngayda, ket no maipapan kadakami nga adipenmo, iti adu nga aldaw awan ti Hebreo a babai a nangipasngay kadakami, ta amin dagiti Hebreo a babbai ket bukodda a komadrona, agsipud ta nasayaatda.
31 Ket nangngeg ni Faraon dagiti sasaoda ket pinatina ida iti daytoy a banag, ket pimmanaw dagiti komadrona iti ari, ket naimbag ti pannakilangen ti Dios kadakuada, ket immadu ken immadu dagiti tattao iti kasta unay.

KAPITULO 67

1 Adda maysa a lalaki iti daga ti Egipto iti kaputotan ni Levi, nga agnagan Amram, anak ni Kehat, anak ni Levi, anak ni Israel.
2 Ket napan daytoy a lalaki ket nangasawa iti asawa a ni Jocabed nga anak ni Levi a kabsat ni amana, ket agtawen iti sangagasut duapulo ket innem, ket immay kenkuana.
3 Ket nagsikog ti babai ket nangipasngay iti maysa nga anak a babai, ket pinanagananna iti Miriam, agsipud ta kadagidi nga aldaw, pinapait dagiti Egipcio ti biag dagiti annak ti Israel.
4 Ket nagsikog manen ket nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki ket pinanagananna iti Aaron, ta idi al-aldaw ti panagsikogna, rinugian ni Faraon nga ibukbok ti dara dagiti lallaki nga annak ti Israel.
5 Kadagidi nga aldaw natay ni Zefo nga anak ni Elifaz, nga anak ni Esau, nga ari ti Kitim, ket ni Janeas ti nagturay a kasukatna.
6 Ket ti tiempo a panagturay ni Zefo kadagiti annak ni Kitim ket limapulo a tawen, ket natay ket naitabon iti siudad ti Nabna iti daga ti Kitim.
7 Ket ni Janeas, maysa kadagiti nabileg a lallaki iti annac ni Kitim, nagturay a simmaruno ken isu nagturay iti limapulo a tawen.
8 Kalpasan ti ipapatay ti ari ti Kitim a nagtalaw ni Balaam nga anak ni Beor manipud iti daga ti Kitim, ket napan ken napan idiay Egipto ken Faraon nga ari ti Egipto.
9 Ket ni Faraon inawatna isuna buyogen ti dakkel a dayaw, ta nangngegna ti kinasiribna, ket intedna kenkuana dagiti sagut ken pinagbalinna a mamalbalakad, ken pinadakkelna.
10 Ket ni Balaam nagnaed idiay Egipto, a nadayaw kadagiti amin a natan-ok ti ari, ket dagiti natan-ok intan-okda isuna, agsipud ta tinarigagayanda amin a sursuruen ti kinasiribna.
11 Ket iti maikasangagasut ket tallopulo a tawen ti panagdisso ti Israel idiay Egipto, natagtagainep ni Faraon nga isu ket situtugaw iti tronona a kas ari, ket intangadna dagiti matana ket nakitana ti maysa a lakay a sitatakder iti sanguananna, ket adda dagiti timbangan kadagiti ima ti lakay, kas iti timbangan nga us-usaren dagiti komersiante.
12 Ket innala ti lakay ti timbangan ket inbitinna iti sanguanan ni Faraon.
13 Ket innala ti lakay dagiti amin a lallakay ti Egipto ken amin a natan-ok ken dadakkel a tattaona, ket ingalutna ida ket inkabilna ida iti maysa a timbangan.
14 Ket nangala iti maysa a gatas nga urbon ket inkabilna iti sabali a timbangan, ket ti urbon ti nangparmek iti amin.
15 Ket nasdaaw ni Faraon iti daytoy nakabutbuteng a sirmata, no apay a ti urbon ket naparmek iti amin, ket nariing ni Faraon ket adtoy ket maysa a tagtagainep.
16 Nasapa a bimmangon ni Faraon iti bigat ket inayabanna amin nga adipenna ket insalaysayna kadakuada ti tagtagainep, ket nagbuteng dagiti lallaki.
17 Ket kinuna ti ari kadagiti amin a masirib a tattaona, Ipatarusyo kadakayo ti tagtagainep nga intagtagainepko, tapno maammuak dayta.
18 Ket ni Balaam nga anak ni Beor simmungbat iti ari ket kinunana kenkuana, Awan sabali a kaipapanan daytoy no di ti dakkel a kinadakes a tumaud iti Egipto iti maudi nga al-aldaw.
19 Ta maipasngayto ti maysa nga anak a lalaki iti Israel a mangdadael iti intero nga Egipto ken dagiti agnanaed iti dayta, ken mangiruar kadagiti Israelita manipud Egipto babaen ti mannakabalin nga ima.
20 Ita ngarud, O ari, agbalakadka iti daytoy a banag, tapno dadaelem ti namnama dagiti annak ti Israel ken ti namnamada, sakbay a tumaud daytoy a dakes maibusor iti Egipto.
21 Ket ti ari kinunana ken Balaam, Ket ania ti aramidentayo iti Israel? sigurado a kalpasan ti maysa a pamay-an immuna a nagbalakadkami maibusor kadakuada ket dimi maparmek ida.
22 Ita, mangtedkayo met kadakayo iti balakad maibusor kadakuada tapno maparmekmi ida.
23 Ket ni Balaam simmungbat iti ari, a kunkunana, Ibaonmo ita ket ayabam ti dua a mamalbalakadmo, ket kitaenmi no ania ti balakadda maipapan iti daytoy a banag ket kalpasanna agsao ti adipenmo.
24 Ket ti ari nangibaon ket inayabanna ti dua a mamalbalakadna a da Reuel a Midianita ken Job a Uzita, ket immayda ket nagtugawda iti sanguanan ti ari.
25 Ket kinuna ti ari kadakuada, Adtoy, nangngegyo nga agpada ti tagtagainep nga intagtagainepko, ken ti kaipapanan dayta; ita ngarud mangted iti balakad ken ammo ken kitaen no ania ti maaramid kadagiti annak ti Israel, a babaen iti dayta maparmektayo ida, sakbay a tumaud ti kinadakesda a maibusor kadatayo.
26 Simmungbat ni Reuel a Midianita iti ari ket kinunana, Agbiag koma ti ari, agbiag koma ti ari iti agnanayon.
27 No naimbag ti ari, isardengna koma dagiti Hebreo ket baybay-anna ida, ket saanna koma nga iyunnat ti imana maibusor kadakuada.
28 Ta dagitoy dagiti pinili ti Apo idi un-unana nga al-aldaw, ken innalana a kas pakabuklan ti tawidna manipud iti tengnga dagiti amin a nasion iti daga ken dagiti ari ti daga; ket siasino ti nangiyunnat iti imana kadakuada nga awan dusa, a saan a naibales ti Diosda?
29 Pudno nga ammom nga idi simmalog ni Abraham idiay Egipto, nakita ni Faraon, ti dati nga ari ti Egipto, ni Sara nga asawana, ket innalana kas asawa, agsipud ta kinuna ni Abraham, Isu ket kabsatko a babai, ta nagbuteng, di la ket ta papatayen dagiti lallaki ti Egipto gapu iti asawana.

30 Ket idi a ti ari ti Egipto innalana ni Sara idin ti Dios kinabilna isuna ken ti sangakabbalayanna kadagiti nakaro a saplit, agingga nga insublina ken Abraham nga asawana a ni Sara, kalpasanna isu naimbag.
31 Ket ni Abimelec a Gerarita, nga ari dagiti Filisteo, dinusa ti Dios gapu ken Sara nga asawa ni Abraham, iti panangpasardengna iti tunggal aanakan manipud iti tao agingga iti animal.
32 Idi immay ti Diosda ken Abimelec iti tagtagainep iti rabii ket pinagbutengna tapno maisublina ken Abraham ni Sara nga innalana, ket kalpasanna nadusa amin dagiti tattao ti Gerar gapu ken Sara, ket nagkararag ni Abraham iti Diosna maipaay kadakuada, ket nagpakaasi kenkuana, ket pinaimbagna ida.
33 Nagbuteng ni Abimelec iti amin a dakes a dimteng kenkuana ken kadagiti tattaona, ket nagsubli ken ni Abraham nga asawana a ni Sara, ket inikkanna kenkuana ti adu a sagut.
34 Kasta met ti inaramidna ken Isaac idi pinapanawna manipud Gerar, ket nakaskasdaaw ti inaramid ti Dios kenkuana, isu a namaga ti amin a pagayusan ti danum ti Gerar, ket saan a nagtubo dagiti nabunga a kayoda.
35 Agingga a napan kenkuana ni Abimelec a taga Gerar, ken ni Ahuzzat a maysa kadagiti gagayyemna, ken ni Picol a kapitan ti buyotna ket nagruknoyda ken nagruknoyda iti sanguananna iti daga.
36 Ket kiniddawda kencuana nga agpakaasi maipaay kadakuada, ket nagkararag iti Apo para kadakuada, ket nagpakaasi ti Apo kenkuana ket pinaimbagna ida.
37 Ni met Jacob, ti natan-ok a tao, naispal babaen ti kinatarnawna manipud iti ima ni kabsatna a ni Esau, ken iti ima ni Laban a Siriano a kabsat ni inana, a nangsapsapul iti biagna; kasta met manipud iti ima dagiti amin nga ari ti Canaan a naguummong a bumusor kenkuana ken kadagiti annakna tapno dadaelenda ida, ket inispal ida ti Apo manipud kadagiti imada, a timmaliawda kadakuada ket kinabilda ida, ta siasino ti nangyunnat iti imana kadakuada nga awan ti dusa?
38 Pudno a ni Faraon nga immuna, nga ama ni amam, pinadakkelna ni Jose nga anak ni Jacob a nangatngato ngem kadagiti amin a prinsipe ti daga ti Egipto, idi nakitana ti kinasiribna, ta babaen ti kinasiribna inispalna amin nga agnanaed iti daga manipud iti bisin.
39 Kalpasanna, binilinna ni Jacob ken dagiti annakna a sumalogda idiay Egipto, tapno babaen ti kinaimbagda, maispal ti daga ti Egipto ken ti daga ti Gosen manipud iti bisin.
40 Ita ngarud no kasla nasayaat kadagiti matam, isardengmo ti mangdadael kadagiti annac ti Israel, ngem no saan a pagayatam nga agnaedda idiay Egipto, ibaonmo ida manipud ditoy, tapno mapanda iti daga ti Canaan, ti daga a nagnaedan dagiti kapuonanda.
41 Ket idi nangngeg ni Faraon ti sasao ni Jetro nakapungtot unay kenkuana, isu a timmakder gapu iti bain manipud iti sanguanan ti ari, ket napan idiay Midian, ti dagana, ket innalana ti sarukod ni Jose.
42 Ket ti ari kinunana ken Job nga Uzita, Ania ti kunam ni Job, ken ania ti balakadmo maipapan kadagiti Hebreo?
43 Gapuna kinuna ni Job iti ari, Adtoy amin nga agnanaed iti daga addada iti pannakabalinmo, aramiden koma ti ari ti kasla nasayaat kadagiti matana.
44 Ket ti ari kinunana ken Balaam, Ania ti ibagam, Balaam, sawem ti saom tapno mangngegmi.
45 Ket ni Balaam kinunana iti ari: “Kadagiti amin nga imbalakad ti ari maibusor kadagiti Hebreo maisalakandanto, ket saanto a kabaelan ti ari a parmeken ida iti aniaman a pammagbaga.
46 Ta no pagarupem a kissayan ida babaen ti gumilgil-ayab nga apuy, saanmo a maparmek ida, ta sigurado nga inispal ti Diosda ni Abraham nga amada manipud Ur dagiti Caldeo; ket no pagarupem a dadaelen ida babaen ti kampilan, sigurado a naispal ni Isaac nga amada manipud iti dayta, ket naikabil ti maysa a kalakian a karnero a kasukatna.
47 Ket no buyogen ti narigat ken nainget a panagtrabaho pagarupem a kissayan ida, saankanto nga agballigi uray iti daytoy, ta nagserbi ni amada a ni Jacob ken ni Laban iti amin a kita ti napinget a panagtrabaho, ket rimmang-ay.
48 Ita ngarud, O Ari, denggem dagiti balikasko, ta daytoy ti pammagbaga a naibaga a maibusor kadakuada, a babaen iti dayta parmekem ida, ken saanmo koma a pumanaw.
49 No maay-ayo ti ari ibilinna koma amin nga annakda a mayanak manipud ita nga aldaw nga agpatpatuloy, a maitapuak iti danum, ta babaen iti daytoy mapunasmo ti naganda, ta awan kadakuada, wenno kadagiti ammada, ti nasubok iti kastoy a wagas.
50 Ket nangngeg ti ari dagiti sasao ni Balaam, ket ti banag naay-ayo iti ari ken dagiti prinsipe, ket ti ari inaramidna ti maitunos iti sao ni Balaam.
51 Ket imbilin ti ari a maipaulog ti maysa a proklamasion ken maaramid ti maysa a linteg iti intero a daga ti Egipto, a kunkunana: Tunggal ubing a lalaki a mayanak dagiti Hebreo manipud itoy nga aldaw, maitapuakto iti danum.
52 Ket ni Faraon inayabanna dagiti amin nga adipenna, a kunkunana, Incayo ita ket sapulenyo ti intero a daga ti Gosen a yan dagiti annac ti Israel, ket kitaenyo a tunggal annak a lalaki a mayanak kadagiti Hebreo maitapuakto iti karayan, ngem tunggal annak a babai palubosanyo nga agbiag.
53 Ket idi nangngeg dagiti annac ti Israel daytoy a banag nga imbilin ni Faraon, nga ibellengda dagiti annakda a lallaki iti karayan, dadduma kadagiti tattao ti simmina kadagiti assawada ken dadduma ti nakipet kadakuada.
54 Ket manipud iti dayta nga aldaw nga agpatpatuloy, idi dimteng ti oras ti panagpasngay kadagidiay babbai ti Israel a nagtalinaed kadagiti assawada, napanda iti talon tapno agpasngayda sadiay, ket nangipasngayda iti talon, ket binaybay-anda dagiti annakda iti talon ket nagawidda.
55 Ket ti Apo a nagsapata kadagiti kapuonanda a paaduenna ida, nangibaon iti maysa kadagiti agserserbi nga anghelna nga adda idiay langit a mangbuggo iti tunggal ubing iti danum, a mangpulot ken mangbalkot iti dayta ken mangikabil kadagiti imana iti dua a nalannas a bato a nagsusop iti gatas ken manipud iti sabali a diro, ket pinagtubona ti buokna agingga kadagiti tumengna, a babaen iti dayta mabalinna nga abbongan ti bagina; tapno liwliwaenna ken kumpet iti dayta, babaen ti pannakipagriknana iti dayta.
56 Ket idi naasian ti Dios kadakuada ken tinarigagayanna a paaduen ida iti rabaw ti daga, imbilinna ti dagana nga awatenna ida a maitalimeng iti dayta agingga iti panawen ti panagdakkelda, kalpasanna linuktan ti daga ti ngiwatna ket inisbona ida ket nagtuboda manipud iti siudad a kas iti ruot

ti daga, ken dagiti ruot ti kabakiran, ket nagsublida tunggal maysa iti pamiliana ken iti balay ni amana, ket nagtalinaedda kadakuada.
57 Ket dagiti maladaga dagiti annak ti Israel addada ditoy daga a kas iti ruot iti talon, gapu iti parabur ti Dios kadakuada.
58 Ket idi nakita dagiti amin nga Egipcio daytoy a banag, rimmuarda, tunggal maysa iti talonna agraman ti sangolna a baka ken ti aradona, ket inaradoda daytoy a kas iti panangarado ti maysa iti daga iti tiempo ti bukel.
59 Ket idi naaradoda dida kabaelan a dangran dagiti maladaga dagiti annac ti Israel, isu nga immadu ken immadu dagiti tattao iti kasta unay.
60 Ket ni Faraon binilinna dagiti ofisialesna iti inaldaw a mapan idiay Gosen tapno sapulenda dagiti maladaga dagiti annac ti Israel.
61 Ket idi nagbirokda ken nakasarakda iti maysa, innalada iti barukong ti inana babaen ti puersa, ket impuruakda iti karayan, ngem ti kabaian nga ubing imbatida a kaduana ti inana; kasta ti inaramid dagiti Egipcio kadagiti Israelita iti amin nga aldaw.

KAPITULO 68

1 Ket iti dayta a tiempo adda ti espiritu ti Dios ken ni Miriam nga anak ni Amram a kabsat a babai ni Aaron, ket rimmuar ket nagipadto maipapan iti balay, a kunkunana, Adtoy ti maysa nga anak a lalaki a maipasngay kadatayo manipud iti amak ken inak iti daytoy a gundaway, ket isalakannanto ti Israel manipud kadagiti ima ti Egipto.
2 Ket idi nangngeg ni Amram ti sasao ti balasangna, napan ket insublina ti asawana iti balay, kalpasan ti panangpapanawna kenkuana iti tiempo idi imbilin ni Faraon ti tunggal lalaki nga ubing iti balay ni Jacob a maitapuak iti danum.
3 Iti kasta, innala ni Amram ni Jokebed nga asawana, tallo a tawen kalpasan a pinapanawna, ket immay kenkuana ket nagsikog.
4 Ket iti ngudo ti pito a bulan manipud panagsikogna nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki, ket napno ti intero a balay iti dakkel a lawag a kas iti lawag ti init ken bulan iti tiempo ti panagsilnagda.
5 Ket idi nakita ti babai ti ubing a nasayaat ken makaay-ayo iti buya, inlemmengna iti tallo a bulan iti uneg ti siled.
6 Kadagidi nga aldaw nagkukumplot dagiti Egipcio a mangdadael iti amin a Hebreo sadiay.
7 Ket dagiti babbai nga Egipcio napanda idiay Gosen nga ayan dagiti annak ti Israel, ket inawitda dagiti urbonda kadagiti abagada, dagiti maladagada a saan pay a makasao.
8 Ket kadagidi nga aldaw, idi nagpasngay dagiti babbai ti annac ti Israel, inlemmeng ti tunggal babai ti anakna manipud iti sango dagiti Egipcio, tapno saan a maammuan dagiti Egipcio ti pannakayanakda, ken saanda a dadaelen ida manipud iti daga.
9 Ket immay dagiti babbai nga Egipcio idiay Gosen ken dagiti annakda a di makasao ket addada iti abagada, ket idi simrek ti maysa nga Egipcio a babai iti balay ti maysa a Hebreo a babai nangrugi nga agsangit ti maladaga.
10 Ket idi nagikkis, simmungbat ti ubing nga adda iti makin-uneg a siled, isu a napanda insalaysay dagiti babbai nga Egipcio idiay balay ni Faraon.
11 Ket imbaon ni Faraon dagiti ofisialesna tapno alaenda dagiti ubbing ken papatayenda ida; kasta ti inaramid dagiti Egipcio kadagiti Hebreo a babbai iti amin nga aldaw.
12 Iti dayta a tiempo, agarup tallo a bulan manipud panangilemmeng ni Jocabed iti anakna, a naammuan ti banag iti balay ni Faraon.
13 Ket ti babai nagdardaras nga innalana ti anakna sakbay nga immay dagiti opisial, ket nangala kenkuana iti maysa a lakasa a nabuyogan, ket pinaltoganna dayta iti pitak ken pitak, ket inkabilna ti ubing iti dayta, ket inkabilna dayta kadagiti bandera iti igid ti karayan.
14 Ket ti kabsatna a ni Miriam nagtakder iti adayo tapno maammuanna no ania ti maaramid kenkuana, ken no ania ti mapasamak kadagiti sasaona.
15 Ket ti Dios nangibaon iti dayta a tiempo iti nakaam-amak a pudot iti daga ti Egipto, a nangpuor iti lasag ti tao a kas iti init iti panagrikusna, ket narurumenna unay dagiti Egipcio.
16 Ket amin dagiti Egipcio simmalogda tapno agdigus iti karayan, gapu iti makabusbos a pudot a nangpuor iti lasagda.
17 Ket ni Batia, nga anak ni Faraon, napan met nagdigos iti karayan, gapu iti makabusbos a pudot, ket dagiti babbalasangna nagnada iti igid ti karayan, ken dagiti amin a babbai ti Egipto.
18 Ket intangad ni Batia dagiti matana iti karayan, ket nakitana ti daong iti rabaw ti danum, ket imbaonna ti adipenna a mangala.
19 Linuktanna ket nakitana ti ubing, ket adtoy ti maladaga nga agsangsangit, ket naasian kenkuana, ket kinunana, Maysa daytoy kadagiti Hebreo nga annak.
20 Ket amin dagiti babbai ti Egipto a magmagna iti igid ti karayan tinarigagayanda nga agpasuso, ngem saan a nagsuso, ta daytoy a banag ket naggapu ken Jehova, tapno maisubli isuna iti barukong ni inana.
21 Ket ni Miriam a kabsatna a babai adda idi iti dayta a tiempo kadagiti babbai nga Egipcio iti igid ti karayan, ket nakitana daytoy a banag ket kinunana iti anak a babai ni Faraon, Mapanak kadi mangala iti agpaspasuso kadagiti Hebreo a babbai, tapno agpasuso kenka iti ubing?
22 Ket ti balasang ni Faraon kinunana kencuana, Inka, ket ti agtutubo a babai napan inayabanna ti ina ti ubing.
23 Ket ti anak a babai ni Faraon kinunana ken Jocabed, Alaem daytoy nga ubing ket susoem para kaniak, ket bayadak ti tangdanmo, dua a pedaso ti pirak iti inaldaw; ket innala ti babai ti ubing ket pinasusona.
24 Ket iti ngudo ti dua a tawen, idi dumakkel ti ubing, inyegna iti anak a babai ni Faraon, ket isu ket kasla anak a lalaki, ket pinanagananna iti Moises, ta kinunana, Agsipud ta inruarko isuna manipud iti danum.
25 Ket ni Amram nga amana pinanagananna iti Chabar, ta kinunana, Maipaay kenkuana ti pannakilangenna iti asawana a tinallikudanna.
26 Ket ni Jocabed nga inana pinanagananna iti Jekutiel, Agsipud ta, kinunana, Nangnamnamaak kenkuana iti Mannakabalin-amin, ket insubli ti Dios kaniak.
27 Ket ni Miriam a kabsatna a babai inawaganna iti Jered, ta simmalog a simmurot kenkuana idiay karayan tapno maammuanna no ania ti pagtungpalanna.

28 Ket ni Aaron a kabsatna pinanagananna iti Abi Zanuc, a kunkunana, Pinanawan ni amak ni inak ket nagsubli kenkuana gapu iti panagkurangna.
29 Ket ni Kehat nga ama ni Amram pinanagananna iti Abigdor, agsipud ta gapu kenkuana, tinarimaan ti Dios ti rebbek ti balay ni Jacob, tapno saandan a maipuruak dagiti annakda a lallaki iti danum.
30 Ket inawagan ti mangay-aywanda kenkuana iti Abi Soco, a kunkunana, Iti tabernakulona nailemmeng iti tallo a bulan, gapu iti annak ni Ham.
31 Ket ti intero nga Israel pinanagananna iti Semaias nga anak ni Netanel, ta kinunada, “Iti kaaldawanna, nangngeg ti Dios ti ikkisda ket inispalna ida manipud kadagiti mangirurumen kadakuada.”
32 Ket ni Moises adda idi iti balay ni Faraon, ken ni Batia, nga anak a babai ni Faraon, kas maysa nga anak a lalaki, ket dimmakkel ni Moises iti tengnga dagiti annak ti ari.

KAPITULO 69

1 Ket natay ti ari ti Edom kadagidi nga aldaw, iti maikasangapulo ket walo a tawen ti panagturayna, ket naitabon iti templona nga imbangonna para iti bagina kas naarian a pagnaedanna iti daga ti Edom.
2 Ket nangibaon dagiti annak ni Esau idiay Petor, nga adda iti karayan, ket nangalada manipud sadiay iti maysa nga agtutubo a lalaki a napintas ti matana ken napintas ti langana, nga agnagan Saul, ket isu pinagbalinda nga ari kadakuada iti lugar ni Samla.
3 Ket ni Saul nagturay iti amin nga annak ni Esau iti daga ti Edom iti uppat a pulo a tawen.
4 Ket idi nakita ni Faraon nga ari ti Egipto a saan a nagballigi ti pammagbaga nga imbalakad ni Balaam maipapan kadagiti annac ti Israel, ngem kaskasdi a nabungada, immadu ken immadu iti intero a daga ti Egipto.
5 Idin imbilin ni Faraon kadagidi nga al-aldaw a maiwaragawag iti intero nga Egipto kadagiti annak ti Israel, a kunkunana, Awan ti asinoman a mangkissay iti aniaman a banag iti inaldaw a panagtrabahona.
6 Ket ti tao a masarakan nga agkurang iti panagbannogna nga inaldaw nga ar-aramidenna, iti man ladrilio wenno iti ladrilio, kalpasanna ti inaudi nga anakna ket maikabil iti lugarda.
7 Ket ti panagtrabaho ti Egipto pimmigsa kadagiti annac ti Israel kadagidi nga aldaw, ket adtoy no agkurang ti maysa a ladrilio iti inaldaw a panagtrabaho ti siasinoman, innala dagiti Egipcio ti inaudi nga anakna a lalaki babaen ti puersa manipud iti inana, ket inkabilda isuna iti pasdek iti lugar ti ladrilio a binaybay-an ni amana a kurang.
8 Ket dagiti lallaki ti Egipto inaramidda ti kasta kadagiti amin nga annac ti Israel iti inaldaw, amin nga aldaw iti napaut a panawen.
9 Ngem ti tribu ni Levi saanda idi a nakipagtrabaho kadagiti Israelita a kakabsatda, manipud idi damo, ta ammo dagiti annak ni Levi ti kinasikap dagiti Egipcio nga inaramidda idi damo kadagiti Israelita.

KAPITULO 70

1 Ket iti maikatlo a tawen manipud pannakayanak ni Moises, agtugtugaw ni Faraon iti maysa a bangkete, idi agtugtugaw ni Alparanith a reyna iti makannawanna ken ni Batia iti makannigidna, ket ti ubing a lalaki a ni Moises ket nakaidda iti barukongna, ket ni Balaam nga anak ni Beor agraman ti dua nga annakna, ken amin dagiti prinsipe ti pagarian agtugtugawda iti lamisaan iti imatang ti ari.
2 Ket inyunnat ti ubing ti imana iti ulo ti ari, ket innalana ti korona manipud iti ulo ti ari ket inkabilna iti bukodna nga ulo.
3 Ket idi nakita ti ari ken dagiti prinsipe ti aramid nga inaramid ti ubing, nagbuteng ti ari ken dagiti prinsipe, ket ti maysa a tao iti kaarrubana inyebkasna ti panagsiddaawna.
4 Ket kinuna ti ari kadagiti prinsipe nga adda iti sanguananna iti lamisaan, Ania ti saoyo ken ania ti kunayo, O dakayo a prinsipe, iti daytoy a banag, ken ania ti maukom iti ubing a lalaki gapu iti daytoy nga aramid?
5 Ket ni Balaam nga anak ni Beor a salamangkero simmungbat iti sanguanan ti ari ken dagiti prinsipe, ket kinunana, Laglagipem itan, O apok ken ari, ti tagtagainepmo nga inar-arapaapmo iti adu nga aldaw manipud idi, ken ti inlawlawag kenka ti adipenmo.
6 Ita ngarud daytoy ket maysa nga ubing manipud kadagiti Hebreo nga annak, nga addaan iti espiritu ti Dios, ket saan koma a panunoten ni apok nga ari nga inaramid daytoy nga agtutubo nga awan ti pannakaammona.
7 Ta maysa nga ubing a Hebreo, ket adda kenkuana ti sirib ken pannakaawat, nupay ubing pay, ket buyogen ti sirib inaramidna daytoy ket pinilina ti pagarian ti Egipto.
8 Ta kastoy ti wagas dagiti amin a Hebreo a mangallilaw kadagiti ari ken dagiti natan-okda, nga aramidenda amin dagitoy a banbanag a nasikap, tapno agpigergerda dagiti ari ti daga ken dagiti tattaoda.
9 Pudno nga ammom a kastoy ti inaramid ni Abraham nga amada, a nangallilaw iti buyot ni Nimrod nga ari ti Babel, ken ni Abimelec nga ari ti Gerar, ken sinakupna ti daga dagiti annak ni Het ken amin a pagarian ti Canaan.
10 Ket bimmaba idiay Egipto ket kinunana maipapan ken Sara nga asawana, isu ti kabsatko a babai, tapno maallilawna ti Egipto ken ti arina.
11 Kasta met ti inaramid ni Isaac nga anakna idi napan idiay Gerar ket nagnaed sadiay, ket ti pigsana ti nangparmek iti buyot ni Abimelec nga ari dagiti Filisteo.
12 Napanunotna met a pakaitibkolan ti pagarian dagiti Filisteo, iti panangibagana a ni Rebecca nga asawana ket kabsatna a babai.
13 Nagliput met ni Jacob iti kabsatna, ket innalana iti imana ti kalinteganna kas inauna ken ti bendisionna.
14 Napan idin idiay Padan-aram iti balay ni Laban a kabsat ni inana, ket sisisirib a nanggun-od kenkuana iti balasangna, dagiti bakana, ken amin a kukuana, ket nagtalaw ket nagsubli iti daga ti Canaan ken amana.
15 Inlako dagiti annakna a lallaki ti kabsatda a ni Jose, a simmalog idiay Egipto ket nagbalin nga adipen, ket naikabil iti balay a pagbaludan iti las-ud ti sangapulo ket dua a tawen.
16 Agingga a ti dati a Faraon nagtagtagainep iti tagtagainep, ket inikkatna iti balay a pagbaludan, ken pinatan-okna ngem kadagiti amin a prinsipe idiay Egipto gapu iti panangipatarusna kenkuana kadagiti tagtagainepna.
17 Ket idi nangpataud ti Dios iti bisin iti intero a daga pinaayabanna ket inyegna ti amana ken amin a kakabsatna, ken ti intero a sangakabbalayan ni amana, ket

sinuportaranna ida nga awan gatad wenno gunggona, ket ginatangna dagiti Egipcio kas adipen.
18 Ita ngarud apok nga ari adtoy timmakder daytoy nga ubing a kasukatda idiay Egipto, tapno aramidenna dagiti aramidda ken mangtagibassit iti tunggal ari, prinsipe ken ukom.
19 No makaay-ayo iti ari, ibukboktayo itan ti darana iti daga, amangan no dumakkel ket ikkatenna ti gobierno iti imam, ket madadael ti namnama ti Egipto kalpasan ti panagturayna.
20 Ket ni Balaam kinunana iti ari: “Ayabantayo pay dagiti amin nga ukom ti Egipto ken dagiti masirib a tattaona, ket ipakaammotayo no ti pannakaukom ti ipapatay maipaay iti daytoy nga ubing a kas iti imbagam, ket kalpasanna, patayentayo isuna.”
21 Ket ni Faraon nangibaon ken nangayab kadagiti amin a masirib a lallaki ti Egipto ket immayda iti sanguanan ti ari, ket maysa nga anghel ni Jehova immay kadakuada, ket isu ket kas iti maysa kadagiti masirib a lallaki ti Egipto.
22 Ket kinuna ti ari kadagiti masirib a lallaki, Pudno a nangngegyo ti inaramid daytoy a Hebreo nga ubing nga adda iti balay, ket kasta ti panangukom ni Balaam iti dayta a banag.
23 Ita, ukomenyo met ket kitaenyo no ania ti maiparbeng iti ubing gapu iti inaramidna nga aramid.
24 Ket ti anghel, a kasla maysa kadagiti masirib a lallaki ni Faraon, simmungbat ket kinunana a kastoy, iti sangoanan dagiti amin a masirib a lallaki ti Egipto ken iti sangoanan ti ari ken dagiti prinsipe.
25 No maay-ayo ti ari mangibaon koma ti ari kadagiti lallaki a mangiyeg iti sanguananna iti bato nga onix ken karbon nga apuy, ket ikabilna ida iti sanguanan ti ubing, ket no iyunnat ti ubing ti imana ket alaenna ti bato nga onix, maammuantayo ngarud a buyogen ti kinasirib nga inaramid ti agtutubo ti amin nga inaramidna, ket masapul a papatayentayo.
26 Ngem no iyunnatna ti imana iti karbon, ngarud maammuantayo a saan a buyogen ti pannakaammo nga inaramidna daytoy a banag, ket agbiagto.
27 Ket kasla nasayaat ti banag iti imatang ti ari ken dagiti prinsipe, isu nga inaramid ti ari a maitunos iti sao ti anghel ti Apo.
28 Ket imbilin ti ari a maiyeg ti onix a bato ken karbon ken maikabil iti sanguanan ni Moises.
29 Ket inkabilda ti ubing iti sanguananda, ket inkagumaan ti ubing nga iyunnat ti imana iti bato nga onix, ngem innala ti anghel ti Apo ti imana ket inkabilna iti rabaw ti karbon, ket ti karbon naiddep iti imana, ket intag-ayna ket inkabilna iti ngiwatna, ket pinuoranna ti paset dagiti bibigna ken paset ti dilana, ket nagbalin a nadagsen ti ngiwatna ken dila.
30 Ket idi nakita ti ari ken dagiti prinsipe daytoy, naammuanda a saan a nagtignay ni Moises a buyogen ti sirib iti panangikkatna iti korona iti ulo ti ari.
31 Gapuna, nagkedked ti ari ken dagiti prinsipe a mangpapatay iti ubing, isu a nagtalinaed ni Moises iti balay ni Faraon, idi dumakdakkel, ket kaduana ni Jehova.
32 Ket bayat ti kaadda ti ubing iti balay ti ari, nakabado iti lila ken dimmakkel iti tengnga dagiti annak ti ari.
33 Ket idi dimmakkel ni Moises iti balay ti ari, imbilang ni Batia nga anak ni Faraon kas maysa nga anak a lalaki, ket amin a sangakabbalayan ni Faraon pinadayawanda isuna, ket amin a lallaki ti Egipto nagbutengda kenkuana.
34 Ket inaldaw a rimmuar ken immay iti daga ti Gosen, nga ayan dagiti kakabsatna nga annak ti Israel, ket inaldaw a makita ida ni Moises iti kinaababa ti anges ken narigat a panagbannog.
35 Insaludsod ni Moises kadakuada, a kunkunana, Apay a maar-aramid daytoy a panagbannog kadakayo iti inaldaw?
36 Ket imbagada kenkuana ti amin a napasamak kadakuada, ken amin a bilin nga inted ni Faraon kadakuada sakbay ti pannakayanakna.
37 Ket imbagada kenkuana ti amin a pammagbaga nga imbaga ni Balaam nga anak ni Beor maibusor kadakuada, ken no ania met ti imbalakadna maibusor kenkuana tapno mapapatayna idi inikkatna ti korona ti ari manipud iti ulona.
38 Ket idi nangngeg ni Moises dagitoy a banbanag, simged ti pungtotna maibusor ken Balaam, ket inkagumaanna a patayen, ket inaldaw nga aglemlemmeng kenkuana.
39 Ket ni Balaam nagbuteng ken Moises, ket isu ken ti dua nga annakna timmakderda ket pimmanawda manipud Egipto, ket nagtalawda ket inispalda dagiti kararuada ket inyawatda ti bagbagida idiay daga ti Cus ken ni Kikianus, nga ari ti Cus.
40 Ket ni Moises adda idi iti balay ti ari a rumrummuar ken sumsumrek, inted ti Apo iti pabor iti imatang ni Faraon, ken iti imatang dagiti amin nga adipenna, ken iti imatang dagiti amin nga umili ti Egipto, ket inayatda unay ni Moises.
41 Ket dimteng ti aldaw a napan ni Moises idiay Gosen tapno kitaenna dagiti kakabsatna, a nakitana dagiti annac ti Israel iti dadagsen ken narigat a panagbannogda, ket naladingit ni Moises gapu kadakuada.
42 Nagsubli ni Moises idiay Egipto ket immay iti balay ni Faraon, ket immay iti sanguanan ti ari, ket nagruknoy ni Moises iti sanguanan ti ari.
43 Ket ni Moises kinunana ken Faraon, Idawatko kenka apok, immayak tapno agsapul iti bassit a kiddaw manipud kenka, dimo ibaw-ing ti rupak nga awan ti aniamanna; ket kinuna ni Faraon kenkuana, Agsaoka.
44 Ket ni Moises kinunana ken Faraon, Maited koma cadagiti adipenmo dagiti annac ti Israel nga adda idiay Gosen, iti maysa nga aldaw tapno aginanada sadiay manipud iti panagbannogda.
45 Ket simmungbat ti ari ken Moises ket kinunana, Adtoy intangadko ti rupam iti daytoy a banag tapno tungpalek ti kiddawmo.
46 Ket imbilin ni Faraon ti maysa a deklarasion iti intero nga Egipto ken Gosen, a kunkunana.
47 Kadakayo, amin nga annak ti Israel, kastoy ti kuna ti ari, iti innem nga aldaw aramidenyo ti trabaho ken panagtrabahoyo, ngem iti maikapito nga aldaw aginanakayo, ket dikayto nasaksakbay ti aniaman nga aramid, kastoy ti aramidenyo iti amin nga aldaw, kas imbilin ti ari ken Moises nga anak ni Batia.
48 Nagrag-o ni Moises iti daytoy a banag nga inted ti ari kenkuana, ket inaramid dagiti amin nga Israelita kas imbilin ni Moises kadakuada.
49 Ta daytoy a banag ket naggapu iti Apo kadagiti annak ti Israel, ta rinugianen ni Jehova a lagipen dagiti annak ti Israel tapno isalakanna ida maigapu kadagiti ammada.

50 Ket ni Jehova adda ken Moises ket ti kinalatakna napan iti intero nga Egipto.
51 Ket ni Moises nagbalin a naindaklan iti imatang dagiti amin nga Egipcio, ken iti imatang dagiti amin nga annac ti Israel, nga agsapsapul iti naimbag para iti ilina nga Israel ken nagsao iti sasao ti talna maipapan kadakuada iti ari.

KAPITULO 71

1 Ket idi agtawen ni Moises iti sangapulo ket walo, tinarigagayanna a makita ti amana ken inana ket napan kadakuada idiay Gosen, ket idi nakaasideg ni Moises iti Gosen, dimteng iti lugar a pagtrabahuan dagiti annac ti Israel, ket napaliiwna dagiti dadagsenda, ket nakitana ti maysa nga Egipcio a mangsapsaplit iti maysa kadagiti Hebreo a kakabsatna.
2 Ket idi nakita ti lalaki a nasapsaplit ni Moises nagtaray kenkuana tapno agpatulong, gapu ta ti lalaki a ni Moises ket naraem unay iti balay ni Faraon, ket kinunana kenkuana, Apok asikasuennak, daytoy nga Egipcio immay iti balayko iti rabii, binaludnak, ket immay ken baketko iti imatangko, ket ita sapsapulenna nga alaen ti biagko.
3 Ket idi nangngeg ni Moises daytoy dakes a banag, simged ti pungtotna maibusor iti Egipcio, ket nagturong iti daytoy ken iti sabali, ket idi nakitana nga awan ti tao sadiay, kinabilna ti Egipcio ket inlemmengna iti darat, ket inispalna ti Hebreo manipud iti ima ti nangkabil kenkuana.
4 Napan ti Hebreo iti balayna, ket nagsubli ni Moises iti pagtaenganna, ket rimmuar ket nagsubli iti balay ti ari.
5 Ket idi nagawid ti lalaki, napanunotna a tallikudan ti asawana, ta saan nga umiso iti balay ni Jacob, nga umay ti asinoman a lalaki iti asawana kalpasan a natulawan.
6 Ket napan ti babai ket imbagana kadagiti kakabsatna, ket inkagumaan dagiti kakabsat ti babai a papatayen, ket nagtalaw iti balayna ket nakalibas.
7 Ket iti maikadua nga aldaw, napan ni Moises kadagiti kakabsatna, ket nakitana, ket adtoy ti dua a lallaki nga agsusupiat, ket kinunana iti nadangkes, Apay a kabilem ti kaarrubam?
8 Simmungbat kenkuana ket kinunana kenkuana, Siasino ti nangikabil kenka kas prinsipe ken ukom kadakami? pagarupem kadi a patayennak a kas iti panangpapataymo iti Egipcio? ket nagbuteng ni Moises ket kinunana, Pudno a naammuan ti banag?
9 Ket nangngeg ni Faraon daytoy a banag, ket imbilinna a mapapatay ni Moises, isu nga imbaon ti Dios ti anghelna, ket nagparang ken Faraon iti kaasping ti maysa a kapitan ti guardia.
10 Ket ti anghel ti Apo innalana ti kampilan manipud iti ima ti kapitan ti guardia, ket inuksobna ti ulona a kaduana, ta ti kaasping ti kapitan ti guardia napagbalin a kaasping ni Moises.
11 Ket ti anghel ti Apo iniggamanna ti makannawan nga ima ni Moises, ket inruarna manipud Egipto, ket inkabilna manipud iti ruar dagiti beddeng ti Egipto, iti kaadayo nga uppat a pulo nga aldaw a panagdaliasat.
12 Ket ni Aaron a kabsatna laeng ti nagtalinaed iti daga ti Egipto, ket nagipadto kadagiti annac ti Israel, a kunkunana.
13 Kastoy ti kuna ti Apo a Dios dagiti kapuonanyo, Ibellengyo, tunggal tao, dagiti makarimon a bambanag dagiti matana, ket dikay rugitan ti bagbagiyo kadagiti didiosen ti Egipto.
14 Ket nagrebelde dagiti annac ti Israel ket saanda a dimngeg ken Aaron iti daydi a tiempo.
15 Ket napanunot ti Apo a dadaelenna ida, no saan a nalagip ti Apo ti katulagan nga inaramidna kada Abraham, Isaac ken Jacob.
16 Kadagidi nga aldaw nagtultuloy a nainget ti ima ni Faraon maibusor kadagiti annak ti Israel, ket rinukkol ken inrurumenna ida agingga iti tiempo nga imbaon ti Dios ti saona ken nadlawna ida.

KAPITULO 72

1 Ket kadagidi nga aldaw adda dakkel a gubat iti nagbaetan dagiti annac ni Cus ken dagiti annak ti daya ken Aram, ket nagrebeldeda iti ari ti Cus nga adda iti imana.
2 Isu a napan ni Kikianus nga ari ti Cus a kaduana dagiti amin nga annak ni Cus, maysa nga ili a kas iti darat ti kaaduda, ket napan nakigubat iti Aram ken dagiti annak ti daya, tapno ipasakupna ida.
3 Ket idi rimmuar ni Kikianus, pinanawanna ni Balaam a salamangkero, agraman ti dua nga annakna a lallaki, a mangbantay iti siudad, ken ti kababaan a kita dagiti tattao iti daga.
4 Isu a napan ni Kikianus ken ni Aram ken dagiti annak ti daya, ket nakiranget kadakuada ken kinabilna ida, ket natnagda amin a nasugatan iti sango ni Kikianus ken dagiti tattaona.
5 Ket innalana ti adu cadacuada a kautibo ket impasakupna ida a kas idi damo, ket nagkampo iti dagada tapno mangala iti buis kadakuada a kas iti gagangay.
6 Ket ni Balaam nga anak ni Beor, idi pinanawan ti ari ti Cus a mangbantay iti siudad ken dagiti napanglaw iti siudad, timmakder ket binalakadanna a kadua dagiti tattao iti daga nga agrebeldeda ken ari Kikianus, a dida palubosan a sumrek iti siudad inton agawid.
7 Ket dimngeg kenkuana dagiti tattao iti daga, ket nagsapatada kenkuana ket pinagbalinda nga ari kadakuada, ken ti dua nga annakna a lallaki kas kapitan ti buyot.
8 Gapuna timmakderda ket intag-ayda dagiti pader ti siudad iti dua a suli, ket nangibangonda iti nakaro a natibker a pasdek.
9 Ket iti maikatlo a suli, nagkalida kadagiti kanal a di mabilang, iti nagbaetan ti siudad ken ti karayan a nanglikmut iti intero a daga ti Cus, ket pinagburakda sadiay ti dandanum ti karayan.
10 Iti maikapat a suli inurnongda ti nagadu nga uleg babaen kadagiti enkanta ken enkantada, ket pinapigsada ti siudad ken nagnaedda sadiay, ket awan ti rimmuar wenno simrek iti sango kadakuada.
11 Ket nakiranget ni Kikianus ken ni Aram ken dagiti annak ti daya ket pinarmekna ida a kas idi, ket intedda kenkuana ti gagangay a buisda, ket napan ket nagsubli iti dagana.
12 Ket idi immasideg ni Kikianus nga ari ti Cus iti siudadna ken dagiti amin a kapitan ti buyot a kaduana, intangadda dagiti matada ket nakitada a nabangon ken nangato unay dagiti pader ti siudad, isu a nasdaaw dagiti lallaki iti daytoy.

13 Ket kinunada iti maysa ken maysa, Daytoy ket gapu ta nakitada a nataktakkami, iti gubat, ket nagbutengda unay kadakami, gapuna inaramidda daytoy a banag ket intag-ayda dagiti pader ti siudad ken pinatibkerda ida tapno saan nga umay dagiti ari ti Canaan a makigubat kadakuada.
14 Isu nga immasideg ti ari ken dagiti buyot iti ruangan ti siudad ket timmangada ket adtoy, amin a ruangan ti siudad ket naserraan, ket immawagda kadagiti guardia, a kunkunada, Luktam kadakami, tapno makastrekkami iti siudad.
15 Ngem nagkedked dagiti guardia a manglukat kadakuada babaen iti bilin ni Balaam a salamangkero, nga arida, pinalubosanda ida a saan a sumrek iti siudadda.
16 Gapuna nakigubatda kadakuada iti kasungani ti ruangan ti siudad, ket natay ti sangagasut ket tallopulo a lallaki iti buyot idiay Kikianus iti dayta nga aldaw.
17 Ket iti kabigatanna intultuloyda ti nakiranget ket nakirangetda iti igid ti karayan; inkagumaanda ti lumabas ngem dida kabaelan, isu a dadduma kadakuada ti limned kadagiti abut ket natay.
18 Gapuna imbilin ti ari a mangpukan kadagiti kayo tapno makaaramidda kadagiti balsa, a mabalinda a lumasat kadakuada, ket inaramidda dayta.
19 Ket idi dimtengda iti disso dagiti kanal, nagturong ti dandanum babaen kadagiti gilingan, ket dua gasut a lallaki a naglugan iti sangapulo a balsa ti nalmes.
20 Ket iti maikatlo nga aldaw immayda nakigubat iti sikigan nga ayan dagiti uleg, ngem saanda a makaasideg sadiay, ta dagiti uleg pinapatayda kadakuada ti sangagasut ket pitopulo a lallaki, ket insardengda ti nakiranget ken ni Cus, ket linakubda ti Cus iti siam a tawen, awan ti rimmuar wenno simrek.
21 Iti dayta a tiempo a ti gubat ken ti pananglakub maibusor iti Cus, nagtalaw ni Moises manipud Egipto manipud ken Faraon a nangikagumaan a mangpapatay kenkuana gapu iti panangpapatayna iti Egipcio.
22 Sangapulo ket walo ti tawen ni Moises idi nagtalaw manipud Egipto iti sanguanan ni Faraon, ket nagtalaw ket naglibas iti pakarso ni Kikiano, a nanglakub iti Cus iti dayta a tiempo.
23 Siam a tawen ni Moises iti kampo ni Kikianus nga ari ti Cus, iti amin a tiempo a pananglakubda iti Cus, ket rimmuar ni Moises ket simrek a kaduada.
24 Ket ti ari ken dagiti prinsipe ken amin a mannakigubat inayatda ni Moises, ta isu ket naindaklan ken maikari, ti katayagna ket kasla natan-ok a leon, ti rupana ket kasla init, ken ti pigsana ket kas iti leon, ken isu ket mamalbalakad iti ari.
25 Ket iti ngudo ti siam a tawen, natiliwan ni Kikianus iti makapapatay a sakit, ket nagraira kenkuana ti sakitna, ket natay iti maikapito nga aldaw.
26 Gapuna, imbalsamo dagiti adipenna ket innalada ken intabonda iti kasungani ti ruangan ti siudad iti amianan ti daga ti Egipto.
27 Ket nangibangonda iti rabawna ti elegante a natibker ken nangato a pasdek, ket nangikabilda kadagiti dadakkel a bato iti baba.
28 Ket dagiti eskriba ti ari inkitikitda cadagidi a bato ti amin a pigsa ti arida a ni Kikianus, ken amin a gubatna a nakiranget, adtoy naisuratda sadiay iti daytoy nga aldaw.
29 Ita kalpasan ti ipapatay ni Kikianus nga ari ti Cus napaladingit unay dagiti tattaona ken buyotna gapu iti gubat.
30 Gapuna, kinunada iti maysa ken maysa, Balakadannakami no ania ti aramidenmi iti daytoy a tiempo, ta nagnaedkami iti let-ang iti siam a tawen nga adayo kadagiti pagtaenganmi.
31 No ibagatayo a labanantayo ti siudad adu kadatayo ti matnag a nasugatan wenno matay, ket no agtalinaedtayo ditoy iti pannakalakub mataytayo met.
32 Ta ita mangngegto dagiti amin nga ari ti Aram ken dagiti annak ti daya a natayen ti aritayo, ket kellaat a rautendatayo iti bumusbusor a pamay-an, ket makirangetda kadatayo ket awan ti ibatida a natda kadatayo.
33 Ita ngarud intayo ket mangtedtayo iti ari a mangituray kadatayo, ket agtalinaedtayo iti pannakalakub agingga a maited kadatayo ti siudad.
34 Ket tinarigagayanda ti agpili iti dayta nga aldaw iti maysa a tao nga ari manipud iti buyot ni Kikianus, ket awan ti nasarakanda a banag a pinilida a kas ken Moises a mangituray kadakuada.
35 Ket nagdardarasda ket inuksobda ti tunggal maysa dagiti kawesna ket imbellengda iti daga, ket nangaramidda iti dakkel a bunton ket inkabilda ni Moises iti rabawna.
36 Ket timmakderda ket nagpuyotda kadagiti trumpeta ket impukkawda iti sanguananna, ket kinunada, Agbiag koma ti ari, agbiag koma ti ari!
37 Ket amin dagiti tattao ken natan-ok insapatada kencuana nga ited kencuana a kas asawa ni Adonias a reyna, ti Cuseta, asawa ni Kikiano, ket pinagbalinda ni Moises nga ari kadakuada iti dayta nga aldaw.
38 Ket amin dagiti tattao ti Cus nangipaulogda iti maysa a deklarasion iti dayta nga aldaw, a kunkunada, Tunggal maysa masapul nga itedna ken Moises ti maysa a banag iti kukuana.
39 Ket inwarasda ti maysa a panid iti rabaw ti bunton, ket tunggal maysa nangibelleng iti dayta iti aniaman a banag nga adda kenkuana, ti maysa ket balitok nga aritos ken ti sabali ket sinsilio.
40 Kasta met kadagiti bato nga onix, bdellium, perlas ken marmol ti inwaras dagiti annak ni Cus ken ni Moises iti rabaw ti bunton, kasta met ti pirak ken balitok iti nakaad-adu.
41 Ket innala ni Moises ti amin a pirak ken balitok, amin a basehas, ken ti bdellium ken onyx a bato, nga inted kenkuana dagiti amin nga annak ni Cus, ket inkabilna ida iti tengnga dagiti gamengna.
42 Ket ni Moises nagturay kadagiti annak ni Cus iti dayta nga aldaw, iti lugar ni Kikianus nga ari ti Cus.

KAPITULO 73

1 Iti maikalimapulo ket lima a tawen ti panagturay ni Faraon nga ari ti Egipto, nga isu ti maikasangagasut ket limapulo ket pito a tawen a simmalog dagiti Israelita idiay Egipto, nagturay ni Moises idiay Cus.
2 Duapulo ket pito ti tawen ni Moises idi nangrugi nga agturay iti Cus, ket uppat a pulo a tawen a nagturay.
3 Ket inted ti Apo ken Moises ti parabur ken parabur iti imatang dagiti amin nga annak ni Cus, ket inayat unay

dagiti annak ni Cus, isu a ni Moises ket naparaburan ti Apo ken kadagiti tattao.
4 Ket iti maikapito nga aldaw ti panagturayna, naguummong dagiti amin nga annak ni Cus ket immayda iti sanguanan ni Moises ket nagruknoyda kenkuana iti daga.
5 Nagsao dagiti amin nga ubbing iti imatang ti ari, a kunkunada, Ikkannakami iti balakad tapno makitami no ania ti maaramid iti daytoy a siudad.
6 Ta siam a tawenen a nalakubkami iti aglawlaw ti siudad, ket saanmi a nakita dagiti annakmi ken dagiti assawami.
7 Isu a simmungbat kadakuada ti ari, a kunkunana, No dumngegkayo iti timekko iti amin nga ibilinko kadakayo, itedto ngarud ti Apo ti siudad kadagiti imatayo ket parmekentayo.
8 Ta no makirangettayo kadakuada a kas iti dati a pannakidangadangtayo kadakuada sakbay ti ipapatay ni Kikianus, adu kadatayo ti matnag a nasugatan a kas idi.
9 Ita ngarud adtoy adtoy ti balakad para kadakayo iti daytoy a banag; no ipangagyo ti timekko, maitedto ngarud ti siudad kadagiti imatayo.
10 Isu a simmungbat dagiti amin a buyot iti ari, a kunkunada, Amin nga ibilin ti apotayo ket aramidentayo.
11 Kinuna ni Moises kadakuada, Lumasatkayo ket iwaragawagyo ti maysa a timek iti intero a pakarso kadagiti amin nga umili.
12 Kastoy ti kuna ti ari, Mapankayo iti kabakiran ket itugotyo kadagiti urbon ti stork, tunggal lalaki ket maysa nga urbon iti imana.
13 Ket siasinoman a mangsalungasing iti sao ti ari, a saan a mangiyeg iti urbonna, matayto, ket alaen ti ari ti amin a kukuana.
14 Ket inton iyegmo ida addadanto iti panangaywanmo, padakkelem ida agingga a dumakkelda, ket isuromonto ida nga agdardaras, kas iti dalan dagiti urbon ti lawwalawwa.
15 Gapuna, nangngeg dagiti amin nga annak ni Cus ti sasao ni Moises, ket timmakderda ket nangipaulog iti maysa a deklarasion iti intero a pakarso, a kunkunada.
16 Kadacayo, amin nga annak ni Cus, ti bilin ti ari, a sangsangkamaysa a mapankayo amin iti kabakiran, ket matiliwyo sadiay dagiti urbon a tukak tunggal maysa iti imana ti urbonna, ket isubliyo ida iti pagtaenganda.
17 Matayto ti siasinoman a manglabsing iti bilin ti ari, ket alaen ti ari ti amin a kukuana.
18 Ket inaramid dagiti amin a tattao ti kasta, ket rimmuarda iti kabakiran ket simmang-atda kadagiti kayo nga abeto ket natiliwda, tunggal lalaki ket maysa nga urbon iti imana, amin nga urbon dagiti stork, ket inyegda ida iti let-ang ket pinadakkelda ida babaen ti bilin ti ari, ket insuroda ida nga agdardaras, a kapada dagiti urbon a lawwalawwa.
19 Ket kalpasan ti pannakapadakkel dagiti urbon a stork, imbilin ti ari a mabisin ida iti tallo nga aldaw, ket inaramid dagiti amin a tattao.
20 Ket iti maikatlo nga aldaw, kinuna ti ari kadakuada, papigsaenyo ti bagbagiyo ket agbalinkayo a maingel a lallaki, ket isuotyo ti tunggal maysa ti kabalna ken barikesna iti kampilanna, ket agsakaykayo iti tunggal maysa iti kabaliona ket alaenyo ti tunggal maysa ti urbonna a stork iti imana.
21 Ket tumakderkami ket makirangetkami iti siudad iti lugar nga ayan dagiti uleg; ket inaramid amin dagiti tao ti imbilin ti ari.
22 Ket tunggal maysa innalada ti urbonna iti imana, ket pimmanawda, ket idi dimtengda iti lugar dagiti uleg, kinuna ti ari kadakuada, Ibaonmo ti tunggal maysa ti urbonna a urbon kadagiti uleg.
23 Ket imbaonda ti tunggal maysa ti urbonna a stork iti bilin ti ari, ket dagiti urbon a stork nagtarayda kadagiti uleg ket inalun-onda amin ida ket dinadaelda ida manipud iti dayta a lugar.
24 Ket idi nakita ti ari ken dagiti tattao a nadadael amin dagiti uleg iti dayta a disso, nangipasdek dagiti amin a tattao iti dakkel nga ikkis.
25 Ket immasidegda ket nakirangetda iti siudad ket innalada ken pinarmekda, ket simrekda iti siudad.
26 Ket natay iti dayta nga aldaw ti sangaribu ket sangagasut a lallaki kadagiti tattao iti siudad, amin nga agnanaed iti siudad, ngem kadagiti tattao a nanglakub awan uray maysa a natay.
27 Isu a napan ti amin nga annak ni Cus iti pagtaenganna, iti asawana ken kadagiti annakna ken iti amin a kukuana.
28 Ket ni Balaam a salamangkero, idi nakitana a naala ti siudad, linuktanna ti ruangan ket isu ken ti dua nga annakna a lallaki ken walo a kakabsatna a lallaki nagtalawda ket nagsublida idiay Egipto ken Faraon nga ari ti Egipto.
29 Isuda dagiti mangkukulam ken salamangkero a nadakamat iti libro ti Linteg, a nagtakder a maibusor ken Moises idi inyeg ti Apo dagiti saplit iti Egipto.
30 Isu nga innala ni Moises ti siudad babaen ti kinasiribna, ket inkabil dagiti annak ni Cus iti trono imbes a ni Kikianus nga ari ti Cus.
31 Ket inkabilda ti naarian a korona iti rabaw ti ulona, ket intedda isuna kas asawa ni Adonias a reyna a Cusita, asawa ni Kikiano.
32 Ket ni Moises nagbuteng iti Apo a Dios dagiti ammana, isu a saan nga immay kenkuana, ken saanna nga inturong dagiti matana kenkuana.
33 Ta nalagip ni Moises no kasano a pinagsapata ni Abraham ti adipenna a ni Eliezer, a kinunana kenkuana, Dika mangala iti babai manipud kadagiti annak a babbai ti Canaan maipaay iti anakko nga Isaac.
34 Kasta met ti inaramid ni Isaac idi nagtalaw ni Jacob iti kabsatna, idi imbilinna kenkuana, a kunkunana, Dika mangasawa iti asawa manipud kadagiti annak a babbai ti Canaan, wenno makitulag iti asinoman kadagiti annak ni Ham.
35 Ta inted ti Apo a Diostayo ni Ham nga anak ni Noe, ken dagiti annakna ken amin a bin-ina, kas adipen kadagiti annak ni Sem ken kadagiti annak ni Jafet, ken kadagiti bin-ida kalpasan kadakuada nga adipen, iti agnanayon.
36 Gapuna saan nga inturong ni Moises ti pusona wenno dagiti matana iti asawa ni Kikiano iti amin nga aldaw a panagturayna iti Cus.
37 Ket ni Moises nagbuteng iti Apo a Diosna iti intero a panagbiagna, ket nagna ni Moises iti sango ti Apo iti kinapudno, iti amin a puso ken kararuana, saan a nagturong iti umno a dalan iti amin nga aldaw ti panagbiagna; nagkedked saan a manipud iti dalan nga agpakannawan wenno iti kannigid, a nagnaan da Abraham, Isaac ken Jacob.
38 Ket ni Moises pinapigsana ti bagina iti pagarian dagiti annac ni Cus, ket inwanwanna dagiti annac ni Cus babaen

ti gagangay a siribna, ket rimmang-ay ni Moises iti pagarianna.
39 Ket iti dayta a tiempo nangngeg ni Aram ken dagiti annak ti daya a natayen ni Kikianus nga ari ti Cus, isu a nagrebelde ni Aram ken dagiti annak ti daya maibusor ken Cus kadagidi nga aldaw.
40 Ket ni Moises inummongna amin dagiti annac ni Cus, maysa nga ili a nabileg unay, agarup tallopulo a ribu a lallaki, ket napan nakigubat ken Aram ken dagiti annak ti daya.
41 Ket napanda idi damo kadagiti annak ti daya, ket idi nangngeg dagiti annak ti daya ti damagda, napanda sinabat ida, ket nakigubatda kadakuada.
42 Ket nakaro ti gubat maibusor kadagiti annak ti daya, isu nga inted ti Apo amin nga annak ti daya iti ima ni Moises, ket agarup tallo gasut a lallaki ti natnag a napapatay.
43 Ket amin nga annak ti daya nagsublida ket nagsanudda, isu a simmurot kadakuada ni Moises ken dagiti annak ni Cus ket pinarukmada ida, ket nangikabilda iti buis kadakuada, kas iti ugalida.
44 Gapuna ni Moises ken dagiti amin a tattao a kaduana limmasatda manipud sadiay agingga iti daga ti Aram tapno makigubat.
45 Ket napanda met sinabat ida dagiti tattao ti Aram, ket nakirangetda kadakuada, ket inyawat ida ti Apo iti ima ni Moises, ket adu kadagiti lallaki ti Aram ti natnag a nasugatan.
46 Ket ti Aram ket pinarukma met ni Moises ken dagiti tattao ti Cus, ket intedda met ti gagangay a buisda.
47 Ket ni Moises impasakupna ni Aram ken dagiti annak ti daya kadagiti annak ni Cus, ket ni Moises ken dagiti amin a tattao a kaduana, nagturongda iti daga ti Cus.
48 Ket ni Moises pinapigsana ti bagina iti pagarian dagiti annac ni Cus, ket ni Jehova adda idi kencuana, ket amin dagiti annac ni Cus nagbutengda kencuana.

KAPITULO 74

1 Iti ngudo dagiti tawen natay ni Saul nga ari ti Edom, ket ni Baal Canan nga anak ni Acbor nagturay a kasukatna.
2 Iti maikasangapulo ket innem a tawen ti panagturay ni Moises iti Cus, ni Baal Canan nga anak ni Acbor nagturay iti daga ti Edom kadagiti amin nga annak ti Edom iti tallopulo ket walo a tawen.
3 Iti kaaldawanna, nagrebelde ti Moab maibusor iti pannakabalin ti Edom, ta adda iti sidong ti Edom manipud kaaldawan ni Hadad nga anak ni Bedad, a nangkabil kadakuada ken ti Midian, ket impasakupna ti Moab iti Edom.
4 Ket idi a ni Baal Canan nga anak ni Acbor nagturay iti Edom, amin dagiti annak ti Moab inikkatda ti kinasungdoda iti Edom.
5 Ket ni Angeas nga ari ti Africa natay kadagidi nga aldaw, ket ni Azdrubal nga anakna ti nagturay a kasukatna.
6 Ket kadagidi nga aldaw natay ni Janeas nga ari dagiti annac ni Kitim, ket intabonda isuna iti templona nga imbangonna para iti bagina iti tanap ti Canopia a pagnaedan, ket ni Latinus ti nagturay a kasukatna.
7 Iti maikaduapulo ket dua a tawen ti panagturay ni Moises kadagiti annak ni Cus, nagturay ni Latinus kadagiti annak ni Kitim iti uppat a pulo ket lima a tawen.
8 Ket nangibangon met para iti bagina iti dakkel ken nabileg a torre, ket nangibangon iti dayta iti elegante a templo para iti pagnanaedanna, tapno idauluanna ti gobiernona, kas iti kaugalian.
9 Iti maikatlo a tawen ti panagturayna impakaammona kadagiti amin a nalaing a tattaona, a nangaramid iti adu a barko para kenkuana.
10 Ket inummong ni Latinus ti amin a buyotna, ket immayda kadagiti barko, ket napanda sadiay tapno makigubat ken ni Azdrubal nga anak ni Angeas nga ari ti Africa, ket immayda idiay Africa ket nakirangetda ken Azdrubal ken ti buyotna.
11 Ket ni Latinus inabakna ni Azdrubal, ket innala ni Latinus ken Azdrubal ti aqueduct nga inyeg ni amana manipud kadagiti annak ni Kittim, idi innalana ni Janias nga anak a babai ni Uzi kas asawa, isu a ni Latinus ket rinebbana ti rangtay ti aqueduct, ket kinabilna ti intero a buyot ni Azdrubal iti nakaro a danog.
12 Ket dagiti nabati a nabileg a lallaki ni Azdrubal pinabilegda ti bagbagida, ket napno ti pusoda iti apal, ket nakigubatda ken patay, ket nakirangetda manen ken Latinus nga ari ti Kittim.
13 Ket nakaro ti gubat kadagiti amin a lallaki ti Africa, ket nasugatda amin iti sango ni Latinus ken dagiti tattaona, ket natumba met ni Azdrubal nga ari iti dayta a gubat.
14 Ket ti ari Azdrubal addaan iti napintas unay nga anak a babai, nga agnagan iti Uspezena, ket amin dagiti lallaki ti Africa inbordada ti kaaspingna kadagiti kawesda, gapu iti naindaklan a kinapintas ken napintas a langana.
15 Ket dagiti lallaki ni Latinus nakitada ni Ushpezena, nga anak ni Azdrubal, ket indaydayawda ken Latinus nga arida.
16 Ket imbilin ni Latinus a maiyeg kencuana, ket ni Latinus innalana ni Uspezena a kas asawa, ket nagsubli iti dalanna nga agturong idiay Kittim.
17 Ket kalpasan ti ipapatay ni Azdrubal nga anak ni Angeas, idi nagsubli ni Latinus iti dagana manipud iti gubat, a timmakder amin dagiti agnanaed iti Africa ket innalada ni Anibal nga anak ni Angeas, ti ub-ubing a kabsat ni Azdrubal, ket pinagbalinda nga ari imbes a kabsatna iti intero a daga idiay Africa.
18 Ket idi nagturay, inkeddengna ti mapan idiay Kitim tapno makigubat kadagiti annak ni Kitim, tapno ibalesna ti gapuanan ni Azdrubal a kabsatna, ken ti gapuanan dagiti agnanaed iti Africa, ket inaramidna dayta.
19 Nangaramid iti adu a barko, ket simrek iti dayta agraman ti intero a buyotna, ket napan idiay Kitim.
20 Gapuna, nakiranget ni Anibal kadagiti annak ni Kitim, ket nasugatan dagiti annak ni Kitim iti sanguanan ni Anibal ken ti buyotna, ket ni Anibal imbalesna ti kaso ti kabsatna.
21 Ket intuloy ni Anibal ti gubat iti sangapulo ket walo a tawen a kaduana dagiti annak ni Kitim, ket nagnaed ni Anibal iti daga ti Kitim ket nagkampo sadiay iti nabayag.
22 Ket ni Anibal kinabilna iti kasta unay dagiti annak ni Kitim, ket pinatayna dagiti dadakkel a lallaki ken prinsipeda, ket kadagiti dadduma pay nga umili kinabilna ti agarup walopulo a ribu a lallaki.
23 Ket iti ngudo dagiti aldaw ken tawen, nagsubli ni Anibal iti dagana nga Africa, ket nagturay a sitatalged iti lugar ni Azdrubal a kabsatna.

KAPITULO 75

1 Iti dayta a tiempo, iti maikasangagasut ket walopulo a tawen a simmalog dagiti Israelita idiay Egipto, rimmuar manipud Egipto dagiti maingel a lallaki, tallopulo a ribu a magmagna, manipud kadagiti annak ti Israel, a nagtaud amin iti tribu ni Jose, iti annak ni Efraim nga anak ni Jose.
2 Ta kinunada a nalpasen ti panawen nga intuding ti Apo kadagiti annac ti Israel idi un-unana a panawen, nga insaona ken Abraham.
3 Ket dagitoy a lallaki nagbarikesda, ket inkabilda ti tunggal maysa ti kampilanna iti sikiganna, ken tunggal maysa ti kabalna, ket nagtalekda iti pigsada, ket rimmuarda a sangsangkamaysa manipud Egipto buyogen ti nabileg nga ima.
4 Ngem awan ti inyegda a taraon para iti dalan, pirak ken balitok laeng, uray tinapay para iti dayta nga aldaw ti inyegda kadagiti imada, ta napanunotda nga alaen ti taraonda a bayad manipud kadagiti Filisteo, ket no saan, alaenda dayta babaen ti puersa.
5 Ket dagitoy a lallaki ket mannakabalin unay ken maingel a lallaki, ti maysa a tao ket makakamat iti sangaribu ket dua ket makabael a mangparmek iti sangapulo ribu, isu a nagtalekda iti pigsada ket nagtitinnulongda a kas kadakuada.
6 Ket inturongda ti dalanda nga agturong iti daga ti Gat, ket simmalogda ket nasarakanda dagiti pastor ti Gat a mangtartaraken kadagiti baka dagiti annak ti Gat.
7 Ket kinunada kadagiti pastor, Ikkandakami iti sumagmamano kadagiti karnero a kas bayad, tapno mangankami, ta mabisinkami, ta awan ti kinnanmi a tinapay ita nga aldaw.
8 Kinuna dagiti pastor, Karnero wenno bakatayo kadi nga itedmi kadakayo uray kas sueldo? isu nga immasideg dagiti annak ni Efraim tapno alaenda ida babaen ti puersa.
9 Ket impukkaw dagiti pastor ti Gat iti rabawda a nangngeg ti ikkisda iti adayo, isu a napan kadakuada amin nga annak ti Gat.
10 Ket idi nakita dagiti annac ni Gat dagiti dakes nga aramid dagiti annac ni Efraim, nagsublida ket inummongda dagiti lallaki ti Gat, ket inkabilda ti tunggal maysa kadagiti kabalna, ket rimmuarda kadagiti annac ni Efraim a makigubat.
11 Ket nakirangetda kadakuada idiay ginget ti Gat, ket nakaro ti gubat, ket nakaro ti panangkabilda iti maysa ken maysa iti dayta nga aldaw.
12 Ket iti maikadua nga aldaw, nangibaon dagiti annak ni Gat kadagiti amin a siudad dagiti Filisteo tapno umayda a tumulong kadakuada, a kunkunada.
13 Umaykayo kadakami ket tulongannakami, tapno kabilenmi dagiti annac ni Efraim a rimmuar manipud Egipto tapno alaenda dagiti tarakenmi, ken makirangetda kadakami nga awan ti rason.
14 Naibus ti kararua dagiti annak ni Efraim gapu iti bisin ken waw, ta tallo nga aldaw a dida nangan iti tinapay. Ket uppat a pulo a ribu a lallaki ti rimmuar manipud kadagiti siudad dagiti Filisteo tapno tumulong kadagiti lallaki ti Gat.
15 Nakigubat dagitoy a lallaki kadagiti annak ni Efraim, ket inyawat ti Apo dagiti annak ni Efraim kadagiti ima dagiti Filisteo.
16 Ket kinabilda amin nga annak ni Efraim, amin a pimmanaw manipud Egipto, awan ti nabati no di ti sangapulo a lallaki a nagtalaw iti panagtulagda.
17 Ta daytoy a kinadakes ket naggapu iti Apo maibusor kadagiti annak ni Efraim, ta sinalungasingda ti sao ti Apo iti ipapanawda manipud Egipto, sakbay a dimteng ti panawen nga intuding ti Apo idi un-unana nga aldaw iti Israel.
18 Ket cadagiti Filisteo natay met ti adu unay, agarup duapulo a ribu a lallaki, ket dagiti cacabsatda inawit ida ket intabonda ida cadagiti il-ilida.
19 Ket dagiti napapatay nga annac ni Efraim nagtalinaedda a nabaybay-an iti ginget ti Gat iti adu nga aldaw ken tawen, ket saanda a naitaneb, ket napno ti ginget kadagiti tulang dagiti tattao.
20 Ket dagiti lallaki a nakalibas iti gubat immayda idiay Egipto, ket imbagada kadagiti amin nga annak ti Israel ti amin a napasamak kadakuada.
21 Ket ni Efraim nga amada nagdung-aw kadakuada iti adu nga aldaw, ket immay dagiti kakabsatna tapno liwliwaenda.
22 Ket immay isuna iti asawana ket nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki, ket pinanagananna ti Beria, gapu ta nakalkaldaang iti balayna.

KAPITULO 76

1 Ket ni Moises nga anak ni Amram ket ari pay laeng iti daga ti Cus kadagidi nga aldaw, ket rimmang-ay iti pagarianna, ket inturongna ti gobierno dagiti annak ni Cus iti kinahustisia, kinalinteg, ken kinatarnaw.
2 Ket amin nga annak ni Cus inayatda ni Moises iti amin nga al-aldaw a panagturayna kadakuada, ket amin nga agnanaed iti daga ti Cus nagbutengda unay kenkuana.
3 Ket iti maika-uppat a pulo a tawen ti panagturay ni Moises iti Cus, situtugaw ni Moises iti naarian a trono bayat nga adda iti sanguananna ni Adonías a reyna, ket amin dagiti natan-ok a tattao situtugawda iti aglawlawna.
4 Ket kinuna ni Adonias a reyna iti sanguanan ti ari ken dagiti prinsipe, Ania daytoy a banag nga inaramidyo, nga annak ni Cus, iti daytoy nabayag a panawen?
5 Pudno nga ammoyo nga iti uppat a pulo a tawen a panagturay daytoy a tao iti Cus saanna nga immasideg kaniak, ken saan met a nagserbi kadagiti didiosen dagiti annak ni Cus.
6 Ita, dumngegkayo, O dakayo nga annak ni Cus, ket saanen koma nga agturay kadakayo daytoy a tao a kas iti saan a nagtaud iti lasagtayo.
7 Adtoy ni Menacrus nga anakko a nataenganen, agturay koma kenka, ta nasaysayaat para kenka nga agserbi iti anak ti apom, ngem ti agserbi iti ganggannaet, adipen ti ari ti Egipto.
8 Ket nangngeg dagiti amin a tattao ken natan-ok dagiti annac ni Cus dagiti sasao nga imbaga ni Adonías a reyna kadagiti lapayagda.
9 Ket agsagsagana amin dagiti tattao agingga iti rabii, ket iti bigat bimmangonda a nasapa ket pinagbalinda nga ari kadakuada ni Menacrus, nga anak ni Kikianus.
10 Ket amin dagiti annak ni Cus nagbutengda a mangiyunnat iti imada maibusor ken Moises, ta kadua ti Apo ni Moises, ket nalagip dagiti annak ni Cus ti sapata

nga insapatada ken Moises, gapuna awan ti inaramidda a dakes kenkuana.
11 Ngem dagiti annac ni Cus nangtedda iti adu a sagut ken Moises, ket imbaonda isuna manipud kadakuada buyogen ti dakkel a dayaw.
12 Isu a pimmanaw ni Moises manipud iti daga ti Cus, ket nagawid ket insardengna ti panagturay iti Cus, ket innem a pulo ket innem ti tawen ni Moises idi rimmuar iti daga ti Cus, ta ti banag ket naggapu iti Apo, ta dimteng ti panawen nga intudingna idi un-unana nga aldaw, a mangiruar iti Israel manipud iti rigat dagiti annak ni Ham.
13 Napan ngarud ni Moises idiay Midian, ta nagbuteng nga agsubli idiay Egipto gapu ken Faraon, ket napan nagtugaw iti bubon ti danum idiay Midian.
14 Ket dagiti pito nga annak a babbai ni Reuel a Midianita rimmuarda tapno ipastoranda ti arban ni amada.
15 Ket dimtengda iti bubon ket nagdagusda iti danum a mangsibug iti arban ni amada.
16 Gapuna immay dagiti pastor ti Midian ket pinapanawda ida, ket timmakder ni Moises ket tinulonganna ida ket sinubokna ti arban.
17 Nagawidda ken ni Reuel nga amada ket imbagada kenkuana ti inaramid ni Moises para kadakuada.
18 Ket kinunada, Maysa nga Egipcio a lalaki ti nangispal kadakami manipud kadagiti ima dagiti pastor, isu ti nangurnong iti danum para kadakami ken nangpasibug kadagiti arban.
19 Kinuna ni Reuel kadagiti annakna a babbai, Ket sadino ti ayanna? apay a pinanawam ti lalaki?
20 Pinaayaban ni Reuel ket innalana ken inyawidna, ket nakikuyog kenkuana a nangan iti tinapay.
21 Ket insalaysay ni Moises ken Reuel a nagtalaw manipud Egipto ken nagturay iti uppat a pulo a tawen iti Cus, ket kalpasanna innalada ti gobierno kenkuana, ket pinapanawda a sitatalna a buyogen ti dayaw ken sagut.
22 Ket idi nangngeg ni Reuel dagiti sasao ni Moises, kinuna ni Reuel iti unegna, Ikabilko daytoy a tao iti balay a pagbaludan, a pakaikappiakto dagiti annak ni Cus, ta nagtalaw isuna kadakuada.
23 Ket innalada ket inkabilda isuna iti balay a pagbaludan, ket ni Moises ket naibalud iti sangapulo a tawen, ket bayat nga adda ni Moises iti balay a pagbaludan, ni Zipora nga anak ni Reuel naasian kenkuana, ket sinuportaranna babaen ti tinapay ken danum iti amin a tiempo.
24 Ket amin dagiti annac ti Israel addada pay laeng idiay daga ti Egipto nga agserserbi kadagiti Egipcio iti amin a kita ti napinget a panagtrabaho, ket ti ima ti Egipto nagtultuloy a siuulpit kadagiti annac ti Israel kadagidi nga aldaw.
25 Iti dayta a tiempo, kinabil ti Apo ni Faraon nga ari ti Egipto, ket nagsagaba iti saplit ti kukutel manipud iti dapan ti sakana agingga iti korona ti ulona; gapu iti naulpit a pannakatrato dagiti annac ti Israel daytoy a saplit iti dayta a tiempo manipud iti Apo ken Faraon nga ari ti Egipto.
26 Ta impangag ni Jehova ti kararag dagiti tattaona nga annak ti Israel, ket dimmanon kenkuana ti ikkisda gapu iti napinget a panagtrabahoda.
27 Kaskasdi a ti pungtotna saan a nagsubli kadakuada, ket ti ima ni Faraon ket naiyunnat pay laeng a maibusor kadagiti annac ti Israel, ket ni Faraon pinatangkenna ti tengngedna iti sango ti Apo, ket pinadakkelna ti sangolna kadagiti annac ti Israel, ket pinapaitna ti biagda iti amin a kita ti napinget a panagtrabaho.
28 Ket idi naipaay ti Apo ti saplit ken Faraon nga ari ti Egipto, kiniddawna kadagiti masirib ken mangkukulam a mangagas kenkuana.
29 Ket dagiti masirib a tattaona ken dagiti mangkukulam kinunada kencuana, No maicabil ti dara dagiti ubbing cadagiti sugat, umimbag isuna.
30 Ket impangag ida ni Faraon, ket imbaonna dagiti ministrona idiay Gosen kadagiti annac ti Israel tapno alaenda dagiti babassit nga annakda.
31 Ket dagiti ministro ni Faraon napanda ket innalada dagiti maladaga dagiti annak ti Israel manipud iti barukong dagiti innada babaen ti puersa, ket inaldaw nga inyegda ida ken Faraon, maysa nga ubing iti kada aldaw, ket dagiti mangngagas pinapatayda ida ket inyaplikarda ida iti saplit; kasta ti inaramidda iti amin nga aldaw.
32 Ket tallo gasut pitopulo ket lima ti bilang dagiti annac a pinatay ni Faraon.
33 Ngem saan a dimngeg ti Apo kadagiti mangngagas ti ari ti Egipto, ket immadu ti saplit.
34 Ket sangapulo a tawen a nagsagaba ni Faraon iti dayta a saplit, kaskasdi nga ad-adda a timmangken ti puso ni Faraon maibusor kadagiti annak ti Israel.
35 Ket iti ngudo ti sangapulo a tawen intultuloy ti Apo a pinarigat ni Faraon kadagiti makadadael a saplit.
36 Ket ti Apo kinabilna isuna iti dakes a tumor ken sakit iti tian, ket dayta a saplit nagbalin a nakaro a panagburek.
37 Iti dayta a tiempo immay dagiti dua a ministro ni Faraon manipud iti daga ti Gosen nga ayan ti amin nga annak ti Israel, ket napanda iti balay ni Faraon ket kinunada kenkuana, “Nakitami dagiti annak ti Israel a nabannog iti trabahoda ken nabaybay-an iti panagtrabahoda.”
38 Ket idi nangngeg ni Faraon ti sasao dagiti ministrona, simged ti pungtotna maibusor kadagiti annac ti Israel, ta naladingit unay iti sakit ti bagina.
39 Ket simmungbat ket kinunana, Ita ta ammon dagiti annac ti Israel a masakitac, agsublida ken uyawdakami, ita ngarud igamer ti karuahek para kaniak, ket ipankonto ti bagik idiay Gosen ket makitakto ti pananguyaw dagiti annac ti Israel a panglaisda kaniak; isu nga inkabil dagiti adipenna ti karuahe para kenkuana.
40 Ket innalada ket pinagsakayda iti kabalio, ta saan a makasakay a bukbukodna;
41 Ket nangikuyog iti sangapulo a kumakabalio ken sangapulo a magmagna, ket napan kadagiti annac ti Israel idiay Gosen.
42 Ket idi nakadanonda iti beddeng ti Egipto, ti kabalio ti ari limmasat iti akikid a disso, a nangato iti abut a paset ti kaubasan, a naaladan iti agsumbangir a sikigan, ti nababa ken natadem a daga iti bangir.
43 Napardas ti panagtaray dagiti kabalio iti dayta a disso ket nagpipinnapigketda, ket dagiti dadduma a kabalio inpigketda ti kabalio ti ari.
44 Ket ti kabalio ti ari natnag iti nababa a tanap bayat a nakasakay ti ari iti dayta, ket idi natinnag ti karuahe nabaliktad ti rupa ti ari ket ti kabalio naidda iti ari, ket impukkaw ti ari, ta nasakit unay ti lasagna.
45 Ket napigis ti lasag ti ari, ket naburak dagiti tultulangna ket saan a makasakay, ta daytoy a banag ket naggapu iti

Apo kenkuana, ta nangngeg ti Apo ti ikkis dagiti tattaona nga annak ti Israel ken ti rigatda.
46 Ket dagiti adipenna inawitda isuna kadagiti abagana, sagpaminsan, ket insublida isuna idiay Egipto, ket dagiti kumakabalio a kaduana nagsublida met idiay Egipto.
47 Ket inkabilda isuna iti pagiddaanna, ket ammo ti ari a dimtengen ti panungpalanna a matay, isu nga immay ni Aparanith a reyna nga asawana ket nagsangit iti sanguanan ti ari, ket ti ari nagsangit iti dakkel a panagsangit a kaduana.
48 Ket immay amin dagiti natan-ok ken adipenna iti dayta nga aldaw ket nakitada ti ari iti dayta a rigat, ket nagsangitda iti dakkel a panagsangit kenkuana.
49 Ket dagiti prinsipe ti ari ken amin a mamalbalakadna binalakadanda ti ari a mangituray iti maysa a kasukatna iti daga, siasinoman a pilienna manipud kadagiti annakna.
50 Naaddaan ti ari iti tallo nga annak a lallaki ken dua nga annak a babbai nga inyanak kenkuana ni Aparanith a reyna nga asawana, malaksid kadagiti annak ti ari kadagiti kamalala.
51 Ket dagitoy ti nagnaganda, ti inauna nga Otri, ti maikadua nga Adikam, ken ti maikatlo a Morion, ken dagiti kakabsatda a babbai, ti nagan ti inauna a ni Batia ken ti sabali pay nga Acuzi.
52 Ket ni Otri nga inauna nga anak ti ari ket maysa nga umel, nadarasudos ken nagdardaras kadagiti sasaona.
53 Ngem nasikap ken masirib a tao ni Adikam ken ammona ti amin a kinasirib ti Egipto, ngem saan a makaay-ayo ti lasagna, napuskol ti lasagna, ken ababa unay ti katayagna; maysa a kasiko ti kangatona.
54 Ket idi nakita ti ari ni Adikam nga anakna a nasaririt ken masirib iti amin a banag, inkeddeng ti ari nga isu ti agbalin nga ari a kasukatna kalpasan ti ipapatayna.
55 Ket nangala kencuana iti asawa a ni Geduda nga anak a babai ni Abilot, ket agtawen iti sangapulo, ket nangipasngay kenkuana iti uppat nga annak a lallaki.
56 Kalpasanna, napan ket nangasawa iti tallo nga assawa ket naaddaan iti walo nga annak a lallaki ken tallo nga annak a babbai.
57 Ket ti riribuk nagraira unay iti ari, ket ti lasagna nabangsit a kas iti lasag ti bangkay a naitapuak iti talon iti panawen ti kalgaw, bayat ti pudot ti init.
58 Ket idi nakita ti ari a pimmigsa unay ti sakitna, imbilinna a maiyeg kenkuana ti anakna a ni Adikam, ket pinagbalinda nga ari iti daga a kasukatna.
59 Ket iti ngudo ti tallo a tawen, natay ti ari, gapu iti bain, pannakaibabain, ken pannakarurod, ket inawit dagiti adipenna ket intabonda iti tanem dagiti ari ti Egipto idiay Zoan Mizraim.
60 Ngem saanda nga imbalsamo a kas iti gagangay kadagiti ar-ari, ta narunot ti lasagna, ket saanda a makaasideg tapno embalsamenda gapu iti angotna, isu a sidadarasudos nga intabonda.
61 Ta daytoy a kinadakes ket naggapu kencuana iti Apo, ta sinumbadan ti Apo iti dakes gapu iti kinadakes nga inaramidna iti Israel idi al-aldawna.
62 Ket natay a buyogen ti buteng ken bain, ket ti anakna a ni Adikam ti nagturay a kasukatna.

KAPITULO 77

1 Duapulo ti tawen ni Adikam idi nagturay iti Egipto, nagturay iti uppat a tawen.
2 Iti maikadua gasut ket innem a tawen ti panagturong ti Israel idiay Egipto, nagturay ni Adikam iti Egipto, ngem di nagbayag ti panagturayna iti Egipto kas intultuloy dagiti ammana ti panagturayna.
3 Ta ni Melol nga amana nagturay iti siam a pulo ket uppat a tawen idiay Egipto, ngem sangapulo a tawen a nagsakit ken natay, ta nadangkes idi iti sangoanan ti Apo.
4 Ket amin dagiti Egipcio inawaganda iti nagan ni Adikam iti Faraon a kas iti nagan dagiti ammana, kas iti kaugalianda nga aramiden idiay Egipto.
5 Ket amin dagiti masirib a lallaki ni Faraon inawaganda iti Adikam iti Ahuz, ta naawagan iti Ahuz iti pagsasao nga Egipcio.
6 Ket ni Adikam naalas unay, ket maysa a kasiko ken maysa a siko ken addaan iti dakkel a barbas a dumanon agingga kadagiti dapan dagiti sakana.
7 Ket ni Faraon nagtugaw iti trono ni amana tapno agturay iti Egipto, ket indauluanna ti gobierno ti Egipto iti siribna.
8 Ket bayat ti panagturayna inlab-awanna ti amana ken amin nga immun-una nga ari iti kinadakes, ket pinadakkelna ti sangolna kadagiti annac ti Israel.
9 Ket napan isuna a kaduana dagiti adipenna idiay Gosen kadagiti annac ti Israel, ket pinapigsana ti panagbannog cadacuada ket kinunana cadacuada, Ileppasyo ti aramidyo, ti aramid iti tunggal aldaw, ket saanyo koma a bumaba dagiti imayo manipud iti trabahomi manipud itoy nga aldaw nga agpatpatuloy a kas iti inaramidyo idi kaaldawan ni amak.
10 Ket nangikabil kadagiti ofisiales a mangaywan kadakuada manipud iti tengnga dagiti annac ti Israel, ken nangikabil kadagitoy nga ofisiales kadagiti mangimaton iti trabaho manipud kadagiti adipenna.
11 Inkabilna iti rabawda ti maysa a rukod a ladrilio nga aramidenda maitunos iti dayta a bilang, iti inaldaw, ket nagsubli ket napan idiay Egipto.
12 Iti dayta a tiempo, imbilin dagiti mangidadaulo iti trabaho ni Faraon kadagiti ofisiales ti annac ti Israel maitunos iti bilin ni Faraon.
13 Kastoy ti kuna ni Faraon, Inaldaw nga aramidenyo ti trabahoyo, ken leppasyo ti trabahoyo, ken salimetmetanyo ti inaldaw a rukod dagiti ladrilio; kissayan saan nga aniaman.
14 Ket mapasamakto a no agkurangkayo kadagiti inaldaw a ladrilioyo, ikabilko dagiti babassit nga annakyo a kasukatda.
15 Ket inaramid dagiti mangidadaulo iti trabaho ti Egipto kadagidi nga aldaw kas imbilin ni Faraon kadakuada.
16 Ket tunggal adda masarakan a pagkurangan iti rukod dagiti annak ti Israel kadagiti inaldaw a ladrilioda, mapan dagiti appo ti trabaho ni Faraon kadagiti assawa dagiti annak ti Israel ket alaenda dagiti maladaga dagiti annak ti Israel agingga iti bilang dagiti ladrilio nga agkurang, alaenda ida babaen ti puersa manipud iti luppo ti inada, ket ikabilda ida iti pasdek imbes a dagiti ladrilio;
17 Bayat nga agsangsangit ken agsangsangit dagiti amma ken innada idi nangngegda ti agsangsangit a timek dagiti maladagada iti diding ti pasdek.
18 Ket dagiti appo ti trabaho inabakda ti Israel, nga ikabil dagiti Israelita dagiti annakda iti pasdek, iti kasta ti maysa

a tao inkabilna ti anakna iti pader ket inkabilna ti mortar iti rabawna, bayat nga agsangsangit dagiti matana kenkuana, ket nagdisso dagiti luana iti anakna.
19 Adu nga aldaw nga inaramid dagiti appo ti Egipto ti kasta kadagiti maladaga ti Israel, ket awan ti asinoman a naasi wenno naasi kadagiti maladaga ti annac ti Israel.
20 Ket ti bilang dagiti amin nga ubbing a napapatay iti pasdek ket dua gasut ket pitopulo, dagiti dadduma a binangonda imbes a dagiti ladrilio a binaybay-an dagiti ammada, ken sumagmamano nga inruarda a natay manipud iti pasdek.
21 Ket ti panagbannog a naipabaklay kadagiti annac ti Israel idi al-aldaw ni Adikam nalablabes ngem iti inaramidda idi al-aldaw ni amana.
22 Inaldaw nga agsennaay dagiti annak ti Israel gapu iti nadagsen a trabahoda, ta kinunada iti bagbagida, Adtoy inton matay ni Faraon, bumangonto ti anakna ket palag-anennanto ti trabahotayo!
23 Ngem ad-adda a pinaaduda ti naud-udi nga aramid ngem ti immuna, ket nagsennaay dagiti annac ti Israel iti daytoy ket immuli ti ikkisda iti Dios gapu iti panagbannogda.
24 Ket nangngeg ti Dios ti timek dagiti annac ti Israel ken ti ikkisda, kadagidi nga aldaw, ket linagip ti Dios kadakuada ti tulagna nga inaramidna kada Abraham, Isaac ken Jacob.
25 Ket nakita ti Dios ti dadagsen dagiti annac ti Israel, ken ti nadagsen nga aramidda kadagidi nga aldaw, ket inkeddengna nga ispalen ida.
26 Ket ni Moises nga anak ni Amram ket naibalud pay laeng iti pagbaludan kadagidi nga aldaw, iti balay ni Reuel a Midianita, ket ni Zipora nga anak ni Reuel sililimed a sinuportaran isuna iti taraon.
27 Naibalud ni Moises iti pagbaludan iti balay ni Reuel iti sangapulo a tawen.
28 Ket iti ngudo ti sangapulo a tawen nga umuna a tawen ti panagturay ni Faraon iti Egipto, iti lugar ni amana.
29 Kinuna ni Zipora ken ni amana a Reuel, Awan ti agsalsaludsod wenno mangsapsapul iti Hebreo a lalaki, nga ingalutmo iti pagbaludan ita iti sangapulo a tawen.
30 Ita ngarud, no kasla nasayaat iti imatangmo, ibaontayo ket kitaentayo no sibibiag wenno natay, ngem saan nga ammo ni amana a sinuportaran isuna.
31 Ket ni Reuel nga amana simmungbat ket kinunana kencuana, Napasamak kadi ti casta a ti maysa a lalaki maibalud iti pagbaludan nga awan ti taraonna iti las-ud ti sangapulo a tawen, ket agbiag?
32 Ket ni Zipora simmungbat ken amana, a kunkunana, Pudno a nangngegmo a ti Dios dagiti Hebreo ket naindaklan ken nakaam-amak, ken agaramid kadagiti datdatlag para kadakuada iti amin a tiempo.
33 Isu ti nangispal ken Abraham manipud Ur ti Caldeo, ken ni Isaac manipud iti kampilan ni amana, ken ni Jacob manipud iti anghel ni Jehova a nakigubat kenkuana idiay saluadan ti Jabuk.
34 Kasta met iti daytoy a tao inaramidna ti adu a banag, inispalna isuna manipud iti karayan idiay Egipto ken manipud iti kampilan ni Faraon, ken kadagiti annak ni Cus, kasta met a maispalna manipud iti bisin ken pagbiagna.
35 Ket ti banag ket kasla nasayaat iti imatang ni Reuel, ket inaramidna ti maitunos iti sao ti balasangna, ket nangibaon iti pagbaludan tapno maammuanna no ania ti napasamak ken Moises.
36 Ket nakitana, ket adtoy ti lalaki nga agnanaed ni Moises iti pagbaludan, a sitatakder iti sakana, a mangidaydayaw ken agkarkararag iti Dios dagiti kapuonanna.
37 Ket binilin ni Reuel a mairuar ni Moises iti pagbaludan, isu a pinukisanda isuna ket sinukatanna dagiti kawesna iti pagbaludan ken nangan iti tinapay.
38 Ket kalpasanna napan ni Moises iti minuyongan ti Reuel nga adda iti likudan ti balay, ket nagkararag sadiay iti Apo a Diosna, a nangaramid kadagiti nabileg a datdatlag para kenkuana.
39 Ket bayat ti panagkararagna timmaliaw iti kasunganina, ket adtoy ti maysa a safiro a naikabil iti daga, a naimula iti tengnga ti minuyongan.
40 Ket immasideg iti sarukod ket kimmita, ket adtoy ti nagan ti Apo a Dios ti buybuyot naikitikit iti dayta, a naisurat ken napatanor iti rabaw ti sarukod.
41 Ket binasana daytoy ket inyunnatna ti imana ket pinagusna daytoy a kas iti kayo iti kabakiran manipud iti napuskol, ket ti sarukod adda iti imana.
42 Ket daytoy ti sarukod a nakaaramidan dagiti amin nga aramid ti Diostayo, kalpasan ti panangparsuana iti langit ken daga, ken amin a buyot dagitoy, baybay, karayan ken amin nga ikanda.
43 Ket idi pinapanaw ti Dios ni Adan manipud iti minuyongan ti Eden, innalana ti sarukod iti imana ket napan ket nagtalon iti daga a nakaalaanna.
44 Ket ti sarukod simmalog ken Noe ket naited ken Sem ken kadagiti kaputotanna, agingga a dimteng iti ima ni Abraham a Hebreo.
45 Ket idi inted ni Abraham ti amin nga adda kenkuana ken ni Isaac nga anakna, intedna met kenkuana daytoy a sarukod.
46 Ket idi nagtalaw ni Jacob idiay Padan-aram, innalana dayta iti imana, ket idi nagsubli ken amana saanna a binaybay-an.
47 Kasta met idi simmalog idiay Egipto innalana dayta iti imana ket intedna ken Jose, maysa a bingay ngem kadagiti kakabsatna, ta innala ni Jacob babaen ti puersa manipud ken Esau a kabsatna.
48 Ket kalpasan ti ipapatay ni Jose, immay dagiti natan-ok ti Egipto iti balay ni Jose, ket ti sarukod dimteng iti ima ni Reuel a Madianita, ket idi rimmuar idiay Egipto, innalana daytoy iti imana ket immulana iti minuyonganna.
49 Pinadas dagiti amin a mannakabalin a lallaki dagiti Kinita a piduten idi inkagumaanda nga alaen ni Zipora nga anakna, ngem saanda a naballigi.
50 Isu a nagtalinaed a naimula dayta a sarukod iti minuyongan ni Reuel, agingga nga immay ti addaan kalintegan iti dayta ket innalana.
51 Ket idi nakita ni Reuel ti sarukod nga adda iti ima ni Moises, nasdaaw iti dayta, ket intedna kenkuana ti anakna a ni Zipora kas asawa.

KAPITULO 78

1 Iti dayta a tiempo natay ni Baal Cannan nga anak ni Acbor, nga ari ti Edom, ket naitabon iti balayna iti daga ti Edom.

2 Ket kalpasan ti ipapatayna, nangibaon dagiti annak ni Esau iti daga ti Edom, ket innalada manipud sadiay ti maysa a lalaki nga adda idiay Edom, nga agnagan Hadad, ket isu inkabilda nga ari kadakuada iti lugar ni Baal Cannan, nga arida.
3 Ket ni Hadad nagturay kadagiti annac ti Edom iti uppat a pulo ket walo a tawen.
4 Ket idi nagturay inkeddengna ti makiranget kadagiti annac ti Moab, tapno iyegna ida iti sidong ti pannakabalin dagiti annac ni Esau a kas iti dati, ngem saan a kabaelan, gapu ta nangngeg dagiti annac ti Moab daytoy a banag, ket timmakderda ket nagdardarasda a nangpili iti ari kadakuada manipud kadagiti kakabsatda.
5 Ket kalpasanna inummongda ti maysa a naindaklan a tattao, ket nangibaonda kadagiti annac ni Ammon dagiti kakabsatda tapno matulonganda a makigubat ken Hadad nga ari ti Edom.
6 Ket nangngeg ni Hadad ti banag nga inaramid dagiti annac ti Moab, ket nagbuteng unay kadakuada, ket nagkedked a makigubat kadakuada.
7 Kadagidi nga aldaw ni Moises nga anak ni Amram, idiay Midian, innalana ni Zipora nga anak ni Reuel a Midianita kas asawa.
8 Ket nagna ni Zipora kadagiti dalan dagiti annak a babbai ni Jacob, isu ket saan a kurang iti kinalinteg da Sara, Rebecca, Raquel ken Lea.
9 Ket nagsikog ni Zipora ket nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki ket pinanagananna iti Gersom, ta kinunana, Ganggannaetak idi iti ganggannaet a daga; ngem saanna a kinakugit ti kudilna, gapu iti bilin ni Reuel a katuganganna.
10 Ket nagsikog manen ket nangipasngay iti maysa nga anak a lalaki, ngem inkugitna ti kudilna, ket pinanagananna iti Eliezer, ta kinuna ni Moises, Agsipud ta ti Dios dagiti ammak ti katulonganko, ket inispalnak iti kampilan ni Faraon.
11 Ket ni Faraon nga ari ti Egipto pinaaduna unay ti panagbannog dagiti annac ti Israel kadagidi nga aldaw, ket intultuloyna a pinadagsen ti sangolna kadagiti annac ti Israel.
12 Ket imbilinna a maaramid ti maysa a deklarasion idiay Egipto, a kunkunana, Dikay ikkan dagiti tattao iti garami nga agaramid iti ladrilio, bay-anyo ida a mapan agurnong iti garami bayat a masarakanda dayta.
13 Kasta met ti sarsarita maipapan kadagiti ladrilio nga aramidenda bay-anyo nga itedda iti tunggal aldaw, ket awan ti pabassitenda kadakuada, ta awan serserbida iti trabahoda.
14 Ket nangngeg dagiti annac ti Israel daytoy, ket nagdung-awda ken nagsennaayda, ket nagpukkawda iti Apo gapu iti kinapait dagiti kararuada.
15 Nangngeg ti Apo ti ikkis dagiti annac ti Israel, ket nakitana ti panangirurumen dagiti Egipcio kadakuada.
16 Ket naimon ti Apo kadagiti taona ken iti tawidna, ket nangngegna ti timekda, ket inkeddengna nga ikkaten ida iti rigat ti Egipto, tapno itedna kadakuada ti daga ti Canaan a kas sanikua.

KAPITULO 79

1 Ket kadagidi nga aldaw ni Moises ket mangtartaraken iti arban ni Reuel a Midianita a katuganganna, iti labes ti let-ang ti Sin, ket adda iti imana ti sarukod nga innalana iti katuganganna.
2 Ket napasamak iti maysa nga aldaw a maysa nga urbon a kalding ti simmina iti arban, ket kinamat ni Moises ket dimteng iti bantay ti Dios idiay Horeb.
3 Ket idi dimteng idiay Horeb, nagparang kencuana ti Apo sadiay iti karuotan, ket nasarakanna ti karuotan a sumsumged iti apuy, ngem awan ti pannakabalin ti apuy iti karuotan a mangpuor iti dayta.
4 Ket nasdaaw unay ni Moises iti daytoy a panagkita, gapuna saan a nauram ti ruot, ket immasideg tapno makitana daytoy nabileg a banag, ket inayaban ti Apo ni Moises manipud iti apuy ket binilinna isuna a bumaba idiay Egipto, ken ni Faraon nga ari ti Egipto, tapno ibaonna dagiti annac ti Israel manipud iti panagserbina.
5 Ket ti Apo kinunana ken Moises, Inka, agsublika idiay Egipto, ta natayen amin dagidiay a lallaki a nangsapsapul iti biagmo, ket makisaritakanto ken Faraon a mangibaon kadagiti annac ti Israel manipud iti dagana.
6 Ket impakita ti Apo kenkuana nga agaramid kadagiti pagilasinan ken datdatlag idiay Egipto iti imatang ni Faraon ken dagiti iturayanna, tapno patienda nga isu ti imbaon ti Apo.
7 Ket impangag ni Moises ti amin nga imbilin ti Apo kenkuana, ket nagsubli iti katuganganna ket imbagana kenkuana ti banag, ket kinuna ni Reuel kenkuana, Inka a sitatalna.
8 Ket timmakder ni Moises a mapan idiay Egipto, ket inkuyogna ti asawana ken dagiti annakna a lallaki, ket adda iti maysa a pagdagusan iti dalan, ket bimmaba ti maysa nga anghel ti Dios, ket nagsapul iti gundaway a maibusor kenkuana.
9 Ket tinarigagayanna a patayen gapu iti inauna nga anakna, agsipud ta saanna a nakugit, ken sinalungasingna ti tulag nga inaramid ti Apo ken Abraham.
10 Ta impangag ni Moises dagiti sasao ti katuganganna nga imbagana kenkuana, a saanna a kugit ti inauna nga anakna, gapuna saanna a kugit.
11 Ket nakita ni Zipora ti anghel ti Apo a mangsapsapul iti gundaway maibusor ken Moises, ket ammona a daytoy a banag ket gapu iti saanna a panangkugit iti anakna a ni Gersom.
12 Ket nagdardaras ni Zipora ket innalana dagiti natadem a bato a bato nga adda sadiay, ket inkugitna ti anakna, ket inispalna ti asawana ken ti anakna manipud iti ima ti anghel ti Apo.
13 Ket ni Aaron nga anak ni Amram, a kabsat ni Moises, adda idiay Egipto a magmagna iti igid ti karayan iti dayta nga aldaw.
14 Ket nagparang kenkuana ti Apo iti dayta a lugar, ket kinunana kenkuana, Inka ita nga agturong ken Moises idiay let-ang, ket napanna sinabat isuna idiay bantay ti Dios, ket inagkanna.
15 Ket intangad ni Aaron dagiti matana, ket nakitana ni Zipora nga asawa ni Moises ken dagiti annakna, ket kinunana ken Moises, Siasino dagitoy kenka?
16 Kinuna ni Moises kenkuana, Isuda ti asawak ken annakko nga inted kaniak ti Dios idiay Midian; ket ti banag pinagleddaangna ni Aaron gapu iti babai ken dagiti annakna.

17 Ket ni Aaron kinunana ken Moises, Pabaonmo ti babai ken dagiti annakna tapno mapanda iti balay ni amana, ket impangag ni Moises dagiti sasao ni Aaron ket inaramidna ti kasta.
18 Ket nagsubli ni Zipora a kaduana dagiti annakna, ket napanda iti balay ni Reuel, ket nagtalinaedda sadiay agingga a dimteng ti tiempo a sinarungkaran ni Jehova dagiti tattaona, ket inruarna ida manipud Egipto manipud iti ima ni Faraon.
19 Ket dimteng da Moises ken Aaron idiay Egipto iti bunggoy dagiti annac ti Israel, ket insaoda kadakuada ti amin a sasao ni Jehova, ket nagrag-o dagiti tattao iti nakaro unay a panagrag-o.
20 Nasapa a bimmangon da Moises ken Aaron iti kabigatanna, ket napanda iti balay ni Faraon, ket innalada ti sarukod ti Dios.
21 Ket idi dimtengda iti ruangan ti ari, dua nga urbon a leon ti naibalud sadiay nga addaan kadagiti landok nga instrumento, ket awan ti tao a rimmuar wenno simrek manipud iti sanguananda, malaksid no dagidiay imbilin ti ari nga umayda, idi immay dagiti managsalamangka ket insublida dagiti leon babaen kadagiti inkantada, ket daytoy ti nangipan kadakuada iti ari.
22 Nagdardaras ni Moises ket intag-ayna ti sarukod kadagiti leon, ket inukradna ida, ket simrek da Moises ken Aaron iti balay ti ari.
23 Immay met dagiti leon a kaduada a siraragsak, ket simmurotda kadakuada ken nagrag-oda a kas iti panagrag-o ti aso iti apona no umay manipud iti talon.
24 Ket idi nakita ni Faraon daytoy a banag nasdaaw iti dayta, ket nagbuteng unay iti damag, ta ti langada ket kas iti langa dagiti annak ti Dios.
25 Ket ni Faraon kinunana ken Moises, Ania ti kalikagumanmo? ket simmungbatda kenkuana, a kunkunada, Imbaonnakami kenka ti Apo a Dios dagiti Hebreo, tapno ibagam, Ibaonmo dagiti tattaok tapno agserbida kaniak.
26 Ket idi nangngeg ni Faraon dagiti sasaoda nagbuteng iti sanguanda, ket kinunana kadakuada, Inkayo ita nga aldaw ket agsublikayo kaniak inton bigat, ket inaramidda ti maitunos iti sao ti ari.
27 Ket idi napanda, pinaayaban ni Faraon ni Balaam a salamangkero ken kada Jannes ken Jambres nga annakna, ken kadagiti amin a salamangkero ken mammagbaga ken mamalbalakad a kukua ti ari, ket immayda amin ket nagtugawda iti sanguanan ti ari.
28 Ket imbaga ti ari kadakuada ti amin a sasao nga insao kenkuana ni Moises ken ni Aaron a kabsatna, ket kinuna dagiti salamangkero iti ari, “Ngem kasano nga immay dagiti lallaki kenka, gapu kadagiti leon a naibalud iti ruangan?
29 Ket kinuna ti ari, Agsipud ta intag-ayda ti sarukodda kadagiti leon ket inukradda ida, ket immayda kaniak, ket dagiti leon nagrag-oda met kadakuada a kas iti panagrag-o ti aso a mangsabat iti apona.
30 Ket ni Balaam nga anak ni Beor a salamangkero simmungbat iti ari, a kunkunana, Dagitoy ket awan sabali no di dagiti salamangkero a kas kadatayo.
31 Ita ngarud, paayabam ida, ket bay-am ida nga umay ket subokenmi ida, ket inaramid ti ari.
32 Iti agsapa, pinaayaban ni Faraon da Moises ken Aaron nga umasideg iti sanguanan ti ari, ket innalada ti sarukod ti Dios, ket immayda iti ari ket nakisaoda kenkuana, a kunkunada.
33 Kastoy ti kinuna ti Apo a Dios dagiti Hebreo, Ibaonmo dagiti tattaok tapno agserbida kaniak.
34 Kinuna ti ari kadakuada, “Ngem siasino ti mamati kadakayo a mensaherokayo ti Dios ken umaykayo kaniak babaen ti bilinna?”
35 Ita, mangtedka ngarud iti pagsidsiddaawan wenno pagilasinan iti daytoy a banag, ket kalpasanna, patien dagiti sasao nga ibagbagam.
36 Nagdardaras ni Aaron ket inwarasna ti sarukod manipud iti imana iti sanguanan ni Faraon ken kadagiti adipenna, ket nagbalin nga uleg ti sarukod.
37 Ket nakita daytoy dagiti mangkukulam ket inwarasda ti tunggal maysa ti sarukodna iti daga ket nagbalinda nga uleg.
38 Ket ti uleg ti sarukod ni Aaron intag-ayna ti ulona ket linuktanna ti ngiwatna tapno alun-onenna dagiti sarukod dagiti salamangkero.
39 Ket ni Balaam a salamangkero simmungbat ket kinunana, Daytoy a banag ket manipud idi un-unana nga aldaw, nga alun-onen ti uleg ti padana, ken dagiti sibibiag a bambanag agsisinnannukatda.
40 Ita ngarud isublim iti maysa a sarukod a kas idi damo, ket isublimi met dagiti sarukodmi a kas idi damo, ket no ti sarukodmo alun-onenna dagiti sarukodmi, no kasta, maammuanmi nga adda kenka ti espiritu ti Dios, ket no saan, maysaka laeng nga artipisial a kas kadakami.
41 Ket nagdardaras ni Aaron ket inyunnatna ti imana ket iniggamanna ti ipus ti uleg ket nagbalin a sarukod iti imana, ket inaramid dagiti mangkukulam ti kastoy babaen kadagiti sarukodda, ket natengngelda, tunggal tao ti ipus ti serpientena, ket nagbalinda a sarukod a kas idi damo.
42 Ket idi naisublida iti sarukod, inalun-on ti sarukod ni Aaron dagiti sarukodda.
43 Ket idi nakita ti ari daytoy a banag, imbilinna a maiyeg ti libro dagiti rekord a mainaig kadagiti ari ti Egipto, ket inyegda ti libro dagiti rekord, dagiti kronika dagiti ar-ari ti Egipto, a nakaisuratan ti amin nga idolo ti Egipto, ta napanunotda a masarakan sadiay ti nagan ni Jehova, ngem saanda a nasarakan dayta.
44 Ket ni Faraon kinunana kada Moises ken Aaron, Adtoy diak nasarakan ti nagan ti Diosyo a naisurat iti daytoy a libro, ket diak ammo ti naganna.
45 Simmungbat dagiti mamalbalakad ken masirib iti ari: “Nangngegmi a ti Dios dagiti Hebreo ket anak dagiti masirib, anak dagiti nagkauna nga ar-ari.”
46 Ket ni Faraon nagturong kada Moises ken Aaron ket kinunana kadakuada, Diak am-ammo ti Apo nga indeklaranyo, ken diakto ibaon dagiti tattaona.
47 Ket simmungbatda ket kinunada iti ari, Ti Apo a Dios ti Dios ti naganna, ket inwaragawagna ti naganna kadakami manipud kaaldawan dagiti kapuonanmi, ket imbaonnakami, a kunkunana, Inka ken Faraon ket ibagam kenkuana, Ibaonmo dagiti tattaok tapno agserbida kaniak.
48 Ita ngarud ibaonnakami, tapno agdaliasatkami iti tallo nga aldaw idiay let-ang, ket sadiay ti daton kenkuana, ta manipud kadagiti aldaw ti panagbabami idiay Egipto, saanna nga innala manipud kadagiti imami ti daton a

mapuoran, daton wenno daton, ket no saannakami nga ibaon, ti pungtotna ket sumgedto kenka, ket kabilenna ti Egipto babaen man iti saplit wenno babaen ti saplit espada.
49 Ket ni Faraon kinunana kadakuada, Ibagayo kaniak ita ti pannakabalinna ken ti pigsana; ket kinunada kenkuana, Pinarsuana ti langit ken daga, dagiti baybay ken amin nga ikanda, pinarsuana ti lawag, pinarsuana ti sipnget, pinagtudona iti daga ket sinubokna, ken pinagtubo dagiti ruot ken ruot, pinarsuana ti tao ken animal ken dagiti animal iti kabakiran, dagiti tumatayab iti tangatang ken dagiti ikan iti baybay, ket babaen ti ngiwatna agbiagda ken matayda.
50 Pudno a pinarsuanaka iti aanakan ni inam, ket inkabilna kenka ti anges ti biag, ket pinadakkelnaka ken inkabilnaka iti naarian a trono ti Egipto, ket alaennanto ti angesmo ken kararuam manipud kenka, ket isublinaka iti daga a nakaalaam.
51 Nagpungtot ti ari gapu iti sasaoda, ket kinunana kadakuada, Ngem siasino kadagiti amin a Dios dagiti nasion ti makaaramid iti daytoy? kukuak ti karayanko, ket inaramidko dayta para iti bagik.
52 Pinapanawna ida kenkuana, ket imbilinna a nakarkaro ti panagtrabaho iti Israel ngem idi kalman ken sakbayna.
53 Ket ni Moises ken Aaron rimmuarda manipud iti sanguanan ti ari, ket nakitada dagiti annac ti Israel nga adda iti dakes a kasasaad gapu ta dagiti mangimaton iti trabaho pinagbalinda a nadagsen unay ti panagtrabahoda.
54 Nagsubli ni Moises iti Apo ket kinunana, Apay a nagdakes ti panangtratom kadagiti tattaom? ta manipud idi immayak a mangisarita ken Faraon no ania ti imbaonmo kaniak, nalabes ti kinadakesna nga inusarna dagiti annac ti Israel.
55 Ket ni Jehova kinunana ken Moises, Adtoy makitamto a babaen ti nakaunnat nga ima ken nadagsen a saplit, ibaonto ni Faraon dagiti annac ti Israel manipud iti dagana.
56 Nagnaed da Moises ken Aaron iti tengnga dagiti kakabsatda nga annac ti Israel idiay Egipto.
57 Ket no maipapan kadagiti annac ti Israel dagiti Egipcio pinapaitda ti biagda, gapu iti nadagsen nga aramid nga impabaklayda kadakuada.

KAPITULO 80

1 Ket iti ngudo ti dua a tawen, imbaon manen ti Apo ni Moises ken Faraon tapno iruarna dagiti annac ti Israel, ken ibaonna ida manipud iti daga ti Egipto.
2 Ket napan ni Moises ket dimteng iti balay ni Faraon, ket imbagana kenkuana dagiti sasao ti Apo a nangibaon kenkuana, ngem saan a dimngeg ni Faraon iti timek ti Apo, ket ti Dios rinungonna ti pigsana idiay Egipto ken ni Faraon ken kadagiti iturayanna, ket ti Dios kinabilna ni Faraon ken dagiti tattaona kadagiti nakaro unay ken nakaro a saplit.
3 Ket ti Apo nangibaon babaen ti ima ni Aaron ket pinagbalinna amin a danum ti Egipto a dara, agraman amin a waig ken waigda.
4 Ket idi immay ti maysa nga Egipcio nga uminum ken agala iti danum, kimmita iti burnayna, ket adtoy amin a danum napagbalin a dara; ket idi immay imminum iti kopana nagbalin a dara ti danum iti kopa.
5 Ket idi masasa ti maysa a babai ti masana ken linutona dagiti taraonna, nagbalin a dara ti langada.
6 Ket nangibaon manen ti Apo ket pinagpataudna dagiti amin a danumda kadagiti tukak, ket amin dagiti tukak immayda kadagiti balbalay dagiti Egipcio.
7 Ket idi imminum dagiti Egipcio, napno ti tianda kadagiti tukak ket nagsalada iti tian a kas iti panagsalada no addada iti karayan.
8 Ket amin a danum nga inumen ken danumda a pagluto nagbalinda a tukak, kasta met idi agiddada kadagiti pagiddaanda ti ling-etda ti nangpataud kadagiti tukak.
9 Iti laksid amin dagitoy ti pungtot ti Apo saan a nagsubli kadakuada, ket ti imana naiyunnat kadagiti amin nga Egipcio tapno kabilenna ida iti tunggal nakaro a saplit.
10 Ket nangibaon ken kinabilna ti tapokda a nagbalin a kuto, ket dagiti kuto nagbalinda idiay Egipto agingga iti kangato ti dua a kasiko iti rabaw ti daga.
11 Adu met unay dagiti kuto, iti lasag ti tao ken animal, kadagiti amin nga agnanaed iti Egipto, kasta met iti ari ken reyna nga imbaon ti Apo ti kuto, ket naladingit unay ti Egipto gapu kadagiti kuto.
12 Nupay kasta, saan a nagsubli ti pungtot ti Apo, ket nakaunnat pay laeng ti imana iti Egipto.
13 Ket imbaon ti Apo ti amin a kita ti animal iti tay-ak idiay Egipto, ket immayda ket dinadaelda ti intero nga Egipto, tao ken animal, ken kayo, ken amin a banag nga adda idiay Egipto.
14 Ket nangibaon ti Apo kadagiti umap-apuy nga uleg, manggagama, utot, kuton, tukak, agraman dagiti dadduma nga agkarkarayam iti tapok.
15 Dagiti kuton, hornets, fleas, bugs ken gnats, tunggal maysa a bunggoy sigun iti kitana.
16 Ket amin a reptilia ken napayak nga animal sigun iti kitada immayda idiay Egipto ket pinagleddaangda unay dagiti Egipcio.
17 Ket dagiti kuton ken kuton immayda kadagiti mata ken lapayag dagiti Egipcio.
18 Ket ti hornet immay kadakuada ket pinapanawna ida, ket pimmanawda manipud iti dayta nga agturong kadagiti makin-uneg a siledda, ket kinamatna ida.
19 Ket idi naglemmeng dagiti Egipcio gapu iti bunggoy dagiti animal, inserrada dagiti ridawda, ket imbilin ti Dios ti Sulanuth nga adda iti baybay, nga umay ken mapan idiay Egipto.
20 Ket addaan iti atiddog a takiagna, sangapulo a kasiko ti kaatiddogna ngem iti kasiko ti maysa a lalaki.
21 Ket napan iti rabaw dagiti atep ket inukradna dagiti rugit ken suelo ket pinutedna ida, ket inyunnatna ti takiagna iti balay ket inikkatna ti kandado ken ti kandado, ket linuktanna dagiti balbalay ti Egipto.
22 Kalpasanna immay ti bunggoy dagiti animal kadagiti balbalay ti Egipto, ket ti bunggoy dagiti animal dinadaelda dagiti Egipcio, ket pinagleddaangna ida iti kasta unay.
23 Nupay casta daytoy ti pungtot ti Apo saan a timmallikud cadagiti Egipcio, ket naiyunnat pay laeng ti imana a maibusor cadacuada.
24 Ket ti Dios imbaonna ti angol, ket ti angol nagsaknap iti Egipto, kadagiti kabalio ken asno, ken kadagiti kamelio, kadagiti pangen ti baka ken karnero ken iti tao.

25 Ket idi bimmangon dagiti Egipcio iti nasapa a bigat tapno ipanda dagiti bakada iti pagpastoran nasarakanda a natayen ti amin a bakada.
26 Ket maysa laeng ti nabati kadagiti taraken dagiti Egipcio iti kada sangapulo, ken kadagiti baka a kukua ti Israel idiay Gosen awan ti natay.
27 Ket nangibaon ti Dios iti sumsumged a panaglammin iti lasag dagiti Egipcio, a nangburak kadagiti kudilda, ket nagbalin a nakaro a gagatel kadagiti amin nga Egipcio manipud kadagiti dapan ti sakada agingga kadagiti korona.
28 Ket adu ti agburburek iti lasagda, a nadadael ti lasagda agingga a narunot ken narunotda.
29 Nupay casta daytoy saan a nagsubli ti pungtot ti Apo, ket nakaunnat pay laeng ti imana iti intero nga Egipto.
30 Ket nangibaon ti Apo iti nadagsen unay nga uraro, a nangkabil kadagiti ubasda ken nangburak kadagiti agbunga a kayoda ken nangpamaga kadakuada agingga a natinnagda kadakuada.
31 Kasta met a namaga ken nadadael ti tunggal berde a ruot, ta bimmaba ti aglalaok nga apuy iti tengnga ti uraro, ngarud ti uraro ken ti apuy inuramda ti amin a banag.
32 Kasta met dagiti tattao ken animal a nasarakan iti ballasiw-taaw natay gapu iti gil-ayab ti apuy ken uraro, ket naibus ti amin nga urbon a leon.
33 Ket nangibaon ti Apo ket nangiyeg iti adu a dudon idiay Egipto, ti Chasel, Salom, Chargol, ken Chagole, dagiti dudon a tunggal maysa iti kitana, a nangbusbos iti amin a nabati nga uraro.
34 Kalpasanna, nagrag-o dagiti Egipcio gapu kadagiti dudon, nupay nabusbosda dagiti apit iti talon, ket naalada ida iti nawadwad ket inasinanda ida kas taraon.
35 Ket pinagsubli ti Apo ti napigsa nga angin ti baybay a nangikkat kadagiti amin a dudon, uray dagidiay naasinan, ket intapuakna ida iti Nalabaga a Baybay; awan uray maysa a dudon ti nagtalinaed iti uneg dagiti beddeng ti Egipto.
36 Ket ti Dios nangibaon iti sipnget iti Egipto, a ti intero a daga ti Egipto ken Patros nagsipnget iti las-ud ti tallo nga aldaw, isu a saan a makita ti maysa a tao ti imana no intag-ayna iti ngiwatna.
37 Iti dayta a tiempo natay ti adu kadagiti tattao ti Israel a nagrebelde iti Apo ken saanda a dumngeg kada Moises ken Aaron, ken saanda a namati kadakuada nga imbaon ida ti Dios.
38 Ket siasino ti nangibaga, “Saankami a pumanaw manipud Egipto amangan no madadaelkami iti bisin iti langalang a let-ang, ken saan a dumngeg iti timek ni Moises.”
39 Ket sinaplit ida ti Apo iti tallo nga aldaw a kinasipnget, ket intabon ida dagiti Israelita kadagidi nga aldaw, a saan a naammuan ida dagiti Egipcio wenno nagrag-o kadakuada.
40 Ket dakkel unay ti sipnget idiay Egipto iti las-ud ti tallo nga aldaw, ket ti siasinoman a nakatakder idi dumteng ti sipnget, nagtalinaed a sitatakder iti lugarna, ket ti nakatugaw nagtalinaed a situtugaw, ket daydiay nakaidda nagtultuloy a nakaidda iti isu met laeng a kasasaad, ket ti magmagna nagtalinaed a situtugaw iti daga iti isu met laeng a lugar; ket napasamak daytoy kadagiti amin nga Egipcio, agingga a limmabas ti sipnget.
41 Ket limmabas dagiti aldaw ti sipnget, ket imbaon ti Apo da Moises ken Aaron kadagiti annak ti Israel, a kunkunada, Rambakanyo ti piestayo ket aramidenyo ti Paskua, ta adtoy umayak iti tengnga ti rabii iti tengnga dagiti amin nga Egipcio, ket kabilekto amin nga inauna nga annakda, manipud iti inauna nga anak ti maysa a tao agingga iti inauna nga anak ti maysa nga animal, ket inton makitak ti Paskua, lumabasakto kadakayo.
42 Ket inaramid dagiti annac ti Israel a maibatay iti amin nga imbilin ti Apo kada Moises ken Aaron, castoy ti inaramidda iti dayta a rabii.
43 Ket naaramid iti tengnga ti rabii, rimmuar ti Apo iti tengnga ti Egipto, ket kinabilna amin dagiti inauna nga annak dagiti Egipcio, manipud iti inauna nga annak ti tao agingga iti inauna nga annak ti animal.
44 Ket bimmangon ni Faraon iti rabii, isu ken dagiti amin nga adipenna ken amin nga Egipcio, ket adda dakkel nga ikkis iti intero nga Egipto iti dayta a rabii, ta awan ti balay nga awan ti bangkay.
45 Kasta met dagiti kaasping dagiti inauna nga annak ti Egipto, a naikitikit kadagiti pader kadagiti balbalayda, nadadael ken natinnag iti daga.
46 Uray dagiti tultulang ti inauna nga annakda a natay sakbay daytoy ken intabonda kadagiti balbalayda, sinukot dagiti aso ti Egipto iti dayta a rabii ket inguyod dagiti Egipcio sada intapuak iti sanguananda.
47 Ket amin nga Egipcio nakitada daytoy a dakes a kellaat a dimteng kadakuada, ket amin nga Egipcio nagpukkawda iti napigsa a timek.
48 Ket amin dagiti pamilia ti Egipto nagsangitda iti dayta a rabii, tunggal lalaki maipaay iti anakna a lalaki ken tunggal lalaki maipaay iti anakna a babai, nga inauna nga anak, ket ti riribuk ti Egipto nangngegda iti adayo iti dayta a rabii.
49 Ket ni Batia nga anak a babai ni Faraon nakikuyog iti ari iti dayta a rabii tapno sapulenna da Moises ken Aaron kadagiti balbalayda, ket nasarakanda ida kadagiti balbalayda, a mangmangan ken umin-inum ken agrag-oda iti intero nga Israel.
50 Ket ni Batia kinunana ken Moises, Daytoy kadi ti gunggona ti naimbag nga inaramidko kenka, a nangpadakkel ken nangyunnat kenka, ket inyegmo daytoy a kinadakes kaniak ken iti balay ni amak?
51 Ket ni Moises kinunana kencuana, Pudno a sangapulo a didigra ti inyeg ti Apo iti Egipto; adda kadi dakes a timmaud kenka manipud iti asinoman kadakuada? maysa kadi kadakuada ti nangapektar kenka? ket kinunana, Saan.
52 Ket ni Moises kinunana kencuana, Nupay sika ti inauna nga anak ni inam, saancanto a matay, ket awanto ti dakes a dumteng kenca iti tengnga ti Egipto.
53 Ket kinunana, Ania ti pagimbagan kaniak, no makitak ti ari, ti kabsatko, ken amin a sangakabbalayan ken iturayanna iti daytoy a kinadakes, a ti inauna nga annakna ket madadael a kadua ti amin nga inauna nga annak ti Egipto?
54 Ket ni Moises kinunana kencuana, Pudno a saan a dumngeg ti kabsatmo ken ti sangakabbalayanna, ken dagiti iturayanna, dagiti pamilia ti Egipto, kadagiti sasao ni Jehova, gapuna a dimteng kadakuada daytoy a kinadakes.
55 Ket ni Faraon nga ari ti Egipto immasideg kada Moises ken Aaron, ken ti sumagmamano nga annak ti Israel a kaduada iti dayta a lugar, ket nagkararag kadakuada, a kunkunana.
56 Tumakderkayo ket alaenyo dagiti kakabsatyo, amin nga annac ti Israel nga adda iti daga, agraman dagiti karnero

ken bakada, ken amin a kukuada, awan ti ibatida a nabati, ikararagda laeng kaniak iti Apo a Diosyo.
57 Ket ni Moises kinunana ken Faraon, Adtoy uray sica ti inauna nga anak ni inam, ngem dica agbuteng, ta saancanto a matay, ta imbilin ti Apo nga agbiagca, tapno maipakitana kenca ti dakkel a pigsa ken napigsa a naiyunnat a takiagna.
58 Ket imbilin ni Faraon a mapapanaw dagiti annac ti Israel, ket pinabileg dagiti amin nga Egipcio a mangibaon kadakuada, ta kinunada, Mapukawtayo amin.
59 Ket amin dagiti Egipcio imbaonda dagiti Israelita, nga addaan iti dakkel a kinabaknang, karnero ken baka ken napateg a banbanag, kas mayannurot iti sapata ni Jehova iti nagbaetanna ken Amatayo nga Abraham.
60 Ket intantan dagiti annac ti Israel a rimmuar iti rabii, ket idi immay dagiti Egipcio kadakuada tapno iruarda ida, kinunada kadakuada, Agtakawkami kadi, tapno rummuarkami iti rabii?
61 Ket dagiti annac ti Israel dinamagda cadagiti Egipcio, dagiti aruaten a pirak, ken aruaten a balitoc, ken kawes, ket dagiti annac ti Israel inuksobda dagiti Egipcio.
62 Nagdardaras ni Moises ket timmakder ket napan iti karayan ti Egipto, ket insang-atna manipud sadiay ti lungon ni Jose ket innalana.
63 Insangpet met dagiti annak ti Israel, ti lungon ti amana, ken tunggal maysa dagiti lungon ti tribuna.

KAPITULO 81

1 Ket nagdaliasat dagiti annac ti Israel manipud Ramses agingga idiay Succot, agarup innem a gasut a ribu a lallaki a magmagna, malaksid kadagiti ubbing ken dagiti assawada.
2 Kasta met ti naglaok a bunggoy a nakikuyog kadakuada, ken dagiti arban ken baka, uray dagiti adu a baka.
3 Ket dua gasut ket sangapulo a tawen ti panagnaed dagiti annac ti Israel, a nagnaed iti daga ti Egipto iti nadagsen a panagtrabaho.
4 Ket iti ngudo ti dua gasut ket sangapulo a tawen, inruar ti Apo dagiti annac ti Israel manipud Egipto buyogen ti napigsa nga ima.
5 Nagdaliasat dagiti annac ti Israel manipud Egipto ken Gosen ken Ramses, ket nagkampoda idiay Succot iti maikasangapulo ket lima nga aldaw ti umuna a bulan.
6 Ket dagiti Egipcio intabonda amin dagiti inauna nga annakda a kinabil ti Apo, ket amin nga Egipcio intabonda dagiti napapatayda iti uneg ti tallo nga aldaw.
7 Nagdaliasat dagiti annac ti Israel manipud Succot ket nagkampoda idiay Etom, iti ungto ti let-ang.
8 Ket iti maikatlo nga aldaw kalpasan a naitabon dagiti Egipcio ti inauna nga annakda, adu a lallaki ti timmakder manipud Egipto ket simmurotda iti Israel tapno isublida ida idiay Egipto, ta nagbabawida ta pinapanawda dagiti Israelita manipud iti pannakaadipenda.
9 Ket kinuna ti maysa a lalaki iti kaarrubana, Pudno a nagsao da Moises ken Aaron ken Faraon, a kunkunada, Mapankami iti tallo nga aldaw a panagdaliasat iti let-ang ket agidatonkami ken Jehova a Diosmi.
10 Ita ngarud bumangontayo a nasapa iti bigat ket isublitayo ida, ket mapasamakto a no kumuyogda kadatayo nga agsubli idiay Egipto kadagiti appoda, no kasta, maammuantayo nga adda pammati kadakuada, ngem no saanda nga agsubli, makirangettayo kadakuada, ket isublitayo ida nga addaan iti dakkel a pannakabalin ken napigsa nga ima.
11 Ket bimmangon amin dagiti natan-ok ni Faraon iti bigat, ken kaduada ti agarup pito gasut a ribu a lallaki, ket pimmanawda manipud Egipto iti dayta nga aldaw, ket dimtengda iti lugar nga ayan dagiti annak ti Israel.
12 Nakita dagiti amin nga Egipcio ket nakitada da Moises ken Aaron ken amin nga annac ti Israel a situtugaw iti sangoanan ti Pi-hahirot, mangmangan ken umin-inum ken mangrambak iti piesta ni Jehova.
13 Kinuna dagiti amin nga Egipcio kadagiti annak ti Israel: “Pudno a kinunayo, Agdaliasatkami iti tallo nga aldaw idiay let-ang ket agidatonkami iti Diosmi ket agsublikami.”
14 Ita ngarud daytoy nga aldaw ket lima nga aldaw manipud idi napankayo, apay a dikay agsubli kadagiti appoyo?
15 Ket simmungbat da Moises ken Aaron kadakuada, a kunkunada, Agsipud ta pinaneknekan ni Jehova a Diostayo kadatayo, a kunkunana, ‘Saankayonton nga agsubli idiay Egipto, no di ket itedtayo ti bagbagitayo iti daga nga agay-ayus iti gatas ken diro, kas insapata ni Jehova a Diostayo kadagiti kapuonantayo nga ited kadatayo.
16 Ket idi nakita dagiti natan-ok ti Egipto a saan a dimngeg dagiti annak ti Israel, tapno agsublida idiay Egipto, inbarikesda ti bagbagida a makigubat iti Israel.
17 Ket pinabileg ti Apo ti puso dagiti annac ti Israel gapu kadagiti Egipcio, nga intedna ida iti nakaro a panangkabil, ket nakaro ti gubat kadagiti Egipcio, ket amin dagiti Egipcio nagtalawda manipud iti sangoanan dagiti annak ti Israel, ta adu kadakuada ti natay babaen ti ima ti Israel.
18 Ket dagiti natan-ok ni Faraon napanda idiay Egipto ket imbagada ken Faraon, a kunkunada: “Naglibas dagiti annak ti Israel, ket saandanton nga agsubli idiay Egipto, ket iti kastoy a pamay-an nakisarita kadakami da Moises ken Aaron.”
19 Ket nangngeg ni Faraon daytoy a banag, ket ti pusona ken ti puspuso dagiti amin nga iturayanna naisublida iti Israel, ket nagbabawida nga imbaonda ti Israel; ket amin dagiti Egipcio binalakadanda ni Faraon a kamatenna dagiti annac ti Israel tapno makasublida kadagiti dadagsenda.
20 Kinunada ti tunggal maysa iti kabsatna, Ania daytoy nga inaramidmi, nga imbaonmi ti Israel manipud iti kinaadipenmi?
21 Pinabileg ti Apo ti puso dagiti amin nga Egipcio a mangkamat kadagiti Israelita, ta tinarigagayan ti Apo a parmeken dagiti Egipcio iti Nalabaga a Baybay.
22 Ket timmakder ni Faraon ket inkabilna ti karuahena, ket imbilinna nga agtataripnong dagiti amin nga Egipcio, awan ti nabati a lalaki malaksid kadagiti babassit ken babbai.
23 Ket amin dagiti Egipcio napanda a kadua ni Faraon tapno kamatda dagiti annac ti Israel, ket ti pakarso ti Egipto ket nalabes ti kadakkelna ken nadagsen a kampo, agarup sangapulo gasut a ribu a lallaki.
24 Ket ti intero daytoy a pakarso napanda ket kinamatda dagiti annak ti Israel tapno isublida ida idiay Egipto, ket nakadanonda kadakuada a nagkampo iti igid ti Nalabaga a Baybay.
25 Ket intangad dagiti annac ti Israel dagiti matada, ket nakitada dagiti amin nga Egipcio a mangkamkamat kadakuada, ket dagiti annac ti Israel nagbutengda unay

cadacuada, ket dagiti annac ti Israel nagpukkawda ken Jehova.
26 Ket gapu kadagiti Egipcio, nagbibingayan dagiti annac ti Israel iti uppat a benneg, ket nagsisina ti kapanunotanda, ta mabutengda kadagiti Egipcio, ket nakisarita ni Moises iti tunggal maysa kadakuada.
27 Ti umuna a benneg ket dagiti annak da Ruben, Simeon, ken Isacar, ket inkeddengda nga ipuruak ti bagbagida iti baybay, ta napalalo ti panagbutengda kadagiti Egipcio.
28 Kinuna ni Moises kadakuada, Dikay agbuteng, agtakderkayo ket kitaenyo ti pannakaisalakan ti Apo nga aramidenna ita nga aldaw para kadakayo.
29 Ti maikadua a benneg ket nagtaud iti annak ni Zabulon, Benjamin ken Neftali, ket inkeddengda ti agsubli idiay Egipto a kaduada dagiti Egipcio.
30 Kinuna ni Moises kadakuada, Dikay agbuteng, ta kas iti nakitayo kadagiti Egipcio ita nga aldaw, saanyonto a makita ida iti agnanayon.
31 Ti maikatlo a benneg ket nagtaud iti annak da Juda ken Jose, ket inkeddengda ti mapan sumabat kadagiti Egipcio tapno makigubat kadakuada.
32 Kinuna ni Moises kadakuada, Agtakderkayo kadagiti lugaryo, ta makiranget kadakayo ni Jehova, ket agulimekkayo.
33 Ket ti maikapat a benneg ket kaputotan dagiti annac da Levi, Gad, ken Aser, ket inkeddengda ti mapan iti tengnga dagiti Egipcio tapno riribukenda ida, ket kinuna ni Moises kadakuada, Agtalinaedkayo kadagiti pagsaadanyo ket dikay agbuteng, umawagkayo laeng iti Apo tapno isalakannakayo manipud kadagiti imada.
34 Kalpasan daytoy timmakder ni Moises manipud iti tengnga dagiti tattao, ket nagkararag iti Apo ket kinunana.
35 O Apo a Dios ti intero a daga, isalakanmo ita dagiti tattaom nga inruarmo manipud Egipto, ket saan koma nga ipagpannakkel dagiti Egipcio a kukuada ti pannakabalin ken pannakabalin.
36 Gapuna, kinuna ti Apo ken Moises, Apay nga umaw-awagka kaniak? ibagam cadagiti annac ti Israel nga agtultuloydanto, ket iyunnatmo ti sarukodmo iti baybay ket bingayem, ket lumasatto dagiti annac ti Israel iti dayta.
37 Inaramid ni Moises ti kasta, ket intag-ayna ti sarukodna iti rabaw ti baybay ket biningayna.
38 Nabingay ti dandanum ti baybay iti sangapulo ket dua a paset, ket limmasat dagiti annac ti Israel a magmagna, nga addaan sapatos, a kas iti lumasat ti maysa a tao iti naisagana a dalan.
39 Ket imparangarang ti Apo kadagiti annac ti Israel dagiti datdatlagna idiay Egipto ken iti baybay babaen ti ima da Moises ken Aaron.
40 Ket idi simrek dagiti annac ti Israel iti baybay, simmaruno dagiti Egipcio, ket nagsubli ti dandanum ti baybay kadakuada, ket limnedda amin iti danum, ket awan ti nabati a tao malaksid ken ni Faraon, a nagyaman iti Apo ken namati kenkuana, gapuna saan a pinatay ti Apo iti dayta a tiempo a kadua dagiti Egipcio.
41 Ket imbilin ti Apo iti maysa nga anghel a mangala kenkuana manipud kadagiti Egipcio, a nangipuruak kenkuana iti daga ti Nineva ket nagturay iti dayta iti napaut a panawen.
42 Ket iti dayta nga aldaw insalakan ti Apo ti Israel manipud iti ima ti Egipto, ket nakita amin dagiti annac ti Israel a nadadael dagiti Egipcio, ket nakitada ti dakkel nga ima ni Jehova, iti inaramidna idiay Egipto ken iti baybay.
43 Kalpasanna, inkanta ni Moises ken dagiti annac ti Israel daytoy a kanta ken Jehova, iti aldaw a pinagtumba ti Apo dagiti Egipcio iti sanguananda.
44 Ket ti amin nga Israel nagkanta a sangsangkamaysa, a kunkunada, Kantaekto iti Apo ta Isut' natan-ok unay, ti kabalio ken ti nakasakay kenkuana intapuakna iti baybay; adtoy naisurat iti libro ti linteg ti Dios.
45 Kalpasan daytoy intuloy dagiti annac ti Israel ti panagdaliasatda, ket nagkampoda idiay Mara, ket inted ti Apo kadagiti annak ti Israel dagiti alagaden ken pangngeddeng iti dayta a disso idiay Mara, ket binilin ti Apo dagiti annak ti Israel a magna iti amin a dalanna ken agserbi kenkuana.
46 Ket nagdaliasatda manipud Mara ket dimtengda idiay Elim, ket idiay Elim adda sangapulo ket dua nga ubbog ti danum ken pitopulo a kayo a date, ken dagiti ubbing nagkampoda sadiay iti igid ti dandanum.
47 Nagdaliasatda manipud Elim ket dimtengda iti let-ang ti Sin, iti maikasangapulo ket lima nga aldaw ti maikadua a bulan kalpasan ti ipapanawda manipud Egipto.
48 Iti dayta a tiempo, inted ni Jehova ti manna kadagiti annak ti Israel a kanenda, ket inaldaw a pinagtudo ni Jehova ti taraon manipud langit para kadagiti annak ti Israel.
49 Ket kinnanda dagiti annac ti Israel ti manna iti las-ud ti uppat a pulo a tawen, iti amin nga aldaw a kaaddada iti let-ang, agingga a dimtengda iti daga ti Canaan tapno tagikuaenda dayta.
50 Ket pimmanawda iti let-ang ti Sin ket nagkampoda idiay Alus.
51 Ket pimmanawda manipud Alus ket nagkampoda idiay Refidim.
52 Ket idi adda dagiti annac ti Israel idiay Refidim, immay ni Amalek nga anak ni Elifaz, nga anak ni Esau, a kabsat ni Zefo, tapno makigubat iti Israel.
53 Ket inkuyogna ti walo gasut ket maysa a ribu a lallaki, salamangkero ken managsalamangka, ket nagsagana a makigubat iti Israel idiay Refidim.
54 Ket intultuloyda ti dakkel ken nakaro a gubat maibusor iti Israel, ket inyawat ti Apo dagiti Amalek ken dagiti tattaona kadagiti ima ni Moises ken dagiti annak ti Israel, ken iti ima ni Josue, nga anak ni Nun, ti Efrateo, nga adipen ni Moises.
55 Ket dagiti annac ti Israel kinabilda dagiti Amalek ken dagiti tattaona iti tadem ti kampilan, ngem nakaro ti gubat kadagiti annac ti Israel.
56 Ket ni Jehova kinunana ken Moises, Isuratmo daytoy a banag a kas pakalaglagipan kenka iti libro, ket ikabilmo iti ima ni Josue, nga anak ni Nun, nga adipenmo, ket bilinemto kadagiti annac ti Israel, a kunaem, Inton dumtengka iti daga ti Canaan, naan-anay a punasam ti pakalaglagipan dagiti Amalek manipud iti sirok ti langit.
57 Inaramid ni Moises, ket innalana ti libro ket insuratna kadagitoy a sasao, a kunkunana.
58 Laglagipem ti inaramid kenka dagiti Amalek iti dalan idi pimmanawka manipud Egipto.
59 Sinabatnaka iti dalan ket kinabilna ti likudam, uray dagidiay nakapuy iti likudam idi nabannog ken nabannogka.

60 Ngarud inton ti Apo a Diosmo ket inikkannaka iti panaginana manipud kadagiti amin a kabusormo iti aglawlaw iti daga nga ited kenka ti Apo a Diosmo kas tawid, tapno tagikuaem daytoy, a punasemto ti pakalaglagipan dagiti Amalek manipud iti baba ti langit, saanmo a malipatan.
61 Ket ti ari a maasianto kadagiti Amalek, wenno iti lagipna wenno iti bukelna, adtoy kalikagumanko daytoy kenkuana, ket putdekto isuna manipud kadagiti taona.
62 Ket ni Moises insuratna amin dagitoy a banag iti maysa a libro, ket binilinna dagiti annac ti Israel a mangraem kadagitoy amin a banag.

KAPITULO 82

1 Ket pimmanaw dagiti annac ti Israel manipud Refidim ket nagkampoda idiay let-ang ti Sinai, iti maikatlo a bulan manipud iruruarda manipud Egipto.
2 Iti dayta a tiempo immay ni Reuel a Midianita, ti katugangan ni Moises, a kaduana ni Zipora nga anakna a babai ken ti dua nga annakna a lallaki, ta nangngegna dagiti nakaskasdaaw nga inaramid ni Jehova iti Israel, nga inispalna ida manipud iti ima ti Egipto.
3 Ket ni Reuel dimteng ken Moises idiay let-ang a nagkampoanna, nga ayan ti bantay ti Dios.
4 Ket ni Moises rimmuar tapno sabtenna ti katuganganna a buyogen ti dakkel a dayaw, ket ti intero nga Israel addada kenkuana.
5 Ket ni Reuel ken dagiti annakna nagtalinaedda iti tengnga dagiti Israelita iti adu nga aldaw, ket naam-ammo ni Reuel ti Apo manipud iti dayta nga aldaw.
6 Ket iti maikatlo a bulan manipud ipapanaw dagiti annak ti Israel manipud Egipto, iti maikanem nga aldaw, inted ti Apo iti Israel ti sangapulo a bilin idiay Bantay Sinai.
7 Ket nangngeg ti amin nga Israel amin dagitoy a bilin, ket ti intero nga Israel nagrag-o iti Apo iti dayta nga aldaw.
8 Ket ti dayag ti Apo nagsaad iti Bantay Sinai, ket inayabanna ni Moises, ket immay ni Moises iti tengnga ti ulep ket simmang-at iti bantay.
9 Ket ni Moises adda iti bantay iti uppat a pulo nga aldaw ken uppat a pulo a rabii; saan a nangan iti tinapay ken saan nga imminum iti danum, ket insuro kenkuana ti Apo dagiti alagaden ken pangngeddeng tapno isurona dagiti annac ti Israel.
10 Ket insurat ti Apo dagiti sangapulo a bilin nga imbilinna kadagiti annac ti Israel iti dua a tapi a bato, nga intedna ken Moises a mangibilin kadagiti annak ti Israel.
11 Ket iti ngudo ti uppat a pulo nga aldaw ken uppat a pulo a rabii, idi nalpas ti Apo a nakisao ken Moises idiay Bantay Sinai, inted ti Apo ken Moises dagiti tapi a bato, a naisurat babaen ti ramay ti Dios.
12 Ket idi nakita dagiti annac ti Israel a nagbayag ni Moises a bumaba manipud iti bantay, naguummongda iti aglawlaw ni Aaron ket kinunada, No maipapan iti daytoy a lalaki a ni Moises saanmi nga ammo no ania ti napasamak kenkuana.
13 Ita, tumakderka, mangaramidka kadakami iti dios nga umun-una ngem kadakami, tapno saankan a matay.
14 Nagbuteng unay ni Aaron kadagiti tattao, ket imbilinna ida nga iyegda kenkuana ti balitok ket pinagbalinna a narunaw a baka para kadagiti tattao.
15 Ket kinuna ti Apo ken Moises, sakbay a bimmaba manipud iti bantay, Bumabaka, ta dagiti tattaom nga inruarmo manipud Egipto rinukerda ti bagbagida.
16 Nangaramidda iti bagbagida iti narunaw a urbon a baka, ket nagruknoyda iti dayta, ita ngarud baybay-annak, tapno ibusko ida manipud iti daga, ta natangken ti tengngedda nga ili.
17 Ket nagpakaasi ni Moises iti rupa ti Apo, ket nagkararag iti Apo maipaay kadagiti tattao gapu iti urbon a baka nga inaramidda, ket kalpasanna bimmaba manipud iti bantay ket kadagiti imana adda dagiti dua a tapi a bato, nga inted kenkuana ti Dios a mangibilin kadagiti Israelita.
18 Ket idi immasideg ni Moises iti pakarso ket nakitana ti urbon a baka nga inaramid dagiti tattao, simged ti pungtot ni Moises ket binurakna dagiti tapi iti sirok ti bantay.
19 Ket immay ni Moises iti kampo ket innalana ti urbon a baka ket pinuoranna iti apuy, ket ginilingna agingga a nagbalin a napino a tapok, ket inwarasna iti rabaw ti danum ket intedna kadagiti Israelita nga inumen.
20 Ket natay dagiti tattao babaen ti kampilan ti tunggal maysa iti agarup tallo ribu a lallaki a nangaramid iti urbon a baka.
21 Ket iti kabigatanna kinuna ni Moises kadagiti tattao, Sumalogak iti Apo, nalabit makaabbongak kadagiti basbasolyo nga inaramidyo iti Apo.
22 Ket simmang-at manen ni Moises iti Apo, ket nagtalinaed iti Apo iti uppat a pulo nga aldaw ken uppat a pulo a rabii.
23 Ket bayat ti uppat a pulo nga aldaw nagpakaasi ni Moises iti Apo maipaay kadagiti annac ti Israel, ket dimngeg ti Apo iti kararag ni Moises, ket nagpakaasi ti Apo kenkuana maipaay iti Israel.
24 Kalpasanna, nagsao ti Apo ken Moises nga agpukan iti dua a tapi a bato ket ipangatona ida iti Apo, a mangisurat kadagitoy iti sangapulo a bilin.
25 Ita inaramid ni Moises ti kasta, ket bimmaba ket pinutedna ti dua a tapi ket simmang-at idiay Bantay Sinai iti Apo, ket insurat ti Apo dagiti sangapulo a bilin kadagiti tapi.
26 Ket ni Moises nagtalinaed pay laeng iti Apo iti uppat a pulo nga aldaw ken uppat a pulo a rabii, ket binilin ti Apo dagiti alagaden ken pangngeddeng nga ipaayna iti Israel.
27 Ket imbilin ti Apo kenkuana maipapan iti panangraem kadagiti annak ti Israel a mangaramidda iti santuario para iti Apo, tapno agtalinaed ti naganna iti dayta, ket impakita ti Apo kenkuana ti kaasping ti santuario ken ti kaasping dagiti amin nga alikamenna.
28 Ket iti ngudo ti uppat a pulo nga aldaw, bimmaba ni Moises manipud iti bantay ket adda iti imana ti dua a tapi.
29 Ket immay ni Moises kadagiti annak ti Israel ket imbagana kadakuada amin dagiti balikas ti Apo, ket insurona kadakuada dagiti linteg, alagaden ken pangngeddeng nga insuro kenkuana ti Apo.
30 Ket imbaga ni Moises kadagiti annac ti Israel ti sao ni Jehova, a maaramid ti maysa a santuario para kencuana, tapno agnaed iti tengnga dagiti annac ti Israel.
31 Nagrag-o unay dagiti tattao iti amin a naimbag nga imbaga kadakuada ti Apo, babaen ken Moises, ket kinunada, Aramidenmi amin nga imbaga kenka ti Apo.
32 Ket timmakder dagiti tattao a kas maysa a tao ket nangaramidda kadagiti naparabur a daton iti santuario ti

Apo, ket tunggal tao inyegna ti daton ti Apo para iti trabaho ti santuario, ken iti amin a panagserbina.
33 Ket amin dagiti annac ti Israel inyegda ti tunggal maysa a tao iti amin a masarakan iti ikutna a maipaay iti aramid ti santuario ni Jehova, balitoc, pirak ken gambang, ken amin a banag a maipaay iti santuario.
34 Ket amin dagiti masirib a lallaki a nasanayen iti trabaho immayda ket inaramidda ti santuario ti Apo, a maibatay iti amin nga imbilin ti Apo, tunggal tao iti trabaho a nakasanayanna; ket amin dagiti masirib a tattao iti puso inaramidda ti santuario, ken dagiti mueblesna ken amin nga alikamen para iti nasantoan a panagserbi, kas imbilin ti Apo ken ni Moises.
35 Ket nalpas ti trabaho ti santuario ti tabernakulo iti ngudo ti lima a bulan, ket inaramid dagiti annac ti Israel ti amin nga imbilin ni Jehova ken Moises.
36 Ket inyegda ken Moises ti santuario ken amin nga aruatenna; kas iti pannakabagi nga impakita ti Apo ken ni Moises, kasta met dagiti annac ti Israel.
37 Ket nakita ni Moises ti aramid, ket adtoy inaramidda daytoy kas imbilin ti Apo kenkuana, isu a binendisionan ida ni Moises.

KAPITULO 83

1 Ket iti maikasangapulo-ket-dua a bulan, iti maikaduapulo-ket-tallo nga aldaw ti bulan, innala ni Moises ni Aaron ken dagiti annakna a lallaki, ket inkawesna ida kadagiti kawesda, ket pinulotanna ida ken inaramidna kadakuada kas imbilin ti Apo kenkuana, ket insang-at ni Moises amin dagiti daton nga imbilin ti Apo iti dayta nga aldaw kenkuana.
2 Kalpasanna, innala ni Moises ni Aaron ken dagiti annakna ket kinunana kadakuada, Pito nga aldaw nga agtalinaedkayo iti ruangan ti tabernakulo, ta kastoy ti naibilin kaniak.
3 Inaramid ni Aaron ken dagiti annakna ti amin nga imbilin ni Jehova babaen ken Moises, ket nagtalinaedda iti pito nga aldaw iti ruangan ti tabernakulo.
4 Ket iti maikawalo nga aldaw, idi umuna nga aldaw ti umuna a bulan, iti maikadua a tawen manipud ipapanaw dagiti Israelita manipud Egipto, impatakder ni Moises ti santuario, ket inkabil ni Moises ti amin nga aruaten ti tabernakulo ken amin nga aruaten ti santuario, ket inaramidna amin nga imbilin ni Jehova kenkuana.
5 Inayaban ni Moises ni Aaron ken dagiti annakna, ket inyegda ti daton a mapuoran ken daton gapu iti basol para iti bagbagida ken kadagiti annak ti Israel, kas imbilin ni Jehova ken Moises.
6 Iti dayta nga aldaw, innalada ti dua nga annak ni Aaron, da Nadab ken Abihu, ti ganggannaet nga apuy ket inyegda iti sanguanan ti Apo a saan a nangibilin kadakuada, ket rimmuar ti apuy manipud iti sango ti Apo, ket inuramna ida, ket natayda iti sangoanan ti Apo iti dayta nga aldaw.
7 Kalpasanna iti aldaw a nalpas ni Moises ti panangibangonna iti santuario, rinugian dagiti prinsipe ti Israel nga iyeg dagiti datonda iti sanguanan ti Apo para iti pannakaidaton ti altar.
8 Ket insangpetda dagiti datonda tunggal prinsipe iti maysa nga aldaw, maysa a prinsipe iti tunggal aldaw iti sangapulo ket dua nga aldaw.
9 Ket amin dagiti daton nga inyegda, tunggal maysa iti kaaldawanna, maysa a pirak a pagkargaan nga agdagsen iti sangagasut ket tallopulo a siklo, maysa a malukong a pirak nga agdagsen iti pitopulo a siklo iti sikel ti santuario, agpada a napno iti napino nga arina, a nalaokan iti lana kas daton a makan.
10 Maysa a kutsara, agdagsen iti sangapulo a siklo a balitok, a napno iti insienso.
11 Maysa nga urbon a baka, maysa a kalakian a karnero, maysa a kordero nga agtawen iti maysa a daton a mapuoran.
12 Ken maysa nga urbon a kalding kas daton gapu iti basol.
13 Ken maipaay a daton a pakikappia, dua a baka, lima a kalakian a karnero, lima a kalakian a kalding, lima a kordero nga agtawen iti maysa.
14 Kasta ti inaramid dagiti sangapulo ket dua a prinsipe ti Israel iti inaldaw, tunggal maysa iti kaaldawanna.
15 Kalpasan daytoy, iti maikasangapulo ket tallo nga aldaw ti bulan, a binilin ni Moises dagiti annac ti Israel a rambakan ti Paskua.
16 Ket dagiti annac ti Israel sinelebraranda ti Paskua iti panawenna iti maikasangapulo ket uppat nga aldaw ti bulan, kas imbilin ni Jehova ken Moises, kasta met ti inaramid dagiti annac ti Israel.
17 Ket iti maikadua a bulan, iti umuna nga aldawna, nagsao ti Apo ken Moises, a kunkunana.
18 Bilangem dagiti ulo ti amin a lallaki ti annac ti Israel manipud duapulo ti tawenda ken agpangato, sika ken ni kabsatmo a ni Aaron ken dagiti sangapulo ket dua a prinsipe ti Israel.
19 Inaramid ni Moises, ket immay ni Aaron a kaduana dagiti sangapulo ket dua a prinsipe ti Israel, ket binilangda dagiti annac ti Israel idiay let-ang ti Sinai.
20 Ket ti bilang dagiti annac ti Israel sigun iti balbalay dagiti ammada, manipud duapulo ti tawenda nga agpangato, innem a gasut tallo ribu, lima gasut ket limapulo.
21 Ngem saan a naibilang dagiti annak ni Levi kadagiti kakabsatda nga annak ti Israel.
22 Ket duapulo ket dua a ribu, dua gasut pitopulo ket tallo ti bilang dagiti amin a lallaki iti annac ti Israel manipud iti maysa a bulan ken agpangato.
23 Ket duapulo ket dua a ribu ti bilang dagiti annak ni Levi manipud iti maysa a bulan ken nasursurok.
24 Ket ni Moises inkabilna dagiti papadi ken dagiti Levita tunggal maysa iti panagserbina ken iti awitna tapno agserbi iti santuario ti tabernakulo, kas imbilin ni Jehova ken Moises.
25 Ket iti maikaduapulo nga aldaw ti bulan, naikkat ti ulep iti tabernakulo ti pammaneknek.
26 Iti dayta a tiempo intuloy dagiti annac ti Israel ti panagdaliasatda manipud let-ang ti Sinai, ket nagdaliasatda iti tallo nga aldaw, ket nagdaliasat ti ulep iti let-ang ti Paran; sadiay ti pungtot ti Apo nagraniag iti Israel, ta pinagpungtotda ti Apo iti panagdawatda kenkuana iti taraon, tapno manganda.
27 Ket dimngeg ti Apo iti timekda, ket inikkanna ida iti taraon a kinnanda iti maysa a bulan.
28 Ngem kalpasan daytoy simged ti pungtot ti Apo kadakuada, ket kinabilna ida iti dakkel a panangpapatay, ket naitabonda sadiay iti dayta a lugar.

29 Ket inawagan dagiti annac ti Israel dayta a disso iti Kebrot Hataava, agsipud ta sadiay ti intabonda dagiti tattao nga agtarigagay iti lasag.
30 Pimmanawda iti Kebrot-Hataaba ket nagkampoda idiay Hazerot, nga adda iti let-ang ti Paran.
31 Ket bayat nga adda dagiti annac ti Israel idiay Hazerot, ti pungtot ni Jehova simged ken Miriam gapu ken Moises, ket nagbalin a kukutel, a napudaw a kasla niebe.
32 Ket isu naibalud iti ruar ti kampo iti pito nga aldaw, agingga a naawat manen kalpasan ti kukutelna.
33 Kalpasanna, pimmanaw dagiti annac ti Israel manipud Hazerot, ket nagkampoda iti ungto ti let-ang ti Paran.
34 Iti dayta a tiempo, kinasao ti Apo ken Moises nga ibaonna ti sangapulo ket dua a lallaki manipud iti annak ti Israel, maysa a lalaki iti maysa a tribu, tapno mapanda sukimaten ti daga ti Canaan.
35 Ket imbaon ni Moises dagiti sangapulo ket dua a lallaki, ket immayda iti daga ti Canaan tapno sukimatenda ken sukimatenda dayta, ket sinukimatda ti intero a daga manipud let-ang ti Sin agingga iti Recob bayat ti panagsangpetmo idiay Camot.
36 Ket iti ngudo ti uppat a pulo nga aldaw immayda kada Moises ken Aaron, ket inyegda kenkuana ti sao a kas iti adda iti puspusoda, ket sangapulo kadagiti lallaki nangiyegda iti dakes a damag kadagiti annak ti Israel, maipapan iti daga a sinukimatda, a kunkunada, Nasaysayaat no agsublitayo idiay Egipto ngem ti mapan iti daytoy a daga, maysa a daga a mangbusbusbos kadagiti agnanaed iti dayta.
37 Ngem kinuna ni Josue nga anak ni Nun ken ni Caleb nga anak ni Jefune, a karaman kadagidiay nagsuksukisok iti daga, Nasayaat unay ti daga.
38 No maragsakan kadatayo ti Apo, iyegnatayo iti daytoy a daga ket itedna kadatayo, ta daytoy ket daga nga agay-ayus iti gatas ken diro.
39 Ngem saan nga impangag ida dagiti annak ti Israel, ket impangagda ti sasao dagiti sangapulo a lallaki a nangisangpet iti dakes a damag maipapan iti daga.
40 Ket nangngeg ni Jehova ti panagtanabutob dagiti annac ti Israel ket nakapungtot ket nagsapata, a kunkunana.
41 Pudno nga awan ti uray maysa a tao iti daytoy nadangkes a kaputotan a makakita iti daga manipud duapulo ti tawenna ken agpangato malaksid kada Caleb nga anak ni Jefune ken Josue nga anak ni Nun.
42 Ngem sigurado a madadaelto daytoy nadangkes a kaputotan iti daytoy a let-ang, ket umayto dagiti annakda iti daga ket tagikuaenda; isu a simged ti pungtot ti Apo iti Israel, ket pinagallaallana ida iti let-ang iti uppat a pulo a tawen agingga iti panungpalan dayta nadangkes a kaputotan, gapu ta saanda a sinurot ti Apo.
43 Nabayag a nagnaed dagiti tattao iti let-ang ti Paran, ket kalpasanna nagturongda iti let-ang iti dalan ti Nalabaga a Baybay.

KAPITULO 84

1 Iti dayta a tiempo, innala ni Kore nga anak ni Jetzer nga anak ni Kehat nga anak ni Levi, ket timmakderda ket nagririda kada Moises ken Aaron ken ti intero a kongregasion.
2 Ket nakapungtot ti Apo kadakuada, ket linuktan ti daga ti ngiwatna, ket inalun-onna ida, agraman dagiti balbalayda ken amin a kukuada, ken amin a lallaki a kukua ni Kore.
3 Ket kalpasan daytoy pinaglikmut ti Dios dagiti tattao iti dalan ti Bantay Seir iti nabayag.
4 Iti dayta a tiempo kinuna ti Apo ken Moises, Dika pukawen ti gubat maibusor kadagiti annak ni Esau, ta diakto ited kenka ti aniaman a banag a kukuada, a kas iti mabalin a pagnaan ti dapan ti saka, ta intedko ti Bantay Seir kas tawid ni Esau.
5 Ngarud nakiranget dagiti annak ni Esau kadagiti annac ni Seir idi un-unana a panawen, ket inyawat ti Apo dagiti annac ni Seir kadagiti ima dagiti annac ni Esau, ket dinadaelna ida manipud iti sangoanda, ket nagnaed dagiti annak ni Esau a kasukatda agingga ita nga aldaw.
6 Gapuna kinuna ti Apo kadagiti annak ti Israel, Dikay makiranget kadagiti annak ni Esau a kakabsatyo, ta awan ti kukuayo iti dagada, no di ket mabalinyo ti gumatang iti taraon kadakuada iti kuarta ket kanen, ket mabalinyo ti gumatang iti danum kadakuada iti kuarta ken inumen.
7 Ket inaramid dagiti annac ti Israel a maibatay iti sao ti Apo.
8 Ket naglikmut dagiti annac ti Israel iti let-ang, naglikmutda iti dalan ti Bantay Sinai iti nabayag, ket dida sinagid dagiti annak ni Esau, ket nagtultuloyda iti dayta a distrito iti sangapulo ket siam a tawen.
9 Iti dayta a tiempo natay ni Latinus nga ari dagiti annak ni Kitim, iti maika-uppat a pulo ket lima a tawen ti panagturayna, nga isu ti maikasangapulo ket uppat a tawen ti ipapanaw dagiti annak ti Israel manipud Egipto.
10 Ket intabonda isuna iti lugarna a binangonna para iti bagina iti daga ti Kitim, ket ni Abimnas nagturay iti lugarna iti tallopulo ket walo a tawen.
11 Ket dagiti annac ti Israel limmasatda iti beddeng dagiti annac ni Esau kadagidi nga aldaw, iti ngudo ti sangapulo ket siam a tawen, ket immayda ket limmasatda iti dalan ti let-ang ti Moab.
12 Ket kinuna ti Apo ken Moises, dimo lakuben ti Moab, ket dika makiranget kadakuada, ta awan ti itedko kenka iti dagada.
13 Ket limmabas dagiti annac ti Israel iti dalan ti let-ang ti Moab iti sangapulo ket siam a tawen, ket saanda a nakiranget kadakuada.
14 Ket iti maikatallopulo ket innem a tawen ti ipapanaw dagiti annac ti Israel manipud Egipto, kinabil ti Apo ti puso ni Sihon, nga ari dagiti Amoreo, ket nakigubat, ket napan nakigubat kadagiti annac ti Moab.
15 Ket nangibaon ni Sihon kadagiti mensahero ken Beor nga anak ni Janeas, nga anak ni Balaam, mamalbalakad iti ari ti Egipto, ken ni Balaam nga anakna, tapno ilunodda ti Moab, tapno maiyawat dayta iti ima ni Sihon.
16 Ket napanda dagiti mensahero ket inyegda ni Beor nga anak ni Janeas, ken ni Balaam nga anakna, manipud Petor iti Mesopotamia, iti kasta immay da Beor ken Balaam nga anakna iti siudad ti Sihon ket inlunodda ti Moab ken ti arida iti imatang ni Sihon nga ari dagiti Amoreo.
17 Gapuna, rimmuar ni Sihon agraman ti intero a buyotna, ket napan idiay Moab ket nakiranget kadakuada, ket pinarmekna ida, ket inyawat ida ti Apo kadagiti imana, ket ni Sihon pinatayna ti ari ti Moab.

18 Ket ni Sihon innalana dagiti amin a siudad ti Moab iti gubat; innalana met ti Hesbon kadakuada, ta ti Hesbon ket maysa kadagiti siudad ti Moab, ket inkabil ni Sihon dagiti prinsipena ken dagiti natan-okna idiay Hesbon, ket ti Hesbon kukua ni Sihon kadagidi nga aldaw.
19 Gapuna, insao dagiti agsasao iti pangngarig a da Beor ken Balaam nga anakna dagitoy a sasao, a kunkunada, Umaykayo idiay Hesbon, maibangon ken maipasdekto ti siudad ti Sihon.
20 Asikayo pay ti Moab! napukawka, O tattao ti Kemos! adtoy naisurat daytoy iti libro ti linteg ti Dios.
21 Ket idi naparmek ni Sihon ti Moab, nangikabil kadagiti guardia kadagiti siudad nga innalana manipud Moab, ket adu a bilang dagiti annac ti Moab ti natay iti gubat iti ima ni Sihon, ket inaramidna ti dakkel a panangtiliw kadakuada, annak a lallaki ken babbai, ket pinatayna ti arida; isu a nagsubli ni Sihon iti bukodna a daga.
22 Ket nangted ni Sihon iti adu a sagut a pirak ken balitok kada Beor ken Balaam nga anakna, ket pinapanawna ida, ket napanda idiay Mesopotamia iti pagtaenganda ken iti pagilianda.
23 Iti dayta a tiempo, limmasat dagiti amin nga annak ti Israel manipud iti dalan ti let-ang ti Moab, ket nagsublida ket linakubda ti let-ang ti Edom.
24 Iti kasta, dimteng ti intero a kongregasion idiay let-ang ti Sin iti umuna a bulan ti maika-uppat a pulo a tawen manipud ipapanawda idiay Egipto, ket nagnaed dagiti annak ti Israel sadiay Cades, iti let-ang ti Sin, ket natay sadiay ni Miriam ket naitabon sadiay.
25 Iti dayta a tiempo nangibaon ni Moises kadagiti mensahero ken Hadad nga ari ti Edom, a kunkunada, “Daytoy ti kuna ti kabsatmo nga Israel, Bay-am a lumasatak iti dagam, saankami a lumasat iti talon wenno kaubasan, saankami nga uminum iti danum ti bubon; magnatayo iti dalan ti ari.
26 Ket ni Edom kinunana kencuana, Dicanto lumasat iti pagiliak, ket napan ti Edom tapno sabtenna dagiti annac ti Israel a kaduana ti maysa a nabileg nga ili.
27 Ket nagkedked dagiti annak ni Esau a palubosan dagiti annak ti Israel a lumasat iti dagada, isu nga immadayo dagiti Israelita kadakuada ket saanda a nakiranget kadakuada.
28 Ta sakbay daytoy imbilin ti Apo kadagiti annac ti Israel, a kunkunana: “Saankayo a makiranget kadagiti annak ni Esau, gapuna nga immadayo dagiti Israelita kadakuada ket saanda a nakiranget kadakuada.”
29 Gapuna pimmanaw dagiti annak ti Israel manipud Cades, ket dimteng amin dagiti tattao idiay Bantay Hor.
30 Iti dayta a tiempo kinuna ti Apo ken Moises, Ibagam iti kabsatmo nga Aaron a matayto sadiay, ta saan nga umay iti daga nga intedko kadagiti annak ti Israel.
31 Ket simmang-at ni Aaron, iti bilin ti Apo, idiay Bantay Hor, iti maika-uppat a pulo a tawen, iti maikalima a bulan, iti umuna nga aldaw ti bulan.
32 Ket ni Aaron ket agtawen iti sangagasut duapulo ket tallo idi natay idiay Bantay Hor.

KAPITULO 85

1 Ket ni ari Arad a Canaanita, nga agnanaed iti abagatan, nangngegna nga immay dagiti Israelita iti dalan dagiti espia, ket inyurnosna dagiti buyotna a makigubat kadagiti Israelita.
2 Ket dagiti annak ti Israel nagbutengda unay kenkuana, ta addaan iti dakkel ken nadagsen a buyot, isu nga inkeddeng dagiti annak ti Israel ti agsubli idiay Egipto.
3 Ket nagsubli dagiti annac ti Israel iti agarup tallo nga aldaw a panagdaliasatda idiay Maserat Beni Jaakon, ta nagbutengda unay gapu ken ari Arad.
4 Ket saan a kayat dagiti annak ti Israel ti agsubli kadagiti lugarda, isu a nagtalinaedda idiay Beni Jaakon iti tallopulo nga aldaw.
5 Ket idi nakita dagiti annac ni Levi a saan nga agsubli dagiti annac ti Israel, naimonda maigapu iti Apo, ket timmakderda ket nakirangetda kadagiti Israelita a kakabsatda, ket pinapatayda kadakuada ti dakkel a bagi, ket pinilitda ida nga agsubli iti lugarda, ti Bantay Hor.
6 Ket idi nagsublida, iyurnos pay laeng ni Ari Arad ti buyotna a makigubat kadagiti Israelita.
7 Inkari ti Israel ti kari, a kunkunana, No itedmo daytoy nga ili iti imak, dadaelekto a naan-anay dagiti siudadda.
8 Ket impangag ti Apo ti timek ti Israel, ket inyawatna dagiti Canaanita iti imada, ket dinadaelna ida ken dagiti siudadda, ket pinanagagananna ti lugar iti Horma.
9 Nagdaliasat dagiti annac ti Israel manipud Bantay Hor ket nagkampoda idiay Obot, ket nagdaliasatda manipud Obot ket nagkampoda idiay Ije-abarim, iti beddeng ti Moab.
10 Ket dagiti annac ti Israel nangibaon idiay Moab, a kunkunada, Lumasattayo itan iti dagam nga agturong iti lugartayo, ngem saan nga ipalubos dagiti annac ti Moab a lumasat dagiti annac ti Israel iti dagada, ta dagiti annac ti Moab nagbutengda amangan no aramiden dagiti annak ti Israel kadakuada a kas iti inaramid kadakuada ni Sihon nga ari dagiti Amoreo, a nangala iti dagada ken nangpapatay iti adu kadakuada.
11 Gapuna saan nga ipalubos ti Moab a lumasat dagiti Israelita iti dagana, ket imbilin ni Jehova kadagiti annac ti Israel, a kunkunana, Saanda a makiranget iti Moab, isu a pimmanaw dagiti Israelita manipud Moab.
12 Nagdaliasat dagiti annak ti Israel manipud iti beddeng ti Moab, ket dimtengda iti bangir ti Arnon, ti beddeng ti Moab, iti nagbaetan ti Moab ken dagiti Amoreo, ket nagkamponda iti beddeng ni Sihon, nga ari dagiti Amoreo, iti let-ang ti Kedemot.
13 Nangibaon dagiti annak ti Israel kadagiti mensahero ken Sihon, nga ari dagiti Amoreo, a kunkunada.
14 Lumasattayo iti dagam, saankami nga agturong kadagiti talon wenno kadagiti kaubasan, lumasatkami iti dalan ti ari agingga a malabsanmi ti beddengmo, ngem saan nga ipalubos ni Sihon a lumasat dagiti Israelita.
15 Iti kasta, inurnong ni Sihon ti amin nga umili dagiti Amoreo ket napan idiay let-ang tapno sabtenna dagiti annak ti Israel, ket nakiranget iti Israel idiay Jahaz.
16 Ket ti Apo inyawatna ni Sihon nga ari dagiti Amoreo iti ima dagiti annac ti Israel, ket ti Israel kinabilna amin dagiti tattao ni Sihon babaen ti tadem ti kampilan ket imbalesna ti kaso ti Moab.
17 Ket tinagikua dagiti annac ti Israel ti daga ti Sihon manipud Aram agingga iti Jabuk, agingga iti annac ni Ammon, ket innalada ti amin a samsam dagiti siudad.
18 Ket innala ti Israel amin dagitoy a siudad, ket nagnaed ti Israel iti amin a siudad dagiti Amoreo.

19 Inkeddeng dagiti amin nga Israelita a makigubat kadagiti annac ni Ammon, tapno alaenda met ti dagada.
20 Gapuna kinuna ti Apo kadagiti annac ti Israel, Diyo lakuben dagiti annak ni Ammon, wenno tignayen ti gubat maibusor kadakuada, ta awanto ti itedko kadakayo iti dagada, ket impangag dagiti annak ti Israel ti sao ti Apo, ket saanda a nakiranget kadagiti annak ni Ammon.
21 Ket nagsubli dagiti annac ti Israel ket simmang-atda iti dalan ti Basan nga agturong iti daga ni Og, nga ari ti Basan, ket ni Og nga ari ti Basan rimmuar tapno sabtenna dagiti Israelita iti gubat, ket addaan iti adu a maingel a lallaki, ken napigsa unay a puersa manipud kadagiti tattao dagiti Amoreo.
22 Nabileg unay ni Og nga ari ti Basan, ngem nalabes ti pannakabalin ni Naaron nga anakna, napigpigsa pay ngem isu.
23 Ket kinuna ni Og iti pusona, Adtoy ita ti intero a pakarso ti Israel mangala iti tallo a parsa, ita kabilekto ida a maminsan nga awan ti kampilan wenno pika.
24 Ket simmang-at ni Og iti Bantay Jahaz, ket nangala iti maysa a dakkel a bato, a tallo a parsa ti kaatiddogna, ket inkabilna iti ulona, ket inkeddengna nga ipuruak iti kampo dagiti annac ti Israel, tapno kabilenna amin dagiti Israelita babaen iti dayta a bato.
25 Ket immay ti anghel ti Apo ket tinukkolna ti bato iti ulo ni Og, ket ti bato natinnag iti tengnged ni Og a natnag ni Og iti daga gapu iti kadagsen ti bato iti tengngedna.
26 Iti dayta a tiempo kinuna ti Apo kadagiti annak ti Israel: Dikay agbuteng kenkuana, ta intedko kenkuana ken ti amin a tattaona ken ti amin a dagana iti imayo, ket aramidenyo kenkuana ti kas iti inaramidyo ken Sihon.
27 Ket simmalog ni Moises kenkuana a kaduana ti bassit a bilang dagiti annak ti Israel, ket ni Moises kinabilna ni Og babaen ti sarukod kadagiti gurong dagiti sakana ket pinatayna.
28 Kalpasanna, kinamat dagiti annac ti Israel dagiti annak ni Og ken ti amin nga ilina, ket kinabilda ken dinadaelda ida agingga nga awanen ti nabati kadakuada.
29 Kalpasanna, imbaon ni Moises ti sumagmamano kadagiti annak ti Israel a mangsiput ken ni Jaazer, ta ti Jaazer ket nalatak unay a siudad.
30 Ket napanda dagiti espia idiay Jaazer ket sinukimatda dayta, ket nagtalek dagiti espia iti Apo, ket nakirangetda kadagiti lallaki ti Jaazer.
31 Ket dagitoy a lallaki innalada ti Jaazer ken dagiti purokna, ket inyawat ida ni Jehova iti imada, ket pinapanawda dagiti Amoreo a nakipagnaed sadiay.
32 Ket innala dagiti annac ti Israel ti daga ti dua nga ari dagiti Amoreo, innem a pulo a siudad nga adda iti bangir ti Jordan, manipud iti waig ti Arnon agingga iti Bantay Herman.
33 Nagdaliasat dagiti annac ti Israel ket dimtengda iti tanap ti Moab nga adda iti daytoy a bangir ti Jordan, iti igid ti Jerico.
34 Ket nangngeg dagiti annac ti Moab ti amin a dakes nga inaramid dagiti annac ti Israel iti dua nga ari dagiti Amoreo, kada Sihon ken Og, isu a nagbuteng dagiti amin a lallaki ti Moab kadagiti Israelita.
35 Ket kinuna dagiti panglakayen ti Moab, Adtoy ti dua nga ari dagiti Amoreo, da Sihon ken Og, a nabilbileg ngem amin nga ar-ari ti daga, saanda a makatakder a maibusor kadagiti annac ti Israel, kasano ngarud a makatakdertayo iti sanguananda?
36 Pudno a nangipatulodda kadakami iti mensahe sakbay ita a lumasat iti dagami iti dalanda, ket saanmi nga ipalubos ida, ita tallikudandakami babaen kadagiti nadagsen a kampilanda ket dadaelendakami; ket nariribukan ti Moab gapu kadagiti annac ti Israel, ket nagbutengda unay kadakuada, ket nagtitinnulongda no ania ti maaramid kadagiti annac ti Israel.
37 Inkeddeng dagiti panglakayen ti Moab ket innalada ti maysa kadagiti tattaoda, ni Balak nga anak ni Zipor a Moabita, ket pinagbalinda nga ari kadakuada iti dayta a tiempo, ket masirib unay ni Balak.
38 Ket timmakder dagiti panglakayen ti Moab ket nangibaonda kadagiti annak ti Midian tapno makikappia kadakuada, ta dakkel a gubat ken panagbubusor ti napasamak kadagidi nga aldaw iti nagbaetan ti Moab ken Midian, manipud kaaldawan ni Hadad nga anak ni Bedad nga ari ti Edom, a nangkabil iti Midian iti tay-ak ti Moab, agingga kadagitoy nga aldaw.
39 Ket dagiti annac ti Moab nangibaonda cadagiti annac ti Midian, ket nakikappiada cadacuada, ket dagiti lallakay ti Midian immayda iti daga ti Moab tapno makikappia maipaay cadagiti annac ti Midian.
40 Ket dagiti panglakayen ti Moab nagbalakadda kadagiti panglakayen ti Midian no ania ti aramidenda tapno maisalakanda ti biagda manipud Israel.
41 Ket amin dagiti annac ti Moab kinunada cadagiti panglakayen ti Midian: Ita ngarud dagiti annac ti Israel dilpatenda ti amin nga adda iti aglawlawtayo, a cas iti panangdildil ti baka iti ruot iti talon, ta castoy ti inaramidda cadagiti dua nga ari dagiti Amoreo a nabilbileg ngem cadatayo.
42 Ket dagiti panglakayen ti Midian kinunada iti Moab: “Nangngegmi nga idi tiempo a nakiranget kadakayo ni Sihon nga ari dagiti Amoreo, idi inabaknakayo ket sinakupna ti dagayo, nangibaon idiay Beor nga anak ni Janeas ken ni Balaam nga anakna manipud Mesopotamia, ket immayda ket inlunodnaka; gapuna a ti ima ni Sihon ti nangparmek kadakayo, nga innalana ti dagayo.
43 Ita, ibaonnaka met ken Balaam nga anakna, ta agtalinaed pay laeng iti dagana, ket itedmo kenkuana ti tangdanna, tapno umay ken ilunodna dagiti amin a tattao a kabutengmo; isu a nangngeg dagiti panglakayen ti Moab daytoy, ket naay-ayoda a mangibaon ken Balaam nga anak ni Beor.
44 Gapuna, nangibaon ni Balak nga anak ni Zipor nga ari ti Moab kadagiti mensahero ken ni Balaam, a kunkunada.
45 Adtoy adda maysa nga ili a rumrummuar manipud Egipto, adtoy abbonganda ti rabaw ti daga, ket agtalinaedda a bumusor kaniak.
46 Ita ngarud umayka ket ilunodmo dagitoy a tattao gapu kaniak, ta nabilegda unay para kaniak, nalabit nga agballigiak a makiranget kadakuada, ket papanawen ida, ta nangngegko a ti bendisionam ket nabendisionan, ken ti inlunodmo ket nailunod.
47 Gapuna dagiti mensahero ni Balak napanda ken Balaam ket inyegda ni Balaam tapno ilunodna dagiti tattao tapno makigubatda iti Moab.

48 Ket ni Balaam immay ken Balak tapno ilunodna ti Israel, ket kinuna ni Jehova ken Balaam, Dimo ilunod daytoy nga ili ta nabendisionan.
49 Inaldaw nga indagadag ni Balaam ken Balaam nga ilunodna ti Israel, ngem saan nga impangag ni Balaam ni Balak gapu iti sao ni Jehova nga imbagana ken Balaam.
50 Ket idi nakita ni Balak a saan a palubosan ni Balaam ti tarigagayna, timmakder ket nagawid, ket nagsubli met ni Balaam iti dagana ket napan manipud sadiay idiay Midian.
51 Nagdaliasat dagiti annac ti Israel manipud iti tanap ti Moab, ket nagkamponda iti igid ti Jordan manipud Bet-jesimot agingga iti Abel-Sittim, iti ungto dagiti tanap ti Moab.
52 Ket idi nagnaed dagiti annak ti Israel iti tanap ti Sitim, rinugianda ti nakikamalala kadagiti annak a babbai ti Moab.
53 Ket immasideg dagiti annac ti Israel idiay Moab, ket dagiti annac ti Moab nangipatakderda kadagiti toldada iti kasungani ti pakarso dagiti annac ti Israel.
54 Ket nagbuteng dagiti annak ti Moab kadagiti annak ti Israel, ket innalada dagiti annak ti Moab ti amin nga annakda a babbai ken dagiti assawada a napintas ti langana ken napintas ti langada, ket inkawesda ida iti balitok ken pirak ken nangina a kawes.
55 Pinagtugaw dagiti annak ti Moab dagidiay a babbai iti ruangan dagiti toldada, tapno makita ida dagiti annak ti Israel ket agsublida kadakuada, ket saanda a makiranget iti Moab.
56 Ket amin dagiti annak ti Moab inaramidda daytoy a banag kadagiti annak ti Israel, ket tunggal lalaki inkabilna ti asawa ken balasangna iti ruangan ti toldana, ket amin nga annak ti Israel nakitada ti aramid dagiti annak ti Moab, ket dagiti annak ti Israel nagturongda kadagiti annak a babbai ti Moab ket tinarigagayanda ida, ket napanda kadakuada.
57 Ket napasamak nga idi immay ti maysa a Hebreo iti ruangan ti tolda ti Moab, ket nakitana ti maysa nga anak a babai ti Moab ket tinarigagayanna iti pusona, ket nakisarita kenkuana iti ruangan ti tolda ti tarigagayanna, bayat ti panagsasaoda a sangsangkamaysa rummuar dagiti lallaki ti tolda ket agsaoda iti Hebreo a kas kadagitoy a balikas:
58 Pudno nga ammoyo a kakabsattayo, kaputotantayo amin ni Lot ken kaputotan ni Abraham a kabsatna, apay ngarud a dikayto agtalinaed kadakami, ket apay a dikayto kanen ti tinapaymi ken ti datonmi?
59 Ket idi a dagiti annac ti Moab nalapunosda iti casta ti panagsasaoda, ken inallukoyda isuna babaen kadagiti napalangguad a sasaoda, pinagtugawda isuna iti tolda ket nagluto ken nagidatonda maipaay kenkuana, ket nangan iti datonda ken ti tinapayda.
60 Kalpasanna, inikkanda iti arak ket imminum ken nabartek, ket inkabilda iti sanguananna ti maysa a napintas a balasang, ket inaramidna kenkuana kas kayatna, ta dina ammo ti ar-aramidenna, kas iti adu nga arak nga ininumna.
61 Kasta ti inaramid dagiti annac ti Moab iti Israel iti dayta a disso, iti tanap ti Sitim, ket ti pungtot ni Jehova simged iti Israel maigapu iti daytoy a banag, ket nangibaon iti angol kadakuada, ket natay dagiti Israelita iti duapulo ket uppat a ribu a lallaki.
62 Ita adda maysa a lalaki manipud iti annak ni Simeon a ti naganna ket Zimri, nga anak ni Salu, a naikonektar iti Midianita a ni Cosbi, nga anak ni Zur, nga ari ti Midian, iti imatang ti amin nga annak ti Israel.
63 Ket ni Fineas nga anak ni Elazer, nga anak ni Aaron a padi, nakitana daytoy dakes a banag nga inaramid ni Zimri, ket nangala iti pika ket timmakder ket simmurot kadakuada, ket tinukkolna ida a dua ket pinatayna ida, ket nagsardeng ti angol manipud kadagiti annac ti Israel.

KAPITULO 86

1 Iti dayta a tiempo kalpasan ti angol, kinuna ti Apo ken Moises ken ni Elazer nga anak ni Aaron a padi.
2 Bilangen dagiti pangulo ti entero a gimong ti annac ti Israel, manipud duapulo ti tawenda nga agpangato, amin a rimmuar iti buyot.
3 Ket binilang da Moises ken Elazer dagiti annac ti Israel sigun iti familiada, ket pito gasut, pito gasut ket tallopulo ti bilang dagiti amin nga Israel.
4 Ket ti bilang dagiti annak ni Levi, manipud maysa a bulan ken agpangato, duapulo ket tallo a ribu, ket kadagitoy awan ti maysa a lalaki kadagidiay binilang da Moises ken Aaron idiay let-ang ti Sinai.
5 Ta imbaga ti Apo kadakuada a matayda idiay let-ang, isu a natayda amin, ket awan ti nabati kadakuada malaksid kada Caleb nga anak ni Jefune, ken Josue nga anak ni Nun.
6 Kalpasan daytoy, kinuna ti Apo ken Moises, Ibagam kadagiti annac ti Israel nga ibalesda iti Midian ti gapuanan dagiti kakabsatda nga annac ti Israel.
7 Ket inaramid ni Moises, ket dagiti annac ti Israel nangpilida cadacuada iti sangapulo ket dua a ribu a lallaki, a sangaribu iti maysa a tribu, ket napanda idiay Midian.
8 Ket nakigubat dagiti annac ti Israel maibusor iti Midian, ket pinapatayda ti tunggal lalaki, kasta met dagiti lima a prinsipe ti Midian, ken ni Balaam nga anak ni Beor pinapatayda babaen ti kampilan.
9 Ket dagiti annac ti Israel innalada dagiti assawa ti Midian a kautibo, agraman dagiti babassitda ken dagiti dinguenda, ken amin a kukuada.
10 Ket innalada ti amin a samsam ken amin a nasamsam, ket inyegda ken Moises ken Elazer iti tanap ti Moab.
11 Ket da Moises ken Elazer ken dagiti amin a prinsipe ti gimong rimmuarda a nangsabat kadakuada a siraragsak.
12 Ket biningayna ti amin a samsam ti Midian, ket dagiti annac ti Israel naibalesda iti Midian gapu iti cacabsatda a annac ti Israel.

KAPITULO 87

1 Iti daydi a tiempo kinuna ti Apo ken Moises, Adtoyen ti panungpalan dagiti al-aldawmo, alaem ita ni Josue nga anak ni Nun nga adipenmo ket ikabilmo iti tabernakulo, ket ibilinkonto kenkuana, ket inaramid ni Moises.
2 Nagparang ti Apo iti tabernakulo iti maysa nga adigi nga ulep, ket ti adigi ti ulep nagtakder iti pagserkan ti tabernakulo.
3 Ket imbilin ti Apo ken ni Josue nga anak ni Nun ket kinunana kencuana, Agbalinka ken natured, ta iyegmonto dagiti annac ti Israel iti daga nga insapatak nga ited cadacuada, ket makikuyogak kenca.
4 Ket ni Moises kinunana ken Josue, Agbalinka a pumigsa ken natured, ta aramidemto a tawiden dagiti annac ti Israel ti daga, ket ti Apo makikadua kenca, saannaka a baybay-an wenno baybay-an, dika agbuteng wenno maupay.

5 Inayaban ni Moises dagiti amin nga Israelita ket kinunana kadakuada, Nakitayon ti amin a naimbag nga inaramid ni Jehova a Diosyo para kadakayo idiay let-ang.
6 Ita ngarud tungpalenyo amin dagiti sasao daytoy a linteg, ket magnakayo iti dalan ti Apo a Diosyo, dikay agsubli iti dalan nga imbilin kadakayo ti Apo, uray iti kannawan wenno iti kannigid.
7 Ket insuro ni Moises dagiti annak ti Israel dagiti alagaden ken pangngeddeng ken linteg nga aramidenda iti daga kas imbilin ti Apo kenkuana.
8 Ket insurona ida ti dalan ti Apo ken dagiti lintegna; adtoy naisuratda iti libro ti linteg ti Dios nga intedna kadagiti annak ti Israel babaen ti ima ni Moises.
9 Ket ni Moises nalpasna a binilin dagiti annac ti Israel, ket kinuna ti Apo kencuana, a kunkunana, Sumalogka iti Bantay Abarim ket matayka sadiay, ket maummongka kadagiti tattaom a kas iti pannakaummong ni Aaron a kabsatmo.
10 Ket simmang-at ni Moises kas imbilin ti Apo kenkuana, ket natay sadiay iti daga ti Moab sigun iti bilin ni Jehova, iti maika-uppat a pulo a tawen manipud kadagiti Israelita a rimmuar manipud iti daga ti Egipto.
11 Ket dagiti annac ti Israel nagsangitda ken Moises idiay tanap ti Moab iti tallopulo nga aldaw, ket nalpas dagiti aldaw ti panagsangit ken panagleddaang ken Moises.

KAPITULO 88

1 Ket kalpasan ti ipapatay ni Moises, kinuna ti Apo ken Josue nga anak ni Nun, a kunkunana.
2 Tumakderka ket lumasatka iti Jordan iti daga nga intedko kadagiti annac ti Israel, ket ipatawidmo dagiti annac ti Israel ti daga.
3 Kukuanyonto ti amin a lugar a pagnaan ti dapan dagiti sakayo, manipud let-ang ti Libano agingga iti dakkel a karayan ti karayan ti Perat ti beddengyo.
4 Awanto ti tumakder a bumusor kenca iti amin nga al-aldaw ti panagbiagmo; kas iti kaaddak ken ni Moises, kasta met ti makikaduaak kenka, basta napigsa ken naimbag a turedka a mangtungpal iti amin a linteg nga imbilin kenka ni Moises, dika agsubli manipud iti dalan uray iti kannawan wenno iti kannigid, tapno rumang-ayka iti amin nga aramidem.
5 Ket ni Josue binilinna dagiti ofisiales ti Israel, a kunkunana, Lumasatkayo iti kampo ket bilinenyo dagiti tattao, a kunkunada, “Isaganayo ti taraon para kadakayo, ta iti tallo nga aldaw pay lumasatkayo iti Jordan tapno tagikuaenyo ti daga.”
6 Ket inaramid dagiti ofisiales dagiti annac ti Israel, ket binilinda dagiti tattao ken inaramidda amin nga imbilin ni Josue.
7 Nangibaon ni Josue iti dua a lallaki a mangsiput iti daga ti Jerico, ket napanda dagiti lallaki ket sinimisimda ti Jerico.
8 Ket iti ngudo ti pito nga aldaw immayda ken Josue iti kampo ket kinunada kenkuana, Inyawat ni Jehova ti intero a daga iti imatayo, ket dagiti agnanaed iti dayta narunawda gapu iti buteng gapu kadatayo.
9 Ket naaramid kalpasan dayta, bimmangon ni Josue iti bigat ken ti intero nga Israel a kaduana, ket nagdaliasatda manipud Sitim, ket ni Josue ken ti intero nga Israel a kaduana limmasatda iti Jordan; ket walopulo ket dua ti tawen ni Josue idi limmasat iti Jordan a kaduana ti Israel.
10 Ket simmang-at dagiti tattao manipud Jordan iti maikasangapulo nga aldaw ti umuna a bulan, ket nagkampoda idiay Gilgal iti daya a suli ti Jerico.
11 Ket dagiti annak ti Israel inrambakda ti Paskua idiay Gilgal, iti tanap ti Jerico, iti maikasangapulo ket uppat nga aldaw iti bulan, kas naisurat iti Linteg ni Moises.
12 Ket nagsardeng ti manna iti dayta a tiempo iti kabigatan ti Paskua, ket awanen ti manna para kadagiti annac ti Israel, ket nanganda iti apit iti daga ti Canaan.
13 Naserraan a naan-anay ti Jerico maibusor kadagiti annak ti Israel, awan ti rimmuar wenno simrek.
14 Ket iti maikadua a bulan, iti umuna nga aldaw ti bulan, a kinuna ti Apo ken Josue, Bumangonka, adtoy intedko ti Jerico iti imam agraman amin dagiti tattaona; ket amin a mannakigubatmo aglikmutda iti siudad, maminsan iti tunggal aldaw, kastoy ti aramidem iti uneg ti innem nga aldaw.
15 Ket dagiti papadi agpuyotdanto kadagiti trumpeta, ket inton mangngegyo ti uni ti trumpeta, amin dagiti tattao agpukkawdanto iti dakkel, tapno marpuog dagiti pader ti siudad; amin dagiti tattao sumang-atdanto tunggal maysa a maibusor iti kalabanna.
16 Ket inaramid ni Josue cas mayannurot iti amin nga imbilin ti Apo.
17 Ket iti maikapito nga aldaw naminpito a linikmutda ti siudad, ket nagpuyot dagiti papadi kadagiti trumpeta.
18 Ket iti maikapito a panagrikus, kinuna ni Josue kadagiti umili, Agpukkawkayo, ta inyawat ni Jehova ti intero a siudad kadagiti imatayo.
19 Ti laeng siudad ken amin a linaonna ti mailunod iti Apo, ket salaknibanyo ti bagbagiyo manipud iti nailunod a banag, di la ket ta pagbalinenyo a mailunod ti pakarso ti Israel ken riribukenda dayta.
20 Ngem amin a pirak ken balitok ken gambang ken landok ket maikonsagrar iti Apo, umaydanto iti pagidulinan iti gameng ti Apo.
21 Ket dagiti tattao nagpuyotda kadagiti trumpeta ken nagpukkawda iti dakkel, ket narba dagiti pader ti Jerico, ket amin a tattao simmang-atda, tunggal lalaki a diretso iti sanguananna, ket sinakupda ti siudad ket naan-anay a dinadaelda amin nga adda iti dayta, agpadpada ti lalaki ken babai, agtutubo ken nataengan, baka ken karnero ken asno, babaen ti tadem ti kampilan.
22 Ket pinuoranda ti intero a siudad iti apuy; dagiti laeng basehas a pirak ken balitok, ken gambang ken landok, inkabilda iti pagidulinan iti gameng ti Apo.
23 Ket ni Josue nagsapata iti dayta a tiempo, a kunkunana, Mailunod koma ti tao a mangbangon iti Jerico; ikabilnanto ti pundasionna iti inauna nga anakna, ket iti inaudi nga anakna ipasdeknanto dagiti ruanganna.
24 Ket ni Acan nga anak ni Carmi, nga anak ni Zabdi, nga anak ni Zera, nga anak ni Juda, nagtraidor iti nailunod a banag, ket innalana ti nailunod a banag ket inlemmengna iti tolda, ket ti pungtot ni Jehova simged maibusor iti Israel.
25 Ket kalpasan daytoy idi nagsubli dagiti annac ti Israel manipud iti panangpuorda iti Jerico, nangibaon ni Josue kadagiti lallaki a mangsiput met iti Ai, ken manglaban iti daytoy.

26 Ket simmang-at dagiti lallaki ket sinimisimda ti Ai, ket nagsublida ket kinunada: “Saan koma a kumuyog kenka ti amin a tattao idiay Ai, agarup tallo ribu laeng a lallaki ti sumang-at ket kabilenda ti siudad, ta bassit laeng dagiti lallaki iti dayta.
27 Inaramid ni Josue ti kasta, ket nakikuyog kenkuana kadagiti annac ti Israel ti agarup tallo ribu a lallaki, ket nakirangetda kadagiti lallaki ti Ai.
28 Nakaro ti gubat maibusor iti Israel, ket dagiti lallaki ti Ai kinabilda ti tallopulo ket innem a lallaki ti Israel, ket dagiti annak ti Israel nagtalawda manipud iti sanguanan dagiti lallaki ti Ai.
29 Ket idi nakita ni Josue daytoy a banag, pinigisna dagiti kawesna ket nagruknoy iti rupana iti daga iti sanguanan ti Apo, isu, agraman dagiti lallakay ti Israel, ket inkabilda ti tapok kadagiti uloda.
30 Ket kinuna ni Josue, Apay nga O Apo inyasidegmo dagitoy a tattao iti ballasiw ti Jordan? ania ti ibagak kalpasan ti panangtallikud dagiti Israelita kadagiti kabusorda?
31 Ita ngarud amin a Canaanita nga agnanaed iti daga, mangngegdanto daytoy a banag, ket likmutendakami ken putdenda ti naganmi.
32 Ket ni Jehova kinunana ken Josue, Apay nga agrukobka? tumakderka, bumabaka, ta nagbasol dagiti Israelita, ket innalada ti nailunod a banag; Saanakton a kaduada malaksid no dadaelenda ti nailunod a banag manipud iti tengngada.
33 Ket timmakder ni Josue ket inummongna dagiti tattao, ket inyegna ti Urim sigun iti bilin ni Jehova, ket naala ti tribu ni Juda, ket naala ni Acan nga anak ni Carmi.
34 Ket ni Josue kinunana ken Acan, Ibagam kaniak ti anakko, no ania ti inaramidmo, ket kinuna ni Acan, “Nakitak iti tengnga dagiti samsam ti maysa a nasayaat a kawes ti Sinar ken dua gasut a siklo a pirak, ken maysa a kuena a balitok a limapulo a siklo ti kadagsenna; Tinarigagayak ida ket innalak ida, ket adtoy nailemmengda amin iti daga iti tengnga ti tolda.
35 Nangibaon ni Josue kadagiti lallaki a napan ket innalada ida manipud iti tolda ni Acan, ket inyegda ida ken Josue.
36 Ket innala ni Josue ni Acan ken dagitoy nga alikamen, ken dagiti annakna a lallaki ken babbai ken amin a kukuana, ket impanda ida iti tanap ti Acor.
37 Ket ni Josue pinuoranna ida sadiay iti apuy, ket amin nga Israelita binutoanda ni Acan babaen kadagiti bato, ket nangibangonda iti rabawna iti bunton ti bato, gapuna nga inawaganna dayta a lugar kas ginget ti Acor, isu a nakalma ti pungtot ti Apo, ket kalpasanna immay ni Josue iti siudad ket nakiranget iti dayta.
38 Ket ni Jehova kinunana ken Josue, Dica agbuteng, ken saanca a maupay, adtoy intedco iti imam ti Ai, ti arina ken dagiti tattaona, ket aramidemto kadakuada a kas iti inaramidmo iti Jerico ken ti arina, ti laeng samsam ken dagiti tarakenna ti alaenyo kas samsam para iti bagbagiyo; mangikabil iti ambush para iti siudad iti likudanna.
39 Gapuna inaramid ni Josue sigun iti sao ni Jehova, ket nangpili iti tallopulo a ribu a maingel a lallaki manipud kadagiti annak ti gubat, ket imbaonna ida, ket nagsambangda a maipaay iti siudad.
40 Ket binilinna ida, a kunkunana, Inton makitadakami agtalawkami iti sanguananda a buyogen ti kinasikap, ket kamatendakami, kalpasanna tumakderkayo manipud iti paglemmengan ket alaenyo ti siudad, ket inaramidda dayta.
41 Ket nakigubat ni Josue, ket dagiti lallaki ti siudad rimmuarda nga agturong iti Israel, a dida ammo a nakaiddada a mangsaluad para kadakuada iti likudan ti siudad.
42 Ket ni Josue ken dagiti amin nga Israelita nagpammarangda a nabannogda, ket nagtalawda iti dalan ti let-ang buyogen ti kinasikap.
43 Inummong dagiti lallaki ti Ai ti amin a tattao nga adda iti siudad tapno kamatda dagiti Israelita, ket rimmuarda ket naiyasidegda iti siudad, awan ti nabati, ket pinanawanda a silulukat ti siudad ket kinamatda dagiti Israelita.
44 Ket timmakder dagiti nakaidda iti abut timmakder manipud kadagiti lugarda, ket nagdardarasda nga immay iti siudad ket innalada ken pinuoranda, ket dagiti lallaki ti Ai nagsublida, ket adtoy ti asuk ti siudad simmang-at iti tangatang, ket awan ti pamay-anda nga umatras uray iti maysa a dalan wenno iti sabali.
45 Ket amin dagiti lallaki ti Ai addada iti tengnga ti Israel, dadduma iti daytoy a bangir ken dadduma iti dayta a bangir, ket kinabilda ida iti kasta awan ti uray maysa kadakuada a nabati.
46 Ket dagiti annac ti Israel innalada a sibibiag ni Melos nga ari ti Ai, ket inyegda ken Josue, ket ni Josue inbitayna iti kayo ket natay.
47 Nagsubli dagiti annac ti Israel iti siudad kalpasan a pinuoranda dayta, ket kinabilda amin nga adda iti dayta babaen ti tadem ti kampilan.
48 Sangapulo ket dua a ribu ti bilang dagidiay natnag kadagiti lallaki ti Ai, lalaki ken babai; dagiti laeng baka ken dagiti samsam ti siudad ti innalada iti bagbagida, kas iti sao ni Yahweh ken ni Josue.
49 Ket amin nga ar-ari iti daytoy a bangir ti Jordan, amin nga ar-ari ti Canaan, nangngegda ti dakes nga inaramid dagiti annak ti Israel iti Jerico ken Ai, ket naguummongda a makigubat iti Israel.
50 Dagiti laeng agnanaed iti Gabaon ti nagbuteng unay a makiranget kadagiti Israelita di la ket ta madadaelda, isu a nagtignayda a sisisikap, ket immayda ken Josue ken iti intero nga Israel, ket kinunada kadakuada, Naggapukami iti adayo a daga, ita ngarud makitulagkayo kadakami.
51 Ket dagiti agnanaed iti Gabaon nalabesda dagiti annac ti Israel, ket dagiti annac ti Israel nakitulagda cadacuada, ket nakikappiada cadacuada, ket dagiti prinsipe ti gimong nagsapatada cadacuada, ngem idi agangay naammoan dagiti annac ti Israel a kaarrubada ken agnanaedda cadacuada.
52 Ngem saan ida a pinatay dagiti annac ti Israel; ta nagsapatada kadakuada iti Apo, ket nagbalinda nga agpukpukan iti kayo ken agay-aywan iti danum.
53 Kinuna ni Josue kadakuada, Apay nga inallilawnak, tapno aramidek daytoy kadakami? ket simmungbatda kenkuana, a kunkunada, Agsipud ta naibaga kadagiti adipenmo ti amin nga inaramidmo kadagiti amin nga ari dagiti Amoreo, ket nagbutengkami unay iti biagmi, ket inaramidmi daytoy a banag.
54 Ket dinutokan ida ni Josue iti dayta nga aldaw nga agpukan iti kayo ken agbukbok iti danum, ket biningayna ida nga adipen kadagiti amin a tribu ti Israel.

55 Idi nangngeg ni Adonisedec nga ari ti Jerusalem ti amin nga inaramid dagiti annac ti Israel iti Jerico ken Ai, nangibaon ken Hoham nga ari ti Hebron ken Piram nga ari idiay Jarmut, ken Jafia nga ari ti Laquis ken Deber nga ari ti Eglon, a kunkunana.
56 Umaykayo kaniak ket tulongannak, tapno kabilenmi dagiti annak ti Israel ken dagiti agnanaed iti Gabaon a nakikappia kadagiti annak ti Israel.
57 Ket naguummongda ket dagiti lima nga ari dagiti Amoreo simmang-atda agraman amin a pakarsoda, maysa a nabileg nga ili a kas kaadu ti darat iti igid ti baybay.
58 Ket amin dagitoy nga ar-ari immayda ket nagkampoda iti sango ti Gabaon, ket rinugianda ti nakiranget kadagiti agnanaed iti Gabaon, ket amin dagiti lallaki ti Gabaon nangibaonda ken Josue, a kunkunada: “Umaykayo a dagus kadakami ket tulongannakami, ta nagtitipon dagiti amin nga ari dagiti Amoreo tapno makigubat kadakami.”
59 Ket ni Josue ken amin a mannakigubat a tattao simmang-atda manipud Gilgal, ket kellaat nga immay ni Josue kadakuada, ket kinabilna dagitoy lima nga ari iti dakkel a panangpapatay.
60 Ket pinagbabain ida ti Apo iti sanguanan dagiti annac idiay Israel, a nangkabil kadakuada iti nakaam-amak a panangpapatay idiay Gabaon, ket kinamatda ida iti dalan nga agpangato idiay Bet-Horon agingga iti Makeda, ket nagtalawda manipud iti sango dagiti annac ti Israel.
61 Ket bayat ti panagtalawda, nangibaon ti Apo kadakuada kadagiti uraro manipud langit, ket ad-adu kadakuada ti natay gapu kadagiti uraro, ngem iti pannakapapatay dagiti annac ti Israel.
62 Ket kinamat ida dagiti annac ti Israel, ket kinabilda pay laeng ida iti dalan, a nagtultuloy ken kinabilda ida.
63 Ket idi agsapsaplitda, bumasbassiten ti aldaw iti malem, ket kinuna ni Josue iti imatang dagiti amin nga umili, Init, agtakderka a sitatalna iti Gabaon, ket bulanka iti ginget ti Ajalon, agingga a ti nasion ibalesnanto ti bagina kadagiti kabusorna.
64 Ket dimngeg ti Apo iti timek ni Josue, ket ti init nagtakder a sitatalna iti tengnga dagiti langit, ket nagtakder a sitatalna iti innem ket tallopulo a kanito, ket ti bulan nagtakder met a sitatalna ken nagdardaras a saan a bumaba iti intero nga aldaw.
65 Ket awan ti aldaw a kas iti dayta, sakbay wenno kalpasan daytoy, a dimngeg ti Apo iti timek ti maysa a tao, ta nakiranget ti Apo para iti Israel.

KAPITULO 89

1 Kalpasanna, insao ni Josue daytoy a kanta, iti aldaw nga inted ni Jehova dagiti Amoreo iti ima ni Josue ken kadagiti annac ti Israel, ket kinunana iti imatang ti intero nga Israel.
2 Inaramidmo dagiti nabileg a banbanag, O Apo, inaramidmo dagiti naindaklan nga aramid; siasino ti kas kenka? agkanta dagiti bibigko iti naganmo.
3 Ti kinaimbagko ken sarikedkedko, nangato a torrek, kantaekto ti baro a kanta kenka, buyogen ti panagyaman kantaekto kenka, sika ti pigsa ti pannakaisalakanko.
4 Amin nga ari ti daga idaydayawdakanto, dagiti prinsipe ti lubong agkantadanto kenka, agrag-o dagiti annak ti Israel iti pannakaisalakanmo, agkanta ken idaydayawda ti pannakabalinmo.
5 Kenka, O Apo, ti nagtalekmi; kinunami a sika ti Diosmi, ta sika ti pagkamangan ken napigsa a torremi a maibusor kadagiti kabusormi.
6 Kenka nagpukkawkami ket saankami a nabainan, kenka nagtalekkami ket naispalkami; idi nagpukkawkami kenka, nangngegmo ti timekmi, inispalmo dagiti kararuami manipud iti kampilan, impakitam kadakami ti paraburmo, intedmo kadakami ti pannakaisalakanmo, pinaragsakmo dagiti pusomi babaen ti pigsam.
7 Rimmuarka para iti pannakaisalakanmi, babaen ti takiagmo sinubbotmo dagiti taom; sinungbatannakami manipud langit ti kinasantomo, insalakannakami manipud iti sangapulo a ribu a tao.
8 Nagtakder ti init ken bulan idiay langit, ket nagtakderka iti pungtotmo maibusor kadagiti mangirurumen kadakami ket binilinmo dagiti panangukommo kadakuada.
9 Timmakder dagiti amin a prinsipe ti daga, naguummong dagiti ar-ari dagiti nasion, saanda a natignay iti sanguanam, tinarigagayanda dagiti gubatmo.
10 Timmakderka kadakuada iti pungtotmo, ket imbabam ti pungtotmo kadakuada; dinadaelmo ida iti pungtotmo, ket pinutedmo ida iti pusom.
11 Naibus dagiti nasion iti pungtotmo, bimmaba dagiti pagarian gapu iti pungtotmo, sinugatmo dagiti ari iti aldaw ti pungtotmo.
12 Imbukbokmo ti pungtotmo kadakuada, ti narungsot a pungtotmo ti nangtengngel kadakuada; insublim cadacuada ti kinadakesda, ket pinutedmo ida iti kinadangkesda.
13 Nangiwarasda iti silo, natinnagda iti dayta, iti iket nga inlemmengda, natiliw ti sakada.
14 Nakasagana ti imam para kadagiti amin a kabusormo a nagkuna, “Babaen iti kampilanda sinakupda ti daga, babaen ti takiagda nagnaedda iti siudad; pinunnom dagiti rupada iti bain, impababam dagiti sarada iti daga, binutbutengmo ida iti pungtotmo, ket dinadaelmo ida iti pungtotmo.
15 Nagpigerger ken nagkintayeg ti daga iti uni ti bagyom iti rabawda, saanmo nga inlimed dagiti kararuada iti ipapatay, ken impababa ti biagda iti tanem.
16 Kinamatmo ida iti bagyom, inbusmo ida iti alipugpogmo, pinagbalinmo ti tudoda nga uraro, nagtinnagda kadagiti nauneg nga abut tapno saanda a makabangon.
17 Dagiti bangkayda ket kasla basura a naibelleng iti tengnga dagiti kalsada.
18 Naibusda ken nadadaelda iti pungtotmo, insalakanmo dagiti taom babaen ti pigsam.
19 Ngarud agrag-o dagiti puspusomi kenka, dagiti kararuami itan-okda iti pannakaisalakanmo.
20 Isalaysayto dagiti dilami ti pigsam, kantaenmi ken idaydayawmi dagiti nakaskasdaaw nga aramidmo.
21 Ta insalakannakami kadagiti kabusormi, inispalnakami kadagiti timmakder a maibusor kadakami, dinadaelmo ida manipud iti sangoanmi ken pinaglemmeng ida iti baba dagiti sakami.
22 Iti casta madadaelto amin dagiti kabusormo O Apo, ket dagiti nadangkes agbalindanto a taep nga iduron ti angin, ken dagiti ay-ayatem agbalindanto a kayo a naimula iti igid ti dandanum.
23 Gapuna ni Josue ken ti intero nga Israel a kaduana nagsublida iti kampo idiay Gilgal, kalpasan a naparmekda

dagiti amin nga ari, iti kasta awan ti nabati a natda kadakuada.
24 Ket dagiti lima nga ari nagtalawda nga agmaymaysa a magmagna manipud gubat, ket naglemmengda iti maysa a kueba, ket ni Josue sinapulna ida iti tay-ak ti gubat, ket dina nasarakan ida.
25 Kalpasanna, naibaga ken Josue, a kunkunada, “Nasarakan dagiti ari ket adtoy a nailemmengda iti maysa a kueba.”
26 Kinuna ni Josue, Mangdutokakayo kadagiti lallaki nga adda iti ngiwat ti rukib, tapno bantayan ida, di la ket ta alaenda ti bagbagida; ket inaramid dagiti annac ti Israel ti casta.
27 Inayaban ni Josue ti intero nga Israel ket kinunana kadagiti opisial ti gubat, Ikabilyo dagiti sakayo kadagiti tengnged dagitoy nga ari, ket kinuna ni Josue, “Kasta ti aramiden ti Apo kadagiti amin a kabusoryo.”
28 Kalpasanna, imbilin ni Josue a papatayenda dagiti ari ket ipuruakda ida iti rukib, ken mangikabilda kadagiti dadakkel a bato iti ngiwat ti kueba.
29 Kalpasanna, napan ni Josue a kaduana dagiti amin a tattao a kaduana iti dayta nga aldaw idiay Makeda, ket kinabilna dayta babaen ti tadem ti kampilan.
30 Ket dinadaelna a naan-anay dagiti kararua ken amin a kukua ti siudad, ket inaramidna iti ari ken kadagiti tattaona a kas iti inaramidna iti Jerico.
31 Ket limmasat manipud sadiay idiay Libna ket nakiranget iti dayta, ket inyawat ti Apo iti imana, ket kinabil ni Josue babaen ti tadem ti kampilan, ken amin a kararuana, ket inaramidna iti dayta ken iti arina kas iti inaramidna iti Jerico.
32 Ket manipud sadiay limmasat idiay Laquis tapno makiranget iti dayta, ket simmang-at ni Horam nga ari ti Gaza tapno tulongan dagiti lallaki ti Laquis, ket kinabil ni Josue ken dagiti tattaona agingga nga awanen ti nabati kenkuana.
33 Ket ni Josue innalana ti Laquis ken amin a tattaona, ket inaramidna iti dayta a kas iti inaramidna iti Libna.
34 Ket ni Josue limmasat manipud sadiay nga agturong idiay Eglon, ket innalana dayta met, ket kinabilna dayta ken amin nga ilina babaen ti tadem ti kampilan.
35 Ket manipud sadiay limmasat idiay Hebron ket nakiranget iti dayta ket innalana ken naan-anay a dinadaelna, ket nagsubli manipud sadiay a kaduana ti intero nga Israel idiay Debir ket nakiranget iti dayta ken kinabilna babaen ti tadem ti kampilan.
36 Ket dinadaelna ti tunggal kararua iti dayta, awan ti nabati, ket inaramidna dayta ken iti arina kas iti inaramidna iti Jerico.
37 Ket ni Josue kinabilna amin nga ar-ari dagiti Amoreo manipud Cades-barnea agingga iti Azah, ket innalana a dagus ti pagilianda, ta nakigubat ni Jehova maipaay iti Israel.
38 Ket ni Josue agraman ti intero nga Israel immayda iti kampo idiay Gilgal.
39 Idi iti dayta a tiempo nangngeg ni Jabin nga ari ti Cazor ti amin nga inaramid ni Josue kadagiti ar-ari dagiti Amoreo, nangibaon ni Jabin ken ni Jobat nga ari ti Midian, ken ni Laban nga ari ti Simron, ken ni Jefal nga ari ti Acsaf, ken kadagiti amin nga ari dagiti Amoreo, a kunkunana.
40 Umaykayo a dagus kadakami ket tulongannakami, tapno kabilenmi dagiti annak ti Israel, sakbay nga umayda kadakami ket aramidenda kadakami a kas iti inaramidda kadagiti dadduma nga ar-ari dagiti Amoreo.
41 Ket amin dagitoy nga ari impangagda dagiti sasao ni Jabin, ari ti Chazor, ket rimmuarda a kaduada dagiti amin a pakarsoda, sangapulo ket pito nga ari, ken dagiti tattaoda ket kas kaadu ti darat iti igid ti baybay, agraman dagiti kabalio ken karuahe a di mabilang, ket immayda ket nagkamponda iti dandanum ti Merom, ket naguummongda a makigubat iti Israel.
42 Ket ni Jehova kinunana ken Josue: “Dika agbuteng ida, ta inton bigat iti agarup daytoy a tiempo itedkonto ida amin a napapatay iti sanguanam, apuyemto dagiti kabalioda ket puoramto dagiti karuaheda iti apuy.
43 Ket ni Josue agraman dagiti amin a lallaki a mannakigubat kellaat nga immay kadakuada ket kinabilna ida, ket natinnagda kadagiti imada, ta inyawat ida ni Jehova kadagiti ima dagiti annac ti Israel.
44 Gapuna kinamat dagiti annac ti Israel amin dagitoy nga ari agraman dagiti kampoda, ket kinabilda ida agingga nga awanen ti nabati kadakuada, ket inaramid ni Josue kadakuada ti kas iti imbaga ni Jehova kenkuana.
45 Ket ni Josue nagsubli iti dayta a tiempo idiay Chazor ket kinabilna babaen ti kampilan ket dinadaelna ti tunggal kararua iti dayta ken pinuoranna iti apuy, ket manipud Chazor, limmasat ni Josue idiay Simron ket kinabilna ken naan-anay a dinadaelna.
46 Manipud sadiay, limmasat isuna idiay Acsaf ket inaramidna dayta kas iti inaramidna ken Simron.
47 Manipud sadiay, limmasat idiay Adulam ket kinabilna amin dagiti tattao nga adda iti dayta, ket inaramidna ken Adulam kas iti inaramidna iti Acsaf ken Simron.
48 Ket limmasat manipud kadakuada agingga kadagiti amin a siudad dagiti ari a kinabilna, ket kinabilna amin dagiti tattao a nabati kadakuada ket dinadaelna ida a naan-anay.
49 Dagiti laeng samsam ken bakada innala dagiti Israelita kas biktimada, ngem tunggal tao a kinabilda, awan ti uray maysa a kararua a pinalubosanda nga agbiag.
50 Kas imbilin ni Jehova ken Moises kasta met ni Josue ken ti intero nga Israel, saanda a napaay iti aniaman.
51 Gapuna ni Josue ken amin nga annak ti Israel kinabilda ti intero a daga ti Canaan kas imbilin ni Jehova kadakuada, ket kinabilda amin nga ar-arida, tallopulo ket maysa nga ari, ket innalada dagiti annak ti Israel ti intero a pagilianda.
52 Malaksid kadagiti pagarian ni Sihon ken Og nga adda iti bangir ti Jordan, a nangkabil ni Moises iti adu a siudad, ket inted ni Moises ida kadagiti Rubenita ken Gadita ken iti kagudua ti tribu ni Manases.
53 Ket ni Josue kinabilna amin nga ar-ari nga adda iti daytoy a bangir ti Jordan iti laud, ket intedna ida kas tawid kadagiti siam a tribu ken iti kagudua ti tribu ti Israel.
54 Iti las-ud ti lima a tawen intultuloy ni Josue ti pannakigubat kadagitoy nga ari, ket intedna dagiti siudadda kadagiti Israelita, ket nagbalin a natalna ti daga gapu iti gubat iti intero a siudad dagiti Amoreo ken Canaanita.

KAPITULO 90

1 Iti dayta a tiempo iti maikalima a tawen kalpasan ti panagballasiw dagiti annak ti Israel iti Jordan, kalpasan ti panaginana dagiti annak ti Israel manipud iti pannakigubatda kadagiti Canaanita, iti dayta a tiempo timmaud dagiti dadakkel ken nakaro a gubat iti nagbaetan ti Edom ken dagiti annak ni Kitim, ket nakiranget dagiti annak ni Kitim iti Edom.
2 Ket ni Abianus nga ari ti Kitim rimmuar iti dayta a tawen, nga isu iti maikatallopulo ket maysa a tawen ti panagturayna, ken ti dakkel a puersa a nakikuyog kenkuana kadagiti nabileg a lallaki kadagiti annak ni Kitim, ket napan idiay Seir tapno makigubat kadagiti annak ni Esau.
3 Ket ni Hadad nga ari ti Edom nangngegna ti damagna, ket rimmuar a nangsabat kenkuana a kaduana ti nadagsen nga ili ken napigsa a puersa, ket nakigubat kenkuana idiay tay-ak ti Edom.
4 Ket ti ima ni Kitim ti nangparmek kadagiti annac ni Esau, ket dagiti annac ni Kitim pinapatayda iti annac ni Esau, duapulo a ribu a lallaki, ket amin dagiti annac ni Esau nagtalawda manipud iti sanguanda.
5 Ket kinamat ida dagiti annak ni Kitim ket nakadanonda ken Hadad nga ari ti Edom, nga agtartaray nga umun-una kadakuada ket tiniliwda a sibibiag, ket impan ken Abianus nga ari ti Kitim.
6 Ket imbilin ni Abianus a mapapatay, ket natay ni Hadad nga ari ti Edom iti maika-uppat a pulo ket walo a tawen ti panagturayna.
7 Ket intultuloy dagiti annac ni Kitim ti panangkamatda iti Edom, ket kinabilda ida iti dakkel a panangpapatay ket ti Edom nagpasakup kadagiti annak ni Kitim.
8 Ket inturayan dagiti annac ni Kitim ti Edom, ket ti Edom nagbalin nga ima dagiti annac ni Kitim ket nagbalin a maymaysa a pagarian manipud iti dayta nga aldaw.
9 Ket manipud iti dayta a tiempo saandan a maitag-ay dagiti uloda, ket ti pagarianda nagbalin a maymaysa kadagiti annak ni Kitim.
10 Ket nangikabil ni Abianus kadagiti opisial idiay Edom ket amin nga annak ti Edom nagbalinda nga iturayan ken buis ken Abianus, ket nagsubli ni Abianus iti bukodna a daga, ti Kitim.
11 Ket idi nagsubli pinabarona ti gobiernona ket nangibangon para iti bagina iti nalawa ken nasarikedkedan a palasio a pagnaedan ti ari, ket nagturay a sitatalged kadagiti annak ni Kitim ken iti Edom.
12 Kadagidi nga aldaw, kalpasan a pinapanaw dagiti annak ti Israel dagiti amin a Cananeo ken Amoreo, lakayen ken nataenganen ni Josue.
13 Ket kinuna ti Apo ken Josue, Lakayka, narang-ayka iti biag, ket nabati a tagikuaen ti dakkel a paset ti daga.
14 Ita, bingayenyo daytoy a daga kas tawid kadagiti siam a tribu ken iti kagudua a tribu ni Manases, ket timmakder ni Josue ket inaramidna ti kas iti imbaga ni Jehova kenkuana.
15 Ket biningayna ti entero a daga kadagiti tribu ti Israel kas tawid sigun iti pannakabingbingayda.
16 Ngem iti tribu idiay Levi awan ti intedna a tawid, dagiti daton ni Jehova isuda ti tawidda a kas iti imbaga ti Apo maipapan kadakuada babaen ken Moises.
17 Ket ni Josue intedna ti Bantay Hebron ken ni Caleb nga anak ni Jefune, maysa a bingay ngem kadagiti kakabsatna, kas kinuna ti Apo babaen ken Moises.
18 Gapuna ti Hebron nagbalin a tawid ni Caleb ken dagiti annakna agingga ita nga aldaw.
19 Biningay ni Josue ti intero a daga babaen ti panagbibinnunot iti intero nga Israel kas tawid, kas imbilin ni Jehova kenkuana.
20 Ket dagiti annak ti Israel intedda dagiti siudad kadagiti Levita manipud iti bukodda a tawid, ken dagiti pagpaaraban para kadagiti taraken, ken sanikua, kas imbilin ni Jehova ken Moises kasta met ti inaramid dagiti annak ti Israel, ket biningayda ti daga babaen ti panagbibinnunot, dakkel man wenno bassit.
21 Ket napanda tawiden ti daga sigun iti beddengda, ket dagiti annac ti Israel intedda ken Josue nga anak ni Nun ti tawid iti tengngada.
22 Babaen iti sao ti Apo intedda kenkuana ti siudad a kalikagumanna, ti Timnat-serac iti Bantay Efraim, ket binangonna ti siudad ket nagnaed sadiay.
23 Dagitoy dagiti tawid nga inbingay da Elazer a padi ken Josue nga anak ni Nun ken dagiti pangulo dagiti amma dagiti tribu iti annak ti Israel babaen ti panagbibinnunot idiay Silo, iti sanguanan ti Apo, iti ruangan ti tabernakulo, ket insardengda ti panangbingay iti daga.
24 Ket inted ni Jehova ti daga kadagiti Israelita, ket tinagikuada kas iti imbaga ti Apo kadakuada, ken kas insapata ti Apo kadagiti kapuonanda.
25 Ket inted ti Apo kadagiti Israelita ti panaginana manipud kadagiti amin a kabusorda iti aglawlawda, ket awan ti tao a timmakder a maibusor kadakuada, ket inyawat ti Apo amin dagiti kabusorda kadagiti imada, ket awan uray maysa a banag a napaay kadagiti amin a naimbag nga insao ti Apo kadagiti annak ti Israel, wen inaramid ti Apo ti tunggal banag.
26 Ket inayaban ni Josue dagiti amin nga annak ti Israel ket binendisionanna ida, ket binilinna ida nga agserbi iti Apo, ket kalpasanna pinapanawna ida, ket napanda ti tunggal maysa iti siudadna, ken tunggal maysa iti tawidna.
27 Ket dagiti annak ti Israel nagserbida iti Apo iti amin nga al-aldaw ni Josue, ket inted ti Apo ida iti panaginana manipud iti amin nga aglawlawda, ket nagnaedda a sitatalged kadagiti siudadda.
28 Ket napasamak kadagidi nga aldaw, a natay ni Abianus nga ari ti Kitim, iti maikatallopulo ket walo a tawen ti panagturayna, nga isu ti maikapito a tawen ti panagturayna iti Edom, ket intabonda isuna iti lugarna a binangonna para iti bagina, ket ni Latinus nagturay a kasukatna iti limapulo a tawen.
29 Ket bayat ti panagturayna nangiruar iti buyot, ket napan ket nakiranget kadagiti agnanaed iti Britannia ken Kernania, annak ni Eliseo nga anak ni Javan, ket inabakna ida ket pinagbalinna ida a buis.
30 Kalpasanna nangngegna nga immalsa ti Edom manipud iti sidong ti ima ni Kitim, ket napan kadakuada ni Latinus ket kinabilna ida ken pinarmekna ida, ket inkabilna ida iti sidong ti ima dagiti annak ni Kitim, ket nagbalin ti Edom a maymaysa a pagarian a kadua dagiti annak ni Kitim iti amin nga aldaw.
31 Ket iti adu a tawen awan ti ari idiay Edom, ket ti turayda nakikadua kadagiti annak ni Kitim ken ti arida.
32 Ket iti maikaduapulo ket innem a tawen kalpasan a linabsan dagiti annac ti Israel ti Jordan, nga isu ti maika-innem a pulo ket innem a tawen kalpasan ti ipapanaw

dagiti annak ti Israel manipud Egipto, a ni Josue ket lakayen, nataengan ti tawenna, nga agtawen iti sangagasut ket walo kadagidi nga aldaw.
33 Ket inayaban ni Josue ti intero nga Israel, kadagiti lallakayda, dagiti ukom ken opisialda, kalpasan nga inted ni Jehova kadagiti amin nga Israelita iti panaginana manipud kadagiti amin a kabusorda iti aglawlaw, ket kinuna ni Josue kadagiti panglakayen ti Israel, ken kadagiti ukomda, Adtoy, lakayak, narang-ayak, ket nakitayon ti inaramid ni Jehova kadagiti amin a nasion a pinapanawna iti sanguananyo, ta ni Jehova ti nakiranget para kenka.
34 Ita ngarud papigsaenyo ti bagbagiyo a mangtungpal ken mangtungpal iti amin a balikas ti linteg ni Moises, a saan a sumiasi iti daytoy nga agturong iti kannawan wenno kannigid, ken saan nga umay kadagiti nasion a nabati iti daga; dikay met dakamaten ti nagan dagiti didiosda, no di ket kumpetkayo iti Apo a Diosyo, kas iti inaramidyo agingga ita.
35 Indagadag unay ni Josue dagiti annac ti Israel nga agserbida iti Apo iti amin nga al-aldawda.
36 Ket kinuna dagiti amin nga Israelita, Agserbikami ken Jehova a Diosmi iti amin nga al-aldawmi, dakami ken dagiti annakmi, ken dagiti annakmi, ken dagiti bin-imi iti agnanayon.
37 Ket nakitulag ni Josue kadagiti tattao iti dayta nga aldaw, ket pinapanawna dagiti annac ti Israel, ket tunggal maysa napanda iti tawidna ken iti siudadna.
38 Ket kadagidi nga aldaw, idi agnanaed dagiti annak ti Israel a sitatalged kadagiti siudadda, nga intabonda dagiti lungon dagiti tribu dagiti kapuonanda, nga insangpetda manipud Egipto, tunggal maysa iti tawid dagiti annakna, ti sangapulo ket dua nga annak ni Jacob intabon dagiti annak ti Israel, tunggal maysa iti sanikua dagiti annakna.
39 Ket dagitoy ti nagnagan dagiti siudad a nakaitabonda ti sangapulo ket dua nga annak ni Jacob, a pinadakkel dagiti annac ti Israel manipud Egipto.
40 Ket intabonda da Ruben ken Gad iti daytoy a bangir ti Jordan, idiay Romia, nga inted ni Moises kadagiti annakda.
41 Ket intabonda da Simeon ken Levi iti siudad ti Mauda, nga intedna kadagiti annak ni Simeon, ket ti asideg ti siudad ket agpaay kadagiti annak ni Levi.
42 Ket ti Juda intabonda iti siudad ti Benjamin iti kasungani ti Betlehem.
43 Ket dagiti tulang da Isacar ken Zabulon intabonda idiay Sidon, iti bingay a natnag kadagiti annakda.
44 Ket naitabon ni Dan iti siudad dagiti annakna idiay Estael, ket intabonda da Neftali ken Aser idiay Cades-naftali, tunggal maysa iti lugarna nga intedna kadagiti annakna.
45 Ket intabonda dagiti tulang ni Jose idiay Siquem, iti paset ti talon a ginatang ni Jacob ken Hamor, ken nagbalin a tawid ni Jose.
46 Ket intabonda ti Benjamin idiay Jerusalem iti sango ti Jebuseo, a naited kadagiti annac ni Benjamin; intabon dagiti annac ti Israel dagiti ammada tunggal maysa iti siudad dagiti annakna.
47 Ket iti ngudo ti dua a tawen, natay ni Josue nga anak ni Nun, agtawen iti sangagasut ket sangapulo, ket ti tiempo a panangukom ni Josue iti Israel ket duapulo ket walo a tawen, ket ti Israel nagserbi iti Apo iti intero nga al-aldaw ti panagbiagna.
48 Ket dagiti dadduma pay nga aramid ni Josue ken dagiti gubatna ken dagiti pannubngarna a panangtubngarna iti Israel, ken amin nga imbilinna kadakuada, ken dagiti nagan dagiti siudad a tinagikua dagiti annak ti Israel idi al-aldawna, adtoy naisuratda iti libro dagiti sasao ni Josue kadagiti annak ti Israel, ken iti libro dagiti gubat ni Jehova, nga insurat da Moises ken Josue ken dagiti annak ti Israel.
49 Ket intabon dagiti annac ti Israel ni Josue iti beddeng ti tawidna, idiay Timnat-serac, a naited kenkuana idiay Bantay Efraim.
50 Ket natay ni Elazer nga anak ni Aaron kadagidi nga aldaw, ket intabonda iti maysa a turod a kukua ni Fineas nga anakna, a naited kenkuana idiay Bantay Efraim.

KAPITULO 91

1 Iti dayta a tiempo, kalpasan ti ipapatay ni Josue, adda pay laeng dagiti annak dagiti Canaanita iti daga, ket inkeddeng dagiti Israelita a papanawen ida.
2 Ket dagiti annac ti Israel dinamagda ken Jehova, a kunkunada, Siasino ti umuna a sumang-at cadatayo cadagiti Canaanita tapno makigubat cadacuada? ket kinuna ti Apo, Sumung-atto ti Juda.
3 Ket dagiti annac ni Juda kinunada ken Simeon: “Kumuyogca cadacami iti bingaymi, ket makirangetkaminto cadagiti Canaanita ket sumang-atkami met a kaduam, iti biangmo, isu a napan dagiti annak ni Simeon a kaduada dagiti annak ti Juda.
4 Ket simmang-at dagiti annak ni Juda ket nakirangetda kadagiti Canaanita, iti kasta inyawat ti Apo dagiti Canaanita kadagiti ima dagiti annak ni Juda, ket kinabilda ida idiay Bezec, sangapulo a ribu a lallaki.
5 Ket nakirangetda ken Adonibezec idiay Bezec, ket nagtalaw manipud iti sanguanda, ket kinamatda ken tiniliwda, ket kinamatda ken pinutedda dagiti abaga ken dadakkel a ramay ti sakana.
6 Ket kinuna ni Adonibezek, Tallopulo ket sangapulo nga ari a naputolan dagiti abaga ken dadakkel a ramay ti sakada, inummongda ti karneda iti sirok ti lamisaanko, kas iti inaramidko, isu a sinumbadannak ti Dios, ket inyegda idiay Jerusalem ket natay sadiay.
7 Ket dagiti annak ni Simeon nakikuyogda kadagiti annak ni Juda, ket kinabilda dagiti Canaanita babaen ti tadem ti kampilan.
8 Ket ti Apo ket kaduana dagiti annac ti Juda, ket tinagikuada ti bantay, ket dagiti annac ni Jose simmang-atda idiay Bethel, isu met laeng ti Luz, ken ti Apo adda cadacuada.
9 Ket dagiti annak ni Jose sinimisimda ti Bethel, ket nakita dagiti guardia ti maysa a lalaki a rumrummuar manipud iti siudad, ket natiliwda ket kinunada kenkuana, Ipakitam kadakami ita ti pagserkan ti siudad ket ipakitami kenka ti kinamanangngaasi.
10 Ket impakita dayta a tao kadakuada ti pagserkan ti siudad, ket immay dagiti annak ni Jose ket kinabilda ti Siudad babaen ti tadem ti kampilan.
11 Ket ti lalaki agraman ti pamiliana pinapanawda, ket napan kadagiti Heteo ket nangibangon iti maysa a siudad, ket pinanagananna dayta iti Luz, iti kasta nagnaed amin dagiti Israelita kadagiti siudadda, ket dagiti annak idiay Israel nagnaedda kadagiti siudadda, ket dagiti annak ti

Israel nagserbida iti Apo iti amin nga al-aldaw ni Josue, ken amin nga al-aldaw dagiti panglakayen, a nangpaatiddog iti al-aldawda kalpasan ni Josue, ket nakitada ti naindaklan nga aramid ni Josue Apo, nga inaramidna para iti Israel.
12 Ket dagiti panglakayen inukomda ti Israel kalpasan ti ipapatay ni Josue iti las-ud ti sangapulo ket pito a tawen.
13 Ket amin dagiti panglakayen nakirangetda met kadagiti gubat ti Israel maibusor kadagiti Canaanita ket pinapanaw ti Apo dagiti Canaanita manipud iti sanguanan dagiti annak ti Israel, tapno maikabil dagiti Israelita iti dagada.
14 Ket intungpalna amin dagiti balikas nga imbagana kada Abraham, Isaac, ken Jacob, ken ti sapata nga insapatana, nga itedna kadakuada ken kadagiti annakda, ti daga dagiti Canaanita.
15 Ket inted ti Apo cadagiti annac ti Israel ti entero a daga ti Canaan, cas insapatana cadagidi kapuonanda, ket inikkan ida ti Apo iti panaginana manipud cadagiti adda iti aglawlawda, ket dagiti annac ti Israel nagnaedda a sitatalged cadagiti ilida.
16 Madaydayaw koma ti Apo iti agnanayon, amen, ken amen.
17 Papigsaenyo ti bagbagiyo, ket agtured koma ti puso dakayo amin nga agtalek iti Apo. Ti Panungpalan.